A 179

СБОРНИКЪ

АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ

ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ЮСТИЦІИ.

ЧАСТЬ II.

В. УЧРЕЖДЕНІЕ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

ТОМЪ X.

ПОСТАНОВЛЕНІЯ, ОТНОСЯЩІЯСЯ КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
32716

ZBIÓR

PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

CZĘŚĆ II.

B. ORGANIZACYA SĄDOWNICTWA KARNEGO.

TOM X.

PRZEPISY DOTYCZĄCE ORGANIZACYI SĄDOWNICTWA KARNEGO.

1867.

D-84/84

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Ke

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku

86439

Варшава.—Въ Типографіи Ивана Яворскаго.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa. —W Drukarni Jana Jaworskiego.

BIBLIOTEKA
MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Постановленія, заключающіяся въ настоящемъ томѣ, составляютъ прибавленіе къ отдѣлу 1-му, а также къ части отдѣла II-о Органическаго Устава уголовныхъ судебныхъ мѣстъ отъ 26 Іюля 1810 года, заключающагося въ томѣ IX, а именно къ главамъ 1-ой, 2-ой, 3-ой и 4-ой объясненій, относящихся къ отдѣлу 1-му, а также къ главѣ 1-ой таковыхъ же объясненій, относящихся къ отдѣлу II-му. Въ особенности же постановленія эти касаются учрежденія Судовъ Полиціи Простой, Судовъ Полиціи Исправительной, Уголовныхъ Судовъ, Аппеляціоннаго Суда и Правительствующаго Сената, Прокуроровъ, наконецъ постановленій, опредѣляющихъ предѣлы вѣдомства карательныхъ Судовъ.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника, Сенатора Фундуклея, составленъ Чиновниками Канцеляріи Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, а равно Старшимъ Чиновникомъ для особыхъ порученій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, Новодворскимъ.

OBJAŚNIENIE.

Przepisy w tomie niniejszym zawarte, stanowią dodatek do Działu I oraz do części Działu II Ustawy Organicznéj Sądownictwa karnego z dnia 26 Lipca 1810 roku, objętéj tomem IX-ym, a mianowicie do tytułów 1-go, 2-go, 3-go i 4-go objaśnień zamieszczonych pod Działem I-ym, oraz do Tytułu I-go takichże objaśnień znajdujących się pod Działem II-gim. W szczególności zaś dotyczą one Organizacyi Sądów Policyi Prostéj, Sądów Policyi Poprawczéj, Sądów Kryminalnych, Sądu Apellacyjnego i Rządzącego Senatu, oraz Urzędu Publicznego, wreszcie rozporządzeń określających władzę Sądów karnych.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego, Senatora Fundukleja, ułożony został przez Urzędników Kancelaryi Rady Stanu Królestwa Polskiego i Starszego Urzędnika do szczególnych poruczeń w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, Nowodworskiego.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
1*a*	Временное учрежденіе судебныхъ мѣстъ.	6 Іюня 1807 г.	Правительствующая Коммисія.	2
1*b*	Временное учрежденіе Городскихъ Судовъ.	18 Іюня 1807 г.,	Правительствующая Коммисія.	68
1*c*	Временное учрежденіе Уѣздныхъ Судовъ.	10 Іюля 1807 г.,	Правительствующая Коммисія.	80
2	Распоряженіе Министра о временномъ устройствѣ уголовныхъ судебныхъ мѣстъ.	17 Мая 1808 г.,	Министръ Юстиціи.	92
3	Декретъ объ утвержденіи внутренняго устройства уголовныхъ судебныхъ мѣсть.	4 Іюля 1808 г.,	Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій.	108
4	Соединеніе Уголовныхъ Судовъ: Калишскаго съ Варшавскимъ и Плоцкаго съ Ломжинскимъ.	5Сентября 1809 г.,	Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій.	110
5	Инструкція для Подсудка II-о Мироваго Суда Плоцкаго уѣзда.	24 Апрѣла (6 Мая) 1840 г., № 2,819/3,163.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	112

SPIS PRZEDMIOTÓW

W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
1*a*	Tymczasowa organizacya Sądów.	6 Czerwca 1807 r.	Kommissya Rządząca.	3
1*b*	Tymczasowa organizacya Sądów miejskich.	18 Czerwca 1807 r.	Kommissya Rządząca.	69
1*c*	Tymczasowa organizacya Sądów powiatowych.	10 Lipca 1807 r.	Kommissya Rządząca.	81
2	Tymczasowe ministeryalne urządzenie Sądownictwa karnego.	17 Maja 1808 r.	Minister Sprawiedliwości.	93
3	Dekret zatwierdzający urządzenie wewnętrzne Sądownictwa karnego.	4 Lipca 1808 r.	Król Saski, Ks. Warszawski.	109
4	Połączenie Sądu Kryminalnego Kaliskiego z Warszawskim, a Płockiego z Łomżyńskim.	5 Września 1809 roku.	Król Saski, Ks. Warszawski.	111
5	Instrukcya dla Podsędka IIgo Sądu Pokoju powiatu Płockiego.	24 Kwietnia (6 Maja) 1840 r. N. 2,819/3,163.	Kommissya Sprawiedliwości.	113

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
6	Утвержденіе устройства Варшавскаго Судебно-Полицейскаго Отдѣленія, вмѣстѣ съ этимъ устройствомъ.	21 Сентября 1808 г.,	Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій.	122
7	Положительное опредѣленіе вѣдомства Суда Полиціи Исправительной въ Варшавѣ, а также назначеніе городовъ, въ коихъ Суды Полиціи Исправительной, по прежнимъ шести департаментамъ Герцогства Варшавскаго должны имѣть свои засѣданія.	22 Мая 1812 г.,	Кароль Саксонскій, Герцогъ Варшавскій.	130
8	Внутреннее устройство Судебно-Полицейскаго Отдѣленія въ Варшавѣ, составленное Министромъ Юстиціи.	1 Августа 1808 г.,	Министръ Юстиціи.	134
9	Утвержденіе Министромъ Полиціи подробнаго внутренняго устройства Полицейско-Судебнаго Отдѣленія въ Варшавѣ, вмѣстѣ съ этимъ внутреннимъ устройствомъ.	25 Августа 1808 г.,	Министръ Полиціи.	138
10	Инструкція Помощнику Подсудка Судебно-Полицейскаго Управленія при Муниципальномъ Управленіи столичнаго города Варшавы.	2 (14) Февраля 1835 г.,	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	148

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
6	Potwierdzenie organizacyi Wydziału Sądowo-Policyjnego w Warszawie, oraz taż organizacya.	21 Września 1808 roku.	Król Saski, Ks. Warszawski.	123
7	Stanowcze określenie atrybucyi Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie, tudzież oznaczenie miast, w których Sądy Policyi Poprawczéj, w dawnych sześciu departamentach Księstwa Warszawskiego, posiedzenia swoje odbywać mają.	22 Maja 1812 r.	Król Saski, Ks. Warszawski.	131
8	Wewnętrzne urządzenie dla Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie, skreślone przez Ministra Sprawiedliwości.	1 Sierpnia 1808 r.	Minister Sprawiedliwości.	135
9	Zatwierdzenie przez Ministra Policyi szczegółowego wewnętrznego urządzenia Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie, oraz toż wewnętrzne urządzenie.	25 Sierpnia 1808 roku.	Minister Policyi.	139
10	Instrukcya dla pomocnika Podsędka Wydziału Sądowo-Policyjnego przy Urzędzie Municypalnym miasta stołecznego Warszawy.	$^{2}/_{14}$ Lutego 1835 r.	Kom. Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	149

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
11	О раздѣленіи Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцинахъ на два Суда: въ г. Хенцины и въ г. Кѣльцы.	17 (29) Сентября 1851 г., N.26,188.	Совѣтъ Управленія Царства.	156
12	Постановленіе о переименованіи Суда Полиціи Исправительной Бржеско-Куявскаго Отдѣленія и Мироваго Суда Бржеско-Куявскаго округа: перваго Судомъ Полиціи Исправительной Влоцлавскаго Отдѣленія, а второго Мировымъ Судомъ Влоцлавскаго округа.	15 (27) Октября 1847 г., № 17,286.	Совѣтъ Управленія Царства.	162
13	Перемѣна наименованій Судовъ, соотвѣтствующая новому раздѣленію края.	24 Января (5 Февраля) 1867 г.,	Совѣтъ Управленія Царства.	166
14	О присвоеніи Инквирентамъ (слѣдственнымъ засѣдателамъ) права участвовать въ рѣшеніи дѣлъ.	19 Сентября 1812 г.,	Кароль Саксонскій Герцогъ Варшавскій.	172
15	Объ утвержденіи штата двухъ Отдѣленій Суда Полиціи Исправительной въ Варшавѣ.	24 Февраля 1824 г.,	Князь Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.	174
16	Объявленіе Высочайшей воли въ отношеніи замѣны названія инквизиціонной тюрьмы названіемъ: „слѣдственная тюрьма“.	11 (23) Декабря 1840 г., № 2,086.	Министръ, Статсъ-Секретарь Царства Польскаго.	182

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
11	Rozdzielenie Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach na dwa Sądy: jeden w Chęcinach, drugi w Kielcach.	17/29 Września 1851 roku, N. 26,188	Rada Administracyjna.	157
12	Przemianowanie Sądu Policyi Poprawczéj Wydziału Brzesko-Kujawskiego i Sądu Pokoju Okręgu Brzesko-Kujawskiego, pierwszy na Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału Włocławskiego, drugi na Sąd Pokoju Okręgu Włocławskiego.	15/27 Października 1847 r., N. 17,286.	Rada Administracyjna.	163
13	Zmiana nazwy Sądów, odpowiadająca nowemu podziałowi kraju.	24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r.	Rada Administracyjna.	167
14	Nadanie Inkwirentom głosu stanowczego przy sądzeniu spraw.	19 Września 1812 roku.	Król Saski, Ks. Warszawski.	173
15	Ustanowienie składu dwóch Wydziałów Sądu Policyi Poprawczéj w Warszawie.	24 Lutego 1824 r.	Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.	175
16	Objawienie woli Najwyższéj względem zmiany nazwania: „więzienie inkwizycyjne” na: „dom badania.”	11/23 Grudnia 1840 roku, N. 2,086.	Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego.	183

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
17	О представленіи предположенія относительно замѣны наименованій: ,,инквизиціонная тюрьма и инквирентъ.“	4 (16) Января 1841 г., № 12,147.	Совѣтъ Управленія.	184
18	Постановленіе о замѣнѣ выраженій: ,,więzienie inkwizycyjne, inkwirent, inkwizycya, inkwizyt,” словами ,,слѣдственная тюрьма, слѣдственный засѣдатель, слѣдствіе, допросъ и подсудимый.”	28 Января (9 Февраля) 1841 г.	Совѣтъ Управленія.	186
19	О воспрещеніи Судебнымъ Писарямъ и Апликантамъ участвовать въ рѣшеніи дѣлъ.	5 Февраля 1827 г., № 1,201.	Правительст. Коммисія Юстиціи.	188
20	Распоряженіе о томъ, что, въ случаѣ отсутствія Уголовнаго Подсудка, предсѣдательствуетъ засѣдающій въ Судѣ Полиціи Исправительной Гражданскій Подсудокъ.	1 Сентября 1828 г., № 8,757.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	190
21	Распоряженіе о томъ, что Писаря Судовъ Полиціи Исправительной могутъ участвовать въ рѣшеніи дѣлъ только съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи Юстиціи.	23 Ноября (5 Декабря) 1863 г., № 16,143.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	192
22	Объясненіе, что Судъ рѣшаетъ дѣла большинствомъ голосовъ.	30 Августа 1808 г. № 6,329.	Министръ Юстиціи.	198

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
17	Polecenie zaprojektowania zmiany nazwania: ,,więzienie inkwizycyjne i inkwirent.”	4/16 Stycznia 1841 roku, N. 12,147.	Rada Administracyjna.	185
18	Postanowienie zmieniające nazwy: ,,więzienie inkwizycyjne, inkwirent, inkwizycya, inkwizyt” na: ,,dom badania, Assesor, śledztwo, badanie i obwiniony.”	28 Stycznia (9 Lutego) 1841 roku.	Rada Administracyjna.	187
19	Zabronienie przybierania do kompletu wyrokującego, Pisarzy i Aplikantów sądowych.	5 Lutego 1827 r., N. 1,201.	Kommissya Sprawiedliwości.	189
20	Rozporządzenie, że Podsędek Cywilny, w przypadku nieobecności Podsędka Kryminalnego zasiadający, w Sądzie Poprawczym ma prezydować.	1 Września 1828 roku, N. 8,757.	Kommissya Sprawiedliwości.	191
21	Rozporządzenie, że w Sądach Poprawczych Pisarz tylko za upoważnieniem Kommissyi Sprawiedliwości może zasiadać na sesyach z głosem stanowczym.	23 Listopada (5 Grudnia) 1863 roku, N. 16,143.	Kommissya Sprawiedliwości.	193
22	Objaśnienie, że Sąd decyduje większością zdań.	30 Sierpnia 1808 roku, N. 6,329.	Minister Sprawiedliwości.	199

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
23	Инструкція для Предсѣдателей Уголовныхъ Судовъ о порядкѣ опредѣленія ими чиновниковъ въ должности X класса.	2 (14) Сентября 1859 г., № 18,431.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	200
24	Постановленіе, опредѣлающее предѣлы вѣдомства Апелляціоннаго Суда и предоставляющее Прокурорамъ право протеста въ Высшіе Суды.	4 (16) Іюня 1834 г.	Высочайшій указъ.	202
25	Инструкція Апелляціонному Суду о порядкѣ судопроизводства въ ономъ по дѣламъ уголовнымъ.	20 Апрѣля (2 Мая) 1835 г., № 2,195/2,494.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	214
26	Объ учрежденіи должности Помощника Прокурора при Судахъ Полиціи Простой округа и города Варшавы.	11 (23) Іюня 1846 г. № 4,142.	Совѣтъ Управленія.	226
27	Постановленіе, объ утвержденіи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.	12 (24) Марта 1847 г.	Высочайшій указъ.	228
28	Постановленіе утверждающее Положеніе о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, вмѣстѣ съ этимъ Положеніемъ.	11 Ноября 1847 г.	Высочайшій указъ.	232

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
23	Instrukcya udzielona Prezesom Sądów Kryminalnych co do nominowania przez nich na urzędy klasy Xéj.	2/14 Września 1859 roku, N. 18,431.	Kommissya Sprawiedliwości.	201
24	Postanowienie określające atrybucye Sądu Apellacyjnego oraz prawo Prokuratorów odwoływania się do Sądów wyższych.	4/16 Czerwca 1834 r.	Ukaz Najwyższy.	203
25	Instrukcya dla Sądu Apellacyjnego do postępowania sądowego w sprawach karnych.	20 Kwietnia (2 Maja) 1835 r. N. 2,195/2,494.	Kommissya Sprawiedliwości.	215
26	Ustanowienie urzędu Podprokuratora przy Sądach Policyi Prostéj okręgu i miasta Warszawy.	11 (23) Czerwca 1846 r. N. 4,142.	Rada Administracyjna.	227
27	Postanowienie zatwierdzające Kodeks kar głównych i poprawczych.	12 (24) Marca 1847 r.	Ukaz Najwyższy.	229
28	Postanowienie zatwierdzające Ustawę przechodnią do Kodeksu kar głównych i poprawczych, oraz taż ustawa przechodnia.	11 Listopada 1847 r.	Ukaz Najwyższy.	233

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
29	Объясненіе о томъ: какъ должны быть понимаемы и примѣняемы постановленія о наказаніяхъ за преступленія, совершаемыя вслѣдствіе заранѣе обдуманнаго намѣренія, или же безъ предумышленія.	26 Апрѣля 1848 г.	Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта.	298
30	Предложеніе о принятіи къ руководству мнѣній Государственнаго Совѣта, объясняющихъ ст. 1167, 921 и 482 Улож. о наказ. угол. и испр. (съ четырьмя приложеніями).	16 (28) Апрѣля 1849 г. № 2,698.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	306
31	О наказаніяхъ частныхъ лицъ за тайное приготовленіе огнестрѣльной хлопчатой бумаги.	30 Ноября (12 Декабря) 1848 г.	Высочайшій указъ.	340
32	О подсудности несовершеннолѣтнихъ преступниковъ.	26 Мая (7 Іюня) 1849 г.	Высочайшій указъ.	342
33	О замѣнѣ денежныхъ взысканій съ несовершеннолѣтнихъ по дѣламъ уголовнымъ.	13 (25) Ноября 1856 г.	Высочайшій указъ.	346
34	О прекращеніи отдачи въ военные кантонисты малолѣтнихъ по судебнымъ приговорамъ.	13 (25) Мая 1857 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	350
35	Объ отмѣнѣ постановленій относительно отдачи преступниковъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу.	14 (26) Апрѣля 1861 г., № 1,696.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	352

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
29	Objaśnienie co do znaczenia i stosowania prawa o karach za przestępstwa z rozmysłem i bez rozmysłu popełnione.	26 Kwietnia 1848 roku.	Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa.	299
30	Polecenie stosowania zdań Rady Państwa, objaśniających art. 1,167, 921 i 482 Kodeksu kar gł. i popr. (z czterema anneksami).	16 (28) Kwietnia 1849 r. N. 2,698.	Namiestnik Królestwa.	307
31	O karach na osoby zajmujące się tajném przygotowaniem bawełny strzelniczéj.	30 Listopada (12 Grudnia) 1848 r.	Ukaz Najwyższy.	341
32	O karach na nieletnich przestępców.	26 Maja (7 Czerwca) 1849 r.	Ukaz Najwyższy.	343
33	O zamianie kar pieniężnych w sprawach karnych na nieletnich wymierzanych.	13 (25) Listopada 1856 r.	Ukaz Najwyższy.	347
34	Zakaz oddawania nieletnich za karę do batalionów kantonistów.	13 (25) Maja 1857 r.	Namiestnik w Królestwie.	351
35	Zmiana przepisów co do oddawania przestępców cywilnych do wojska.	14 (26) Kwietnia 1861 r. N. 1,696.	Namiestnik Królestwa.	353

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
36	Объ исключеніи изъ общаго правила ст. 155 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ преступленій противъ родителей и иныхъ родственниковъ по линіи восходящей.	9 (21) Января 1851 г.	Высочайшій указъ.	374
37	Постановленіе о томъ, какіе предметы изъ церковныхъ вещей въ Римско-Католической и Греко-Уніатской Церкви почитаются священными и какіе освященными.	24 Августа (5 Сентября) 1849 г.	Совѣтъ Управленія.	378
38	Постановленіе о томъ, какіе предметы изъ церковныхъ вещей въ Евангелическихъ церквахъ почитаются освященными.	13 (25) Іюля 1851 г.	Совѣтъ Управленія.	382
39	О наказаніяхъ за нарушеніе Устава о Пробирныхъ Палаткахъ для клейменія золота и серебра, выпускаемаго въ продажу.	10 (22) Апрѣля 1851 г.	Высочайшій Указъ.	384
40	О наказаніяхъ для фабрикантовъ и торгующихъ гальванизированными издѣліями за нарушеніе Устава о Пробирныхъ Палаткахъ.	12 (24) Августа 1855 г.	Совѣтъ Управленія.	402
41	О взысканіяхъ за нарушеніе правилъ о желѣзныхъ дорогахъ.	27 Апрѣля (9 Мая) 1857 г.	Совѣтъ Управленія.	404

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
36	O wyłączeniu z pod ogólnego przepisu art. 155 Kodeksu kar głównych i poprawczych przestępstw popełnionych względem rodziców i wstępnych.	9 (21) Stycznia 1851 r.	Ukaz Najwyższy.	375
37	Postanowienie wskazujące, jakie przedmioty religijne mają być uważane za święte, a jakie za poświęcone w wyznaniu Rzymsko-Katolickiém i Grecko-Unickiém.	24 Sierpnia (5 Września) 1849 r.	Rada Administracyjna.	379
38	Postanowienie wskazujące, jakie przedmioty w kościołach Ewangelickich mają być uważane za poświęcone.	13 (25) Lipca 1851 r.	Rada Administracyjna.	383
39	O karach na wykraczających przeciwko Ustawie o probierniach do cechowania złota i srebra w handlu będącego.	10 (22) Kwietnia 1851 r.	Ukaz Najwyższy.	385
40	O karach na fabrykantów i handlujących wyrobami galwanizowanemi, wykraczających przeciwko Ustawie o probierniach.	12 (24) Sierpnia 1855 r.	Rada Administracyjna.	403
41	O karach na wykraczających przeciwko przepisom dotyczącym kolei żelaznych.	27 Kwietnia (9 Maja) 1857 r.	Rada Administracyjna.	405

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
42	Постановленіе касательно послѣдствій исключенія изъ службы.	9 Іюня 1858 г.	Высочайше утвержденное мнѣніе Государствен. Совѣта.	410
43	О взысканіяхъ за нарушеніе карантинныхъ мѣръ, постановленныхъ для предотвращенія скотскаго падежа.	13 (25) Мая 1858 г.	Совѣтъ Управленія.	414
44	О мѣрахъ взысканія за неповиновеніе и нанесеніе оскорбленій жандармамъ и полицейскимъ служителямъ при отправленіи ими обязанностей службы.	17 Ноября 1858 г.	Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта.	422
45	О наказаніяхъ за нарушеніе пратилъ Устава объ акцизной подати отъ табаку.	9 (21) Апрѣля 1860 г.	Высочайшій указъ.	428
46	Извлеченіе изъ Устава о сельскихъ Гминныхъ Судахъ.	24 Мая 1860 г.	Высочайшій указъ.	442
47	Постановленіе о приведеніи въ дѣйствіе Устава о Гминныхъ Судахъ.	30 Мая (11 Іюня) 1861 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	500
48	Постановленіе о скопищахъ на улицахъ или публичныхъ дорогахъ.	27 Марта (8 Апрѣля) 1861 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	504
49	О взысканіяхъ за выпускъ въ обращеніе марокъ въ замѣнъ денежныхъ знаковъ.	19 (31) Августа 1865 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	510

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
42	Postanowienie określające skutki kary wykluczenia ze służby.	9 Czerwca 1858 r.	NAJWYŻÉJ zatwierdzone zdanie Rady Państwa.	411
43	O karach na wykraczających przeciwko środkom kwarantannowym, ustanowionym w celu zapobieżenia pomorowi bydła.	13 (25) Maja 1858 r.	Rada Administracyjna.	415
44	O karach za nieposłuszeństwo i znieważenie żandarmów i policyantów w czasie pełnienia przez nich służby.	17 Listopada 1858 r.	NAJWYŻÉJ zatwierdzone zdanie Rady Państwa.	423
45	O karach na wykraczających przeciwko Ustawie o podatku konsumcyjnym od tytuniu i tabaki.	9 (21) Kwietnia 1860 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	429
46	Wyciąg z Ustawy o Sądach Gminnych wiejskich.	24 Maja 1860 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	443
47	Postanowienie wprowadzające w wykonanie Ustawę o Sądach Gminnych.	30 Maja (11 Czerwca) 1861 r.	Rada Administracyjna.	501
48	Postanowienie o zbiegowiskach na ulicach lub drogach publicznych.	27 Marca (8 Kwietnia) 1861 r.	Rada Administracyjna.	505
49	O karach za wypuszczenie w obieg marek monetę zastępujących.	19 (31) Sierpnia 1865 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	511

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
50	О привлеченіи къ уголовной отвѣтственности лицъ, продающихъ или имѣющихъ кукольванъ (рыболовныя ягоды).	28 Декабря (9 Января) $186^{5}/_{6}$ г.	Совѣтъ Управленія Царства.	514
51	Постановленіе о введеніи въ дѣйствіе Высочайше утвержденнаго 5 Ноября 1850 года таможеннаго Устава для Царства Польскаго.	22 Декабря (3 Января) $185^{0}/_{1}$.	Совѣтъ Управленія Царства.	518
52	Постановленіе о воспрещеніи вывоза за границу серебра въ слиткахъ и монетѣ свыше 15 руб. сер.	23 Января (4 Февраля) 1851 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	522
53	Постановленіе, дозволяющее отчасти вывозъ за границу серебра.	14 (26) Августа 1862 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	526
54	Постановленіе, измѣняющее ст. 902 и 916 таможеннаго Устава.	25 Іюля 1856 г.	Высочайше утвержденное мнѣніе Государствен. Совѣта.	528
55	Постановленіе въ разъясненіе пункта 2-го ст. 915 таможеннаго Устава, измѣняющее § 24 правилъ отъ 9 (21) Января 1851 года о пограничной полосѣ.	3 (15) Апрѣля 1859 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	536
56	Постановленіе, объясняющее ст. 902 таможеннаго Устава.	24 Іюня (6 Іюля) 1858 г. № 3,881.	Совѣтъ Управленія Царства.	540
57	О взысканіяхъ за нарушеніе правилъ о торговлѣ чаемъ.	30 Марта 1861 г.	Высочайшее повелѣніе.	544

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
50	Poddanie odpowiedzialności w drodze karnéj osób sprzedających lub posiadających rybią trutkę.	28 Grudnia (9 Stycznia) $186^{5}/_{6}$ r.	Rada Administracyjna.	515
51	Postanowienie wprowadzające w wykonanie Ustawę celną, Najwyżéj dnia 5 Listopada 1850 roku dla Królestwa zatwierdzoną.	22 Grudnia (3 Stycznia) $185^{0}/_{1}$ r.	Rada Administracyjna.	519
52	Postanowienie zakazujące wywozu za granicę srebra w sztabach i monecie więcéj nad 15 rs.	23 Stycznia (4 Lutego) 1851 r.	Rada Administracyjna.	523
53	Postanowienie uchylające w części zakaz wywozu srebra z Królestwa Polskiego.	14 (26) Sierpnia 1862 r.	Rada Administracyjna.	527
54	Postanowienie zmieniające art. 902 i 916 Ustawy celnéj.	25 Lipca 1856 r.	Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa.	529
55	Postanowienie objaśniające ustęp 2-gi art. 915 Ustawy celnéj, oraz zmieniające § 24 przepisów z dnia 9 (21) Stycznia 1851 roku o obrębie nadgranicznym.	3 (15) Kwietnia 1859 r.	Rada Administracyjna.	537
56	Postanowienie objaśniające artykuł 902 Ustawy celnéj.	24 Czerwca (6 Lipca) 1858 r. N. 3,881.	Rada Administracyjna.	541
57	O karach na wykraczających przeciwko przepisom o handlu herbatą.	30 Marca 1861 r.	Rozkaz Najwyższy.	545

BIBLIOTEKA
MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI

ПОСТАНОВЛЕНІЯ,

ОТНОСЯЩІЯСЯ

КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

PRZEPISY

DOTYCZĄCE

ORGANIZACYI SĄDOWNICTWA KARNEGO.

№ 1а.

Временное учрежденіе судебныхъ мѣстъ.

(6 Іюня 1807 г.)

Правительствующая Коммисія.

По представленію Г. Директора Юстиціи, постановляетъ временное учрежденіе судебныхъ мѣстъ.

Положенія Общія.

§ 1.

Опредѣленіе въ должности Судей. — Опредѣленіе лицъ въ должности Судей производится на основаніи правилъ, изложенныхъ въ общихъ Основныхъ Правилахъ 26 Января 1807 года, на которыя указывается здѣсь, какъ на правила, долженствующія служить въ семъ отношеніи исключительнымъ руководствомъ.

§ 2.

Лица, немогущія засѣдать въ одномъ Судѣ. — Лица, состоящія между собою въ родствѣ до третьей степени, не могутъ засѣдать въ одномъ и томъ же Судѣ.

§ 3.

Дѣла, въ рѣшеніи коихъ Судья не можетъ участвовать. — Судья не можетъ участвовать въ рѣшеніи дѣла, къ коему онъ прикосновенъ по лежащей на немъ въ данномъ случаѣ отвѣт-

№ 1а.

Tymczasowa organizacya Sądów.

(d. 6 Czerwca 1807 r.).

Kommissya Rządząca.

Na przełożenie Dyrektora Sprawiedliwości, stanowimy tymczasową organizacyą Sądów.

Przepisy Ogólne.

§ 1.

Nominacya. — Sędziowie mają być nominowanemi podług przepisów w Ogólnych Zasadach 26 Stycznia 1807 r. podanych, i w téj mierze do nich się jedynie odwołujemy.

§ 2.

Osoby w jednymże Sądzie zasiadać niemogące. — W tym samym składzie Sądu zasiadać nie mogą spokrewnieni, aż do trzeciego stopnia.

§ 3.

Sprawy, których Sędzia sądzić nie może. — Sędzia nie może sądzić sprawy, do któréj ma wpływ przez ewikcyą lub przez jakie ze stronami wspólnictwo. Sądzić nie może, jeżeli

ственности или другому какому либо соучастію съ тяжущимися сторонами. Равнымъ образомъ Судья не можетъ участвовать въ рѣшеніи дѣла въ слѣдующихъ случаяхъ: когда онъ съ одною изъ сторонъ состоитъ въ родствѣ, въ степени, опредѣленной въ § 2; когда одна изъ сторонъ есть его тесть или шуринъ, или же лицо, съ коимъ онъ обрученъ; когда онъ долженъ постановлять рѣшеніе по дѣлу, по которому одной изъ сторонъ онъ подавалъ совѣты, и, наконецъ, онъ не можетъ рѣшать дѣла по которому онъ самъ долженъ быть свидѣтелемъ.

§ 4.

Временное исправленіе должности.—Въ случаяхъ, упомянутыхъ выше, если бы устраненіе одного или болѣе Судей нарушало предписанный закономъ комплектъ, то Апелляціонный Судъ назначаетъ кого либо изъ Членовъ Суда иного земства, или изъ Судебныхъ Приставовъ, въ составъ того Земскаго Суда, въ коемъ не оказалось комплекта для рѣшенія производящагося дѣла. Если бы по этой же причинѣ потребовалось пополнить комплектъ Главнаго Городскаго Суда, то Апелляціонный Судъ назначаетъ недостающее число Членовъ изъ циркуловыхъ Судей. Такимъ же порядкомъ Земскій Судъ поступаетъ въ отношеніи низшихъ Судовъ. Если въ подобныхъ случаяхъ не будетъ имѣть положеннаго комплекта Апелляціонный Судъ, то Директоръ Юстиціи потребуетъ отъ земства или отъ другаго Апелляціоннаго Суда недостающее число Судей. Буде, наконецъ, случится подобное въ Верховномъ Трибуналѣ, то Директоръ Юстиціи представитъ на утвержденіе Правительства кандидатовъ изъ Апелляціоннаго Суда.

§ 5.

Поведеніе Судей.—Судья долженъ хранить тайну совѣщаній Палаты; тяжущимся сторонамъ совѣтовъ не подавать; избѣгать всякихъ подозрительныхъ сношеній съ сторонами и ихъ Адвокатами, и вообще проникнуться достоинствомъ своего званія.

z którą stroną jest spokrewnionym, aż do stopnia § 2-gim oznaczonego, jakotéż jeżeli teść jego lub szwagier jest stroną. Sądzić nie może osoby, z którą jest zaręczony. Sądzić nie może osób, którym, w sprawie pod jego wyrok przypadającéj, radę dawał. Sądzić nie może w sprawie, w któréj z osoby swojéj winien stanąć jako świadek.

§ 4.

Zastępstwo. — W przypadkach dopiéro wspomnionych, gdyby oddalenie jednego lub więcéj Sędziów komplet prawem przepisany zrywało, natenczas Sąd Apellacyjny wezwie którego z Członków Sądu innego ziemiaństwa, lub z Komorników, i doda go do toczącéj się sprawy Sądowi Ziemiańskiemu, w którymby kompletu brakowało. Jeżeliby z téj saméj przyczyny w Sądzie miejskim głównym nie było kompletu, doda Sąd Apellacyjny niedostającą liczbę z Sędziów cyrkułowych. Tym samym sposobem Sąd Ziemiański postąpi względem Sądów niższych. Gdyby w podobnych przypadkach Sąd Apellacyjny nie mógł mieć kompletu, Dyrektor Sprawiedliwości wezwie z ziemiaństwa lub z innego Sądu Apellacyjnego niedostającą liczbę Sędziów. Gdyby nakoniec to samo się zdarzyło w Ostatecznym Trybunale, Dyrektor Sprawiedliwości poda kandydatów z Sądu Apellacyjnego Rządowi do potwierdzenia.

§ 5.

Sprawowanie się Sędziego. — Sędzia winien sekretu Izby dochować; stronom rady dawać nie powinien; unikać ma wszelkich podejrzanych ze stronami i ich adwokatami związków, szanować w sobie powagę urzędu.

§ 6.

Экзаменъ, Присяга.— Всѣ чиновники судебнаго вѣдомства должны выдержать экзаменъ и исполнить присягу по особому присяжному листу.

§ 7.

Отвѣтственность.—Судья отвѣтствуетъ за нерадѣніе, за приговоръ, произнесенный вопреки доставленнымъ сторонами документамъ или произведеннымъ по дѣлу разслѣдованіямъ, и за нарушеніе положительнаго закона. Въ такихъ случаяхъ, сверхъ отрѣшенія отъ должности, онъ подвергается наказаніямъ, законами опредѣленнымъ, и обязанъ вознаградить причиненные убытки изъ собственнаго имущества. Заблаговременный даже отказъ его отъ должности не освобождаетъ его отъ наказанія.

§ 8.

Постепенность судебныхъ учрежденій. — Главное завѣдываніе вѣдомствомъ Юстиціи, согласно основнымъ Нашимъ правиламъ и положенію 12 Февраля сего года, ввѣряется Дирекціи Юстиціи.

Верховный Трибуналъ постановляетъ рѣшенія окончательныя. Но право помилованія преступниковъ *(jus aggratiandi)* по дѣламъ уголовнымъ оставляемъ за собою. Верховному Трибуналу не предоставляется никакой высшей власти надъ Апелляціонными Судами по управленію судебнымъ вѣдомствомъ, но онъ имѣетъ лишь заниматься рѣшеніемъ дѣлъ, поступающихъ на его разсмотрѣніе въ послѣдней инстанціи.

Департаментскіе Апелляціонные Суды будутъ оказывать Дирекціи содѣйствіе по ближайшему надзору за Земскими и Главными Городскими Судами, и, не ограничиваясь тщательнымъ разсмотрѣніемъ рѣшеній, поступающихъ изъ первой инстанціи, командируютъ, по крайней мѣрѣ однажды въ годъ, одного изъ своихъ Членовъ, для ревизіи, какъ актовъ и архивовъ, такъ равно и кассъ, и объ оказавшемся доносятъ Дирекціи.

§ 6.

Egzamen, Przysięga. — Wszyscy urzędnicy sądowi mają być egzaminowani i przysięgli podług szczególnéj roty.

§ 7.

Odpowiedzialność. — Sędzia jest odpowiedzialny za niepilność, za wyrok przeciwny wyraźnym dokumentom od stron przywiedzionym lub inkwizycyom, za uchybienie przeciw prawu wyraźnemu. W takowych przypadkach, prócz odsądzenia od urzędu, podlega karom prawem przepisanym i winien z własnego majątku wynagrodzić szkody. Wcześniejsze nawet zrzeczenie się urzędu, od kary go nie uwalnia.

§ 8.

Stopniowanie magistratur sądowych. — Naczelny kierunek administracyi Sprawiedliwości, podług zasad Naszych i uchwały 12 Lutego b. r., powierzonym jest Dyrekcyi Sprawiedliwości.

Sąd Ostatecznego Trybunału wydawać będzie wyroki prawomocne; prawo jednak udzielenia łaski, czyli *jus aggratiandi*, w sprawach kryminalnych sobie zachowujemy. Trybunał Ostateczny nie będzie miał żadnéj zwierzchności nad Sądami Apellacyjnemi co do administracyi Sprawiedliwości, lecz jedynie trudnić się będzie rozsądzaniem spraw do niego w ostatecznéj instancyi przychodzących.

Sądy Apellacyjne departamentowe, pomocą będą Dyrekcyi do bliższego dozoru nad Sądami Ziemiańskiemi i miast głównych, a nie przestając na ścisłém roztrząsaniu dekretów z pierwszéj instancyi przychodzących, corocznie do rewizyi, tak aktów i archiwów, jako i kas, raz przynajmniéj jednego z Członków ześlą i sprawę o tém Dyrekcyi zdadzą.

Такимъ же порядкомъ поступаютъ Земскіе Суды въ отношеніи низшихъ Судовъ.

Мировые Суды, каждый по своему земетву, имѣютъ попеченіе и надзоръ за Мировыми Судьями, имѣющими быть установленными въ городахъ и селеніяхъ.

Такимъ образомъ низшіе Суды обязаны повиноваться поставленнымъ надъ ними высшимъ судебнымъ учрежденіямъ, а служащіе чиновники — своимъ Судамъ.

§ 9.

Всякія жалобы должны выходить порядкомъ постепенности, означеннымъ въ § 8, исключая чрезвычайныхъ случаевъ, каковы — отказъ въ правосудіи или явное промедленіе. Тѣмъ же порядкомъ доставляются рапорты и проекты, относящіеся до исправленія законовъ. Предписанія Дирекціи низшимъ Судамъ, исходятъ посредствомъ Апелляціонныхъ Судовъ, съ тѣмъ различіемъ, что въ экстренныхъ случаяхъ Дирекція можетъ прямо предписывать низшимъ Судамъ, но увѣдомляетъ о томъ Апелляціонный Судъ.

§ 10.

Высшіе Суды не должны указывать низшимъ, какъ рѣшать недоумѣнія. — Никакое высшее судебное учрежденіе не можетъ указывать низшему, какъ оно должно рѣшить частный случай, ни же препятствовать послѣднему въ отправленіи правосудія. Въ случаѣ встрѣченнаго недоумѣнія по истолкованію закона, Суды обращаются за наставленіемъ, то есть за указаніемъ состоявшагося уже законоположенія, посредствомъ Апелляціонныхъ Судовъ, а сіи послѣдніе, равно какъ и Верховный Трибуналъ, прямо въ Дирекцію Юстиціи, коей ввѣрено главное охраненіе законовъ.

§ 11.

Временное отрѣшеніе отъ должности. — Когда двѣ трети членовъ составляющихъ судебное учрежденіе, доводятъ до свѣ-

Sądy Ziemiańskie równie postępować będą względem Sądów niższych.

Sędziowie Pokoju w ziemiaństwie swojém rozciągną opiekę i dozór nad Sędziami Pokoju, po miastach i wsiach ustanowić się mającemi.

Sądy więc niższe względem magistratur wyższych, zwierzchność nad niemi mających, oficyaliści względem swoich Sądów powinni być posłusznemi.

§ 9.

Wszelkie zażalenia powinny iść stopniami § 8-ym oznaczonemi, wyjąwszy przypadki nadzwyczajne odmówionéj sprawiedliwości lub oczywistego opóźnienia. Tymże porządkiem przesyłane będą raporta i projekta do poprawy praw. Zalecenia Dyrekcyi idą przez Sądy Apellacyjne do innych niższych Sądów, z tą różnicą, iż w przypadkach nagłych, Dyrekcya wydać może zalecenia do niższych Sądów, lecz o tém Sąd Apellacyjny uwiadomiony zostanie.

§ 10.

Wyższe Sądy nie mają oznaczać niższym, jak sądzić wątpliwości. — Żadna wyższa władza sądowa wskazywać nie może niższéj, jak ma osądzić szczególny przypadek, ani téż jéj przeszkadzać w wymierzeniu sprawiedliwości. Sądy w przypadku zachodzącéj wątpliwości względem prawa, udawać się będą po objaśnienie, to jest po wskazanie prawa już zapadłego, przez Sądy Apellacyjne; te zaś i Trybunał Ostateczny — prosto do Dyrekcyi Sprawiedliwości, któréj naczelna straż prawa jest powierzona.

§ 11.

Suspendowanie. — Gdy dwie ze trzech części Członków całą magistraturę składających, uwiadomią Dyrekcyą, iż jéj

дѣнія Дирекціи, что одинъ изъ членовъ онаго, или низшаго судебнаго мѣста, нарушилъ обязанности должности Судьи, то Дирекція въ правѣ будетъ отрѣшить его временно отъ должности, но съ тѣмъ вмѣстѣ тотчасъ же назначить Судъ для разсмотрѣнія дѣла и опредѣленія мѣры наказанія на виновнаго, или освобожденія его, буде онъ окажется невиннымъ.

§ 12.

Записка личнаго мнѣнія. — Если Судъ большинствомъ голосовъ постановитъ противузаконное рѣшеніе, въ такомъ случаѣ Судья, поддерживающій сторону закона, или положительныя условія рѣшительнаго документа, обязанъ мнѣніе свое по личному убѣжденію внести особо въ журналъ рѣшеній, чѣмъ избавляется отъ общей отвѣтственности съ Судомъ.

§ 13.

Судебныя засѣданія. — Судебныя засѣданія происходятъ непрерывно и ежедневно, за исключеніемъ торжественныхъ праздничныхъ дней и лѣтняго промежутка съ 15 Іюля по 20 Августа. Въ продолженіе этого промежутка, въ Апелляціонномъ Судѣ имѣетъ оставаться депутація изъ трехъ членовъ, въ Земскомъ же Судѣ — одинъ членъ, для исполненія судебныхъ дѣйствій, возникающихъ въ экстренныхъ случахъ. Судебныя засѣданія должны начинаться аккуратно въ 9 часовъ утра и продолжаются до 1 часа по полудни; по полудни же происходятъ распорядительныя засѣданія, по мѣрѣ надобности и числа поданныхъ прошеній. Судебные чиновники обязаны являться въ засѣданія въ 8 часовъ утра и заниматься до 1 часа, по полудни же имѣютъ находиться съ 3 до 7 часовъ вечера.

§ 14.

Увольненіе въ отпуски. — Судья, желающій отлучиться на двѣ недѣли, испрашиваетъ разрѣшенія своего Суда. Ежели отлучается на четыре недѣли, обязанъ просить разрѣшенія выс-

Członek, lub w niższéj magistraturze zasiadający, uchybił przeciw sędziowskim obowiązkom, Dyrekcya mocną jest zawiesić jego urzędowanie; lecz natychmiast powinna wyznaczyć Sąd, dla rozpoznania rzeczy i ukarania Sędziego, lub uwolnienia, jeżeli niewinny.

§ 12.

Zapisanie własnego zdania. — W przypadku gdyby większością głosów zapadł wyrok przeciw-prawny, naówczas Sędzia obstawający przy prawie albo przy wyraźnych stanowczego dokumentu warunkach, powinien zdanie podług własnego przekonania oddzielnie w sentencyonarzu zapisać, a tak uwolni się od powszechnéj Sądu odpowiedzialności.

§ 13.

Sesye. — Sądy odbywają ciągle i codziennie swoje sesye, wyjąwszy dnie świąt uroczystych i letnią przerwę od dnia 15go Lipca do dnia 20 Sierpnia. Podczas téj przerwy, pozostać ma w Sądzie Apellacyjnym deputacya ze trzech osób, w Sądzie zaś Ziemiańskim — jedna osoba, do odbycia czynności z nadzwyczajnych przypadków wynikających. Posiedzenia sądowe zaczynać się mają regularnie od godziny 9éj porannéj aż do 1éj; po południu zaś odbywać się będą sesye ekonomiczne, podług potrzeby i liczby podanych memoryałów. Oficyaliści sądowi na sesye o 8-éj zrana przybywać i do godziny 1-éj pracować, po południu zaś od 3-éj aż do 7-éj znajdować się mają.

§ 14.

Pozwolenie oddalenia się. — Sędzia chcący się oddalić na dwie niedziele, od swego Sądu pozwolenie bierze. Jeżeli się oddala na cztéry niedziele, ma żądać pozwolenia od ma-

шаго учрежденія, въ вѣдѣніи котораго состоитъ Судъ, въ коемъ онъ засѣдаетъ. Въ случаѣ намѣренія отлучиться на болѣе продолжительный срокъ или за границу, Судья долженъ обращаться въ Дирекцію Юстиціи.

§ 15.

Случаи, въ коихъ Суду дозволяется дѣйствовать въ предѣлахъ другаго судебнаго округа. — Суды обязаны строго ограничиваться подвѣдомственными имъ округами, удовлетворяя впрочемъ требованія другихъ Судовъ, а даже въ случаяхъ, когда помощь подлежащаго Суда была бы несвоевременною и безуспѣшною, каждый ближайшій Судья обязанъ принимать должныя мѣры, съ донесеніемъ о томъ немедленно подлежащему Суду.

§ 16.

Публичное слушаніе дѣлъ. — Дѣла, поступающія въ Судъ, должны быть докладываемы гласно и публично, и рѣшаемы безъ присутствія постороннихъ лицъ. Во время судебнаго разбирательства, никому не воспрещено входить въ Судебную Палату, гдѣ въ особомъ, предназначенномъ для публики мѣстѣ, отгороженномъ рѣшеткой отъ судебнаго стола, каждый долженъ соблюдать тишину и оказывать должное уваженіе для судебнаго мѣста.

Въ происходящихъ по полудни засѣданіяхъ, гдѣ разсматриваются дѣла распорядительныя, никто не можетъ находиться, кромѣ лицъ судебнаго вѣдомства.

§ 17.

Установленные при Судахъ Защитники не должны принимать жалобы, безъ предварительнаго тщательнаго оной разсмотрѣнія, а тѣмъ менѣе поощрять стороны къ сутяжеству. Сторонѣ, требующей совѣта, они должны изложить откровенно положеніе дѣла и мнѣніе свое прописать въ особомъ протоколѣ,

gistratury mającéj zwierzchność nad Sądem, w którym zasiada; jeżeliby zaś na dłuższy czas lub zagranicę, wtenczas każdy Sędzia do Dyrekcyi Sprawiedliwości udać się powinien.

§ 15.

Przypadki, w których Sąd może wejść w obręby innych jurisdykcyj. — Sądy w obrębach własnéj jurisdykcyi ściśle zachować się mają; jednakowoż rekwizycyom innych Sądów powinny zadosyć uczynić, a nawet w przypadkach, gdzieby pomoc przyzwoitego Sądu była zapóźną i bezskuteczną, każdy bliższy Sędzia obowiązany jest zaradzić, i o tém Sądowi przyzwoitemu natychmiast donieść.

§ 16.

Publiczne spraw wprowadzenie. — Sprawy do Sądu przychodzące, powinny być głośno i publicznie wprowadzane i na ustępie sądzone. W czasie sądowego roztrząsania, wolne jest każdemu wejście do izby sądowéj; tam w osobném, dla słuchaczów przeznaczoném miejscu, które kratkami od sądowego stołu przedzielone będzie, z milczeniem i należném dla magistratury uszanowaniem zachować się winien.

Na popołudniowych sesyach, gdzie przedmioty ekonomiczne mają być roztrząsane, nikomu, prócz osób sądowych, znajdować się nie wolno.

§ 17.

Obrońcy spraw przy Sądach ustanowieni, nie powinni skargi przyjmować, bez poprzedzającego pilnego roztrząśnienia, a tém mniéj strony do pieniactwa pobudzać. Obowiązani są stronie, światła żądającéj, stan jéj sprawy szczerze wyłuszczyć, zdanie swoje zapisać w osobnym protokóle, któ-

который, по подписаніи тяжущеюся стороною и запечатаніи онаго, представляютъ въ Судъ вмѣстѣ съ жалобою.

Докладчикъ, разсмотрѣвъ этотъ протоколъ, для удостовѣренія, что Адвокатомъ исполнена его обязанность, возвращаетъ ему оный.

Въ одномъ и томъ же Судѣ сторона не можетъ имѣть по одному дѣлу болѣе трехъ Защитниковъ. Адвокатъ, коему поручено было дѣло въ первой инстанціи, можетъ принимать хожденіе по оному во всѣхъ инстанціяхъ.

§ 18.

Личное хожденіе по дѣлу или чрезъ пріятеля, не состоящаго судебнымъ Защитникомъ. — Каждой тяжущейся сторонѣ дозволяется имѣть лично хожденіе по своему дѣлу, безъ употребленія къ тому судебнаго Защитника; равнымъ образомъ не возбраняется сторонѣ, лично явившейся въ Судъ, пригласить къ защитѣ дѣла своего пріятеля. Но если ни сторона ни ея пріятель, не исправляли должности Судьи, или публичнаго Защитника, то Предсѣдательствующій въ Судѣ обязанъ, по долгу службы, предварить таковую сторону, что она сама себѣ припишетъ вредныя послѣдствія, какія могутъ возникнуть отъ упущеній въ направленіи дѣла, для чего требуется знаніе законовъ и судопроизводства.

§ 19.

Защитникъ по службѣ. — Сторонѣ несостоятельной, или обвиняемой въ уголовномъ преступленіи, назначается Защитникъ самимъ Судомъ по службѣ.

§ 20.

Уваженіе заслугъ воинскихъ чиновъ. — Судебныя должности, не требующія основательнаго и обширнаго знанія законовъ и судопроизводства, предоставляются преимущественно заслуженнымъ воинскимъ чинамъ.

ry, przez stronę podpisany, zapieczętowany przy skardze Sądowi podadzą.

Referent rozpatrzywszy się w tym protokóle, czyli obrońca sprawy obowiązku swego dopełnił, odda mu go napowrót.

W jednym Sądzie, do jednéj sprawy strona najwięcéj trzech obrońców mieć może. Adwokat, któremu oddana była sprawa w pierwszéj instancyi, może w niéj stawać we wszystkich instancyach.

§ 18.

Osobiste popiéranie sprawy, lub przez przyjaciela nie sądowego obrońcę. — Wolno jest każdéj stronie popiérać osobiście swą sprawę, nie używając do niéj sądowego obrońcy; wolno jest również stronie osobiście stawającéj, przyjaciela do obrony sprawy przybrać. Jeżeli jednak ani strona, ani jéj przyjaciel urzędu sędziowskiego albo publicznego obrońcy nie sprawował, powinien prezydujący takowéj stronie z urzędu przełożyć, iż sama sobie skutki szkodliwe przypisze, jeżeli się na nie narazi, przez uchybienie w kierowaniu sprawy, która biegłości w prawach i postępowaniu sądowém wymaga.

§ 19.

Obrońca z urzędu. — Sąd sam z urzędu wyznaczy obrońcę stronie ubogiéj lub obwinionemu o występek kryminalny.

§ 20.

Wzgląd na zasłużonych wojskowych. — Do urzędów przy Sądach, które nie wymagają gruntownéj i obszernéj w prawach i postępowaniu sądowém umiejętności, mają pierwszeństwo zasłużeni wojskowi.

§ 21.

Обязанности Предсѣдателей по управленію судебными мѣстами. — Предсѣдатель каждаго Суда управляетъ ввѣреннымъ ему судебнымъ мѣстомъ, наблюдаетъ за усерднымъ исполненіемъ каждымъ членомъ возложенныхъ на него обязанностей и отвѣтствуетъ въ особенности за безпорядокъ и медленность во всѣхъ судебныхъ дѣйствіяхъ. Чрезъ каждые три мѣсяца представляетъ въ Дирекцію рапортъ объ исполненныхъ дѣлахъ и однажды въ годъ — секретный имянной списокъ о нравственномъ поведеніи и усердіи чиновниковъ состоящихъ, въ его вѣдѣніи.

§ 22.

Безопасность и достоинство Суда. — Поведеніе Судей во всякое время, въ особенности во время судебныхъ засѣданій, не должно ни въ чемъ нарушать достоинства судейскаго званія. Съ своей стороны Правительство обезпечиваетъ самую дѣйствительную помощь, чтобы, какъ имъ самимъ, такъ и судебнымъ должностнымъ лицамъ, при отправленіи должности, никто не могъ нанести оскорбленія, подъ опасеніемъ строгаго наказанія. Возные, для отличія, носить будутъ на лѣвомъ боку металлическій знакъ съ изображеніемъ орла и съ обозначеніемъ Суда. Патенты же для нихъ выдаваемы будутъ отъ Дирекціи Юстиціи.

Устройство Земскихъ Судовъ.

§ 23.

Введеніе. — Каждый Департаментъ, по мѣрѣ его пространства и числительности населенія, будетъ имѣть два или болѣе своихъ Земскихъ Судовъ. Росписаніе о семъ, съ означеніемъ Округа каждаго Земскаго Суда, и мѣста его засѣданія, изложено въ прилагаемой при семъ особой табели.

§ 21.

Atrybucya Prezesów w kierowaniu magistraturą. — Prezes każdego Sądu kieruje całą magistraturą, ma baczenie na pilność Członków w odbywaniu włożonych obowiązków, i jest szczególniéj odpowiedzialnym za nieporządek i opóźnienie we wszystkich czynnościach sądowych. Raporta odbytych czynności — co kwartał, listę zaś tajemną zachowania się moralnego i pilności urzędników pod swym wydziałem będących — raz co rok Dyrekcyi prześle.

§ 22.

Bezpieczeństwo i powaga Sądu. — Sędziowie, jak sami w każdym czasie, a szczególniéj w czasie sądzenia, powadze urzędowania swego uchybić nie mogą, tak równie Rząd przyrzeka najdzielniejszą pomoc, aby im i ich oficyalistom w czasie urzędowania nikt nie uchybił, pod surowemi karami. Dla oznaki, woźni mieć mają orzełka z blachy, zawieszonego na lewym boku, z napisem Sądu. Patenta zaś dla nich od Dyrekcyi Sprawiedliwości wydawane będą.

Urządzenie Sądów Ziemiańskich.

§ 23.

Wstęp. — Każdy departament będzie miał, w miarę rozległości i zaludnienia, w dwóch lub więcéj miejscach swoje Sądy Ziemiańskie. Rozkład ten i oznaczenie okręgu dla każdego Sądu Ziemiańskiego, oraz i miejsca ich zasiadania, znajdują się na osobnéj tu przyłączonéj tabeli.

86439
Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku

§ 24.

Вѣдомство Суда (forum).—Земскій Судъ составляетъ собственно Судъ первой степени по дѣламъ, которыя возникаютъ *ex foro reali* имѣній или вотчинъ:

a) дворянскихъ,
b) духовныхъ,
c) государственныхъ;

ex foro personali относительно лицъ:

a) дворянскаго состоянія, а также офицеровъ по дѣламъ гражданскимъ,
b) духовнаго званія,
c) высшихъ гражданскихъ чиновниковъ и професоровъ высшихъ департаментскихъ училищъ,
d) гминныхъ общинъ, магистратовъ, товариществъ и всякихъ собраній, представляющихъ юридическое лицо, признаваемое Правительствомъ, къ коимъ однако не принадлежатъ ремесленные цѣхи, братства въ городахъ и тому подобныя учрежденія;

О подсудности по мѣсту совершенія преступленія изложено пространно въ уголовной ординаціи.

§ 25.

Инстанція. — По апелляціоннымъ жалобамъ на рѣшенія городоваго суда, приносимымъ на основаніи особыхъ правилъ объ устройствѣ нижнихъ городскихъ Судовъ, а также на рѣшеніе вотчинныхъ или патримоніальныхъ Судовъ, Земскій Судъ составляетъ вторую судебную инстанцію, а по нѣкоторымъ маловажнымъ дѣламъ, поименованнымъ въ § 12 и 13 устава о сокращенномъ судопроизводствѣ, составляетъ даже первую и вмѣстѣ съ тѣмъ послѣднюю судебную инстанцію.

§ 26.

По дѣламъ уголовнымъ, въ тѣсномъ смыслѣ этого слова, то есть по дѣламъ объ оскорбленіи національнаго достоинства,

§ 24.

Forum. — Sąd Ziemiański jest właściwie Sądem pierwszéj instancyi w sprawach, które wynikają *ex foro reali* dóbr czyli dominiów:

a) szlacheckich,
b) duchownych,
c) narodowych;

ex foro personali, dla osób:

a) stanu szlacheckiego, jakotéż oficerów w sprawach cywilnych,
b) księży,
c) urzędników wyższych cywilnych i profesorów wyższych szkół departamentowych,
d) całych gminów, magistratów, korporacyj i jakichkolwiek zgromadzeń, osobę moralną przez Rząd uznaną stanowiących, w co się jednak nie rachują cechy, konfraternie po miastach lub tym podobne;

ex foro popełnionéj zbrodni, o czém obszerniéj w ordynacyi kryminalnéj.

§ 25.

Instancya. — W sprawach od Sądu miejskiego, podług osobnego niższych Sądów miejskich urządzenia, zaapellowanych, niemniéj w tych, które od patrymonialnego albo téż dominialnego Sądu przez założoną tam apellacyą przychodzą; Sąd Ziemiański będzie Sądem drugiéj instancyi, a nawet co do niektórych mniejszéj wagi spraw, ustawą skróconego postępowania sądowego w §§ 12 i 13 oznaczonych, będzie Sądem pierwszéj i razem ostatecznéj instancyi.

§ 26.

W sprawach prawdziwie kryminalnych, biorąc ten wyraz w ściślejszém znaczeniu, to jest w sprawach, które się

государственной измѣнѣ, о бунтѣ, объ убійствѣ или разбоѣ, поддѣлкѣ монеты, бумагъ или документовъ и вообще по всѣмъ тѣмъ преступленіямъ, по коимъ наказаніе превышаетъ трехлѣтнее заключеніе въ тюрьмѣ, или смирительномъ домѣ, а равно объ оскорбленіи и нанесеніи безчестія лицамъ, поименованнымъ въ § 24, Земскій Судъ не имѣетъ власти постановлять приговора, но только составляетъ инстанцію для изготовленія полнаго по нимъ изслѣдованія, какъ о семъ уже упомянуто въ § 37 сокращеннаго производства и будетъ изложено обширнѣе въ уставѣ уголовнаго судопроизводства.

§ 27.

Сверхъ предметовъ вѣдомства, собственно судебныхъ, къ Земскому Суду относятся еще:

1. Составленіе актовъ безспорныхъ *(actuum voluntariae jurisdictionis)*, исключая утвержденія сдѣлокъ, влекущихъ за собою ипотечныя послѣдствія. Сдѣлки учрежденій духовныхъ *(piorum corporum)* и т. д., о чемъ издано будетъ особое законоположеніе о составленіи актовъ.

2. Надзоръ за управленіемъ имѣніями, взятыми въ секвестръ, подвергаемыми принужденной продажѣ, и конкурсными.

3. Первоначальное обезпеченіе имѣній, оставшихся послѣ лицъ умершихъ, или бѣжавшихъ.

4. Приведеніе въ порядокъ дѣлъ наслѣдственныхъ.

5. Вмѣшательство въ дѣла опекъ и ближайшій мѣстный надзоръ за цѣлостію имѣній малолѣтнихъ, а равно иныхъ имѣній состоящихъ на попеченіи Правительства, на основаніи особыхъ попечительныхъ уставовъ, а именно: умалишенныхъ, глухонѣмыхъ, отсутствующихъ, расточителей и т. д.

6. Надзоръ за поведеніемъ чиновниковъ низшихъ Судовъ, а равно за кассами этихъ Судовъ.

7. Исполненіе приговоровъ.

8. Наконецъ всякія другія судебныя дѣйствія, которыя могутъ быть производимы въ нынѣшнія времена, за исключеніемъ тѣхъ, которыя положительно предоставлены Апелляціон-

toczą o obrażenie powagi narodowéj, o zdradę przeciw krajowi, o bunt, o zabicie lub publiczny rozbój, o sfałszowanie monety, papierów lub dowodów, tudzież w tych wszystkich, w których kara przechodzi trzechletnie zamknięcie w wieży, w więzieniu lub domu poprawy, albo też o shańbienie osób w § 24 wymienionych, Sąd Ziemiański nie ma wcale mocy wyrokowania, ale tylko jest stopniem dla wygotowania zupełnéj w nich indagacyi, jako to już po części wzmiankowaném jest w § 37 skróconego postępowania sądowego, a dostateczniéj jeszcze opisaném zostanie w organizacyi postępowania w sprawach kryminalnych.

§ 27.

Oprócz sądowniczych atrybucyj, należy jeszcze do Sądu Ziemiańskiego:

1. Przyjmowanie czynności niespornych *(actuum voluntariae jurisdictionis)*, wyjąwszy zatwierdzenie tranzakcyi, skutek hipotekalny za sobą pociągającéj. Tranzakcye *piorum corporum* i t. d., o czém osobna wyjdzie organizacya aktowa.

2. Baczność na administracyą majątków sekwestrowanych, tradowanych, subhastowanych, konkursowych.

3. Początkowe zabezpieczenie majątków po osobach odumierających, zbiegłych.

4. Uregulowanie sukcesyów.

5. Wstęp do opieki i dozór bliższy miejscowy nad całością majątków pupilarnych, oraz innych, które pod opieką rządową, podług osobnych opiekuńczych ustaw zostają, jako to: obłąkanych, głuchoniemych, nieprzytomnych, rozrzutnych i t. d.

6. Baczność dozorcza na sprawowanie się urzędników Sądów niższych i ich kasy.

7. Egzekucya.

8. Nakoniec wszelkie inne sądowe czynności, które w teraźniejszych czasach przedsięwzięte być mogą, wyjąwszy

нымъ Судамъ, каковы ипотека и надзоръ за свободою вѣроисповѣданій.

§ 28.

Составъ, Судьи. — Земскій Судъ будетъ состоять изъ четырехъ членовъ, полагая въ томъ числѣ одного Судью составляющаго протоколъ, и имѣющаго рѣшительный голосъ (*vocem decisivam*). Три члена составляютъ присутствіе. Одинъ Судья по очереди разсматриваетъ маловажныя дѣла; кромѣ нихъ одинъ Судья назначается въ качествѣ депутата отъ Земскаго Суда, для снятія показаній и слѣдственныхъ допросовъ по дѣламъ уголовнымъ, о чемъ говорится подробнѣе въ уголовной ординаціи. Еслибы по болѣзни, или иному случаю не доставало одного члена, для составленія присутствія, то Судъ можетъ пригласить для присутствованія вмѣсто отсутствующаго Судьи, съ рѣшительнымъ голосомъ, старшаго по очереди Судебнаго Пристава, находящагося въ мѣстѣ засѣданія Суда.

§ 29.

Судебные Приставы.—При каждомъ Земскомъ Судѣ будутъ состоять четыре Судебные Пристава, изъ коихъ два—получающихъ жалованье, а два безъ жалованья; всѣ они, имѣя совѣщательный голосъ въ томъ же Судѣ (за исключеніемъ случая, означеннаго въ предыдущемъ §), содѣйствуютъ ему въ производствѣ допросовъ, веденіи протокола, подъ руководствомъ Судьи, по дѣламъ уголовнымъ въ тѣсномъ смыслѣ этого слова (§ 26), при съѣздахъ на мѣста произшествія для дознанія посредствомъ окольныхъ людей и личнаго осмотра, при исполненіи ликвидаціонныхъ занятій, а также по исполненію особыхъ дѣйствій, которыя, на основаніи § 27, относятся къ Земскимъ Судамъ. По представленію Земскаго Суда и отзыву экзаминаторовъ, назначенныхъ при Апелляціонныхъ Судахъ, Дирекція Юстиціи опредѣляетъ въ должности Судебныхъ Приставовъ одного изъ представленныхъ двухъ кандидатовъ и представляетъ на утвержденіе Правительства. Усердные и полезные труды Судебнаго

te, które wyraźnie zachowane są Sądom Apellacyjnym, jako to: hipoteka i dozór nad tolerancyą.

§ 28.

Skład, Sędziowie. — Sąd Ziemiański składać się będzie z osób czterech, rachując w to i Sędziego pióro trzymającego, głos stanowczy (*vocem decisivam*) mającego. Trzech Członków plenum stanowią. Jeden Sędzia koleją z urzędu będzie odbywał drobne sprawy. Oprócz tych będzie jeden Sędzia, jako deputowany od Sądu Ziemiańskiego do wywodu inkwizycyi kryminalnéj, o którym obszerniéj w ordynacyi kryminalnéj. Gdyby zaś dla choroby lub innego jakiego wypadku nie dostawało jednego z Członków, tedy Sąd może przybrać najstarszego z porządku Komornika, w miejscu sądowém znajdującego się, aby ten nieprzytomnego Sędziego zastępował z głosem stanowczym.

§ 29.

Komornicy. — Przy każdym Sądzie Ziemiańskim będzie ustanowionych czterech Komorników, dwóch pensyonowanych, a dwóch bez pensyi, którzy mając głos doradny w tymże Sądzie (wyjąwszy w przypadku § powyższym oznaczonym), będą jemu tylko ku pomocy w odbywaniu inkwizycyi, w prowadzeniu protokółu, pod dyrekcyą Sędziego, w sprawach kryminalnych w ściślejszém znaczeniu (§ 26-ty), w zjeżdżaniu na miejsca dla czynienia indagacyi lub naocznych rewizyj, w podejmowaniu prac likwidacyjnych, tudzież w wykonywaniu osobnych czynności, które podług § 27 do Sądów Ziemiańskich należą. Za poleceniem Sądu Ziemiańskiego i opinią egzaminatorów przy Sądach Apellacyjnych wyznaczonych, Dyrekcya Sprawiedliwości nominuje Komornika z kandydatów w podwójnéj liczbie podanych, i podaje go rządowi do potwierdzenia. Pilnie i gruntownie przez rok pra-

Пристава при Судѣ въ продолженіе года даютъ ему преимущество на полученіе высшаго мѣста въ случаѣ открывшейся вакансіи.

§ 30.

Актовый Писарь. — При каждомъ Земскомъ Судѣ будетъ состоять Актовый Писарь для совершенія актовъ безспорныхъ (*voluntariae jurisdictionis*). Равнымъ образомъ для удобства обывателей, живущихъ въ дальнемъ отъ Земскихъ Судовъ разстояніи, будутъ учреждены въ особо назначенныхъ мѣстахъ Актовые Писари, которые, сверхъ лежащихъ на нихъ обязанностей, будутъ въ экстреннихъ случаяхъ принимать законныя мѣры, а именно:

1) производить опечатаніе, гдѣ таковое предписано закономъ;

2) прекращать до времени насильственныя дѣйствія;

3) содѣйствовать аресту движимаго имущества;

однимъ словомъ—вездѣ, и единственно лишь тамъ, гдѣ распоряженіе Земскаго Суда было бы несвоевременнымъ; но таковыя дѣйствія Актовыхъ Писарей имѣютъ свою силу только впредь до постановленія Земскаго Суда, которому тотчасъ обязаны доносить. Опредѣленіе въ должность Акторыхъ Писарей происходитъ тѣмъ же порядкомъ,какъ и Судебныхъ Приставовъ.

§ 31.

Регентъ, Канцелярія. — Сверхъ того Земскій Судъ будетъ имѣть одного Регента, какъ главно-завѣдывающаго Архивомъ спорныхъ дѣлъ и управляющаго Канцеляріею. На первое время будутъ ему назначены въ помощь одинъ Архиваріусъ и четыре чиновника для письма. Еслибы число это впослѣдствіи оказалось недостаточнымъ, то Судъ въ правѣ принимать болѣе канцелярскихъ чиновниковъ, которые будутъ получать вознагражденіе, опредѣленное за списываніе копій (*copialia*).

cującemu przy Sądzie Komornikowi, zapewnia się pierwszeństwo awansu przy wakansie.

§ 30.

Pisarz Aktowy. — Każdy Sąd Ziemiański będzie miał Pisarza Aktowego do czynów *voluntariae jurisdictionis*; równie dla wygody obywatelów, opodal od Sądów Ziemiańskich mieszkających, będą w miejscach osobno wyznaczonych Pisarze Aktowi, którzy oprócz tego nagłym zaradzać będą przypadkom, to jest:

1) tam gdzie obsigillacya prawem jest przepisana;

2) w intermistycznem załatwieniu gwałtów;

3) w aresztach;

zgoła wszędzie i jedynie tam, gdzie zaradzenie Sądu Ziemiańskiego byłoby zapóźném, i takowa Pisarzów Aktowych czynność waży tylko do decyzyi Sądu Ziemiańskiego, któremu natychmiast referować powinni. Nominacya ich równym sposobem następuje jak Komorników.

§ 31.

Rejent, Kancelarya. — Prócz tego będzie miał Sąd Ziemiański jednego Rejenta, jako naczelnego dozorcę archiwów spraw spornych i kierującego Kancelaryą. Tymczasowo będzie mu dodanym do pomocy jeden Archiwista i czterech Kancelistów. Gdyby liczba ta nie była wystarczającą, Sąd więcéj Kancelistów przybierze, którzy tylko przez przepisne (*copialia*) wynagrodzeni będą.

§ 32.

Касса. — Для пріема и храненія судебныхъ и актовыхъ пошлинъ, Судъ назначаетъ одного изъ Судебныхъ Приставовъ, представившаго достаточный залогъ. Предсѣдательствующій Судья, при содѣйствіи Актоваго Писаря и Регента, производитъ свидѣтельствованіе кассы. Депозитныя суммы и драгоцѣнные предметы въ настоящее время могутъ быть хранимы въ одномъ лишь Апелляціонномъ Судѣ.

§ 33.

Должность Прокурора. — Впослѣдствіи, при каждомъ Судѣ имѣетъ быть установленъ Публичный Прокуроръ, который вноситъ въ Судъ дѣла уголовныя и имѣетъ по онымъ дальнѣйшее хожденіе, и обязанности коего подробнѣе изложены въ уголовной ординаціи. Между тѣмъ нынѣ Земскій Судъ назначитъ для каждаго отдѣльнаго случая Патрона, коему поручитъ исправленіе вышесказанной должности.

§ 34.

Патроны. — Каждый Земскій Судъ будетъ имѣть Защитниковъ по дѣламъ или Патроновъ, коихъ не можетъ быть бобѣе двѣнадцати.

§ 35.

Бургграфы. — Для исполненія приговоровъ по предметамъ, превышающимъ 300 злот., Судъ будетъ имѣть потребное число Бургграфовъ, представившихъ достаточный залогъ, коимъ, по мѣрѣ доказанной ими способности, можетъ, при значительномъ стеченіи дѣлъ, поручать нѣкоторые предметы, лежащіе на обязанности Судебныхъ Приставовъ.

§ 36.

Возные. — Для разноски приговоровъ, позвовъ и судебныхъ распоряженій, а равно для исполненія приговоровъ, гдѣ

§ 32.

Kasa. — Do kasy opłat sądowych i aktowych wybierze Sąd jednego z Komorników, dostateczną kaucyą poręczonego. Sędzia prezydujący, przywoławszy Pisarza Aktowego i Rejenta, będzie kontrolował kasę. Depozyta sum i kosztownych rzeczy, w czasie teraźniejszym, w samym tylko Sądzie Apellacyjnym mieszczone być mogą.

§ 33.

Urząd Instygatorski. — W przyszłości będzie przy każdym Sądzie Instygator publiczny, wnoszący i popiérający sprawy kryminalne, o którego obowiązkach obszerniéj w ordynacyi kryminalnéj. Tymczasem Sąd Ziemiański wyznaczy do pojedynczego przypadku Patrona i sprawowanie takowego urzędu jemu powierzy.

§ 34.

Patronowie. — Każdy Sąd Ziemiański będzie miał Obrońców spraw, czyli Patronów, których liczba nie może być większa nad dwunastu.

§ 35.

Burgrabiowie. — Do egzekucyi w przedmiotach więcé jak 300 złotych wartujących, będzie miał pewną liczbę Burgrabiów, dostateczną kaucyą poręczonych, a podług dowiedzionéj zdatności, może im Sąd powierzyć, w przypadku prac nawału, niektóre z przedmiotów powierzonych Komornikom

§ 36.

Woźni. — Do roznoszenia dekretów, zapozwów i zaleceń sądowych, oraz do posług egzekucyjnych, gdzie przed-

предметъ, взятый по постановленію Суда въ секвестръ, не превышаетъ 300 злотыхъ, состоять будетъ при каждомъ Земскомъ Судѣ столько Возныхъ, сколько ихъ потребуется; для прислуги же въ Судѣ имѣетъ находиться два штатныхъ Возныхъ.

Смотрители тюремъ. — При тюремныхъ замкахъ и смирительныхъ домахъ будутъ Смотрители и нѣкоторое число нижнихъ служителей, о коихъ въ уголовной ординаціи послѣдуетъ дальнѣйшее распоряженіе.

§ 37.

Опредѣленіе въ должности. — Опредѣленіе въ канцелярскія и служительскія должности происходитъ такимъ порядкомъ, что Земскій Судъ назначаетъ отъ себя Писцовъ и Возныхъ; прочіе же служащіе какъ то: Регентъ, Архиваріусъ опредѣляются Дирекціею Юстиціи тѣмъ же порядкомъ, какъ и Судебные Приставы (§ 29).

§ 38.

Слѣдственныя тюрьмы. — Впредь до изданія уголовной ординаціи и устройства уголовной части, слѣдственныя тюрьмы останутся въ тѣхъ же мѣстахъ и въ томъ же порядкѣ, какъ при прежнемъ правительствѣ; въ Быдговскомъ же департаментѣ остаются слѣдственные Суды. Слѣдствія производятся порядкомъ, какой былъ употребляемъ при прежнемъ правительствѣ, а по окончаніи оныхъ, дѣло вносится въ Судъ порядкомъ, предписаннымъ для сокращеннаго судопроизводства по дѣламъ гражданскимъ. Что же касается до законоположеній, имѣющихъ служить Суду руководствомъ при опредѣленіи мѣры наказанія, то въ этомъ отношеніи должны быть примѣняемы польскіе законы, а за недостаткомъ оныхъ, прусскіе, съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы были примѣняемы тѣ законы, которые въ данномъ случаѣ постановляютъ болѣе легкое наказаніе.

§ 39.

Земскіе Суды рѣшаютъ окончательно безъ апелляціи дѣла уголовныя, по коимъ наказаніе не превосходитъ шестимѣся-

miot nie przechodzi złotych trzysta sekwestracyjnych, od Sądu zaleconych, będzie przy każdym Sądzie Ziemiańskim tylu Woźnych, ile ich tenże potrzebować będzie. Do posługi zaś samego Sądu będzie dwóch płatnych.

Dozorcy więzień. — Przy więzieniach, domach kary i poprawy, będą Dozorcy i pewna liczba niższych oficyalistów, o których w ordynacyi kryminalnej dalsze nastąpi rozrządzenie.

§ 37.

Nominacya. — Nominacya tych oficyalistów następującym dzieje się sposobem, iż Sąd Ziemiański nominuje sam Kancelistów i Woźnych; inni oficyaliści, jako to: Rejent, Archiwista będą nominowani od Dyrekcyi Sprawiedliwości, w tym sposobie jak Komornicy (§ 29).

§ 38.

Inkwizytoryat. — Dopókąd nie wyjdzie ordynacya kryminalna i wydział kryminalny nie będzie urządzonym, mają zostać Inkwizytoryaty w miejscach i sposobie za zeszłego rządu używanym; w Bydgoskim zaś departamencie — Sądy inkwirujące. Inkwizycye sposobem w przeszłym rządzie używanym prowadzone będą; po których odbyciu, sprawa do Sądu, tak jak w skróconém postępowaniu sądowém dla spraw cywilnych jest przepisano, wprowadzona będzie. Co zaś do materyi czyli praw, które Sądowi służyć mają za normę wymierzenia kary, używać będą praw polskich, a w niedostatku ich, praw pruskich, z tym jednak warunkiem, iż te prawa użytemi będą, które na przypadek łagodniejszą karę stanowią.

§ 39.

Sądy Ziemiańskie sądzą bez apellacyi w sprawach kryminalnych, gdzie kara nie przechodzi sześciomiesięcznego

наго заключенія, или ста ударовъ тѣлеснаго не публичнаго наказанія. Апелляція должна быть дозволена въ такомъ лишь случаѣ, если обжалованный, по объявленіи ему рѣшенія, заявилъ, что онъ имѣетъ новыя доказательства, на основаніи коихъ надѣется быть оправданнымъ. Что же касается проступковъ лицъ, поименованныхъ въ § 24, о коихъ дѣла вносятся порядкомъ гражданскаго иска, а именно: объ обидахъ между лицами дворянскаго состоянія и т. д., то правило, постановленное въ § 29 о сокращенномъ судопроизводствѣ, оставляется въ своей силѣ.

§ 40.

Земскій Судъ имѣетъ непосредственный надзоръ за слѣдственною тюрьмою и ея устройствомъ; наблюдаетъ за безопасностію оной, за чистотою и хозяйствомъ, въ особенности же за обращеніемъ низшихъ чиновниковъ съ арестантами. Пусть даже преступникъ испытываетъ тѣ лишь стѣсненія свободы, которыя необходимо нужны для общественной безопасности.

§ 41.

Безспорное судопроизводство по § 27, пункту 1. — По совершенію актовъ безспорныхъ (*actus voluntariae jurisdictionis*) Суды обязаны руководствоваться правилами учрежденія о совершеніи актовъ.

§ 42.

По пункту 2, управленіе имѣніями. — Такъ какъ дѣла конкурсныя, о секвестрѣ и принужденой продажѣ недвижимостей подходятъ подъ категорію дѣлъ, рѣшеніе коихъ остается пріостановленнымъ, то по таковымъ дѣламъ, начатымъ при прежнемъ правительствѣ, въ настоящее время Земскіе Суды наблюдаютъ только за содержаніемъ въ порядкѣ актовъ и цѣлостію массъ. По новымъ же конкурснымъ дѣламъ они обязаны произвести продажу движимаго имущества, обезпечить массу и приготовить дѣло къ дальнѣйшему производству.

więzienia, lub sto plag chłosty niepublicznéj. Jedynie w przypadku, gdyby po publikacyi dekretu deklarował delinkwent, iż ma nowe dowody, przez które spodziewa się uniewinnić, apellacya dozwolona być powinna. Co zaś do wykroczeń osób w § 24 oznaczonych, które się w sposobie procesu cywilnego wprowadzają, jako to: o *injuriae* między szlachtą i t. d. zostawuje się przepis § 29 skróconego postępowania.

§ 40.

Sąd Ziemiański ma bezpośredni dozór nad inkwizytoryatem i jego urządzeniem; dostrzegać w nim będzie bezpieczeństwa, ochędóstwa, gospodarstwa, a szczególniéj da baczność na obchodzenie się urzędników niższych z więźniami. Niechaj nawet przestępny tego tylko doznaje ścieśnienia wolności, które dla zabezpieczenia publicznego nieuchronnie jest potrzebne.

§ 41.

Postępowanie ad § 27, Nr. 1, dobrowolne sądownictwo. — W przyjmowaniu czynności niespornych (*actus voluntariae jurisdictionis*) stosować się będą Sądy do urządzenia aktowego.

§ 42.

Nr. 2, administracya majątków i t. d. — Gdy sprawy konkursowe, subhastacye, sekwestracye, podpadają pod kategoryą zawieszonych, a zatém co do tych spraw, za zeszłego rządu rozpoczętych, Sądy Ziemiańskie dadzą teraz jedynie baczność na utrzymanie w porządku aktów i zabezpieczenie mas. Co zaś do spraw nowych konkursowych, w tych, spieniężywszy ruchomości, zabezpieczą masę i przygotują do dalszego sądownictwa.

§ 43.

По пункту 3, опечатаніе и составленіе инвентарныхъ описей. — Когда Судъ получитъ донесеніе о смерти лица, вѣдомству Земскаго Суда подлежащаго, то немедленно поручаетъ Судебному Приставу опечатаніе оставшагося движимаго имущества, въ слѣдующихъ случаяхъ:

1) когда оставшееся послѣ умершаго имущество по праву наслѣдства переходитъ къ малолѣтнимъ, умалишенному или расточителю (признанному таковымъ по судебному рѣшенію) и при томъ когда умершій не оставилъ жены;
2) когда ближайшіе наслѣдники подлежатъ сомнѣнію или вовсе неизвѣстны, или же не находятся въ мѣстѣ, гдѣ скончался умершій;
3) когда сонаслѣдникъ, родственникъ, сожитель, заимодавецъ, или какое либо другое лицо, заинтересованное наслѣдствомъ, проситъ объ опечатаніи, приводя къ тому основательныя причины;
4) даже по долгу службы, когда Правительству или какому либо третьему угрожаетъ невозвратная потеря и о томъ Судъ имѣетъ положительныя свѣдѣнія. Впрочемъ предостерегается, что за употребленіе во зло таковой власти, съ цѣлію сдѣлать личную непріятность, Судья подвергается отвѣтственности.

Завѣщатель можетъ на всякій случай воспретить опечатанія, и тогда Судья обязанъ исполнить его волю, буде не окажется, что воспрещеніе умершаго направлено ко вреду третьяго лица, или не обнаружатся обстоятельства, которыхъ завѣщатель не могъ предвидѣть.

§ 44.

По требованію одного или нѣсколькихъ кредиторовъ, Судъ сдѣлаетъ постановленіе объ опечатаніи имущества должника:

1) когда должникъ самъ признается, что имущество его не достаточно для удовлетворенія кредиторовъ;

§ 43.

Ad Nr. 3, obsigillacya i inwentarze. — Skoro Sąd odbierze doniesienie o zejściu osoby, *foro* Sądu Ziemiańskiego podległéj, natychmiast zaleci Komornikowi obsigillacyą majątku ruchomego, w następujących przypadkach:

1) kiedy sukcessya po zmarłym na małoletnich, waryata lub marnotrawcę (który dekretem za takiego uznany jest) spada, a zmarły małżonki po sobie nie zostawił;
2) kiedy najbliżsi sukcesorowie są niepewni i nieznajomi, lub téż w miejscu zejścia zmarłego nieprzytomni;
3) gdy współsukcesor, krewny, domownik, wierzyciel lub ktośkolwiekbądź, przy pozostałości interesowany, z wymienieniem słusznych przyczyn, o obsigillacyą prosi;
4) nawet *vi nobilis officii* w przypadku, który lub rządowi lub komuś trzeciemu niewynagrodzoną zagraża szkodą, a Sąd dokładnie jest o tém uwiadomiony. Ostrzega się jednak, iż za nadużycie takowéj władzy, w celu osobistego dokuczenia, Sędzia jest odpowiedzialny.

Testator może na każdy przypadek obsigillacyą zakazać, a wtenczas Sędzia powinien się do jego woli stosować, jeżeli się, nie okazuje, iż zakaz zmarłego zmierzał ku krzywdzie trzeciéj osoby, lub nie wyjaśniają się okoliczności, których testator przewidzieć nie mógł.

§ 44.

Na żądanie jednego lub więcéj wierzycieli, nakaże Sąd obsigillacyą majątku dłużnika:

1) gdy sam dłużnik wyznaje niedostatek swego majątku do zaspokojenia wierzycieli;

2) когда оставшійся наслѣдникъ должника отказывается отъ наслѣдства по недостаточности онаго.
3) когда должникъ отлучится, а по произведенному съ имущества его взысканію, или инымъ образомъ оказывается недостатокъ.

Судья обязанъ также произвести опечатаніе, не ожидая даже требованія со стороны кредиторовъ, когда должникъ былъ купцомъ или, по своему ремеслу, состоялъ въ сношеніяхъ съ кредиторами, находящимися въ дальнихъ мѣстахъ.

§ 45.

Опись имуществу, съ приложеніемъ оцѣнки, должна быть составлена каждый разъ по дѣламъ конкурснымъ; по дѣламъ же наслѣдственнымъ тогда только когда наслѣдники подлежатъ опекѣ Правительства, и слѣдовательно умершій не отвергнулъ вмѣшательства со стороны опекунскаго отдѣленія, а также когда заинтересованныя въ дѣлѣ лица просятъ о составленіи описи имущества судебнымъ порядкомъ.

§ 46.

При опечатаніи Судебный Приставъ обязанъ обращать особенное вниманіе на вещи, подлежащія порчѣ, или на такія, коихъ содержаніе требуетъ значительныхъ издержекъ, а также на тѣ, которыя необходимы для домашнихъ потребностей, хозяйства и прокормленія. Сіи послѣднія долженъ при описи онымъ оставить домочадцамъ, относительно же первыхъ поступитъ такъ, какъ поступилъ бы благоразумный хозяинъ съ своею собственностію, пригласивъ для совѣщанія, смотря по обстоятельствамъ и причинамъ опечатанія, ближайшихъ родственниковъ, кредиторовъ, а за неимѣніемъ ихъ мѣстнаго приходскаго Священника, Управителя или Коммисара вотчины, вотчиннаго Судью или иное лицо, извѣстное по своей добросовѣстности и находящееся вблизи. То же самое соблюдается относительно временной администраціи имѣніемъ, при составленіи инвентарной описи. При опечатаніи Судебный Приставъ обязанъ слѣдить, не оставилъ ли умершій духовнаго завѣщанія.

2) gdy pozostały sukcesor dłużnika od sukcesyi, z powodu niedostateczności téjże, odstępuje;
3) gdy dłużnik się oddalił, a w egzekucyi na jego majątku wykonanéj, lub w innym sposobie, niedostatek się okazuje.

A nawet z urzędu swego, i nie ociągając się za wezwaniem wierzycieli, winien Sędzia obsigillacyą uskutecznić, kiedy dłużnik był kupcem, lub z swéj profesyi był stosunkach wymagających związków z wierzycielami, w odległych miejscach bawiącemi.

§ 45.

W sprawach konkursowych powinien być każdego razu spisany stan majątku, z przyłączeniem taksy; w sukcesyach zaś natenczas tylko, kiedy sukcesorowie pod opiekę rządu podpadają, a więc zmarły wpływu wydziału pupilarnego nie zakazał; równie, gdy osoby interesowane o sądowe spisanie stanu majątku proszą.

§ 46.

Przy opieczętowaniu powinien Komornik mieć szczególną baczność na rzeczy zepsuciu podległe, w utrzymaniu kosztowne, i te, które do potrzeb domowych, gospodarstwa i życia są nieodbyte. Ostatnie powinien pod specyfikacyą domowym zostawić; względem pierwszych zaradzi, jakby z własnością swą roztropny postąpił gospodarz, przybrawszy sobie do porady, podług okoliczności i powodu opieczętowania, bliskich krewnych, wierzycieli, a w braku ich — proboszcza miejscowego, administratora lub komisarza dóbr, Sędziego patrymonialnego, lub inną wiary godną osobę, w bliskości będącą. Toż samo służy co do tymczasowéj administracyi, przy spisaniu inwentarza. Bacznie przy obsigillacyi ma dochodzić, czyli zmarły testamentu nie zostawił.

§ 47.

Каждый ближайшій Судья или Актовый Писарь долженъ въ поименованныхъ выше случаяхъ произвести опечатаніе, еслибы обезпеченіе имущества подлежащимъ Судомъ могло послѣдовать слишкомъ поздно. Но составленіе описи имуществу принадлежитъ исключительно къ обязанностямъ подлежащаго Суда.

§ 48.

По 4 пункту, приведеніе въ порядокъ дѣлъ о наслѣдствѣ. — Хотя производство наслѣдственныхъ тяжебныхъ дѣлъ нынѣ пріостановлено, но Судья обязанъ входить въ разсмотрѣніе правъ на наслѣдство и всякихъ другихъ дѣлъ безспорныхъ.

§ 49.

По 5 пункту, установленіе опеки. — Приступая къ установленію опеки, Земскіе Суды обязаны созвать семейный совѣтъ изъ нѣсколькихъ членовъ, состоящихъ въ ближайшемъ съ умершимъ родствѣ. Съ ними совѣщаются о лицахъ, могущихъ быть призванными въ опекуны, а такъже о порядкѣ управленія имѣніемъ и обученія дѣтей, еслибы умершій не сдѣлалъ особаго по этимъ предметамъ распоряженія. Протоколъ таковаго совѣщанія, въ который каждому изъ прибывшихъ родственниковъ дозволено записать свое мнѣніе, вмѣстѣ съ заключеніемъ Суда по каждому пункту, разбираемому на совѣщаніи, представляется немедленно въ опекунское отдѣленіе Апелляціоннаго Суда. Еслибы родственники не находились вблизи, или еслибы умершій не оставилъ никакихъ родственниковъ, въ такомъ случаѣ, равно какъ и въ иныхъ, Судъ поступаетъ на основаніи законовъ прежняго правительства, доколѣ не будетъ издана ординація объ опекахъ.

§ 50.

Земскій Судъ, имѣя ближайшій надзоръ за состоящими подъ опекою лицами и имѣніями, обязанъ, въ случаѣ если за-

§ 47.

Każdy Sędzia bliższy lub Pisarz Aktowy winien w przypadkach wymienionych opieczętowanie uskutecznić, gdyby zabezpieczenie przez Sąd przyzwoity zapóźne było. Spisanie zaś stanu majątku należy jedynie do Sądu właściwego.

§ 48.

Ad Nr. 4, uregulowanie sukcesyi. — Lubo procesa o sukcesyą są teraz zawieszone, będzie jednak Sędzia wchodził w wywody legitymacyi i wszelkie inne czynności nieprocesowe.

§ 49.

Ad Nr. 5, wstęp do opieki. — Czyniąc wstęp do opieki, mają Sądy Ziemiańskie zwołać radę familijną, z kilku członków najbliżéj ze zmarłym spokrewnionych; z temi naradzą się względem osób, które do opiekuństwa wezwanemi być mogą, tudzież względem układu, podług jakiego majątek ma być administrowany i edukacya dzieci prowadzona, jeżeliby zmarły względem tych przedmiotów rozrządzenia nie uczynił. Protokół téj wspólnéj narady, do którego każdemu z przybyłych krewnych wolno przydać swe zdanie, wraz z swą własną opinią względem każdego punktu w naradzie roztrząsanego, odsyła Sąd niezwłocznie do wydziału pupilarnego przy Sądzie Apellacyjnym. Gdyby zaś familia w bliskości się nie znajdowała, lub zmarły wcale żadnéj nie miał, natenczas postąpi sobie Sąd równie jak i w innych zdarzeniach, podług praw zeszłego rządu, dopóki ordynacya pupilarna nie wyjdzie.

§ 50.

Sąd ziemiański, mając dozór bliższy nad osobami i majątkami opiekowanemi, powinien o dostrzeżonych skrzywdze-

мѣтитъ, что имъ причиняется ущербъ, доносить немедленно опекунскому отдѣленію, въ крайнихъ же случаяхъ самъ принимать охранительныя мѣры.

§ 51.

По 6 пункту, надзоръ за поведеніемъ чиновниковъ.—Земскій Судъ, имѣя надзоръ за всѣми низшими судебными мѣстами, находящимися въ его округѣ, изъ коихъ апелляція восходитъ къ нему, обязанъ неупустительно слѣдить за ихъ дѣйствіями, производить по крайней мѣрѣ однажды въ годъ, чрезъ своего члена, ревизію ихъ дѣлъ, нерадивымъ чиновникамъ дѣлать замѣчанія и тщательно обращать вниманіе на всякія упущенія по дѣламъ, поступающимъ въ апелляціонномъ порядкѣ, а въ особенности на тѣ, которыя сдѣланы вслѣдствіе небрежнаго разсмотрѣнія дѣла или замедленія въ его производствѣ. О подобныхъ упущеніяхъ, если они будутъ замѣчены, Судъ обязанъ доносить Дирекціи Юстиціи и доставлять въ оную чрезъ посредство Предсѣдателя Апелляціоннаго Суда, составленный Предсѣдателемъ Земскаго Суда секретный списокъ о поведеніи чиновниковъ; равнымъ образомъ представлять рапорты объ исполненныхъ, рѣшенныхъ и остающихся нерѣшенными дѣлахъ, которые Апелляціонный Судъ долженъ тотчасъ же передавать въ Дирекцію.

§ 52.

По 7 пункту, исполненіе приговоровъ. — Бургграфы, возные, а въ случаяхъ особой важности Судебные Приставы назначенные для исполненія приговоровъ, должны соображаться съ правилами, кои будутъ преподаны имъ Судомъ особо на каждый случай. У каждаго должника, на удовлетвореніе личныхъ его обязательствъ, должно быть во время взысканія арестуемо и, по предварительной оцѣнкѣ, продаваемо съ публичнаго аукціоннаго торга — сперва движимое имущество, а еслибы оное оказалось не достаточнымъ, то въ такомъ случаѣ доходы съ имѣній городскихъ и земскихъ должны быть отдаваемы въ аренду, на

niach, niezwłocznie wydziałowi pupilarnemu donieść, w nagłych zaś przypadkach środki zabezpieczające przedsięwziąć.

§ 51.

Ad Nr. 6, baczność na sprawowanie się urzędników. — Sąd Ziemiański, jako mający dozór nad wszystkiemi niższemi Sądami, w okręgu jego znajdującemi się, od których apellacya idzie do niego, powinien baczyć pilnie na sposób ich postępowań, odbywać przynajmniéj raz w rok, przez jednego z swoich Członków, rewizye ich aktów, wydawać napomnienia do zaniedbujących się urzędników i uważać troskliwie w przychodzących do siebie z apellacyi aktach, wszelkie uchybienia, a mianowicie te, które popełnione zostały w mniéj dbałém roztrząsaniu sprawy lub opóźnieniu przyzwoitego jéj biegu. Dostrzeżone takowe uchybienia obowiązany jest donosić Dyrekcyi Sprawiedliwości i przesyłać jéj listę tajemną sprawowania się urzędujących, przez Prezydującego Sądu Ziemiańskiego wygotowaną, na ręce Prezesa Sądu Apellacyjnego, niemniéj raporta ułatwionych, odsądzonych i zaległych spraw, które od Sądu Apellacyjnego natychmiast do Dyrekcyi odesłanemi być mają.

§ 52.

Ad Nr. 7, egzekucya. — Burgrabiowie, woźni, a w zdarzeniach osobliwszéj ważności, Komornicy wyznaczeni do egzekucyi, mają się zachować podług prawideł, do każdego przypadku specyalnie im danych od Sądu. Każdemu dłużnikowi osobisty dług mającemu, mają być podczas egzekucyi zabierane i więcéj ofiarującemu przez licytacyą za poprzednią taksą przedawane — naprzód ruchomości; gdyby te nie wystarczały, intraty z dóbr miejskich i wiejskich, do lat trzech, przez arendę, więcéj dającemu wypuszczonemi być mają, zachowując jednak jaknajuroczyściéj sumom hipotecz-

срокъ не свыше трехъ лѣтъ, предложившему на торгахъ высшую сумму, не нарушая впрочемъ правъ, какія служатъ на эти имѣнія и доходы съ нихъ ипотечнымъ суммамъ и слѣдующимъ по онымъ процентамъ. Еслибы и трехлѣтнихъ доходовъ не было достаточно для удовлетворенія кредитора, тогда, по предварительной оцѣнкѣ судебнымъ порядкомъ, имѣніе должно быть Судомъ продано предложившему высшую сумму. Наконецъ, если и за тѣмъ кредиторъ останется не удовлетвореннымъ, то можетъ преслѣдовать личность должника. Доколѣ правила о взысканіи долговъ изданы не будутъ, Судъ, при снабженіи лицъ, производящихъ взысканіе инструкціями, относительно подробностей предписанныхъ нынѣ степеней взысканія, будетъ руководствоваться законами прежняго правительства.

§ 53.

По 8 пункту, всѣ прочія дѣйствія, не относящіяся до Апелляціоннаго Суда.—Наконецъ во всѣхъ прочихъ дѣйствіяхъ, не поименованныхъ выше, Суды обязаны руководствоваться польскими законоположеніями, а въ случаѣ недостаточности таковыхъ, законами прежняго правительства.

§ 54.

Внутреннее устройство. — Каждый Земскій Судъ въ продолженіе трехъ мѣсяцевъ обязанъ составить проектъ порядка внутреннихъ своихъ занятій, а равно распредѣленія времени и лицъ, и устройства судебнаго и актоваго архивовъ. Этотъ проектъ долженъ быть представленъ на утвержденіе Дирекціи Юстиціи.

Учрежденіе Апелляціонныхъ Судовъ.

§ 55.

Введеніе. — Въ каждомъ департаментѣ установляется одинъ Апелляціонный Судъ, который имѣетъ засѣдать въ главномъ городѣ департамента.

nym i procentom do nich należącym, prawa do tychże dóbr i intrat. A gdyby i intraty trzechletnie nie wystarczyły do zaspokojenia wierzyciela, natenczas, za poprzedzającą sądową taksą, dobra więcéj dającemu mają być przez Sąd sprzedane; wreszcie, gdy i tak wierzyciel zaspokojonym nie będzie, osobę dłużnika ścigać może. Dopóki przepisy względem egzekucyi wydane nie będą, Sąd w instrukcyach dla egzekutorów co do szczegółów teraz przepisanych stopniów egzekucyi, będzie miał za normę prawa zeszłego rządu.

§ 53.

Ad Nr. 8, wszelkie inne czynności Sądowi Apellacyjnemu niezachowane. — Nakoniec we wszelkich innych czynnościach powyżéj szczególnie niewymienionych, mają się Sądy stosować do praw polskich, a w ich niedostatku — do praw zeszłego rządu.

§ 54.

Organizacya wewnętrzna.— Każdy Sąd Ziemiański w przeciągu trzech miesięcy powinien ułożyć plan organizacyi wewnętrznych swych czynności, oraz rozkładu czasu i osób, tudzież ułożenia archiwum sądowego i aktowego. Ten plan, w sposobie projektu wygotowany, odesłanym być ma pod decyzyą Dyrekcyi Sprawiedliwości.

Urządzenie Sądów Apellacyjnych.

§ 55.

Wstęp. — W każdym departamencie będzie jeden Sąd Apellacyjny, który zasiadać ma w mieście stołecznem swego departamentu.

§ 56.

Подсудность и предметы вѣдомства.—Дѣла гражданскія.— Апелляціонный Судъ составляетъ вторую инстанцію для дѣлъ, которыя въ первой инстанціи рѣшаются Земскимъ Судомъ или Главнымъ Городскимъ Судомъ. Въ немъ рѣшаются во второй и третьей инстанціяхъ дѣла маловажныя, по которымъ цѣнность предмета составляетъ отъ 300 до 3,000 злотыхъ (§ 12, 13, 29, сокращеннаго судопроизводства). Наконецъ Апелляціонный Судъ есть третья инстанція для дѣлъ, рѣшенныхъ въ первой инстанціи въ Судахъ патримоніальныхъ, вотчинныхъ и городскихъ неглавныхъ.

§ 57.

Дѣла уголовныя. — По дѣламъ уголовнымъ, въ болѣе тѣсномъ смыслѣ этого слова, Апелляціонный Судъ составляетъ первую инстанцію; по дѣламъ же уголовнымъ менѣе важнымъ— вторую и послѣднюю судебную инстанцію (§ 26 Учрежденія Земскихъ Судовъ). Пока не будетъ издана уголовная ординація, Апелляціонные Суды поступать будутъ на основаніи § 17 учрежденія Земскихъ Судовъ.

§ 58.

Апелляціонные Суды имѣютъ посредственный надзоръ за тюрьмами, гдѣ содержатся арестанты, состоящіе еще подъ слѣдствіемъ; съ этою цѣлью уголовное отдѣленіе требовать будетъ отъ Земскихъ Судовъ частовременныхъ донесеній по этому предмету. Смирительные же и исправительные дома находятся подъ непосредственнымъ надзоромъ Апелляціонныхъ Судовъ; поэтому на нихъ лежитъ особенная обязанность наблюдать за безопасностію, порядкомъ, надлежащимъ исполненіемъ наказаній, предположеннымъ нравственнымъ исправленіемъ и здоровьемъ арестантовъ, за внутреннимъ хозяйствомъ, соблюденіемъ правилъ человѣколюбія, такъ чтобы даже преступникъ подвергался тому лишь стѣсненію свободы, какого требуетъ предпо-

§ 56.

Forum i przedmioty działania. — Sprawy cywilne. — Sąd Apellacyjny jest Sądem drugiéj instancyi dla spraw, których pierwszą instancyą jest Sąd Ziemiański lub Sąd Główny Miejski. Jest Sądem drugiéj i trzeciéj instancyi w sprawach mniejszéj wagi, od 300 do 3,000 złotych wartości przedmiotu (§§ 12, 13, 29 skróconego postępowania); nakoniec jest Sądem trzeciéj instancyi dla spraw, w Sądach patrymonialnych, dominialnych i miejskich niegłównych w instancyi pierwszéj sądzonych.

§ 57.

Sprawy kryminalne. — W sprawach kryminalnych, w ściślejszém znaczeniu tego wyrazu, Sąd Apellacyjny jest Sądem pierwszéj instancyi; w sprawach zaś kryminalnych lżejszych, jest Sądem drugiéj a razem ostatniéj instancyi (§ 26 urządzenia Sądów Ziemiańskich). Dopóki ordynacya kryminalna nie wyjdzie, postępować sobie będą Sądy Apellacyjne podług § 17 urządzenia Sądów Ziemiańskich.

§ 58.

Sądy Apellacyjne mają pośredni dozór nad więzieniami, w których znajdują się jeszcze w inkwizycyi będący więźniowie; tym końcem wydział kryminalny częstych od Sądów Ziemiańskich będzie wymagał w téj mierze raportów. Mają zaś bezpośredni dozór nad domami kary i poprawy; szczególnym więc ich będzie obowiązkiem dawać baczność na bezpieczeństwo, porządek, skuteczne wykonanie kar, zamierzony cel poprawy, na zdrowie uwięzionych, na gospodarstwo więzienia, na zachowanie prawideł ludzkości, aby nawet występny to tylko czuł wolności ścieśnienie, którego zamierzona kara i bezpieczeństwo publiczne wymaga; usta-

ложенное наказаніе и общественная безопасность. Посему уголовное отдѣленіе Суда опредѣлитъ между членами онаго очередь, для посѣщенія сколь возможно чаще исправительныхъ домовъ.

§ 59.

Свобода вѣроисповѣданій. — Апелляціонный Судъ наблюдаетъ за охраненіемъ свободы вѣроисповѣданій и вѣдаетъ дѣла о нарушеніи религіозной свободы всѣхъ исповѣданій; при томъ имѣетъ надзоръ, чтобы духовные Суды не вмѣшивались ни въ какіе предметы, подлежащіе дѣйствію гражданскихъ законовъ. Онъ составляетъ высшую судебную инстанцію для тѣхъ, кои обращаются къ правительству съ жалобами на отяготительныя рѣшенія Консисторіи, относительно стѣсненія свободы личной и имущественной. Въ сомнительныхъ случаяхъ, отдѣленіе свободы вѣроисповѣданій Суда требуетъ мнѣнія ближайшихъ Консисторій или представителей другихъ исповѣданій. Въ случаяхъ особенной важности Апелляціонный Судъ обязанъ немедленно увѣдомить Дирекцію Юстиціи.

§ 60.

Опека. — Апелляціонный Судъ, въ предѣлахъ своего Департамента, будетъ главнымъ представителемъ Правительства, по лежащему на немъ святому долгу правительственной опеки о всѣхъ тѣхъ, которые, на основаніи существующихъ законоположеній (§ 27 и 49 объ устройствѣ Земскихъ Судовъ), въ оной нуждаются. Съ этою цѣлью, въ главномъ его вѣдѣніи находятся дѣла, относящіяся до имѣній, воспитанія и обученія лицъ, состоящихъ въ опекѣ. Въ ожиданіи установленія основаній для исправленія правительственной опеки, Суды обязаны нынѣ руководствоваться правилами бывшаго правительства. Въ настоящее же время одною изъ главныхъ обязанностей Суда поставляется — поддерживать все сколь возможно на прежнемъ основаніи. Съ этою цѣлью оповѣстятъ всѣмъ опекунамъ и попечителямъ, чтобы они тотчасъ же представили

nowi przeto wydział kryminalny między sobą koléj do jak najczęstszego domów poprawy zwiedzania.

§ 59.

Tolerancya. — Sąd Apellacyjny będzie miał baczność i sądowe rozpoznawanie w wypadkach, któreby nadwerężać mogły religijną tolerancyą wszelkiego wyznania, da oraz baczność, ażeby religijne Sądy nie wdawały się w żadne prawu cywilnemu podpadające atrybucye. Będzie instancyą wyższą dla tych, którzyby od Konsystorza *via gravaminis* o uciążliwość co do osobistéj wolności i majątku w wyrokach duchownych, do rządu się udawali. W przypadkach wątpliwych, wydział tolerancyi zasięgać będzie opinii bliższych Konsystorzów lub reprezentacyi rozmaitego wyznania. W przypadkach wielkiéj wagi powinien niezwłocznie uwiadomić Dyrekcyą Sprawiedliwości.

§ 60.

Opieka. — W okręgu swojego departamentu Sąd Apellacyjny będzie naczelnym zastępcą rządu co do świętego obowiązku opieki rządowéj nad wszystkiemi, którzy jéj podług przepisów prawa potrzebują (§§ 27 i 49 Sądów Ziemiańskich). W tym celu będzie miał naczelny kierunek interesów do majątku, wychowania i edukacyi osób opiekowanych ściągających się. Wydane późniéj będzie urządzenie zasad, podług których opieka rządowa ma być sprawowana; tymczasem Sądy trzymać się mają zasad rządu bywszego. W teraźniejszym czasie szczególnym Sądów jest obowiązkiem — utrzymywać wszystko, ile możności, *in statu quo*. W tym celu wydadzą obwieszczenia do wszystkich opiekunów i kuratorów, ażeby natychmiast uczynili raport o stanie osób i majątku, pod ich opieką będących; a w przypadkach nagłéj decyzyi

ли рапорты о положеніи лицъ и имѣній, состоящихъ въ ихъ опекѣ, а въ случаяхъ, требующихъ безотлагательнаго рѣшенія, являлись бы лично въ Судъ, подъ опасеніемъ отвѣтственности, и представляли въ опекунское отдѣленіе безъ всякой проволочки надлежащій отчетъ. Опекунское отдѣленіе обязано также разсмотрѣть дѣла прежняго правительства, съ помощію Ассесора, знающаго нѣмецкій языкъ и порядокъ производства при бывшемъ правительствѣ дѣлъ по опекамъ, удостовѣриться, согласны ли заявленія опекуновъ съ дѣлами, понуждать опекуновъ къ исполненію возложенныхъ на нихъ закономъ обязанностей, принимать надлежащія мѣры къ обезпеченію имѣній и учреждать новыя опеки, сколь возможно надежныя.

§ 61.

Ипотека. — Апелляціонный Судъ каждаго департамента обязанъ заботиться, чтобы учрежденіе ипотекъ было поддерживаемо въ самой точной исправности, и стремиться къ тому, чтобы ни одно селеніе не оставалось безъ приведенія въ совершенный порядокъ своей ипотечной книги. Доколѣ не будетъ изданъ ипотечный уставъ, судебныя мѣста обязаны руководствоваться постановленіями бывшаго правительства. Апелляціонные Суды могутъ совершать всякія сдѣлки, относящіяся до ипотекъ, чрезъ командированнаго Судью съ помощію присяжнаго Писца. Судья обязанъ руководствоваться правилами, изложенными въ уставѣ о составленіи актовъ.

§ 62.

Депозитныя суммы и кассы. — При Апелляціонныхъ Судахъ будетъ состоять особая касса для сбора судебныхъ пошлинъ и особая — для храненія гражданскихъ и сиротскихъ депозитныхъ суммъ. Въ отношеніи депозитныхъ суммъ Суды соблюдаютъ порядокъ существовавшій при прежнемъ правительствѣ. Никакой предметъ не можетъ быть принимаемъ на сохраненіе въ кассу, ни выдаваемъ изъ оной, безъ письменнаго предписанія Суда, коего содержаніе должно быть внесено до-

wymagających, pod własną odpowiedzialnością do Sądu się zgłaszali, oraz kalkulacyą do wydziału opiekuńczego jaknajspieszniéj oddali. Równie rozpatrzy się wydział pupilarny w aktach zeszłego rządu, z przybraniem Asessora, niemiecki język i sposób postępowania w opiekuńczych interesach zeszłego rządu znającego, rozpozna zgodność podań opiekunów z aktami, przynaglać ich będzie do pełnienia obowiązków prawem przepisanych, stosowne do ocalenia majątku niezwłocznie czynić będzie rozrządzenia, nowe opieki najskuteczniéj urządzi.

§ 61.

Hipoteka. — Sąd Apellacyjny każdego departamentu starać się będzie, aby instytucya hipotek utrzymywaną była w jaknajdokładniejszym porządku, i dążyć do tego, aby żadna wieś nie pozostała daléj bez zupełnego swéj hipoteki uregulowania. Niżeli wyjdzie urządzenie hipotekowe, mają się trzymać magistratury przepisów rządu bywszego. Sądy Apellacyjne mogą przyjmować wszelkie tranzakcye do hipotek się ściągające, przez delegowanego Sędziego z przydanym przysięgłym Kancelistą. Sędzia zachowa przepisy w urządzeniu aktowém wyrażone.

§ 62.

Depozyta i kasy. — Przy Sądach Apellacyjnych będzie jedna kasa opłat sądowych, a druga depozytów cywilnych i pupilarnych. Przy depozytach zachowają Sądy tymczasowo porządek zeszłego rządu. Żadna rzecz nie może być do depozytu przyjmowaną, ani z depozytu wydawaną, bez piśmiennego rozkazu Sądu, którego treść w księgi po zeszłym rządzie przy Sądach pozostałe, pod rubrykami przyzwoitemi,

кладывающимъ Членомъ въ книги, оставшіяся въ Судахъ отъ прежняго правительства, въ подлежащія графы. Нумеръ, записанный по книгѣ, выставляется на письменномъ предписаніи депозитному кассиру, который не долженъ принимать предписанія, на которомъ бы не имѣлось сказаннаго нумера. За сохраненіемъ въ цѣлости депозитныхъ и кассовыхъ книгъ прежняго правительства Суды обязаны имѣть строгое наблюденіе. Всѣ депозитныя суммы будутъ храниться до времени при Апелляціонныхъ Судахъ, за исключеніемъ депозитныхъ суммъ главныхъ городовъ, имѣющихъ достаточное обеспеченіе.

§ 63.

Экзаменъ кандидатовъ. — Члены Апелляціоннаго Суда, командированные въ Дирекцію Юстиціи для производства экзаменовъ кандидатамъ на низшія судебныя должности, какъ-то: Ассесоровъ, Судебныхъ Приставовъ, Актовыхъ Писарей, Регентовъ, Архиваріусовъ, вотчинныхъ, патримоніальныхъ и городовыхъ Судей въ меньшихъ городахъ и т. д., оцѣниваютъ способности и степень познаній кандидата, соотвѣтственныя той должности, какую онъ проситъ. При чемъ должны обращать особенное вниманіе на способность его понимать, разсудокъ, способъ составленія и изложенія мыслей, предложивъ ему письменную обработку задачи, кромѣ того истребуютъ свѣдѣніе о прежнемъ поведеніи кандидата въ нравственномъ отношеніи. Составленный о семъ протоколъ, вмѣстѣ съ заключеніемъ своимъ, представленными документами и всѣмъ тѣмъ, на чемъ основано ихъ мнѣніе, передаютъ въ Дирекцію. Члены сіи, установленные для производства экзаменовъ, обязаны, по долгу судебной службы и присяги, соблюдать въ высшей степени безпристрастіе, дабы тѣмъ оправдать довѣріе Правительства. Кандидатовъ на высшія должности Судей въ правѣ подвергать экзамену одна лишь Дирекція Юстиціи, которая, согласно лежащимъ на ней обязанностямъ представленныхъ ей кандидатовъ, хотя бы они и подвергались уже экзамену въ Апелляціонномъ Судѣ, можетъ подвергать экзамену еще разъ.

przez Członka opiniującego wpisaną być powinna. Numer zanotowany w księdze wyrazi się na piśmiennem zleceniu do Kasyera depozytowego. Kasyer nie powinien zalecenia przyjmować, na którémby tegoż numeru nie było. Jaknajwiększą dadzą Sądy baczność na utrzymanie w całości ksiąg depozytowych i kasowych rządu zeszłego. Do czasu mają być wszystkie depozyta przy Sądach Apellacyjnych, wyjąwszy depozyta miast głównych, dostateczne bezpieczeństwo mających.

§ 63.

Egzaminowanie kandydatów. — Wyznaczeni od Dyrekcyi Sprawiedliwości Członkowie Sądu Apellacyjnego do egzaminowania na urzędy niższe sądowe podających się kandydatów, jako to: Assesorów, Komorników, Pisarzów Aktowych, Rejentów, Archiwistów, Sędziów dominialnych i patrymonialnych, miast mniejszych itd., rozpoznawać będą zdatność i stopień oświecenia kandydata, stosownie do urzędu, do którego się podaje. Szczególniéj zwrócą uwagę na dar pojęcia, rozsądek, sposób układania i tłomaczenia swych myśli; polecą mu prace piśmienne, zasięgną wiadomości o dawniejszém sprawowaniu się moralném kandydata. Protokół sporządzony wraz z opinią swoją, z atestami sobie złożonemi, zgoła ze wszystkiém tém, co ich zdanie ugruntować mogło, do Dyrekcyi przyślą. Takowi Członkowie do egzaminów umocowani, winni zachować, stosownie do poprzysiężonych sądowych obowiązków, największą bezstronność, a tak odpowiadać zaufaniu rządowemu. Na urzędy wyższe sędziowskie sama tylko Dyrekcya Sprawiedliwości umocowaną jest do egzaminowania, a nawet podanych kandydatów, choćby już byli egzaminowani w Sądzie Apellacyjnym, wolno jest Dyrekcyi drugi raz egzaminować, stosownie do przepisanych jéj obowiązków.

§ 64.

Надзоръ за низшими Судами и завѣдываніе оными. — Непосредственному вѣдѣнію Апелляціоннаго Суда ввѣряются Земскіе и главные городскіе Суды, а также ихъ кассы и дѣла, посредственному же, прочія низшія судебныя мѣста — подвѣдомственныя Земскимъ Судамъ. Затѣмъ Апелляціонные Суды составляютъ въ своемъ Департаментѣ центральную власть: относительно оказыванія сторонамъ правосудія, наблюданія за порядкомъ, предписанною акуратностію, усердіемъ и вообще за всѣмъ тѣмъ, что относится до правильнаго отправленія правосудія; но Апелляціонному Суду не предоставлено вовсе вмѣшиваться какимъ бы то ни было образомъ въ судебную власть низшихъ Судовъ, то есть указывать имъ, какъ они имѣютъ рѣшать дѣла. Для ревизіи Земскихъ и главныхъ городскихъ Судовъ, будутъ назначены разъ навсегда по количеству Судовъ ревизоры, и для каждаго Суда особый членъ Апелляціоннаго Суда; къ таковымъ занятіямъ имѣютъ быть особенно употребляемы опредѣленные экзаминаторы. При производствѣ сихъ ревизій, а равно по надзору за поведеніемъ низшихъ Членовъ и ихъ Судовъ, служатъ руководствомъ правила § 51 учрежденія Земскихъ Судовъ, съ тѣмъ, что Судья, производящій ревизію, обязанъ, для секретнаго контроля о поведеніи чиновниковъ, доносить письменно Предсѣдателю Апелляціоннаго Суда о всемъ томъ, что замѣчено имъ при ревизіи относительно нерадѣнія или неприличнаго поведенія чиновника. Дирекція Юстиціи, въ случаяхъ надобности, паряжаетъ отъ себя чиновника для ревизіи низшихъ Судовъ, при производствѣ которой Апелляціонные Суды обязаны оказывать ей помощь.

§ 65.

Составъ, Судьи. — Департаментскій Апелляціонный Судъ состоять будетъ изъ одного Предсѣдателя, опредѣляемаго самою Правительствующею Коммисіею, и изъ 12 Судей, представляемыхъ Директоромъ Юстиціи на утвержденіе Правительствующей

§ 64.

Dozór i zwierzchność nad Sądami niższemi. — Powierza się Sądowi Apellacyjnemu bezpośrednia zwierzchność nad Sądami Ziemiańskiemi, Sądami miast głównych, oraz ich kasami i aktami, a pośrednia nad innemi Sądami niższemi, powierzonemi bezpośrednio pod dozór Sądowi Ziemiańskiemu Będą więc Sądy Apellacyjne w swym departamencie władzą centralną: co do oddawania stronom sprawiedliwości, co do pilnowania porządku i przepisanéj regularności, pilności, zgoła tego wszystkiego, co należy do regularnego odbywania sądownictwa; ale nie jest bynajmniéj upoważniony Sąd Apellacyjny wdawać się w jakimkolwiek sposobie w sądowniczą władzę niższych Sądów, to jest wskazywać im, jak rozsądzać mają. Do rewizyi Sądów Ziemiańskich i Sądów miast głównych, wyznaczeni będą raz na zawsze, podług ilości tych Sądów, rewizorowie, do każdego szczególny Członek Sądu Apellacyjnego; nominowani egzaminatorowie szczególniéj do téj pracy użytemi być mają. Takowe rewizye, oraz dozór nad sprawowaniem się niższych Członków i ich Sądów, mają za normę przepisy § 51 Sądów Ziemiańskich, z tym dodatkiem, iż Sędzia rewidujący obowiązanym jest, do listy tajemnéj sprawowania się urzędników, w tém wszystkiém Prezesa Sądu Apellacyjnego na piśmie uwiadomić, co tylko przy rewizyi, względem opieszałości lub innéj jakiéj nieprzyzwoitości, w urzędniku dostrzegł. Dyrekcya Sprawiedliwości, w przypadkach potrzeby, ześle na rewizyą niższych Sądów, przy któréj Sądy Apellacyjne winne jéj być pomocnemi.

§ 65.

Skład, Sędziowie. — Sąd Apellacyjny departamentowy składać się będzie z jednego Prezesa, od saméj Kommissyi Rządzącéj mianowanego, i z 12-tu Sędziów, na których Dyrektor Sprawiedliwości podaje kandydatów do potwierdzenia

Коммисіи. Присутствіе Суда, какъ по дѣламъ гражданскимъ, такъ и уголовнымъ, состоитъ изъ семи Судей.

§ 66.

Писарь. — Сверхъ опредѣленнаго выше числа Судей, каждый Апелляціонный Судъ будетъ имѣть одного Писаря, для редакціи состоявшихся въ Судѣ рѣшеній, по дѣламъ менѣе сложнымъ — по записанной Судомъ сентенціи, по дѣламъ же запутаннымъ — по полученнымъ отъ Судьи (назначаемаго поочередно Предсѣдателемъ для этихъ занятій) выводамъ причинъ, на коихъ основано рѣшеніе. Этотъ Писарь имѣетъ голосъ совѣщательный и обязанъ въ особенности смотрѣть за порядкомъ и усердіемъ чиновниковъ въ Канцеляріи и Архивѣ тяжебныхъ дѣлъ. Къ занятію должности Писаря Апелляціонный Судъ представляетъ Дирекціи трехъ кандидатовъ, изъ коихъ Дирекція избираетъ одного и представляетъ на утвержденіе Правительствующей Коммисіи.

§ 67.

Ассесоры. — При Апелляціонномъ Судѣ состоять будетъ четыре Ассесора, знающіе основательно законы, сколько возможно польскій и нѣмецкій языки и ознакомленные съ прусскимъ судопроизводствомъ. На эти должности Апелляціонный Судъ представляетъ двойное число кандидатовъ, изъ коихъ Дирекція избираетъ одного и представляетъ на утвержденіе Правительствующей Коммисіи. Вышеозначенные чиновники, по мѣрѣ своихъ способностей, будутъ имѣть преимущество предъ другими къ занятію должности Судей.

§ 68.

Апликанты. — Апелляціонному Суду предоставляется опредѣлять въ оный безплатныхъ Апликантовъ изъ молодыхъ людей, отличающихся способностями, знающихъ разные языки, свѣдущихъ и хорошей нравственности, коихъ число до времени не можетъ превышать шести. Они должны быть приведены къ присягѣ, но никакихъ дѣлъ сами производить не могутъ, а упо-

Kommissyi Rządzącéj. Siedmiu Sędziów stanowią komplet do spraw, tak cywilnych, jako i kryminalnych.

§ 66.

Pisarz. — Oprócz tego składu Sędziów, będzie miał każdy Sąd Apellacyjny jednego Pisarza do układania dekretów w Sądzie zapadłych, w mniejszych sprawach — po zapisanéj od Sądu sentencyi, w zawikłanych — po odebranym przez Sędziego (od Prezesa do téj pracy koleją wyznaczonego) wywodzie przyczyn, na których się dekret opiéra. Takowy Pisarz ma głos doradny, i powinien szczególniéj doglądać porządku i pilności w Kancelaryi i Archiwum procesowém. Na Pisarza podaje Sąd Apellacyjny Dyrekcyi trzech kandydatów; z tych Dyrekcya nominuje jednego i podaje Kommissyi Rządzącéj do potwierdzenia.

§ 67.

Assesorowie. — Przy Sądzie Apellacyjnym będzie czterech Assesorów, znających dobrze prawa, ile możności języki polski i niemiecki, oswojonych z manipulacyą pruską. Na tych, Sąd Apellacyjny podaje kandydatów w podwójnéj liczbie, z których Dyrekcya jednego wybiéra i przedstawia Kommissyi Rządzącéj do potwierdzenia. Powyżsi urzędnicy będą mieli pierwszeństwo podług zdatności na urzędy sędziowskie.

§ 68.

Aplikanci. — Sąd Apellacyjny może sobie przybrać z młodzieży utalentowanéj Aplikantów bezpłatnych, różne języki, wiadomości i dobre obyczaje posiadających, których liczba do czasu nie może być większą nad sześciu. Ci mają być przysięgli, sami żadnéj czynności nie odbywać, ale tylko być ku pomocy Sędziom, Pisarzowi i Assesorom. Sąd uła-

требляются только въ помощь Судьямъ, Писарю и Ассесорамъ. Судъ содѣйствуетъ имъ къ пріобрѣтенію юридическихъ познаній и изученію порядка судопроизводства, употребляя ихъ для составленія протоколовъ, для занятій по совершенію Судьями безспорныхъ актовъ, по письмоводству въ Отдѣленіяхъ и т. п. Строго вострещается поручать имъ самимъ производство дѣлъ, такъ какъ, по неточному знанію законовъ, они легко могли бы причинить сторонамъ ущербъ.

§ 69.

Регентъ, 3 Секретаря, 4 Архиваріуса. — При Писарѣ состоитъ одинъ Регентъ для дѣлъ гражданскихъ и общихъ, который имѣетъ подъ своимъ надзоромъ Канцелярію. Онъ содѣйствуетъ Писарю въ изготовленіи судебныхъ рѣшеній и резолюцій на подаваемыя прошенія и завѣдываетъ Архивомъ дѣлъ гражданскихъ, за исправностію коихъ присматриваетъ данный ему въ помощь Архиваріусъ.

§ 70.

При ипотекѣ состоитъ одинъ Секретарь и одинъ Архиваріусъ, изъ коихъ первый занимается внесеніемъ документовъ въ записную книгу, сходную съ ипотечною книгою, а также составленіемъ и отправкой ипотечныхъ свидѣтельствъ; послѣдній же обязанъ содержать въ порядкѣ дѣла и вносить записи въ ипотечную книгу. Отъ нихъ обоихъ требуется то качество, чтобы они пользовались всеобщею извѣстностью по своей благонадежности и добросовѣстности.

§ 71.

Для дѣлъ по опекамъ, будетъ одинъ Секретарь для отправленія бумагъ и одинъ Архиваріусъ. Для дѣлъ уголовныхъ, о свободѣ вѣроисповѣданій и для регистратуры прежняго правительства, учреждаются временно одинъ Секретарь и одинъ Архиваріусъ.

twiać im będzie nabywanie wiadomości prawnéj i postępowania sądowego, szczególniéj używając ich do pisania protokółu, przy tranzakcyach od Sędziów przyjmowanych, przy pracach wydziałowych i tym podobnych. Ostrzega się jak najmocniéj, aby Sąd im samym nie powierzał interesów, gdzieby przez niedokładną wiadomość prawa strony ukrzywdzić mogli.

§ 69.

Rejent, 3-ch Sekretarzy, 4-ch Archiwistów. — Przy Pisarzu będzie jeden Rejent do spraw cywilnych i *ad generalia*, mający Kancelaryą pod swoim dozorem. Ten będzie pomocnym Pisarzowi do wygotowania decyzyj Sądu i odpowiedzi na podawane memoryały. Mieć będzie pod sobą Archiwum aktów cywilnych, których porządku szczególniéj ma doglądać przydany mu Archiwista.

§ 70.

Do hipoteki będzie jeden Sekretarz i jeden Archiwista, z których pierwszy ma się trudnić wpisywaniem dokumentów do księgi ingrosacyjnéj, z hipoteką korespondującéj, równie ekspedycyą i ułożeniem atestu hipotecznego; drugi aktá w porządku utrzymywać i wpisy do księgi hipotekalnéj czynić jest obowiązany. Obadwa muszą mieć tę zaletę, iż są powszechnie znanemi za bardzo pewnych i uczciwych.

§ 71.

Przy aktach pupilarnych będzie jeden Sekretarz do ekspedycyi i jeden Archiwista. Przy aktach kryminalnych, tolerancyi i registraturze zeszłego rządu, ma być tymczasowo jeden Sekretarz i jeden Archiwista.

§ 72.

Два Кассира и два Контролера. — Въ кассу по сбору судебныхъ пошлинъ, будетъ назначенъ одинъ Кассиръ и одинъ Контролеръ; такой же составъ полагается и въ депозитной кассѣ. Кассиры обязаны представить достаточный залогъ. Контролеры подвергаются испытанію чрезъ приглашенныхъ для сего отъ Суда профессоровъ ариѳметики высшихъ учебныхъ заведеній. Главная ихъ обязанность состоитъ въ контролированіи кассовой отчетности не только по Апелляціонному Суду, но даже и по низшимъ Судамъ, и представлять рапорты въ Отдѣленіе дѣлъ о свободѣ вѣроисповѣданій, коему ввѣренъ особый надзоръ за правильнымъ поступленіемъ въ кассу слѣдующихъ сборовъ.

§ 73.

Прокуроръ. — По дѣламъ уголовнымъ установляется при Апелляціонномъ Судѣ публичный Прокуроръ.

§ 74.

На всѣ таковыя должности Апелляціонный Судъ представляетъ Дирекціи кандидатовъ въ двойномъ числѣ.

§ 75.

Адвокаты. — При каждомъ Апелляціонномъ Судѣ имѣютъ быть защитники дѣлъ, называемые Адвокатами, коихъ число не можетъ быть свыше восемнадцати. На эти должности Апелляціонный Судъ представляетъ Дирекціи кандидатовъ.

§ 76.

Писцы, Возные. — Апелляціоный Судъ опредѣляетъ въ оный шесть штатныхъ Писцовъ, по одному къ каждому Секретарю и трехъ въ канцелярію Регента. Прочихъ же Писцовъ, занимающихся за вознагражденіе, опредѣленное за списываніе копій, можетъ принять такое число, какое потребуется. Для прислуги въ Палатѣ и по Отдѣленіямъ, для разноски бумагъ и т. п. Судъ выберетъ шесть Возныхъ изъ заслуженныхъ воинскихъ чиновъ.

§ 72.

Dwóch Kasyerów i 2-ch Kontrolerów. — Do kasy opłat sądowych, wyznaczony będzie jeden Kasyer i jeden Kontroler; równie do depozytu jeden Kasyer i jeden Kontroler. Kasyerowie powinni być dostateczną kaucyą poręczeni. Kontrolerowie, przez wezwanych do tego od Sądu profesorów arytmetyki szkół wyższych, egzaminowani. Tych szczególniejszym obowiązkiem będzie kontrolować rachunki kasowe, nietylko Sądu Apellacyjnego, ale nawet Sądów niższych, i wydziałowi tolerancyjnemu, któremu dozór nad porządnym wpływem intrat do kasy szczególniéj jest powierzonym, zdawać raporta.

§ 73.

Instygator. — Do spraw kryminalnych będzie przy Sądzie Apellacyjnym Instygator publiczny.

§ 74.

Na takowych wszystkich oficyalistów podaje Sąd Apellacyjny kandydatów w podwójnéj liczbie Dyrekcyi do nominowania.

§ 75.

Adwokaci. — Każdy Sąd Apellacyjny będzie miał obrońców spraw, Adwokatami zwanych, których liczba nie może być większa nad ośmnastu. Na takowe miejsca Sąd Apellacyjny przedstawia Dyrekcyi kandydatów.

§ 76.

Kanceliści, Woźni. — Sąd Apellacyjny sam sobie dobierze sześciu Kancelistów płatnych, po jednym do każdego Sekretarza, i trzech do kancelaryi Rejenta. Innych zaś Kancelistów, jedynie za *copialia* pracujących, taką liczbę mieć może, jakiéj potrzebować będzie. Równie dobierze sobie zasłużonych wojskowych sześciu woźnych, do posługi Izby, Wydziałów, do roznoszenia ekspedycyj i t. d.

§ 77.

Внутреннее устройство.—Апелляціоный Судъ состоитъ изъ четырехъ Отдѣленій: Отдѣленія Свободы Вѣроисповѣданій и Кассоваго, Отдѣленія Опекунскаго, Отдѣленія Ипотечнаго и Отдѣленія Уголовнаго; въ каждое изъ этихъ Отдѣленій Дирекція опредѣляетъ трехъ Членовъ. Что же касается тяжебныхъ дѣлъ, то, независимо отъ упомянутаго выше комплекта членовъ, будетъ назначаема Предсѣдателемъ, по дѣламъ маловажнымъ, особая депутація, состоящая изъ трехъ Судей, какъ о семъ сказано въ уставѣ о сокращенномъ судопроизводствѣ.

§ 78.

Члены, принадлежащіе къ одному Отдѣленію, ни сами собою, ни въ полномъ составѣ присутствія, не могутъ заключать постановленій по дѣламъ распорядительнымъ. На нихъ лежитъ лишь обязанность приготовлять заключеніе по дѣламъ своего Отдѣленія, наблюдать за точнымъ порядкомъ и исполнять свойственныя Отдѣленію обязанности. При каждомъ отдѣленіи будетъ состоять одинъ изъ упомянутыхъ выше Ассесоровъ, который обязанъ имѣть особенное наблюденіе за Канцеляріею отдѣленія и порядкомъ въ Архивѣ отдѣленія. Ассесору поручаются изготовленіе докладовъ по Отдѣленію, а также выводовъ причинъ по поступающимъ на рѣшеніе сложнымъ дѣламъ, и тому подобныя занятія. Сверхъ того, каждое Отдѣленіе изберетъ себѣ одного изъ упомянутыхъ въ § 68 Апликантовъ, изъ которыхъ двухъ Предсѣдатель назначитъ въ помощь Регенту.

§ 79.

Отдѣленіе или особыя судебныя должностныя лица, менѣе обремененныя занятіями, обязаны, по распоряженію Предсѣдателя, помагать другимъ Отдѣленіямъ, болѣе обремененнымъ занятіями.

§ 80.

Два соединенныя Отдѣленія, то есть: Отдѣленіе дѣлъ о свободѣ вѣроисповѣданій съ опекунскимъ, или ипотечное съ уго-

§ 77.

Wewnętrzne urządzenie. — Sąd Apellacyjny mieć będzie cztery Wydziały: Wydział Tolerancyi i Kasowy, Wydział Pupilarny, Wydział Hipotekowy i Wydział Kryminalny, z których do każdego Dyrekcya trzech Członków nominuje. Co zaś do spraw spornych, prócz powyższego kompletu Członków, będzie Prezes wyznaczał deputacyą z trzech Sędziów złożoną, w sprawach mniejszéj wagi, jak to już w skróconém postępowaniu powiedziano.

§ 78.

Osoby do jednego Wydziału należące, nie mogą, ani pojedynczo, ani w całym swoim składzie, decyzyj ekonomicznych wydawać. Do nich tylko należy przygotować opinią w interesach swego Wydziału, na porządek ścisłe dawać baczenie, oraz obowiązków Wydziałowi właściwych dopełniać. Każdy taki Wydział ma sobie przydanego jednego z wymienionych wyżéj Assesorów, który na wydziałową Kancelaryą i porządek wydziałowego Archiwum szczególniejszą mieć baczność powinien. Mają być powierzane Assesorowi referaty wydziałowe, oraz wywody przyczyn w sprawach zawikłanych, do dekretu przyjść mających, i tym podobne czynności. Prócz tego Wydział każdy dobierze sobie jednego z wymienionych w § 68 Aplikantów, a dwóch przeznaczy Prezes ku pomocy Rejentowi.

§ 79.

Mniéj zatrudnione Wydziały lub szczególne sądowe osoby powinny być, za rozrządzeniem Prezesa, pomocnemi więcéj zatrudnionym.

§ 80.

Dwa połączone Wydziały, to jest tolerancyjny z pupilarnym, a hipotekowy z kryminalnym, w komplecie pięciu

ловнымъ, въ комплектѣ пяти членовъ, въ правѣ постановлять въ особыхъ засѣданіяхъ рѣшенія по предметамъ распорядительнымъ Отдѣленій.

§ 81.

Ассесоръ отдѣленія, или подъ его руководствомъ Аплыкантъ, ведетъ перечневымъ порядкомъ протоколъ разсмотрѣнныхъ въ засѣданіяхъ отдѣленія дѣлъ, а также записываетъ въ отдѣльномъ протоколѣ число исполненныхъ и неисполненныхъ нумеровъ, а равно присутствующихъ въ засѣданіи Судей.

§ 82.

Всѣ дѣла въ Апелляціонномъ Судѣ рѣшаются по особымъ реестрамъ, которые предъ засѣданіемъ кладутся Архиваріусомъ на столъ предъ Предсѣдательствующимъ. Въ нихъ должны быть записаны исполненные и неисполненные нумера.

§ 83.

Секретари обязаны перебѣленныя бумаги передавать для повѣрки Дѣлопроизводителямъ.

§ 84.

Каждый изъ Апелляціонныхъ Судовъ, вникнувъ въ ходъ дѣлъ, имѣющихъ быть производимыми на основаніи измѣненной нынѣ формы, обязанъ составить проектъ внутренняго своего устройства, относительно формы и порядка въ Архивахъ и Канцеляріяхъ, и представить таковое, въ теченіе трехъ мѣсяцевъ, въДирекцію Юстиціи, а между тѣмъ самъ сколь возможно приведетъ все у себя въ порядокъ.

Устройство Верховнаго Трибунала.

§ 85.

Введеніе. — Для шести Департаментовъ, ввѣренныхъ повелѣніемъ непобѣдимаго Императора Французовъ, Короля Италійскаго, Нашему правленію, установляемъ одинъ Верховный Три-

osób, są mocne na sesyach osobnych wydawać rezolucye ekonomiczne wydziałowe.

§ 81.

Assesor wydziałowy, lub Aplikant pod jego dozorem, będzie utrzymywał protokół prac wydziałowych odbytych na sesyi, sposobem sumaryuszu, oraz liczbę odbytych i zaległych numerów, i przytomność Sędziów, w osobnym protokóle.

§ 82.

W Sądzie Apellacyjnym odbywać się będzie wszystko podług dzienników osobnych, które Archiwiści na sesyą przed Prezydującego przynoszą. W tych powinny być zapisywane numera odbyte i zaległe wymienione.

§ 83.

Sekretarze powinni oddawać ekspedycye Referentom do rewizyi.

§ 84.

Każdy z Apellacyjnych Sądów, rozpatrzywszy się w toku interesów, podług zmienionéj teraz formy odbywać się mających, ułoży *projective* plan swojéj wewnętrznéj organizacyi, co do formy i porządku w Archiwach i Kancelaryach; ten w przeciągu trzech miesięcy prześle Dyrekcyi Sprawiedliwości, a tymczasem sam się ile możności uporządkuje.

Urządzenie Trybunału Ostatecznego.

§ 85.

Wstęp. — Dla sześciu departamentów, dekretem niezwyciężonego Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego pod rząd Nasz poddanych, ustanawiamy jeden Trybunał Ostatecz-

буналъ, который свои судебныя занятія будетъ исполнять в столичномъ нашемъ городѣ Варшавѣ.

§ 86.

Предметы вѣдомства. — Верховный Трибуналъ имѣетъ заниматься единственно рѣшеніемъ дѣлъ, поступающихъ въ оный по апелляціямъ.

Онъ составляетъ вторую и вмѣстѣ съ тѣмъ послѣднюю инстанцію для дѣлъ въ тѣсномъ смыслѣ уголовныхъ (§ 26 учрежденія Земскихъ Судовъ).

Кромѣ того составляетъ третью и послѣднюю инстанцію для дѣлъ гражданскихъ, коихъ предметъ превышаетъ 3,000 злот. и которыя поступаютъ въ оный изъ Апелляціоннаго Суда, какъ второй инстанціи.

§ 87.

Пока не издано будетъ особое судопроизводство для дѣлъ, рѣшаемыхъ въ послѣдней инстанціи, Трибуналъ будетъ руководствоваться правилами сокращеннаго судопроизводства, а памятуя, что отъ его рѣшенія зависитъ неминуемая участь сторонъ, употребитъ всѣ возможныя мѣры для уясненія истины и точнѣйшаго примѣненія къ данному случаю положеній закона.

§ 88.

Одинъ изъ Судей, назначаемый поочередно Предсѣдателемъ для этого труда, составитъ полное изложеніе соображеній, на коихъ основано рѣшеніе, но таковое пріобщается для храненія въ секретныхъ дѣлахъ Трибунала, а приговоръ произносится безъ изъясненія причинъ.

§ 89.

Составъ, Судьи. — Присутствіе Верховнаго Трибунала будетъ состоять изъ одного Предсѣдателя, избраннаго Нами, и изъ двѣнадцати Судей, коихъ избираемъ и опредѣляемъ изъ числа кандидатовъ, избранныхъ апелляціонною и административною департаментными властями, на основаніи §§ 58 и 59, Главы 6

ny, który sądowe czynności swoje odbywać ma w mieście naszém stołeczném Warszawie.

§ 86.

Przedmioty. — Trybunał Ostateczny ma się jedynie trudnić sądzeniem spraw z apellacyi do niego przychodzących.

Jest Sądem drugiéj a zarazem ostatniéj instancyi w sprawach prawdziwie kryminalnych (§ 26 urządzenia Sądów Ziemiańskich).

Jest Sądem trzeciéj a zarazem ostatniéj instancyi w sprawach cywilnych, których przedmiot przenosi 3,000 złotych, a które z Sądu Apellacyjnego, jako drugiéj instancyi, przychodzą.

§ 87.

Nim wyjdzie osobne urządzenie postępowania w sprawach w ostatniéj instancyi sądzonych, Trybunał stosować się będzie do przepisów skróconego postępowania sądowego, a pomnąc, że od jego wyroku zależy los nieodzowny stron, użyje wszystkich środków do wyjaśnienia prawdy i najściślejszego przystosowania przypadku do przepisów prawa.

§ 88.

Jeden z Sędziów, koleją od Prezesa do téj pracy wyznaczony, uczyni dokładny wywód przyczyn, na których się wyrok opiera, lecz takowy zachowywanym zostanie w aktach tajemnych Trybunału; dekret zaś wydanym będzie bez dokładania przyczyn.

§ 89.

Skład, Sędziowie. — Sąd Trybunału Ostatecznego składać się będzie z jednego Prezesa, przez Nas obranego, i z 12-u Sędziów, których wybieramy i nominujemy z pomiędzy kandydatów, przez magistratury departamentowe apellacyjną i administracyjną obranych, a to stosownie do §§ 58 i 59,

Нашихъ общихъ основныхъ правилъ и особаго повелѣнія отъ 25 Марта сего года, предписывающаго порядокъ, коимъ слѣдуетъ руководствоваться при выборѣ кандидатовъ.

Присутствіе. — Для составленія полнаго присутствія, какъ по дѣламъ гражданскимъ, такъ и уголовнымъ, требуется не менѣе семи Членовъ.

§ 90.

Писарь. — Для редакціи рѣшеній и резолюцій, состоитъ при Верховномъ Трибуналѣ одинъ Писарь съ совѣщательнымъ голосомъ, на которомъ Писарѣ лежитъ особая обязанность, отыскать на каждый случай соотвѣтственные законы и представить оные Суду, а также имѣть главный надзоръ за Канцеляріею и Архивомъ Трибунала. На эту должность Трибуналъ представитъ трехъ кандидатовъ, изъ числа коихъ Дирекція избираетъ одного и представляетъ на утвержденіе Правительствующей Коммисіи.

§ 91.

Государственный Прокуроръ. — Для внесенія и наблюденія за дальнѣйшимъ ходомъ дѣлъ о преступленіяхъ государственныхъ и нарушеніи общественной безопасности, установляется государственный Прокуроръ.

На эту должность Верховный Трибуналъ представитъ трехъ кандидатовъ, изъ коихъ Дирекція изберетъ одного и представитъ на утвержденіе Правительствующей Коммисіи.

§ 92.

Защитники въ Трибуналѣ. — При Верховномъ Трибуналѣ имѣетъ находиться двѣнадцать публичныхъ Защитниковъ. Дирекція Юстиціи, изъ числа опредѣленныхъ уже Адвокатовъ Апелляціонныхъ Судовъ, изберетъ по два кандидата изъ каждаго изъ шести департаментовъ и представитъ ихъ на утвержденіе Правительствующей Коммисіи.

§ 93.

Регентъ и Архиваріусъ. — Въ помощь Писарю и для особаго надзора за Канцеляріею и Архивомъ будетъ имѣть Верхов-

Rozdziału 6go Naszych Zasad Ogólnych, tudzież do osobnego wyroku, pod dniem 25 Marca r. b., przepisującego formę postępowania w wyborze kandydatów.

Komplet. — Najmniéj siedmiu Członków, tak co do spraw cywilnych, jako i kryminalnych, stanowią komplet.

§ 90.

Pisarz. — Do układania wyroków i rezolucyj będzie miał Trybunał Ostateczny jednego Pisarza z głosem doradnym, którego szczególnym jest obowiązkiem na każdy przypadek stosownego poszukać prawa i przedstawić je Sądowi, oraz mieć naczelny dozór nad Kancelaryą i Archiwum Trybunału. Na ten urząd Trybunał podá trzech kandydatów, z których Dyrekcya jednego wybiéra i przedstawia Kommissyi Rządzącéj do potwierdzenia.

§ 91.

Instygator narodowy. — Dla wprowadzenia i popierania spraw *criminum status* i zgwałconego bezpieczeństwa publicznego, ustanowiony będzie Instygator narodowy.

Do urzędu tego Trybunał Ostateczny poda trzech kandydatów, z których Dyrekcya wybierze jednego i przedstawi Kommissyi Rządzącéj do potwierdzenia.

§ 92.

Obrońcy trybunalscy. — Dwunastu będzie Obrońców publicznych przy Trybunale Ostatecznym. Dyrekcya Sprawiedliwości do tego urzędu wybierze po dwóch z nominowanych już Adwokatów Sądu Apellacyjnego, w każdym z sześciu departamentów, i tych przedstawi Kommissyi Rządzącéj do potwierdzenia.

§ 93.

Rejent i Archiwista. — Do pomocy Pisarza oraz do szczególnego dozoru nad Kancelaryą i Archiwum będzie miał

ный Трибуналъ одного Регента и одного Архиваріуса. На эти должности представляетъ по два кандидата на каждую, на утвержденіе Дирекціи Юстиціи.

§ 94.

Касса. — Обязанности Кассира отправляетъ Архиваріусъ. Предсѣдатель Трибунала назначаетъ Судей, которые, призвавъ въ помощь Писаря и Регента, повѣряютъ ежемѣсячно отчетность Кассы.

§ 95.

Канцеляристы и Возные. — Верховный Трибуналъ избираетъ для себя потребное число Канцеляристовъ и двухъ Возныхъ для прислуги, коихъ опредѣляетъ Предсѣдатель.

§ 96.

Внутреннее устройство. — Верховный Трибуналъ составитъ проектъ внутренняго своего устройства, который, послѣ трехмѣсячнаго опыта, представитъ на утвержденіе Дирекціи Юстиціи.

Приведеніе въ дѣйствіе и обнародованіе настоящаго устава Нашего поручаемъ Директору Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи 6 Іюня 1807 года.

Предсѣдатель, (подписано) *Станиславъ Малаховскій.*

Trybunał Ostateczny jednego Rejenta i jednego Archiwistę. Na tych poda Trybunał po dwóch kandydatów na każde miejsce do potwierdzenia Dyrekcyi Sprawiedliwości.

§ 94.

Kasa. — Obowiązki Kasyera Archiwista sprawować będzie. Prezes Trybunału wyznaczać będzie Sędziów, którzy, przyzwawszy Pisarza i Rejenta, odbiorą miesięcznie rachunki od Kasyera.

§ 95.

Kanceliści i Woźni. — Trybunał Ostateczny dobierze sobie potrzebną liczbę Kancelistów i dwóch Woźnych do posługi, których Prezes nominować będzie.

§ 96.

Organizacya wewnętrzna. — Trybunał Ostateczny ułoży sobie plan wewnętrznéj organizácyi, i ten, po trzechmiesięcznem doświadczeniu, poda *projective* Dyrekcyi Sprawiedliwości do potwierdzenia.

Niniejszéj uchwały Naszéj wykonanie i ogłoszenie Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie, na sesyi, d. 6 Czerwca 1807 r.

Prezes, (podpisano) *Stanisław Małachowski.*

№ 1b.

Временное учрежденіе Городскихъ Судовъ.

(18 Іюня 1807 г.)

Правительствующая Коммисія.

По представленію Г. Директора Юстиціи, постановляемъ временное учрежденіе Городскихъ Судовъ, какъ дополненіе къ учрежденію судебныхъ мѣстъ, состоявшемуся 6 Іюня сего года.

Учрежденіе Городскихъ Судовъ.

§ 97.

Главные Суды. — Установляя судебныя учрежденія для городовъ, мы раздѣляемъ оныя, сообразно обширности и значенію городовъ, на разряды, и прежде всего, на основаніи § 50 общихъ Нашихъ Основныхъ Правилъ, постановляемъ, что городскія судебныя мѣста въ главныхъ департаментскихъ городахъ будутъ состоять изъ Главнаго и Циркуловыхъ Судовъ, и что сказанные Суды для дѣлъ городскихъ составляютъ ту же самую степень, что Земскіе Суды для дѣлъ, поименованныхъ въ § 24; а слѣдовательно апелляція на рѣшенія ихъ приносится не въ Земскіе Суды, а прямо въ Апелляціонные Суды, въ непосредственномъ вѣдѣніи коихъ состоятъ Главные Суды.

§ 98.

Особые Циркуловые Суды. — Сообразно пространству, числительности населенія и состоянію департаментскихъ городовъ, особые Циркуловые Суды учреждаемъ въ тѣхъ только изъ нихъ, которые имѣютъ населенія отъ восьми до десяти тысячъ жителей; относительно же числа таковыхъ Судовъ постановляется

№ 1b.

Tymczasowa organizacya Sądów Miejskich.

(d. 18 Czerwca 1807 r.)

Kommissya Rządząca.

Na przełożenie Dyrektora Sprawiedliwości, stanowimy tymczasową organizacyą Sądów Miejskich, jako dalszy ciąg organizacyi Sądów, d. 6go Czerwca roku bieżącego uchwalonéj.

Urządzenie Sądów Miejskich.

§ 97.

Sądy Główne. — Ustanawiając Sądownictwo dla miast, dzielimy je podług ich wielkości i znaczenia na różne klasy, a najprzód, podług § 50 Naszych Zasad Ogólnych, stanowimy, iż Sądy Miejskie w miastach stołecznych departamentowych składać się będą z Sądu Głównego i Sądów Cyrkułowych, oraz iż takie Sądy dla spraw miejskich tenże sam stopień mają, co Sądy Ziemiańskie dla spraw w § 24 wymienionych; od nich więc apellacya nie do Sądów Ziemiańskich, ale prosto do Sądów Apellacyjnych idzie, i pod ich bezpośrednim Sądy Główne są dozorem.

§ 98.

Osobne Sądy Cyrkułowe. — Mając jednak wzgląd na wielkość, ludność i położenie miast departamentowych, w tych tylko naznaczamy osobne Sądy Cyrkułowe, w których ludność jest od ośmiu do dziesięciu i więcéj tysięcy mieszkańców, i ilość takowych Sądów podług tego ma się zachować

правиломъ, чтобы на каждые десять тысячъ жителей былъ одинъ особый Циркуловый Судья, имѣющій ту же власть по дѣламъ маловажнымъ, какая предоставлена Судьѣ, назначаемому для рѣшенія таковыхъ же дѣлъ въ Земскихъ Судахъ (см. Уст. о сокращенномъ судопроизводствѣ § 12—13, учрежд. Земскихъ Судовъ § 28).

§ 99.

Циркуловый Судъ по наряду. — Въ Департаментскихъ городахъ, коихъ населеніе не превышаетъ восьми тысячъ жителей, впредь до увеличенія числа населенія и пространства таковыхъ, особыхъ Циркуловыхъ Судей не полагается, но Городскіе Суды, по примѣру Земскихъ Судовъ, будутъ наряжать поочередно изъ среды себя одного Судью для исполненія обязанностей Войта или Циркуловаго Судьи, то есть для рѣшенія маловажныхъ дѣлъ.

§ 100.

Суды въ болѣе значительныхъ неглавныхъ городахъ. — Болѣе значительные неглавные города, населеніе коихъ достигаетъ до четырехъ тысячъ жителей, будутъ имѣть свои особые Суды, на рѣшенія коихъ приносится апелляція въ Земскіе Суды. Суды сіи даже по дѣламъ маловажнымъ составляютъ лишь первую судебную инстанцію, за исключеніемъ дѣлъ, гдѣ цѣнность предмета не превышаетъ ста пятидесяти злотыхъ, или мѣра наказанія 48 часовъ ареста, либо 30 ударовъ при закрытыхъ дверяхъ, каковыя дѣла Судъ рѣшаетъ безъ апелляціи.

§ 101.

Суды въ менѣе значительныхъ неглавныхъ городахъ. — Всѣ менѣе значительные города, коихъ населеніе не достигаетъ четырехъ тысячъ жителей, подлежатъ вѣдомству Уѣздныхъ Судовъ, о коихъ говорится въ послѣдующей главѣ. Впрочемъ, для мѣстнаго надзора, въ каждомъ таковомъ городѣ состоять будетъ одинъ Циркуловый Судья или Войтъ съ двумя городскими Лавниками или Ратманами.

prawidła, iżby na każde dziesięć tysięcy ludzi jeden osobny był Sędzia Cyrkułowy, z tą samą władzą w sprawach drobnych, jaką ma deputowany do takich spraw Sędzia w Sądach Ziemiańskich (*vide* skrócone postępowanie § 12, 13; Sądy Ziemiańskie § 28).

§ 99.

Deputowany Sąd Cyrkułowy. — Miasta zaś departamentowe, w których ludność nie przenosi ośmiu tysięcy mieszkańców, pokąd się bardziéj nie zaludnią i nie rozszerzą, nie będą miały osobnych Sędziów Cyrkułowych, lecz na wzór Sądów Ziemiańskich, wyznaczać będą Sądy Miejskie koleją z pomiędzy siebie jednego Sędziego do odbywania obowiązków Wójta, czyli Sędziego Cyrkułowego, to jest do sądzenia spraw drobnych.

§ 100.

Sądy miast większych niegłównych. — Miasta większe niegłówne, lecz których ludność dochodzi do 4ch tysięcy mieszkańców, będą miały osobne swe Sądy, od których apellacya idzie do Sądów Ziemiańskich. W tych Sądach, odsądzają się nawet sprawy drobne tylko w pierwszéj instancyi, chyba gdyby ich przedmiot nie przenosił sto pięćdziesiąt złotych polskich lub czterdzieści ośm godzin więzienia, lub nakoniec trzydzieści plag chłosty niepublicznéj, o które od takich Sądów apellacya nie idzie.

§ 101.

Sądy miast mniejszych niegłównych. — Wszystkie mniejsze miasta, których ludność nie dochodzi czterech tysięcy ludzi, sądzić się będą w Sądach Powiatowych, o których niżéj w następującym rozdziale. Dla miejscowego jednak dozoru, każde takie miasto ma mieć jednego Sędziego Cyrkułowego, czyli Wójta, z dwoma miejskiemi Ławnikami, czyli Radnemi.

§ 102.

Подсудность. — Городскимъ Судамъ по ихъ округамъ подсудны дѣла:

a) о городскихъ домахъ и земляхъ;

b) о лицахъ городскаго сословія или живущихъ въ городѣ, если таковыя лица отъ подсудности имъ не изъяты, то есть, если они положительно подвѣдомы Земскому Суду;

c) по мѣсту совершенія проступка когда наказаніе непревышаетъ мѣры, опредѣленной въ § 100 для Судовъ болѣе значительныхъ неглавныхъ городовъ; для главныхъ же городовъ и Судовъ — согласно § 12 сокращеннаго судопроизводства, когда сіе наказаніе не превышаетъ пятидневнаго ареста и пятидесяти ударовъ.

§ 103.

Инстанція. — Главные Городскіе Суды составляютъ вторую инстанцію, по дѣламъ маловажнымъ, восходящимъ отъ Циркуловыхъ Судовъ; первую же инстанцію — по дѣламъ болѣе важнымъ, подсудность коихъ означена въ § 102. По дѣламъ уголовнымъ, если мѣра наказанія превышаетъ опредѣленную въ § 102, Городскіе Суды, по сдѣланіи первоначальнаго введенія, описанія слѣдовъ преступленія и отдачѣ подъ стражу обвиненнаго, передаютъ дѣло въ слѣдственный Судъ.

§ 104.

Низшіе Городскіе неглавные Суды рѣшаютъ окончательно въ полномъ составѣ, безъ апелляціи, дѣла лишь до ста пятидесяти злотыхъ и проступки, влекущія за собою наказаніе, опредѣленное въ § 100. По дѣламъ же болѣе важнымъ апелляція восходитъ прямо на рѣшеніе Земскаго Суда въ полномъ его составѣ.

§ 102.

Forum. — Sądy Miejskie w swym okręgu są właściwym Sądem:

a) *ex foro reali*, domów i gruntów miejskich;

b) *ex foro personali*, dla osób stanu miejskiego lub w mieście mieszkających, które nie są *fori exempti*, to jest wyraźnie Sądowi Ziemiańskiemu z osoby podległe;

c) *ex foro delicti commissi*, kiedy kara nie przenosi w § 100 oznaczonéj dla miast niegłównych większych; zaś dla miast i Sądów głównych, podług § 12 skróconego postępowania, kiedy kara nie przenosi pięciodniowego aresztu i pięćdziesięciu plag chłosty.

§ 103.

Instancya. — Sądy Miejskie Główne są Sądem drugiéj instancyi w sprawach drobnych, od Sądów Cyrkułowych przychodzących; są Sądem pierwszéj instancyi, dla spraw większych *fori* § 102 oznaczonych. W sprawach zaś kryminalnych, jeżeli przedmiot ich wyższą zasługuje karę, jak w § 102 oznaczoną, Sądy Miejskie, po uczynionym pierwszym wstępie, opisaniu *corporis delicti* i zabezpieczeniu się obwinionego, odsyłać będą do Inkwizytoryatu.

§ 104.

Sądy zaś Miejskie niegłówne, tylko do sto pięćdziesiąt złotych polskich i kary w § 100 oznaczonej *in pleno* bez apellacyi sądzą. W wyższych zaś sprawach apellacya idzie prosto *ad plenum* Sądu Ziemiańskiego.

§ 105.

Предметы вѣдомства.—Сверхъ этой судебной власти, Городскіе Суды имѣютъ попеченіе о лицахъ, состоящихъ подъ опекою Правительства, и надзоръ за управленіемъ ихъ имѣніями, принимаютъ мѣры къ обезпеченію имѣній, оставшихся послѣ умершихъ или отсутствующихъ; наблюдаютъ за администраціею имѣніями, взятыми въ секвестръ, находящимися подъ судебнымъ запрещеніемъ, занятыми для принужденной продажи судебнымъ порядкомъ и конкурсными; приводятъ въ исполненіе судебныя рѣшенія и въ порядокъ дѣла о наслѣдствахъ; содержатъ ипотечныя книги городскихъ имѣній, совершаютъ акты о добровольныхъ сдѣлкахъ и производятъ всякія другія дѣйствія, которыя въ нынѣшнее время могутъ быть предпринимаемы.

§ 106.

По всѣмъ этимъ дѣламъ они руководствуются правилами, изданными для Земскихъ и Апелляціонныхъ Судовъ, а равно уставомъ о совершеніи актовъ.

§ 107.

Составъ.—Присутствіе Городскаго Суда состоитъ не менѣе какъ изъ трехъ членовъ; затѣмъ въ городахъ, имѣющихъ четыре тысячи жителей, полагается одинъ Предсѣдательствующій и двое Судей; при большей же числительности населенія, на каждые десять тысячъ жителей прибавляется одинъ Судья, такъ что число Судей, засѣдающихъ въ Главномъ Городскомъ Судѣ, или въ Судахъ болѣе значительныхъ неглавныхъ городовъ, достигаетъ: при населеніи въ четырнадцать тысячъ,—до четырехъ, при населеніи въ двадцать четыре тысячи,—до пяти и т. д. Изъ числа этихъ Судей одинъ, по примѣру Земскихъ Судовъ, ведетъ протоколъ засѣданій; по мѣрѣ же обширности занятій и сообразно съ денежными средствами, Суды будутъ имѣть Регента и потребное число Архиваріусовъ и Писцовъ. Пріемомъ добровольныхъ актовъ будутъ заниматься командиро-

§ 105.

Przedmioty. — Oprócz tych władz sądowniczych, będą miały Sądy Miejskie dozór opiekuńczy nad osobami pod opieką rządową zostającemi, jakotéż nad administracyami majątków; będą zabezpieczać majątki po osobach odumierających, zbiegłych; dadzą baczność na administracyą majątków sekwestrowanych, tradowanych, subhastowanych, konkursowych; będą miały egzekucyą wyroków, władzę uregulowania sekcesyj, będą utrzymywały księgi hipoteczne dóbr miejskich, oraz będą przyjmowały czynności dobrowolnego sądownictwa, nakoniec wszystkie inne czynności, które w teraźniejszych czasach przedsięwzięte być mogą.

§ 106.

W tych wszystkich czynnościach stosować się mają do przepisów Sądowi Ziemiańskiemu i Apellacyjnemu wydanych oraz do urządzenia aktowego.

§ 107.

Skład. — Skład Sądu Miejskiego mniejszym być nie może, jak ze trzech osób złożony; na pierwsze więc cztéry tysiące ludzi, rachować się będzie jeden Prezydujący i dwóch Sędziów, postępując daléj na każde dziesięć tysięcy ludności, nad pierwszą normalną liczbę, w dodawaniu zawsze jednego Sędziego, tak, iż na czternaście tysięcy ludności — czterech Sędziów, na dwadzieścia cztery tysięcy ludności, pięciu Sędziów i t. d. w Sądzie Głównym lub w Sądzie miasta większego niegłównego zasiadać będzie. Z tych Sędziów będzie jeden trzymał pióro, równie jak w Sądach Ziemiańskich, a podług wielkości sądowych prac i funduszów, będą miały potrzebną liczbę Archiwistów, Rejenta i Kancelistów. Przyjmowaniem zaś czynności dobrowolnego sądownictwa deputowani *ex pleno*

ванные для сего члены присутствія Суда. Одинъ Судья изъ ипотечнаго отдѣленія завѣдываетъ ипотечнымъ Архивомъ и будетъ самъ заниматься внесеніемъ отмѣтокъ въ ипотечныя книги.

§ 108.

Циркуловые Судьи или Войты, а также наряженные отъ Судовъ неглавныхъ депутаты для дѣлъ маловажныхъ, рѣшаютъ безъ апелляціи дѣла, коихъ предметъ не превышаетъ пятидесяти польскихъ злотыхъ, и по коимъ наказаніе — не свыше двѣнадцати часовъ ареста или десяти ударовъ. Главные Суды, для приведенія въ исполненіе болѣе важныхъ приговоровъ, могутъ употреблять ихъ тѣмъ же порядкомъ, какъ Земскіе Суды употребляютъ Бургграфовъ.

§ 109.

Касса. — Всѣ Судьи и служители Городскихъ Судовъ получаютъ изъ городскихъ суммъ жалованье; они должны получать постоянное жалованье и на этотъ предметъ предназначаются преимущественно судебныя пошлины, взимаемыя за судебныя дѣйствія, какъ по дѣламъ спорнымъ, такъ и по совершенію добровольныхъ актовъ, а также другіе городскіе источники, гдѣ таковые имѣются. Апелляціонный Судъ, при открытіи этихъ Судовъ, войдетъ въ подробное разсмотрѣніе судебныхъ источниковъ и составитъ проектъ штата, который въ продолженіе четырехъ недѣль представитъ въ Дирекцію Юстиціи.

§ 110.

Особыхъ Кассировъ при Городскихъ Судахъ не требуется, такъ какъ Суды могутъ соединить свою кассу съ кассою Магистрата; отчетность же судебныхъ доходовъ имѣетъ вести назначенный для сего одинъ изъ Членовъ присутствія.

§ 111.

Защитники. — При Городскихъ Судахъ будутъ состоять публичные Защитники, коихъ число должно соотвѣтствовать дѣйствительной потребности. Они представляются посредствомъ Апелляціонныхъ Судовъ, съ мнѣніемъ экзаминаторовъ, на утверж-

Sędziowie trudnić się będą. Jeden Sędzia z wydziału hipotecznego będzie miał pod swym szczególnym dozorem Archiwum hipoteczne, i sam się będzie trudnił wpisywaniem w księgi hipoteczne.

§ 108.

Cyrkułowi Sędziowie, czyli Wójci, oraz deputowani od Sądów niegłównych do spraw drobnych, sądzić będą bez apellacyi do pięćdziesiąt złotych polskich, i dwunastu godzin aresztu i dziesięciu plag. Sądy Główne użyć ich mogą do ważnych egzekucyj, w tym samym sposobie, jak Sądy Ziemiańskie Burgrabiów.

§ 109.

Kasa. — Wszyscy Sędziowie i oficyaliści mają być płatni z funduszów miejskich; mają mieć stałe pensye i do tego celu przeznaczają się szczególniéj opłaty od czynności sądowniczych, tak spornych, jako i dobrowolnego sądownictwa, oraz inne fundusze miejskie, gdzie się te znajdują. Sąd Apellacyjny, przy instalacyi tych Sądów, wnijdzie w ścisłe rozpoznanie funduszów sądowych i *projective* ułożony etat, w przeciągu czterech niedziel, prześle do Dyrekcyi Sprawiedliwości.

§ 110.

Osobnych Kasyerów Sądy Miejskie nie potrzebują, gdyż mogą złączyć swą kasę z kasą Magistratu Policyi, a jeden Sędzia *ex pleno* wyznaczony trudnić się ma kontrolą sądowniczych dochodów.

§ 111.

Obrońcy. — Sądy Miejskie będą miały, w miarę ścisłéj potrzeby, publicznych spraw Obrońców; tych podadzą przez Sądy Apellacyjne, za opinią egzaminatorów, Dyrekcyi Sprawiedliwości do potwierdzenia. Szczególniéj zaś Sądy Miejskie,

денiе Дирекціи Юстиціи. Городскіе Суды, какъ вѣдающіе дѣла мѣстныя, обязаны всегда требовать, по мѣрѣ возможности, личнаго присутствія сторонъ, для лучшаго уясненія истины.

§ 112.

Внутреннее устройство. — Городскіе Суды состоятъ изъ двухъ Отдѣленій: Опекунскаго и Ипотечнаго. По разнообразію городовъ здѣшняго края, подробныя для каждаго изъ нихъ правила не могутъ быть здѣсь изложены, но внутреннее устройство сихъ Судовъ возлагается на Апелляціонные Суды и назначаемыхъ ими для сего Депутатовъ, и должно соотвѣтствовать организаціи высшихъ Судовъ, при чемъ, слѣдуетъ имѣть въ виду порядокъ, существовавшій при прежнемъ правительствѣ, съ нѣкоторымъ лишь сокращеніемъ.

§ 113.

Еслибы Городскіе Суды опредѣленное выше число чиновниковъ признавали недостаточнымъ, а сумма на содержаніе Судовъ оказалась довольно значительною, то въ такомъ случаѣ войдутъ съ представленіемъ въ Дирекцію посредствомъ и съ одобренія Апелляціонныхъ Судовъ о назначеніи къ нимъ потребнаго числа Судебныхъ Приставовъ.

§ 114.

Опредѣленіе чиновниковъ. — Опредѣленіе этихъ чиновниковъ производится такимъ порядкомъ, что Судьи представляются Дирекціею Юстиціи на утвержденіе Правительства, прочія же должностныя лица назначаются подобно тому, какъ въ Земскихъ Судахъ, а Циркуловые Судьи—какъ Судебные Приставы.

Приведеніе въ дѣйствіе и обнародованіе настоящаго устава возлагаемъ на Директора Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи 18 Іюня 1807 года.

Предсѣдатель, (подписано) *Станиславъ Малаховскій.*

---

jako miejscowe, żądać będą zawsze przytomności stron, ile to być może, przy wniesieniu sprawy, dla pewniejszego wyjaśnienia prawdy.

§ 112.

Organizacya wewnętrzna. — Sądy Miejskie podzielą się na Wydział Pupilarny i Wydział Hipoteczny. Miasta krajowe, będąc tak rozlicznego gatunku, nie mogą mieć tutaj szczególnych każde przepisów, lecz ich organizacya wewnętrzna poleca się Sądom Apellacyjnym i ich w téj mierze Deputowanym. Ta ma się stosować do organizacyi Sądów wyższych; zaleca się jednakowoż porządek zeszłego rządu, lubo cokolwiek ścieśniony.

§ 113.

Gdyby Sądy Miejskie powyższą liczbę urzędników nie znalazły za wystarczającą, a fundusz na utrzymanie Sądów dość dużym być okazał się, natenczas przełożą Dyrekcyi, przez Sądy Apellacyjne, wraz z ich opinią, potrzebną liczbę Komorników.

§ 114.

Nominacya urzędników. — Nominacya tych urzędników następującym dzieje się sposobem, iż Sędziów podaje Dyrekcya Sprawiedliwości Rządowi do potwierdzenia, inni zaś oficyaliści równie będą nominowani jak w Sądach Ziemiańskich, a Sędziowie Cyrkułowi — tak jak Komornicy.

Wykonanie i ogłoszenie niniejszéj ustawy Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie, na sesyi, dnia 18 Czerwca 1807 r.

Prezes, (podpisano) *Stanisław Małachowski.*

№ 1c.

Временное учрежденіе Уѣздныхъ Судовъ.

(10 Іюля 1807 г.)

Правительствующая Коммисія.

По представленію Г. Директора Юстиціи, постановляетъ временное учрежденіе Уѣздныхъ Судовъ, какъ дополненіе къ общему учрежденію судебныхъ мѣстъ, изданному 6 Іюня сего года.

Учрежденіе Уѣздныхъ Судовъ.

§ 115.

Уѣздный Судъ. — Для городовъ менѣе значительныхъ, коихъ населеніе не достигаетъ четырехъ тысячъ жителей, а равно для имѣній государственныхъ и вотчинныхъ, установляется общій Судъ, съ подвѣдомственными ему вотчинными и патримоніальными Судами, называемый *Уѣзднымъ Судомъ*.

§ 116.

Особые Суды въ менѣе значительныхъ городахъ. — Въ тѣхъ однако изъ менѣе значительныхъ городовъ, въ коихъ имѣлись прежде особые Городскіе Суды, и которые имѣютъ достаточныя средства на содержаніе болѣе одного Судьи съ потребнымъ числомъ низшихъ чиновниковъ, буде въ нихъ не находятся Уѣздные Суды, могутъ имѣть особые Городскіе Суды на тѣхъ же правахъ, какія предоставлены Судамъ болѣе значительныхъ неглавныхъ городовъ.

§ 117.

Подсудность. — Уѣздному Суду подсудны всѣ мѣщане менѣе значительныхъ городовъ, а также всѣ крестьяне, какъ по дѣ-

№ 1c.

Tymczasowa organizacya Sądów Powiatowych.

(d. 10 Lipca 1807 r.)

Kommissya Rządząca.

Na przełożenie Dyrektora Sprawiedliwości, stanowimy tymczasową organizacyą Sądów Powiatowych, jako dalszy ciąg organizacyi Sądów, dnia 6-go Czerwca r. b. uchwalonéj.

Urządzenie Sądów Powiatowych.

§ 115.

Sąd Powiatowy. — Miasta mniejsze, których ludność nie dochodzi czterech tysięcy mieszkańców, dobra narodowe i dziedziczne, będą miały Sąd wspólny, obejmujący razem Sądy dominialne i patrymonialne, nazwany *Sądem Powiatowym*.

§ 116.

Miasta mniejsze, które mogą mieć osobne Sądy. — Te jednak z wymienionych miast mniejszych, które miały osobne Sądy Miejskie i które mają dostarczający fundusz na utrzymanie więcéj jak jednego Sędziego z potrzebną liczbą niższych urzędników i nie zasiadają w nich Sądy Powiatowe, mogą mieć osobne swoje Sądy, w takich samych stosunkach, jakie służą Sądom miast większych, niegłównym.

§ 117.

Forum. — Sąd Powiatowy jest Sądem właściwym dla wszystkich mieszczan miast mniejszych oraz dla wszystkich

ламъ, лично до нихъ относящимся, такъ равно и по дѣламъ, касающимся принадлежащихъ имъ городскихъ и сельскихъ недвижимостей, въ цѣломъ уѣздѣ, въ предѣлахъ, на кои распространяется власть Исполнительной Палаты.

§ 118.

Уѣздные Суды обязаны исполнять всѣ порученія Земскихъ Судовъ и состоятъ въ отношеніи къ нимъ въ той же зависимости, въ какой находятся Земскіе Суды въ отношеніи къ Апелляціоннымъ Судамъ.

§ 119.

Уѣздный Судъ содѣйствуетъ Исполнительнымъ Палатамъ въ разсмотрѣніи дѣлъ полицейскихъ.

§ 120.

Инстанціи. — Уѣздный Судъ рѣшаетъ безъ апелляціи дѣла цѣною не свыше ста пятидесяти польск. злот. и по коимъ мѣра наказанія не превышаетъ сорока восьми часовъ ареста или тридцати ударовъ тѣлеснаго наказанія; по дѣламъ же болѣе важнымъ апелляція восходитъ въ Земскій Судъ. По преступленіямъ, влекущимъ за собою болѣе значительныя наказанія, Судъ передаетъ подсудимыхъ для описанія слѣдовъ преступленія въ Слѣдственный Судъ, о чемъ сказано подробнѣе въ уголовной ординаціи.

§ 121.

Предметы. — Уѣздный Судъ содержать будетъ въ отличнѣйшемъ порядкѣ ипотеки городскія и тѣ крестьянскія, которыя могутъ подлежать заведенію оныхъ. Уѣздный Судъ заботится о приведеніи въ порядокъ, на основаніи существующихъ законоположеній, наслѣдствъ; къ нему относятся дѣла по опекамъ, по казенной администраціи имѣніями, по исполненію судебныхъ рѣшеній и всѣ прочія дѣйствія, кои въ настоящее время дозволены закономъ.

włościan, tak co do ich osób, jakotéż co się tyczy ich posiadłości miejskich i wiejskich, a to w całym powiecie, tak daleko, jak się rozciąga władza Izby Wykonawczéj.

§ 118.

Sądy Powiatowe powinny zadosyć czynić wszelkim zleceniom Sądów Ziemiańskich, i w takim stosunku z niemi zostawać będą, w jakim zostają Sądy Ziemskie względem Sądów Apellacyjnych.

§ 119.

Sąd Powiatowy pomocą będzie Izbom Wykonawczym co do rozsądzania spraw policyjnych.

§ 120.

Instancye. — Sąd Powiatowy sądzić będzie bez żadnéj apellacyi sprawy nieprzenoszące sto pięćdziesiąt złotych polskich, kary czterdzieści ośm godzin więzienia lub trzydzieści plag kary cielesnéj; w wyższych zaś sprawach apellacya idzie do Sądu Ziemiańskiego. Zasługujących na wyższe kary, Sąd odsyła dla opisania *corporis delicti* do Inkwizytoryatu, jak o tém obszerniéj w ordynacyi kryminalnéj.

§ 121.

Przedmioty. — Sąd Powiatowy utrzymywać będzie w najdoskonalszym porządku hipoteki miejskie i włościan, którzy się do niéj kwalifikować mogą. Sąd Powiatowy pilnować będzie, aby sukcesye stosownie do prawa uregulowanemi były; do niego opieka należéć będzie, jako i administracya rządowa majątku, egzekucya wyroków i wszystkie inne czynności, które w tym czasie prawem są dozwolone.

§ 122.

По всѣмъ дѣламъ, подсуднымъ Уѣзднымъ Судамъ, должны быть соблюдаемы правила, служащія другимъ Судамъ, исключая того, что въ исковомъ судопроизводствѣ всегда требуется личное присутствіе въ Судѣ тяжущихся сторонъ, кромѣ случаевъ, препятствующихъ личному присутствованію, въ коихъ можетъ быть допущена явка чрезъ повѣреннаго. Уѣздные Суды, по запискѣ въ протоколъ прошеній и домагательства сторонъ, отобраніи объясненій и показаній свидѣтелей, гдѣ это окажется нужнымъ и разъяснивъ надлежаще дѣло, рѣшаютъ оное при закрытыхъ дверяхъ.

§ 123.

Составъ. — Уѣздный Судъ состоитъ изъ одного Судьи, именуемаго Уѣзднымъ Судьею, и изъ столькихъ Бургграфовъ, сколько ихъ потребуетъ обширность пространства и населенія уѣзда. Уѣздный Судья имѣетъ особенное наблюденіе за охраненіемъ порядка, въ кругъ же занятій его входятъ дѣла, относящіяся до ипотеки мѣщанъ и крестьянъ собственниковъ.

§ 124.

Присутствіе. — Присутствіе состоять будетъ изъ трехъ членовъ; уѣздные же Бургграфы могутъ быть высылаемы отдѣльно въ уѣздъ, какъ для производства дознаній на мѣстѣ, такъ равно для пріема добровольныхъ сдѣлокъ и для исполненія того, что имъ будетъ поручено Уѣзднымъ или Земскимъ Судомъ; всякое же дѣйствіе ихъ поступаетъ на разсмотрѣніе и утвержденіе полнаго присутствія Суда, подъ предсѣдательствомъ Уѣзднаго Судьи.

§ 125.

Опредѣленіе. — Директоръ Внутреннихъ Дѣлъ, какъ главноначальствующій надъ государственными имуществами, предпишетъ Административнымъ Палатамъ представить кандидатовъ. Владѣльцы имѣній или вотчинъ представятъ ихъ съ своей

§ 122.

We wszystkich czynnościach do jurisdykcyi Sądów Powiatowych należących, mają być zachowane przepisy służące innym Sądom, wyjąwszy w postępowaniu procesowém, iż zawsze przytomność stron żądaną być powinna, oprócz przypadków niedopuszczających przytomności, w których stawienie się przez umocowanego przyjęte być może. Sądy Powiatowe podania stron i wnioski w protokóle zapiszą, indagacye i inkwizycye, gdzie ich potrzeba będzie, wyprowadzą i rzecz wyjaśniwszy, sprawę na ustępie rozsądzą.

§ 123.

Skład. — Sąd Powiatowy składać się będzie z jednego Sędziego z tytułem Sędziego Powiatowego, i z tylu Burgrabiów, ile obszerność i ludność powiatu wyciągać będzie. Sędzia Powiatowy szczególniejszą mieć będzie baczność na utrzymanie porządku, będzie się mianowicie trudnił interesami hipoteki mieszczan i włościan, którzy są właścicielami.

§ 124.

Plenum. — Plenum składać się będzie z trzech Członków, oddzielnie zaś Burgrabiowie powiatowi wysyłani być mogą na grunt, czy to dla zrobienia instrukcyi, czy dla przyjęcia tranzakcyi, czy dla egzekwowania co im było od swego Sądu lub od Ziemiańskiego poleconém; każda zaś ich czynność ma iść do roztrząśnienia i aprobaty Sądu *in pleno*, w którym Sędzia Powiatowy jest prezydującym.

§ 125.

Nominacya. — Dyrektor Spraw Wewnętrznych, jako najwyższą zwierzchność mający nad dobrami narodowemi, zaleci Izbom Administracyjnym podanie kandydatów. Dziedzice,

стороны; равнымъ образомъ города, имѣющіе не менѣе тысячи жителей, представляютъ своихъ кандидатовъ. Избранные такимъ порядкомъ кандидаты испытываются чрезъ экзаминаторовъ при Апелляціонномъ Судѣ своего департамента и, согласно съ ихъ мнѣніемъ, Апелляціонный Судъ опредѣляетъ ихъ, назначивъ одного изъ нихъ первымъ или Уѣзднымъ Судьею, и представляетъ на утвержденіе Дирекціи Юстиціи.

§ 126.

Архиваріусъ и Касса. — Уѣздные Суды назначаютъ изъ среды себя одного члена для веденія журнала засѣданій. При нихъ состоитъ одинъ Архиваріусъ, завѣдывающій вмѣстѣ съ тѣмъ и кассою. Одинъ изъ Бургграфовъ назначается для ревизіи счетовъ и отчетности кассы. Писцы содержатся на счетъ сбора, взимаемаго за снятіе копій въ томъ числѣ, какое окажется нужнымъ. Сверхъ того Уѣздный Судъ будетъ имѣть одного Вознаго.

§ 127.

Мѣсто засѣданія. — Апелляціонные Суды совмѣстно съ Административными Палатами, какъ могущіе ближе знать мѣстныя удобства, сообразятъ и донесутъ Дирекціи въ продолженіе четырехъ недѣльнаго срока, въ какихъ именно мѣстахъ открытіе Уѣздныхъ Судовъ было бы наиболѣе соотвѣтственнымъ; при чемъ слѣдуетъ преимущественно имѣть въ виду, чтобы они могли быть помѣщаемы въ мѣстахъ, гдѣ находятся Исполнительныя Палаты, а также въ такихъ городахъ (см. § 115), въ коихъ не имѣется отдѣльныхъ Городскихъ Судовъ и которые лежатъ въ центрѣ уѣзда, или же въ мѣстностяхъ, въ коихъ часто бываетъ стеченіе народа по случаю ярмарокъ, торговъ и по другимъ причинамъ.

§ 128.

Жалованье чиновниковъ. — Всѣ сіи чиновники пользуются постояннымъ жалованьемъ отъ Казны на счетъ тѣхъ суммъ, какія выручались при прежнемъ правительствѣ отъ сборовъ: съ

to jest dominia, z swéj strony podadzą; równie miasta, tysiąc ludności obejmujące, przedstawią swoich. Kandydaci udadzą się do Wydziału Egzaminatorów, *respective* w swoim departamencie przy appellatorium będących, a stosownie do danéj ich opinii, Sąd Apellacyjny nominować będzie i zadecyduje, który z pomiędzy nich pierwszym Sędzią czyli Sędzią Powiatowym być ma, i do aprobacyi Dyrekcyi odeśle.

§ 126.

Archiwista i Kasa. — Sądy Powiatowe wyznaczą jednego z pomiędzy siebie do trzymania pióra; będą miały prócz tego Archiwistę, trzymającego razem kasę. Jeden z Burgrabiów ma być wyznaczony do rewizyi i kontrolowania kasy. Kancelistów stosownie do koniecznéj dobiorą potrzeby, którzy z kopialiów fundusz swój utrzymywania mieć będą. Prócz tego Sąd Powiatowy będzie miał jednego Woźnego.

§ 127.

Miejsce zasiadania. — Sądy Apellacyjne wraz z Izbami Administracyjnemi, najlepiéj mogące znać zbliska dogodność miejscową, rozważą i Dyrekcyi doniosą w przeciągu czterech niedziel, gdzieby najstosowniéj ustanowić Sądy Powiatowe; szczególniéj na to wzgląd ma być dany, ażeby mogły być mieszczone tam, gdzie są Izby Wykonawcze; jednakże dadzą baczność na większe miasta (v. § 115), niemające oddzielnych Sądów, w środku zwłaszcza powiatów leżące, lub miejsca, do których ludność uczęszcza, z powodu jarmarków, targów lub innych przyczyn.

§ 128.

Pensye urzędników. — Wszyscy ci urzędnicy stałe pensye mieć będą, na które przeznacza się fundusz za dawnego rządu egzystujący, z tego co opłacały dobra dominialne, co

вотчинныхъ имѣній, съ мѣстечекъ на юстицъ-бургомистровъ и съ владѣльцевъ имѣній на юстиціаріевъ. Годовой окладъ жалованья полагается Уѣздному Судьѣ три тысячи польск. злот., каждому Уѣздному Бургграфу—по тысячѣ пятьсотъ злот., Архиваріусу—тысяча двѣсти зл., Возному, пятьсотъ зл. Деньги—поступающія въ кассу Уѣзднаго Суда, изъ какихъ бы то ни было источниковъ, должны быть неприкосновены; Судъ во всѣхъ таковыхъ суммахъ обязанъ отдавать отчетъ Земскому Суду, коему представлять также счеты о причитающихся деньгахъ командированнымъ на мѣсто лицамъ за разъѣзды, на основаніи правилъ о судебныхъ штрафахъ.

§ 129.

Апелляціонные Суды войдутъ въ сношеніе съ Административными Палатами для изысканія постоянныхъ денежныхъ средствъ на содержаніе Судовъ по каждому уѣзду.

§ 130.

Употребленіе суммъ.—Хотя большая часть тяжущихся въ Уѣздномъ Судѣ состоять будетъ изъ неимущихъ, несостоятельныхъ къ платежу судебныхъ пошлинъ и штрафовъ, но за всѣмъ тѣмъ сумма, накопляемая изъ этого источника, обращаема будетъ на постройку уѣздныхъ тюремъ, домовъ на помѣщеніе судебныхъ мѣстъ и другія полезныя полицейскія учрежденія. Уѣздный Судъ будетъ имѣть отдѣльную предписанную для него таксу.

§ 131.

Войтъ и Ратманы.—Для мѣстнаго надзора, въ каждомъ изъ менѣе значительныхъ городовъ (кромѣ тѣхъ, о коихъ говорится выше) установляется одинъ Войтъ съ двумя Ратманами, которые вѣдаютъ дѣла полицейскія, а равно рѣшаютъ безъ апелляціи дѣла маловажныя, цѣною не свыше пятидесяти злотыхъ, или по коимъ мѣра взысканія не превышаетъ двадцати четырехъ часовъ ареста и десяти ударовъ тѣлеснаго непубличнаго наказанія. По всѣмъ прочимъ дѣламъ, по коимъ стороны

dawały miasteczka na justic-burmistrzów, i z ilości, którą obywatele dawali justycyaryuszom. Sędzia Powiatowy mieć będzie złotych trzy tysiące, każdy Burgrabia Powiatowy — tysiąc pięćset, Archiwista— tysiąc dwieście i Woźny—pięćset złotych. Jakikolwiek wpływ do kasy Sądu Powiatowego będzie, ma być nietykalnym i rachować się ze wszystkiego winien Sądowi Ziemiańskiemu, składać oraz rachunki z należących wysyłanym na grunt za podróże, podług przepisów o karach sądowych.

§ 129.

Sądy Apellacyjne zniosą się z Izbami Administracyjnemi, końcem ułożenia dla każdego powiatu stałego funduszu.

§ 130.

Użycie funduszów. — Lubo największa część sądzących się w Powiatowym Sądzie składać się będzie z ubogich, niebędących w stanie zapłacenia opłat i kar sądowych, jednakże przybywać będzie fundusz, i ten ma być mianowicie obracany na wymurowanie więzień powiatowych, izb sądowych i na inne policyjne pożyteczne urządzenia. Sąd Powiatowy mieć będzie dla siebie przepisaną taksę.

§ 131.

Wójt i Radni. — Dla miejscowego dozoru, każde (prócz wyżéj wyrażonych) małe miasto będzie miało jednego Wójta z dwoma Radnemi, do których należéć będą przedmioty policyjne, również odsądzenie spraw mniejszych, nieprzenoszących pięćdziesięciu złotych, kary dwadzieścia cztery godzin więzienia i dziesięciu plag kary cielesnéj niepublicznéj, bez żadnéj apellacyi. We wszystkich innych sprawach, w których się tylko do nich zgłoszą strony, przyjąć i zapisać mo-

къ нимъ явятся, могутъ принять и записать ихъ требованія, о чемъ составленный протоколъ представляютъ въ Уѣздный Судъ. Уѣздный Судъ въ правѣ давать имъ предписанія въ подобномъ отношеніи, какъ Земскіе Суды Уѣзднымъ Судамъ.

§ 132.

Солтысъ и Лавники.—Для таковой же цѣли установляются по деревнямъ Солтысы съ двумя Лавниками, или старшій домохозяинъ, избранный вотчиннымъ владѣльцемъ для рѣшенія безъ апелляціи дѣлъ маловажныхъ, коихъ предметъ иска цѣною не свыше двадцати злотыхъ, и по коимъ взысканіе не превышаетъ пяти ударовъ тѣлеснаго наказанія или, иной меньшей полицейской мѣры, впрочемъ не иначе, какъ съ утвержденія вотчиннаго владѣльца.

§ 133.

Войты съ Ратманами по мѣстечкахъ и Солтысы съ засѣдателями по деревнямъ, въ отношеніи дѣлъ судебныхъ подчиняются Уѣзднымъ Судамъ, не лишая владѣльцевъ земскихъ имѣній и арендныхъ содержателей государственныхъ имѣній предоставленной имъ власти полицейской.

§ 134.

Устройство и открытіе Уѣздныхъ Судовъ.—Открытіе и внутреннее устройство Уѣздныхъ Судовъ возлагается на Земскіе Суды, которые представятъ на утвержденіе Апелляціоннаго Суда начертанные для сего проекты.

§ 135.

Образцомъ къ таковому устройству будетъ имъ служить собственный ихъ порядокъ дѣлопроизводства, относительно же ипотекъ порядокъ—принятый по Апелляціоннымъ Судамъ.

§ 136.

Владѣльцамъ обширныхъ имѣній предоставляется представлять отъ себя особаго кандидата на должность Бургграфа для

gą ich żądania, i tego protokół przesłać Sądowi Powiatowemu. Sąd Powiatowy jest mocen czynić im zlecenia w podobnym stosunku, jak Sądy Ziemiańskie Sądom Powiatowym.

§ 132.

Sołtys i Ławnicy. — Po wsiach będą w podobnym sposobie Sołtysi z dwoma Ławnikami, lub starszy gospodarz, przez dominium obrany, do rozsądzania bez żadnéj apellacyi spraw mniejszych, to jest, których przedmiot nie przenosi dwudziestu złotych, pięciu plag kary cielesnéj, lub innéj mniejszéj kary policyjnéj, zawsze jednak za aprobacyą dworu.

§ 133.

Wójci z Radnemi — po miasteczkach i Sołtysi z Ławnikami — po wsiach, co do sądownictwa podlegają Sądom Powiatowym, nie odejmując właścicielom dóbr ziemiańskich i posesorom dóbr narodowych policyjnéj władzy.

§ 134.

Organizacya i instalowanie Sądów Powiatowych. — Instalowanie i uorganizowanie tych Powiatowych Sądów poruczoném jest Sądom Ziemiańskim, które w téj mierze projekta do aprobaty Sądu Apellacyjnego podadzą.

§ 135.

Wzór do organizacyi brać będą z siebie samych, a do hipoteki — z Sądów Apellacyjnych.

§ 136.

Zostawuje się wolność dziedzicom obszernych włości prezentowania oddzielnego kandydata na Burgrabiego Sądowi

подверженія его экзамену въ Апелляціонномъ Судѣ, и если по-
слѣдуетъ его утвержденіе, то онъ можетъ заступать Уѣздны
Судъ, но только въ мѣстечкѣ, принадлежащемъ къ имѣнію то
владѣльца, отъ котораго былъ представленъ кандидатомъ. Тако-
вой Бургграфъ, утвержденный на извѣстное опредѣленное чис
годовъ, до истеченія этихъ годовъ можетъ быть отрѣшенъ тол-
ко по судебному приговору. Апелляція же восходитъ отъ него
такъ же, какъ отъ Уѣздныхъ Судовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи 10 Іюля 1807 года.

Предсѣдатель, (подписано) *Станиславъ Малаховскій.*

№ 2.

Распоряженіе Министра о временномъ устройствѣ уголовныхъ судебныхъ мѣстъ.

(17 Мая 1808 г.)

Министръ Юстиціи.

Для отклоненія всякаго перерыва въ преслѣдованіи и на-
казаніи преступленій, до времени, пока не послѣдуетъ постоян-
ная организація уголовныхъ судебныхъ мѣстъ и впредь до осо-
баго повелѣнія, Его Величество предписываетъ судебнымъ мѣ-
стамъ руководствоваться существовавшими донынѣ законами и
порядкомъ судопроизводства, съ нижеслѣдующими изъятіями,
которыя влечетъ за собою нынѣшнее преобразованіе граждан-
скихъ судебныхъ мѣстъ.

§ 1.

Смирительные дома, слѣдственныя и всякія другія тюрьмы,
существующія въ Герцогствѣ Варшавскомъ, въ хозяйственномъ

Apellacyjnemu do egzaminu, a gdy aprobowanym zostanie,
natenczas w miasteczku, w dobrach tylko dziedzica, od któ-
rego był prezentowanym, zastępować może Sąd Powiatowy.
Ustanowiony taki Burgrabia na pewne udeterminowane lata,
już oddalonym być nie może przed upłynieniem lat, tylko
przez wyrok Sądu; apellacya zaś tak idzie, jak od Sądów
Powiatowych.

Działo się w Warszawie, na sesyi, dnia 10 Lipca 1807 r.

Prezes, (podpisano) *Stanisław Małachowski.*

№ 2.

Tymczasowe ministeryalne urządzenie Sądownictwa karnego.

(d. 17 Maja 1808 r.)

Minister Sprawiedliwości.

W zamiarze zapobieżenia wszelkiéj przerwie w docho-
dzeniu i ukaraniu przestępstw, do czasu dopóki stała organi-
zacya Sądownictwa kryminalnego nie nastąpi i do dalszéj
woli Najjaśniejszego Pana, wskazuje Sądom za prawidło
dotychczasowe prawa i sposób postępowania, z następującemi
wyjątkami, które teraźniejsza zmiana Sądownictwa cywilnego
za sobą pociąga.

§ 1.

Domy poprawy, inkwizytoryaty i inne jakiekolwiekbądź
więzienia w Księstwie Warszawskiém będące, należą co do

и полицейскомъ отношеніяхъ, подлежатъ вѣдѣнію тѣхъ вѣдомствъ, къ коимъ относятся означенные предметы.

§ 2.

Впредь судебнымъ мѣстамъ принадлежать будетъ только производство изслѣдованій и допросовъ, опредѣленіе и исполненіе наказаній, а равно наблюденіе, чтобы мѣры наказанія, въ дальнѣйшей своей послѣдовательности, были успѣшно исполняемы, для того чтобы цѣль исправленія могла быть достигнута съ соблюденіемъ должнаго человѣколюбія.

§ 3.

Для совокупнаго дѣйствія, имѣютъ быть впослѣдствіи учреждены при каждомъ Уголовномъ Судѣ особые Совѣты изъ 3 членовъ, по одному отъ каждаго изъ вѣдомствъ Юстиціи, Внутреннихъ дѣлъ и Полицейскаго, каковыя лица, на основаніи имѣющихъ быть изданными впослѣдствіи правилъ, будутъ производить дѣла, относящіяся до тюремъ.

§ 4.

Въ каждомъ городѣ, гдѣ находится Мировой Судъ, будетъ отведено надежное мѣсто для содержанія преступниковъ, пойманныхъ въ уѣздѣ, коихъ допросъ производитъ Подсудокъ вмѣстѣ со своимъ Писаремъ, исключая дѣлъ въ тѣсномъ смыслѣ уголовныхъ, а равно дѣлъ о бродягахъ, не взирая на важность сдѣланнаго ими преступленія, каковыя дѣла, по произведеніи первоначальнаго изслѣдованія и описанія слѣдовъ преступленія, отсылаются въ ближайшее по своему департаменту Слѣдственное Отдѣленіе, то есть въ Уголовный подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судъ, вмѣстѣ съ арестантомъ, если дальнѣйшее содержаніе его подъ стражею признается нужнымъ. Въ тѣсномъ смыслѣ уголовными называются дѣла: объ оскорбленіи государственнаго достоинства, о государственной измѣнѣ, о бунтѣ, смертоубійствѣ, публичномъ разбоѣ, поддѣлкѣ монеты или документовъ и вообще о преступленіяхъ, по коимъ наказаніе

ekonomiki i policyi, do zarządzania władz tymże przedmiotom właściwych.

§ 2.

Do władz sądowniczych będzie odtąd jedynie należało: wyprowadzać indagacye i inkwizycye, wskazywać i wykonywać kary oraz czuwać, ażeby w dalszym swym ciągu skutecznie wykonywane były, ażeby zamiar poprawienia uchybiony nie został, a ludzkość winne miała dla siebie względy.

§ 3.

Dla utrzymania związku, będzie późniéj przy każdym Sądzie Kryminalnym wyznaczona Rada złożona z 3ch osób,— jednéj z Wydziału Sprawiedliwości, drugiéj z Wydziału Spraw Wewnętrznych, a trzeciéj z Wydziału Policyi,—które to osoby, podług przepisów późniéj wydać się mianych, będą odbywały interesa tyczące się więzień.

§ 4.

W każdem mieście, gdzie Sąd Pokoju zasiada, będzie obmyślone miejsce bezpieczne dla umieszczenia zbrodniarzy w powiecie pojmanych, z których Podsędek z Pisarzem swoim wyprowadza indagacyą, wyjąwszy sprawy prawdziwie kryminalne, tudzież sprawy włóczęgów, bez względu na wielkość zbrodni przez nich popełnionéj, które to sprawy, przedsięwziąwszy początkowe śledzenia, ustanowiwszy oraz *corpus delicti*, odsyła do najbliższego Inkwizytoryatu w swoim departamencie, to jest do Sądu Podsędkowskiego Kryminalnego, wraz z więźniem, którego winnym być dalszego aresztu sądzi. Sprawami prawdziwie kryminalnemi nazywają się te, które się toczą o obrazę powagi narodowéj, o zdradę przeciw krajowi, o bunt, o zabójstwo lub publiczny rozbój, o fałszowanie monety, papieru, tudzież inne występki, gdzie kara

превышаетъ двухлѣтнее заключеніе въ тюрьмѣ, или смирительномъ домѣ, либо же опредѣляется публичное наказаніе.

§ 5.

Допрашиваніе лицъ, неподлежащихъ вѣдомству Подсудка, производится Уголовнымъ подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судомъ, въ мѣстахъ, гдѣ находятся Слѣдственныя Тюремныя Отдѣленія. Судъ сей состоять будетъ изъ *Уѣзднаго Подсудка*, изъ одного *Писаря при Подсудкѣ*, изъ *Заступающаго мѣсто Подсудка* и *присяжнаго Протоколиста*; для прислуги назначается одинъ служитель. Въ Варшавѣ полагается два заступающихъ мѣсто Подсудка, два Протоколиста и два служителя. Лица состоящія въ настоящее время при Слѣдственныхъ Отдѣленіяхъ, вступаютъ въ исправленіе обязанностей заступающихъ мѣсто и другихъ поименованныхъ выше должностныхъ лицъ. На случай, еслибы кто либо изъ нынѣшнихъ чиновниковъ получилъ иное назначеніе, Уголовные Суды опредѣлятъ немедленно на его мѣсто другое лицо, по удостовѣреніи о его способностяхъ, поведеніи и о томъ, что лицо сіе пользуется правомъ гражданина Варшавскаго Герцогства, о чемъ донесутъ на утвержденіе Министру Юстиціи.

§ 6.

Уѣздный Подсудокъ, по произведенному разслѣдованію и собраннымъ уликамъ или показаніямъ свидѣтелей, имѣетъ право, по дѣламъ до него относящимся, приговаривать къ наказанію, непревышающему шестимѣсячнаго заключенія, или ста ударовъ розогъ, съ правомъ свободной апелляціи въ Уголовный подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судъ, который постановляетъ по таковымъ дѣламъ окончательное рѣшеніе по особому реестру. Писарь Подсудка завѣдываетъ письменною частью.

§ 7.

Рѣшеніе дѣлъ, по коимъ слѣдствіе производитъ Уголовный подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судъ, впредь до дальнѣйша-

przechodzi dwuletnie więzienie: w więzieniu, w wieży lub domu poprawy, lub gdzie się publiczna kara wskazuje.

§ 5.

Z osób, które nie podpadają pod sądownictwo Podsędka, będzie wyprowadzał indagacye i inkwizycye Sąd Podsędkowski Kryminalny, zasiadający w miejscu, gdzie inkwizytoryaty się znajdują. Sąd ten składać się będzie: z *Podsędka Powiatowego*, z jednego *Pisarza przy Podsędku*, *Zastępcy Podsędka* i *przysięgłego Protokólisty*; do usługi dodaje się jeden posługacz. W Warszawie będzie dwóch Zastępców Podsędka, dwóch Protokólistów i dwóch posługaczy. Osoby teraz przy inkwizytoryatach będące, obejmą funkcye zastępców i innych dopiéro wymienionych oficyalistów. Na przypadek zaś, gdyby który z teraźniejszych oficyalistów odebrał inne przeznaczenie, wezwą Sądy Kryminalne bez zwłoki inną osobę, rozpoznawszy jéj zdolność, konduitę, i przekonawszy się, że jest zaszczyconą obywatelstwem Księstwa Warszawskiego, o czém Ministrowi Sprawiedliwości zaraportują do aprobaty.

§ 6.

Podsędek Powiatowy, wyprowadziwszy indagacyą i powziąwszy dowody lub inkwizycye ze świadków, mocen jest w sprawach do niego należących, wskazać karę nieprzenoszącą sześciomiesięcznego więzienia lub sto rózg, z wolną zawsze apellacyą do Sądu Kryminalnego Podsędkowskiego, który ostateczny wyrok z osobnego rejestru wydaje. Pisarz Podsędka pióro trzymać będzie.

§ 7.

Sądzeniem spraw, z których Sąd Kryminalny Podsęd-

го распоряженія, предоставляется особому Суду, въ составъ коего входитъ:

Подсудокъ,
Заступающій мѣсто Подсудка,
Писарь Мироваго Судьи.

§ 8.

Этотъ же Судъ, въ комплектѣ изъ трехъ лицъ, имѣетъ право приговаривать къ наказанію, не превышающему двухлѣтняго заключенія, съ правомъ апелляціи въ Уголовный Судъ, который таковыя дѣла рѣшаетъ въ послѣдней инстанціи по особому реестру. Письменною частью завѣдываетъ Писарь Мироваго Судьи, имѣющій въ этомъ Судѣ рѣшительный голосъ.

§ 9.

Поименованные выше Суды каждые три мѣсяца имѣютъ доставлять Прокурору при Уголовномъ Судѣ вѣдомость рѣшеннымъ уголовнымъ дѣламъ, по прилагаемой формѣ.

Въ производствѣ дѣлъ вмѣняется въ обязанность всевозможная поспѣшность, дабы невинный могъ быть скоро оправданъ, виновный же безъ потери времени приведенъ былъ къ соблюденію границъ закономъ установленныхъ. Строжайше воспрещается при слѣдствіяхъ и допросахъ употреблять какія либо понудительныя мѣры, подъ опасеніемъ строгаго взысканія.

§ 10.

Къ городахъ, гдѣ подъ предсѣдательствомъ Подсудка засѣдаютъ, какъ Уѣздный, такъ и Уголовный Суды, хотя до времени будетъ общее тюремное помѣщеніе для арестантовъ, но апелляція отъ мѣстнаго Подсудка восходитъ къ ближайшему въ Департаментѣ Уголовному подъ предсѣдательствомъ Подсудка Суду а тамъ, гдѣ Подсудки находятся въ большемъ числѣ, они обязаны немедленно раздѣлить между собою занятія по принадлежности и производить таковыя безпрерывно. Относительно же исправленія обязанностей при мѣстномъ Уголовномъ подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судѣ, опредѣлятъ между собою

kowski wyprowadza indagacyą i inkwizycyą, będzie się do dalszego czasu trudnił Sąd złożony:

z Podsędka,
z Zastępcy Podsędka
i z Pisarza Sędziego Pokoju.

§ 8.

Tenże Sąd mocen będzie, w komplecie z trzech osób, wskazać karę nieprzenoszącą dwuletniego więzienia, z wolną apellacyą do Sądu Kryminalnego, który takowe sprawy z rejestru osobnego w ostatecznéj instancyi sądzić będzie. Pióro będzie przy Pisarzu Sędziego Pokoju, głos stanowczy w tym Sądzie mającego.

§ 9.

Sądy wyżéj namienione prześlą co kwartał Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym listę odsądzonych spraw kryminalnych, podług przyłączonego wzoru.

Zaleca się jaknajwiększy pospiech w odbywaniu spraw, żeby niewinny mógł być prędko usprawiedliwionym, a winny, bez zwłoki, do zachowania się w obrębach prawności przywiedzionym został. Ostrzega się jaknajmocniéj, iż przy indagacyach i inkwizycyach, pod surową odpowiedzialnością, wszelkiego rodzaju przymus jest zakazany.

§ 10.

W miastach, gdzie razem Sąd Podsędkowski Powiatowy i Sąd Podsędkowski Kryminalny zasiadają, będzie wprawdzie do czasu więzienie wspólne, lecz apellacya od miejscowego Podsędka idzie do najbliższego w departamencie Sądu Podsędkowskiego Kryminalnego. Gdzie się Podsędkowie w większéj liczbie znajdują, podzielą się bez zwłoki na właściwe sobie prace, które bez przerwy odbywać będą. Względem zaś sprawowania obowiązków przy Sądzie Podsędkowskim

очередь. Само собою разумѣется, что никто изъ нихъ не можетъ рѣшать по апелляціи дѣло, которое имъ рѣшено въ 1 инстанціи.

§ 11.

Суды, поименованные въ § 7 и 8, не имѣютъ права рѣшать дѣла въ тѣсномъ смыслѣ уголовныя, но таковыя дѣла, по окончаніи разслѣдованія и допросовъ, отправляются, посредствомъ Уголовныхъ подъ предсѣдательствомъ Подсудковъ Судовъ, въ Уголовный Судъ, который рѣшаетъ ихъ безъ апелляціи, съ предоставленіемъ впрочемъ обвиненному права обратиться съ жалобою въ Кассаціонный Судъ, въ каковомъ случаѣ дѣло посредствомъ Прокуроровъ препровождается къ Министру Юстиціи.

§ 12.

Порядокъ судопроизводства въ судебныхъ мѣстахъ, поименованныхъ въ § 7 и 8, установляется на слѣдующихъ основаніяхъ:

Въ присутствіи обвиненнаго, при открытыхъ дверяхъ судебной палаты читается дѣло; пототомъ Адвокатъ произноситъ защитительный голосъ, и Подсудокъ объявляетъ обвиненному, что онъ можетъ, если пожелаетъ, говорить лично въ свою защиту предъ Судомъ; обвиненный или начинаетъ рѣчь, или отказывается отъ изустнаго объясненія. Послѣ чего Судъ, въ совѣщаніи при закрытыхъ дверяхъ, постановляетъ приговоръ, который тотчасъ же объявляется призваннымъ сторонамъ. Подсудокъ извѣщаетъ, что апелляція дозволена. Если обвиненный лично находится въ Судѣ, то онъ обязанъ тотчасъ же принести апелляцію; буде же онъ отсутствуетъ, то въ теченіе 15 дней со днія врученія ему приговора. Въ тѣхъ лишь случаяхъ, когда благопристойность могла бы быть оскорблена, дѣло можетъ быть рѣшаемо при закрытыхъ дверяхъ судебной палаты.

§ 13.

Въ Уголовныхъ Судахъ оставляется существовавшій донынѣ порядокъ судопроизводства, съ тѣмъ только измѣненіемъ,

Kryminalnym, ułożą między sobą kadencyą. Rozumié się, iż żaden z nich nie może sądzić sprawy *in apellatorio*, którą sądził w I-éj instancyi.

§ 11.

Sądy, w §§ 7 i 8 wymienione, nie są mocne wyrokować w sprawach prawdziwie kryminalnych, lecz sprawy takowe, po wyprowadzeniu inkwizycyi i indagacyi, odsyłają się przez Sądy Podsędkowskie Kryminalne do Sądu Kryminalnego, który wyrokuje bez apellacyi, z wolném jednak odwołaniem się do Kasacyi, w którym to razie akta przez Prokuratorów do Ministra Sprawiedliwości przesłane będą.

§ 12.

Postępowanie w Sądach w §§ 7 i 8 namienionych będzie następujące:

W przytomności obwinionego, w izbie otwartéj, przeczytają się akta; obrońca da się słyszéć z swoją obroną, i Podsędek oświadczy obwinionemu, iż wolno mu jest przymówić się do Sądu; obwiniony lub zabiéra głos, lub zrzeka się ustnego przymówienia. Poczém na ustępie zapada dekret, który się natychmiast z przywołaniem stron ogłasza. Podsędek oświadcza, iż wolno jest apellować; obwiniony, jeżeli jest przytomny, natychmiast powinien zanieść apellacyą; jeżeli zaś nie jest przytomny — wtedy w dni 15, rachując od dnia wręczonego dekretu. W tych tylko przypadkach, gdzieby przystojność była obrażona, może być sprawa sądzona przy zamkniętych drzwiach izby sądowéj.

§ 13.

Dotychczasowe postępowanie zachowane będzie w Sądach Kryminalnych, z tą tylko odmianą, iż akta, przed wpro-

что каждое дѣло, прежде внесенія онаго на рѣшеніе, передается Прокурору, который въ краткихъ словахъ объясняетъ, соблюдены ли правила закона, или нѣтъ; въ случаѣ же замѣченныхъ упущеній, излагаетъ сооотвѣтственное заключеніе.

По дѣламъ, производимымъ о преступленіяхъ уголовныхъ, Судъ, въ случаѣ надобности, поручаетъ одному изъ мѣстныхъ Патроновъ изготовленіе обвинительнаго акта по каждому особому дѣлу, а также попеченіе о ходѣ дѣла въ Судѣ. Тѣмъ же Патронамъ поручается изготовленіе защитъ. Никто изъ Патроновъ не можетъ требовать повышенія его въ должности, пока не представитъ свидѣтельства, что порученныя ему по дѣламъ уголовнымъ обязанности онъ исполнялъ съ усердіемъ. Уголовный Судъ въ Торунѣ представитъ немедленно кандидатовъ на должности Патроновъ, которые, имѣя хожденіе по дѣламъ уголовнымъ, получатъ дозволеніе имѣть вмѣстѣ съ тѣмъ хожденіе и по дѣламъ гражданскимъ.

§ 14.

По дѣламъ въ тѣсномъ слыслѣ уголовнымъ обвиненный долженъ быть лично доставленъ въ Судъ, который, по окончаніи допросовъ, рѣшаетъ дѣло; по прочимъ дѣламъ обвиненный доставляется въ Судъ лишь тогда, когда онъ находится въ мѣстѣ засѣданія Суда, или когда личная его явка необходима для разъясненія дѣла.

§ 15.

Въ каждомъ Судѣ, который приговариваетъ къ наказанію, дозволяется лицамъ, явившимся по просьбѣ обвиненнаго, хотябы и неопытнымъ въ законовѣдѣніи, защищать его невинность. Обвиненному не можетъ быть отказано въ защитѣ ни по какому дѣлу. Въ мѣстахъ, гдѣ нѣтъ Патроновъ, обязанности защитниковъ, возлагаются на Нотаріусовъ.

Еслибы ктолибо чувствовалъ себя обиженнымъ Подсудкомъ въ уѣздномъ городѣ,—можетъ принести на него жалобу Мировому Судьѣ.

wadzeniem sprawy, komunikowane być powinny Prokuratorowi, który w krótkości wyrazi, czyli przepisy prawa są zachowane lub nie, a w przypadku dostrzeżonych uchybień, stosowne wnioski uczyni.

Wygotowanie skargi tudzież popieranie sprawy o zbrodnię toczącéj się, gdzie potrzeba zachodzi, poleci Sąd Patronowi miejscowemu, w każdéj szczególnéj sprawie. Ciż Patronowie będą także wyznaczeni do wygotowania obron. Żaden Patron nie może się domagać wyższego stopnia, dopóki nie złoży zaświadczenia, iż z troskliwością pełnił obowiązki w sprawach kryminalnych sobie powierzone. Sąd Kryminalny w Toruniu poda bez zwłoki kandydatów na Patronów, którzy stawając w sprawach kryminalnych, będą mieli oraz wolność stawania w Sądach cywilnych.

§ 14.

W sprawach prawdziwie kryminalnych powinien obwiniony być osobiście przystawiony do Sądu, który, po skończonéj indagacyi, sprawę rozwiązuje; w innych sprawach natenczas tylko obwiniony przystawiony być winien, gdy się znajduje w miejscu, gdzie tenże Sąd zasiada, lub gdy osobiste stawienie się do wyjaśnienia rzeczy jest konieczne.

§ 15.

W każdym Sądzie, który karę wymierza, wolno jest osobom przez obwinionego uproszonym, chociażby w prawie niebiegłym, bronić jego niewinności. W żadnéj sprawie nie może być obrona odmówiona. W miejscach, gdzie Patronów nie masz, powinni Notaryusze pełnić obowiązki obrońców.

Ktoby w mieście powiatowém przez Podsędka uciążonym się być mienił, może się zgłosić z zażaleniem swojém do Sędziego Pokoju.

§ 16.

Дѣла, пріостановленныя нынѣ производствомъ, должны быть безъ потери времени препровождены въ подлежащіе Суды, за исключеніемъ лишь случаевъ, когда въ слѣдственной тюрьмѣ содержится преступникъ изъ другаго уѣзда; въ этомъ послѣднемъ случаѣ, Уголовный подъ предсѣдательствомъ Подсудка Судъ обязанъ окончить производство допросовъ и разслѣдованія, и если дѣло не подлежитъ рѣшенію Уголовнаго Суда, постановить по оному приговоръ.

§ 17.

Оконченныя производствомъ уголовныя дѣла оставляются въ своихъ мѣстахъ; впрочемъ Земскіе Суды, засѣдавшіе въ одномъ съ Апелляціоннымъ Судомъ городѣ, передадутъ оконченныя уголовныя дѣла въ Архивъ Трибунала I-й Инстанціи, прочіе же Земскіе Суды должны сдать таковыя Подсудкамъ своего уѣзда; и только въ случаѣ надобности, по требованію Суда, архивныя дѣла доставляются въ этотъ же Судъ.

§ 18.

Относительно помѣщеній, Уголовные Суды войдутъ въ сношеніе съ Префектомъ; Уѣздные Суды будутъ рѣшать дѣла уголовныя въ мѣстахъ обыкновенныхъ своихъ засѣданій, а гдѣ находятся слѣдственныя тюрьмы, то въ нихъ помѣщаться будутъ Уголовные Суды подъ предсѣдательствомъ Подсудковъ. Касательно помѣщенія арестантовъ въ Уѣздныхъ городахъ Судъ войдетъ въ сношеніе съ Подпрефектомъ. Для сдачи тюремъ и смирительныхъ домовъ, лицамъ командируемымъ отъ подлежащихъ Префектовъ, будутъ назначаемы изъ членовъ существующихъ донынѣ судебныхъ мѣстъ, особыя делегаціи.

§ 19.

Уголовные Суды, впредь до изданія новыхъ правилъ обязаны составить для себя внутренній порядокъ дѣлопроизводства и представить кандидатовъ для занятія служительскихъ и низшихъ должностей по прилагаемому росписанію.

§ 16.

Sprawy teraz wiszące mają być bez zwłoki do Sądów przyzwoitych odesłane, wyjąwszy jednakże ten przypadek, gdyby się zbrodniarz z innego powiatu w inkwizytoryacie znajdował, w którym to razie Sąd Kryminalny Podsędkowski winien będzie indagacyą lub inkwizycyą ukończyć, a sprawa odsądzona będzie w tymże Sądzie, jeśli nie należy do Sądu Kryminalnego.

§ 17.

Akta kryminalne spraw ukończonych pozostaną w swoich miejscach; Sądy jednak Ziemiańskie, które zasiadały w jedném mieście z Sądem Apellacyjnym, oddadzą akta ukończonych spraw kryminalnych do Archiwum Trybunału I-éj Instancyi; inne zaś Sądy Ziemiańskie oddadzą je Podsędkom swego powiatu. W zdarzonéj dopiéro potrzebie, na wezwanie Sądu, odeślą się akta reponowane temuż Sądowi.

§ 18.

Sądy Kryminalne względem lokalności zniosą się z Prefektem; Sądy Powiatowe będą odbywały sądownictwo kryminalne w zwyczajném miejscu; gdzie zaś są inkwizytoryaty, Sądy Podsędkowskie Kryminalne będą odbywały sądownictwo w inkwizytoryatach. Względem więzień w stolicy powiatu zniosą się z Podprefektem. Ze składu dotychczasowego osób sądowniczych będą wyznaczone delegacye do oddania więzień i domów poprawy delegowanym prefektur właściwych.

§ 19.

Sądy Kryminalne, do dalszych przepisów, ułożą dla siebie wewnętrzną organizacyą. Przedstawią kandydatów na funkcye oficyalistów i subalternów, podług przyłączonéj listy.

§ 20.

Предсѣдатели Уголовныхъ Судовъ по Департаментамъ приводятся къ присягѣ въ присутствіи членовъ Суда; по совершеніи же сего, приводятъ къ присягѣ Судей и судебныхъ чиновниковъ и служителей.

Форма присяги при семъ прилагается.

Заступающіе мѣсто Подсудковъ приводятся къ присягѣ Мировымъ Судьею котораго пригласитъ Уголовный Судъ; низшіе же чиновники Уголовнаго, состоящаго подъ предсѣдательствомъ Подсудка Суда, приводятся къ оной Подсудкомъ.

§ 21.

Уголовные Суды препроводятъ немедленно настоящее распоряженіе въ Мировые Суды. Прокуроры при Судахъ Уголовныхъ будутъ наблюдать за исполненіемъ онаго во всѣхъ подробностяхъ, для каковой цѣли заявятъ гдѣ будетъ слѣдовать свои требованія. Помощниковъ Прокуроровъ при Трибуналахъ I-й Инстанціи пригласятъ къ совмѣстному и ближайшему дѣйствію. Генеральный Царскій Прокуроръ Кассаціоннаго Суда будетъ смотрѣть за исполненіемъ Прокурорами возложенныхъ на нихъ обязанностей. Уголовные Суды, по приведеніи въ дѣйствіе настоящей инструкціи, донесутъ о семъ въ продолженіе четырехнедѣльнаго времени.

Въ таковой же срокъ ожидаются донесенія: общее отъ Кассаціоннаго Прокурора и частныя отъ Уголовныхъ Прокуровъ.

Варшава, 17 Мая 1808 года.

(подписано) *Лубенскій.*

---

§ 20.

Prezesowie Sądów Kryminalnych po departamentach wykonają przysięgę w obliczu Członków Sądu; co uskuteczniwszy, odbiorą przysięgi od Sędziów, oficyalistów i subalternów Sądów.

Przytaczają się roty przysiąg.

Zastępcy Podsędków wykonają przysięgę przed Sędzią Pokoju, którego Sąd Kryminalny zarekwiruje; subalterni zaś Sądu Kryminalnego Podsędkowskiego — przed Podsędkiem.

§ 21.

Sądy Kryminalne roześlą bez zwłoki niniejsze urządzenie Sądom Pokoju. Prokuratorowie kryminalni bacznemi będą, ażeby się niniejszemu urządzeniu we wszystkich szczegółach zadosyć stało, w którym to zamiarze, tam gdzie wypada, stosowne wnioski uczynią; zarekwirują Podprokuratorów przy Trybunałach 1-éj Instancyi do wspólnego i bliższego działania. Prokurator Jeneralny Królewski Sądu Kasacyjnego dopilnuje Prokuratorów, ażeby pełnili swe obowiązki.

Sądy Kryminalne złożą po dopełnieniu niniejszéj instrukcyi raport w przeciągu niedziel czterech.

Od Prokuratora kasacyjnego oczekuje się w równym czasie raport w ogólności, od każdego Prokuratora Kryminalnego — raport w szczególności.

w Warszawie, dnia 17 Maja 1808 roku.

(podpisano) *Łubieński.*

№ 3.

Декретъ объ утвержденіи внутренняго устройства уголовныхъ судебныхъ мѣстъ.

(4 Іюля 1808 г.)

Божіею Милостью

ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,

Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Доколѣ не будетъ Намъ представлено мнѣніе Нашего Государственнаго Совѣта, по представленному Министромъ Юстиціи и переданному Нами на разсмотрѣніе въ Государственномъ Совѣтѣ проекту организаціи судебныхъ мѣстъ, по коему заключеніе ожидается Нами въ сколь возможно скорѣйшемъ времени, повелѣваемъ Нашему Министру Юстиціи, для безостановочнаго теченія дѣлъ по отправленію правосудія, издать, по предоставленной ему власти, временныя наставленія Судамъ о порядкѣ судопроизводства, дѣйствіе коихъ имѣетъ быть обязательнымъ только впредь до утвержденія Нашею подписью организаціи судебныхъ мѣстъ.

Приведеніе въ исполненіе сей Нашей воли возлагаемъ на Нашего Министра Юстиціи въ Нашемъ Герцогствѣ Варшавскомъ.

Во Дворцѣ Нашемъ въ Дрезденѣ, 4 Іюля 1808 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ:

Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Станиславъ Бреза.*

№ 3.

Dekret zatwierdzający urządzenie wewnętrzne Sądownictwa karnego.

(d. 4 Lipca 1808 r.)

z Bożéj Łaski

FRYDERYK AUGUST,

Król Saski, Książę Warszawski,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Nim odbierzemy od Naszéj Rady Stanu opinią na projekt organizacyi Sądów, od Ministra Sprawiedliwości podany i po roztrząśnienie w Radzie Stanu od Nas do niéj odesłany, któréj ile możności jak najprędzéj oczekujemy, chcemy, aby dla niewstrzymania biegu sądownictwa, Nasz Minister Sprawiedliwości, *provisorie*, z mocy urzędu swego wydał do Sądów informacye co do sposobu ich postępowania, które dopóty tylko trwać mają, póki organizacya Sądów przez Nas podpisaną nie zostanie.

Dopełnienie niniejszéj Naszéj woli Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości Księstwa Naszego Warszawskiego polecamy.

W pałacu Naszym w Dreznie, d. 4 Lipca 1808 roku.

(podpisano) Fryderyk August.

przez Króla,

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Stanisław Breza.*

№ 4.

Соединеніе Уголовныхъ Судовъ: Калишскаго съ Варшавскимъ и Плоцкаго съ Ломжинскимъ.

(5 Сентября 1809 г.)

Божіею Милостью
ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,
Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

По представленію Министровъ Нашихъ Юстиціи и Внутреннихъ Дѣлъ, Мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Статья 1.

Уголовный Судъ, находящійся донынѣ въ городѣ Торунѣ, имѣетъ быть перенесенъ изъ Торуня въ Плоцкъ.

Статья 2.

Относительно уголовнаго судоустройства, имѣютъ быть соединены Департаменты Варшавскій съ Калишскимъ, Познанскій съ Быдгоскимъ и Плоцкій съ Ломжинскимъ.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго распоряженія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Нашихъ Министровъ Юстиціи и Внутреннихъ Дѣлъ.

Во Дворцѣ Нашемъ въ Дрезденѣ, 5 Сентября 1809 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ:
Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Станиславъ Бреза.*

№ 4.

Połączenie Sądu Kryminalnego Kaliskiego z Warszawskim, Płockiego z Łomżyńskim.

(d. 5 Września 1809 r.)

z Bożéj Łaski
FRYDERYK AUGUST,
Król Saski, Książę Warszawski,
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Na przedstawienie Ministrów Naszych Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Sąd Kryminalny, zasiadający dotąd w Toruniu, ma być przeniesiony z Torunia do Płocka.

Artykuł 2.

We względzie sądownictwa kryminalnego mają być połączone departamenta Warszawski z Kaliskim, Poznański z Bydgowskim i Płocki z Łomżyńskim.

Wykonanie niniejszego urządzenia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Ministrom Naszym Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zalecamy.

W pałacu Naszym w Dreznie, d. 5 Września 1809 r.

(podpisano) Fryderyk August.
przez Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Stanisław Breza.*

№ 5.

Инструкція для Подсудка II-го Мироваго Суда Плоцкаго уѣзда.

(24 Апрѣля (6 Мая) 1840 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ развитіе постановленія Совѣта Управленія Царства 19 (31) Мая 1839 года, коимъ, въ видахъ ускоренія хода правосудія и для удобства жителей города Закрочима, Новогеоргіевской крѣпости и ближайшихъ окрестностей, какъ самыхъ отдаленныхъ отъ Мироваго Суда Плоцкаго уѣзда, установлена новая должность Подсудка II-го Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда,— Правительственная Коммисія Юстиціи, желая ближайшимъ образомъ указать служащія означенному Подсудку права и обязанности, признала необходимымъ предписать слѣдующія правила.

§ 1.

Такъ какъ въ помощь вновь опредѣленному Подсудку назначается Канцелярист ъ къ исправленію должности Подписаря со всѣми правами и преимуществами, какими пользуются Подписари Мировыхъ Судовъ, то означенный Подсудокъ, на основаніи органическаго декрета 26 Іюля 1810 года, а равно постановленія Совѣта Управленія 28 Апрѣля (10 Мая) 1833 года, а также на основаніи законовъ объ уголовномъ и гражданскомъ судопроизводствѣ и особыхъ, изданныхъ по сему предмету, правилъ, имѣетъ право и обязанность въ подвѣдомомъ ему округѣ производить окончательныя слѣдствія по дѣламъ полицейскимъ и первоначальныя сокращенныя слѣдствія по дѣламъ о проступкахъ и преступленіяхъ, и первыя изъ этихъ слѣдствій

№ 5.

Instrukcya dla Podsędka II-go Sądu Pokoju powiatu Płockiego.

(d. 24 Kwietnia (6 Maja) 1840 r.)

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W rozwinięciu postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 19 (31) Maja 1839 r., którém nowa posada Podsędka 2-go Sądu Pokoju powiatu Płockiego w mieście Zakroczymiu, dla przyspieszenia wymiaru sprawiedliwości i dogodności osób w tém mieście, w twierdzy Nowogeorgiewskiéj i w okolicach pobliskich tymże zamieszkałych, jako najodleglejszych od Sądu Pokoju powiatu Płockiego, ustanowioną została,— Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, dla bliższego oznaczenia służącéj temuż Podsędkowi władzy, uznała potrzebném wydać następujące przepisy:

§ 1.

Ponieważ Podsędkowi nowoutworzonemu dodanym jest do pomocy Kancelista do pełnienia obowiązków Podpisarza, z wszelkiemi atrybucyami, jakie służą Podpisarzom przy Sądach Pokoju, przeto tenże Podsędek, na zasadzie dekretu organicznego z dnia 26 Lipca 1810 r. oraz postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 28 Kwietnia (10 Maja) 1833 r. wreszcie prawa postępowania kryminalnego i cywilnego i szczególnych przepisów w téj mierze wydanych, upoważniony i obowiązany jest w obrębie zakreślonym prowadzić śledztwa zupełne w sprawach policyjnych, a sumaryczne — w sprawach występkowych tudzież zbrodniowych, i pierwsze sam

рѣшать самъ, прочія же, то есть слѣдственныя уголовныя дѣла, вмѣстѣ съ собственнымъ заключеніемъ относительно того, должны ли обвиненные по закону отвѣчать на свободѣ или арестованными, представлять въ подлежащій Исправительный Судъ, съ препровожденіемъ въ тотъ же Судъ лицъ, признанныхъ подлежащими привлеченію къ отвѣтственности арестованными. Сверхъ того Подсудокъ, въ предѣлахъ, опредѣленныхъ закономъ, будетъ рѣшать по своему округу дѣла гражданскія и вообще производить всѣ дѣйствія, наравнѣ съ прочими Подсудками Полицейскаго и Гражданскаго Отдѣленія, за исключеніемъ дѣлъ, поименованныхъ въ 3-мъ §.

§ 2.

Въ официальныхъ своихъ дѣйствіяхъ, по дѣламъ уголовно-исправительнымъ, онъ долженъ употреблять наименованіе: „*Судъ Полиціи Простой II-го Отдѣленія Плоцкаго Уѣзда,*“ а по гражданскимъ: „*Спорное Отдѣленіе II-го Отдѣленія Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда.*“

§ 3.

Такъ какъ въ городѣ Закрочимѣ не установлено особаго Мироваго Судьи, ни Писаря Мироваго Суда, то Подсудокъ этотъ не можетъ рѣшать въ своемъ округѣ ни ипотечныхъ дѣлъ, ни, въ качествѣ заступающаго Мироваго Судью, дѣлъ касающихся, опеки и мировыхъ сдѣлокъ, но таковыя по прежнему должны быть производимы самимъ Плоцкимъ Мировымъ Судомъ.

§ 4.

По дѣламъ о проступкахъ и преступленіяхъ, по которымъ первоначальное слѣдствіе еще не кончено Судомъ Полиціи Простой Плоцкаго Уѣзда и по которымъ обвиненные не содержатся подъ арестомъ при томъ же Судѣ, а равно по дѣламъ полицейскимъ, еще не рѣшеннымъ, буде тѣ и другія дѣла принадлежатъ къ округу 2-го Подсудка, вся переписка должна быть ему передана для дальнѣйшаго законнаго производства, при чемъ слѣдуетъ сообщать ему составленную Судомъ Полиціи

sądzić; innych zaś, to jest spraw występkowych i zbrodniowych, akta śledztw przez siebie wyprowadzonych, wraz z tymczasową opinią swą kwalifikacyjną co do osób obwinionych, wedle prawa z aresztu lub wolności odpowiadać mających, właściwemu Sądowi Policyi Poprawczéj przesyłać, przy odstawieniu zarazem temuż Sądowi uznanych za kwalifikujących się do odpowiadania z aresztu. Nadto sądzić będzie, w zakresie prawem oznaczonym, sprawy cywilne z okręgu swego pochodzące, i zgoła wszelkiego rodzaju czynności, tak jak każdy inny Podsędek, w Wydziale Policyjnym i Cywilnym załatwiać, z wyjątkiem przewidzianych w § 3.

§ 2.

W działaniach swych urzędowych, w przedmiotach karnych, intytulacyi: „*Sąd Policyi Prostéj Oddziału II-go Powiatu Płockiego,*“ zaś w cywilnych: „*Wydział Sporny Oddziału II-go Sądu Pokoju Powiatu Płockiego*“ używać ma.

§ 3.

Gdy w mieście Zakroczymiu nie jest ustanowiony oddzielny Sędzia Pokoju, ani Pisarz Sądu Pokoju, nie może więc Podsędek ten w obrębie swym przedmiotów hipotecznych, ani też nawet, w zastępstwie Sędziego Pokoju, dotyczących się opiek i spraw pojednawczych załatwiać, lecz takowe, jak dotąd, sam Sąd Pokoju w Płocku odbywać będzie.

§ 4.

W sprawach o występki i zbrodnie, w których śledztwo sumaryczne dotąd jeszcze przez Sąd Policyi Prostéj powiatu Płockiego ukończone nie zostało, i obwinieni w aresztach tegoż Sądu nie znajdują się, oraz w sprawach policyjnych, jeszcze nieosądzonych, jeżeli jedne i drugie sprawy pochodzą z okręgu Podsędka 2go, akta odstąpione mu być mają do dalszego prawnego działania; akt tych spis, na dwie ręce przez Sąd Policyi Prostéj powiatu Płockiego w Płocku uskutecz-

Простой Плоцкаго Уѣзда въ двухъ экземплярахъ опись этимъ дѣламъ, надлежаще скрѣпленную, для сравненія оной съ дѣлами и скрѣпы ея 2-мъ Подсудкомъ, который, оставивъ одинъ экземпляръ въ своемъ архивѣ, другой обязанъ возвратить въ архивъ Полиціи Простой Плоцкаго Уѣзда.

§ 5.

Всѣ гражданскія дѣла, относящіяся къ округу Подсудка, о которомъ идетъ рѣчь, производящіяся нынѣ въ Спорномъ Отдѣленіи Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда, хотябы по онымъ послѣдовали уже пріуготовительныя и предварительныя рѣшенія, со дня открытія дѣйствій своихъ симъ Подсудкомъ, подлежатъ дальнѣйшему его разсмотрѣнію. Всѣ впрочемъ дѣйствія, вытекающія изъ этихъ пріуготовительныхъ и предварительныхъ рѣшеній, постановленныхъ Спорнымъ Отдѣленіемъ Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда, если срокъ для исполненія таковыхъ по ходатайству сторонъ былъ уже прежде назначенъ, обязанъ исполнить Подсудокъ Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда, пребывающій въ городѣ Плоцкѣ, равно какъ всѣ дѣйствія, къ исполненію коихъ онъ былъ назначенъ прежде послѣдовавшими опредѣленіями Гражданскаго Трибунала, хотя бы таковыя относились къ округу 2-го Подсудка, пребывающаго въ г. Закрочимѣ.

§ 6.

Установленныя предписаніемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 22 Декабря 1829 года, за № 11,205, трехмѣсячныя вѣдомости о дѣйствіяхъ своихъ по Полицейскому Отдѣленію, второй Подсудокъ Мироваго Суда Плоцкаго Уѣзда обязанъ составлять по формѣ, къ тому же предписанію приложенной, и представлять таковыя по истеченіи каждой четверти прямо въ Исправительный Судъ Плоцкаго Отдѣленія, а годовыя статистическія табели—непосредственно въ Уголовный Судъ Плоцкой и Августовской губерніи.

niony i podpisami właściwemi opatrzony, wraz z aktami, do porównania go z temiż i również zaopatrzenia podpisem Podsędka 2-go, temuż Podsędkowi do Zakroczymia przesłanym będzie, a ten, po zachowaniu jednego egzemplarza w swém Archiwum, drugi do Archiwum Sądu Policyi Prostéj powiatu Płockiego zwróci.

§ 5.

Wszelkie sprawy cywilne z obrębu Podsędka, o którym mowa, w Wydziale Spornym Sądu Pokoju powiatu Płockiego obecnie toczące się, choćby nawet w nich wyroki przygotowawcze i przedstanowcze wydane już zostały, od chwili rozpoczęcia swych czynności przez tegoż Podsędka, w dalszym ciągu do rozpoznania jego należą. Wszelkie przecież czynności z tych przygotowawczych i przedstanowczych wyroków, przez Wydział Sporny Sądu Pokoju powiatu Płockiego wydanych, jeżeli już poprzednio na żądanie stron termin do odbycia takowych oznaczonym był, Podsędek Sądu Pokoju powiatu Płockiego, w Płocku urzędujący, jeszcze załatwiać jest obowiązany; jak również wszelkie czynności, do odbycia których wyrokami Trybunału Cywilnego poprzednio wydanemi delegowanym został, choćby te z obrębu Podsędka 2go, w Zakroczymiu urzędującego, pochodziły.

§ 6.

Wykazy kwartalne czynności swych w Wydziale Policyjnym, reskryptem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 22 Grudnia 1829 r., Nr. 11,205, przepisane, podług wzoru przy tymże reskrypcie Sądom zakomunikowanego, sporządzić się mające, Podsędek 2-gi Sądu Pokoju powiatu Płockiego, zaraz po skończeniu kwartału przesyłać będzie wprost Sądowi Policyi Poprawczéj Wydziału Płockiego, a tabele statystyczne roczne — wprost Sądowi Kryminalnemu gubernii Płockiéj i Augustowskiéj.

§ 7.

Установленныя предписаніями Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 28 Марта 1833 года, за № 2,830, и 31 Октября (12 Ноября) 1839 г. за № 9,224, а равно инструкціею отъ 9 Декабря 1833 года, за № 10,964, вѣдомости о всѣхъ дѣйствіяхъ по Спорному Отдѣленію и сокращенную вѣдомость полицейскимъ дѣйствіямъ, по формѣ, въ тѣхъ же предписаніяхъ указанной, Подсудокъ, по истеченіи каждой четверти и каждаго года, представляетъ въ Мировой Судъ Полоцкаго Уѣзда, который, показавъ въ одной вѣдомости, подъ лит. В, дѣйствія свои, относящіяся къ Спорному Отдѣленію, и дѣйствія по Закрочимскому Спорному Отдѣленію, такъ чтобы каждыя изъ нихъ значились отдѣльно, первыя подъ лит. А, а вторыя подъ лит. В, составленный такимъ образомъ рапортъ, вмѣстѣ съ отдѣльными сокращенными вѣдомостями полицейскимъ дѣламъ представляетъ въ подлежащій Трибуналъ.

§ 8.

Предписанные распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 26 Февраля (9 Марта) 1836 года, за № 2,392, особые рапорты о дѣлахъ, по формѣ, сообщенной Судамъ при предписаніи, отъ 11 (23) Апрѣля того же года, за № 4,063, Подсудокъ обязанъ представлять непосредственно какъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, такъ и Уголовному Суду.

§ 9.

Онъ обязанъ завести у себя:

a) журналы входящихъ и исходящихъ бумагъ, отдѣльные для каждаго изъ Отдѣленій Полицейскаго и Спорнаго;
b) опись полицейскимъ дѣламъ;
c) опись гражданскимъ дѣламъ;
d) журналъ для отмѣтки возобновленій;
e) дѣло по уголовнымъ преступленіямъ, переданнымъ въ другіе Суды;

§ 7.

Wykazy czynności wszelkich w Wydziale Spornym, oraz skrócony wykaz czynności policyjnych, reskryptami Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, mianowicie z dnia 28 Marca 1833 r., Nr. 2,830, oraz z dnia 31 Października (12 Listopada) 1839 r., Nr. 9,224, a nadto instrukcyą z dnia 9 Grudnia wspomnionego r. 1833, Nr. 10,964, przepisane, podług wzoru temiż wskazanego, z upłynionym w szczególności każdym kwartałem i rokiem, zaraz Sądowi Pokoju powiatu Płockiego zakomunikuje, który jednym wykazem obejmie, pod lit B., i czynności swe z Wydziału Spornego i czynności Oddziału Spornego z Zakroczymia, z odróżnieniem takowych w tym sposobie, że oddzielnie swoje oznaczy lit. A, czynności zaś z Oddziału Spornego z Zakroczymia lit. B, i tak ułożony raport Trybunałowi właściwemu, z oddzielnemi wykazami skróconemi czynności policyjnych, prześle.

§ 8.

Raporta szczególne w sprawach, reskryptem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 26 Lutego (9 Marca) 1836 roku, Nr. 2,392, nakazane, podług wzoru przy reskrypcie z dnia 11 (23) Kwietnia r. b., Nr. 4,063, Sądom zakomunikowanego, bezpośrednio, tak Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, jak i Sądowi Kryminalnemu przesyłać jest obowiązany.

§ 9.

Zaprowadzić jest w obowiązku:

a) dzienniki podawcze, ekspedycyjne, odrębne w obudwu Wydziałach Policyjnym i Spornym;
b) tabelę spraw policyjnych;
c) wokandę spraw cywilnych;
d) dziennik reprodukcyjny;
e) akta intermistyczne spraw karnych, innym Sądom przesłanych;

f) дѣло по общей перепискѣ, отдѣльное по каждому Отдѣленію;

g) дѣло по общимъ распоряженіямъ начальственныхъ мѣстъ, равномѣрно отдѣльное по каждому Отдѣленію;

h) книги судебныхъ пошлинъ особыя для дѣлъ гражданскихъ и полицейскихъ, а равно книгу денежныхъ штрафовъ по дѣламъ полицейскимъ;

i) книги рѣшеній по дѣламъ гражданскимъ и уголовнымъ;

k) дѣло по изготовленнымъ по гражданскимъ дѣламъ приговорамъ;

l) дѣло по исполненнымъ опечатаніямъ и распечатаніямъ;

ł) дѣло по протоколамъ о приводѣ къ присягѣ;

m) дѣло по протоколамъ о произведенныхъ допросахъ по дѣламъ гражданскимъ и о всѣхъ другихъ дѣйствіяхъ, исполненныхъ по гражданскому Отдѣленію, какъ на основаніи опредѣленій высшихъ инстанцій;

n) депозитную книгу;

o) книги для записки бумагъ, отправляемыхъ на почту, особыя по каждому Отдѣленію; однимъ словомъ—всѣ тому подобныя книги и дѣла, какія, на основаніи существующихъ распоряженій, заведены по Спорному и Полицейскому Отдѣленіямъ Мировыхъ Судовъ. Храненіемъ и веденіемъ таковыхъ долженъ заниматься самъ Подсудокъ, которому впрочемъ дозволяется возложить храненіе и веденіе означенныхъ дѣлъ и книгъ на исправляющаго при немъ обязанность помощника Писаря, съ тѣмъ чтобы онъ за точнымъ исполненіемъ сего имѣлъ наблюденіе.

Варшава, 24 Апрѣля (6 Мая) 1840 года.

Главный Предсѣдательствующій Директоръ,

(подписано) *Коссецкій.*

№ 2,319 и 3,163.

---

f) akta jeneralne korespondencyjne, oddzielne w obudwu Wydziałach;

g) akta rozporządzeń ogólnych władz przełożonych, również oddzielne w obudwu Wydziałach;

h) księgi wpisowe spraw cywilnych i policyjnych, oddzielne, a nadto kięgę kar pieniężnych w sprawach policyjnych;

i) sentencyonarze spraw cywilnych i policyjnych;

k) akta zredagowanych wyroków cywilnych;

l) akta uskutecznionych opieczętowań i rozpieczętowań;

ł) akta protokółów odebranych przysiąg;

m) akta protokółów z odbytych inkwizycyj w sprawach cywilnych i wszelkich czynności innych, w Wydziale cywilnym uskutecznionych, bądź-to z wyroków swych, bądź z wyroków wyższych instancyj;

n) księgę depozytową;

o) księgi do zapisywania ekspedycyj oddawanych na pocztę, oddzielne z obudwu Wydziałów; zgoła wszystkie tym podobne książki i akta, które w Wydziałach Spornym i Policyjnym Sądów Pokoju, podług istniejących rozporządzeń, są zaprowadzone. Utrzymywaniem i prowadzeniem takowych sam Podsędek zatrudnić się powinien. Może wszakże, pod swym dozorem, utrzymywanie i prowadzenie ich pełniącemu przy nim obowiązki Podpisarza powierzyć.

w Warszawie, dnia 24 Kwietnia (6 Maja) 1840 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Kossecki.*

Nr. 2,319 i 3,163.

№ 6.

Утвержденіе внутренняго устройства Варшавскаго Судебно-Полицейскаго Отдѣленія.

(21 Сентября 1808 г.)

Божіею Милостью
ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,
Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Представленный Намъ Министромъ Юстиціи отъ 2 Августа сего года проектъ внутренняго устройства Судебнаго Отдѣленія для разбирательства полицейскихъ дѣлъ въ столичномъ Нашемъ городѣ Варшавѣ, находя удовлетворительнымъ, Мы положили вышеупомянутыя правила, въ видѣ временной мѣры, утвердить, повелѣвая принять оныя по означенному Отдѣленію къ исполненію.

Приведеніе въ положеніе Нашей Воли возлагаемъ на Министра Юстиціи Нашего Герцогства Варшавскаго.

Во дворцѣ Нашемъ въ Пильницъ, 21 Сентября 1808 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ:
Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Станиславъ Бреза.*

№ 6.

Potwierdzenie organizacyi wewnętrznéj Wydziału Sądowo-Policyjnego w Warszawie.

(d. 21 Września 1808 r.)

z Bożéj Łaski
FRYDERYK AUGUST,
Król Saski, Książę Warszawski,
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Przedstawiony Nam przez Ministra Sprawiedliwości, pod d. 2-m miesiąca Sierpnia r. b., projekt organizacyi wewnętrznéj Wydziału Sądowego do sądzenia spraw policyjnych w mieście Naszém stołecznem Warszawie, znalazłszy dogodnym, tymczasowie powyższe urządzenie potwierdzamy, chcąc, aby do pomienionego Wydziału wprowadzone było.

Dopełnienie Naszéj woli Ministrowi Sprawiedliwości Księstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

W pałacu Naszym w Pilnic, d. 21 Września 1808 r.

(podpisano) Fryderyk August.
przez Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Stanisław Breza.*

Приложеніе къ № 6-му.

Учрежденіе Полицейско-Судебнаго Отдѣленія при Варшавскомъ Магистратѣ.

(27 Іюля 1808 г.)

Статья 1.

Въ столичномъ городѣ Варшавѣ будетъ безотлагательно учреждено Министромъ Юстиціи Судебное Отдѣленіе для разсмотрѣнія и рѣшенія обыкновенныхъ полицейскихъ дѣлъ.

Статья 2.

Отдѣленіе это будетъ состоять изъ одного Подсудка и двухъ Ассесоровъ, изъ коихъ одинъ исполняетъ обязанность Писаря.

Статья 3.

Какъ Подсудокъ, такъ и Ассесоры, будутъ исключительно заниматься рѣшеніемъ маловажныхъ полицейскихъ дѣлъ, но ни въ какомъ случаѣ не могутъ принимать къ разсмотрѣнію гражданскихъ дѣлъ.

Статья 4.

Къ вѣдомству Судебнаго Отдѣленія относятся лишь дѣла, касающіяся конфискаціи съѣстныхъ припасовъ въ пользу бѣдныхъ, или такія, по которымъ взысканія не превышаютъ трехдневнаго ареста и тридцати злотыхъ денежнаго штрафа, или же не болѣе шести ударовъ тѣлеснаго наказанія въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ не могутъ быть примѣняемы первыя два рода взысканія.

Статья 5.

Приставы, т. е. прежніе полицейскіе Интенденты, таксовой Интендентъ и Приставъ надзиратель, кромѣ обязанности преслѣдовать таковые проступки, принимать по онымъ доносы или

Anneks do Nr. 6-go.

Organizacya Wydziału Policyjno Sądowego przy Magistracie Miasta Warszawy.

(d. 27 Lipca 1808 r.)

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Artykuł 1.

W mieście stołecznem Warszawie będzie natychmiast organizowanym przez Ministra Sprawiedliwości Wydział Sądowy, do sądzenia spraw potocznych policyjnych.

Artykuł 2.

Wydział ten składać się będzie z jednego Podsędka i dwóch Assesorów, z których jeden pióro trzyma.

Artykuł 3.

Tak Podsędek, jako i Assesorowie, trudnić się wyłącznie będą sądzeniem spraw drobnych policyjnych, w żadnym zaś względzie przyjmować przed siebie nie mogą spraw cywilnych.

Artykuł 4.

Sprawy do takowego Wydziału Sądowego należące są te jedynie, które się tyczą konfiskaty wiktuałów na rzecz ubogich, lub które nie przenoszą kary trzechdniowego aresztu i trzydziestu złotych kary pieniężnéj, i najwyżéj sześć plag kary cielesnéj w przypadku, w którymby powyższe dwa gatunki kar nie były stosownemi.

Artykuł 5.

Komisarze, a dotychczasowi Intendenci policyjni, Intendent taksowy i Komisarz dozorczy, prócz obowiązku dochodzenia takowych występków, odbiérania względem nich de-

жалобы, составлять протоколы и собирать доказательства, обязаны также по должности производить дѣла противъ обвиненныхъ въ означенномъ Судебномъ Отдѣленіи.

Статья 6.

Судебное Отдѣленіе состоитъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Уголовнаго Суда Варшавскаго и Ломжинскаго Департаментовъ, полицейскіе же и таксовый Интенденты и Приставъ надзиратель относительно обязательнаго производства дѣлъ противу лицъ, нарушающихъ полицейскія правила, состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Царскаго Прокурора при томъ же Уголовномъ Судѣ.

Статья 7.

Хотя Судебное Отдѣленіе подвѣдомо высшему судебному начальству, но это неосвобождаетъ онаго отъ представленія подробнаго рапорта объ исполненныхъ имъ дѣлахъ Министру Полиціи, напротивъ того, въ каждую субботу Отдѣленіе должно оффиціально донести Министру, сколько и какихъ именно дѣлъ разсмотрѣно имъ въ теченіе истекшей недѣли, и сколько и какихъ дѣлъ остается нерѣшенными.

Статья 8.

Полицейскіе денежные штрафы должны поступать въ городскую полицейскую кассу.

Статья 9.

На Министра Полиціи возлагается пріискать соотвѣтственное для Судебнаго Отдѣленія помѣщеніе и, помѣстивъ таковое, увѣдомить о томъ здѣшній Уголовный Судъ и Министра Юстиціи.

Статья 10.

Министру Полиціи предоставляется также пріискать соотвѣтственныя по полицейскимъ кассамъ средства на содержаніе Судебнаго Отдѣленія.

nuncyacyów lub skarg, przyjmowania stosownych protokółów i zbierania dowodów, będą jeszcze mieli obowiązek z urzędu popierania spraw przeciw przestępnym przed takowym Sądowym Wydziałem.

Artykuł 6.

Takowy Wydział Sądowy będzie pod bezpośrednim dozorem Sądu Kryminalnego departamentu Warszawskiego i Łomżyńskiego; Intendenci zaś policyjni, Intendent taksowy i Komisarz dozorczy, względnie popierania obowiązkowego spraw przeciw policyjnie wykraczającym, będą pod bezpośrednim dozorem Prokuratora Królewskiego przy Sądzie tymże Kryminalnym.

Artykuł 7.

Podległość takowego Wydziału Sądowego pod władzą wyższą sądowniczą nie uwalnia go od komunikowania nominalnie wyszczególnionego raportu z odbytych prac Ministrowi Policyi; owszem, szczególnym będzie obowiązkiem, w każdy dzień sobotni uwiadomić urzędownie tegoż Ministra, ile i jakie w ciągu ubiegłego tygodnia spraw odsądził, ile i jakie mu pozostają sprawy do odsądzenia.

Artykuł 8.

Kary pieniężne policyjne wpływać będą do kasy miejskiéj policyjnéj.

Artykuł 9.

Minister Policyi obmyśli stosowną lokalność takowemu Sądowemu Wydziałowi, a umieściwszy go należycie, uwiadomi o tém Sąd tutejszy Kryminalny i Ministra Sprawiedliwości

Artykuł 10.

Minister Policyi równie obmyśli z kas policyjnych fundusz utrzymywania takowego Sądowego Wydziału.

Статья 11.

Тѣхъ изъ виновныхъ, которые будутъ заслуживать высшей степени наказанія нежели тѣ, какія указаны въ 4 ст., мѣстная полиція будетъ передавать въ Уголовные подъ предсѣдательствомъ Подсудка Суды, учрежденные при слѣдственныхъ тюрьмахъ, а именно въ Варшавѣ при тюрьмѣ, называемой *Проховня*.

Статья 12.

Настоящее положеніе относится только къ столичному городу Варшавѣ, что же касается того, слѣдуетъ ли и съ какими именно соотвѣтственными потребностямъ измѣненіями, примѣнить это положеніе и къ прочимъ болѣе значительнымъ городамъ въ провинціи, то это будетъ зависѣть отъ мѣстныхъ потребностей, какія со временемъ окажутся, и отъ взаимнаго между обоими Министрами соглашенія.

Этотъ временный проектъ, по разсмотрѣніи онаго Коммисіею и одобреніи нижеподписанными Министрами, признанъ подлежащимъ осуществленію.

Варшава, 27 Іюля 1808 года.

Министръ Полиціи, (подписано) *А. Потоцкій.*

Министръ Юстиціи, (подписано) *Лубенскій.*

Artykuł 11.

Występnych zasługujących na wyższą karę, jak na tę, która artykułem 4 jest objętą, policya miejscowa oddawać będzie do Sądów Podsędkowskich, przy inkwizytoryatach ustanowionych, a mianowicie w Warszawie przy więzieniu zwaném „*prochownia.*"

Artykuł 12.

Niniejsze urządzenie stosuje się tylko do miasta stołecznego Warszawy; czyli — i z jakiemi stosownie potrzebnemi modyfikacyami ma być przyjęte i do innych miast większych prowincyonalnych, zależéć będzie od miejscowych potrzeb, jakie się w dalszym czasie okażą, i od wzajemnego obudwóch Ministrów porozumienia się.

Projekt ten tymczasowy, na kommissyi roztrząsany i przyjęty przez Ministrów niżéj podpisanych, do wykonania za potrzebny był uznany.

w Warszawie, dnia 27 Lipca 1808 r.

Minister Policyi, (podpisano) *A. Potocki.*

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Łubieński.*

№ 7.

Положительное опредѣленіе вѣдомства Суда Полиціи Исправительной въВаршавѣ, а также назначеніе городовъ, въ коихъ Суды Полиціи Исправительной, по прежнимъ шести департаментамъ Герцогства Варшавскаго, должны имѣть свои засѣданія.

(22 Мая 1812 г.)

Божіею Милостью
ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,
Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Приводя въ дѣйствіе ст. 2 и 4 Нашего Декрета отъ 19 Февраля сего года, по представленію Министровъ Юстиціи и Внутреннихъ Дѣлъ, мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Статья 1.

Учредивъ въ Варшавскомъ Департаментѣ три Отдѣленія Полиціи Исправительной, назначаемъ для засѣданія ихъ мѣста, для двухъ въ столичномъ Нашемъ городѣ Варшавѣ, а для третьяго въ городѣ Ленчицѣ.

Особый Полицейскій Судъ, установленный для города Варшавы постановленіемъ Нашимъ отъ 21 Сентября 1808 года, будетъ заниматься впредь разбирательствомъ тѣхъ именно дѣлъ Полиціи Простой, которыя на, основаніи ст. 16 пункта 2-го декрета отъ 26 Іюля 1810 года, подлежатъ рѣшенію Бургомистровъ и Гминныхъ Войтовъ.

Статья 2.

Въ Познанскомъ, Плоцкомъ и Ломжинскомъ департаментахъ, Отдѣленія Полиціи Исправительной останутся въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находились Уголовные подъ предсѣдательствомъ Подсудковъ Суды.

№ 7.

Stanowcze określenie atrybucyj Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie, tudzież oznaczenie miast, w których Sądy Policyi Poprawczéj, w dawnych sześciu departamentach Księstwa Warszawskiego posiedzenia swoje odbywać mają.

(d. 22 Maja 1812 r.)

z Bożéj Łaski
FRYDERYK AUGUST,
Król Saski, Książę Warszawski,
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Przywodząc do skutku art. 2 i 4 dekretu Naszego z d. 19 Lutego r. b., na przedstawienie Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Ustanowiwszy w departamencie Warszawskim trzy Wydziały Policyi Poprawczéj, wyznaczamy dla nich miejsca posiedzeń, dla dwóch w mieście Naszém stołeczném Warszawie, a dla trzeciego w Łęczycy.

Sąd oddzielny policyjny, ustanowiony dla miasta Warszawy dekretem Naszym dnia 21 Września 1808 roku, trudnić się odtąd będzie sądzeniem tych spraw Policyi Prostéj, które, według artykułu 16-go pod numerem 2-m dekretu z d. 26 Lipca 1810 r., do Burmistrzów i Wójtów należą.

Artykuł 2.

W departamentach Poznańskim, Płockim i Łomżyńskim pozostaną Wydziały Policyi Poprawczéj w miejscach, gdzie zasiadały Sądy Podsędkowskie Kryminalne.

Статья 3.

Въ Калишскомъ Департаментѣ, назначаемъ для сего города Калишъ и Піотрковъ. Уѣзды, подлежащіе вѣдомству Сѣрадзскаго Уголовнаго подъ предсѣдательствомъ Подсудка Суда, распредѣлены будутъ между упомянутыми Отдѣленіями такимъ порядкомъ, что уѣзды Сѣрадзскій и Варшавскій принадлежать будутъ Калишскому Отдѣленію, уѣзды же Шадковскій и Вѣлюнскій — Піотрковскому.

Статья 4.

Въ Быдговскомъ Департаментѣ, Отдѣленія Полиціи Исправительной останутся въ городахъ Быдгощѣ и Торунѣ. Уѣзды, подлежащіе до сего времени вѣдомству Брестскаго Уголовнаго Суда будутъ распредѣлены между двумя сказанными Отдѣленіями Полиціи Исправительной такимъ образомъ, что Радзеіовскій уѣздъ причисленъ будетъ къ Быдговскому, Брестскій же и Ковальскій къ Торунскому Отдѣленіямъ.

Статья 5.

Изъ числа лицъ, принадлежащихъ къ составу Сѣрадзскаго и Брестскаго Уголовныхъ подъ предсѣдательствомъ Подсудковъ Судовъ, нѣкоторая часть войдетъ въ составъ вновъ учрежденнаго Варшавскаго Отдѣленія Исправительной Полиціи, остальные же, по распоряженію Министра Юстиціи, будутъ назначены въ то Отдѣленіе Исправительной Полиціи, въ коемъ, по многочисленности занятій, потребуется усилить нынѣшній штатъ.

Приведеніе въ исполненіе сей Нашей воли поручаемъ Министрамъ Нашимъ, въ чемъ до котораго изъ нихъ относиться будетъ; внесеніе же сего постановленія въ Дневникъ Законовъ возлагаемъ на Нашего Министра Юстиціи.

Во дворцѣ Нашемъ въ Дрезденѣ, 22 Мая 1812 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ:

Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Станиславъ Бреза.*

Artykuł 3.

W departamencie Kaliskim wyznaczamy miasta Kalisz i Piotrków. Powiaty należące do Sądu Podsędkowskiego Kryminalnego w Sieradzu, podzielone będą pomiędzy dopiéro rzeczone dwa oddziały Policyi Poprawczéj, w ten sposób, iż powiaty Sieradzki i Wartski należéć będą do Wydziału Kaliskiego, a Szadkowski i Wieluński — do Piotrkowskiego.

Artykuł 4.

W departamencie Bydgoskim pozostaną Wydziały Policyi Poprawczéj w Bydgoszczy i Toruniu. Powiaty należące dotąd do Sądu Podsędkowskiego Kryminalnego w Brześciu, podzielone będą pomiędzy dwa rzeczone Wydziały Policyi Poprawczéj, w ten sposób, iż powiat Radziejowski należéć będzie do Bydgoszczy, a powiaty Brzeski i Kowalski—do Torunia.

Artykuł 5.

Z osób należących do Sądów Podsędkowskich Kryminalnych w Sieradzu i Brześciu i ich subalternów, w części jednéj utworzony zostanie nowoustanowiony Wydział Policyi Poprawczéj w Warszawie; innych zaś przeznaczy Minister Sprawiedliwości do Wydziałów Policyi Poprawczéj, gdzieby dla mnogości zatrudnień uznał potrzebę pomnożenia dotychczasowego składu osób.

Wykonanie niniejszéj Naszéj woli Ministrom Naszym, w czém do którego z nich należéć będzie, a umieszczenie dekretu w Dzienniku Praw Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

W pałacu Naszym w Dreznie, d. 22 miesiąca Maja 1812 r.

(podpisano) Fryderyk August.

przez Króla,

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Stanisław Breza.*

№ 8.

Внутреннее устройство Судебно-Полицейскаго Отдѣленія въ Варшавѣ, составленное Министромъ Юстиціи.

(1 Августа 1808 г.)

Министръ Юстиціи.

Препровождая въ Судебное Отдѣленіе, учрежденное въ столичномъ городѣ Варшавѣ для разбирательства дѣлъ полицейскихъ, правила, относящіяся до учрежденія сего Отдѣленія и предоставленной ему власти, считаемъ нужнымъ предписать Отдѣленію слѣдующій внутренній порядокъ:

§ 1.

На обязанности Судебно-Полицейскаго Отдѣленія лежитъ имѣть наблюденіе за исполненіемъ въ городѣ Варшавѣ законовъ полицейскихъ и правилъ, какъ общихъ для цѣлаго края, такъ равно и частныхъ, которыя установлены или впредь будутъ установлены для столичнаго города Варшавы.

§ 2.

Въ § 4 учрежденія отъ 27 Іюля 1807 г. опредѣлены мѣра тѣлеснаго наказанія и денежнаго взысканія, какую Полицейско-Судебное Отдѣленіе имѣетъ право опредѣлять; доколѣ же не будетъ изданъ особый уставъ о наказаніяхъ за нарушеніе полицейскихъ правилъ, помянутое Отдѣленіе, при опредѣленіи взысканій, должно руководствоваться существовавшими при прежнемъ правительствѣ полицейскими уставами.

§ 3.

Согласно § 2 сказаннаго учрежденія, коимъ опредѣляется составъ Полицейско-Судебнаго Отдѣленія, рѣшеніе по дѣламъ поступающимъ въ Отдѣленіе съ заключеніями полицейскихъ управленій, предоставляется исключительно Подсудку, Ассесоры

№ 8.

Wewnętrzne urządzenie dla Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie, skreślone przez Ministra Sprawiedliwości.

(d. 1 Sierpnia 1808 r.)

Minister Sprawiedliwości.

Komunikując Wydziałowi Sądowemu, do sądzenia spraw policyjnych w mieście stołecznem Warszawie wyznaczonemu, przepisy dotyczące się ustanowienia i władzy tegoż Wydziału, widzi potrzebę przepisania wewnętrznéj organizacyi tego Wydziału, jak następuje:

§ 1.

Obowiązkiem jest Wydziału Policyjno-Sądowego czuwać nad wykonaniem praw i przepisów policyjnych w mieście Warszawie, tak ogólnych krajowych, jakotéż w szczególności tych, które dla miasta stołecznego Warszawy ustanowione są lub ustanowione będą.

§ 2.

W § 4 organizacyi z d. 27 Lipca 1807 r. jest postanowiono, do jak wysokiéj kary cielesnéj lub pieniężnéj Wydział Policyjno-Sądowy sądzić jest mocen; dopókąd zaś kara za wykroczenia policyjne przez ustawy tegoż Wydziału postanowioną nie będzie, Wydział wspomniony, w stanowieniu onéj, do ustaw policyjnych zeszłego rządu stosować się ma.

§ 3.

Skład Wydziału Policyjno-Sądowego w § 2 rzeczonéj organizacyi postanowionym został. Stosownie do tego, decyzya w sprawach do rozsądzenia wspomnionego Wydziału na wniosek urzędów policyjnych przychodzących, jest jedynie atrybu-

же, на обязанности коихъ лежитъ письменная часть, веденіе отчетности и регистратуры, имѣютъ въ засѣданіяхъ голосъ совѣщательный.

§ 4.

По полученіи отъ полицейскихъ управленій донесеній, повѣстки о явкѣ сторонъ въ экстренныхъ случаяхъ могутъ быть словесно передаваемы посредствомъ судебнаго служителя, который, въ доказательство своего званія, можетъ предъявить сторонѣ свидѣтельство объ опредѣленіи его въ должность, или иной знакъ, пришитый къ его платью; въ обыкновенныхъ же случаяхъ, повѣстка должна быть письменная, за подписью Подсудка или Ассесора, съ обозначеніемъ часа, въ который позванный обязанъ явиться.

§ 5.

Допросъ производится словесно, равно какъ и слушаніе свидѣтелей, еслибы сіе оказалось нужнымъ; впрочемъ показанія ихъ, а также основанія резолюціи, должны быть вкратцѣ изложены въ рѣшеніи.

§ 6.

Всѣ рѣшенія Полицейско-Судебнаго Отдѣленія должны быть записываемы въ заведенный для сего особый журналъ рѣшеній и тотчасъ же объявляемы сторонамъ, которыя имѣютъ право требовать выписей.

§ 7.

Еслибы кто изъ Засѣдателей былъ причастенъ по дѣлу, напр. еслибъ дѣло относилось въ особенности до сословія, изъ коего происходитъ Засѣдатель, то онъ не можетъ участвовать въ засѣданіи, но мѣсто его занимаетъ заступающій Ассесоръ, опредѣленный собственно для подобныхъ случаевъ.

§ 8.

Чрезъ каждые семь дней, то есть по субботамъ, Отдѣленіе даетъ отчетъ о своихъ дѣйствіяхъ, какъ Уголовному Суду Вар-

cyą Podsędka; Assesorowie zaś, których obowiązkiem jest trzymać pióro, utrzymywać rachunki i rejestraturę, mają głos doradczy.

§ 4.

Za nastąpioném doniesieniem urzędów policyjnych, zapozwy do stawienia się stron w nagłych przypadkach słownie przez sługę sądowego, mogącego się legitymować stronie swą nominacyą lub innym znakiem do sukni przyszytym, następować mogą; w zwyczajnych zaś, zapozew powinien być na piśmie, z wyrażeniem godziny, na którą się zapozwany stawić powinien, wydawany i przez Podsędka lub Assesora podpisany.

§ 5.

Instrukcya sprawy następuje ustnie, równie jak słuchanie świadków, gdzieby potrzebnemi byli; zeznanie ich atoli, jakotéż i motywa sentencyi, powinny być w dekrecie w krótkości wyrażone.

§ 6.

Wszystkie wyroki Wydziału Policyjno-Sądowego, mają być w sporządzony na to osobny sentencyonarz wpisywane i natychmiast stronom publikowane, które mają prawo żądania ekstraktów.

§ 7.

W zdarzeniach, gdyby był interesowanym który z zasiadających, np. gdyby się trafiła sprawa tycząca się szczególniéj téj klasy, z któréj jest zasiadający, tenże zasiadać nie może, lecz miejsce jego zajmie Assesor zastępca, na ten tylko wypadek nominowany.

§ 8.

Co dni ośm, to jest co każdy dzień sobotni, Wydział wspomniony zda raport z czynności swoich, tak Sądowi Kry-

шавскаго и Ломжинскаго департаментовъ, такъ равно Министру Полиціи.

Варшава, 1 Августа 1808 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Лубенскій.*

№ 9.

Утвержденіе Министромъ Полиціи подробнаго внутренняго устройства Полицейско-Судебнаго Отдѣленія въ Варшавѣ.

(25 Августа 1808 г.)

Полицейско-Судебному Отдѣленію города Варшавы.

Министръ Полиціи.

По прочтеніи рапорта Полицейско-Судебнаго Отдѣленія города Варшавы, объявляетъ свою благодарность за поспѣшность дѣйствій означеннаго Отдѣленія, предлагая и впредь оказывать равное усердіе по исполненію лежащихъ на немъ обязанностей. Представленное ему внутреннее устройство Отдѣленія симъ утверждаетъ во всѣхъ его пунктахъ, съ тѣмъ чтобы таковое принято было Членами сего Отдѣленія къ руководству.

Варшава, 25 Августа 1808 года.

(подписано) *А. Потоцкій.*

---

minalnemu departamentu Warszawskiego i Łomżyńskiego, jakotéż Ministrowi Policyi.

Warszawa, dnia 1 Sierpnia 1808 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Łubieński.*

№ 9.

Zatwierdzenie przez Ministra Policyi szczegółowego Wewnętrznego urządzenia Wydziału Policyjno-Sądowego w Warszawie.

(d. 25 Sierpnia 1808 r.)

do

Wydziału Policyjno-Sądowego miasta Stołecznego Warszawy

Minister Policyi.

Przeczytawszy raport Wydziału Policyjno-Sądowego miasta stołecznego Warszawy, oświadcza swoje ukontentowanie za pospiech w działaniu rzeczonego Wydziału i zaleca, aby dalsze postępowanie z równą gorliwością odbywane było. Komunikowane sobie urządzenie wewnętrzne Wydziału tegoż potwierdza we wszelkich jego szczegółach, i że takowe za prawidło Członkom jego służyć może oświadcza.

w Warszawie, dnia 25 Sierpnia 1808 roku.

(podpisano) *A. Potocki.*

Приложеніе къ № 9-му.

Подробности внутренняго устройства Полицейско-Судебнаго Отдѣленія столичнаго города Варшавы.

§ 1.

Подсудокъ, на которомъ преимущественно лежитъ отвѣтственность предъ Министромъ Полиціи и Уголовнымъ Трибуналомъ за замедленіе и упущеніе по предметамъ и дѣламъ, которые поступаютъ въ Полицейско-Судебное Отдѣленіе, или отъ онаго исходятъ, обязывается оказывать особый надзоръ и дѣятельность, а именно: онъ долженъ разсматривать всѣ рапорты, донесенія или жалобы Интендентовъ, на сколько таковыя по своей сущности подлежатъ рѣшенію Полицейско-Судебнаго Отдѣленія, на неподлежащихъ же его разсмотрѣнію дѣлать надписи въ видѣ резолюцій, съ указаніемъ судебнаго мѣста, къ коему разбирательство ихъ относится; дѣла, подлежащія разсмотрѣнію Полицейско-Судебнаго Отдѣленія, распредѣлять поочередно къ производству между Ассесоровъ, принимая и на себя соразмѣрное оныхъ количество, а равно рѣшать эти дѣла въ общемъ засѣданіи, съ тѣмъ чтобы каждое рѣшеніе послѣ совѣщанія вносилось во время засѣданія въ журналъ рѣшеній, который долженъ вести первый Ассесоръ.

§ 2.

Журналы въ переплетѣ должны быть слѣдующіе:

a) дневный журналъ, въ который слѣдуетъ вносить въ послѣдовательномъ порядкѣ нумеровъ, съ отмѣткою числа и времени полученія, рапорты Интендантовъ о несоблюденіи полицейскихъ правилъ мясниками, пекарями, мылопродавцами, пивоварами и шинкарями, не зажигающими фонарей въ темныя ночи, и о тому подобныхъ упущеніяхъ;

b) дневный журналъ для записки рапортовъ о лицахъ, арестованныхъ по дѣламъ уголовнымъ;

Anneks do Nr. 9-go.

Szczegółowe wewnętrzne urządzenie Wydziału Policyjno-Sądowego miasta stołecznego Warszawy.

§ 1.

Podsędek, jako szczególniéj Ministrowi Policyi i Trybunałowi Kryminalnemu za opóźnienie lub zboczenie odpowiedzialny, w tém wszystkiém co do Wydziału Policyjno-Sądowego przychodzić lub z tegoż odchodzić będzie, osobliwiéj być musi dozierającym i oraz czynnym; specyalnie zaś wszystkie raporta i delacye Intendentów lub skargi, jeśli z przedmiotu swego pod decyzyą Wydziału Policyjno-Sądowego należą, rozpoznać, nienależące do przyzwoitego sądownictwa, zadekretowaniem choćby nawet *brevi manu* zapisaném, wskazywać, zaś objekta decyzyi Wydziału Policyjno-Sądowego podpadające, pomiędzy Assesorów kolejno do zareferowania zapisywać i podawać, oraz na siebie samego w równéj proporcyi przyjmować, a równie *in pleno* tak dalece decydować, ażeby każda decyzya, po zaszłych remonstracyach, w sentencyonarz przez pierwszego Assesora utrzymywanym być mający, *sessionaliter* zapisaną została.

§ 2.

Protokóły oprawne być muszą następujące:

a) dzienny, w którym zapisywać należy w kontynuacyi liczb bieżących, z adnotacyą daty i prezentaty, raporta Intendentów o niezachowaniu urządzeń policyjnych naprzeciw rzeźnikom, piekarzom, mydlarzom, piwowarom, szynkarzom nieopalającym w ciemnych nocach latarń, i innym potocznie przekraczającym podane;

b) takoż dzienny, do którego wciągane być mają raporta przeciwko aresztowanym o przedmioty kryminalne;

c) журналъ депозитный, въ который съ величайшею точностью слѣдуетъ записывать всѣ вещи, представленныя вмѣстѣ съ арестантомъ, и даже если бы вещи были задержаны Интендантомъ, то и о нихъ слѣдуетъ отмѣтить, что они находятся въ депозитѣ у Интенданта;

d) вписной протоколъ, въ который вписываются всѣ дѣла изъ журнала лит. *a*, по постановленіи рѣшенія о вызовѣ истца и отвѣтчика, съ обозначеніемъ дня и часа, и притомъ такъ, чтобы каждое лицо, противу коего внесена жалоба, было названо поименно, съ указаніемъ учиненнаго имъ проступка;

e) таковой же вписной протоколъ для дѣлъ объ арестантахъ, по которому слѣдуетъ вызывать арестантовъ для постановленія о нихъ рѣшенія;

f) журналъ рѣшеній или сентенціонарій, въ который слѣдуетъ вносить всѣ постановленія рѣшеній, коихъ краткое содержаніе, вмѣстѣ съ изложеніемъ обстоятельствъ, усиливающихъ или уменьшающихъ вину, должно быть выписано противу каждаго рапорта или дѣла.

§ 3.

Поименованные въ предъидущемъ параграфѣ, въ пунктахъ *a* и *b*, журналы долженъ вести, подъ наблюденіемъ Подсудка, Канцелярист, назначенный Варшавскимъ Магистратомъ въ помощь Полицейско-Судебному Отдѣленію, съ тѣмъ чтобы, при закрытіи ежедневныхъ занятій, въ журналы эти были внесены всѣ дѣла, къ нимъ относящіяся, и скрѣплены подписью Подсудка.

Депозитный протоколъ, въ пунктѣ *c*, обязанъ вести назначенный Магистратомъ Секретарь, подъ надзоромъ Ассесора, который долженъ повѣрить и скрѣпить составленныя Секретаремъ описи, а также поступающія въ депозитъ вещи хранить въ шкафахъ подъ своимъ ключомъ. Въ томъ же журналѣ сбоку

c) depozytalny, w którym jaknajdokładniéj regestrowaném być ma to wszystko, cokolwiek z aresztantem przystawioném zostanie, a nawet gdyby rzeczy przy Intendencie zatrzymanemi były, takowe wszelako, że są u Intendenta w depozycie, zanotowanemi być należą;

d) protokół wpisowy, do którego zamieszczone być powinny wszystkie sprawy z dziennika ad *a*, po zaszłéj decyzyi na stawiennictwie stron skarżącéj i oskarżonéj, z wymienieniem terminu z dnia i godziny wyraźnie, żeby każdy zaskarżony z nazwiska i przekroczenia naprzeciw temuż zaniesionego był wymieniony;

e) równie protokół wpisowy spraw naprzeciw aresztantom, z którego ciż aresztanci słownie wołanemi i pod decyzyą branemi być mają;

f) protokół czyli sentencyonarz, w którym wszystkie decyzye z dekretów przy każdym *respective* raporcie lub przy każdéj sprawie *per extensum*, z motywami zaskarżającemi lub uniewinniającemi zapisywanemi być powinnych, wpisywać należy.

§ 3.

Dzienniki ad *a* i *b*, w poprzedzającym paragrafie wymienione, zapisywać i pod dozorem Podsędka utrzymywać będzie Kancelista przez Magistrat Policyi miasta Warszawy wyznaczony i Wydziałowi Policyjno-Sądowemu przydany, tak jednak, żeby przy końcu każdego dnia, wszystko co do tych dzienników należy, zapisaném i podpisem Podsędka konsygnowaném było.

Protokół depozytalny, ad *c* wyrażony, utrzymywanym być musi przez Sekretarza, przez Magistrat wyznaczonym być mającego, lecz pod dozorem Assesora, którego będzie obowiązkiem konotacyą przez Sekretarza zapisaną zweryfikować i podpisać, oraz rzeczy do depozytu wchodzące w szafach

будутъ записываться росписки въ полученіи вещей законнымъ оныхъ владѣльцемъ, особенно же интересованнымъ Судомъ, или же отмѣтка о томъ, что вещи вмѣстѣ съ арестантомъ высланы въ другой Судъ, и въ такихъ случаяхъ слѣдуетъ наблюдать, чтобы о квитанціяхъ, выданныхъ получателемъ высланныхъ вещей, записывалось въ депозитномъ протоколѣ свѣдѣніе возлѣ вышеозначенной отмѣтки, а самыя квитанціи должны храниться въ дѣлахъ вмѣстѣ съ обвинительными донесеніями.

Вписные протоколы, въ пунктахъ *d* и *e* поименованные, ведутся Секретаремъ со всею акуратностью, какъ относительно записки дѣлъ, такъ и относительно доклада оныхъ Отдѣленію.

Протоколъ рѣшеній или сентенціонарій ведется первымъ Ассесоромъ и подписывается при закрытіи дневнаго засѣданія всѣмъ присутствіемъ.

§ 4.

Распредѣленіе дѣлъ, заводимыхъ по доносамъ или жалобамъ, согласно объясненію, ниже въ особомъ параграфѣ изложенному, возлагается на Секретаря, при каковыхъ донесеніяхъ или жалобахъ (какъ сказано выше) должно также находиться написанное рукою подлежащаго дѣлопроизводителя содержаніе постановленныхъ приговоровъ, вмѣстѣ съ мотивами, на коихъ эти приговоры основаны.

§ 5.

Опредѣленные резолюціею на жалобѣ или рапортѣ вызовы къ явкѣ, вписываются Канцеляристомъ въ печатные бланки; они должны быть повѣрены и скрѣплены положившимъ резолюцію или дѣлопроизводителемъ; при каждомъ вызовѣ долженъ находиться экземпляръ такаго вписаннаго бланка, который служитъ потомъ доказательствомъ врученія повѣстки о вызовѣ.

§ 6.

Какъ самые вызовы, такъ и экземпляры, долженствующіе служить доказательствомъ врученія, препровождаются къ Интендантамъ подлежащихъ частей города подъ росписки, въ коихъ

pod swoim kluczem i dozorem utrzymywać; w tymże protokóle *ad latus* będą zapisywane kwity z odebranych przez legalnego kompetytora, a nadewszystko od Sądu interesowanego, rzeczy lub téż zakonotowanie, iż rzeczy z aresztantem nadesłane do innego Sądu odesłanemi zostały, a w takich zdarzeniach zaobserwowaném być musi, że kwity przy odsyłaniu rzeczy przez odbierającego wydane, równie *ad latus* konotacyi w protokóle depozytalnym zapisanéj zanotowane i przy aktach pryncypalnych, z delacyi uformowanych, konserwowane być mają.

Protokóły wpisowe, ad *d* i *e* wyżéj wymienione, przez Sekretarza utrzymywane i zapisywane będą, z regularnością tak w zapisywaniu, jakotéż w podawaniu Wydziałowi.

Protokół czyli sentencyonarz przez pierwszego z porządku Assesora zapisywanym i utrzymywany, a przez komplet przy kończącéj się dniowéj sesyi podpisywanym być musi.

§ 4.

Separacya aktów przy delacyach lub skargach formowanych, stosownie do objaśnienia w osobnym niżéj zapisanym paragrafie zamieszczonego, przez Sekretarza utrzymywaną i konserwowaną być należy, przy których *respective* dekret in extenso (jak jest wyżéj) z motywami ręką Referenta zapisanym być powinny, zostawać ma.

§ 5.

Cytacye na skardze lub raporcie zadekretowane, przez Kancelistę na drukowanych egzemplarzach ekstendowanemi i przez Decernenta czyli Referenta zweryfikowanemi oraz podpisanemi być muszą, a przy każdéj cytacyi egzemplarz ekstendowany znajdować się i za dowód wręczenia cytacyi służyć ma.

§ 6.

Cytacye z egzemplarzami, dokumenta *insinuationis* oznaczającemi, do Intendentów *respective* cyrkułu za rewersem,

обозначаются названія вызываемыхъ лицъ и срокъ для явки. Интенданты же чрезъ дозорцевъ (городовыхъ) вручаютъ доставленныя повѣстки вызваннымъ лицамъ, а экземпляры, служащіе документами о врученіи *(documenta insinuationis)*, съ росписками на нихъ вызванныхъ лицъ о полученіи, а дозорцевъ о врученіи повѣстки, отсылаютъ Секретарю, который пріобщаетъ оные къ подлежащему дѣлу.

§ 7.

По объявленіи приговора, на основаніи котораго слѣдуетъ внести въ полицейскую городскую кассу денежные штрафы, Секретарь немедленно приготовляетъ вѣдомость, въ которой показывается число приговора, названіе и мѣсто жительства оштрафованнаго, а также количество присужденнаго штрафа, повѣряетъ таковую, свидѣтельствуетъ о вѣрности ея съ приговоромъ, подаетъ къ подписи Подсудку и препровождаетъ въ Магистратъ для взысканія штрафа, вмѣстѣ съ росписко̀ю, составленною и подписанною на другомъ экземплярѣ такой же вѣдомости; вѣдомости эти съ росписками должны быть записываемы въ особый, находящійся въ Полицейско-Судебномъ Отдѣленіи журналъ.

§ 8.

Кромѣ штрафовъ, присуждаемыхъ съ виновныхъ приговорами, каждый признанный виновнымъ и подверженнымъ наказанію, обязанъ внести въ экономическую кассу:

1) за вызовъ и документъ о врученіи $22^1/_2$ гроша;

2) за приговоръ не менѣе 15 грошей и не болѣе трехъ польскихъ злотыхъ, смотря по существу проступка, и особо еще:

3) въ пользу дозорцевъ или возныхъ за надлежащее вручéніе обвиненному вызова, а равно за представленіе Секретарю Отдѣленія росписки на документѣ врученія, по 15 грошей.

---

nazwiska pozwanych oraz termin stawienia się obejmującym, oddawanemi być mają. Ci zaś Intendenci nadesłane cytacye przez dozorców pozwanym wręczą i na dowód wręczenia dokumenta *insinuationis* przez pozwanych z odebrania, a przez dozorcę z wręczenia podpisane, na ręce Sekretarza odeślą, Sekretarz zaś do właściwych *respective* aktów przyłączy.

§ 7.

Po ogłoszeniu dekretu, w którym winy pieniężne, do kasy policyjno-miejskiéj zapłacić naznaczone, zawiérać się będą, Sekretarz niezwłocznie specyfikacyą, wyrażającą datę dekretu, nazwisko i miejsce mieszkania ukaranego oraz ilość kary, przez Kancelistę wyekspedyuje, zweryfikuje, zgodność z dekretem zaświadczy, Podsędkowi do zapisania produktu poda i Magistratowi do egzakcyi za rewersem, na podobnéj i co do słowa zgodnéj specyfikacyi zapisanym i podpisanym być mającym, poda; zaś specyfikacye z rewersami, osobny protokół, przy Wydziale zostawać mający, formować będą.

§ 8.

Prócz strofów, jakie dekretem na winnego wskazane będą, każdy za winnego uznany i ukarany, na rzecz kasy ekonomicznéj opłacać będzie:

1) za pozew i dokument intymacyi gr. $22^1/_2$;

2) od dekretu najmniéj gr. 15, a najwięcéj złp. trzy, a to w stosunku do objektu przewinienia, osobno zaś:

3) na rzecz dozorców lub woźnych za wyniesienie i przyzwoite wręczenie oskarżonemu pozwu, oraz podpisu na dokumencie *insinuationis* do Wydziału na ręce Sekretarza złożenie, po gr. 15.

№ 10.

Инструкція Помощнику Подсудка Судебно-Полицейскаго Управленія при Муниципальномъ Управленіи столичнаго города Варшавы.

(2 (14) Февраля 1835 г.)

Статья 1.

Помощникъ Подсудка подчиняется надзору сего послѣдняго.

Статья 2.

Главную обязанность его составляютъ: допрашиваніе лицъ, уличенныхъ въ праздношатательствѣ и нищенствѣ, распоряженіе ими на основаніи законовъ и правительственныхъ постановленій, а равно веденіе строгаго контроля за бродягами, нищими и женщинами, выходящими по излеченіи изъ больницы Св. Лазаря.

Статья 3.

Помощникъ Подсудка обязанъ: допросить каждое лицо, пойманное на бродяжествѣ и нищенствѣ, если таковое въ первый разъ подвергается подобному обвиненію, по предварительномъ увѣщеваніи онаго къ показанію полной истины и указаніи ему всѣхъ послѣдствій лжи, и затѣмъ по общимъ вопросамъ составить надлежащій протоколъ; повѣрить обстоятельства, приводимыя обвиненнымъ въ свое оправданіе, потребовавъ свѣдѣній отъ подлежащихъ Приставовъ Исполнительной Полиціи, или же допросивъ владѣльцевъ или управляющихъ домовъ, а также другихъ лицъ, на которыхъ обвиненные будутъ ссылаться, желая оправдать себя отъ взведеннаго обвиненія, и доказать, что они имѣютъ постоянное мѣстожительства и приличный способъ пропитанія.

№ 10.

Instrukcya dla pomocnika Podsędka Wydziału Sądowo-Policyjnego przy Urzędzie Municypalnym miasta stołecznego Warszawy.

(d. 2 (14) Lutego 1835 r.)

Artykuł 1.

Pomocnik Podsędka pod zwierzchnim jego nadzorem pozostaje.

Artykuł 2.

Głównym zatrudnieniem jego będzie: badanie osób, na włóczęgostwie i żebractwie ujętych, rozporządzanie niemi wedle przepisów prawa i postanowień rządowych, oraz utrzymywanie ścisłéj kontroli nad włóczęgami, żebrakami i kobietami z szpitala Ś. Łazarza po wyleczeniu wychodzącemi.

Artykuł 3.

Pomocnik Podsędka jest w obowiązku każdą osobę na włóczęgostwie lub żebraninie ujętą, gdy ta raz pierwszy w tym zarzucie do niego przychodzi, po stosownem napomnieniu do zeznawania rzetelnéj prawdy i wystawieniu skutków kłamstwa, przesłuchać i dokładny protokół *ad generalia* z nią spisać. Okoliczności przez obwinionego ku usprawiedliwieniu przytoczone sprawdzić, a to przez zasięgnienie wiadomości od właściwych Komisarzy policyi wykonawczéj, lub przesłuchanie właścicieli lub rządców domów, lub też innych osób, na które obwinieni powoływać się będą, dla usprawiedliwienia się z zarzutu i dowiedzenia, że mają stałe zamieszkanie i godny sposób utrzymania.

Статья 4.

Въ протоколѣ этомъ слѣдуетъ показать: имя и фамилію обвиненнаго, лѣта отъ роду, мѣсто рожденія, имена и фамиліи одителей, съ поясненіемъ, состоятъ ли они въ живыхъ, или уже померли, вѣроисповѣданіе, происхожденіе, образъ жизни и мѣсто послѣдняго пребыванія, какіе обвиненный имѣетъ документы о своей личности, записанъ ли гдѣ либо по спискамъ народонаселенія и гдѣ именно, причины праздношатательства или нищенства, подвергался ли наказаніямъ и за что именно.

Статья 5.

При повѣркѣ объясненій подсудимыхъ, относительно праздношатательства и нищенства, слѣдуетъ также собрать свѣдѣнія о ихъ поведеніи, на сколько сіе окажется удобоисполнимымъ.

Статья 6.

По составленіи протоколовъ, со словъ обвиненныхъ и повѣркѣ оныхъ, тѣхъ изъ нихъ, которые въ первый разъ обвиняются въ праздношатательствѣ и нищенствѣ, сообразно съ состояніемъ ихъ здоровья, подвергнуть наказаніямъ, постановленнымъ на сей предметъ въ ст. 498 и 505 уложенія о наказаніяхъ и въ ст. 1 положенія 1830 года, а по вытерпѣніи ими таковыхъ наказаній, чужихъ бродягъ, вмѣстѣ съ составленными о нихъ протоколами, представить къ высылкѣ на мѣсто ихъ происхожденія, служителей, оставившихъ своихъ хозяевъ, учениковъ бѣжавшихъ отъ своихъ мастеровъ, ремесленныхъ подмастерьевъ, самовольно оставившихъ мастерскія, обратить на путь надлежащихъ ихъ обязанностей, а дѣйствительно нищихъ и бродягъ, на основаніи изданнаго о нихъ закона въ 1830 году, отправлять въ домъ пріюта и труда.

Статья 7.

Случается нерѣдко, что мастеръ не пожелаетъ принять обратно бѣжавшаго ученика или подмастерья, самовольно

Artykuł 4.

Protokół ten obejmować powinien: imię i nazwisko obwinionego, wiek, miejsce urodzenia, imiona i nazwiska rodziców, ze wzmianką, czy ci przy życiu zostają, czy też poumierali, religią, stan, zatrudnienie i miejsce ostatniego pobytu, jakie obwiniony posiada papiery legitymacyjne, czyli jest zapisany do ksiąg ludności i gdzie, powody włóczęgostwa lub żebraniny, czyli był karany i za co.

Artykuł 5.

Przy sprawdzeniu tłomaczeń o włóczęgostwo i żebractwo obwinionych, zbierać i zasięgać także należy wiadomości o konduicie i prowadzeniu się tychże, o ile się to da dopełnić.

Artykuł 6.

Po spisaniu protokółów z obwinionych, sprawdzeniu i wyrozumieniu tychże, na przekonanych w zarzucie włóczęgostwa lub żebractwa, raz pierwszy po ukaranie przychodzących, jeżeli stan zdrowia ich pozwoli, należy wymierzyć kary art. 498 i 505 Kodeksu karnego, oraz art. 1 ustawy w r. 1830 w téj mierze wyszłéj, postanowione, a po wycierpieniu takowéj, włóczęgów obcych, wraz z protokółami z nich spisanemi, przedstawić do wytransportowania do miejsc ich pochodzenia, służących —od panów, terminatorów od majstrów zbiegłych, czeladź rzemieślniczą, którzy samowolnie warsztaty swych majstrów poopuszczali, na drogę ich właściwych obowiązków zwrócić, a istotnych żebraków i włóczęgów dopiéro, wedle prawa w roku 1830 o nich wyszłego, do domu przytułku i pracy odesłać.

Artykuł 7.

Zdarza się częstokroć, że majster zbiegłego terminatora lub czeladnika, warsztat dobrowolnie opuszczającego, i pan

оставившаго ремесло, а равно хозяинъ не пожелаетъ имѣть болѣе оставившаго его служителя; въ такихъ случаяхъ ремесленныхъ учениковъ и подмастерьевъ слѣдуетъ отправлять на дальнѣйшее распоряженіе въ подлежащіе цѣхи, а служителей въ главный контроль служителей, внушивъ имъ, что если они будутъ вторично пойманы на праздношатательствѣ или нищенствѣ, то будутъ отданы въ домъ пріюта и труда.

Статья 8.

Относительно праздношатающихся неисправимыхъ, во второй или третій разъ подвергаемыхъ наказанію за праздношатательство и способныхъ къ военной службѣ, слѣдуетъ въ точности соблюдать постановленіе Совѣта Управленія Царства 26 Іюня (8 Іюля) 1834 года, за № 11,227, относительно же остальныхъ руководствоваться тѣмъ же постановленіемъ и сеймовымъ положеніемъ 1830 года.

Статья 9.

Опытомъ дознано, что выходящія по излеченіи изъ больницы Св. Лазаря женщины, оставляемыя безъ попеченія и надзора, возвращаются къ непотребной жизни и, болѣе падая нравственно, со временемъ приносятъ обществу болѣе вреда, чѣмъ пользы. Посему въ главную обязанность Помощнику Подсудка Полицейско-Судебнаго Отдѣленія вмѣняется также обращать все свое вниманіе на женщинъ сего рода. Онъ обязывается съ каждой женщины, выписавшейся изъ больницы Святаго Лазаря, снять показанія и таковыя надлежащимъ образомъ сообразить, и ежели женщина эта не имѣетъ постоянной квартиры и средствъ содержанія, а была служанкою и прямо изъ службы поступила въ больницу, то представить ее въ Контроль служителей для обращенія по принадлежности, если же она праздношатающаяся, мѣстная происхожденіемъ, то отправить ее въ домъ пріюта и труда, а постороннюю—въ мѣсто послѣдняго постояннаго ея пребыванія.

służącego, który go dobrowolnie opuścił, przyjąć do siebie napowrót nie chcą; w takich wypadkach po dalsze przeznaczenie należy terminatorów i czeladź rzemieślniczą do właściwych cechów, a służących głównemu Biurowi Kontroli Służących odesłać, z tém upomnieniem, że jeżeli powtórnie przytrzymani zostaną na włóczęgostwie lub żebraninie, oddani będą do domu zarobkowego.

Artykuł 8.

Co do włóczęgów płci męzkiéj niepoprawnych, raz drugi lub trzeci po ukaranie za włóczęgostwo przychodzących, a do pełnienia służby wojskowéj zdatnych, trzymać się wypada ściśle postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 26 Czerwca (8 Lipca) 1834 roku, Nr. 11,227, a co do reszty innych — tegoż postanowienia i prawa sejmowego z roku 1830.

Artykuł 9.

Doświadczenie naucza, że kobiety, po ich wyleczeniu, z szpitala Ś. Łazarza wychodzące, pozostawione bez opieki i dozoru nad niemi, wracają do życia nierządnego, a coraz bardziéj demoralizując się, stają się wreszcie coraz więcéj szkodliwe, niż jakikolwiek pożytek towarzystwu przynoszące. Dla czego głównym takoż obowiązkiem będzie pomocnika Podsędka Wydziału Sądowo-Policyjnego całą uwagę zwracać na kobiety tego rodzaju. Obowiązany on jest z każdéj kobiety ze szpitala odesłanéj, spisać protokół i takowy ściśle wyrozumieć, a jeżeli kobieta ta stałego mieszkania i sposobu utrzymania się nie wykaże, a jest sługą wprost ze służby do szpitala odesłaną lub niedawno z téj wyszłą, należy ją przedstawić Biurowi Kontroli Służących po dalsze dla niéj przeznaczenie, a jeżeli jest włóczęgą miejscową — do domu przytułku i pracy, zaś obcą do miejsca stałego ostatniego pobytu wypada odesłać.

Статья 10.

Случается, что многіе, единственно по причинѣ преклонныхъ лѣтъ, увѣчья, слабаго тѣлосложенія или недуга, не могутъ заработать на первыя жизненныя потребности и предаются праздношатательству и нищенству; такихъ лицъ слѣдуетъ помѣщать въ домахъ пріюта и труда или въ заведеніи благотворительнаго общества, а тѣмъ изъ нихъ, которые, при хорошемъ поведеніи, укажутъ постоянное мѣстожительства, можно дозволить собирать милостыню при назначенномъ для нихъ костелѣ, съ тѣмъ однако предостереженіемъ, что если они будутъ пойманы на нищенствѣ въ какомъ либо другомъ мѣстѣ, то будутъ немедленно арестованы и отправлены въ домъ пріюта и труда.

Статья 11.

Помощникъ Подсудка Судебно-Полицейскаго Отдѣленія обязанъ присутствовать въ засѣданіяхъ Попечительнаго Совѣта дома пріюта и труда, сноситься съ начальствомъ Института Благотворительнаго Общества, а равно съ завѣдывающею казенною прачешною, какъ для соглашенія относительно порядка доставленія лицъ, нуждающихся въ пріютѣ, такъ и для того, чтобы во всякомъ случаѣ имѣть надлежащія свѣдѣнія, на основаніи которыхъ возможно было бы каждый разъ сдѣлать надлежащее распоряженіе касательно бродягъ и нищихъ, нуждающихся въ помѣщеніи, и тѣмъ самимъ охранить публику отъ докучливыхъ просителей милостыни и отъ могущихъ случаться кражъ.

Статья 12.

Бродягъ и нищихъ, задержанныхъ при самомъ совершеніи покражи или во время продажи украденныхъ вещей, по разслѣдованіи всего дѣла, какъ относительно покражи, такъ и относительно праздношатательства, Помощникъ Подсудка обязанъ передать оное разсмотрѣнію Полицейскаго Суда, который окончательно рѣшитъ дѣло, или, если таковое превышаетъ предѣлы предоставленной ему власти, передаетъ подсудимаго въ вѣдѣніе

Artykuł 10.

Trafia się, że wiele osób, jedynie z powodu wieku podeszłego, kalectwa, słabowitego zdrowia lub niemocy, niemogąc zarobić sobie na pierwsze potrzeby życia i utrzymania, oddaje się żebractwu i włóczęgostwu; osoby takie winny być pomieszczone w domu przytułku i pracy lub w instytucie dobroczynności, a te, któreby wykazały, obok dobréj konduity, stałe zamieszkanie, mogą mieć nadto upoważnienie zbierania jałmużny przy oznaczonym dla siebie kościele, z tém wyraźném obostrzeniem, że gdzieindziéj na żebraninie spostrzeżeni, ujętemi i do domu zarobkowego zakwalifikowanemi zostaną.

Artykuł 11.

Pomocnik Podsędka Sądowo-Policyjnego Wydziału obowiązany jest bywać na posiedzeniach Rady Opiekuńczéj domu przytułku i pracy, znosić się z władzą nad instytutem dobroczynności przełożoną, oraz z entreprenerką pralni skarbowéj, a to tak dla porozumienia się względem manipulacyi przesyłania osób przytułku potrzebujących, jak równie mienia téj wiadomości, iżby każdego dnia był w stanie skutecznie rozporządzić włóczęgami i żebrakami, umieszczenia potrzebującemi, a tém samém publiczność zasłonić od natrętnego żebractwa i spełniania rozlicznych kradzieży.

Artykuł 12.

Włóczęgi i żebraki, na uczynku kradzieży lub w czasie przedaży rzeczy kradzionych przytrzymani, po wyinstruowaniu całéj sprawy, tak co do kradzieży, jako i włóczęgostwa, przez Pomocnika Podsędka przedstawieni być winni pod zawyrokowanie Sądu Policyjnego, który rzecz stanowczo rozpozna, lub jeżeli ta atrybucyą jego przechodzić będzie, wtenczas obwinionego na drogę właściwą kryminalną, z postanowie-

Уголовнаго Суда, съ тѣмъ чтобы, по вытерпѣніи наказанія за воровство, подсудимый возвращенъ былъ въ его вѣдѣніе.

Варшава, 4 Февраля 1835 года.

И. д. Военнаго Полиціймейстера Дѣйствующей Арміи и Вице Президента города Варшавы,

Генералъ-Маіоръ, (подписано) *Стороженко.*

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія утверждаетъ настоящую инструкцію во всѣхъ пунктахъ.

Варшава 2 (14) Февраля 1835 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *Головинъ.*

№ 11.

О раздѣленіи Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцинахъ на два Суда въ г. Хенцины и въ г. Кѣльцы.

(17 (29) Сентября 1851 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Нѣсколько лѣтъ уже тому назадъ составлено было предположеніе о раздѣленіи Суда Полиціи Исправительной въ городѣ Хенцины, какъ имѣющаго слишкомъ обширный кругъ вѣдомства, на два Отдѣленія, а именно: одно изъ этихъ Отдѣленій предположено было оставить въ томъ же городѣ Хенцины, а другое перевести въ городъ Кѣльцы. Его Сіятельство Князь Намѣстникъ Царства, предписаніемъ отъ 11 (23) Іюня сего года, за № 23,189, повелѣть изволилъ, не ожидая передачи военными властями поепископскаго дома въ городѣ Кѣльцы, занятаго нынѣ подъ военный госпиталь, и предназначеннаго для безплатнаго помѣщенія судебныхъ мѣстъ нанять соотвѣтствен-

niem powrotu po wycierpianéj karze za kradzież, prześle.

Warszawa, dnia 4 Lutego 1835 r.

P. o. Wojennego Jenerał Policmajstra Czynnéj Armii i Vice-Prezydenta miasta Warszawy,

Jenerał Major, (podpisano) *Storożenko.*

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego instrukcyą niniejszą we wszystkich punktach zatwierdza.

Warszawa, dnia 2 (14) Lutego 1835 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Gołowin.*

№ 11.

Rozdzielenie Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach na dwa: jeden w Chęcinach, drugi w Kielcach.

(d. 17 (29) Września 1851 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Od lat już kilku powziętym został zamiar rozdzielenia Sądu Policyi Poprawczéj w mieście Chęcinach, jako zbyt obszerną jurisdykcyą mającego, na dwa Wydziały, a mianowicie pozostawienia jednego z nich w témże mieście i przeniesienia drugiego do miasta Kielc. Decyzyą z dnia 11 (23) Czerwca roku bież., Nr. 23,189, Książę Namiestnik Królestwa polecić raczył, ażeby, nie czekając na oddanie przez władze wojskowe pałacu po-biskupiego w Kielcach, na lazaret wojskowy zajętego, który na bezpłatne lokale sądowe

ное помѣщеніе для втораго Отдѣленія Полицейско-Исправительнаго Суда.

Въ исполненіе сего приказанія, нанято надлежащее помѣщеніе въ г. Кѣлцы для Полицейско-Исправительнаго Суда, на одинъ годъ, считая съ 19 Сентября (1 Октября) с. г. съ платежемъ ежегодно по 300 руб., и по сему поводу Правительственная Коммисія Юстиціи вошла 20 Августа (1 Сентября) сего года, за № 13,586, въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ:

a) чтобы, при раздѣленіи Хенцинскаго Суда на два Отдѣленія, сохранить равномѣрный раздѣлъ, и какъ въ отношеніи округа вѣдомства, такъ равно въ отношеніи населенія, раздѣлить подвѣдомственный Суду округъ на двѣ равныя части, а именно: въ вѣдомствѣ Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцины оставить пять судебныхъ округовъ: Пилицкій, Олькушскій, Лелевскій, Мѣховскій и Прошовицкій, къ вѣдомству же Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы причислить судебные округи: Кѣлецкій, Ендржеевскій, Шидловскій, Стопницкій и Шкальбмерскій, и назвать этотъ Судъ: *Судомъ Полиціи Исправительной Кѣлецкаго Отдѣленія въ г. Кѣльцы*;

b) изъ числа 8 Ассесоровъ, двухъ Помощниковъ Прокурора, двухъ Писарей, столькихъ же Архиваріусовъ, 12 Канцеляристовъ и четырехъ лицъ нижнихъ служителей, оставить половину въ вѣдѣніи Суда въ г. Хенцины, другую же половину перевести въ городъ Кѣльцы и образовать изъ нихъ второе Отдѣленіе;

c) во вновь образуемый отдѣльный Судъ назначить особаго Начальника, то есть Предсѣдательствующаго Судью съ жалованьемъ по 750 руб. въ годъ;

d) сверхъ того для Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы назначить особую канцелярскую сумму, которая подобно другимъ Судамъ, имѣющимъ такой же личный составъ, будетъ составлять неменѣе 300 руб. въ годъ.

jest przeznaczonym, wynająć odpowiedni lokal na pomieszczenie drugiego Wydziału Sądu Policyi Poprawczéj.

W wykonaniu takowego polecenia lokal odpowiedni dla Sądu Policyi Poprawczéj w Kielcach na rok jeden, od 19 Września (1 Października) r. b., za opłatą rocznego czynszu w kwocie rs. 300, już wynajęto, i z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości weszła do Rady Administracyjnéj na dniu 20 Sierpnia (1 Września) r. b., Nr. 13,586, z przedstawieniem:

a) aby przy rozdzieleniu Sądu w Chęcinach na dwa oddzielnie urzędować mające Wydziały, zachować równy podział, i tak pod względem jurisdykcyj, jakotéż pod względem indywiduów, wszystko na dwie równe części rozdzielić, a mianowicie: przy jurisdykcyi Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach pozostawić pięć okręgów sądowych, to jest: Pilicki, Olkuski, Lelowski, Miechowski i Proszowski; zaś do jurisdykcyi Sądu Policyi Poprawczéj w Kielcach przydzielić okręgi: Kielecki, Jędrzejowski, Szydłowski, Stopnicki i Szkalbmierski, i temu Sądowi nadać nową nazwę: „*Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału Kieleckiego w Kielcach;*“

b) aby z 8-u Assesorów, 2-ch Podprokuratorów, 2-ch Pisarzy, tyluż Archiwistów, 12-u Kancelistów i 4-ch osób ze służby niższéj, połowę zostawić dla jurisdykcyi Sądu w Chęcinach, drugą zaś połowę do miasta Kielc przenieść i z nich drugi Wydział utworzyć;

c) aby dla nowo utworzyć się mającego oddzielnego Sądu, wyznaczyć oddzielnego Naczelnika, to jest Sędziego Prezydującego, z płacą rs. 750;

d) aby oprócz tego, dla Sądu Policyi Poprawczéj w Kielcach wyznaczyć oddzielny fundusz kancelaryjny, który, podobnie jak w innych Sądach z takiegoż kompletu składających się, wyniesie rocznie najmniéj rs. 300.

Эту послѣднюю потребность можно будетъ удовлетворить такимъ образомъ, что изъ нынѣшней канцеллярской суммы Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцины составляющей 450 руб. въ годъ, придется оставить на Отдѣленіе въ г. Хенцины 300 руб., а 150 руб. перевести въ штатъ Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы, съ прибавкою оному еще 150 руб. За симъ по этой статьѣ потребуется новаго расхода только 150 руб.

Правительственная Коммисія Юстиціи, прося Совѣтъ Управленія объ утвержденіи представленнаго ею вышеизложеннаго проекта о раздѣлѣ вѣдомства Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы и въ г. Хенцины, ходатайствуетъ при томъ о назначеніи Совѣтомъ изъ состоящаго въ его распоряженіи кредита въ настоящемъ году слѣдующихъ суммъ:

1. На помѣщеніе Отдѣленія Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы за время съ 19 Сентября (1 Октября) с. г. по то же число 1852 г., то есть за весь годъ, 300 руб. — коп.

2. На жалованье Предсѣдательствующему Судьѣ соразмѣрно годовому окладу 750 руб. считая за послѣднюю четверть . . . . . 187 „ 50 „

3. На первыя и постоянныя потребности Кѣлецкаго Отдѣленія, равнымъ образомъ за послѣднюю четверть, соразмѣрно годовой суммѣ 300 руб. . . . . 75 „ — „

Итого . . 562 „ 50 „

и сверхъ того о дозволеніи внести въ штатъ 1852 года на постоянное содержаніе Отдѣленія Суда Полиціи Исправительной въ г. Кѣльцы слѣдующія статьи:

1. Жалованье Предсѣдательствующему Судьѣ 750 руб.

2. На канцелярскія надобности 300 руб., съ тѣмъ что бы изъ канцелярской суммы нынѣшняго Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцины, составляющей 450 руб., оставить въ штатѣ на потребности того же Суда только 300 руб., а сумму 150 руб. перевести въ штатъ втораго Отдѣленія въ г. Кѣльцы.

Совѣтъ изъявилъ свое согласіе на представленіе Правительственной Коммисіи Юстиціи, какъ по предмету раздѣла

Téj potrzebie w ten sposób zaradzić będzie można, że z dzisiejszego funduszu kancelaryjnego Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach, wynoszącego rocznie rs. 450, pozostawić wypadnie na Wydział w Chęcinach rs. 300, a rs. 150 przenieść na etat Sądu Policyi Poprawczéj w Kielcach, z dodaniem rs. 150. W téj zatém pozycyi nowy wydatek wyniesie tylko rs. 150.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, upraszając Radę Administracyjną, aby przedstawiony przez nią powyższy projekt jurisdykcyi Sądów Policyi Poprawczéj w Kielcach i Chęcinach zatwierdziła, wnosiła zarazem, aby taż Rada z funduszu do swéj dyspozycyi pozostawionego, w tym roku następujące sumy wyasygnowała:

1. Na lokal Wydziału Sądu Policyi Poprawczéj w Kielcach, za czas od dnia 19 Września (1 Października) r. b. do tegoż dnia 1852 r., czyli za cały rok . . . . rs. 300 kop. —

2. Na płacę Sędziego Prezydującego, w stosunku rocznéj płacy, rs. 750 wynoszącéj, licząc za ostatni kwartał . . . . . „ 187 „ 50

3. Na pierwsze i ciągłe potrzeby Wydziału w Kielcach, także na ostatni kwartał, w stosunku rocznéj kwoty 300 rub. sr. wynoszącéj . . . . . „ 75 „ —

Razem „ 562 „ 50

tudzież, aby na ciągłe uposażenie Wydziału Sądu Policyi Poprawczéj, w mieście Kielcach urzędować mającego, do etatu na rok 1852 dozwoliła wnieść następujące pozycye:

1. Płacę Sędziego Prezydującego — rs. 750.

2. Na fundusz kancelaryjny—rs. 300, z warunkiem, iżby z funduszu kancelaryjnego dzisiejszego Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach, kwotę rs. 450 wynoszącego, na potrzeby tegoż Sądu tylko rs. 300 na etacie pozostało, zaś kwota rs. 150, aby na etat drugiego Wydziału w Kielcach przeniesioną została.

Rada oświadczyła, że się do przedstawienia Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, tak w przedmiocie rozdziału do-

нынѣшняго вѣдомства Суда Полиціи Исправительной въ г. Хенцины, такъ равно и относительно назначенія на сей предметъ единовременныхъ и постоянныхъ суммъ, въ размѣрахъ, предположенныхъ Правительственною Коммисіею.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Лебренъ.*

№ 26,188.

№ 12.

Постановленіе о переименованіи Суда Полиціи Исправительной Бржеско-Куявскаго Отдѣленія и Мироваго Суда Бржеско-Куявскаго округа, перваго Судомъ Полиціи Исправительной Влоцлавскаго Отдѣленія, а втораго Мировымъ Судомъ Влоцлавскаго округа.

(15 (27) Октября 1847 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Высочайшимъ указомъ 21 Января (2 Февраля) с. г. Сохачевскій уѣздъ переименованъ Ловичскимъ, а Куявскій Влоцлавскимъ. Въ Ловичскомъ уѣздѣ имѣется нынѣ Мировой Судъ, который находится въ Сохачевѣ и носитъ прежнее названіе Мироваго Суда Сохачевскаго округа, а въ Влоцлавскомъ уѣздѣ— Судъ Полиціи Исправительной Бржеско-Куявскаго Отдѣленія и Мировой Судъ Бржеско-Куявскаго округа, находящіеся въ Брестѣ Куявскомъ; поэтому встрѣчается недоразумѣніе, какъ слѣдуетъ нынѣ называть эти Суды.

Мировому Суду Сохачевскаго округа Правительственная Коммисія Юстиціи полагаетъ сохранить теперешнее его названіе, по слѣдующимъ причинамъ: что, по предположенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, которое Коммисія

tychczasowéj jurisdykcyi Sądu Policyi Poprawczéj w Chęcinach, jakotéż wyznaczenia w tym celu jednorazowych i stałych funduszów, w wysokości przez Kommissyą Rządową zaproponowanéj, przychyla.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

Nr. 26,188.

№ 12.

Przemianowanie Sądu Policyi Poprawczéj Wydziału Brzesko-Kujawskiego i Sądu Pokoju Okręgu Brzesko-Kujawskiego, pierwszy na Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału Włocławskiego, drugi na Sąd Pokoju Okręgu Włocławskiego.

(d. 15 (27) Października 1847 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Najwyższym ukazem z dnia 21-go Stycznia (2-go Lutego) roku bieżącego, zmienioną została nazwa powiatów: Sochaczewskiego na Łowicki — a Kujawskiego na Włocławski. W powiecie Łowickim istnieje teraz Sąd Pokoju, noszący dawną nazwę Sądu Pokoju okręgu Sochaczewskiego, umieszczony w mieście Sochaczewie, a w powiecie Włocławskim — Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału Brzesko-Kujawskiego i Sąd Pokoju okręgu Brzesko-Kujawskiego, oba umieszczone w Brześciu Kujawskim; zachodzi więc wątpliwość, jak je obecnie nazywać.

Co do Sądu Pokoju okręgu Sochaczewskiego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości mniemała, że nazwę dotychczasową rzeczonego Sądu wypadałoby zatrzymać, z tych mianowicie powodów; że zamierzoną jest przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, a przez Kommissyą Sprawiedliwości za słuszną uznana, dla dogodności

Юстиціи находитъ основательнымъ, имѣется въ виду, для удобства правительственныхъ мѣстъ и мѣстныхъ жителей, преобразовать: Ловичскій, Равскій, Гостынскій и Ленчицкій уѣзды, вслѣдствіе чего необходимо будетъ учредить особый Судъ въ г. Ловичѣ для частей трехъ уѣздовъ: Равскаго, Ленчицкаго и Гостынскаго, которые предполагается присоединить къ Ловичскому уѣзду; что надобность въ учрежденіи новаго Суда давно уже была ощущаема, нынѣ же, когда г. Ловичъ, чрезъ проведеніе чрезъ оный желѣзной дороги сдѣлался столь важнымъ для торговли и удобства сообщенія, необходимость въ томъ сдѣлалась еще болѣе настоятельною; наконецъ, что если этотъ проектъ, который Коммисія Юстиціи, по сношенію съ Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, намѣрена представить въ Совѣтъ Управленія, удостоится утвержденія, то въ одномъ уѣздѣ будетъ два округа, и затѣмъ Мировой Судъ въ Ловичѣ будетъ имѣть названіе Ловичскаго Округа, а Мировой Судъ въ Сохачевѣ сохранитъ теперешнее свое названіе Сохачевскаго округа.

Что же касается Суда Полиціи Исправительной и Мироваго Суда въ Брестѣ-Куявскомъ, то Правительственная Коммисія Юстиціи полагала бы соотвѣтственнымъ чтобы, первый изъ нихъ, такъ какъ вѣдомство его распространяется на весь Влоцлавскій уѣздъ, наименовать *Судомъ Полиціи Исправительной Влоцлавскаго Отдѣленія*, второй же, въ округѣ коего лежитъ городъ Влоцлавокъ, *Мировымъ Судомъ Влоцлавскаго округа*.

Правительственная Коммисія Юстиціи, представляя таковое мнѣніе въ Совѣтъ Управленія, отъ 11 (23) Сентября с. г., за № 9,337, испрашивала соотвѣтственнаго по сему предмету разрѣшенія.

Совѣтъ Управленія мнѣніе Правительственной Коммисіи Юстиціи положилъ утвердить.

Варшава, 15 (27) Октября 1847 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Лебренъ*.

№ 17,286.

---

władz rządowych i samychże mieszkańców, reorganizacya powiatów Łowickiego, Rawskiego, Gostyńskiego i Łęczyckiego; że skutkiem téj reorganizacyi, koniecznem będzie ustanowienie w mieście Łowiczu oddzielnego Sądu Okręgowego, dla części powiatów: Rawskiego, Łęczyckiego i Gostyńskiego, które do powiatu Łowickiego przyłączyć jest zamiar; że potrzeba tego nowego Sądu oddawna już i tak czuć się dawała, obecnie zaś czyni ją naglejszą ważność pod względem komunikacyi i handlu, jaką miasto Łowicz nabyło, przez przewiedzenie przez niego drogi żelaznéj; wreszcie, że jeżeli ten projekt, który Kommissya Rządowa Sprawiedliwości oddzielnie, za zniesieniem się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przedstawić Radzie Administracyjnéj zamierza, przyjdzie do skutku, byłyby dwa okręgi w jednym powiecie, z których każdemu wypada dać nazwę; a zatém Sąd Pokoju w Łowiczu będzie miał nazwę okręgu Łowickiego, a Sąd Pokoju w Sochaczewie zatrzyma swą nazwę okręgu Sochaczewskiego.

Co się zaś tyczy Sądu Policyi Poprawczéj i Sądu Pokoju w Brześciu Kujawskim, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uważała właściwém, ażeby pierwszy z tych, jako rozciągający jurisdykcyą na cały powiat Włocławski, nazywał się *Sądem Policyi Poprawczéj Wydziału Włocławskiego*, drugi zaś, w którego obrębie leży miasto Włocławek, *Sądem Pokoju Okręgu Włocławskiego*.

Przedstawiając wniosek takowy pod d. 11 (23) Września r. b., Nr. 9,337, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uprasza Radę Administracyjną o stosowną w téj mierze decyzyą.

Rada wnioski Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości zatwierdziła.

Warszawa, dnia 15 (27) Października 1847 roku.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Le Brun*.

Nr. 17,286.

№ 13.

Перемѣна наименованій Судовъ соотвѣтствующая новому раздѣленію края.

(24 Января (5 Февраля) 1867 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Вслѣдствіе установленнаго Высочайшимъ указомъ 19 (31) Декабря 1866 г. новаго раздѣленія Царства Польскаго въ административномъ отношеніи на 10 губерній и 85 уѣздовъ, признавъ соотвѣтственнымъ, впредь до предстоящаго новаго судоустройства, при которомъ раздѣленіе и число Судовъ примѣнено будетъ къ административному раздѣленію края, измѣнить названія существующихъ Судовъ сообразно нынѣшнему раздѣленію края, по представленію Правительственной Коммиссіи Юстиціи, постановляетъ слѣдующее:

Статья 1.

Нынѣ существующіе Уголовные Суды Варшавской, Радомской, Люблинской, а также Плоцкой и Августовской губерній, именовать впредь по мѣстамъ ихъ присутствія, а именно:

Варшавскій, Кѣлецкій, Люблинскій, Плоцкій Уголовный Судъ.

Статья 2.

Гражданскіе Трибуналы, именуемые донынѣ: Варшавской губерніи въ Варшавѣ и Калищѣ, Радомской губерніи въ Радомѣ

№ 13.

Zmiana nazwy Sądów, odpowiadająca nowemu podziałowi kraju.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II,

Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutku nowego podziału Królestwa pod względem administracyjnym, ustanowionego ukazem Najwyższym z d. 19 (31) Grudnia 1866 r., na 10 Gubernij i 85 powiatów, zanim ogłosić się mająca organizacya Sądownictwa zastosuje podział i liczbę Sądów do podziału administracyjnego kraju, uznając za właściwe wprowadzić co do nazwy dotychczasowéj istniejących Sądów zmiany odpowiadające teraźniejszemu podziałowi kraju, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Dotychczasowe Sądy Kryminalne gubernii Warszawskiéj, Radomskiéj, Lubelskiéj, oraz gubernij Płockiéj i Augustowskiéj, zmienią nazwy swe teraźniejsze na następujące, od miejsc odbywanych posiedzeń:

Sąd Kryminalny: w Warszawie, w Kielcach, w Lublinie, w Płocku.

Artykuł 2.

Trybunały Cywilne, noszące dotąd nazwy: gubernii Warszawskiéj w Warszawie i Kaliszu, gubernii Radomskiéj

и Кѣльцахъ, Люблинской губерніи въ Люблинѣ и Сѣдлецѣ; Плоцкой губерніи въ Плоцкѣ, Августовской губерніи I-го Отдѣленія въ Ломжѣ и Августовской губерніи II-го Отдѣленія въ Сувалкахъ, равномѣрно именовать впредь по мѣстамъ ихъ присутствія:

Варшавскій, Калишскій, Радомскій, Кѣлецкій, Люблинскій, Сѣдлецкій, Плоцкій, Ломжинскій, Сувалкскій Гражданскій Трибуналъ.

Статья 3.

Суды Исправительной Полиціи, именуемые донынѣ: Судъ Исправительной Полиціи Варшавскаго уѣзда I-го Отдѣленія и II-го Отдѣленія, Судъ Исправительной Полиціи Ленчицкаго Отдѣленія, Влоцлавскаго, Калишскаго, Петрковскаго и т. д., впредь именовать по мѣстамъ ихъ присутствія: Варшавскій Судъ Исправительной Полиціи I-го Отдѣленія и Варшавскій Судъ Исправительной Полиціи II-го Отдѣленія, Ленчицкій, Брестскій, Калишскій, Петроковскій, Радомскій, Кѣлецкій, Хенцинскій, Сандомирскій, Люблинскій, Яновскій, Сѣдлецкій, Бѣльскій, Плоцкій, Пултускій, Ломжинскій, Кальварійскій Судъ Исправительной Полиціи.

Статья 4.

Мировые Суды, именуемые донынѣ по округамъ ихъ вѣдомства, какъ напримѣръ, Мировой Судъ округа и города Варшавы 1, 2, 3 и 4 Отдѣленій, Мировой Судъ Блонскаго округа, Черскаго, Станиславовскаго и т. д., впредь также именовать по мѣстамъ ихъ присутствія:

Варшавскій Мировой Судъ I-го Отдѣленія, Варшавскій Мировой Судъ II-го Отдѣленія, Варшавскій Мировой Судъ III-го Отдѣленія, Прагскій, Блонскій, Гроецкій, Радыминскій, Минскій, Равскій, Брезинскій, Ленчицкій, Лодзинскій, Ловичскій, Гомбинскій, Кутновскій, Брестскій, Ковальскій, Радѣевскій, Калишскій, Вартскій, Конинскій, Пыздрскій, Сѣрадзскій, Шадковскій, Велюнскій, Ченстоховскій, Петроковскій, Радомскій, Сандомирскій, Сташовскій, Опатовскій, Солецкій, Козеницкій, Конскій,

w Radomiu i Kielcach, gubernii Lubelskiéj w Lublinie i Siedlcach, gubernii Płockiéj w Płocku, gubernii Augustowskiéj Wydziału I-go w Łomży i gubernii Augustowskiéj Wydziału II-go w Suwałkach, mają się podobnież odtąd nazywać od miejsc swych posiedzeń:

Trybunał Cywilny w Warszawie, Trybunał Cywilny w Kaliszu, w Radomiu, w Kielcach, w Lublinie, w Siedlcach, w Płocku, w Łomży, w Suwałkach.

Artykuł 3.

Sądy Policyi Poprawczéj, noszące dotąd nazwy: Sąd Policyi Poprawczéj powiatu Warszawskiego Wydziału 1-go i Wydziału 2-go, Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału Łęczyckiego, Włocławskiego, Kaliskiego, Petrokowskiego i t. d., mają się odtąd nazywać, stosownie do miejsc swych posiedzeń: Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału I-go w Warszawie, Sąd Policyi Poprawczéj Wydziału II-go w Warszawie, Sąd Policyi Poprawczéj: w Łęczycy, w Brześciu, w Kaliszu, w Petrokowie, w Radomiu, w Kielcach, w Chęcinach, w Sandomierzu, w Lublinie, w Janowie, w Siedlcach, w Bieły, w Płocku, w Pułtusku, w Łomży, w Kalwaryi.

Artykuł 4.

Sądy Pokoju, które dotąd nosiły nazwy od okręgów swych jurisdykcyj, jak np. Sąd Pokoju okręgu i miasta Warszawy Wydziału 1, 2, 3 i 4-go, Sąd Pokoju okręgu Błońskiego, Czerskiego, Stanisławowskiego i t. d., mają się odtąd nazywać także od miejsc swych posiedzeń:

Sąd Pokoju w Warszawie Wydziału I-go, Sąd Pokoju w Warszawie Wydz. II-go, Sąd Pokoju w Warszawie Wydz. III-go, Sąd Pokoju: na Pradze, w Błoniu, w Grójcach, w Radyminie, w Minsku, w Rawie, w Brezinie, w Łęczycy, w Łodzi, w Łowiczu, w Gombinie, w Kutnie, w Brześciu, w Kowalu, w Radiejewie, w Kaliszu, w Warcie, w Koninie, w Pyzdrach, w Sieradzu, w Szadku, w Wieluniu, w Częstochowie,

Опоченскій, Шидловецкій, Кѣлецкій, Андреевскій, Мѣховскій, Скальбмирскій, Прошовецкій, Олькушскій, Пилицкій, Жарекскій, Хмѣльницкій, Стопницкій, Люблинскій, Любартовскій, Казимирскій, Красноставскій, Холмскій, Грубешовскій, Томашовскій, Щебржешинскій, Бѣлгорайскій, Красникскій, Сѣдлецкій, Соколовскій, Луковскій, Гарволинскій, Желеховскій, Бѣльскій, Лосицкій, Радинскій, Влодавскій, Плоцкій, Закрочимскій, Пултускій, Липновскій, Млавскій, Праснышскій, Остроленскій, Ломжинскій, Тыкоцинскій, Щучинскій, Сувалкскій, Сейнскій, Кальварійскій, Маріампольскій Мировой Судъ.

Статья 5.

Всѣ въ предыдущихъ статьяхъ поименованные Суды сохраняютъ временно тѣ же, какъ донынѣ, территоріальные предѣлы своего вѣдомства.

Статья 6.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ 24 Января (5 Февраля) 1867 года.

Намѣстникъ,
Генералъ-Фельдмаршалъ, (подписано) *Графъ Бергъ.*

---

w Petrokowie, w Radomiu, w Sandomirzu, w Staszowie, w Opatowie, w Solcu, w Kozienicach, w Końsku, w Opoczny, w Szydłowcu, w Kielcach, w Andrejewie, w Miechowie, w Skalbmierzu, w Proszowicach, w Olkuszu, w Pilicy, w Żarkach, w Chmielniku, w Stopnicy, w Lublinie, w Lubartowie, w Kazimierzu, w Krasnostawie, w Chołmie, w Hrubieszowie, w Tomaszowie, w Szczebrzeszynie, w Biełgoraju, w Kraśniku, w Siedlcach, w Sokołowie, w Łukowie, w Garwolinie, w Żelechowie, w Bieły, w Łosicach, w Radinie, w Włodawie, w Płocku, w Zakroczymiu, w Pułtusku, w Lipnie, w Mławie, w Prasnyszu, w Ostrołęce, w Łomży, w Tykocinie, w Szczuczynie, w Suwałkach, w Sejnach, w Kalwaryi, w Maryampolu.

Artykuł 5.

Wszystkie w artykułach porzedzających wymienione Sądy, zachowują tymczasowo tęż samą, jak dotąd, jurisdykcyą terytoryalną.

Artykuł 6.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, poruczoném zostaje Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1867 r.

Namiestnik,
Jenerał-Feldmarszałek (podpisano) *Hr. Berg.*

№ 14.

О присвоеніи Инквирентамъ (слѣдственнымъ засѣдателямъ) права участвовать въ рѣшеніи дѣлъ.

(19 Сентября 1812 г.)

Божіею Милостью
ФРИДРИХЪ АВГУСТЪ,
Король Саксонскій, Герцогъ Варшавскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Такъ какъ по вновь утвержденному штату, въ составѣ Судебныхъ Отдѣленій Полиціи Исправительной положены Инквиренты (слѣдственные засѣдатели), то, въ дополненіе къ постановленію Нашему, состоявшемуся въ Пильницъ 26 Іюля 1810 года, объ учрежденіи Уголовныхъ Судовъ, а именно къ ст. 6-ой, по представленію Министра Юстиціи и выслушаніи мнѣнія Нашего Государственнаго Совѣта, постановляемъ:

Статья 1.

Инквиренты, какъ входящіе въ составъ Суда, имѣютъ рѣшительный голосъ и заступаютъ гражданскаго Подсудка.

Статья 2.

Въ случаѣ однакожъ отсутствія одного изъ Членовъ Судебнаго состава Отдѣленія Полиціи Исправительной, гражданскій Подсудокъ, на основаніи ст. 6 сказаннаго выше постановленія, засѣдаетъ съ рѣшительнымъ голосомъ.

№ 14.

Nadanie Inkwirentom głosu przy sądzeniu spraw.

(d. 19 Września 1812 r.)

z Bożéj Łaski
FRYDERYK AUGUST,
Król Saski, Książę Warszawski
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Gdy podług nowego etatu, do składu sądowego Wydziałów Policyi Poprawczéj dodani są Inkwirenci, przeto dekret Nasz z dnia 26 Lipca 1810 r., w Pilnic co do organizacyi Sądów Kryminalnych wydany, a mianowicie artykuł 6-y uzupełniając, na przedstawienie Ministra Sprawiedliwości, wysłuchawszy Naszéj Rady Stanu, stanowimy:

Artykuł 1.

Inkwirenci, jako do składu Sądu należący, głos stanowczy mieć i miejsce Podsędka Cywilnego zastępować będą.

Artykuł 2.

Jednakże w przypadku nieprzytomności jednego z Członków składu sądowego Wydziału Policyi Poprawczéj, Podsędek Cywilny, podług brzmienia artykułu 6-go powyższego dekretu, z głosem stanowczym zasiadać będzie.

Статья 3.

Въ тѣхъ изъ Отдѣленій Полиціи Исправительной, въ коихъ Инквирентовъ не положено, ст. 6 постановленія отъ 26 Іюля 1810 года сохраняетъ вполнѣ свою силу.

Исполненіе и внесеніе въ Дневникъ Законовъ настоящаго постановленія возлагаемъ на Нашего Министра Юстиціи.

Во дворцѣ Нашемъ въ Дрезденѣ, 19 Сентября 1812 года.

(подписано) Фридрихъ Августъ.

Контрасигнировалъ:
Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Станиславъ Бреза.*

№ 15.

Объ утвержденіи штата двухъ Отдѣленій Суда Полиціи Исправительной въ Варшавѣ.

(24 Февраля 1824 г.)

По Указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА I,
Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.

Во исполненіе Высочайшей Его Императорскаго Величества воли, изъясненной въ прилагаемомъ при семъ въ копіи отношеніи Министра Статсъ-Секретаря отъ 29 Января (10 Февраля) сего года, чтобы, по случаю обстоятельствъ, препятствующихъ донынѣ окончательному устройству судебныхъ мѣстъ, на осно-

Artykuł 3.

Co do Wydziałów Policyi Poprawczéj, w których Inkwirenci dodani nie są, artykuł 6-ty dekretu z dnia 26 Lipca 1810 r. w zupełności swéj zachowanym zostanie.

Dopełnienie i umieszczenie niniejszego dekretu w Dzienniku Praw, Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości zalecamy.

W pałacu Naszym w Dreznie, d. 19 Września 1812 r.

(podpisano) Fryderyk August.

przez Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Stanisław Breza.*

№ 15.

Ustanowienie składu dwóch Wydziałów Sądu Policyi Poprawczéj w Warszawie.

(d. 24 Lutego 1824 r.)

w Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Książę Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W uskutecznieniu Najwyższéj Najjaśniejszego Pana woli, dołączoną tu w kopii odezwą Ministra Sekretarza Stanu z dnia 29 Stycznia (10 Lutego) r. b. oznajmioną, aby, ze względu na okoliczności, które jeszcze stają na przeszkodzie ostatecznéj organizacyi sądownictwa, wedle zasad Ustawą Kon-

ваніяхъ, изложенныхъ въ Конституціонномъ уставѣ, два Варшавскія Отдѣленія Полиціи Исправительной были до времени преобразованы по представленному Коммисіею Юстиціи проекту, мы постановили и постановляемъ слѣдующій штатный уставъ и окладъ жалованья и расходовъ упомянутыхъ двухъ Отдѣленій:

§ 1.

Первое Отдѣленіе.

Одинъ Судья Предсѣдательствующій		5,000 зл.
Шесть Уголовныхъ Ассесоровъ, изъ коихъ:		
3 по 3,000 злот. 9,000 3 по 2,500 „ 7,500	. . .	16,500 зл.
Одинъ исправляющій должность Прокурора . .		3,000 зл.
Одинъ Писарь		1,800 зл.
Восемь Писцовъ, изъ коихъ:		
6 по 1,200 злот. 7,200 2 по 1,000 „ 2,000	. . .	9,200 зл.
Два Возныхъ по 600 злот.		1,200 зл.
Одинъ Служитель		500 зл.
На канцелярскіе расходы съ отопленіемъ . . .		3,000 зл.
итого . . .		42,200 зл.

Второе Отдѣленіе.

Одинъ Судья Предсѣдательствующій		5,000 зл.
Пять Ассесоровъ: 3 по 3,000 зл. 9,000 2 по 2,500 зл. 5,000	. . .	14,000 зл.
Одинъ и. д. Прокурора		3,000 зл.
Одинъ Писарь		2,000 зл.
Одинъ Архиваріусъ		1,800 зл.
Семь Писцовъ: 5 по 1,200 зл. 6,000 2 по 1,000 зл. 2,000	. . .	8,000 зл.
Два Возныхъ по 600 злот.		1,200 зл.
Одинъ Служитель		500 зл.
Канцелярскія потребности		3,000 зл.
итого . . .		38,000 зл.

stytucyjną objętych, obydwa Wydziały Policyi Poprawczéj w Warszawie zostały tymczasowie na nowo urządzone, stosownie do przedstawionego przez Kommissyą Sprawiedliwości planu, postanowiliśmy i stanowimy następujący skład osób, tudzież etat płacy i wydatków na wyż rzeczone dwa Wydziały:

§ 1.

Wydział Pierwszy.

Jeden Sędzia Prezydujący		5,000 złp.
Sześciu Assesorów Kryminalnych, z których:		
3 po 3,000 złot. 9,000 3 po 2,500 „ 7,500	. . .	16,500 „
Jeden Zastępca Prokuratora		3,000 „
Jeden Pisarz		2,000 „
Jeden Archiwista		1,800 „
Ośmiu Kancelistów, z których:		
6 po 1,200 złot. 7,200 2 po 1,000 „ 2,000	. . .	9,200 „
Dwóch Woźnych po 600 złp.		1,200 „
Jeden Posługacz		500 „
Na potrzeby kancelaryi i opał		3,000 „
suma		42,200 złp.

Wydział Drugi.

Jeden Sędzia Prezydujący		5,000 złp.
Pięciu Assesorów 3 po 3,000 zł. 9,000 2 po 2,500 „ 5,000	. . .	14,000 „
Jeden Zastępca Prokuratora		3,000 „
Jeden Pisarz		2,000 „
Jeden Archiwista		1,800 „
7-miu Kancelistów 5 po 1,200 zł. 6,000 2 po 1,000 „ 2,000	.	8,000 „
Dwóch Woźnych po złp. 600		1,200 „
Jeden Posługacz		500 „
Potrzeby kancelaryi		3,000 „
suma		38,000 złp.

§ 2.

Такъ какъ, по росписанію текущаго года, на содержаніе обоихъ Отдѣленій Полиціи Исправительной въ столицѣ утвержденъ расходъ только въ количествѣ 42,300 злот., по установленному же выше новому штатному составу, на содержаніе сказанныхъ Отдѣленій потребуется сумма 80,200 злот., то остальной расходъ, въ количествѣ тридцать семь тысячь девятьсотъ злотыхъ, на основаніи Высочайшаго разрѣшенія будетъ покрытъ, изъ сверхсмѣтныхъ доходовъ по бюджету настоящаго года.

§ 3.

Исполненіе настоящаго постановленія поручаемъ Правительственнымъ Коммисіямъ Юстиціи и Финансовъ и Казначейства.

Состоялось въ Варшавѣ въ засѣданіи Совѣта Управленія 24 Февраля 1824 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

Приложеніе къ № 15-му.

Министръ Статсъ-Секретарь.

Имѣю честь сообщить Намѣстнику волю Его Величества нижеслѣдующаго содержанія:

Его Императорско-Царское Величество, имѣя въ виду рапортъ своего Намѣстника отъ 11 (23) Января сего года, за № 15,631, въ коемъ изъяснены всѣ неудобства, сопряженныя съ существующимъ донынѣ составомъ Судовъ Полиціи Исправительной, а равно предстоящая необходимость въ преобразованіи этихъ Судовъ въ столицѣ, изволилъ изъявить Высочайшую волю: чтобы, въ виду обстоятельствъ, препятствующихъ донынѣ окончательному устройству судебной части на основа-

§ 2.

Gdy wydatek etatami na rok bieżący na obydwa Wydziały Policyi Poprawczéj w stolicy zatwierdzony, tylko sumę 42,300 wynosi, zaś podług powyżéj ustanowionego nowego składu, oba te Wydziały razem ogólnego wydatku złp. 80,200 wymagają, przeto potrzebny na to dodatek w sumie złp. trzydzieści siedm tysięcy dziewięćset, z przewyżki dochodów budżetu tegorocznego, stosownie do Najwyższego upoważnienia, wziętym być ma.

§ 3.

Wykonanie niniejszéj uchwały Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości i Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 24 Lutego 1824 roku.

(podpisano) *Zajączek.*

Anneks do Nr. 15-go.

Minister Sekretarz Stanu.

Ma honor udzielić Namiestnikowi wolę Najjaśniejszego Pana, wypisaną jak następuje:

Najjaśniejszy Cesarz i Król Jmć, wziąwszy na uwagę raport Namiestnika swego z dnia 11 (23) Stycznia r. b., Nr. 15,631, wykazujący wszelkie niedogodności z dotychczasowego składu Sądów Policyi Poprawczéj wynikające, oraz niezbędną potrzebę lepszego urządzenia tychże Sądów w stolicy, oświadczyć raczył, iż ze względu na okoliczności, które jeszcze stają na przeszkodzie ostatecznéj organizacyi sądownictwa wedle zasad Ustawą konstytucyjną objętych, wolą

ніяхъ изложенныхъ въ конституціонномъ Уставѣ, оба Варшавскія Отдѣленія Полиціи Исправительной, впредь до учрежденія конституціонныхъ судебныхъ мѣстъ, были временно преобразованы, по представленному на сей предметъ Правительственною Коммисіею Юстиціи предположенію.

Согласно съ симъ, предоставляется Намѣстнику привести въ дѣйствіе таковое преобразованіе помянутыхъ двухъ Отдѣленій; но такъ какъ улучшеніе сіе повлечетъ за собою увеличеніе годоваго расхода на 37,900 злотыхъ, каковая сумма не можетъ быть отнесена на счетъ смѣтныхъ сбереженій по вѣдомству Юстиціи, по той причинѣ, что всякія по оному смѣтныя предположенія исчислены по правиламъ строгой экономіи, то Его Величество изволилъ изъявить согласіе, чтобы помянутый расходъ, въ количествѣ тридцать семь тысячь девятьсотъ злот., въ видѣ дополнительнаго кредита, ассигнуемъ былъ изъ сверхсмѣтныхъ доходовъ по бюджету настоящаго года, коихъ распоряженіе Его Величество изволилъ предоставить собственному своему усмотрѣнію.

Подлинное представленіе Правительственной Коммисіи Юстиціи, приложенное къ упомянутому рапорту Намѣстника, присемъ возвращается.

С. Петербургъ, 29 Января (10 Февраля) 1824 года.

За отсутствіемъ: Бригадный Генералъ, Статсъ-Совѣтникъ, Генеральный Директоръ, (подписано) *Гр. Стефанъ Грабовскій.*

---

jest Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, aby obydwa Wydziały Policyi Poprawczéj w Warszawie zostały tymczasowo i aż do zaprowadzenia sądownictwa konstytucyjnego na nowo urządzone, stosownie do przedstawionego w tym celu przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości planu.

Namiestnik przeto upoważniony zostaje do takowego pomienionych dwóch Wydziałów urządzenia; gdy jednak ulepszenie to wymaga wydatku rocznego 37,900 złpol., który pobrany być nie może z etatu Wydziału Sprawiedliwości, z powodu iż wszelkie jego oszacowania na zasadach ścisłéj oszczędności oznaczone zostały, Najjaśniejszy Pan zezwala aby wydatek przerzeczony w sumie trzydzieści siedm tysięcy dziewięćset złotych, tytułem dodatkowego funduszu zaasygnowany był z przewyżki dochodów na budżecie tegorocznym, któréj Jego Cesarsko-Królewska Mość samemu sobie zastrzegł szafunek.

Oryginalne przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, do wyżéj cytowanego raportu Namiestnika załączone, zwraca.

w Petersburgu, dnia 29 Stycznia (10 Lutego) 1824 r.

W zastępstwie: Jenerał-Brygady, Radca Stanu,
Dyrektor Jeneralny, (podpisano) *Stefan hr. Grabowski.*

№ 16.

Высочайшій указъ, повелѣвающій названіе инквизиціонной тюрьмы замѣнить названіемъ: „слѣдственная тюрьма.“

(11 (23) Декабря 1840 г.)

Милостивый Государь Князь Иванъ Ѳедоровичь.

Государь Императоръ, получивъ всеподданнѣйшій рапортъ Смотрителя Варшавской инквизиціонной тюрьмы, за № 2,357, объ арестантахъ, и усматривая на конвертѣ онаго (у сего въ подлинникѣ представляемомъ) слово: *„инквизиціонная,“* соизволилъ изъявить Высочайшую волю — замѣнить оное словомъ: *„слѣдственная“*, какъ первое значеніе не русское и мимовольно напоминаетъ извѣстную въ исторіи инквизицію. Вмѣстѣ съ тѣмъ Его Величество полагаетъ, что и въ польскомъ языкѣ можно бы дать сей тюрьмѣ другое названіе.

Доводя до свѣдѣнія Вашей Свѣтлости о таковомъ Монаршемъ повелѣніи имѣю честь присовокупить что по моему мнѣнію слово: *więzienie inkwizycyjne* и вообще *inkwizycya* замѣняется довольно удачно словами: *dom badania* и *badanie* если впрочемъ Правительственная Коммисія Юстиціи не найдетъ другихъ, совершенно приблизительныхъ къ русскому наименованію.

Съ совершеннѣйшимъ высокопочитаніемъ и преданностію имѣю честь быть Вашей Свѣтлости всепокорнѣйшимъ слугою,

(подписано) *Ив. Туркулъ.*

С. Петербургъ 11 (23) Декабря 1840 года.

№ 2,086.

№ 16.

Najwyższy rozkaz względem zmiany nazwania: „więzienie inkwizycyjne“ na: „dom badania.“

(d. 11 (23) Grudnia 1840 r.)

Książę Janie Synu Teodora!

Najjaśniejszy Pan, otrzymawszy najpoddanniejszy raport od Nadzorcy Warszawskiego inkwizycyjnego więzienia, za Nr. 2,357, o aresztantach, i dostrzegłszy na kopercie onego (przy niniejszém w oryginale dołączającéj się) wyraz: *„инквизиціонная,“* Najwyżéj rozkazać raczył, iżby nadal, w miejsce wyrazu pomienionego, jako nie rossyjskiego i mimowolnie przypominającego znaną w dziejach inkwizycyą, używany był wyraz: *„слѣдственная.“* Obok tego Jego Cesarska Mość jest zdania, że i w polskim języku możnaby dać pomienionem uwięzieniu, nazwę odmienną.

Komunikując Waszéj Książęcéj Mości o takowym Najwyższym rozkazie, mam zaszczyt dodać, że według mego zdania wyrazy: *więzienie inkwizycyjne* i w ogólności *inkwizycya*, mogłyby być dosyć trafnie zastąpione wyrazami: *dom badania* i *badanie*, gdyby Kommissya Rządowa Sprawiedliwości nie wynalazła innych, więcéj zbliżonych do ruskiéj nazwy, wyrażeń.

Z wysokim szacunkiem i poważaniem, mam honor pozostawać Waszéj Książęcéj Mości najpokorniejszym sługą,

(podpisano) *Ignacy Turkuł.*

St. Petersburg, dnia 11 (23) Grudnia 1840 roku.

Nr. 2,086.

№ 17.

О представленіи предположенія относительно замѣны наименованій: „инквизиціонная тюрьма и инквирентъ“.

(4 (16) Января 1841 г.)

Къ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Препровождая, по порученію Совѣта Управленія, отзывъ Министра Статсъ-Секретаря отъ 11 (23) Декабря м. г., за № 2,086, съ увѣдомленіемъ, что Государь Императоръ, усмотрѣвъ на конвертѣ всеподданнѣйшаго рапорта Смотрителя Варшавской инквизиціонной тюрьмы, слово: *„инквизиціонная“*, соизволилъ изъявить Высочайшую волю—замѣнить оное словомъ: *„слѣдственная“*, такъ какъ первое значеніе не русское и мимовольно напоминаетъ извѣстную въ исторіи инквизицію, а равно чтобы и въ польскомъ языкѣ, можно было дать сей тюрьмѣ, другое названіе, имѣю честь просить Правительственную Коммисію Юстиціи таковое Монаршее повелѣніе привести въ исполненіе и вмѣстѣ съ тѣмъ, по соглашенію съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, представить Совѣту Управленія свое мнѣніе, какими словами можно бы замѣнить употребляемыя нынѣ названія: *„инквизиціонная тюрьма* и *инквирентъ.“*

Варшава, 4 (16) Января 1841 года.

(подписано) *Тымовскій.*

№ 12,147.

№ 17.

Polecenie zaprojektowania zmiany nazwania: „więzienie inkwizycyjne i inkwirent.“

(d. 4 (16) Stycznia 1841 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Z polecenia Rady Administracyjnéj, przesyłając Kommissyi Rządowéj odezwę Ministra Sekretarza Stanu z dnia 11 (23) Grudnia r. z., Nr. 2,086, uwiadamiającą, że Najjaśniejszy Pan, dostrzegłszy na kopercie złożonego sobie raportu przez Nadzorcę Warszawskiego inkwizycyjnego więzienia wyraz: *„инквизиціонная,“* rozkazać raczył, iżby nadal w miejsce wyrazu pomienionego, jako nie rossyjskiego i mimowolnie przypominającego znaną w dziejach inkwizycyą, używany był wyraz: *„слѣдственная,“* niemniéj żeby i w polskim języku można dać pomienionemu więzieniu nazwę odmienną; mam zaszczyt ją wezwać, aby, w zastosowaniu się do woli téj Najwyższéj, takowy rozkaz Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości wykonała, a obok tego, po porozumieniu się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przedstawiła Radzie opinią swą, w jaki sposób mogłyby być zastąpione, używane dotąd wyrażenia: *„więzienie inkwizycyjne* i *inkwirent.“*

w Warszawie, dnia 4 (16) Stycznia 1841 roku.

(podpisano) *Tymowski.*

Nr. 12,147.

№ 18.

Постановленіе о замѣнѣ выраженій: „więzienie inkwizycyjne, inkwirent, inkwizycya, inkwizyt“ словами: „слѣдственная тюрьма, слѣдственный засѣдатель, слѣдствіе, допросъ и подсудимый“.

(28 Января (9 Февраля) 1841 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Въ исполненіе порученія Совѣта Управленія отъ 4 (16) Января с. г. о доставленіи заключенія относительно того, какими выраженіями слѣдовало бы замѣнить употреблявшіяся доселѣ выраженія: *инквизиціонная тюрьма, инквирентъ* и т. п., Правительственная Коммисія Юстиціи, въ донесеніи отъ 27 Января (8 Февраля) с. г., за № 1,420, представила, что, по ея мнѣнію, употреблявшіяся доселѣ выраженія:

a) inkwizycyjne więzienie (инквизиціонная тюрьма);
b) inkwirent и подходящія къ нимъ —
c) inkwizycya,
d) inkwizyt,

всего соотвѣтственнѣе съ духомъ русскаго и польскаго языка было бы замѣнить выраженіями:

a) dom badania (слѣдственная тюрьма),
b) Assesor (Засѣдатель),
c) śledztwo, badanie, (слѣдствіе, допросъ),
d) obwiniony (подсудимый).

Совѣтъ Управленія, признавая предположенныя Правительственною Коммисіею Юстиціи названія соотвѣтственными и вполнѣ согласными съ значеніемъ самаго предмета, положилъ сообщить оныя всѣмъ Правительственнымъ Коммисіямъ, для введенія таковыхъ въ употребленіе.

Варшава, 28 Января (9 Февраля) 1841 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *Тымовскій.*

№ 18.

Postanowienie zmieniające nazwy: „więzienie inkwizycyjne, inkwirent, inkwizycya, inkwizyt,“ na: „dom badania, Assesor, śledztwo, badanie i obwiniony.“

(d. 28 Stycznia (9 Lutego) 1841 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

W dopełnieniu polecenia Rady Administracyjnéj z dnia 4 (16) Stycznia r. b., w przedmiocie złożenia opinii względem tego, w jaki sposób mogłyby być zastąpione używane dotąd wyrażenia: *więzienie inkwizycyjne, inkwirent* itp., Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przy raporcie swym z d. 27 Stycznia (8 Lutego) r. b., Nr. 1,420, przedstawiła, że zdaniem jéj używane dotąd wyrażenia:

a) więzienie inkwizycyjne,
b) inkwirent, oraz im podobne —
c) inkwizycya,
d) inkwizyt,

najstosowniéj i odpowiednio językowi rossyjskiemu i polskiemu, zastąpione być mogą wyrażeniami:

ad *a*) dom badania,
ad *b*) Assesor,
ad *c*) śledztwo, badanie,
ad *d*) obwiniony.

Rada, znalazłszy zaproponowane przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości nazwy właściwemi i zupełnie znaczeniu samego przedmiotu odpowiedniemi, poleciła zakomunikować je wszystkim Kommissyom Rządowym, w celu wprowadzenia takowych w używanie.

Warszawa, dnia 28 Stycznia (9 Lutego) 1841 roku.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 19.

О воспрещеніи Судебнымъ Писарямъ и Апликантамъ участвовать въ рѣшеніи дѣлъ.

(5 Февраля 1827 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю полученнаго донесенія, что нѣкоторые Суды Полиціи Исправительной приглашаютъ Судебныхъ Писарей и Апликантовъ въ составъ присутствія для рѣшенія дѣлъ съ правомъ рѣшительнаго голоса, Правительственная Коммисія, почитая дѣйствіе сіе противузаконнымъ, предписываетъ Уголовному Суду N воеводства наблюдать, чтобы въ подвѣдомственныхъ ему Исправительныхъ Судахъ подобное злоупотребленіе не повторялось.

Варшава, 5 Февраля 1827 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Соболевскій.*

№ 1,201.

№ 19.

Zabronienie przybierania do kompletu wyrokującego, Pisarzy i Aplikantów sądowych.

(d. 5 Lutego 1827 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu otrzymanego doniesienia, iż niektóre Sądy Policyi Poprawczéj używają Pisarzy sądowych i Aplikantów do kompletu przy wyrokowaniu, z nadaniem im głosu stanowczego, uważając postępowanie to za nadużycie, zaleca Sądowi Kryminalnemu województwa N. N., aby dawał baczność, iżby podobne nadużycia w Sądach Poprawczych zwierzchnictwu jego podległych nie miały miejsca.

Warszawa, dnia 5 Lutego 1827 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Sobolewski.*

Nr. 1,201.

№ 20.

Распоряженіе о томъ, что въ случаѣ отсутствія Уголовнаго Подсудка, предсѣдательствуетъ засѣдающій въ Судѣ Полиціи Исправительной Гражданскій Подсудокъ.

(1 Сентября 1828 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе поступившаго въ Правительственную Коммисію вопроса о томъ, кто долженъ предсѣдательствовать въ засѣданіяхъ Суда Полиціи Исправительной, въ случаѣ отсутствія Подсудка того Суда, то есть, Инквирентъ ли Суда (Слѣдственный Засѣдатель), или приглашенный для присутствованія Гражданскій Подсудокъ? Правительственная Коммисія, въ разрѣшеніе таковаго вопроса, даетъ знать Уголовному Суду къ свѣдѣнію и руководству по подвѣдомственнымъ ему Судамъ, что если Члены Исправительнаго Суда составляютъ узаконенный комплектъ присутствія безъ участія Гражданскаго Подсудка, то Инквирентъ, по порядку старшинства, заступаетъ отсутствующаго Уголовнаго Подсудка. Въ случаѣ же, если состоитъ на лицо одинъ только Инквирентъ, а за отсутствіемъ Уголовнаго Подсудка, для составленія узаконеннаго присутствія Суда Полиціи Исправительной, необходимо пригласить Гражданскаго Подсудка, то мѣсто Предсѣдателя въ томъ Судѣ, принадлежитъ не Инквиренту, а старшему по должности Гражданскому Подсудку.

Варшава, 1 Сентября 1828 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Соболевскій.*

№ 8,757.

№ 20.

Rozporządzenie, że Podsędek Cywilny, w przypadku nieobecności Podsędka Kryminalnego zasiadający, w Sądzie Poprawczym ma prezydować.

(d. 1 Września 1828 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu uczynionego do Kommissyi Sprawiedliwości zapytania, kto w nieobecności Podsędka Sądu Policyi Poprawczéj na posiedzeniach Sądu, czy Inkwirent Sądu Poprawczego, czyli też Podsędek Cywilny prezydować powinien? wydaje niniejsze rozporządzenie, dla wiadomości Sądom Kryminalnym, jakotéż dla zakomunikowania Sądom podwładnym, iż w przypadku, kiedy komplet prawny Sądu Poprawczego z Członków tegoż Sądu, pomimo nieobecności Podsędka Cywilnego, złożony być może, Inkwirent z porządku, nieprzytomnego Podsędka Kryminalnego zastępować ma. W przypadku zaś, gdzie tylko jest jeden Inkwirent, a w nieprzytomności Podsędka Kryminalnego, do kompletu Sądu Poprawczego Podsędek Cywilny przybrany być musi, prezydowanie w tym Sądzie nie do Inkwirenta, lecz do Podsędka Cywilnego, jako od pierwszego w stopniu wyższym dędącego, należy.

w Warszawie, dnia 1 Września 1828 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Sobolewski.*

Nr. 8,757.

№ 21.

Распоряженіе о томъ, что Писаря Судовъ Полиціи Исправительной могутъ участвовать въ рѣшеніи дѣлъ только съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи Юстиціи.

(23 Ноября (5 Декабря) 1863 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ поступающихъ въ Правительственную Коммисію судебныхъ дѣлъ усматриваетъ, что по нѣкоторымъ Судамъ Полиціи Исправительной, не взирая на достаточный ихъ составъ, допускаются къ присутствованію съ рѣшительнымъ голосомъ Писаря, безъ испрошенія на сіе особаго разрѣшенія Правительственной Коммисіи.

Таковой образъ дѣйствія нарушаетъ существующія узаконенія и общій порядокъ службы.

Хотя же, по предписанію Министра Юстиціи отъ 17 Мая 1808 года и на основаніи учредительнаго постановленія Короля Саксонскаго Герцога Варшавскаго отъ 26 Іюля 1810 г., Писаря Уголовныхъ Судовъ, состоящихъ подъ предсѣдательствомъ Подсудковъ (соотвѣтствующихъ нынѣшнимъ Судамъ Полиціи Исправительной), имѣли при рѣшеніи дѣлъ рѣшительный голосъ, предоставленный имъ по необходимости, по вниманію къ весьма ограниченному штатному составу тѣхъ судебныхъ мѣстъ, но при усиленіи таковаго состава впослѣдствіи вновь установленными Инквирентами, коимъ, по постановленію 19 Сентября 1812 года, предоставлено право рѣшительнаго голоса, подобнаго права не утверждено уже за Писарями, а оставлено ихъ при прямыхъ ихъ обязанностяхъ, не разрѣшивъ даже

№ 21.

Rozporządzenie, że w Sądach Poprawczych Pisarz tylko za upoważnieniem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości może zasiadać na sesyach z głosem stanowczym.

(d. 23 Listopada (5 Grudnia) 1863 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z nadsyłanych akt spraw dostrzega Kommissya Rządowa, że pomimo dostatecznego obsadzenia Sądów Poprawczych, w niektórych z nich do uzupełnienia kompletów decydujących, używani są Pisarze z głosem stanowczym, bez uzyskania na to stosownego upoważnienia od Kommissyi Rządowéj.

Postępowanie takie sprzeciwia się istniejącym przepisom i w ogólności porządkowi służby.

Wprawdzie, wedle reskryptu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 Maja 1808 r. i organizacyjnego dekretu Króla Saskiego, Księcia Warszawskiego daty 26-go Lipca 1810 r., Pisarze Podsędkowskich Sądów Kryminalnych (odpowiadających dzisiejszym Poprawczym) mieli przy sądzeniu głos stanowczy, udzielony z konieczności, z powodu nader szczupłego wówczas obsadzenia tych Sądów; przy późniejszém wszakże powiększeniu ich dodanemi Inkwirentami, którym dekret z dnia 19 Września 1812 r. udzielił głos stanowczy, nie zapewniono go już podobnie Pisarzom, i pozostawiono ich przy właściwych obowiązkach, nie upoważniwszy Pisarza nawet do zastępstwa któregobądź z nieobecnych Członków sądzących,

Писарю заступать какого-либо изъ отсутствующихъ членовъ присутствія, такъ какъ помянутымъ постановленіемъ велѣно въ подобныхъ случаяхъ приглашать къ присутствованію гражданскаго Подсудка.

Въ виду этого Правительственная Коммисія Юстиціи, для охраненія таковаго порядка службы, отъ 5 Февраля 1827 года, за № 1,201, предписала Уголовнымъ Судамъ о воспрещеніи допускать Писарей Судовъ Полиціи Исправительной въ составъ присутствующихъ членовъ, почитая сіе злоупотребленіемъ.

Въ 1836 и 1837 годахъ уголовные Подсудки переименованы въ Предсѣдательствующіе Судьи, а въ 1841 году Инквиренты получили названіе Ассесоровъ. Слѣдовательно присутствія, для производства Суда и рѣшенія дѣлъ, должны быть составляемы собственно изъ такихъ членовъ; засѣдающіе при нихъ для веденія журнала рѣшеній Писари имѣютъ только совѣщательный голосъ, право же рѣшительнаго голоса предоставляетъ единственно Правительственная Коммисія, по ввѣренной ей власти опредѣлять въ сіи должности, если этого дѣйствительно требуетъ особенная необходимость службы.

Но, не смотря на то, въ нѣкоторыхъ Судахъ Полиціи Исправительной, какъ объ этомъ упомянуто въ началѣ сего, безъ существенной надобности и безъ испрошенія на сіе разрѣшенія, допускаются Писари къ присутствованію вопреки существующимъ правиламъ.

Сверхъ того по многимъ Судамъ Полиціи Исправительной поручается Писарямъ и ихъ помощникамъ производство части важнѣйшихъ даже дѣлъ арестантскихъ, что не менѣе препятствуетъ имъ въ своевременномъ и точномъ исполненіи лежащихъ на нихъ довольно обширныхъ писарскихъ обязанностей, въ отправленіи коихъ они въ свою очередь замѣняются канцеляристами, причиняя этимъ значительный ущербъ общему порядку службы.

Въ настоящее время, по случаю приведенія въ дѣйствіе IV книги Устава о Судахъ Гминныхъ, коимъ всѣ маловажныя дѣла возложены на Суды Полиціи Простой, дѣлопроизводство по

gdyż na taki wypadek pomieniony dekret rozporządził do kompletu przyzywać Podsędka Cywilnego.

Jakoż następnie, w przestrzeganiu tego porządku służbowego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, reskryptem daty 5 Lutego 1827 r., Nr. 1,201, do Sądów Kryminalnych wydanym, zabroniła przybierania Pisarzy Sądów Poprawczych do kompletów, uważając to za nadużycie.

W latach 1836 i 1837 Kryminalni Podsędkowie przemianowani zostali na Sędziów Prezydujących, a w r. 1841 Inkwirentów nazwano Assesorami. Decydować więc i sądzić powinny kompleta z takich Członków składane, przy których Pisarzom, zasiadającym dla prowadzenia sentencyonarza, służy tylko głos doradczy; stanowczy zaś jedynie Kommissya Rządowa, jako władza nominująca, nadaje, gdy tego wymaga rzeczywiście nadzwyczajna służbowa potrzeba.

Mimo to przecież, w niektórych Sądach Poprawczych, jak się z początku nadmieniło, bez istotnéj konieczności i bez uzyskania upoważnienia, przybierani są Pisarze do sądzenia, co jest nieprawném.

Oprócz tego, w wielu Sądach Poprawczych przypisywaną bywa Pisarzom i Podpisarzom do instrukcyi część nawet ważniejszych spraw więziennych, co im również przeszkadza w spiesznem i należytém wypełnianiu właściwych a dość licznych obowiązków Pisarskich, w których przez to wyręczają się znowu Kancelistami, z znacznym uszczerbkiem ogólnego porządku służbowego.

Obecnie, z powodu wprowadzenia w wykonanie księgi IV-téj Ustawy o Sądach Gminnych, która wszystkie pomniejsze sprawy zwróciła do Sądów Policyi Prostéj, czynności Są-

Судамъ Исправительнымъ значительно сократилось. Слѣдовательно миновалась надобность въ занятіи Писарей производствомъ дѣлъ, такъ какъ подлежащіе Ассесоры въ состояніи будутъ управиться съ занятіями по этой части.

По симъ причинамъ Правительственная Коммисія предлагаетъ Уголовному Суду предписать подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и имѣть строгое наблюденіе, чтобы по тѣмъ Судамъ отнюдь не были допускаемы Писари къ присутствованію въ качествѣ членовъ при рѣшеніи дѣлъ и постановленіи приговоровъ; въ случаѣ же дѣйствительной въ томъ надобности, входить немедленно съ представленіями о семъ въ Правительственную Коммисію, которая, если признаетъ нужнымъ разрѣшить Писарю присутствовать въ засѣданіяхъ съ рѣшительнымъ голосомъ, или распорядится инымъ образомъ о временномъ исправленіи должности.

Независимо отъ сего Уголовный Судъ обязанъ принять мѣры къ наблюденію, чтобы Писари и ихъ Помощники, занимаясь отправленіемъ свойственныхъ имъ обязанностей, не были отъ таковыхъ отвлекаемы производствомъ слѣдственныхъ дѣлъ, исключая случаевъ экстренной надобности.

Распоряженіе сіе Уголовный Судъ обязанъ сообщить Царскому Прокурору, для наблюденія имъ и Помощниками Прокурора при Исправительныхъ Судахъ за исполненіемъ предписаннаго порядка.

Варшава, 23 Ноября (5 Декабря) 1863 года.

Главный Директоръ, (подписано) *Восинскій.*

№ 16,143.

---

dów Poprawczych znacznie się zmniejszyły. Nie zachodzi więc już tak dalece potrzeba zatrudniania Pisarzy instrukcyą spraw, bo właściwi Assesorowie wydołać jéj powinni.

Dla tego Kommissya Rządowa poleca Sądowi Kryminalnemu, aby zalecił podwładnym Sądom Poprawczym i sam ściśle pilnował, iżby nie używały Pisarzy do kompletów decydujących oraz wyrokujących, ale w razie istotnéj potrzeby niezwłocznie przedstawiał to Kommissyi Rządowéj, która, po uznaniu konieczności, upoważni Pisarza do zasiadania na sesyach z głosem stanowczym, lub w innym sposobie urządzi stosowne zastępstwo.

Przytém Sąd Kryminalny przestrzegać będzie, aby Pisarze i Podpisarze, zajmując się właściwemi swemi obowiązkami, nie byli zatrudniani instrukcyą spraw, chyba w razie już nieodzownéj tego potrzeby.

Reskrypt niniejszy Sąd Kryminalny zakomunikuje Prokuratorowi Królewskiemu, w celu pilnowania przez niego i Podprokuratorów Poprawczych zalecanego porządku.

w Warszawie, dnia 23 Listopada (5 Grudnia) 1863 roku.

Dyrektor Główny, (podpisano) *Wosiński.*

Nr. 16,143.

№ 22.

Объясненіе, что Судъ рѣшаетъ дѣла большинствомъ голосовъ.

(30 Августа 1808 г.)

Уголовному Суду Плоцкаго и Быдгоскаго Департаментовъ.

Министръ Юстиціи.

Въ разрѣшеніе возбужденнаго Уголовнымъ Судомъ Плоцкаго и Быдгоскаго Департаментовъ, отъ 19 сего Августа, вопроса, относительно порядка собиранія голосовъ, опредѣленія мѣры наказанія и разсмотрѣнія въ апелляціонномъ порядкѣ дѣлъ, рѣшенныхъ въ первой инстанціи предъ 1 Мая, по коимъ апелляція дозволена, даю знать:

Относительно 1-го пункта: что во всякомъ случаѣ Судъ рѣшаетъ дѣла большинствомъ голосовъ, что Писарь не имѣетъ рѣшительнаго голоса, и что, въ случаѣ отсутствія Судьи по болѣзни или другому препятствію, Ассесоръ Суда имѣетъ рѣшительный голосъ;

Относительно 2-го пункта: правило прежняго правительства, что, при рѣшеніи дѣла во второй инстанціи, мѣра наказанія не можетъ быть усилена, остается въ своей силѣ исключая случаевъ, поименованныхъ въ томъ же законѣ, напр. объ обидахъ и т. п.;

Относительно 3-го пункта: апелляція на рѣшенія прежняго правительства восходитъ въ Уголовный Судъ, не взирая на размѣръ опредѣленнаго наказанія.

Варшава, 30 Августа 1808 года.

(подписано) *Лубенскій.*

№ 6,329.

Примѣчаніе. Такого же содержанія объясненія посланы другимъ Судамъ въ отвѣтъ на сдѣланные ими по сему предмету вопросы.

№ 22.

Objaśnienie, że Sąd decyduje większością zdań.

(d. 30 Sierpnia 1808 r.)

do

Sądu Kryminalnego departamentów Płockiego i Bydgoskiego.

Minister Sprawiedliwości.

Odpowiadając Sądowi Kryminalnemu departamentów Płockiego i Bydgoskiego na zapytanie jego z dnia 19 m. i r. b. względem zbierania głosów, ustanowienia kar i sądzenia *in appellatorio* spraw przed 1 Maja w I-éj instancyi osądzonych, których apellacya jest dozwolona, oświadcza:

ad 1-um, iż w każdém zdarzeniu Sąd decyduje *pluralitate*, a Pisarz nie ma głosu stanowczego; w przypadku zaś choroby lub innéj przeszkody Sędziego, Assesor Sądu ma mieć *vocem decisivam*;

ad 2-um, że zostaje się przy przepisach rządu zeszłego, iż w drugiéj instancyi kara powiększona być nie może, wyjąwszy w przypadkach w témże prawie wymienionych, np. o injuriach i t. p.;

ad 3-um, bez względu na wysokość kary oznaczonéj, apellacya od dekretów rządu zeszłego idzie do Sądu Kryminalnego.

w Warszawie, dnia 30 Sierpnia 1808 roku.

(podpisano) *Łubieński.*

Nr. 6,329.

Uwaga. W podobnéj treści i inne Sądy, na uczynione w téj mierze zapytanie, objaśnione zostały.

№ 23.

Инструкція для Предсѣдателей Уголовныхъ Судовъ о порядкѣ опредѣленія ими чиновниковъ въ должности X класса.

(2 (14) Сентября 1859 г.)

Предсѣдателямъ Уголовныхъ Судовъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По ст. 53 и 54 Высочайше утвержденнаго въ 10 (22) Марта сего года Устава о службѣ гражданской въ Царствѣ и на основаніи постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 11 (23) Іюля сего же года, опредѣленіе чиновниковъ по Судамъ Уголовному и Исправительной Полиціи въ должности X класса и низшія предоставлено Предсѣдателямъ этихъ Судовъ.

Въ слѣдствіе сего, въ видахъ пользы службы и для однообразнаго толкованія направленія и цѣли устава, обращая вниманіе на важность упомянутыхъ должностей, Правительственная Коммисія Юстиціи, руководствуясь духомъ ст. 14, 35, 186, 175 и 176 того же Устава, предписываетъ Вамъ, при замѣщеніи таковыхъ должностей, давать преимущество предъ другими являющимися или представленными кандидатами тѣмъ изъ нихъ, которые окончили полный курсъ юридическихъ наукъ и пробыли время апликаціи съ пользою для службы и одобреніемъ начальства, и только за неимѣніемъ такихъ кандидатовъ избирать другихъ изъ среды чиновниковъ X класса, или изъ числа журналистовъ и заслуженныхъ канцелярскихъ служителей, тѣхъ именно, которые, по долговременной службѣ и опытности, при благонадежномъ поведеніи и добросовѣстномъ исполненіи обязанностей, окажутся заслуживающими сего, во всякомъ же случаѣ, требовать предварительно мнѣнія Прокурора, о чемъ Предсѣдатели

№ 23.

Instrukcya udzielona Prezesom Sądów Kryminalnych co do nominowania przez nich na urzędy klasy X-éj.

(d. 2 (14) Września 1859 r.)

do

Prezesów Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Podług art. 53 i 54 Najwyżéj nadanéj pod dniem 10 (22) Marca r. b. Ustawy o służbie cywilnéj w Królestwie, i postanowienia Namiestnika Królestwa z dnia 11 (23) Lipca t. r., atrybucya mianowania na posady klasy X-éj i niższe w Sądzie Kryminalnym i Policyi Poprawczéj na Prezesa przechodzi.

Z tego powodu, z widoków dobra służby oraz dla jednostajnego pojmowania dążności i celów Ustawy, zwracając uwagę na ważność tych posad, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, w myśl artykułów 14, 35, 186, 175 i 176 téjże Ustawy, poleca Prezesowi, aby, przy obsadzaniu takich posad z pomiędzy zgłaszających się i przedstawianych kandydatów, tym pierwszeństwo przyznawał, którzy odbyli naukę prawa i z korzyścią oraz zadowoleniem władz odbywają aplikacyą, a dopiéro w braku takich kandydatów, innych z pomiędzy urzędników klasy X-éj i tych z pomiędzy dziennikarzy i zasłużonych kancelistów wybierał, którzy długoletnią służbą i uzdolnieniem, obok prawości i nieskazitelności, na to zasłużą, a w każdym wypadku za poprzedniém zasią-

судебныхъ мѣстъ могутъ входить между собою въ сношенія для собиранія о кандидатахъ справокъ.

Независимо сего, при опредѣленіи въ должности, Вы будете имѣть въ виду чиновниковъ, получающихъ жалованье изъ особыхъ суммъ, коихъ заштатныя должности, по случаю предположеннаго сокращенія расходовъ, должны быть упраздняемы.

Послѣ каждаго опредѣленія чиновника въ классную должность, Вы представите формулярный о службѣ его списокъ, для помѣщенія сего свѣдѣнія въ приказахъ по гражданскому вѣдомству.

Вышеизложенное предписаніе имѣете сообщить Прокурору и объ исполненіи сего донести.

Варшава, 2 (14) Сентября 1859 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Дружевецкій.*

№ 18,431.

№ 24.

Высочайшій указъ, опредѣляющій предѣлы вѣдомства Апелляціоннаго Суда и предоставляющій Прокурорамъ право протеста въ Высшіе Суды.

(4 (16) Іюня 1834 г.)

Божіею Милостью
МЫ НИКОЛАЙ I,
Императоръ Всероссійскій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Принимая во вниманіе, что хотя, по существующимъ въ Царствѣ Польскомъ правиламъ Уголовнаго Судопроизводства,

gnięciem opinii Prokuratora, w czém Prezesi Władz mogą się znosić z sobą, dla poinformowania o kandydatach.

Nadto, przy wydawanéj nominacyi, Prezes zwracać będzie uwagę na urzędników płatnych z oddzielnych funduszów, których posady, z powodu zamierzonéj oszczędności, zwijane być muszą jako nieetatowe.

Po wydaniu każdéj nominacyi klasowéj, Prezes złoży zaraz stan służby mianowanego, dla podania do rozkazu dziennego.

Powyższy reskrypt Prezes zakomunikuje Prokuratorowi i o dopełnieniu tego raport złoży.

Warszawa, dnia 2 (14) Września 1859 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 18,431.

№ 24.

Najwyższy ukaz określający atrybucye Sądu Apellacyjnego oraz prawo Prokuratorów odwoływania się do Sądów wyższych.

(d. 4 (16) Czerwca 1834 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Zważywszy, iż lubo podług przepisów Procedur karnych, dotąd moc prawa w Królestwie Polskiém mających:

Прусскаго ст. 508 и Австрійскаго ст. 433, 434 и 440, Книги о преступленіяхъ, и ст. 407 Книги о важныхъ полицейскихъ проступкахъ, судебныя мѣста, въ случаяхъ, помянутыми статьями опредѣленныхъ, обязываются приговоры свои, предъ объявленіемъ оныхъ, представлять на разсмотрѣніе высшей власти, имѣющей право увеличивать наказаніе, но порядокъ сей, отвращающій противузаконное снисхожденіе къ преступникамъ, впослѣдствіи, принятыми формами судопроизводства, измѣнился въ своемъ дѣйствіи;

желая нынѣ соотвѣтственно цѣли вышеприведенныхъ правилъ, посредствомъ протестовъ Прокураторовъ въ высшія степени Суда, оградить общественную и частную безопасность отъ вредныхъ послѣдствій упомянутаго снисхожденія, —

по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи, внявъ мнѣнію Государственнаго Совѣта Нашего Царства Польскаго, Постановляемъ, впредь до изданія новаго закона о Уголовномъ Судопроизводствѣ и окончательнаго образованія Судовъ, слѣдующее:

Статья 1.

Прокураторы Уголовныхъ Судовъ имѣютъ право протестовать въ Судъ высшей степени:

I. На рѣшеніе низшаго Уголовнаго Суда:

a) когда обвиняемый или подозрѣваемый въ преступленіи освобождается отъ Суда, по неимѣнію доказательствъ, или когда прекращается начатое надъ нимъ слѣдствіе;

b) когда подсудимый освобождается отъ временнаго содержанія подъ стражею въ тюрьмѣ.

II. На приговоры низшаго Уголовнаго Суда, по коимъ подсудимый:

a) освобождается временно отъ Суда;

b) освобождается вовсе отъ Суда;

Pruskiéj w § 508 i Austryackiéj w §§ 433, 434 i 440 księgi o zbrodniach i w § 407 księgi o ciężkich przestępstwach policyjnych, Sądy, w przypadkach tamże przewidzianych, wyroki swe przed ich ogłoszeniem obowiązane są przedstawiać do przejrzenia wyższéj władzy, mającéj prawo takowe zaostrzyć; gdy wszelako przepis takowy, zapobiegający szkodliwemu pobłażaniu przestępnym, następnie, w skutek przyjętych form w postępowaniu sądowém, przestał być wykonywany;

chcąc zatém, stosownie do celu wyż wspomnionego przepisu, zasłonić tak społeczeństwo jako i pojedyncze osoby od złych skutków podobnego pobłażania, przez nadanie Prokuratorom prawa odwoływania się do wyższéj instancyi, —

zanim wydaném będzie nowe prawo postępowania karnego i zanim nastąpi ostateczna organizacya sądownictwa, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, po wysłuchaniu zdań Rady Stanu Naszego Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Prokuratorowie przy Sądach karnych mają prawo odwołać się do Sądu wyższego:

I. Od decyzyj Sądu karnego niższego:

a) uznających, iż nie masz powodu pociągnienia do Sądu osoby o przestępstwo obwinionéj lub podejrzanéj, albo przerywających śledztwo już rozpoczęte;

b) uwalniających osobę pociągnioną do Sądu, od témczasowego zatrzymania w domu badania.

II. Od wyroków Sądu niższego karnego:

a) uwalniających obwinionego tymczasowo *(ab instantia)* od sprawy;

b) uwalniających obwinionego zupełnie od sprawy;

c) признается невиннымъ;
d) присуждается къ наказанію нисшему въ соразмѣрности съ преступленіемъ, или не къ тому, какое по роду преступленія опредѣлено закономъ.

Статья 2.

Равнымъ образомъ предоставляется Прокураторамъ протестовать на тѣ рѣшенія и приговоры, по коимъ сдѣланныя Прокуратором представленія оставлены безъ уваженія.

Статья 3.

Прокураторы имѣютъ право протестовать только по тѣмъ дѣламъ, коихъ предметомъ суть слѣдующія преступленія:

Перваго разряда.

a) оскорбленіе вѣры;
b) бунтъ и возмущеніе;
c) явное насиліе;
d) поддѣлка Государственной монеты и кредитныхъ бумагъ;
e) смертоубійство умышленное и по неосторожности;
f) зажигательство;
g) грабежъ;
h) обманъ, подлогъ и лжесвидѣтельство;
i) содѣйствіе преступникамъ.

Втораго разряда.

a) противъ общественной безопасности и общаго спокойствія;
b) противъ общественнаго порядка и Государственныхъ уставовъ;
c) подкупъ чиновниковъ;
d) дѣланіе запрещеннаго или недозволительнаго оружія;
e) рѣчи и сочиненія рукописныя и печатныя, противныя добрымъ нравамъ.

c) uznających go niewinnym;
d) stanowiących na przestępcę niższą co do stopnia albo inną co do rodzaju karę, jak tę, którą prawo przepisało.

Artykuł 2.

Niemniéj służy Prokuratorom prawo odwołania się od decyzyj i wyroków, w których wnioski przez Prokuratora czynione, rozstrzygniętemi nie zostały.

Artykuł 3.

Prokuratorowie używać będą prawa odwołania się tylko w sprawach, których przedmiotem jest zbrodnia lub występek następnie wyrażony:

I. Zbrodnie:

a) obrazy religii;
b) buntu, rozruchu;
c) gwałtu publicznego;
d) fałszowania monet publicznych i papierów kredytowych;
e) morderstwa, zabójstwa;
f) podpalania;
g) rabunku;
h) oszustwa, fałszu, krzywoprzysięstwa;
i) dania zbrodniarzom pomocy.

II. Występki:

a) przeciw bezpieczeństwu powszechnemu kraju i publicznéj spokojności;
b) przeciw publicznemu porządkowi i urządzeniom krajowym;
c) uwodzenia urzędników;
d) broni zakazanéj lub podejrzanéj robienie;
e) mowy, pism, druków obyczajom przeciwnych.

Статья 4.

Прокураторы имѣютъ право протестовать по дѣламъ о чиновникахъ, обвиненныхъ въ преступленіяхъ всякаго рода, хотябы таковые учинены были ими и не при отправленіи должностей.

Статья 5.

Для учиненія протеста на рѣшеніе низшаго Суда, вслѣдствіе коихъ подсудимый освобождается отъ личнаго задержанія во время допроса, равно на приговоры низшаго Суда, по коимъ подсудимый освобождается отъ содержанія подъ стражею, предоставляется Прокуратору, при Судѣ состоящему, слѣдующій срокъ: три дня для протеста на рѣшеніе, и десять дней для протеста на приговоръ, считая со дня объявленія рѣшенія или приговора.

Въ случаѣ протеста, учиненнаго со стороны Прокуратора, подсудимый содержится подъ стражею, впредь до рѣшенія о немъ въ высшемъ Судѣ.

Статья 6.

На прочія рѣшенія или приговоры предоставляется, какъ Прокуратору низшаго Суда, такъ и Прокуратору высшаго Суда протестовать, первому въ теченіе 10 дней, а послѣднему въ продолженіе двухъ мѣсяцевъ, со дня объявленія рѣшенія или приговора.

Но если наказаніе, по приговору Суда I-ой степени опредѣленное, исполнится прежде объявленія приговора Суда высшей степени, то подсудимаго должно изъ подъ стражи освободить. Если же Судъ высшей степени увеличитъ наказаніе, то подсудимый долженъ быть снова взятъ подъ стражу.

Статья 7.

Прокураторъ высшаго Суда можетъ не принять протеста, поступившаго отъ Прокуратора низшаго Суда.

Artykuł 4.

Prokuratorowie także używać będą prawa odwołania się w sprawach przeciw urzędnikom, o zbrodnie lub występki jakiegobądź rodzaju obwinionym, choćby przestępstwa te nie były przez nich popełnione w urzędowaniu.

Artykuł 5.

Od decyzyj Sądu niższego, w skutku których ma obwiniony w ciągu badania być wolnym od tymczasowego zatrzymania, tudzież od wyroków Sądu niższego, wyrzekających uwolnienie obwinionego w areszcie zostającego, może odwołać się Prokurator Sądu miejscowego w przeciągu dni trzech, gdy zaskarża decyzyą, w przeciągu dni dziesięciu, gdy zaskarża wyrok, od daty ogłoszenia decyzyi lub wyroku.

W razie odwołania się Prokuratora, obwiniony zatrzymanym będzie w domu badania do czasu, dopóki Sąd wyższy karny względem dalszego losu oskarżonego nie postanowi.

Artykuł 6.

Od innych decyzyj i wyroków mogą się odwołać, tak Prokurator Sądu niższego, jakotéż Prokurator Sądu właściwego wyższego; pierwszemu służy czas dziesięciodniowy, drugiemu czas dwumiesięczny, od daty ogłoszenia decyzyi lub wyroku.

Jeżeli kara przez Sąd I-éj instancyi wyrzeczona, wycierpianą została przed ogłoszeniem wyroku Sądu wyższego, natenczas skazany na wolność wypuszczony być winien. Jeżeli zaś Sąd wyższy karę powiększy, skazanego napowrót w więzieniu osadzić należy.

Artykuł 7.

Od uczynionego przez Prokuratora Sądu niższego odwołania, odstąpić może Prokurator Sądu wyższego.

Статья 8.

Протестъ подается на письмѣ въ видѣ мнѣнія и въ тотъ Судъ, въ коемъ состоялись рѣшеніе или приговоръ.

Статья 9.

По учиненіи протеста, подлинное дѣло, со всѣми принадлежащими къ оному бумагами, препровождается тотчасъ къ Прокуратору высшаго Суда.

Статья 10.

Буде протестуетъ Прокураторъ высшаго Суда, то протестъ долженъ быть учиненъ въ томъ же Судѣ, вмѣстѣ съ представленіемъ о немедленной высылкѣ дѣла изъ низшаго Суда.

Статья 11.

Поступившій отъ Прокуратора протестъ читается подсудимому, если онъ находится подъ стражею; а если нѣтъ, то вручается ему подъ наблюденіемъ Прокуратора чрезъ Вознаго, обыкновеннымъ порядкомъ.

Статья 12.

Судебное мѣсто, въ которое учиненъ протестъ въ случаяхъ, 5 статьею означенныхъ, приступаетъ немедленно къ разсмотрѣнію и разрѣшенію онаго.

Статья 13.

Если высшій Судъ признаетъ поступившій протестъ основательнымъ, то отмѣняетъ рѣшеніе или приговоръ, вступающій въ законную силу относительно подсудимаго.

Статья 14.

Сообразно 67 статьѣ учрежденія Кассаціоннаго Суда 3 Апрѣля 1810 года, Прокуратору предоставляется протестовать въ порядкѣ кассаціи, по всѣмъ дѣламъ безъ различія, на приговоры, по коимъ подсудимый обвиненъ, и въ такомъ случаѣ рѣшеніе Суда, кассаціоннымъ порядкомъ разсматривающаго дѣло, будетъ имѣть законную силу относительно подсудимаго. Прокураторы пользуются симъ правомъ въ особенности по дѣ-

Artykuł 8.

Odwołanie oświadczoném zostanie sposobem wniosku na piśmie do Sądu, który decyzyą lub wyrok wydał.

Artykuł 9.

Po oświadczeniu odwołania, akta sprawy przesłane będą natychmiast Prokuratorowi Sądu wyższego.

Artykuł 10.

Jeżeli odwołuje się Prokurator Sądu wyższego, odwołanie takowe oświadczoném zostanie Sądowi wyższemu, z wnioskiem, aby poleconém zostało Sądowi niższemu bezzwłoczne przesłanie aktów.

Artykuł 11.

Oświadczone przez Prokuratora sposobem wniosku odwołanie się, przeczytane będzie obwinionemu, jeżeli jest uwięziony; jeżeli zaś nie jest uwięziony, wręczone mu będzie za staraniem Prokuratora, przez woźnego, w formie zwyczajnéj.

Artykuł 12.

Sąd, do którego odwołanie się w przypadkach oznaczonych art. 5 zaniesioném zostanie, rozpozna i rozstrzygnie takowe bez dopuszczenia się najmniejszéj zwłoki.

Artykuł 13.

Gdy założone przez Prokuratora odwołanie się Sąd wyższy znajdzie uzasadnioném, podniesie decyzyą lub wyrok zaskarżony, i wyrzecze co z prawa wypada, ze skutkiem względem obwinionego.

Artykuł 14.

Stosownie do artykułu 67 organizacyi Sądu Kasacyjnego z dnia 3 Kwietnia 1810 r., zaniesioném być może przez Prokuratora we wszystkich sprawach, bez różnicy przedmiotu, rekurs do kasacyi od wyroków uznających oskarżonego

ламъ, изъясненнымъ въ 3 и 4 статьяхъ, буде найдутъ побудительныя причины для кассаціи. Касательно же сроковъ для таковыхъ протестовъ и порядка въ семъ отношеніи соблюдаться имѣющаго, надлежитъ руководствоваться правилами, предписанными учрежденіемъ о вышеупомянутомъ Судѣ.

Статья 15.

Дѣла, по коимъ въ первой степени, при нынѣшнемъ порядкѣ судопроизводства, постановляютъ приговоры Суды Исправительной Полиціи, будутъ, какъ и прежде, рѣшаемы:

a) въ первой степени, Судами Исправительной Полиціи;
b) во второй степени Уголовными Судами; и
c) въ порядкѣ кассаціи, Апелляціоннымъ Судомъ, заступающимъ въ уголовныхъ дѣлахъ мѣсто Кассаціоннаго Суда.

Дѣла, же по коимъ нынѣ Уголовные Суды постановляютъ приговоры въ первой и послѣднйе степени, буде принадлежатъ къ числу тѣхъ, по коимъ, на основаніи сего постановленія, предоставляется Прокураторамъ право протеста, будутъ отнынѣ впредь рѣшаемы:

a) въ первой степени, Уголовными Судами;
b) во второй степени, Апелляціоннымъ Судомъ, въ составѣ пяти Членовъ, съ предоставленіемъ подсудимому права отзыва на приговоръ Уголовнаго Суда;
c) въ порядкѣ кассаціи, Апелляціоннымъ Судомъ въ составѣ семи Членовъ, изъ числа тѣхъ Судей, кои не участвовали въ постановленіи приговора по протесту или отзыву.

Исполненіе сего постановленія Нашего, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Совѣтъ Управленія и Правительственную Коммисію Юстиціи.

Данъ въ Александріи, близь Петергофа, 4 (16) Іюня 1834 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

---

winnym, również ze skutkiem względem oskarżonego. Prokuratorowie używać będą tego prawa szczególniéj w sprawach wyrażonych w artykułach 3 i 4, w którychby znaleźli powody do kasacyi. Zresztą co do czasu odwołania się co do sposobu postępowania, zachowane będą przepisy organizacyi Sądu Kasacyjnego, dopiéro z daty wymienionéj.

Artykuł 15.

Sprawy, w których, podług teraźniejszéj organizacyi, Sądy Policyi Poprawczéj wydają wyroki mocą pierwszéj instancyi, sądzone będą jak dotąd:

a) mocą pierwszéj instancyi, przez Sądy Policyi Poprawczéj;
b) mocą drugiéj instancyi, przez Sądy Kryminalne;
c) drogą kasacyi, przez Sąd Apellacyjny, zastępujący w sprawach karnych Sąd Kasacyjny.

Sprawy zaś, które podług teraźniejszéj organizacyi sądzone były przez Sądy Kryminalne mocą pierwszéj i ostatniéj instancyi, jeżeli należą do spraw, w których, podług niniejszego postanowienia, Prokuratorom nadana jest moc odwołania się do apellacyi, sądzone będą nadal:

a) mocą pierwszéj instancyi, przez Sądy Kryminalne;
b) mocą drugiéj instancyi, przez Sąd Apellacyjny w komplecie pięciu, z dozwoleniem apellacyi od wyroku Sądu Kryminalnego również i obwinionemu;
c) drogą kasacyjną, przez Sąd Apellacyjny w komplecie siedmiu, do którego jednak Sędziowie, którzy sądzili w drodze apellacyi, należéć nie powinni.

Wykonanie niniejszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Radzie Administracyjnéj i Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości polecamy.

Dan w Aleksandryi, pod Peterhofem, d. 4 (16) Czerwca 1834 r.

przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie: Pomocnik Ministra, (podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 25.

Инструкція Апелляціонному Суду о порядкѣ судопроизводства въ ономъ по дѣламъ уголовнымъ.

(20 Апрѣля (2 Мая) 1835 г.)

Апелляціонному Суду Царства Польскаго, Кассаціонному Суду и всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственною Коммисіею разсмотрѣны два представленія: одно Апелляціоннаго Суда отъ 23 Февраля (7 Марта), а другое Предсѣдателя того же Суда отъ 1 (13) Февраля, коими испрашивается:

1) увеличеніе числа членовъ Суда, или же освобожденіе сего Суда отъ дѣлъ кассаціонныхъ;

2) распредѣленіе кассаціонныхъ и апелляціонныхъ занятій по уголовнымъ дѣламъ на весь составъ Апелляціоннаго Суда, дабы тѣмъ ускорить ихъ движеніе и предупредить столкновенія, которыя могутъ возникнуть отъ соединенія 2-хъ инстанцій въ одномъ и томъ же Судѣ;

3) составленіе правилъ судопроизводства во вновь образованной въ Апелляціонномъ Судѣ уголовной апелляціонной инстанціи, съ отклоненіемъ притомъ растянутыхъ и безполезныхъ формъ, препятствующихъ необходимой по сего рода дѣламъ поспѣшности.

Въ разрѣшеніе таковыхъ представленій, Правительственная Коммисія Юстиціи постановила нижеслѣдующее:

I. Относительно усиленія состава Апелляціоннаго Суда или уменьшенія предметовъ его вѣдомства.

Принимая во вниманіе, что число апелляціонныхъ уголовныхъ дѣлъ, возложенныхъ на Апелляціонный Судъ Высочайшимъ повелѣніемъ 4 (16) Іюня тысяча восемсотъ тридцать

№ 25.

Instrukcya dla Sądu Apellacyjnego do postępowania sądowego w sprawach karnych.

(d. 20 Kwietnia (2 Maja) 1835 r.)

do

Sądu Apellacyjnego, Sądu Kasacyjnego i wszystkich innych Sądów Kryminalnych Królestwa Polskiego.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Rozważyła dwa przedstawienia uczynione sobie przez Sąd Apellacyjny pod dniem 23 Lutego (7 Marca) i przez Prezesa tegoż Sądu pod dniem 1 (13) Lutego r. b., których celem jest wyjednać:

1) powiększenie liczby Członków Sądu, lub odjęcie temuż Sądowi czynności kasacyjnych;

2) rozdzielenie czynności kasacyjnych i apellacyjnych, w materyi karnéj, na cały skład Sądu Apellacyjnego, w sposobie zapewniającym pośpiech i zapobiegającym zawikłaniom, jakieby wyniknąć mogły z połączenia dwóch instancyj w jednym Sądzie;

3) wydanie przepisów postępowania sądowego w instancyi apellacyjnéj karnéj, nowo w składzie Sądu Apellacyjnego utworzonéj, z uniknieniem rozwlekłych i bezużytecznych form, tamujących pożądany w tychże sprawach pośpiech.

W rozwiązaniu takowych przedstawień, rozporządziła Kommissya Rządowa Sprawiedliwości co następuje:

I. Powiększenie składu Sądu Apellacyjnego lub zmniejszenie jego atrybucyj.

Zważając, iż liczba spraw apellacyjnych karnych, postanowieniem Najjaśniejszego Pana z dnia 4 (16) Czerwca 1834 r. Sądowi Apellacyjnemu powierzonych, mnoży się

четвертаго года, возрастаетъ, а равно, что, при предоставленіи Прокурорамъ права приносить жалобы даже на рѣшенія, опредѣляющія подсудимость виновныхъ, число это можетъ превышать число дѣлъ кассаціонныхъ, Правительственная Коммисія Юстиціи раздѣляетъ мнѣніе Апелляціоннаго Суда въ томъ, что слѣдуетъ или увеличить составъ онаго однимъ Отдѣленіемъ, или же освободить означенный Судъ отъ разсмотрѣнія дѣлъ въ кассаціонномъ порядкѣ, и съ этого цѣлію не преминетъ принять соотвѣтственныя мѣры.

II. Распредѣленіе кассаціонныхъ и апелляціонныхъ уголовныхъ дѣлъ на весь составъ Суда.

Коммисія признаетъ, что для порядка и поспѣшности слѣдовало бы образовать въ Апелляціонномъ Судѣ по уголовнымъ дѣламъ два особыя Отдѣленія: кассаціонное и апелляціонное, а другимъ Отдѣленіямъ поручить разсмотрѣніе гражданскихъ дѣлъ. Но такъ какъ это предположеніе предлагается на тотъ лишь случай, если бы въ Апелляціонномъ Судѣ прибавлено было одно Отдѣленіе, при нынѣшнемъ же составѣ Суда трудно имѣть постоянно въ полномъ комплектѣ всѣ четыре Отдѣленія, изъ пяти членовъ каждое, какъ по случаю болѣзни нѣкоторыхъ Судей, такъ и по другимъ причинамъ, за тѣмъ по образованіи одного Кассаціоннаго Отдѣленія, состоящаго изъ семи членовъ и особаго Апелляціоннаго Отдѣленія для уголовныхъ дѣлъ, состоящаго изъ пяти членовъ, для гражданскихъ дѣлъ большею частью могло бы оставаться въ дѣйствіи одно лишь Отдѣленіе, и Апелляціонный Судъ не имѣлъ бы возможности исполнить дѣйствительное свое назначеніе; поэтому прежде чѣмъ будутъ обдуманы постоянныя мѣры, Правительственная Коммисія Юстиціи полагаетъ надежду, что Г. Предсѣдатель устроитъ порядокъ дѣйствій Суда такимъ образомъ, чтобы ходъ службы не подвергался замедленію и замѣшательству, а также разсчитываетъ на усердіе членовъ Суда, что они будутъ содѣйствовать Предсѣдателю въ его преднамѣреніи.

zważając, iż przez dozwolone Prokuratorom odwołania się od wyroków nawet kwalifikacyjnych, liczba ich może przewyższać liczbę spraw kasacyjnych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości dzieli przekonanie Sądu Apellacyjnego, że albo skład Sądu Apellacyjnego jednym Wydziałem powiększyć, albo tenże Sąd od sądzenia spraw drogą kasacyjną uwolnić należy, i w tym celu stosowne przedsięweźmie środki.

II. Rozdzielenie spraw karnych kasacyjnych i apellacyjnych na cały skład Sądu.

Kommissya uznaje, iżby dla porządku i pospiechu należało w Sądzie Apellacyjnym utworzyć dla spraw karnych dwa osobne Wydziały, kasacyjny i apellacyjny, a innym Wydziałom powierzyć sądzenie spraw cywilnych. Gdy jednak projekt ten podany jest tylko na przypadek, gdyby Sąd Apellacyjny powiększony był jednym Wydziałem; gdy w obecnym składzie trudno jest mieć zawsze kompletne cztery Wydziały, z pięciu Członków złożone, z powodu słabości niektórych Sędziów i innych przeszkód, a zatém, po utworzeniu jednego Wydziału kasacyjnego, złożonego z siedmiu Członków, i osobnego Wydziału apellacyjnego dla spraw karnych, złożonego z pięciu Członków, najczęściéj jeden tylko Wydział cywilny mógłby być czynnym, i Sąd Apellacyjny zostawałby w niemożności dopełnić właściwego swojego przeznaczenia; Kommissya Rządowa Sprawiedliwości w takim stanie rzeczy, nim stałe środki obmyślone będą, polega na roztropności Prezesa, iż czynności Sądu tak urządzi, aby bieg służby nie doznał żadnego zawikłania i opóźnienia, również spodziewa się po gorliwości Członków Sądu, iż Prezesa w tym zamiarze wspierać będą.

III. Порядокъ судопроизводства въ апелляціонной инстанціи, вновь учрежденной въ составѣ Апелляціонаго Суда.

Имѣя въ виду, что не всѣ правила обязательнаго нынѣ судоустройства и уголовнаго судопроизводства будутъ соотвѣтственны и притомъ нѣкоторыя изъ нихъ будутъ для вновь учрежденной инстанціи недостаточны, а равно принимая во вниманіе Высочайшее повелѣніе 4 (16) Іюня 1834 года, коимъ на Правительственную Коммисію Юстиціи возлагается обязанность привести это повелѣніе въ исполненіе, и наконецъ желая воспользоваться замѣчаніями Апелляціоннаго Суда и Предсѣдателя онаго, основанными на опытѣ и клонящимися къ упрощенію уголовнаго судопроизводства во вновь учрежденной инстанціи и къ ускоренію хода дѣлъ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ къ руководству слѣдующія временныя правила:

1. Противъ рѣшеній, опредѣляющихъ подсудимость обвиненнаго, Прокуроры будутъ вносить протестъ въ порядкѣ распорядительномъ, безъ назначенія обвиненному Защитника.

2. Защитники, коимъ предоставлено право защищать въ Апелляціонномъ Судѣ дѣла гражданскія, будутъ также заниматься въ томъ же Судѣ защитою дѣлъ уголовныхъ.

3. Мѣстный Защитникъ, который занимался защитою обвиненнаго въ первой инстанціи, или если подсудимый не имѣлъ защитника, то мѣстный защитникъ, коего онъ себѣ изберетъ, или котораго, по смыслу ст. 448 и 524 прусскаго и §§ 464 и 465 австрійскаго уголовнаго судовроизводства, назначитъ самъ Судъ, входитъ въ соглашеніе съ подсудимымъ въ присутствіи Судьи, относительно основныхъ пунктовъ защиты въ апелляціонной инстанціи. Составленный о томъ протоколъ, вмѣстѣ съ дѣломъ, препровожденъ будетъ для руководства при защитѣ въ апелляціонной инстанціи.

4. Если подсудимый представляетъ, какъ это дозволяется прусскимъ уставомъ уголовнаго судопроизводства, въ свою защиту во второй инстанціи новыя доказательства, донынѣ въ дѣлѣ не разъясненныя, въ такомъ случаѣ, по смыслу 520 статьи

III. Postępowanie sądowe w instancyi apellacyjnéj, w składzie Sądu Apellacyjnego nowo utworzonéj.

Zważając, że nie wszystkie przepisy teraz obowiązującéj organizacyi i procedury karnéj, są stosowne, a w części są niedostateczne dla nowo utworzonéj instancyi; zapatrując się na postanowienie Najjaśniejszego Pana z dnia 4 (16) Czerwca 1834 roku, wkładające na Kommissyą Rządową Sprawiedliwości obowiązek wykonania tego postanowienia; pragnąc wreszcie korzystać z uwag, tak Sądu Apellacyjnego, jakotéż Prezesa tegoż Sądu, z doświadczenia czerpanych, a mających na celu zachowanie większéj prostoty postępowania karnego w téj nowo utworzonéj instancyi, tudzież zjednanie pośpiechu, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana temi wszystkiemi względami, wskazuje do zachowania tymczasowie następujące przepisy:

1. Od wyroków kwalifikacyjnych Prokuratorowie odwoływać się będą drogą ekonomiczną, bez wyznaczenia Obrońcy dla obwinionego.

2. Obrońcy, upoważnieni w Sądzie Apellacyjnym do stawania w sprawach cywilnych, trudnić się będą obroną spraw karnych w tymże Sądzie.

3. Obrońca miejscowy, który trudnił się obroną obwinionego w pierwszéj instancyi, lub gdyby obwiniony nie miał Obrońcy, Obrońca miejscowy, którego obwiniony sobie wybierze lub którego Sąd wyznaczy, dopełniając przepisów §§ 448 i 524 procedury karnéj pruskiéj i §§ 464 i 465 procedury karnéj austryackiéj, porozumié się z obwinionym względem zasad obrony w instancyi apellacyjnéj, w obecności Sędziego. Protokuł w tym względzie spisany przesłanym będzie, wraz z aktami, do użytku obrony w instancyi apellacyjnéj.

4. Gdyby obwiniony, dozwolone według procedury kryminalnéj pruskiéj, na obronę swą w drugiéj instancyi nowe podał dowody lub nowe okoliczności, dotąd w aktach nie-

того же прусскаго уголовнаго судопроизводства, онъ имѣетъ право требовать дополнительнаго разслѣдованія предъ отсылкою дѣла въ Апелляціонный Судъ, и мѣстный Судъ обязанъ удовлетворить это требованіе, исключая лишь тотъ случай, когда таковыя доказательства будутъ признаны не могущими имѣть влянія на исходъ дѣла.

5. Если бы Адвокатъ при Апелляціонномъ Судѣ, пользуясь правомъ, предоставленнымъ 468 статьею прусскаго уголовнаго судопроизводства, призналъ нужнымъ, по важности дѣла, сообщить свой адвокатскій голосъ обвиненному, для истребованія отъ него мнѣнія въ томъ, не желаетъ ли онъ въ чемъ измѣнить или дополнить защиту, то долженъ обратиться по сему предмету въ Апелляціонный Судъ, который дѣлаетъ соотвѣтственное о томъ распоряженіе. Адвокатскій голосъ сообщается обвиненному мѣстнымъ Адвокатомъ въ присутствіи судебнаго чиновника, и протоколъ о томъ препровождается Адвокату Апелляціоннаго Суда.

6. Ежели обвиненный отвѣчаетъ на свободѣ, то Защитникъ можетъ исполнить дѣйствія, описанныя въ 3 и 5 пунктахъ, безъ посредства Суда.

7. Присутствіе подсудимаго при рѣшеніи уголовнаго дѣла апелляціоннымъ порядкомъ въ Апелляціонномъ Судѣ не требуется, кромѣ тѣхъ рѣдкихъ случаевъ, когда Судъ признаетъ въ томъ надобность.

8. Такъ какъ по дѣламъ, поступающимъ въ Судъ апелляціоннымъ порядкомъ, находиться уже въ дѣлѣ изложеніе обстоятельствъ дѣла, составленное Судьею первой инстанціи, то составлять оное вторично нѣтъ надобности.

9. Сторона, подающая апелляцію, представляетъ таковое изложеніе обстоятельствъ дѣла въ публичномъ засѣданіи Суда, послѣ чего, по приглашенію Предсѣдательствующаго, подсудимому, если онъ присутствуетъ, предоставляется представить словесное объясненіе, съ соблюденіемъ однако надлежащаго уваженія и порядка, затѣмъ слѣдуетъ защита, а послѣ нея заключеніе Прокурора. Защитникъ и Прокуроръ обязаны заявить: признаютъ ли они изложеніе дѣла согласнымъ съ актами, и

wyjaśnione, ma prawo, podług § 520 procedury karnéj pruskiéj, żądać uzupełnienia instrukcyi przed odesłanien aktów do Sądu Apellacyjnego, a Sąd miejscowy przychylić się powinien do tego żądania, chyba gdyby uznał, iż takowe dowody i okoliczności nie mogą mieć żadnego wpływu na wypadek sprawy.

5. Jeżeliby Obrońca przy Sądzie Apellacyjnym, w ważnéj sprawie, korzystając z przepisów § 468 procedury karnej pruskiéj, uznał potrzebę komunikować swoje pismo obrończe obwinionemu, celem powzięcia jego zdania, czyli nie żąda jakiéj odmiany lub uzupełnienia, zgłosi się w tym względzie do Sądu Apellacyjnego, który stosowne wyda polecenie. Pismo takowe przedstawione będzie przez Obrońcę miejscowego obwinionemu, w obliczu osoby sądowéj, i protokół téj czynności przesłanym będzie Obrońcy przy Sądzie Apellacyjnym.

6. Jeżeli obwiniony z wolności odpowiada, Obrońca uskuteczni czynności pod liczbami 3 i 5 wzmiankowane, bez pośrednictwa Sądu.

7. Obecność obwinionego przy sądzeniu sprawy karnéj drogą apellacyi w Sądzie Apellacyjnym nie jest wymaganą, chyba gdyby Sąd w rzadkim wypadku uznał konieczną potrzebę obecności obwinionego.

8. Ponieważ w sprawach drogą apellacyi do Sądu przychodzących, znajduje się w aktach sporządzony przez Sędziego pierwszéj instancyi stan sprawy, przeto powtórne jego sporządzenie nie jest koniecznem.

9. Strona zanosząca apellacyą przedstawi takowy stan sprawy na audyencyi publicznéj Sądu, poczém, na wezwanie Prezydującego, obwinionemu, jeżeli jest obecnym, wolno jest przymówić się, przy zachowaniu się jednak w granicach uszanowania i porządku, potém następuje obrona, a po niéj wniosek Prokuratora. Obrońca i Prokurator oświadczyć powinni, czy uznają stan sprawy być zgodnym z aktami i obej-

указаны ли въ ономъ всѣ дѣянія и обстоятельства, могущія имѣть вліяніе на рѣшеніе; буде они найдутъ несогласіе или неполноту, то обязаны объявить, на чемъ основываютъ свое возраженіе и оправдать таковое дѣломъ.

10. Но если предметъ дѣла составляетъ преступленіе, которому соотвѣтствуетъ наказаніе тюремнымъ заключеніемъ свыше шести лѣтъ, въ такомъ случаѣ изложеніе дѣла относится къ одному изъ членовъ Апелляціоннаго Суда, который обязанъ, буде изложеніе дѣла найдетъ неполнымъ, дополнить и исправить оное на основаніи актовъ; послѣ того слѣдуетъ словесное объясненіе, защита, заключеніе прокурорскаго надзора и постановленіе приговора, согласно предыдущему пункту.

11. По выслушаніи дѣла и рѣшеніи онаго, приговоръ объявляется въ публичномъ засѣданіи; затѣмъ Писарь препровождаетъ оный въ Судъ I-ой инстанціи для объявленія подсудимому и истребованія отъ него заявленія относительно дальнѣйшей жалобы.

Если подсудимый будетъ присутствовать при объявленіи приговора, то обстоятельство это свидѣтельствуется Писаремъ на приговорѣ, и въ такомъ случаѣ нѣтъ надобности составлять особый протоколъ объ объявленіи приговора.

12. Если подсудимый совершилъ разныя преступленія, изъ коихъ по однимъ можно жаловаться въ Апелляціонный Судъ только кассаціоннымъ порядкомъ, а по другимъ дозволяется предварительно принести жалобу апелляціоннымъ порядкомъ, то рѣшеніе о томъ, кассаціонному ли, или же апелляціонному порядку слѣдуетъ дать преимущество, обусловливается тѣмъ преступленіемъ, за которое главнѣйше постановлено наказаніе; преступленіе же, которое будетъ считаться только обстоятельствомъ, усугубляющимъ главное наказаніе, не можетъ имѣть никакого вліянія на родъ инстанціи.

Еслибы однако подсудимый былъ признанъ невиннымъ въ главномъ преступленіи, принадлежащемъ къ категоріи тѣхъ, по которымъ не допускается апелляціи въ Апелляціонный Судъ, и освобожденъ отъ отвѣтственности по дѣлу, или еслибы производство дѣла, по недостатку доказательствъ, было прекраще-

mującym wszelkie czyny i okoliczności, na wyrokowanie wpływ mające; w razach zaś uznania niezgodności lub niedostateczności, wyrażą na czém się ich zarzut opiéra, i takowy aktami usprawiedliwią.

10. Jeżeli jednak przedmiotem sprawy jest przestępstwo, któremu odpowiednia jest kara więzienia, przechodzącego zakres lat sześciu, wtedy przedstawienie stanu sprawy jest obowiązkiem Członka Sądu Apellacyjnego, do którego należy, stan sprawy, jeżeli nie będzie dokładnym, według akt uzupełnić i sprostować, a potém następuje przymówienie się, obrona, wniosek urzędu publicznego i wyrok, według poprzedzającego artykułu.

11. Po wysłuchaniu sprawy i jéj osądzeniu, wyrok na audyencyi publicznéj ogłoszonym zostanie; następnie prześle go Pisarz do Sądu I-éj instancyi, dla ogłoszenia go obwinionemu i powzięcia jego deklaracyi co do dalszego odwołania się.

Gdy obwiniony na audyencyi obecny będzie ogłoszeniu, okoliczność ta przez Pisarza na wyroku będzie poświadczona, i w takim razie oddzielny protokół ogłoszenia nie będzie potrzebny.

12. Gdyby obwiniony popełnił różne przestępstwa, jedne należące do kategoryj, w których wolno się tylko odwołać do Sądu Apellacyjnego drogą kasacyi, drugie, w których wolno jest odwołać się do tego Sądu pierwéj drogą apellacyi, uznanie czyli kasacya lub apellacya ma miejsce, zależy od przestępstwa, za które głównie kara jest postanowiona; przestępstwo zaś, które uważa się tylko jako okoliczność obciążająca główną karę, żadnego nie ma mieć wpływu na rodzaj instancyi.

Gdyby jednak obwiniony o główne przestępstwo, należące do tych, w których apellacya do Sądu Apellacyjnego nie jest dozwoloną, był uznany za niewinnego, uwolniony całkiem od sprawy albo *ab instantia*, czyli, gdyby inkwizycya, dla niedostateczności dowodów, zniesioną była, a za prze-

но, или же еслибы онъ былъ приговоренъ къ наказанію за преступленіе той категоріи, по которымъ апелляція допускается; то таковой приговоръ можетъ быть обжалованъ, какъ Прокуроромъ, такъ и обвиненнымъ.

13. Если въ слѣдственныхъ актахъ заключаются дѣла о многихъ подсудимыхъ, изъ коихъ одни жалуются въ Апелляціонный Судъ кассаціоннымъ, а другіе апелляціоннымъ порядкомъ, то Отдѣленіе для дѣлъ кассаціонныхъ имѣетъ право рѣшить совокупно тѣ и другія однимъ и тѣмъ же приговоромъ. Въ подобныхъ случаяхъ защиты обѣихъ сторонъ должны быть общія и имѣютъ быть представляемы въ одномъ и томъ же засѣданіи; но въ редакціи приговора слѣдуетъ различать кассаціонные пункты отъ апелляціонныхъ.

При таковой совокупности дѣлъ въ общихъ актахъ, Суды Уголовные, Полиціи Исправительной и Полиціи Простой должны препровождать дѣла въ кассаціонномъ порядкѣ только по опредѣлительномъ рѣшеніи оныхъ въ своемъ вѣдѣніи въ первой или второй инстанціи.

Правительственная Коммисія Юстиціи вполнѣ увѣрена, что Апелляціонный Судъ, по предоставленіи ему настоящимъ распоряженіемъ значительныхъ облегченій, съ свойственнымъ ему усердіемъ и для показанія достойнаго примѣра низшимъ судебнымъ мѣстамъ, перенесетъ съ терпѣніемъ временно увеличившійся трудъ, пока не будутъ обдуманы болѣе дѣйствительныя мѣры для отвращенія излишняго обремененія.

Такъ какъ свѣдѣніе о настоящемъ распоряженіи необходимо всѣмъ Уголовнымъ Судамъ и состоящимъ при оныхъ Защитникамъ, то Коммисія постановила сообщить таковое означеннымъ Судамъ, съ возложеніемъ на нихъ обязанности поставить о немъ въ извѣстность и Защитниковъ.

Варшава, 20 Апрѣля (2 Мая) 1835 года.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, (подписано) *Коссецкій.*

№ 2,195/2,494.

---

stępstwo należące do rodzaju, w których apellacya jest dozwoloną do Sądu Apellacyjnego, był ukaranym, wolno od takowego wyroku odwołać się, tak Prokuratorowi, jako i obwinionemu.

13. Ilekroć akta instrukcyjne obejmują w sobie sprawy połączone wielu obwinionych, odwołujących się do Sądu Apellacyjnego, jednych drogą kasacyi, drugich drogą apellacyi, Wydział dla spraw kasacyjnych mocen jest łącznie osądzić jedne i drugie tym samym wyrokiem. Wtedy pisma obustronne będą wspólne i przedstawiać się mają na jednéj i téj saméj audyencyi, wszakże w formie wyroku rozróżnić należy punkta kasacyjne od apellacyjnych.

W takiém połączeniu spraw, gdzie akta są wspólne, Sądy Kryminalne, Sądy Policyi Poprawczéj i Sądy Policyi Prostéj akta w drodze kasacyi przesyłać będą dopiéro wtedy, gdy każdy w swoim zakresie sprawę, jako Sąd pierwszéj lub drugiéj instancyi, stanowczo osądzi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości pewna jest, że Sąd Apellacyjny doznawszy ułatwienia, jakie mu obecne rozporządzenie przyniesie, z zwykłą sobie gorliwością dla służby, i pragnąc, jako wyższa magistratura, wskazać niższym wzór do naśladowania, znosić będzie z cierpliwością chwilowo powiększoną pracę, nim skuteczniejsze środki obmyślone będą, aby zaradzić przeciążeniu.

Gdy wiadomość o niniejszém rozporządzeniu potrzebną jest wszystkim Sądom karnym i Obrońcom przy tychże Sądach ustanowionym, przeto postanowiła Kommissya komunikować je tymże Sądom, z obowiązkiem udzielenia go Obrońcom.

w Warszawie, dnia 20 Kwietnia (2 Maja) 1835 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości (podpisano) *Kossecki.*

Nr. 2,195/2,494.

№ 26.

Объ учрежденіи должности Помощника Прокурора при Судахъ Полиціи Простой округа и города Варшавы.

(11 (23) Іюня 1846 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Приступая къ составленію смѣты расходовъ Судебнаго вѣдомства на 1847 годъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, рапортомъ отъ 6 (18) Іюня с. г. за № 6,572, представила слѣдующее:

. . . . . .

6. Уголовное судопроизводство требуетъ, чтобы по дѣламъ, поступающимъ на разсмотрѣніе Полицейскихъ Судовъ, излагаемы были заключенія Прокурора, и эта обязанность, на основаніи первоначальной организаціи судебныхъ мѣстъ, возложена на Бургомистровъ и гминныхъ Войтовъ. Постоянно взрастающее число дѣлъ въ Судахъ Полиціи Простой, особенно послѣ послѣдняго преобразованія судебной части, дѣлаетъ исполненіе сего распоряженія невозможнымъ, тѣмъ болѣе, что лица, исправляющія должность Бургомистровъ и гминныхъ Войтовъ, не имѣютъ нужныхъ для сего свѣдѣній.

Для отвращенія сего неудобства, Коммисія Юстиціи относилась въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ, которая однако, по неимѣнію въ своемъ распоряженіи суммы для вознагражденія лицъ, способныхъ исполнять помянутыя выше обязанности, не могла удовлетворить сего требованія. Неудобство это особенно ощутительно въ Полицейскихъ Судахъ въ г. Варшавѣ, гдѣ обязанность Помощниковъ Прокуроровъ исправляютъ поочередно судебные апликанты. Но Правительственная Коммисія Юстиціи, имѣя въ виду, что порученіе исправленія обязанностей Помощниковъ Прокуроровъ апликантамъ не соотвѣтствуетъ цѣли, предположенной закономъ, испрашивала разрѣшенія Совѣта Управленія на включеніе въ смѣту 1847 года для всѣхъ четырехъ Отдѣленій Полицейскихъ

№ 26.

Ustanowienie urzędu Podprokuratora przy Sądach Policyi Prostéj okręgu i miasta Warszawy.

(d. 11 (23) Czerwca 1846 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Przystępując do ułożenia etatu na rok 1847, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości w raporcie swoim z dnia 6 (18) Czerwca r. b., Nr. 6,572, przedstawiła co następuje:

. . . . . .

6. Prawo karne wymaga, ażeby w sprawach przed Sądy policyjne przychodzących, czynione były wnioski, i organizacya pierwiastkowa sądownictwa obowiązek ten włożyła na Burmistrzów i Wójtów Gmin. Coraz więcéj wzrastająca liczba spraw w Sądach Policyi Prostéj, szczególniéj od wydania ostatniéj organizacyi, wykonanie tego rozporządzenia uczyniła niepodobném, tém więcéj, że osoby sprawujące urzędy Burmistrzów i Wójtów Gmin nie posiadają potrzebnéj kwalifikacyi.

Dla zaradzenia temu, Kommissya Sprawiedliwości odnosiła się do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, lecz ta, nie mając na cel powyższy wyznaczonego funduszu, z któregoby osoby wykwalifikowane za pełnienie rzeczonych obowiązków wynagrodzić mogła, żądaniu temu zadosyć uczynić nie była w możności. Potrzeba ta szczególniéj uczuwać się daje w Sądach Policyjnych w Warszawie, gdzie obowiązki Podprokuratorów sprawują z kolei Aplikanci sądowi. Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zważając jednak, że przeznaczanie do pełnienia tych obowiązków Aplikantów nie odpowiada celowi przez prawo zamierzonemu, upraszała Radę Administracyjną, iżby dla czterech Wydziałów Sądów Policyjnych w Warszawie dozwoliła zamieścić na etacie r. 1847 jednego Podprokuratora, z płacą rsr. 300.

Судовъ въ Варшавѣ одной должности Помощника Прокурора, съ жалованіемъ 300 руб. сер.

Разсмотрѣвъ во всѣхъ подробностяхъ представленіе Правительственной Коммисіи Юстиціи, Совѣтъ удостовѣрился, что вслѣдствіе умноженія отъ стеченія несчастныхъ обстоятельствъ числа преступниковъ, а съ тѣмъ вмѣстѣ и занятій Уголовныхъ Судовъ, Суды эти не въ состояніи исполнять своихъ обязанностей успѣшно, при теперешнемъ ихъ составѣ. По этому уваженію Совѣтъ изъявилъ согласіе на производство расходовъ, поименованныхъ въ пунктѣ 6, и разрѣшилъ Коммисіи Финансовъ внести оные въ бюджетъ 1847 года.

Варшава, 11 (23) Іюня 1846 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Лебренъ*.

№ 4,142.

№ 27.

Высочайшій указъ объ утвержденіи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

(12 (24) Марта 1847 г.)

Намѣстнику Нашему въ Царствѣ Польскомъ.

Приступивъ къ тщательному пересмотру и исправленію дѣйствующихъ въ Имперіи Нашей законовъ уголовныхъ, Мы признали необходимымъ для блага подданныхъ Нашихъ Царства Польскаго вмѣстѣ съ симъ также пересмотрѣть и исправить обнародованный въ 1818 году Уголовный Кодексъ Царства. Желая притомъ, чтобы новые законы Нашего Царства Польскаго были въ главныхъ основаніяхъ своихъ по возможности сближены съ предначертанными по сей части законодательства

Rozważywszy w szczegółach przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, przekonała się Rada, że w skutek pomnożonych nad miarę przez zbieg nieszczęśliwych okoliczności, mających wpływ na powiększenie liczby przestępstw, czynności Sądów Kryminalnych, Sądy te nie są w możności podołania takowym w obecnym swym składzie i wymagają koniecznéj pomocy. Z tego względu zgodziła się Rada na przyjęcie wydatków wyszczególnionych pod liczbami 6 i do wniesienia tychże do budżetu roku przyszłego Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu upoważniła.

Warszawa, dnia 11 (23) Czerwca 1846 roku.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Le Brun*.

Nr. 4,142.

№ 27.

Najwyższy ukaz zatwierdzający Kodeks kar głównych i poprawczych.

(d. 12 (24) Marca 1847 r.)

DO

Naszego Namiestnika w Królestwie Polskiém.

Przystąpiwszy do ścisłego przejrzenia i poprawienia obowiązujących w Cesarstwie Naszém praw karnych, Uznaliśmy za niezbędne, dla dobra poddanych Naszych Królestwa Polskiego, przejrzéć zarazem i poprawić ogłoszony w roku 1818 Kodeks karny tegoż Królestwa. Pragnąc przytém, ażeby nowe ustawy Naszego Królestwa Polskiego były w głównych

въ Имперіи постановленіями, и чтобъ жителямъ онаго были обезпечены въ полной мѣрѣ, какъ безопасность и спокойствіе, такъ и всѣ права ихъ наравнѣ съ прочими Нашими вѣрными подданными, при сохраненіи однакожъ и свойственныхъ краю ихъ мѣстныхъ учрежденій и правилъ, Мы поручили находящейся здѣсь особой Коммисіи для ревизіи и составленія законовъ Царства Польскаго, принявъ участіе въ пересмотрѣ уголовныхъ законовъ Имперіи, составить на одобренныхъ Нами основаніяхъ новый по возможности полный для Царства Польскаго проектъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ. Сей проектъ, вмѣстѣ съ проектомъ такого же Уложенія для Имперіи, разсмотрѣнъ Нашимъ Государственнымъ Совѣтомъ, въ особой изъ Членовъ Департамента Дѣлъ Царства Польскаго и другихъ Департаментовъ Коммисіи, и нынѣ, съ нѣкоторыми въ оном измѣненіями, представленъ на утвержденіе Наше.

Сообразивъ предначертанныя въ семъ проектѣ постановленія, какъ съ общими началами правосудія, такъ и съ особенными потребностями времени и обстоятельствами края, и признавая, что оныя вполнѣ соотвѣтствуютъ указанной Нами цѣли, и что ими не только достаточно замѣняются всѣ положенія дѣйствующаго нынѣ въ Царствѣ Кодекса, но исправляются и замѣченные въ немъ недостатки, Мы утверждаемъ сіе новое Уложеніе и повелѣваемъ обнародовать его немедленно въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ. Вы не оставите сдѣлать всѣ надлежащія распоряженія, для приведенія сего Уложенія въ полную обязательную силу и дѣйствіе, съ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года.

С. Петербургъ, 12 (24) Марта 1847 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Вѣрно съ журналомъ:
Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Ив. Туркулъ.*

---

swych zasadach o ile możności zbliżonemi do przepisów względem téj części prawodawstwa dla Cesarstwa wydanych, jak niemniéj ażeby, podobnie jak innym wiernym poddanym Naszym, mieszkańcom tegoż Królestwa zapewnione były, również w zupełności, tak bezpieczeństwo i spokojność, jakotéż wszelkie służące im prawa, przy zachowaniu zresztą właściwych ich krajowi miejscowych ustaw i przepisów, Poruczyliśmy istniejącéj tu oddzielnéj Kommissyi do przejrzenia i ułożenia praw Królestwa Polskiego, aby, należąc do przejrzenia praw karnych Cesarstwa, ułożyła dla tegoż Królestwa, na wskazanych przez Nas zasadach, nowy, o ile być może zupełny, Kodeks kar głównych i poprawczych. Projekt ten, łącznie z projektem podobnego Kodeksu dla Cesarstwa, rozpoznany przez Naszę Radę Państwa, w oddzielnéj, z Członków Departamentu spraw Królestwa Polskiego i innych Departamentów złożonéj, Kommissyi, został obecnie, z niektóremi w nim zmianami, pod zatwierdzenie Nasze przedstawiony.

Oceniwszy skreślone w tym projekcie przepisy, tak pod względem ogólnych zasad sprawiedliwości, jakotéż pod względem szczególnych potrzeb czasu i miejsca, oraz uznając, iż przepisy te odpowiadają w zupełności wskazanemu przez Nas celowi, jako nietylko zastępujące wszystkie przepisy obowiązującego obecnie w Królestwie Polskiém Kodeksu, lecz nadto sprostowanie dostrzeżonych w nim niedostateczności zawierające, Zatwierdzamy ten nowy Kodeks i ogłosić go niezwłocznie w Naszém Królestwie Polskiém Nakazujemy. Wy nie omieszkacie wydać wszelkie potrzebne rozporządzenia, celem wprowadzenia Kodeksu tego w wykonanie od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 roku.

St. Petersburg, dnia 12 (24) Marca 1847 roku.

(podpisano) MIKOŁAJ.

Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

№ 28.

Высочайшій указъ, утверждающій Положеніе о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

(11 Ноября 1847 г.)

НАМѢСТНИКУ НАШЕМУ ВЪ ПАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ.

Утвердивъ представленное Вами и разсмотрѣнное въ Государственномъ Совѣтѣ Положеніе о введеніи въ дѣйствіе въ Царствѣ Польскомъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, повелѣваемъ сдѣлать надлежащія къ исполненію сего Положенія распоряженія, со внесеніемъ онаго, установленнымъ порядкомъ, въ Дневникъ Законовъ. Могущія встрѣтиться при семъ недоумѣнія и затрудненія, въ означенномъ Положеніи не предвидѣнныя, предоставляемъ Вамъ разрѣшать, на основаніи общихъ началъ онаго, или, по мѣрѣ надобности, представлять на Наше усмотрѣніе.

На подлинномъ Собственною Его ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

въ Царскомъ Селѣ, 11 Ноября 1847 г.

№ 28.

Najwyższy ukaz zatwierdzający Ustawę przechodnią do Kodeksu kar głównych i poprawczych.

(d. 11 Listopada 1847 r.)

do

NAMIESTNIKA NASZEGO W KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Zatwierdziwszy przedstawioną NAM przez Was, a w Radzie Państwa roztrząsaną Ustawę przechodnią do Kodeksu kar głównych i poprawczych w Królestwie Polskiém, Rozkazujemy Wam wydać właściwe rozporządzenia ku wykonaniu téjże Ustawy i zamieszczeniu onéj, zwykłym sposobem, w Dzienniku Praw. W razie zaś wyniknąć przytém mogących wątpliwości i trudności, w Ustawie téj nieprzewidzianych, Upoważniamy Was jednocześnie do rozstrzygania onych zgodnie z ogólnemi jéj zasadami, lub téż, w miarę zachodzącéj potrzeby, przedstawiania ich do NASZÉJ decyzyi.

Na oryginale Własną JEGO CESARSKIÉJ MOŚCI ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

W Carskiém Siole, 11 Listopada 1847 roku.

Za zgodność tłomaczenia:
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

Приложеніе къ № 28-му.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“

Въ Царскомъ Селѣ,
11 Ноября 1847 года.

ПОЛОЖЕНІЕ

о введеніи въ дѣйствіе въ Царствѣ Польскомъ уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

РАЗДѢЛЪ I.

О силѣ и дѣйствіи постановленій Уложенія о наказаніяхъ и отношеніи онаго къ существующимъ въ Царствѣ Польскомъ узаконеніямъ.

Статья 1.

На основаніи Высочайшаго указа 12 (24) Марта 1847 г. теряютъ силу свою и дѣйствіе въ Царствѣ Польскомъ, какъ обнародованный тамъ 8 (20) Іюля 1818 года Уголовный Кодексъ, такъ и изданныя въ дополненіе или измѣненіе онаго постановленія, а вмѣсто того, съ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 г., имѣетъ воспріять законную силу и дѣйствіе *Уложеніе о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.*

Статья 2.

Съ 19 (31) Декабря 1847 года теряютъ равномѣрно силу и дѣйствіе свое въ Царствѣ Польскомъ всѣ прочіе законы и постановленія, въ чемъ оные измѣнены новымъ Уложеніемъ или настоящимъ Положеніемъ.

Anneks do Nr. 28-go.

Na oryginale Własną Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„Tak ma być.“

w Carskiém Siole,
11 Listopada 1847 roku.

USTAWA PRZECHODNIA

do Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych.

ROZDZIAŁ I.

O MOCY OBOWIĄZUJĄCÉJ KODEKSU KAR GŁÓWNYCH I POPRAWCZYCH, ORAZ STOSUNKU TEGOŻ KODEKSU DO PRAW I URZĄDZEŃ DOTYCHCZASOWYCH KRÓLESTWA.

Artykuł 1.

Stosownie do Najwyższego ukazu z dnia 12 (24) Marca 1847 r., przestaje obowiązywać w Królestwie Polskiém, z dniem 19 (31) Grudnia 1847 r., Kodeks karzący, dnia 8 (20) Lipca 1818 roku ogłoszony, tudzież uzupełniające lub zmieniające tenże Kodeks Ustawy, a w miejsce ich, wstępuje z dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku, nowe prawo, pod nazwą: *Kodeks kar głównych i poprawczych.*

Artykuł 2.

Również z dniem 19 (31) Grudnia 1847 roku tracą swą moc w Królestwie wszelkie inne prawa i urządzenia, o ile przez Kodeks kar głównych i poprawczych lub niniejszą Ustawę zmienione zostały.

Статья 3.

Къ дѣламъ о преступленіяхъ, учиненныхъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, не получившимъ еще окончательнаго до того дня рѣшенія, прилагать постановленія или прежнихъ законовъ, или новаго Уложенія, смотря по тому, которыя изъ сихъ узаконеній окажутся менѣе строгими для обвиненнаго.

Статья 4.

Если обвиненный, на основаніи предшедшей статьи, долженъ быть наказанъ, Суды, въ приговорахъ своихъ, прежде всего сравниваютъ наказанія, за учиненное преступленіе, какъ новымъ Уложеніемъ, такъ и прежними законами опредѣляемыя, не только въ разсужденіи рода и продолжительности самыхъ наказаній, но и послѣдствій оныхъ; за симъ, сообразивъ таковыя наказанія въ семъ троякомъ отношеніи съ положеніемъ подсудимаго, приговариваютъ его къ тому наказанію, которое признаютъ для него менѣе строгимъ.

Статья 5.

Еслибы, при такомъ сравненіи опредѣляемыхъ новымъ Уложеніемъ и прежними законами наказаній, встрѣтилось сомнѣніе на счетъ того, которыя изъ сихъ узаконеній должны быть признаваемы менѣе строгими для обвиненнаго, то Суды постановляютъ приговоры на основаніи законовъ, существовавшихъ во время учиненія преступленія.

Статья 6.

Дѣла о учиненныхъ, до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, такихъ преступленіяхъ, которыя по новому Уложенію не иначе могутъ подлежать вѣдѣнію и разсмотрѣнію Суда, какъ вслѣдствіе жалобы оскорбленнаго чрезъ то противозаконное дѣяніе частнаго лица, вчинаются не прежде, какъ по принесеніи имъ такой жалобы.

Что̀ касается до дѣлъ сего рода, уже возникшихъ въ судебныхъ мѣстахъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, не по иску самихъ оскорбленныхъ, а по силѣ дѣйствовавшихъ въ то время законовъ, если только оныя не принадлежатъ по своему

Artykuł 3.

Do przestępstw przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku popełnionych, a do rzeczonego dnia prawomocnie nieosądzonych, stosowaném będzie dotychczasowe lub nowe prawo, według tego, które dla obwinionego łagodniejsze obejmuje przepisy.

Artykuł 4.

Jeżeli na obwinionego, w myśl poprzedzającego artykułu, karę wymierzyć wypada, Sąd, w swym wyroku, kary na rozpoznawane przestępstwo dotychczasowém i nowém prawem zagrożone porówna, co do rodzaju, czasu ich trwania, niemniéj skutków, jakie zrządzają, i ten troisty wzgląd stosując do położenia obwinionego, tę karę na niego wymierzy, którą mniéj surową znajdzie.

Artykuł 5.

Gdyby przy pomienioném porównaniu zachodziła wątpliwość, które z dwóch praw istotnie dla obwinionego mniéj surową stanowi karę, Sąd sprawę rozstrzygnie według prawa, pod którém przestępstwo popełnioném zostało.

Artykuł 6.

Sprawy o takie przestępstwa przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku spełnione, jakie, według nowego prawa, ulegają dochodzeniu tylko na zaskarżenie pokrzywdzonego, nie mogą być, po tymże czasie, bez wniesienia rzeczonego zaskarżenia rozpoczynane.

W sprawach powyższego rodzaju, nie na skargę pokrzywdzonego, lecz z urzędu wytoczonych, Sąd przyjmie od pokrzywdzonego oświadczenie się: czyli żąda ukarania obwinionego, lub przeciwnie; w pierwszym przypadku, daléj dzia-

предмету къ разряду особыхъ дѣлъ, о коихъ упомянуто въ ст. 163 новаго Уложенія, то Судъ долженъ потребовать отъ оскорбленнаго лица объясненіе: домогается, или не домогается оно наказанія обвиненнаго, и въ первомъ изъ сихъ случаевъ, даетъ дѣлу дальнѣйшій ходъ, а въ послѣднемъ, какъ равно и тогда, когда оскорбленнный не въ состояніи, по какой бы то ни было причинѣ, объявить своей воли, прекращаетъ производство дѣла.

Статья 7.

Къ преступленіямъ, учиненнымъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, прилагать, касательно давности, правила или прежнихъ законовъ, или новаго Уложенія, смотря по тому, которыя изъ сихъ узаконеній, въ отношеніи предѣляемаго ими срока и иныхъ условій, будутъ благопріятнѣе для обвиненнаго.

Статья 8.

Въ случаѣ совокупности преступленій, прежде и послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года учиненныхъ, Суды, примѣнивъ къ каждому преступленію законъ, при дѣйствіи коего оно учинено, приговоры свои, по всѣмъ симъ преступленіямъ, постановляютъ на основаніи узаконеній, существовавшихъ во время совершенія того изъ сихъ преступленій, за которое опредѣлено самое тяжкое наказаніе. Еслибы, однакожъ, за всѣ сіи преступленія, на основаніи постановленій новаго Уложенія, виновный заслуживалъ менѣе строгое наказаніе, или же еслибы представилось сомнѣніе на счетъ того, за какое изъ совершенныхъ прежде или послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года преступленій опредѣляется болѣе строгое наказаніе, то Судъ за всѣ такія преступленія приговариваетъ виновнаго къ наказанію по новому Уложенію.

Статья 9.

Еслибы нельзя было обнаружить, при дѣйствіи какихъ именно узаконеній, то есть, прежнихъ законовъ, или новаго Уложенія, преступленіе совершено было, то оное судить по новому Уложенію.

łać będzie, w drugim, sprawę umorzy, niemniéj umorzy ją i wtenczas, gdyby pokrzywdzony z jakiejkolwiek przyczyny nie mógł swéj woli objawić. Wyłączają się od przepisu w niniejszym ustępie zawartego, przypadki w artykule 163 nowego prawa powołane.

Artykuł 7.

Do przestępstw przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku popełnionych, stosowane być mają przepisy o przedawnieniu, objęte dawném lub téż nowém prawem, według tego, które z nich, tak pod względem przeciągu czasu, jakotéż pod względem innych warunków do przedawnienia wymaganych, okaże się łagodniejszém dla obwinionego.

Artykuł 8.

W zbiegu przestępstw, przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku i późniéj spełnionych, każde z nich ocenioném zostanie według prawa, pod którém się wydarzyło, a kara, co do wszystkich przestępstw, wymierzoną będzie na zasadzie prawa, pod którém spełnione było przestępstwo najsurowszą zagrożone karą. Jeśliby przez zastosowanie do wszystkich przestępstw nowego prawa, położenie obwinionego złagodzoném być mogło, lub zachodziła wątpliwość, czy przestępstwo, przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku lub późniéj spełnione, surowszą pociąga karę, nowe prawo do wszystkich zastosowaném zostanie.

Artykuł 9.

W niemożności wyjaśnienia, czy przestępstwo pod dotychczasowém lub nowém prawem wydarzyło się, takowe według nowego rozpoznać należy.

Статья 10.

Приговоры, на основаніи прежнихъ законовъ постановленные, по вступленіи оныхъ въ законную силу, приводить въ исполненіе послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, по точному ихъ содержанію, съ тѣмъ однакожъ:

a) чтобы лица, не подлежащія, на основаніи новаго Уложенія, тѣлеснымъ наказаніямъ, освобождались отъ наложенія клеймъ и отъ наказанія розгами, а если наказаніе розгами должно было замѣнить содержаніе ихъ въ заключеніи или арестѣ, чтобы они подвергались симъ наказаніямъ безъ допущенія таковой замѣны;

b) чтобы по дѣламъ о преступленіяхъ, подлежащихъ, на основаніи новаго Уложенія, вѣдѣнію Суда не иначе, какъ вслѣдствіе жалобы оскорбленнаго, приговоры о наказаніи виновныхъ отмѣнялись, сообразно съ правилами, въ ст. 163 новаго Уложенія изображенными.

Статья 11.

Окончательное осужденіе подсудимаго за преступленіе, учиненное имъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, въ случаѣ сужденія его за новое преступленіе или новый проступокъ, должно служить поводомъ лишь къ увеличенію мѣры того наказанія, которое опредѣляется новымъ Уложеніемъ за совершеніе въ первый разъ такого преступленія или проступка.

Статья 12.

Совѣтъ Управленія приметъ надлежащія мѣры къ преобразованію въ Царствѣ Польскомъ существующихъ для осужденныхъ мѣстъ крѣпостнаго и тяжкаго заключенія, домовъ смирительныхъ, арестовъ и домовъ работныхъ, такъ чтобы въ оныхъ могли быть помѣщаемы лица, которыя, на основаніи новаго Уложенія, будутъ приговариваемы:

Artykuł 10.

Wyroki prawomocne, na zasadzie dotychczasowego prawa wydane, mają być po dniu 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku wprowadzone w wykonanie, w całéj swéj osnowie, z poniższemi jednak wyjątkami:

a) osoby, karom cielesnym według nowego prawa nieulegające, uwalniają się od piętnowania oraz chłosty; jeżeli zaś chłosta posłużyć miała za podstawienie więzienia, osadzenia w domu poprawy lub w areszcie, te ostatnie kary skazani poniosą bez podstawienia;

b) w sprawach o przestępstwa, które na zasadzie nowego prawa tylko na żądanie pokrzywdzonego dochodzone być mogą, pojednanie się tegoż pokrzywdzonego ze skazanym umarza karę, podług przepisów w art. 163 Kodeksu objętych.

Artykuł 11

Skazanie prawomocne za jakiebądź przestępstwo, przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku dokonane, uważać się będzie, przy sądzeniu przestępstwa lub wykroczenia po tymże dniu popełnionego, jedynie za powód podwyższenia w prawnym zakresie kary, oznaczonéj za dopuszczenie się po raz pierwszy tegoż przestępstwa lub wykroczenia.

Artykuł 12.

Rada Administracyjna wyda rozporządzenia w celu przemiany dotychczasowych więzień, domów poprawy i aresztów dla skazanych ustanowionych, oraz domów przytułku i pracy, na domy przeznaczone do ponoszenia kar, według nowego prawa wymierzać się mających:

къ заключенію въ домѣ рабочемъ;
къ заключенію въ крѣпости;
къ заключенію въ смирительномъ домѣ;
къ заключенію въ тюрьмѣ;
къ кратковременному аресту, — и
къ отдачѣ въ домъ работный.

Вмѣстѣ съ тѣмъ Совѣтъ Управленія, касательно способа содержанія осужденныхъ въ сихъ мѣстахъ заключенія, постановитъ подробныя правила, согласныя, по возможности, съ тѣми, какія существуютъ въ Имперіи, примѣнивъ оныя надлежащимъ образомъ къ мѣстнымъ въ Царствѣ Польскомъ потребностямъ и обстоятельствамъ.

Статья 13.

До имѣющаго послѣдовать преобразованія означенныхъ въ предшедшей статьѣ мѣстъ заключенія, осуждаемыя, на основаніи новаго Уложенія, лица должны содержаться слѣдующимъ образомъ:

приговариваемые къ заключенію въ домѣ рабочемъ — въ нынѣшнихъ смирительныхъ домахъ;
приговариваемые къ заключенію въ смирительномъ домѣ или тюрьмѣ — въ мѣстахъ, предназначенныхъ для содержанія осужденныхъ къ публичному аресту;
приговариваемые къ кратковременному аресту — въ нынѣшнихъ домахъ ареста публичнаго или полицейскаго, или же въ иномъ которомъ либо изъ указанныхъ для сего въ ст. 61 новаго Уложенія мѣстъ;
слѣдующіе, наконецъ, къ отдачѣ въ домъ работный, будутъ содержаться въ устроенныхъ уже работныхъ домахъ, а тамъ, гдѣ въ нихъ нѣтъ помѣщенія, или же гдѣ такіе домы еще не устроены, должны вмѣсто того быть отдаваемы въ распоряженіе мѣстной полиціи, для употребленія въ надлежащія работы, въ продолженіе опредѣленнаго приговоромъ времени.

zamknięcia w domu roboczym;
osadzenia w twierdzy;
zamknięcia w domu poprawy;
osadzenia w wieży;
aresztu na czas krótki, i
oddania do domu przytułku i pracy;

niemniéj wyda szczegółowe przepisy co do sposobu utrzymywania osób, tamże osadzić się mających, zgodnie o ile można z zasadami w tym względzie w Cesarstwie isniejącemi, z zastosowaniem ich do potrzeb i okoliczności miejscowych.

Artykuł 13.

Dopóki przemiana, artykułem poprzednim wskazana, uskutecznioną nie zostanie, kary, na mocy nowego prawa wyrzeczone, ponoszone będą w sposób następujący:

kara zamknięcia w domu roboczym — w dotychczasowych domach poprawy;
kara zamknięcia w domu poprawy i osadzenia w wieży — w miejscach przeznaczonych na areszt publiczny;
kara aresztu na czas krótki — w dotychczasowych aresztach publicznych lub policyjnych, albo w innych miejscach, w artykule 61 nowego prawa oznaczonych;
kara oddania do domu przytułku i pracy — w dotychczasowych domach przytułku i pracy, tam zaś, gdzie na to dostatecznego nie masz pomieszczenia, lub gdzie domy takowe dotąd nie są urządzone, kara ta będzie zastąpioną oddaniem skazanego policyi, celem stosownego zatrudnienia, przez czas wyrokiem zakreślony.

Статья 14.

Приговоренные, на основаніи новаго Уложенія, къ заключенію должны содержаться въ нынѣшнихъ смирительныхъ домахъ, арестахъ и домахъ работныхъ, въ которые они будутъ отдаваемы, согласно съ существующими нынѣ для сихъ мѣстъ правилами, но съ соблюденіемъ при томъ:

чтобы осужденные на заключеніе въ домѣ рабочемъ употреблялись во внутреннія въ мѣстѣ ихъ содержанія работы и не иначе были заключаемы въ оковы, какъ только за буйство, ослушаніе или покушеніе къ побѣгу;

чтобы осужденные на заключеніе въ домѣ смирительномъ получали общую одежду и пищу, и были употребляемы также во внутреннія работы;

чтобы тѣ изъ осужденныхъ на заключеніе въ тюрьмѣ, которые въ состояніи сами содержать себя, были занимаемы работою не иначе, какъ по собственному ихъ желанію;

чтобы слѣдующіе къ отдачѣ въ домъ работный употреблялись въ городскія или гминныя работы, за назначаемую имъ за то плату;

Статья 15.

Совѣтъ Управленія учинитъ надлежащее распоряженіе, чтобы, въ настоящемъ устройствѣ арестанскихъ ротъ въ Царствѣ Польскомъ, были сдѣланы всѣ тѣ измѣненія, какія будутъ признаны нужными, вслѣдствіе постановленныхъ, какъ въ новомъ Уложеніи, такъ и въ другихъ, для Имперіи изданныхъ, о исправительныхъ арестантскихъ ротахъ правилъ.

Присужденные къ отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты, для коихъ не было бы достаточнаго въ крѣпостяхъ Царства Польскаго помѣщенія, должны, вмѣсто того, быть подвергаемы тяжкому заключенію, до имѣющаго послѣдовать, по силѣ ст. 12 сего Положенія, преобразованія тюремъ; оковы, однакожъ,

Artykuł 14.

Skazani na zasadzie nowego prawa, utrzymywani będą, stosownie do przepisów istniejących, w teraźniejszych domach poprawy, aresztach, oraz domach przytułku i pracy, w których osadzeni zostaną, z poniższą atoli różnicą:

skazani na zamknięcie w domu roboczym używani będą do robót wewnętrznych; okuciu zaś w kajdany wtenczas tylko ulegną, gdy się staną winnemi burzliwości, nieposłuszeństwa lub usiłowania ucieczki;

skazani na zamknięcie w domu poprawy otrzymują ubiór i żywność więzienną, tudzież użyci zostaną do robót wewnętrznych;

ze skazanych na osadzenie w wieży, ci, którzy się sami utrzymują, mogą, tylko w skutek własnego życzenia, trudnić się robotami;

skazani na oddanie do domu przytułku i pracy zostaną użyci do robót miejskich lub gminnych, za ustanowioném na ich korzyść wynagrodzeniem.

Artykuł 15.

Rada Administracyjna zaprowadzi zmiany, jakieby w skutek nowego prawa, lub przepisów w Cesarstwie co do rot aresztanckich wydanych, potrzebnemi się okazały w teraźniejszém urządzeniu rot aresztanckich w twierdzach Królestwa.

Ze skazanych do rot aresztanckich, ci, dla którychby w twierdzach Królestwa miejsca nie dostawało, osadzeni będą w dotychczasowych więzieniach ciężkich, dopóki też więzienia, odnośnie do powyższego 12-go artykułu, na inne przemienione nie zostaną; jednakże kajdany będą mieli włożone

могутъ быть на нихъ налагаемы только въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ, на основаніи постановленнаго выше сего въ ст. 14 правила, дозволяется налагать оныя на осужденныхъ къ заключенію въ рабочемъ домѣ.

Статья 16.

Совѣтъ Управленія опредѣлитъ также, гдѣ будутъ содержаться, до исполненія приговора, преступники, присуждаемые къ наказаніямъ, съ которыми сопряжено лишеніе всѣхъ правъ, и установитъ обряды, коими должно быть сопровождаемо приведеніе въ исполненіе такихъ приговоровъ.

Статья 17.

Осужденные Судами Царства Польскаго къ лишенію всѣхъ правъ и къ ссылкѣ въ каторжныя работы въ рудникахъ или на заводахъ, если сіе наказаніе не будетъ, на основаніи ст. 75 Уложенія, замѣнено работами въ крѣпостяхъ, имѣютъ всѣ одно назначеніе: въ рудники или на заводы и фабрики въ Сибири, сообразно съ ст. 2 Высочайше утвержденныхъ, 15 Августа 1845 года, дополнительныхъ для Имперіи постановленій о распредѣленіи и употребленіи осужденныхъ въ каторжныя работы. Осужденные же къ каторжнымъ работамъ въ крѣпостяхъ, могутъ, на основаніи ст. 3 тѣхъ же дополнительныхъ постановленій, быть отсылаемы, по указаніямъ Военнаго начальства, какъ въ Сибирскія, такъ и въ другія крѣпости Имперіи или Царства.

Статья 18.

При преобразованіи существующихъ нынѣ въ Царствѣ Польскомъ мѣстъ крѣпостнаго и тяжкаго заключенія, домовъ смирительныхъ и арестовъ, сообразно съ постановленными о томъ въ ст. 12 сего Положенія правилами, Совѣтъ Управленія опредѣлитъ, какимъ образомъ будутъ подвергаемы дальнѣйшему наказанію лица, присужденныя, на основаніи прежнихъ законовъ, къ крѣпостному или тяжкому заключенію въ сми-

tylko w przypadkach w poprzedzającym 14-ym artykule, co do skazanych na dom roboczy, wyszczególnionych.

Artykuł 16.

Rada Administracyjna przepisze, gdzie skazani na kary połączone z pozbawieniem wszelkich praw, umieszczeni będą do czasu wykonania na nich wyroków, oraz obrządek, jaki ma być zachowanym przy pomienioném wykonaniu.

Artykuł 17.

Skazani przez Sądy Królestwa na pozbawienie wszelkich praw i zesłanie do robót ciężkich w kopalniach lub zakładach fabrycznych, jeżeli kara ta nie będzie, na zasadzie art. 75 Kodeksu kar, na roboty w twierdzach zamienioną, odsyłani będą do robót w kopalniach lub zakładach fabrycznych w Syberyi, stosownie do art. 2 Najwyżéj zatwierdzonych, w dniu 15 Sierpnia 1845 roku, dodatkowych przepisów dla Cesarstwa o użyciu skazanych do ciężkich robót. Skazani zaś na roboty ciężkie w twierdzach, mogą być odsyłani do twierdz Syberyjskich, albo innych Cesarstwa lub Królestwa, według wskazania władzy wojskowéj, odnośnie do artykułu 3-go powyższych przepisów dodatkowych.

Artykuł 18.

Rada Administracyjna, jednocześnie z dokonaniem przemiany więzień, domów poprawy i aresztów, w powyższym 12-m artykule opisanéj, oznaczy także sposób wykonania wyrzeczonych, na mocy dotychczasowego prawa, kar: więzienia warownego, ciężkiego, domu poprawy, aresztu publicznego

рительномъ домѣ и къ содержанію въ домахъ публичнаго и полицейскаго ареста, стараясь по возможности примѣнить порядокъ исполненія такихъ наказаній къ существующимъ доселѣ въ семъ отношеніи правиламъ.

РАЗДѢЛЪ II.

О вѣдомствѣ и производствѣ дѣлъ по преступленіямъ и проступкамъ.

ОТДѢЛЕНІЕ I.

Положенія общія.

Статья 19.

Въ Варшавѣ—Полицейско-Судная Управа, въ другихъ городахъ—Президенты или Бургомистры, а въ деревняхъ и селеніяхъ—гминные Войты, если дѣло можетъ быть имъ подсудно по Королевскимъ постановленіямъ 26 Іюля 1810 и 22 Мая 1812 годовъ, будутъ судить, въ первой инстанціи, дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, за которые, по новому Уложенію, опредѣляется:

замѣчаніе;
выговоръ въ присутствіи Суда;
денежное взысканіе до десяти рублей;
кратковременный арестъ до семи дней;
наказаніе розгами до двадцати ударовъ.

Статья 20.

Въ случаяхъ, въ коихъ, по новому Уложенію, за одно и то же преступленіе, или одинъ и тотъ же проступокъ, опредѣляются различныя денежныя взысканія, смотря по тому, въ губернскомъ, или другомъ городѣ, или же въ иномъ какомъ либо мѣстѣ учинены тѣ преступленія или проступки, въ Варшавѣ—Полицейско-Судная Управа, а въ другихъ городахъ—Президенты или Бургомистры, властны будутъ подвергать виновнаго поло-

i policyjnego, stosując się, ile możności ściśle, do istniejących obecnie w tym względzie prawideł.

ROZDZIAŁ II.

O WŁADZACH, DO KTÓRYCH NALEŻY STOSOWANIE PRZEPISÓW NOWEGO KODEKSU, TUDZIEŻ O POSTĘPOWANIU W TYM WZGLĘDZIE.

ODDZIAŁ I.

Rozporządzenia ogólne.

Artykuł 19.

W Warszawie — Wydział Sądowo-Policyjny, w innych miastach—Prezydenci lub Burmistrze, we wsiach i osadach—Wójci Gmin, sądzą w pierwszéj instancyi przestępstwa i wykroczenia, o ile, na zasadzie postanowień Królewskich z dnia 26 Lipca 1810 i z dnia 22 Maja 1812 roku, są do tego właściwemi, niemniéj o ile takowe przestępstwa i wykroczenia zagrożone są w nowym Kodeksie karami:

napomnienia;
nagany w obec Sądu;
pieniężną do rubli 10;
aresztu do dni 7;
chłosty do razów 20.

Artykuł 20.

W przypadkach, w których Kodeks za jedno i tożsamo przestępstwo lub wykroczenie stanowi różne kary pieniężne, podług tego, czy w mieście gubernialném lub inném, czyli też na wsi zostało spełnione, w Warszawie — Wydział Sądowo-Policyjny, w innych miastach — Prezydenci lub Burmistrze wyrzekają kary pieniężne, bezwzględnie na ich wysokość, jeżeli rozpoznawane przestępstwo lub wykroczenie,

женному закономъ взысканію, безъ ограниченія суммы, если только взысканіе, опредѣленное за учиненіе того же преступленія или проступка въ городѣ не губернскомъ, или же въ деревнѣ, либо селеніи, не превышаетъ десяти рублей.

Статья 21.

Не могутъ подлежать сужденію:

a) Президентовъ, Бургомистровъ и Войтовъ дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, въ коихъ обвиняются духовныя лица какого либо христіанскаго вѣроисповѣданія, дворяне потомственные или личные, дѣти или жены личныхъ дворянъ, занимающихъ или занимавшихъ должность VII или VIII разряда, почетные граждане, или же пожалованныя орденомъ, либо инымъ знакомъ отличія, лица;

b) Полицейско-Судной Управы въ Варшавѣ, а также Президентовъ или Бургомистровъ въ другихъ городахъ, въ коихъ находятся Суды Простой Полиціи, дѣла о личныхъ оскорбленіяхъ, означенныхъ въ ст. 1015 новаго Уложенія.

Статья 22.

Суды Простой Полиціи будутъ судить, въ первой инстанціи, дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, за которые, по новому Уложенію, опредѣляется:

замѣчаніе;
выговоръ въ присутствіи Суда;
денежное взысканіе до пятидесяти рублей;
кратковременный арестъ до трехъ недѣль;
отдача въ домъ работный;
наказаніе розгами до двадцати ударовъ;

если, на основаніи постановленныхъ въ предшедшихъ ст. 19, 20 и 21 правилъ, дѣла сіи не принадлежатъ вѣдомству Варшавской Полицейско-Судной Управы, или же вѣдомству Президентовъ, Бургомистровъ либо Войтовъ.

w miastach niegubernialnych albo we wsiach i osadach popełnione, pociąga za sobą karę do rubli 10.

Artykuł 21.

Wyłączają się od rozpoznawania:

a) Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Gmin, sprawy o wszelkie przestępstwa i wykroczenia duchownych wyznań chrześciańskich, szlachty dziedzicznéj i osobistéj, żon i dzieci szlachty osobistéj, która sprawuje lub sprawowała urzędy VII lub VIII klasy, obywateli poczestnych, niemniéj osób ozdobionych orderami lub znakami honorowemi;

b) Wydziału Sądowo-Policyjnego w Warszawie, Prezydentów i Burmistrzów w innych miastach, w których Sąd Policyi Prostéj się znajduje, sprawy o obelgi, w artykule 1015 nowego Kodeksu przewidziane.

Artykuł 22.

Sądy Policyi Prostéj sądzą w pierwszéj instancyi przestępstwa i wykroczenia, zagrożone w nowym Kodeksie karami:

napomnienia;
nagany w obec Sądu;
pieniężną do rubli 50;
aresztu do trzech tygodni;
oddania do domu przytułku i pracy;
chłosty do razów 20;

o ile, co do tychże przestępstw lub wykroczeń, według poprzednich 19, 20 i 21 artykułów, Wydział Sądowo-Policyjny w Warszawie, Prezydenci, Burmistrze i Wójci nie są

Сужденіе Судомъ Простой Полиціи дѣла, которое было подсудно симъ вѣдомствамъ, не даетъ однакожъ права требовать уничтоженія приговора, состоявшагося въ томъ Судѣ по такому дѣлу.

Статья 23.

Суды Исправительной Полиціи будутъ судить:

a) во второй и послѣдней инстанціи, дѣла, по коимъ приговоры, въ первой инстанціи, были постановлены, въ Варшавѣ—Полицейско-Судною Управою, въ другихъ городахъ Президентами или Бургомистрами, а въ деревняхъ и селеніяхъ — гминными Войтами;

b) также во второй и послѣдней инстанціи, дѣла, по коимъ приговоры, въ первой инстанціи, были постановлены Судами Простой Полиціи, если, за преступленіе или проступокъ, по новому уложенію, опредѣляется:

замѣчаніе;
выговоръ въ присутствіи Суда;
денежное взысканіе до десяти рублей;
кратковременный арестъ до семи дней;
наказаніе розгами до двадцати ударовъ;

c) во второй инстанціи, всѣ прочія дѣла, по коимъ приговоры, въ первой инстанціи, были постановлены Судами Простой Полиціи;

d) въ первой инстанціи, дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, за которые, по новому Уложенію, опредѣляется:

денежное взысканіе выше пятидесяти рублей;
кратковременный арестъ болѣе трехъ недѣль;
наказаніе розгами болѣе двадцати ударовъ;
заключеніе въ тюрьмѣ;
заключеніе въ смирительномъ домѣ;
заключеніе въ рабочемъ домѣ;
отдача въ исправительныя арестантскія роты на время до четырехъ лѣтъ, а за воровство-кражу, безъ

właściwemi. Wszakże, jeżeliby w przypadkach ulegających rozpoznaniu tych ostatnich władz, zawyrokował Sąd Policyi Prostéj, nie pociągnie to za sobą nieważności wyroku.

Artykuł 23.

Sądy Policyi Poprawczéj sądzą:

a) w drugiéj i ostatniéj instancyi, sprawy z odwołania się od wyroków: w Warszawie — Wydziału Sądowo-Policyjnego, w innych zaś miastach — Prezydentów lub Burmistrzów, we wsiach i osadach — Wójtów Gmin;

b) również w drugiéj i ostatniéj instancyi, sprawy z odwołania się od wyroków Sądu Policyi Prostéj o przestępstwa i wykroczenia zagrożone w nowym Kodeksie karami:

napomnienia;
nagany w obec Sądu;
pieniężną do rubli 10;
aresztu do dni 7;
chłosty do razów 20;

c) w drugiéj instancyi, wszelkie inne sprawy, z odwołania się od wyroków Sądów Policyi Prostéj, w pierwszéj instancyi wydanych;

d) w pierwszéj instancyi, sprawy o przestępstwa i wykroczenia zagrożone w nowym Kodeksie karami:

pieniężną, przechodzącą rubli 50;
aresztu, przechodzącego trzy tygodnie;
chłosty, więcéj jak razów 20;
osadzenia w wieży;
zamknięcia w domu poprawy;
zamknięcia w domu roboczym;
robót w poprawczych aresztanckich rotach, do lat

ограниченія времени продолженія въ оныхъ таковыхъ работъ;

лишеніе права, или воспрещеніе производить торговлю, ремесло либо промыселъ, или же лишеніе званія, не смотря на то, сопряжено, или не сопряжено сіе съ какимъ либо наказаніемъ.

Статья 24.

Отъ всѣхъ, означенныхъ въ ст. 19, 22 и 23 вѣдомствъ изъемлются дѣла:

a) о богохуленіи и порицаніи вѣры (ст. 182—189);
b) о святотатствѣ (ст. 231—245);
c) о лжеприсягѣ (ст. 248—252);
d) о тайныхъ обществахъ и запрещенныхъ сходбищахъ (332—338);
e) о нарушеніи постановленій о Цензурѣ (ст. 740—746);
f) о смертоубійствѣ (ст. 921—943);
g) о поединкахъ (ст. 971—986);
h) о такихъ, духовными христіянскаго вѣроисповѣданія лицами учиненныхъ преступленіяхъ и проступкахъ, за которые, по новому Уложенію, опредѣляются: лишеніе духовнаго сана, отрѣшеніе либо временное удаленіе отъ должности, или же наказанія, съ которыми соединяется потеря особенныхъ правъ и преимуществъ, означенныхъ въ ст. 46 и 54 того же Уложенія;
i) о такихъ преступленіяхъ и проступкахъ, за которые, по новому Уложенію, опредѣляются наказанія, соединенныя съ потерею особенныхъ правъ и преимуществъ, въ ст. 46 и 54 онаго означенныхъ, если въ сихъ преступленіяхъ или проступкахъ обвиняются потомственные или личные дворяне, дѣти или жены личныхъ дворянъ, занимающихъ или занимавшихъ должность VII или VIII разряда, почетные граждане, или пожалованныя орденомъ, либо инымъ знакомъ отличія, лица.

czterech; za kradzież zaś, bez względu na czas trwania takichże robót;

tudzież,

pozbawienia lub zabronienia trudnienia się handlem, rzemiosłem lub powołaniem, połączonego lub niepołączonego z inną jakąbądź karą.

Artykuł 24.

Nie należą do sądzenia władz, w powyższych 19, 22 i 23 artykułach wymienionych, sprawy:

a) o bluźnierstwo i obrazę religii (182—189);
b) o świętokradztwo (231—245);
c) o krzywoprzysięztwo (248—252);
d) o tajne towarzystwa i zakazane schadzki (332—338);
e) o naruszenie przepisów o cenzurze (740—746);
f) o zabójstwo (921—943);
g) o pojedynek (971—986);
h) przeciw duchownym wyznań chrześciańskich o przestępstwa lub wykroczenia, zagrożone karą pozbawienia godności duchownéj, albo oddalenia lub zawieszenia w obowiązkach, tudzież karami, połączonemi z utratą praw i przywilejów, w artykułach 46 i 54 nowego Kodeksu opisanych;
i) sprawy o przestępstwa i wykroczenia, zagrożone karami połączonemi z utratą praw i przywilejów, w artykułach 46 i 54 Kodeksu opisanych, przeciwko szlachcie dziedzicznéj lub osobistéj, żonom i dzieciom szlachty osobistéj, która sprawuje lub sprawowała urzędy VII lub VIII klasy, obywatelom poczestnym, niemniéj osobom ozdobionym orderami lub znakami honorowemi.

Статья 25.

Уголовные Суды будутъ судить:

a) въ третьей и послѣдней инстанціи, дѣла, по которымъ приговоры, во второй инстанціи, были постановлены Судами Исправительной Полиціи;

b) во второй инстанціи, дѣла, по коимъ приговоры, въ первой инстанціи, были постановлены Судами Исправительной Полиціи;

c) въ первой инстанціи, дѣла, исчисленныя въ предшедшей статьѣ, а также и всѣ прочія дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, коихъ Суды Исправительной Полиціи не въ правѣ судить ни въ первой, ни во второй инстанціи;

d) во второй и послѣдней инстанціи, опредѣленія Судовъ Исправительной Полиціи, коими постановляется содержать подъ стражею, или же оставить на свободѣ подсудимыхъ, въ продолженіе слѣдствія.

Статья 26.

Дѣла, которыя будутъ судимы Уголовными Судами, въ первой или во второй инстанціи, разсматриваются Апелляціоннымъ Судомъ и 10 Департаментомъ Правительствующаго Сената, по установленному доселѣ для того порядку.

Статья 27.

Въ случаяхъ, когда, съ опредѣленными новымъ Уложеніемъ наказаніями соединяется конфискація или истребленіе всѣхъ или части вещей, принадлежащихъ осужденному, опубликованіе его чрезъ публичныя вѣдомости, высылка виновнаго за границу, если онъ иностранецъ, воспрещеніе осужденному жительства въ какомъ либо означенномъ мѣстѣ, отдача его подъ особый надзоръ полиціи, или же постановленіе о испрошеніи имъ прощенія у обиженнаго или обиженныхъ, опредѣленіе сихъ, увеличивающихъ наказаніе мѣръ предоставляется тѣмъ же мѣстамъ, коими виновный приговаривается къ самому наказанію.

Artykuł 25.

Sądy Kryminalne rozpoznają:

a) w trzeciéj i ostatniéj instancyi, sprawy z odwołania się od wyroków Sądów Policyi Poprawczéj, wydanych w drugiéj instancyi;

b) w drugiéj instancyi, sprawy z odwołania się od wyroków Sądów Policyi Poprawczéj wydanych w pierwszéj instancyi;

c) w pierwszéj instancyi, sprawy w poprzednim artykule wyszczególnione, tudzież o wszelkie inne przestępstwa i wykroczenia, których Sądy Policyi Poprawczéj nie są mocne sądzić w jakiejbądź instancyi;

d) w drugiéj i ostatniéj instancyi, odwołania się od postanowień Sądów Policyi Poprawczéj, które rozporządziły, aby obwinieni w toku śledztwa z domu badań lub z wolności odpowiadali.

Artykuł 26.

Sprawy, sądzone przez Sądy Kryminalne w pierwszéj lub drugiéj instancyi, rozpoznają dotychczasowym porządkiem, Sąd Apellacyjny i Dziesiąty Departament Rządzącego Senatu.

Artykuł 27.

W przypadkach, w których z karami połączone są: konfiskata lub zniszczenie wszystkich lub części rzeczy, do skazanego należących, ogłoszenie skazania w gazetach, wydalenie cudzoziemców za granicę, wzbronienie pobytu w oznaczoném miejscu, oddanie pod szczególny dozór policyi, lub nakoniec obowiązek przeproszenia obrażonego, władza właściwa do wymierzenia saméj kary, może również postanowić wszelkie powyższe obostrzające ją środki.

Статья 28.

Заключеніе въ тюрьмѣ, кратковременный арестъ и денежныя взысканія, опредѣленныя по окончательному, или же вступившему въ законную силу приговору, въ случаяхъ, означенныхъ въ ст. 89, 90 и 91 новаго Уложенія, и на основаніи постановленныхъ въ сихъ статьяхъ правилъ, могутъ быть замѣняемы другими взысканіями или наказаніями, тѣмъ Судомъ, коимъ приговоръ по дѣлу былъ постановленъ въ первой инстанціи.

Статья 29.

Доколѣ, сообразно съ Высочайшимъ указомъ 11 (23) Апрѣля 1833 года, не будетъ изданъ особый законъ о порядкѣ слѣдствія и суда по преступленіямъ государственнымъ, дѣла сего рода будутъ оставаться въ вѣдомствѣ Судовъ военныхъ. Если бы, однакожъ, Намѣстникъ, по означеннымъ въ раздѣлѣ III новаго Уложенія преступленіямъ, призналъ возможнымъ передать какое либо дѣло обыкновеннымъ судилищамъ, то въ семъ случаѣ первую для того дѣла инстанцію будутъ составлять Уголовные Суды.

Статья 30.

За нарушеніе постановленій ст. 468 новаго Уложенія и за несоблюденіе въ казенныхъ имуществахъ правилъ, означенныхъ въ ст. 810—814 того же Уложенія, виновные будутъ подвергаемы опредѣленнымъ за то денежнымъ взысканіямъ, надлежащими, по установленному доселѣ порядку, казенными мѣстами и должностными лицами. Тому же равномѣрно вѣдомству будетъ принадлежать опредѣленіе денежныхъ взысканій, за учиненіе проступковъ, означенныхъ въ ст. 712 новаго Уложенія, доколѣ казенная лотерея будетъ существовать въ Царствѣ Польскомъ.

Статья 31.

Изслѣдованіе означенныхъ въ ст. 493—501, 504 и 505 новаго Уложенія нарушеній Уставовъ о гербовой бумагѣ и при-

Artykuł 28.

Kary: wieży, aresztu na czas krótki i pieniężne, postanowione wyrokami ostatecznemi lub prawomocnemi, Sąd, który sprawę w pierwszéj instancyi rozpoznawał, mocen jest zamienić na inne, w przypadkach i według zasad, artykułami 89, 90 i 91 nowego Kodeksu wskazanych.

Artykuł 29.

Do czasu przepisania, w myśl Najwyższego ukazu z dnia 11 (23) Kwietnia 1833 roku, porządku postępowania śledczego i sądowego w sprawach o przestępstwa stanu, sprawy takowe pozostają przy wojennych Sądach; gdyby wszakże obwiniony o jedno z przestępstw, Działem trzecim Kodeksu objętych, został, z rozkazu Namiestnika Królestwa, odesłanym po odpowiedzialność do Sądownictwa zwyczajnego karnego, będzie sądzony w pierwszéj instancyi przez Sąd Kryminalny.

Artykuł 30.

Czyny w artykule 468 opisane, a pieniężnemi karami zagrożone, niemniéj czyny, w artykułach 810—814 Kodeksu przewidziane, o ile dotyczą się własności skarbowéj, ulegają, według dotychczasowego porządku, rozpoznaniu władz skarbowych.

Rozpoznaniu tychże władz ulegają wykroczenia w artykule 712 Kodeksu oznaczone, dopóki loterya rządowa w Królestwie istnieć będzie.

Artykuł 31.

Naruszenie ustaw o papierze stemplowym i przykładaniu skarbowego stempla, przewidziane artykułami 493—501,

ложеніи казеннаго стемпеля, какъ равно и опредѣленіе постановленныхъ за то взысканій, принадлежитъ тѣмъ самимъ вѣдомствамъ, на которыя сіе понынѣ возложено.

Статья 32.

Дѣла о нарушеніи Уставовъ карантинныхъ подлежать будутъ:

a) вѣдомству Судовъ военныхъ,—въ случаяхъ, означенныхъ въ ст. 506—511, 521, 522, 525 и 527 новаго Уложенія;

b) вѣдомству карантиннаго начальства,—въ случаяхъ, означенныхъ въ ст. 512, 513, 514, 516, 517 и 520 новаго Уложенія;

c) во всѣхъ прочихъ случаяхъ,—вѣдомству обыкновенныхъ судилищъ, а въ первой инстанціи, вѣдомству Уголовныхъ Судовъ.

Статья 33.

Врачи, акушеры, аптекари, матеріалисты, повивальныя бабки и другія подчиненныя Медицинскому вѣдомству лица, изъ числа взысканій и наказаній, за нарушеніе Уставовъ Врачебныхъ, въ отдѣленіи VIII главы I-й раздѣла VIII новаго Уложенія назначенныхъ:

замѣчанію;
выговору;
денежному взысканію до пятнадцати рублей;
взысканію двойной цѣны консенса;
конфискаціи всѣхъ или части аптечныхъ или красильныхъ веществъ;
воспрещенію на время практики;
закрытію аптеки;
отдаленію для фармацевтовъ срока, опредѣленнаго для экзамена на высшую фармацевтическую степень, а для аптекарскихъ помощниковъ пріостановленію принятія ихъ въ фармацевтическую школу, или же лишенію

504 i 505 Kodeksu, dochodzą i rozstrzygają władze i urzędnicy, dotąd w tym względzie właściwi.

Artykuł 32.

Naruszenie przepisów o kwarantannach ulega:

a) wyrokowaniu Sądu wojennego,—w przypadkach artykułami 506—511, 521, 522, 525 i 527 Kodeksu opisanych;

b) rozpoznaniu zwierzchności kwarantannowéj, w przypadkach, w artykułach 512, 513, 514, 516, 517 i 520 Kodeksu określonych;

c) w innych przypadkach,—wyrokowaniu zwyczajnych Sądów karnych, a w pierwszéj instancyi, wyrokowaniu Sądu Kryminalnego.

Artykuł 33.

Z pomiędzy kar za naruszenie ustaw lekarskich, w Oddziale ósmym Rozdziału pierwszego Działu ósmego nowego Kodeksu oznaczonych:

napomnienie;
nagana;
pieniężna do rubli piętnastu;
opłata podwójnego konsensu;
konfiskata w całości lub w części materyałów aptecznych i farbierskich;
czasowe zabronienie praktyki;
zamknięcie apteki;
przedłużenie farmaceutom czasu do egzaminu, a pomocnikom aptekarskim wstrzymanie przyjęcia do szkoły farmaceutycznéj;

преимущества, освобождающаго ихъ отъ военной конскрипціи, если такое преимущество было даровано имъ лишь по фармацевтическому знанію и состоянію въ аптекѣ;

будутъ подвергаемы тѣми начальствами, которыя, на основаніи существующихъ по сему предмету постановленій, имѣютъ нынѣ право подвергать ихъ подобнымъ взысканіямъ.

Статья 34.

За означенныя въ ст. 800, 856 и 857 новаго Уложенія нарушенія правилъ о ѣздѣ по желѣзнымъ дорогамъ и Почтовыхъ Уставовъ, виновные будутъ подвергаемы опредѣленнымъ за то взысканіямъ и наказаніямъ, по принадлежности, или начальствомъ желѣзной дороги, или почтовымъ управленіемъ.

Статья 35.

За нарушеніе постановленій о торговлѣ или о фабричной, заводской и ремесленной промышленности, виновные будутъ подвергаемы опредѣленному въ ст. 870 и 888 новаго Уложенія взысканію надлежащими Правительственными и Казенными мѣстами или должностными лицами.

Статья 36.

За проступки противъ постановленій о содержаніи актовъ гражданскаго состоянія, означенные въ главѣ IV раздѣла IX новаго Уложенія взысканія съ виновныхъ будутъ опредѣляемы, по установленному доселѣ порядку, Правительственною Коммисіею Юстиціи и Гражданскими Трибуналами I-й инстанціи.

Статья 37.

Постановленныя существующими нынѣ узаконеніями особыя по администраціонному, полицейскому, казенному и другимъ вѣдомствамъ понудительныя мѣры и взысканія разнаго рода, буде оныя не замѣнены по новому Уложенію иными взы-

utrata wyłączenia od spisu wojskowego, przyznanego ze względu poświęcenia się farmacyi;

wymierzane będą na lekarzy, akuszerów, akuszerki, aptekarzy, materyalistów i inne osoby, od zwierzchności lekarskiéj zawisłe, przez też władze, którym, według dotychczasowych przepisów, karność tego rodzaju nad niemi służy.

Artykuł 34.

Naruszenie przepisów dotyczących jazdy po żelaznéj drodze, jak niemniéj naruszenie ustaw pocztowych, oznaczone w artykułach 800, 856 i 857 Kodeksu, rozpoznają: pierwsze, władze drogi żelaznéj, a drugie, władze pocztowe.

Artykuł 35.

Za naruszenie przepisów o handlu, rękodziełach, fabrykach i rzemiosłach, kary oznaczone w artykułach 870 i 888 Kodeksu, wymierzają właściwe władze administracyjne lub skarbowe.

Artykuł 36.

Wykroczenia przeciw przepisom o utrzymywaniu akt Stanu Cywilnego, objęte Rozdziałem czwartym Działu dziewiątego Kodeksu, rozpoznają Trybunały Cywilne pierwszéj instancyi, lub Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, w czém do kogo, według dotychczasowego porządku, należy.

Artykuł 37.

Kary administracyjne, skarbowe, policyjne i porządkowe, istniejącemi ustawami oznaczone, utrzymują się tymczasowie w swéj mocy, o ile przez kary nowym Kodeksem przepisa-

сканіями или наказаніями, оставляются, до времени, въ своей силѣ и могутъ быть опредѣляемы виновнымъ тѣми начальствами, на которыя сіе нынѣ возложено.

Статья 38.

Опредѣленіе того, было ли дѣйствительно означенное въ ст. 721 новаго Уложенія противозаконное сожитіе неженатаго съ незамужнею, а равно и извѣщеніе о томъ духовнаго начальства для преданія виновныхъ церковному покаянію, принадлежитъ въ первой инстанціи вѣдомству Судовъ Исправительной Полиціи. Что касается до содержанія, слѣдующаго, какъ рожденному отъ такого противозаконнаго сожитія младенцу, такъ и его матери, то оное будетъ назначаемо Судами гражданскими.

Статья 39.

Въ случаяхъ самоубійства, учиненнаго лицомъ, принадлежащимъ къ одному изъ христіанскихъ исповѣданій, Суды Простой Полиціи должны изслѣдовать, въ какомъ состояніи находились умственныя способности самоубійцы, во время лишенія имъ себя жизни, и, вслѣдствіе сего, на основаніи ст. 944 новаго Уложенія, сдѣлать надлежащія о погребеніи его распоряженія.

Статья 40.

Дѣла о дѣйствительности или недѣйствительности предсмертныхъ распоряженій, учиненныхъ лишившимъ себя жизни, подлежатъ вѣдомству Судовъ гражданскихъ, которые не стѣсняясь произведеннымъ въ Судѣ Простой Полиціи слѣдствіемъ, могутъ, для удостовѣренія о состояніи умственныхъ способностей самоубійцы, принять такія мѣры, какія признаютъ нужными.

Статья 41.

Содержаніе изнасилованной дѣвицѣ, въ случаяхъ, въ коихъ, согласно съ примѣчаніемъ къ ст. 1005 новаго Уложенія, оное должно быть обезпечено на счетъ имѣнія, оставшагося

ne, zastąpione nie zostały, i wymierzane będą przez władze, dotąd w tym względzie właściwe.

Artykuł 38.

Ustanowienie, czyli zachodziło pożycie bezprawne mężczyzny bezżennego z kobietą niezamężną, w artykule 721 Kodeksu opisane, i w skutek tego zawiadomienie w tym względzie władzy duchownéj, celem zarządzenia pokuty kościelnéj, należy w pierwszéj instancyi do Sądów Policyi Poprawczéj; wszakże co do wysokości utrzymania przypadającego dziecięciu z tego pożycia zrodzonemu i matce jego, wyrokuje Sądownictwo cywilne.

Artykuł 39.

Sąd Policyi Prostéj, ustanawiając istotę czynu samobójstwa, dokonanego przez osobę wyznającą wiarę chrześciańską, dochodzi, czyli, w czasie odebrania sobie życia, rzeczona osoba używała władz umysłowych lub przeciwnie, i w miarę tego, stosownie do artykułu 944 Kodeksu, sposób pochowania jéj zwłok oznacza.

Artykuł 40.

Sprawy o ważność lub nieważność ostatniéj woli samobójców, należą do Sądów cywilnych, które nie będąc koniecznie wiązane śledztwem, przez Sąd Policyi Prostéj poprzednio wyprowadzoném, mocne są co do stanu umysłu samobójcy, dalsze przedsiewziąć sprawdzenie.

Artykuł 41.

Utrzymanie, zastrzeżone uwagą do artykułu 1005 nowego Kodeksu, zgwałconéj pannie, z majątku po przestępcy pozostałego, oraz alimenta rodzicom od dzieci przynależne

послѣ виновнаго, а равно и слѣдующее родителямъ, по ст. 1087 того же Уложенія, отъ дѣтей пособіе, назначаются Судами гражданскими. Исключительному вѣдомству тѣхъ же Судовъ принадлежатъ также случаи, означенные въ ст. 1099, 1100 и 1103 новаго Уложенія. Заключенію въ смирительномъ домѣ, на основаніи ст. 1086 того же Уложенія, дѣти, по требованію родителей, будутъ подвергаемы вслѣдствіе распоряженія Предсѣдателя Гражданскаго Трибунала.

Статья 42.

Дѣла о лихвѣ могутъ подлежать вѣдѣнію и разсмотрѣнію Уголовныхъ Судовъ не прежде, какъ по признаніи существованія лихвы окончательнымъ, или же вступившимъ въ законную силу рѣшеніемъ Суда Гражданскаго или Коммерческаго.

Суды Гражданскіе и Коммерческій должны рѣшать дѣла сего рода, на основаніи доказательствъ, допускаемыхъ вообще по дѣламъ гражданскимъ и коммерческимъ, и если означенные Суды признаютъ существованіе лихвы рѣшеніемъ окончательнымъ, или же извѣстятся, что состоявшееся не въ посѣдней инстанціи рѣшеніе ихъ, коимъ существованіе лихвы было признанно, вступило въ законную силу, то обязаны сообщить копію съ такого рѣшенія надлежащему Суду Исправительной Полиціи. Сей послѣдній Судъ, какъ въ подобномъ, такъ и во всѣхъ другихъ случаяхъ, въ коихъ до свѣдѣнія его будетъ какимъ либо образомъ доведено, что существованіе лихвы было признано окончательнымъ, или же вступившимъ въ законную силу рѣшеніемъ Суда Гражданскаго или Коммерческаго, подвергаетъ виновныхъ отвѣтственности, на основаніи ст. 1217 новаго Уложенія.

Лица, кои обыкновенно и какъ бы въ видѣ промысла занимаются лихвенными изворотами, могутъ быть подвергаемы Уголовными Судами законной отвѣтственности и безъ разсмотрѣнія дѣла Судомъ Гражданскимъ или Коммерческимъ, но въ такомъ случаѣ Уголовные Суды должны ограничиваться опредѣленіемъ лишь заслуживаемаго виновными наказанія, а дого-

o jakich jest mowa w artykule 1087 tegoż Kodeksu, oznaczają Sądy cywilne.

Sądy cywilne również wyrokują co do czynów przewidzianych w art. 1099, 1100 i 1103 nowego Kodeksu. Nadto Prezes Trybunału Cywilnego, na żądanie rodziców, rozporządza, z mocy artykułu 1086 Kodeksu, zamknięcie dzieci ich w domu poprawy.

Artykuł 42.

Sprawy o lichwę nie mogą ulegać rozpoznaniu Sądów karnych, nim istnienie jéj, wyrokiem ostatecznym lub prawomocnym Sądu cywilnego lub handlowego, uznaném zostanie.

W sprawach tego rodzaju, Sąd cywilny lub handlowy stanowić ma na zasadzie dowodów dopuszczonych w sprawach cywilnych lub handlowych w ogólności, a ilekroć istnienie lichwy wyrokiem ostatecznym uzna, lub poweźmie wiadomość, iż wyrok jego, istnienie to uznający, przeszedł w prawomocność, obowiązany będzie odpis takowego wyroku przesłać z urzędu właściwemu Sądowi Policyi Poprawczéj.

Ten ostatni Sąd, tak w tym przypadku, jak i w każdym innym, w którym do wiedzy jego dojdzie, iż istnienie lichwy wyrokiem Sądu cywilnego lub handlowego ostatecznie lub prawomocnie uznaném zostało, pociągnie winnych tego przestępstwa do odpowiedzialności, artykułem 1217 nowego Kodeksu zagrożonéj.

Osoby, zwykle lichwą jako sposobem zarobkowania trudniące się, pociągane będą do odpowiedzialności przez Sądy karne, bez względu na to, czy sprawa przez Sąd cywilny lub handlowy przechodziła lub nie; lecz w takim przypadku, Sądy karne tylko co do kary stanowić będą, a wytoczenie sprawy karnéj nie tamuje stronom możności

ворившіяся стороны, по заключеннымъ между собою по сему предмету обязательствамъ, могутъ вѣдаться общимъ, для гражданскихъ или коммерческихъ дѣлъ установленнымъ порядкомъ.

Статья 43.

Производство дѣлъ въ Гражданскихъ Судахъ не можетъ быть останавливаемо по причинѣ обвиненій кого либо въ преступленіи или проступкѣ, кромѣ того лишь случая, въ коемъ оказались бы доказательства, или на достаточныхъ уликахъ основанный поводъ предполагать, что дѣйствительно учинено такое преступное дѣяніе, отъ изслѣдованія коего зависитъ разрѣшеніе требованій тяжущихся сторонъ. Въ семъ послѣднемъ случаѣ Судъ Гражданскій постановляетъ свое рѣшеніе не прежде, какъ по окончаніи дѣла въ надлежащихъ Уголовныхъ Судилищахъ.

Когда, при производствѣ въ Уголовныхъ Судахъ дѣла о какомъ либо преступленіи или проступкѣ, встрѣтятся такія спорныя, по существу своему, вѣдѣнію Суда Духовнаго, Гражданскаго или Коммерческаго подлежащія обстоятельства, отъ разрѣшенія коихъ будетъ зависѣтъ существованіе или несуществованіе самаго преступленія или проступка, тогда Уголовный Судъ приступаетъ къ постановленію по такому дѣлу приговора не прежде, какъ по разрѣшеніи сихъ спорныхъ обстоятельствъ окончательнымъ или вступившимъ въ законную силу опредѣленіемъ надлежащаго Суда, Духовнаго, Гражданскаго или Коммерческаго.

Статья 44.

Если по новому Уложенію, за учиненіе въ первый разъ какого либо преступленія или проступка, постановляется денежное взысканіе, которому виновный можетъ быть подвергнутъ только высшимъ Судомъ, а за повтореніе тогожъ преступленія или проступка опредѣляется лишь кратковременный арестъ, къ которому властенъ приговорить его Судъ низшій, то, въ случаяхъ повторенія такого преступленія или проступка, дѣло

poszukiwania, w drodze właściwéj, cywilnéj lub handlowéj, praw, z umowy między niemi zawartéj wynikających.

Artykuł 43.

Sprawy wytoczone przed Sądy cywilne nie mogą być wstrzymywane z powodu zarzutów przestępstwa lub wykroczenia, chybaby okazały się dowody, lub na dostatecznych poszlakach uzasadniony powód do domniemania, iż spełnione zostało przestępstwo lub wykroczenie, od ocenienia którego rozstrzygnięcie żądań stron zawisło. W tym ostatnim przypadku, Sąd Cywilny zawiesi sprawę do wyrzeczenia w téj mierze przez Sąd karny właściwy.

Jeżeli w sprawie przed Sąd karny wytoczonéj zachodzą okoliczności sporne, z istoty swéj rozpoznaniu Sądu duchownego, cywilnego lub handlowego ulegające, od rozstrzygnięcia których zawisło wyrokowanie w drodze karnéj, Sąd karny z osądzeniem sprawy wstrzyma się do ostatecznego lub prawomocnego rozpoznania tychże okoliczności przez Sąd właściwy, duchowny, cywilny lub handlowy.

Artykuł 44.

Jeśli nowy Kodeks, za popełnione po raz pierwszy przestępstwa lub wykroczenia, przepisuje taką karę pieniężną, jakiéj wyrzeczenie, w pierwszéj instancyi, należy jedynie do Sądu wyższego, za powtórzenie zaś tegoż samego przestępstwa lub wykroczenia, stanowi karę aresztu, któréj wymierzenie nie przechodzi władzy Sądu niższego; wówczas powtórzenie powyższego przestępstwa lub wykroczenia, ulega roz-

должно подлежать Суду, въ I-й инстанціи, того высшаго судебнаго мѣста, въ которомъ, за учиненіе въ первый разъ сего преступленія или проступка, приговоръ состоялся въ I-й инстанціи.

Статья 45.

Когда за какое либо преступленіе, или за какой либо проступокъ, опредѣляется новымъ уложеніемъ нѣсколько, одно другое замѣняющихъ наказаній или взысканій, между коими выборъ предоставленъ усмотрѣнію Суда, тогда въ первой инстанціи судитъ дѣло тотъ Судъ, который властенъ приговорить виновнаго къ строжайшему изъ означенныхъ взысканій или наказаній.

Статья 46.

Когда въ одной или нѣсколькихъ статьяхъ новаго Уложенія опредѣляются, за какое либо преступленіе, или какой либо проступокъ, разныя, болѣе или менѣе строгія наказанія, смотря по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе увеличивающимъ или уменьшающимъ вину подсудимаго, и при томъ встрѣтится сомнѣніе на счетъ того, существуютъ, или не существуютъ такія увеличивающія, или же уменьшающія вину обстоятельства, каковы суть, напримѣръ: въ ст. 1016, обдуманное заранѣе намѣреніе или умыселъ, а въ ст. 289 и 952—пьянство, невѣжество, запальчивость и раздраженіе, тогда дѣло, въ первой инстанціи, долженъ судить тотъ Судъ, который властенъ приговорить виновнаго къ строжайшему изъ взысканій или наказаній, законами за такое преступленіе или такой проступокъ опредѣленныхъ, хотя бы сей высшій Судъ и не признавалъ существованія тѣхъ увеличивающихъ вину подсудимаго обстоятельствъ, по которымъ дѣло было перенесено въ оный изъ низшаго судебнаго мѣста.

Статья 47.

Въ случаяхъ уличенія одного лица въ разныхъ преступленіяхъ либо проступкахъ, или нѣсколькихъ лицъ въ преступленіяхъ и проступкахъ, въ тѣсной между собою связи нахо-

poznaniu w pierwszéj instancyi tego Sądu, który rzeczone przestępstwo lub wykroczenie mocą pierwszéj instancyi sądził, gdy po raz pierwszy dokonane było.

Artykuł 45.

W przypadkach, w których Kodeks za jedno i toż samo przestępstwo lub wykroczenie, przepisuje kilka kar, mogących jedna drugą zastąpić, pomiędzy któremi wybór jest Sądowi pozostawiony; ten Sąd sądzi w pierwszéj instancyi, który właściwym jest do wyrzeczenia najwyższéj z pomienionych kar.

Artykuł 46.

Jeżeli Kodeks, za jeden i tenże sam czyn, w jednym lub więcéj artykułach, stanowi kary wyższe i niższe, w miarę okoliczności winę zwiększających lub zmniejszających, a podpada wątpliwości, czy okoliczność winę zwiększająca, np. rozmysł, w artykule 1016, albo przeciwnie też winę zmiejszająca, np. opilstwo, ciemnota, zapalczywość lub gwałtowne uniesienie się, w artykułach 289 i 952 Kodeksu przewidziane, miały miejsce lub nie; ten Sąd wyrokuje w pierwszéj instancyi, który mocen jest wymierzyć najwyższą z zagrożonych kar, chociażby nie uznał istnienia okoliczności obciążającéj, jaka była powodem przeniesienia sprawy z Sądu niższego do wyższego.

Artykuł 47.

W razie pociągnięcia jednego obwinionego o różne przestępstwa lub wykroczenia, lub więcéj obwinionych o przestępstwa lub wykroczenia pomiędzy sobą łączne, z których,

дящихся, которые, по роду своему или опредѣленному за оные наказанію, или же по состоянію обвиненныхъ, были бы подсудны разнымъ высшимъ и низшимъ судилищамъ, Судъ высшій, по всѣмъ симъ преступленіямъ и проступкамъ и для всѣхъ обвиненныхъ, будетъ составлять первую инстанцію.

Статья 48.

Въ случаяхъ, означенныхъ въ предшедшихъ ст. 46 и 47, дѣла, которыя, по общему порядку, были бы подсудны Суду низшему, по постановленіи высшимъ Судомъ приговора въ первой инстанціи, могутъ быть переносимы во вторую инстанцію, коей приговоръ почитается окончательнымъ.

Статья 49.

Дѣла о преступленіяхъ, учиненныхъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, должны быть судимы по существующему нынѣ для судебныхъ инстанцій порядку. Въ случаѣ же совокупности преступленій, прежде и послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года учиненныхъ, если обвиненные должны, на основаніи ст. 8 сего Положенія, быть приговорены къ наказанію по новому Уложенію, дѣло судится порядкомъ, настоящимъ Положеніемъ, для судебныхъ инстанцій установленнымъ.

Статья 50.

Еслибы Судъ высшій, слѣдуя постановленнымъ въ ст. 3 и 4 правиламъ, находилъ, что дѣло, по коему приговоръ въ низшемъ Судѣ состоялся на основаніи прежнихъ законовъ, должно быть судимо по новому Уложенію, то, не возвращая низшему Суду такого дѣла, постановляетъ приговоръ свой по существующему нынѣ для судебныхъ инстанцій порядку.

Статья 51.

Въ дѣлахъ о такихъ преступленіяхъ и проступкахъ, которые не иначе, какъ вслѣдствіе жалобы оскорбленнаго мо-

ze względu na rodzaj swój, zagrożoną karę lub osobistość obwinionych, jedne niższego, a drugie wyższego Sądu rozpoznaniu ulegają; Sąd wyższy wyrokuje w pierwszéj instancyi, co do wszystkich przestępstw i wykroczeń oraz obwinionych.

Artykuł 48.

W przypadkach poprzedniemi 46 i 47 artykułami oznaczonych, jeżeli Sąd wyższy wydał wyrok w pierwszéj instancyi co do obwinionych, którzy w zwyczajnéj kolei byliby sądzeni w pierwszéj instancyi przez Sąd niższy, od rzeczonego wyroku wyższego Sądu służy odwołanie się do drugiéj instancyi, w jakiéj zapadły wyrok będzie co do tychże obwinionych ostatecznym.

Artykuł 49.

Sprawy o przestępstwa przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku spełnione, sądzone będą porządkiem dotychczasowych instancyj; gdyby atoli zachodził zbieg przestępstw, przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku i późniéj wydarzonych, a według powyższego 8 artykułu, wszystkie ulegały przepisom nowego Kodeksu, wówczas instancye niniejszą Ustawą oznaczone, staną się właściwemi.

Artykuł 50.

W przypadku uznania, na zasadzie powyższych 3 i 4 artykułów, że sprawa o czyn przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku spełniony, w instancyi poprzedniéj według dotychczasowego prawa rozpoznana, winna być na mocy nowego Kodeksu osądzona; Sąd wyższy sprawy Sądowi niższemu nie zwróci, lecz sam, w porządku instancyj dotąd właściwym, wyrok w niéj postanowi.

Artykuł 51.

W sprawach o przestępstwa i wykroczenia, które tylko na żądanie pokrzywdzonych wytaczane być mogą, służy im

гутъ подлежать вѣдѣнію и разсмотрѣнію Суда, апелляцію въ высшіе Суды оскорбленный можетъ приносить до истеченія пятнадцати-дневнаго срока, считая съ того дня, въ который приговоръ будетъ ему объявленъ. Прокуроры могутъ протестовать противъ приговоровъ сего рода только въ случаяхъ, означенныхъ въ ст. 163 новаго Уложенія.

Статья 52.

Лица, кои, на основаніи существующихъ нынѣ въ Царствѣ Польскомъ законовъ уголовнаго судопроизводства (то есть, такъ называемой Ординаціи Уголовной Прусской, или же Раздѣла II Части I и Раздѣла II Части II Австрійскаго Уголовнаго Кодекса), будутъ надлежащимъ образомъ уличаемы въ такихъ преступленіямъ или проступкахъ, за которые виновный подвергается, по новому Уложенію, наказанію уголовному, ссылкѣ на житье въ Сибирь, или въ другія отдаленныя, кромѣ Сибрскихъ, губерніи, отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты, или заключенію на время не менѣе одного года въ рабочемъ домѣ,— должны, во время слѣдствія, содержаться въ слѣдственныхъ тюремныхъ домахъ. Что̀ касается до обвиняемыхъ въ другихъ, не столь тяжкихъ преступленіяхъ и проступкахъ, то, въ отношеніи содержанія ихъ подъ стражею, принятія иныхъ мѣръ предосторожности, или же оставленія ихъ на свободѣ во время слѣдствія, сохраняютъ силу свою постановленія дѣйствующихъ нынѣ въ Царствѣ Польскомъ законовъ уголовнаго судопроизводства.

Статья 53.

По дѣламъ о преступленіяхъ или проступкахъ, за которые новымъ Уложеніемъ опредѣляется уголовное наказаніе, безъ различія инстанціи, въ коей будетъ производиться такое дѣло, а равно и по всѣмъ дѣламъ, поступающимъ въ X Департаментъ Правительствующаго Сената или разсматриваемымъ окончательно Апелляціоннымъ Судомъ, подсудимому долженъ всегда быть назначаемъ защитникъ; во всѣхъ же прочихъ случаяхъ, защитники опредѣляются тогда только, когда подсудимые сами будутъ того требовать.

odwołanie się do wyższych instancyj w dniach piętnastu, licząc od protokularnego ogłoszenia wyroku tymże pokrzywdzonym. Prokurator zaś w sprawach powyższych może się odwołać, jedynie w przypadkach w artykule 163 Kodeksu wymienionych.

Artykuł 52.

Osoby, według obowiązującego w Królestwie postępowania karnego (Działu II Części I i takiegoż Działu Części II prawa karnego austryackiego, niemniéj Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj), prawnie poszlakowane o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, zagrożonego karą główną, zesłaniem na mieszkanie do gubernij Syberyjskich, robotami w rotach aresztanckich, zesłaniem na mieszkanie do odległych gubernij, oprócz Syberyjskich, lub zamknięciem w domu roboczym od roku, w toku śledztwa w domu badania osadzone być winny.

Co do obwinionych o przestępstwa i wykroczenia, pociągające inne kary, pod względem osadzenia ich przez czas śledztwa w domu badania, lub innego co do ich osób zabezpieczenia się, lub téż pozostawienia ich na wolności, zachowują się w zupełnéj mocy przepisy w teraźniejszém postępowaniu karném zawarte.

Artykuł 53.

Obrony przynoszone będą z urzędu w sprawach o przestępstwa i wykroczenia, zagrożone w nowym Kodeksie karami głównemi, bez różnicy instancyi, niemniéj w sprawach, przez Sąd Apellacyjny w ostatniéj instancyi, oraz przez Dziesiąty Departament Rządzącego Senatu sądzonych; w innych zaś przypadkach, obwinieni wtenczas tylko bronionemi będą, gdy tego sami zażądają.

Статья 54.

Если подсудимый, желающій дать лично Суду объясненія по производящемуся въ ономъ дѣлу, содержится подъ стражею не въ томъ городѣ, гдѣ Судъ имѣетъ свое пребываніе, то показанія отбираются отъ такого подсудимаго мѣстнымъ ближайшимъ къ нему Судомъ и сообщаются по принадлежности тому Суду, въ которомъ производится дѣло. Въ присутствіе сего послѣдняго Суда подсудимый представляется тогда только, когда самъ Судъ признаетъ сіе нужнымъ.

Статья 55.

Въ случаяхъ, въ коихъ съ наказаніемъ, положеннымъ вообще закономъ, соединено церковное покаяніе, Судъ, съ окончательнаго, или же со вступившаго въ законную силу приговора своего, долженъ сообщить засвидѣтельствованную копію въ надлежащую, по вѣроисповѣданію осужденнаго, Духовную Консисторію, для преданія его церковному, по усмотрѣнію ея, покаянію. Еслибы христіанинъ былъ изобличенъ въ покушеніи лишить себя жизни, то Консисторія увѣдомляется о томъ Судомъ Исправительной Полиціи.

Статья 56.

Просьбы о помилованіи осужденныхъ окончательными приговорами къ смертной казни или къ каторжнымъ работамъ въ рудникахъ безъ срока, представляемы будутъ на усмотрѣніе Его Императорскаго Величества, по существующему нынѣ, въ указѣ 5 (17) Марта 1816 года изображенному, порядку.

Просьбы о помилованіи всѣхъ прочихъ виновныхъ Намѣстникъ будетъ разсматривать, установленнымъ нынѣ для сего порядкомъ, по Высочайше предоставленной ему въ семъ отношеніи власти.

Статья 57.

Какъ просьбы осужденныхъ о помилованіи, такъ и представленія о смягченіи наказанія, въ случаяхъ, въ статьяхъ 159

Artykuł 54.

Jeżeli obwiniony pragnie przymawiać się podczas sądzenia jego sprawy, a jest osadzony w domu badania, lub w inném więzieniu, nieznajdującém się w miejscu posiedzeń Sądu wyrokować mającego, Sąd, względem obwinionego miejscowy, przyjmie odeń oświadczenie, jakie zamierzał ustnie wyrokującemu Sądowi przedstawić, i takowe prześle temu ostatniemu Sądowi, który wówczas tylko osobiste stawienie obwinionego przed sobą rozporządzi, gdy tego szczególną uzna potrzebę.

Artykuł 55.

W przypadkach, w których kara połączona jest z pokutą kościelną, Sąd wyrokujący ostatecznie, lub ten, którego wyrok stał się prawomocnym, prześle odpis wierzytelny wyroku Konsystorzowi wyznania, do którego skazany należy, końcem naznaczenia mu pokuty.

O usiłowaniu zaś samobójstwa przez chrześcianina, Sąd Policyi Poprawczéj Konsystorz zawiadomi.

Artykuł 56.

Prośby o ułaskawienie skazanych wyrokami ostatecznemi na karę śmierci lub roboty ciężkie na czas nieograniczony, przedstawiane będą porządkiem, Najwyższym ukazem z dnia 5 (17) Marca 1816 r., przepisanym, do uznania Jego Cesarskiéj Mości.

Prośby o łaskę skazanych na wszelkie inne kary rozstrzygać będzie, dotychczasowym porządkiem, Namiestnik w Królestwie, stosownie do władzy Najwyżéj w tym względzie mu udzielonéj.

Artykuł 57.

Prośby o łaskę, niemniéj wstawienie się o złagodzenie kary, w przypadkach artykułami 159 i 160 Kodeksu prze-

и 160 новаго Уложенія о наказаніяхъ означенныхъ, если на приговоръ, состоявшійся не въ послѣдней инстанціи, виновный не принесъ апелляціи, будутъ подносимы на Высочайшее усмотрѣніе не прежде, какъ по ревизіи дѣла высшими Судами.

ОТДѢЛЕНІЕ II.

Особенныя правила для дѣлъ о преступленіяхъ и проступкахъ по службѣ.

Статья 58.

Особеннымъ, за преступленія и проступки по службѣ, взысканіямъ и наказаніямъ, которыя, на основаніи примѣчанія къ ст. 72 и другихъ статей новаго Уложенія, могутъ быть опредѣляемы не только по Суду, но и по распоряженію непосредственнаго надъ виновнымъ начальства, какъ чиновники, такъ и всѣ прочія состоящія на службѣ лица подвергаются:

a) въ управленіяхъ не коллегіальныхъ — мѣстнымъ начальникомъ;

b) въ мѣстахъ коллегіальныхъ — присутствіемъ коллегіальнаго мѣста, а по дѣламъ не поступающимъ на коллегіальное совѣщаніе - самимъ начальникомъ мѣста.

Статья 59.

Мѣстный начальникъ можетъ, однакожъ, въ управленіяхъ не коллегіальныхъ — своимъ помощникамъ, а въ мѣстахъ коллегіальныхъ — членамъ, рѣшительный, наравнѣ съ нимъ голосъ имѣющимъ, дѣлать только внушенія и замѣчанія; прочимъ же, означеннымъ въ предшедшей 58 статьѣ взысканіямъ и наказаніямъ по службѣ, упомянутые помощники и члены подвергаются, или присутствіемъ высшаго мѣста, которому подчинено управленіе или мѣсто, въ коемъ они служатъ, или же самимъ начальникомъ того высшаго присутственнаго мѣста. Присутствіе коллегіальныхъ мѣстъ никакимъ взысканіямъ и наказаніямъ членовъ своихъ подвергать не можетъ.

widzianych, względem skazanych wyrokami nieostatecznemi, którzyby nie odwołali się do dalszych instancyj, zanoszone będą do Jego Cesarskiéj Mości, po przejściu sprawy drogą rewizyi przez też dalsze instancye.

Oddział II.

Rozporządzenia szczególne co do przestępstw i wykroczeń w rządowéj lub innéj publicznéj służbie popełnionych.

Artykuł 58.

Kary szczególne, w nowym Kodeksie na przestępstwa i wykroczenia służbowe zagrożone, których wyrzeczenie bez formalnego sądowego postępowania, uwagą do artykułu 72 lub innemi przepisami Kodeksu, dozwoloném jest bezpośredniéj nad wykraczającym zwierzchności, wymierzają na urzędników i inne osoby w służbie zostające:

a) w urzędach niekolegialnych — miejscowy Naczelnik;

b) we władzach kolegialnych — też władze, a w przypadkach nieprzychodzących pod rozpoznanie kolegialne — ich Naczelnicy.

Artykuł 59.

Naczelnik miejscowy jednakże — swym Pomocnikom w urzędach niekolegialnych — oraz Członkom, we władzach kolegialnych, stanowczy głos mającym, daje tylko przestrogę i napomnienie; wszelkie zaś inne kary, w poprzednim 58 artykule powołane, stanowi na nich władza przełożona nad urzędami lub władzami, do których ciż Pomocnicy i Członkowie należą, lub Naczelnik téjże władzy przełożonéj.

Władzom kolegialnym nie służy wcale możność wymierzania kar na swych Członków.

Статья 60.

Начальники, какъ управленій не коллегіяльныхъ, такъ и мѣстъ коллегіальныхъ, подвергаются всѣмъ означеннымъ въ предшедшей ст. 58 взысканіямъ и наказаніямъ по службѣ, по усмотрѣнію присутствія высшаго надъ ними мѣста, или начальника онаго.

Статья 61.

Еслибы непосредственное начальство вовсе не подвергло виновнаго наказанію, или же подвергло его не тому изъ означенныхъ выше сего въ ст. 58 взысканій или наказаній, которыхъ онъ заслуживаетъ, то высшее присутственное мѣсто или начальство можетъ само подвергнуть виновнаго такому взысканію или наказанію.

Статья 62.

Канцеляристы, почтовые кондукторы, полицейскіе приставы, стражники, вахтеры, возные, старосты, почталіоны и другіе тому подобные низшіе служители, могутъ быть подвергаемы отрѣшенію отъ должности, вычету изъ времени службы и выговорамъ, со внесеніемъ оныхъ въ послужной списокъ, не только по судебнымъ приговорамъ, но и по распоряженію того лица или мѣста, которымъ они опредѣляются къ должности.

Статья 63.

Принесеніемъ жалобы на постановленія начальства, коими налагаются взысканія и наказанія, какъ въ примѣчаніи къ ст. 72 новаго Уложенія, такъ и въ ст. 37 настоящаго Положенія означенныя, приведеніе въ исполненіе такихъ постановленій не пріостанавливается.

Статья 64.

Правила, постановленныя въ предшедшихъ ст. 58—63,

Artykuł 60.

Naczelnicy urzędów i władz ulegają wszelkim karom, w powyższym 58 artykule wskazanym, w skutek rozporządzenia przełożonéj władzy lub jéj Naczelnika.

Artykuł 61

Jeśliby za przestępstwo lub wykroczenie, zagrożone karami w artykule 58 powołanemi, winny przez zwierzchność swą bezpośrednią wcale ukaranym nie był, lub miał sobie naznaczoną nie tę z powyższych kar, na jaką istotnie zasłużył, wówczas tę ostatnią karę wymierzyć na niego może władza wyższa lub jéj Naczelnik.

Artykuł 62.

Kanceliści, Konduktorowie pocztowi, Dozorcy policyjni, Strażnicy, Wachterzy, Woźni, Sołtysi, Pocztylioni, oraz inne osoby, do podobnéj niższéj służby użyte, ulegają złożeniu z urzędu, wytrąceniu z czasu służby, tudzież naganie, mniéj lub więcéj surowéj, z zapisaniem jéj do stanu służby, nie tylko z wyroków sądowych, lecz i z rozporządzenia władzy, przez którą są mianowani.

Artykuł 63.

Zażalenia zaniesione na postanowienia, wymierzające:

kary, których naznaczenie dozwoloném jest uwagą do art. 72 Kodeksu, bezpośredniéj zwierzchności skazanego;

oraz kary porządkowe, w powyższym 37 artykule powołane;

nie wstrzymują wykonania tychże postanowień.

Artykuł 64.

Przepisy poprzedzającemi 58 — 63 artykułami objęte, mają zastosowanie do Wydziału Sprawiedliwości, z wyjaśnie-

распространяются и на судебное вѣдомство, съ означенными лишь ниже сего въ ст. 65—71 условіями и ограниченіями.

Статья 65.

Чиновники, служащіе въ Канцеляріяхъ и Архивахъ Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, и всѣ низшіе служители, при тѣхъ Департаментахъ состоящіе, въ случаяхъ, не поступающихъ на коллегіальное совѣщаніе, подвергаются означеннымъ въ ст. 58 сего Положенія взысканіямъ и наказаніямъ Оберъ-Прокурорами тѣхъ Департаментовъ.

Статья 66.

Высшее непосредственное начальство, о коемъ упоминается въ ст. 59 и 60 сего Положенія, составляютъ:

a) для Судовъ Мирныхъ, дѣйствующихъ въ качествѣ Судовъ Простой Полиціи, а также и для Варшавской Полицейско-Судной Управы, для Президентовъ, Бургомистровъ и Войтовъ, по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ—Суды Исправительной Полиціи;

b) для Судовъ Мирныхъ, по всѣмъ дѣламъ гражданскимъ, а для Коммисаровъ Полиціи Исполнительной въ Варшавѣ, для Президентовъ, Бургомистровъ и Войтовъ, по дѣламъ, кои предоставлены ихъ вѣдомству Гражданскимъ Кодексомъ—Трибуналы Гражданскіе;

c) для Судовъ Исправительной Полиціи—Уголовные Суды;

d) для Трибуналовъ Гражданскихъ, Суда Коммерческаго и Уголовныхъ Судовъ—Апелляціонный Судъ;

e) для Апелляціоннаго Суда, по дѣламъ гражданскимъ—9-й, а по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ—10-й Департаменты Правительствующаго Сената.

Временному однакожъ аресту, который, на основаніи примѣчанія къ ст. 72 новаго Уложенія, можетъ быть опредѣляемъ

niem i ograniczeniem, podaném w następujących 65 — 71 artykułach.

Artykuł 65.

Na urzędników należących do składu Kancelaryj i Archiwów Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, niemniéj na osoby w niższéj służbie przy tychże Departamentach zostające, kary w powyższym 58 artykule powołane, wymierzają w przypadkach, pod kolegialne rozpoznanie rzeczonych Departamentów nieprzychodzących, Naczelni Prokuratorowie.

Artykuł 66.

Władzą przełożoną, o jakiéj jest mowa w powyższych 59 i 60 artykułach, i nadzorczą, są:

a) względem Sądów Pokoju, jako Sądów Policyi Prostéj, niemniéj względem Wydziału Sądowo-Policyjnego w Warszawie, oraz Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w czynnościach karnych — Sądy Policyi Poprawczéj;

b) względem Sądu Pokoju, we wszystkich czynnościach cywilnych, a względem Komisarzy cyrkułowych administracyjnych w Warszawie, Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów, co do czynności przez Kodeks cywilny im poruczonych — Trybunały Cywilne;

c) względem Sądów Policyi Poprawczéj — Sądy Kryminalne;

d) względem Trybunałów Cywilnych, Handlowych i Sądów Kryminalnych—Sąd Apellacyjny;

e) względem Sądu Apellacyjnego, w czynnościach cywilnych—Dziewiąty, a w czynnościach karnych — Dziesiąty Departament Rządzącego Senatu.

Do wyrzeczenia jednak na Podsędka, Prezydenta, Burmistrza, Wójta oraz urzędników Wydziału Sądowo-Policyj-

по распоряженію непосредственнаго надъ виновнымъ начальства, Подсудки, Президенты, Бургомистры, Войты и лица, служащія въ Варшавской Полицейско-Судной Управѣ, за упущенія по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ, подвергаемы будутъ Уголовными Судами.

Какъ Уголовные Суды, такъ и Гражданскіе Трибуналы, въ случаѣ присужденія къ временному аресту Президента, Бургомистра или Войта, а также лица, служащаго въ Варшавской Полицейско-Судной Управѣ, или же Коммисара Варшавской Исполнительной Полиціи, для приведенія въ исполненіе состоявшагося по сему предмету опредѣленія, должны будутъ, по принадлежности, сообщать съ онаго копію непосредственному административному или полицейскому означенныхъ лицъ начальству.

Статья 67.

Всѣмъ упомянутымъ въ ст. 58 сего Положенія взысканіямъ и наказаніямъ, лица, исправляющія должность Подпрокурора при Судахъ Простой Полиціи и Подпрокуроры, состоящіе при Судахъ Исправительной Полиціи, могутъ быть подвергаемы находящимися при Уголовныхъ Судахъ Прокурорами.

Прокуроры съ находящимися при нихъ Подпрокурорами, а Оберъ-Прокуроры съ своими Помощниками, должны состоять въ тѣхъ самыхъ отношеніяхъ подчиненности, какія, на основаніи ст. 59 сего Положенія, установляются вообще между начальникомъ и его помощниками. Сами Прокуроры, въ отношеніи всѣхъ взысканій и наказаній, коихъ опредѣленіе предоставлено непосредственному надъ виновнымъ начальству, а состоящіе при Гражданскихъ Трибуналахъ, Уголовныхъ Судахъ и Апелляціонномъ Судѣ Подпрокуроры, въ отношеніи тѣхъ изъ сихъ взысканій и наказаній, коимъ они не могутъ быть подвергаемы Прокуроромъ, при которомъ находятся, подчиняются непосредственно Правительственной Коммисіи Юстиціи и Главному Директору, Предсѣдательствующему въ оной. Подобную же власть имѣетъ Главный Директоръ Юстиціи и въ отношеніи Оберъ-Прокуроровъ и ихъ помощниковъ.

nego w Warszawie, za uchybienia w czynnościach karnych, kary aresztu, która, na zasadzie uwagi do artykułu 72 Kodeksu, może być wymierzoną z mocy rozporządzenia bezpośredniéj nad wykraczającym zwierzchności, właściwemi będą Sądy Kryminalne.

Sądy Kryminalne i Trybunały Cywilne, po wyrzeczeniu kary takowego aresztu na Prezydenta, Burmistrza, Wójta, urzędnika Wydziału Sądowo - Policyjnego lub Komisarza Administracyjnego w Warszawie, odniosą się o wykonanie téj kary do bezpośrednio przełożonéj nad niemi administracyjnéj lub policyjnéj zwierzchności.

Artykuł 67.

Prokuratorowie przy Sądach Kryminalnych wymierzają na pełniących obowiązki Podprokuratorów przy Sądach Policyi Prostéj i na Podprokuratorów przy Sądach Policyi Poprawczéj wszelkie kary, w powyższym 58 artykule powołane.

Podprokuratorowie przy wszystkich innych Sądach, niemniéj Pomocnicy Naczelnych Prokuratorów, zostają względem właściwych Prokuratorów i Naczelnych Prokuratorów w tym samym stosunku, jaki, według powyższego 59 artykułu, zachodzi między Pomocnikiem a Naczelnikiem.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości lub Prezydujący w niéj Dyrektor Główny stanowi na wszystkich Prokuratorów wszelkie kary, których wymierzenie jest bezpośredniéj zwierzchności dozwolone, na Podprokuratorów zaś przy Trybunałach Cywilnych, Sądach Kryminalnych i Apellacyjnym, kary, przechodzące zakres władzy właściwych Prokuratorów. Takąż samą władzę wykonywa Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, względem Naczelnych Prokuratorów i ich Pomocników.

Статья 68.

Мировымъ Судьямъ — по Мировому Отдѣленію, а Подсудку — по Отдѣленіямъ Спорному, Ипотечному и Полицейскому въ Мирныхъ Судахъ, принадлежитъ власть, предоставляемая вообще мѣстному Начальнику. Мировые Суды — Писарю, а Подсудокъ — Писарю и Подписарю, могутъ однакожъ дѣлать только внушенія и замѣчанія.

Статья 69.

Изъ взысканій и наказаній, означенныхъ въ примѣчаніи къ ст. 72 новаго Уложенія, замѣчаніямъ, выговорамъ и аресту до семи дней, а также и тѣмъ особымъ взысканіямъ, о коихъ упоминается въ ст. 37 сего Положенія, безъ всякаго формальнаго судебнаго производства, могутъ подвергать за преступленія и проступки по службѣ:

Защитниковъ — не только Судъ, при коемъ они состоятъ, или Начальникъ онаго, но также и тотъ Судъ, гдѣ производится дѣло, по коему они оказались виновными, или Начальникъ сего Суда; а если дѣло будетъ производиться въ одномъ изъ Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, то тотъ Департаментъ, или Оберъ-Прокуроръ онаго;

Нотаріусовъ и Регентовъ — надлежащій Гражданскій Трибуналъ, или Предсѣдатель онаго;

Судебныхъ Приставовъ и Возныхъ — Судъ, при коемъ они находятся, или Прокуроръ онаго, а Возныхъ, кромѣ того, и Начальникъ того же Суда.

Уѣзднымъ Регентамъ внушенія и замѣчанія властенъ дѣлать мѣстный Подсудокъ, а Нотаріусы, опредѣленные къ должности Совѣтомъ Управленія, по тѣмъ изъ составляемыхъ ими актовъ, которые не подлежатъ вѣдѣнію Гражданскихъ Трибуналовъ, подчиняются непосредственно Апелляціонному Суду или его Предсѣдателю.

Artykuł 68.

Sędziowie Pokoju — w Wydziale Pojednawczym, Podsędkowie — w Wydziale Spornym, Hipotecznym i Policyjnym, wykonywają prawa miejscowego Naczelnika. Pisarzowi wszakże — Sędzia Pokoju, temuż Pisarzowi i Podpisarzowi — Podsędek, przestrogi tylko lub napomnienia dać są mocni.

Artykuł 69.

Z pomiędzy kar w uwadze do 72 artykułu Kodeksu wymienionych:

napomnienie, naganę, areszt do siedmiu dni, niemniéj kary porządkowe, w powyższym 37 artykule powołane,

wymierzają, bez formalnego sądowego postępowania, za przestępstwa i wykroczenia w służbie popełnione:

na Obrońców —

Sąd, przy którym są mianowani, lub Naczelnik tegoż, tudzież Sąd wyrokować mający względem sprawy, w któréj dopuścili się uchybienia, lub Naczelnik tegoż; a jeżeli sprawa przychodzi pod rozpoznanie jednego z Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu — tenże Departament, lub jego Naczelny Prokurator;

na Pisarzy Aktowych,

na Rejentów przy Trybunałach i Okręgowych —

Trybunał Cywilny właściwy, lub Prezes tegoż;

na Komorników i Woźnych —

Sąd, przy którym zostają, lub tegoż Prokurator; co do Woźnych nadto — Prezes Sądu.

Rejentom Okręgowym przestrogi i napomnienia udzielać także może miejscowy Podsędek, na Pisarzy zaś Aktowych, mianowanych przez Radę Administracyjną, w czynnościach niezawisłych od Trybunałów, wszelkie w pierwszym ustępie niniejszego artykułu wymienione kary, wymierza Sąd Apellacyjny, lub Prezes tegoż.

Статья 70.

Въ случаяхъ, означенныхъ въ ст. 61 сего Положенія, право, предоставляемое тою же статьею высшему начальству, принадлежитъ не только высшимъ судебнымъ инстанціямъ, но и Правительственной Коммисіи Юстиціи или Главному Директору, Предсѣдательствующему въ оной, въ отношеніи какъ членовъ, такъ и вообще всѣхъ чиновниковъ и лицъ, при Судахъ состоящихъ. Въ отношеніи же чиновниковъ, служащихъ въ Канцеляріяхъ и Архивахъ Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, и низшихъ служителей, при тѣхъ же Департаментахъ находящихся, такое право, въ случаяхъ, въ коихъ, по ст. 65 сего Положенія они подчиняются Оберъ-Прокурорамъ, принадлежитъ Главному Директору Юстиціи.

Право сіе принадлежитъ также и высшему надъ Коммисіею Юстиціи начальству.

Статья 71.

Жалобы на Суды, или же на Начальниковъ и Прокуроровъ оныхъ, постановившихъ подвергнуть виновнаго какому-либо изъ означенныхъ въ ст. 37 и 58 сего Положенія взысканій или наказаній, подаются не въ высшія судебныя инстанціи, а въ Правительственную Коммисію Юстиціи, или же Главному Директору, Предсѣдательствующему въ оной. На Оберъ-Прокуроровъ такія жалобы приносятся самому Главному Директору Юстиціи. Какъ Правительственная Коммисія Юстиціи, такъ и Главный Директоръ Юстиціи въ правѣ измѣнить въ семъ случаѣ постановленіе, на которое была принесена жалоба.

Статья 72.

Чиновники судебнаго вѣдомства, не имѣющіе рѣшительнаго при сужденіи дѣлъ голоса, а также Нотаріусы, Регенты, Судебные Защитники, Приставы и всѣ прочія служащія по тому же вѣдомству лица, за преступленія и проступки по службѣ, за которые наказаніе, безъ формальнаго судебнаго производства,

Artykuł 70.

W przypadku powyższym 61 artykułem objętym, prawo zastrzeżone tymże artykułem władzy wyższéj, służy nie tylko wyższym instancyom, lecz i Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, lub Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu, co do Członków i urzędników Sądów, oraz wszelkich osób przy tychże zostających; samemu zaś Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, co do urzędników należących do składu Kancelaryj i Archiwów Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, niemniéj innych osób w niższéj służbie przy tychże Departamentach znajdujących się, w przypadkach, w których, według powyższego 65 artykułu, prawa bezpośredniéj zwierzchności Naczelni Prokuratorowie wykonywają.

Toż samo prawo służy władzy wyższéj od Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

Artykuł 71.

Zażalenia na postanowienia Sądów, albo ich Naczelników, lub Prokuratorów, wymierzające kary powołane w powyższym 58-ym artykule, lub kary porządkowe, w artykule 37 wzmiankowane, nie będą zanoszone do wyższych instancyj, lecz do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, lub Prezydującego w niéj Dyrektora Głównego; a na takież postanowienia Naczelnych Prokuratorów — do tegoż Dyrektora Głównego.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości i Prezydujący w niéj Dyrektor Główny mogą, w skutek zaniesionych do nich zażaleń, zmienić zaskarżone postanowienia.

Artykuł 72.

Oddawanie pod Sąd karny urzędników Wydziału Sprawiedliwości, w sądzeniu spraw głosu stanowczego niemających, Pisarzy Aktowych, Rejentów, Obrońców i Komorników,

опредѣлено быть не можетъ, будутъ предаваемы отнынѣ Суду, тѣмъ самымъ порядкомъ, какой установленъ Высочайшимъ Указомъ 19 (31) Іюля 1844 года, для преданія суду чиновниковъ всѣхъ прочихъ гражданскихъ вѣдомствъ.

Статья 73.

Существующій нынѣ для такъ называемаго дисциплинарнаго процесса порядокъ, сохраняется единственно для тѣхъ лицъ судебнаго вѣдомства, которыя въ 9-мъ или 10-мъ Департаментахъ Правительствующаго Сената, или же въ иныхъ Судахъ, имѣютъ рѣшительный при сужденіи дѣлъ голосъ; но и по симъ дисциплинарнымъ дѣламъ, какъ приговоры, такъ и приносимыя на оные обвиненными апелляціонныя жалобы, должны быть объявляемы въ подлежащихъ Судахъ не иначе, какъ общимъ порядкомъ, для уголовныхъ дѣлъ установленнымъ.

Статья 74.

По дѣламъ, которыя будутъ производимы порядкомъ дисциплинарнымъ, Суды властны подвергать виновныхъ всѣмъ особымъ за преступленія и проступки по службѣ взысканіямъ и наказаніямъ, означеннымъ въ ст. 68 новаго Уложенія.

Статья 75.

Еслибы, вмѣстѣ съ означенными выше сего въ ст. 73 лицами, были обвинены также и другія, поименованныя въ ст. 72 сего Положенія, то всѣ они подвергаются одному и тому же дисциплинарному процессу.

Статья 76.

Начавшіеся, до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, дисциплинарные процессы, не получившіе окончательнаго до того времени рѣшенія, будутъ производимы по существующимъ нынѣ для такихъ процессовъ правиламъ.

oraz wszelkich innych osób do tegoż Wydziału należących, za przestępstwa i wykroczenia służbowe, pociągające kary, które nie mogą być wymierzone bez sądowego postępowania, następuje w sposób, Najwyższym ukazem z dnia 19 (31) Lipca 1844 roku, co do urzędników administracyjnych przepisany.

Artykuł 73.

Dotychczasowe postępowanie w sprawach karności (proces dyscyplinarny) ogranicza się do urzędników, głos stanowczy mających, w Dziewiątym i Dziesiątym Departamencie Rządzącego Senatu i we wszelkich Sądach, ze zmianą, że w pomienionych sprawach wyroki i odwołania się obwinionych będą objawiane protokularnie.

Artykuł 74.

W powyższych sprawach karności, mogą być wymierzane wszelkie kary szczególne, za przestępstwa i wykroczenia służbowe, w artykule 68 Kodeksu zagrożone.

Artykuł 75.

Jeśliby osoby w powyższym art. 73 powołane, z osobami w artykule 72 wymienionemi pod łącznemi zostawały zarzutami, natenczas przeciw wszystkim wytoczoną będzie sprawa karności.

Artykuł 76.

Sprawy karności, rozpoczęte przed dniem 20 Grudnia 1847 (1 Stycznia 1848) roku, w których do tego czasu nie zapadły wyroki ostateczne lub prawomocne, będą kończone według dotychczasowych zasad.

Статья 77.

Лица гражданскаго вѣдомства, преданныя Суду за преступленія и проступки по службѣ, или подлежатъ суду Правительствующаго Сената, или судятся Апелляціоннымъ Судомъ, или Уголовными Судами въ первой инстанціи.

Статья 78.

Суду Общаго Варшавскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената Собранія предаются:

1) Члены Совѣта Управленія;
2) Сенаторы и Члены Сената;
3) Оберъ-Прокуроры.

Статья 79.

Суду 10 Департамента Правительствующаго Сената, въ увеличенномъ составѣ присутствія, подлежатъ:

1) Предсѣдатели, Вице-Президенты и другіе Начальники мѣстъ и Управленій, не подчиненныхъ Правительственнымъ Коммисіямъ;

2) Члены Правительственныхъ Коммисій, Совѣтники высшей Счетной Палаты, Директоръ Почтъ, Предсѣдатель Страховаго Управленія, Предсѣдатель Главнаго Попечительнаго Совѣта благотворительныхъ заведеній, Президенты Духовной Евангелической Консисторіи, Директоръ Горнаго Департамента и Начальникъ Правленія Варшавскаго Учебнаго Округа;

3) Гражданскіе Губернаторы и Президентъ города Варшавы;

4) Предсѣдатель, Вице-Президентъ и Судьи Апелляціоннаго Суда, Предсѣдатели Уголовныхъ Судовъ и Гражданскихъ Трибуналовъ, Предсѣдательствующій въ Прокураторіи, Помощники Оберъ-Прокурора, Прокуроръ Апелляціоннаго Суда и чиновники для доклада дѣлъ въ Сенатѣ;

5) Предсѣдатель Комитета Земскаго Кредитнаго Общества, Предсѣдатель Комитета закладныхъ билетовъ того же Общества, и Предсѣдатели главной и частныхъ Дирекцій онаго.

Artykuł 77.

Osoby w służbie cywilnéj zostające, za przestępstwa lub wykroczenia służbowe pod Sąd oddane, sądzone będą przez Senat Rządzący, albo też przez Sąd Apellacyjny, lub Sąd Kryminalny w pierwszéj instancyi.

Artykuł 78.

Sądzeni będą przez Ogólne Zebranie Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu:

1) Członkowie Rady Administracyjnéj;
2) Senatorowie i Członkowie Senatu;
3) Naczelni Prokuratorowie.

Artykuł 79.

Sądzeni będą przez Dziesiąty Departament Rządzącego Senatu, w powiększonym składzie:

1) Prezesi, Vice-Prezesi i inni Naczelnicy władz, od Kommissyj Rządowych niezawisłych;

2) Członkowie Kommissyj Rządowych, Radcy Najwyższéj Izby Obrachunkowéj, Dyrektor Poczt, Prezes Dyrekcyi Ubezpieczeń, Prezes Rady Głównéj Opiekuńczéj, Prezesi Konsystorza Wyznań Ewangelickich, Dyrektor Wydziału Górnictwa i Naczelnik Administracyi Okręgu Naukowego Warszawskiego;

3) Gubernatorowie Cywilni i Prezydent miasta Warszawy;

4) Prezes, Vice-Prezes i Sędziowie Sądu Apellacyjnego, Prezesi Sądów Kryminalnych i Trybunałów Cywilnych, Prezydujący w Prokuratoryi, Pomocnicy Naczelnych Prokuratorów Senatu, Prokurator Sądu Apellacyjnego i Referenci Senatu;

5) Prezes Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych, oraz Prezesi Dyrekcyj: Głównéj i Szczegółowych tegoż Towarzystwa.

Статья 80.

Апелляціоннымъ Судомъ въ I-й инстанціи будутъ судимы:
1) Лица, занимающія должность VII разряда, или должность высшую, въ предшедшей статьѣ не означенную;
2) Совѣтники Комитета Земскаго Кредитнаго Общества и Комитета владѣльцевъ закладныхъ билетовъ того же Общества, а равно Совѣтники, какъ Главной, такъ и частныхъ Дирекцій онаго;
3) Мировые Судьи, Члены Коммерческаго Суда и Коммерческіе Совѣтники Банка.

Статья 81.

Уголовными Судами въ I-й инстанціи будутъ судимы всѣ прочіе чиновники и другія въ службѣ состоящія лица, въ предшедшихъ ст. 78, 79 и 80 не поименованныя.

Статья 82.

Слѣдствіе по дѣламъ, въ предшедшихъ статьяхъ означеннымъ, производится подъ наблюденіемъ того Суда, который судитъ дѣло въ I-й инстанціи. Производство такого слѣдствія сей Судъ поручаетъ одному, или же, въ случаяхъ особой надобности, и нѣсколькимъ изъ членовъ своихъ или членовъ Судовъ, ему подвѣдомственныхъ.

Статья 83.

Опредѣленія касательно содержанія подсудимыхъ подъ стражею въ продолженіе слѣдствія и всѣ другія, требующія коллегіальнаго совѣщанія, постановляетъ Судъ, который долженъ судить дѣло въ I-й инстанціи. Жалобы и протесты на опредѣленія Уголовныхъ Судовъ и Апелляціоннаго Суда о содержаніи подъ стражею или оставленіи на свободѣ подсудимыхъ во время слѣдствія, могутъ быть представляемы, въ первомъ случаѣ, Суду Апелляціонному, а въ послѣднемъ—10-му Департаменту Правительствующаго Сената.

Artykuł 80.

Sądzeni będą przez Sąd Apellacyjny w pierwszéj instancyi:
1) Sprawujący urzędy VII klasy, lub urzędy klas wyższych, w artykule poprzednim niewymienione;
2) Radcy Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, Radcy Komitetu właścicieli listów zastawnych, jak niemniéj Radcy Dyrekcyi Głównéj, i Dyrekcyj Szczegółowych tegoż Towarzystwa;
3) Sędziowie Pokoju, Sędziowie Trybunału Handlowego i Radcy Handlowi Banku.

Artykuł 81.

Sądzeni będą przez Sąd Kryminalny w pierwszéj instancyi, wszyscy inni urzędnicy i osoby w służbie zostające, w artykułach 78, 79 i 80 niewymienione.

Artykuł 82.

Wyprowadzenie śledztwa w sprawach powyższych należy do Sądu, który sądzić ma sprawę w pierwszéj instancyi, i dopełnione będzie pod dozorem tegoż Sądu przez jednego, lub, w przypadkach szczególnéj potrzeby, więcéj Członków, których w tym celu Sąd takowy z grona swego lub z grona jednego z Sądów sobie podwładnych wyznaczy.

Artykuł 83.

Postanowienia na osadzenie w domu badania obwinionych i inne wymagające kolegialnego rozstrzygnienia, wydaje Sąd wyrokować mający w pierwszéj instancyi.

Od postanowień Sądów Kryminalnych lub Sądu Apellacyjnego, które rozporządziły, aby obwinieni w toku śledztwa z domów badań lub z wolności odpowiadali, służy odwołanie się: w pierwszym przypadku, do Sądu Apellacyjnego, w drugim—do Dziesiątego Departamentu Rządzącego Senatu.

Статья 84.

Для производящихся общимъ уголовнымъ порядкомъ дѣлъ о преступленіяхъ и проступкахъ, за которые закономъ опредѣляются или наказанія уголовныя, или такія наказанія исправительныя, съ которыми соединяется потеря особыхъ правъ и преимуществъ, означенныхъ въ ст. 46 и 54 новаго Уложенія, или наконецъ исключеніе изъ службы или отрѣшеніе отъ должности, а равно для производящихся дисциплинарнымъ порядкомъ дѣлъ о преступленіяхъ и проступкахъ, за которые опредѣляется закономъ также исключеніе изъ службы или отрѣшеніе отъ должности, допускаются три инстанціи, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ такое дѣло не принадлежитъ въ первой инстанціи вѣдомству Апелляціоннаго Суда или Правительствующаго Сената. Для всѣхъ прочихъ дѣлъ о преступленіяхъ и проступкахъ по службѣ, производящихся какъ дисциплинарнымъ, такъ и уголовнымъ порядкомъ, не исключая и тѣхъ дисциплинарныхъ дѣлъ, по коимъ постановляется предать обвиненнаго Суду Уголовному, установляются двѣ инстанціи, если только такое дѣло не должно быть судимо въ первой инстанціи Правительствующаго Сената.

Статья 85.

На приговоры, постановляемые по всѣмъ дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ по службѣ, не исключая дѣлъ, производимыхъ дисциплинарнымъ порядкомъ, подсудимые могутъ приносить жалобу до истеченія пятнадцати дней съ объявленія имъ приговора. Прокуроры могутъ протестовать въ сихъ случаяхъ въ продолженіе трехъ мѣсяцевъ, считая со дня сообщенія имъ судебныхъ приговоровъ.

За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Графъ Левашовъ.*

Примѣчаніе. Правила, относящіяся къ ст. 12, 15 и 18 Переходнаго Устава объ устройствѣ тюремъ,

Artykuł 84.

W sprawach karnych o przestępstwa i wykroczenia służbowe, zagrożone karami głównemi lub karami poprawczemi, połączonemi z utratą praw w art. 46 i 54 Kodeksu wymienionych, oraz karami wykluczenia ze służby i złożenia z urzędu, niemniéj w sprawach karności o przestępstwa i wykroczenia, temi dwiema ostatniemi karami zagrożone, dozwolone są trzy instancye, wyjąwszy, gdyby sprawy takowe przez Senat Rządzący lub Sąd Apellacyjny w pierwszéj instancyi sądzone były. We wszelkich innych sprawach o przestępstwa i wykroczenia w służbie, tak karnych, jako i karności, oraz w sprawach karności, w których wyrzeczone będzie jedynie oddanie urzędnika pod Sąd karny, dozwolone są dwie instancye, wyjąwszy, gdyby przez Senat Rządzący w pierwszéj instancyi sądzone były.

Artykuł 85.

Odwołanié się od wyroków, wydanych w sprawach karnych i karności, o przestępstwa i wykroczenia służbowe, założone być może przez obwinionego w dniach piętnastu od ogłoszenia mu protokularnego wyroku wraz z powodami, a przez Prokuratora—w trzech miesiącach, licząc od dnia złożenia mu wyroku.

Za Prezesa Rady Państwa,
(podpisano) *Hrabia Lewaszow.*

Uwaga. Przepisy odnoszące się do art. 12, 15 i 18 Ust. Przech. o urządzeniu więzień, objęte są

заключаются въ тюремной инструкціи отъ 15 (27) Августа 1859 года, помѣщенной съ объясненіями въ Сборникѣ Административныхъ постановленій по вѣдомству Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Что касается ст. 10, 16 и 17 Переходнаго Устава, смотри объясненія, помѣщенныя въ I-мъ томѣ настоящаго Сборника на на страницахъ 218 и слѣдующихъ.

Въ отношеніи же ст. 19, 20, 21 и 22 Переходнаго Устава смотри объясненія помѣщенныя въ IX томѣ настоящаго Сборника, а именно: къ раздѣлу II (въ главѣ I, подъ лит. *g*) и къ раздѣлу III (въ главѣ II, подъ § 1) декрета отъ 26 Іюля 1810 года.

№ 29.

Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта о томъ: какъ должны быть понимаемы и примѣняемы постановленія о наказаніяхъ за преступленія, совершаемыя въ слѣдствіе заранѣе обдуманнаго намѣренія, или же безъ предумышленія.

(26 Апрѣля 1848 г.)

УКАЗЪ

Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссійскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Г. Министра Юстиціи Статсъ-Секретаря, Тайнаго Совѣтника и Кавалера, Графа Виктора Никитича Панина, отъ 11 сего Апрѣля, при коемъ предлагаетъ Правительствующему Сенату сообщенное ему Г. Главноуправляю-

Instrukcyą więzienną z d. 15 (27) Sierpnia 1859 roku, zamieszczoną z objaśnieniami w Zbiorze przepisów Administracyjnych Wydziału Spraw Wewnętrznych.

Co do art. 10, 16 i 17 Ust. Przech., zobacz objaśnienia zamieszczone w Tomie I niniejszego Zbioru, na stronicy 219 i następujących.

Co do art. 19, 20, 21 i 22 Ust. Przech., zobacz objaśnienia zamieszczone w Tomie IX niniejszego Zbioru, mianowicie: do Działu II (w tytule I, pod lit. g) i do Działu III (w tytule II, pod § 1) dekretu z dnia 26 Lipca 1810 roku

---

№ 29.

Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa względem znaczenia i stosowania prawa o karach za przestępstwa z rozmysłem i bez rozmysłu popełnione.

(d. 26 Kwietnia 1848 r.)

UKAZ

Jego Cesarskiéj Mości z Senatu Rządzącego.

Na mocy ukazu Jego Cesarskiéj Mości Senat Rządzący miał sobie przez Ministra Sprawiedliwości Hrabiego Panina pod dniem 11 Kwietnia uczynione przedłożenie, wraz z otrzymaném przezeń od Główniezarządzającego Wydziałem II Własnéj Kancelaryi Najjaśniejszego Pana, zatwier-

щимъ II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи удостоенное Высочайшаго утвержденія мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ соединенныхъ Департаментахъ законовъ и гражданскихъ и духовныхъ дѣлъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи касательно того, какъ должны быть понимаемы и примѣняемы постановленія Уложенія о наказаніяхъ, относящіяся къ преступленіямъ, совершаемымъ съ обдуманнымъ заранѣе намѣреніемъ или умысломъ, и къ тѣмъ, которыя совершены, хотя и съ намѣреніемъ, но по внезапному побужденію безъ предумышленія, и соглашаясь вполнѣ съ принятыми въ семъ представленіи общими началами касательно того, что слѣдуетъ разумѣть подъ именованіемъ преступленій предумышленныхъ, а равно раздѣляя мысль его, Главноуправляющаго, что нѣтъ надобности поясненій по предлежащему вопросу вводить въ самый законъ, считаетъ однако, что для предупрежденія могущихъ встрѣтиться по сему предмету въ практикѣ недоразумѣній и вслѣдствіе того постановленія разнообразныхъ въ судебныхъ мѣстахъ по однороднымъ дѣламъ приговоровъ, не безполезно дать симъ мѣстамъ нѣкоторыя общія для руководства ихъ указанія. Съ сею цѣлію Государственный Совѣтъ мнѣніемъ положилъ: предоставить Министру Юстиціи сообщить кому слѣдуетъ, что, при сужденіи дѣлъ уголовныхъ, надлежитъ признавать преступленіями предумышленными такія только дѣянія, гдѣ признаки предумышленія, т. е. обдуманнаго заранѣе намѣренія, совершенно явны, а именно: когда есть доказательство, что преступленіе совершено не только съ намѣреніемъ, но съ намѣреніемъ, возникшимъ не по внезапному, такъ сказать, минутному и одновременному съ самымъ совершеніемъ зла побужденію, а вслѣдствіе умысла, предшествовавшаго начатію исполненія и слѣдственно обдуманнаго преступникомъ. Такъ напримѣръ: если кто-либо пошелъ на дорогу, съ тѣмъ именно намѣреніемъ, чтобы напасть на проходящаго или проѣзжающаго, лишить его жизни и

dzoném przez Jego Cesarską Mość zdaniem Rady Państwa, treści następującéj:

Rada Państwa, w połączonych Departamentach praw, spraw cywilnych i duchownych oraz w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Główniezarządzającego Wydziałem II-gim Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi, co do okoliczności, w jaki sposób pojmowane i stosowane być mają przepisy Kodeksu karnego, stanowiące karę za przestępstwa, popełnione rozmyślnie, w skutek zamiaru nie nagle, lecz poprzednio powziętego, jakotéż za przestępstwa, które nierozmyślnie, w skutek nagłego popędu, bez namysłu, jednak z zamiarem dokonane zostały, i zgadzając się w zupełności z przyjętemi w tém przedstawieniu zasadami ogólnemi: co pod nazwą rozmyślnych przestępstw rozumieć należy; podzielając oraz myśl tegoż Główniezarządzającego, że nie masz potrzeby zamieszczania w samém prawie objaśnień w tym przedmiocie, znajdując wszelako, iż dla zapobieżenia wątpliwości w pojmowaniu tych przepisów prawa przy ich stosowaniu, a ztąd niejednostajności wyrokowania jednorodnych spraw przez władze sądowe, nie bezpożyteczném będzie udzielić tymże władzom niektóre ogólne w tym względzie wskazówki. Dla tego Rada Państwa uchwaliła, ażeby Ministrowi Sprawiedliwości poruczyć zawiadomienie kogo należy, iż przy sądzeniu spraw kryminalnych, takie tylko czyny za przestępstwa umyślne uważane być winny, gdzie cechy rozmysłu, t. j. poprzednio powziętego zamiaru, są zupełnie wyraźne, a mianowicie: kiedy udowodnioném zostało, że przestępstwo popełnioném jest nietylko z zamiarem, ale jeszcze z zamiarem wynikłym nie nagle, czyli jednocześnie z chwilą dokonania czynu powziętym, lecz w skutku namysłu, jaki przed spełnieniem przestępstwa sprawca powziął. I tak np.: jeżeli kto poszedł na drogę, z tym wyraźnie zamiarem, ażeby na przechodzącego lub przejeżdżającego napaść, pozbawić go życia, zabrać mu pieniądze albo rzeczy, i wszystko to dokonał, wtedy popełniony przezeń rabunek

отнять находящіяся у него деньги или вещи, и все сіе исполнилъ, то совершенные имъ разбой и убійство суть предумышленные. Напротивъ, когда убійца лишь случайно сошелся съ другимъ человѣкомъ и, замѣтивъ у него деньги, въ ту самую минуту напалъ на него и совершилъ убійство, то преступленіе есть умышленное, но учиненное безъ предумышленія. Такимъ образомъ совершаетъ кражу предумышленную тотъ, кто входитъ куда-либо съ намѣреніемъ что либо похитить; если же онъ вошелъ туда безъ намѣренія украсть, а съ какою либо другою цѣлію, но, нашедши вещи, лежащія безъ присмотра, похитилъ ихъ, то укража сія есть умышленная, но не предумышленная. Вообще, когда слѣдствіемъ обнаружено, что виновный въ преступленіи изъявлялъ предъ тѣмъ намѣреніе свое чрезъ угрозы или похвальбы, или подговоривъ къ тому другихъ, дѣйствія его должны быть отнесены къ разряду предумышленныхъ, также какъ и въ томъ случаѣ, когда будетъ доказано, что онъ дѣлалъ приготовленія именно для того преступленія, которое имъ учинено, или же съ намѣреніемъ на оное скрывался въ засадѣ или другихъ мѣстахъ, гдѣ сіе преступленіе могло съ удобностію быть совершено.

На мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта касательно того, какъ должны быть понимаемы и примѣняемы постановленія Уложенія о наказаніяхъ, относящіяся къ преступленіямъ, совершаемымъ съ обдуманнымъ заранѣе намѣреніемъ, или умысломъ, и къ тѣмъ которыя совершены хотя и съ намѣреніемъ, но по внезапному побужденію, безъ предумышленія, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

Предсѣдательствующій въ Государственномъ Совѣтѣ,
(подписано) *Гр. Левашовъ.*
5 Апрѣля 1848 года.

i zabójstwo są czynem rozmyślnym. Przeciwnie zaś, jeżeli zabójca, zszedłszy się przypadkowo z kim innym, i dostrzegłszy u niego pieniądze, w téj saméj chwili nań napadł i zabójstwo popełnił, w takim razie przestępstwo jest umyślne, lecz bez rozmysłu dokonane. Tym sposobem popełnia kradzież rozmyślną ten, kto gdziebądź wszedł z zamiarem skradzenia czegokolwiek; jeżeli zaś wszedł tam nie w zamiarze kradzieży, lecz w jakim innym celu, a widząc bez dozoru leżące rzeczy, takowe skradł, wówczas kradzież ta jest umyślną, lecz nierozmyślną. W ogólności, jeżeli śledztwo wykryło, że obwiniony o przestępstwo okazywał poprzednio zamiar spełnienia takowego czynu, odgrażając się lub przechwalając, albo téż innych do tego namawiając, wtedy czyn jego należy do rzędu rozmyślnych, jak niemniéj i w takim razie, gdy będą dowody, że do popełnionego przezeń przestępstwa i wyraźnie w tym celu uczynił przysposobienia, albo ukrywał się w zasadzce lub innych miejscach, gdzie go ze sprzyjającą dokonać mógł łatwością.

Na tém Zdaniu napisano: Jego Cesarska Mość Zdanie Rady Państwa w Ogólném Zebraniu wydane i wskazujące, jak mają być pojmowane i stosowane przepisy Kodeksu kryminalnego, co do kar za przestępstwa z zamiarem poprzednio powziętym, czyli z rozmysłem popełnione, tudzież za te, które chociaż umyślnie, lecz w skutek nagłego popędu i bez rozmysłu dokonane zostały, Najwyżéj zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał.

Prezydujący w Radzie Państwa,
(podpisano) *Hrabia Lewaszow.*
dnia 5 Kwietnia 1848 roku.

Приказали: объ означенномъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта, для надлежащаго по оному исполненія, во всѣ Губернскія и Бессарабское областное Правленіе, Уголовныя Палаты и Совѣстные Суды послать Указы, каковыми увѣдомить Гг. Министровъ, Главныхъ Начальниковъ губерній и Гражданскихъ Губернаторовъ, а во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить свѣдѣнія, въ Департаментъ же Министерства Юстиціи передать копію съ опредѣленія.

26 Апрѣля 1848 года.

И. д. Оберъ-Секретаря, (подписано) *Стояновскій.*

Вѣрно:

Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Лебренъ.*

Примѣчаніе. Выше помѣщенное мнѣніе Государственнаго Совѣта сообщено Уголовнымъ Судамъ, Апелляціонному Суду и Оберъ-Прокурору X-го Департамента Правительствующаго Сената при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 1 (13) Сентября 1848 года, за № 10,954.

Przeto Senat Rządzący powyższe Zdanie Rady Państwa, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzone, dla należytego wykonania, wszystkim władzom rządowym w zwykłéj formie zakomunikować postanowił.

dnia 26 Kwietnia 1848 r.

p. o. Ober Sekretarza, (podpisano) *Stojanowski.*

Za zgodność:
Rzeczywisty Radca Stanu, Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

Uwaga. Powyższe Zdanie Rady Państwa zostało zakomunikowane Sądom Kryminalnym, Sądowi Apellacyjnemu i Naczelnemu Prokuratorowi X-go Departamentu Rządzącego Senatu przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 1 (13) Września 1848 roku, za Nr. 10,954.

№ 30.

Постановленіе Намѣстника о принятіи къ руководству мнѣній Государственнаго Совѣта, объясняющихъ ст. 1167, 921 и 482 Улож. о наказ. угол. и испр.

(16 (28) Апрѣля 1849 г.)

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Главному Директору Юстиции.

Ссылаясь на представленіе Вашего Превосходительства отъ 23 Марта (4 Апрѣля) сего года, за № 17,338, послѣдовавшее по поводу состоявшагося постановленія Совѣта Управленія, объявленнаго выпискою изъ журнала засѣданія 2 (14) Ноября прошлаго 1848 года, за № 26,428, коимъ поручено Вамъ было сообразить и представить свое заключеніе о томъ: которыя изъ приложенныхъ при упомянутой выпискѣ одиннадцати положеній Государственнаго Совѣта, разрѣшающихъ, сообразно съ принятыми въ основаніе по Имперіи правилами по части уголовной, встрѣченные по дѣламъ частные вопросы, должны быть собщены Сенату и Судамъ Царства, для руководства при разсмотрѣніи особыхъ случаевъ по дѣламъ уголовнымъ, имѣю честь увѣдомить Ваше Превосходительство, что Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, принявъ въ соображеніе заявленное Вами по настоящему предмету мнѣніе относительно каждаго изъ означенныхъ положеній, и раздѣляя вполнѣ подробныя заключенія Ваши, изволилъ предоставить Вашему Превосходительству, передать въ Сенатъ и Суды Царства для свѣдѣнія и должнаго въ особыхъ случаяхъ руководства, изъ числа сказанныхъ одиннадцати положеній Государственнаго Совѣта, только слѣдующія четыре:

1. Высочайше утвержденное 1 Декабря 1847 года мнѣніе

№ 30.

Postanowienie Namiestnika zalecające stosowanie zdań Rady Państwa, objaśniających art. 1,167, 921 i 482 Kodeksu Kar G. i P.

(d. 16 (28) Kwietnia 1849 r.)

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

do

Dyrektora Głównego Sprawiedliwości.

W odwołaniu się do przedstawienia Dyrektora Głównego na dniu 23 Marca (4 Kwietnia) r. b., Nr. 17,338, uczynionego, a spowodowanego decyzyą Rady Administracyjnéj, przez wypis z protokółu jéj posiedzenia z dnia 2 (14) Listopada roku zeszłego, Nr, 26,428, objawioną, przez którą było mu poruczone rozważenie i złożenie opinii, które z nadesłanych przy tymże wypisie jedenastu postanowień Rady Państwa, rozstrzygających pojedyncze wypadki w sprawach podług wyrozumowanych zasad Kodeksu kar głównych i poprawczych Cesarstwa, komunikowe być mają Senatowi i Sądom Królestwa, w celu służenia im za wskazówkę przy rozpoznawaniu szczególnych przypadków w sprawach kryminalnych mam honor oznajmić JW. Panu, że Książe Namiestnik Królestwa, zapatrzywszy się na opinią jego w tym przedmiocie, wynurzoną co do każdego z wymienionych postanowień, i w zupełności podzielając szczegółowe zdania Dyrektora Głównego Sprawiedliwości, oświadczyć raczył, iż udziela mu niniejszém swe upoważnienie do przesłania Senatowi i Sądom Królestwa, dla wiadomości i w celu służenia im za wskazówkę postępowania w zdarzających się szczególnych przypadkach, z pomiędzy jedenastu wyż rzeczonych postanowień Rady Państwa, jedynie tylko czterech, a mianowicie:

1. decyzyi Rady Państwa w sprawie przeciwko Andrze-

Государственнаго Совѣта, по дѣлу Андрея Абалакова, обвиняемаго въ отцеубійствѣ;

2. Высочайше утвержденное 10 Мая 1847 года мнѣніе Государственнаго Совѣта о томъ: что за ввозъ въ Имперію фальшивыхъ банковыхъ билетовъ Царства Польскаго и Великаго Княжества Финляндскаго, а также за ихъ поддѣлку, виновные подвергаются тому же наказанію, какое постановлено за поддѣлку Государственныхъ кредитныхъ билетовъ Имперіи, находящихся въ обращеніи;

3. положеніе Государственнаго Совѣта, состоявшееся 17 Февраля 1847 года по поводу дѣла нѣкоего Франца Маковецкаго, обвиняемаго въ воровствѣ, объясняющее: въ какомъ смыслѣ должно быть понимаемо правило о воровствѣ, изложенное въ ст. 2166 Уложенія о наказаніяхъ для Имперіи, каковая статья соотвѣтствуетъ ст. 1167 новаго Уложенія о наказаніяхъ для Царства Польскаго;

4. положеніе Государственнаго Совѣта, состоявшееся 12 Января 1848 года, распространяющее правила Уложенія для Имперіи объ изъятіяхъ отъ тѣлесныхъ наказаній на лица, занимающіяся науками, вмѣстѣ съ первымъ приложеніемъ къ уголовному Уложенію Имперіи, о лицахъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ, къ коему означенное положеніе служитъ дополненіемъ.

Что же касается до остальныхъ журналовъ Государственнаго Совѣта, изъ коихъ одинъ отъ 5 Апрѣля 1848 года, объясняющій, какъ должны быть понимаемы и примѣняемы правила о наказаніяхъ въ отношеніи къ преступленіямъ умышленнымъ и безъ умысла, былъ уже прежде переданъ для свѣдѣнія всѣмъ Судамъ Царства,—Его Свѣтлость, согласно съ мнѣніемъ Вашего Превосходительства, призналъ, что въ передачѣ оныхъ Судамъ Царства не предстоитъ нынѣ надобности.

Варшава, 16 (28) Апрѣля 1849 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Лебренъ*.

№ 2,698.

---

jowi Abałakow, o ojcobójstwo obwinionemu, w dniu 1 Grudnia 1847 roku przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonéj;

2. zdania Rady Państwa, pod dniem 10 Maja 1847 roku Najwyżéj zatwierdzonego, rozwiązującego tę kwestyą: że wprowadzenie do Cesarstwa fałszywych biletów bankowych Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Finlandzkiego, tudzież ich fałszowanie, na równi ma być karaném, jak fałszowanie biletów kredytowych Cesarstwa, kurs publiczny mających;

3. decyzyi Rady Państwa, z powodu sprawy niejakiego Franciszka Makowieckiego, o kradzież obwinionego, pod dniem 17 Lutego 1847 roku wydanéj, a wyjaśniającéj, jak ma być pojmowany przepis o kradzieżach zamieszczony w art. 2166 Kod. dla Cesarstwa, który odpowiada artykułowi 1167 nowego Kodeksu karnego dla Królestwa;

4. decyzyi Rady Państwa z dnia 12 Stycznia 1848 roku, rozszerzającéj przepisy Kodeksu kar dla Cesarstwa, pod względem wyłączenia od kar cielesnych osób naukom poświęcających się, a to łącznie z dodatkiem pierwszym do Kodeksu kar Cesarstwa, stanowiącym o wyłączeniach od kar cielesnych, jako tenże dodatek uzupełniającéj.

Co do pozostałych sześciu decyzyj Rady Państwa oraz siódméj z dnia 5 Kwietnia 1848 roku, wyjaśniającéj, jak mają być pojmowane i stosowane przepisy o karach, odnoszące się do przestępstw spełnionych z namysłem i bez takowego namysłu, poprzednio już wszystkim Sądom Królestwa dla wiadomości komunikowanéj, Jego Książęca Mość, zgodnie z opinią JW-go Pana, uznał, że obecnie nie zachodzi potrzeba komunikowania ich Sądom Królestwa.

w Warszawie, dnia 16 (28) Kwietnia 1849 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Le Brun*.

Nr. 2,698.

Приложеніе 1-е къ № 30-му.

Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, разрѣшающее вопросъ по дѣлу объ отцеубійствѣ.

(1 Декабря 1847 г.)

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по дѣлу о Государственномъ крестьянинѣ Абалаковѣ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

1 Декабря 1847 года.

За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Гр. Левашовъ.*

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Гражданскихъ и Духовныхъ Дѣлъ и въ Общемъ собраніи по разсмотрѣніи дѣла, внесеннаго за разногласіемъ изъ Общаго Собранія Правительствующаго Сената Московскихъ Департаментовъ о Государственномъ крестьянинѣ Андреѣ Абалаковѣ, сужденномъ за отцеубійство, принявъ на видъ обстоятельства дѣла сего и причины, подавшія поводъ къ разномыслію о свойствѣ преступленія Абалакова и слѣдующемъ ему наказаніи, счелъ необходимымъ сперва обратиться къ соображенію сущности относящихся къ сему дѣлу законовъ.

Въ Уложеніи о наказаніяхъ всѣ преступленія и проступки раздѣляются на умышленные и неумышленные (ст. 5), а въ умышленныхъ различаются двѣ степени: 1) когда противузаконное дѣяніе учинено вслѣдствіе не внезапнаго, а заранѣе обдуманнаго намѣренія или умысла; 2) когда оное учинено хотя и

Anneks 1-szy do Nr. 30-go.

Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa, rozstrzygające wątpliwość w sprawie o ojcobójstwo.

(d. 1 Grudnia 1847 r.)

Jego Cesarska Mość, zdanie Ogólnego Zebrania Rady Państwa w sprawie przeciwko Andrzejowi Abałakow, włościaninowi dóbr rządowych, Najwyżéj zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał.

Dnia 1 Grudnia 1847 roku.

Za Prezesa Rady Państwa,
(podpisano) *Hr. Lewaszow.*

Zdanie Rady Państwa.

Rada Państwa, w Departamencie Spraw Cywilnych i Duchownych i w Ogólném swém Zebraniu, rozważywszy wniesioną, z powodu różności zdań, zaszłéj w Ogólném Zebraniu Moskiewskich Departamentów Rządzącego Senatu, sprawę przeciwko Andrzejowi Abałakow, włościaninowi dóbr rządowych, o ojcobójstwo obwinionemu, i mając na względzie okoliczności téj sprawy, oraz przyczyny, jakie wywołały niezgodność zdań co do natury ciążącego Abałakowa przestępstwa i co do wymierzonéj nań kary, uznała za konieczne zgłębić przedewszystkiém osnowę praw stosujących się do téj sprawy.

Kodeks kar dzieli wszelkie przestępstwa i wykroczenia na umyślne i nieumyślne (art. 5); w umyślnych odróżnia dwa stopnie: 1) gdy popełnione zostało rozmyślnie, w skutek zamiaru nie nagle, lecz poprzednio powziętego; lub téż 2) nierozmyślnie, w skutek nagłego popędu, bez namysłu, je-

съ намѣреніемъ, но по внезапному побужденію, безъ предумышленія (ст. 6). Но за умышленное убійство отца или матери, безъ различія, учинено ли оно вслѣдствіе заранѣе обдуманнаго намѣренія, предумышленія или безъ онаго, но съ намѣреніемъ, назначено въ Уложеніи одно наказаніе, а именно: виновные въ умышленномъ убійствѣ отца или матери, по 1920 ст. того Уложенія, подвергаются лишенію всѣхъ правъ состоянія и ссылкѣ въ каторжную работу въ рудникахъ безъ срока, а буде по закону не изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ и наказанію плетьми чрезъ палачей, въ мѣрѣ, опредѣленной ст. 21 Уложенія для первой степени наказаній сего рода (100 ударовъ), съ наложеніемъ клеймъ. Опредѣляя сіе наказаніе убійцамъ своихъ родителей безъ раздѣленія онаго на степени, Уложеніе имѣло очевидно цѣлію возбудить ужасъ къ столь важному преступленію, для котораго самое высшее изъ возможныхъ въ благоустроенномъ Государствѣ наказаній представляется едва соотвѣтствующимъ злодѣянію, противному, такъ сказать, самой природѣ.

Мысль сія явствуетъ и изъ послѣдующихъ 1922 и 1926 ст. Уложенія, въ которыхъ убійство жены или мужа, или дочери, родныхъ дѣда или бабки, внука или внуки и другихъ поименованныхъ тамъ родственниковъ, кромѣ однакоже родителей, раздѣляется на предумышленное и учиненное безъ обдуманнаго заранѣе намѣренія, и за каждое изъ сихъ двухъ видовъ преступленія опредѣляется особая степень наказанія.

Переходя отъ сихъ общихъ соображеній къ обсужденію обстоятельствъ, сопровождавшихъ преступленіе Абалакова, нельзя не убѣдиться собственными его показаніями, что онъ рѣшась нанести старому и безоружному отцу удары полѣномъ въ грудь и високъ, дѣйствовалъ въ ожесточеніи, хотя можетъ быть и внезапно возбужденномъ, но тѣмъ не менѣе преступномъ и не могущемъ быть поводомъ къ ослабленію слѣдующаго ему по закону наказанія. Напротивъ того виновность его усиливается, во 1-хъ, оставленіемъ тѣла отца своего, не совсѣмъ можетъ быть лишеннаго еще жизни, въ такомъ мѣстѣ, гдѣ онъ безъ пособій долженъ

dnak z zamiarem (art. 6). Wszakże za rozmyślne zabójstwo ojca lub matki, bez względu czy takowe popełnione zostało w skutek zamiaru poprzednio powziętego lub bez takowego, Kodeks stanowi jednę karę, a mianowicie: przekonani o umyślne zabójstwo ojca lub matki, wedle art. 1,920 tegoż Kodeksu, ulegają pozbawieniu wszelkich praw i zesłaniu do robót ciężkich w kopalniach na czas nieograniczony, a prócz tego, jeżeli nie są prawem wyłączeni od kar cielesnych, ulegają karze chłosty z ręki kata, w zakresie oznaczonym art. 21 Kodeksu dla stopnia pierwszego kar tego rodzaju (100 razów) i piętnowaniu. Stanowiąc taką karę na zabójców własnych rodziców, bez podziału onéj na stopnie, Kodeks widocznie miał na celu odstraszenie od tak wielkiéj zbrodni, dla któréj najwyższa kara, możliwa w dobrze urządzoném Państwie, zaledwie okazuje się odpowiednią wielkości tego, rzec można przeciwnego saméj naturze, przestępstwa.

Myśl ta widoczną jest i z następujących art. 1922 i 1926 Kodeksu, w których zabójstwo żony lub męża, syna lub córki, dziada lub baby, wnuka lub wnuczki i innych wymienionych tam krewnych, prócz jednakże rodziców, jest podzielone na popełnione z rozmysłem i bez powziętego poprzednio zamiaru, i odpowiednio do każdego z tych dwóch podziałów przestępstwa, oznaczone są odmienne stopnie kary.

Od tych ogólnych uwag przechodząc do rozważenia okoliczności, jakie towarzyszyły przestępstwu Abałakowa, nie można pominąć własnych jego zeznań, z których wypływa przekonanie, iż tenże, zamierzywszy zadać staremu i bezbronnemu swemu ojcu razy drewnem w pierś i skroń, działał w przystępie zapalczywości, która, jakkolwiek mogła być nagle obudzona, nie mniéj jednak była występną, i nie może służyć za powód do złagodzenia mu kary, jaką prawo stanowi. Przeciwnie, karygodność jego zwiększa się, z powodu: 1) pozostawienia ciała swego ojca, może być jeszcze niezu-

былъ неминуемо подвергнуться смерти, и во 2-хъ, ложнымъ показаніемъ, что при первомъ сознаніи въ своемъ злодѣяніи онъ находился въ безпамятствѣ отъ болѣзни, и упорнымъ потомъ запирательствомъ во все продолженіе надъ нимъ суда.

Вслѣдствіе сихъ разсужденій Государственный Совѣтъ, согласно съ мнѣніемъ Министра Юстиціи и принявшихъ оное Сенаторовъ, *мнѣніемъ положилъ:* подсудимаго Андрея Абалакова, на основаніи 1920 ст. Уложенія о наказаніяхъ, лишивъ всѣхъ правъ состоянія, наказать плетьми чрезъ палачей ста ударами, съ наложеніемъ клеймъ, и сослать въ каторжную работу въ рудникахъ безъ срока.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдательствовавшими и Членами.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Государственный Секретарь, (подписано) *Бахтинъ.*

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Лебренъ.*

Приложеніе 2-е къ № 30-му.

Объясненіе ст. 482 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Департаментѣ законовъ Государственнаго Совѣта о мѣрѣ наказанія за ввозъ изъ за границы и водвореніе въ Имперіи фальшивыхъ билетовъ Польскаго и Финлядскаго Банковъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

10 Мая 1848 года.

Предсѣдательствующій Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Гр. Левашовъ.*

pełnie pozbawionego życia, w takiém miejscu, gdzie tenże, pozbawiony ratunku, koniecznie musiał śmierć ponieść; 2) kłamliwego tłomaczenia się, że przy pierwszém przyznaniu się do zbrodni, był nieprzytomnym w skutek choroby, jakotéż późniejszego upornego zapierania się w toku prowadzonego śledztwa.

Z tych zasad wychodząc Rada Państwa, zgodnie z wnioskiem Ministra Sprawiedliwości i podzielających takowy Senatorów, *wynurzyła zdanie*: aby obwinionego Andrzeja Abałakowa, na zasadzie art. 1920 Kodeksu karnego, po pozbawieniu wszelkich praw stanu, skazać na chłostę w ilości razów sto, przez kata wyliczyć się mającą, oraz na piętnowanie, a następnie zesłać go do robót ciężkich w kopalniach na czas nieograniczony.

Oryginał Zdania podpisany w protokółach przez Prezydujących i Członków.

Za zgodność z oryginałem:
Sekretarz Państwa, (podpisano) *Bachtin.*

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Le Brun.*

Anneks 2-gi do Nr. 30-go.

Objaśnienie art. 482 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Jego Cesarska Mość Zdanie Rady Państwa w Departamencie prawodawczym, w przedmiocie oznaczenia kary za przywiezienie z za granicy i puszczenie w obieg w Cesarstwie fałszywych biletów bankowych Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Finlandzkiego, Najwyżéj zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał.

Dnia 10 Maja 1848 roku.

Prezydujący w Radzie Państwa, (podpisano) *Hr. Lewaszow.*

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ законовъ, разсмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ о мѣрѣ наказанія за ввозъ изъ за границы и водвореніе въ Имперіи фальшивыхъ билетовъ Польскаго и Финляндскаго Банковъ, нашелъ, что предлежащій вопросъ вполнѣ разрѣшается яснымъ смысломъ ст. 604 Уложенія о наказаніяхъ: въ статьѣ сей прямо и положительно сказано, что дѣйствію оной подлежатъ виновные въ поддѣлкѣ всякихъ билетовъ кредитныхъ установленій, имѣющихъ въ общемъ обращеніи достоинство денегъ; а какъ, съ одной стороны, такое достоинство билеты Финляндскаго и Польскаго Банковъ въ Имперіи имѣютъ, а съ другой, самое Царство Польское и Великое Княжество Финлядское составляютъ нераздѣльныя части Государства Россійскаго, то за симъ ни въ какомъ уже новомъ по настоящему предмету постановленіи надобности не представляется.

Вслѣдствіе чего Государственный Совѣтъ *мнѣніемъ положилъ:* не дѣлая никакого въ ст. 604 Уложенія о наказаніяхъ дополненія, предоставить Правительствующему Сенату, еслибы, при разсмотрѣніи въ Уголовныхъ Судахъ частныхъ случаевъ о привозѣ изъ за границы, водвореніи въ Имперіи и поддѣлкѣ фальшивыхъ билетовъ Банковъ Царства Польскаго и Великаго Княжества Финляндскаго, встрѣтились какія либо сомнѣнія, разрѣшать оныя чрезъ точное примѣненіе къ симъ случаямъ содержащихся въ упомянутой 604 ст. постановленій.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналѣ Предсѣдателемъ и Членами.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Государственный Секретарь, (подписано) *Бахтинъ.*

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Лебренъ.*

Zdanie Rady Państwa.

Rada Państwa w Departamencie prawodawczym na przedstawienie Ministra Skarbu, w przedmiocie oznaczenia kary za przywiezienie z za granicy i puszczanie w obieg w Cesarstwie fałszywych biletów bankowych Królestwa Polskiego i W. Ks. Finlandzkiego, zważywszy: że przedstawiona kwestya w zupełności i wyraźnie rozstrzygniętą jest przez art. 604 Kodeksu kar, w którym to artykule jasno i stanowczo powiedziano, że skutkom tego przepisu prawa ulegają sprawcy fałszowania wszelkich biletów władz kredytowych, mających kurs publiczny; że takowy kurs i wartość pieniężną mają w Cesarstwie bilety banków Polskiego i Finlandzkiego; że naostatek, tak samo Królestwo Polskie, jakotéż i Wielkie Księstwo Finlandzkie składają nierozdzielne części Państwa Rossyjskiego, a przeto nowego przepisu w tym przedmiocie ustanawiać nie ma potrzeby.

Z tych pobudek Rada Państwa *wynurzyła zdanie*: ażeby, nie czyniąc żadnego uzupełnienia artykułu 604 Kodeksu kar, poruczyć Rządzącemu Senatowi, iżby, w razie zachodzących jakichbądź wątpliwości przy rozpoznawaniu przez Sądy karne spraw o przywóz z zagranicy, puszczanie w obieg w Cesarstwie i fałszowanie biletów bankowych Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Finlandzkiego, wątpliwości takowe rozstrzygane były przez ścisłe zastosowanie do nich przepisów wzmiankowanego 604 artykułu.

Oryginał Zdania Rady Państwa podpisali na protokóle posiedzenia Prezydujący i Członkowie.

Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Państwa, (podpisano) *Bachtin.*

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Le Brun.*

Приложеніе 3-е къ № 30.

Разъясненіе ст. 1167 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Выписка изъ журнала Государственнаго Совѣта Общаго Собранія 17 Февраля 1847 года по дѣлу объ именующемся дворяниномъ Францѣ Маковецкомъ, сужденномъ за кражу.

Государственный Совѣтъ усматриваетъ, что въ статьѣ 2166 Уложенія о наказаніяхъ изчислено 7 случаевъ, въ коихъ всѣ наказанія, опредѣляемыя въ Отдѣленіи о воровствѣ-кражѣ, по роду и обстоятельствамъ оной, возвышаются двумя степенями, а сверхъ того означенъ отдѣльно особый случай—кража лошадей и рабочаго скота, за которую постановлено также возвышеніе наказанія, но *лишь одною степенью*. Такое возвышеніе наказаній въ той или другой мѣрѣ относится одинаковымъ образомъ, какъ къ каждому изъ указанныхъ въ той статьѣ случаевъ порознь, такъ и въ соединеніи съ нѣсколькими другими, ибо въ означенной 2166 статьѣ не постановлено, чтобы опредѣленное ею возвышеніе наказанія двумя и одною степенью умножалось еще числомъ соединяющихся обстоятелствъ, напротивъ того, по содержанію 156 статьи Уложенія, высшая степень наказанія, даже и при совокупности преступленій, исключаетъ и замѣняетъ собою низшую, а потому и при возвышеніи наказаній по разнымъ обстоятельствамъ одного и того же преступленія, слѣдуетъ конечно держаться того же правила.

Все сіе устраняетъ всякое сомнѣніе въ смыслѣ 2166 ст. Уложенія, которая и вообще не представляетъ никакой неясности, но точное оной значеніе еще ближе опредѣляется разсужденіями Коммисіи, разсматривавшей проектъ означеннаго Уложенія. Въ журналѣ ея именно сказано: за кражу ночью, во

Anneks 3-ci do Nr. 30-go.

Objaśnienie artykułu 1167 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Wypis z protokółu posiedzenia Ogólnego Zebrania Rady Państwa dnia 17 Lutego 1847 roku, w sprawie przeciwko Franciszkowi Makowieckiemu, mieniącemu się być szlachcicem, o kradzież obwinionemu.

Rada Państwa jest zdania, że art. 2,166 Kod. karnego obejmuje w sobie siedm przypadków, w których wszelkie kary, w Oddziale o kradzieży zamieszczone, stosownie do rodzaju tego przestępstwa i towarzyszących mu okoliczności, o dwa stopnie winny być podwyższone, a prócz tego oznaczony jest przypadek szczególny, kradzież koni i bydląt roboczych, za którą kara ma być także podwyższona, ale *o jeden tylko stopień*. Takie podwyższenie kary w tym lub owym stopniu, stosuje się zarówno, tak do każdego z przypadków w tym artykule wymienionych w szczególności, jakotéż i do kilku razem z sobą połączonych; albowiem art. 2,166 nie przepisuje, aby oznaczone w nim podwyższenie kary, dwoma lub jednym stopniem, było jeszcze zwiększone ilością łączących się okoliczności, lecz przeciwnie, wedle art. 156 Kodeksu karnego, wyższy stopień kary, nawet i przy zbiegu przestępstw, wyłącza i zastępuje stopień niższy, a zatém i przy podwyższaniu kary z powodu zbiegu rozmaitych okoliczności jednemu i temu samemu przestępstwu towarzyszących, koniecznie przepisu w mowie będącego trzymać się należy.

Wszystkie te uwagi usuwają wszelką wątpliwość co do pojmowania art. 2,166 Kodeksu, którego przepis jakkolwiek żadnéj nie nastręcza wątpliwości, jednakże istotne jego znaczenie bliżéj określoném jeszcze zostało uwagami Kommissyi rozpoznającéj projekt rzeczonego Kodeksu. Mianowicie w pro-

дворцѣ, въ церкви, съ обдуманнымъ заранѣе намѣреніемъ и при другихъ указанныхъ въ статьѣ 2104 (нынѣ 2166) обстоятельствахъ, надлежитъ, по важности оныхъ, наказаніе возвысить *двумя степенями* противъ опредѣленнаго за *обыкновенную кражу* и къ числу сихъ, болѣе тяжкихъ преступленій отнести тотъ случай, когда украденная вещь снята съ мертваго или почитаемаго мертвымъ. Равнымъ образомъ, нужно возвысить *одною степенью* наказаніе и *за кражу лошадей* и *рабочаго скота*, такъ какъ сія кража, до крайности тягостная для тѣхъ, у кого она дѣлается, обратилась во многихъ мѣстахъ въ совершенный почти промыселъ. Ясно, что возвышеніе одною степенью относится къ наказанію за обыкновенную кражу, а не къ усиленному уже другими обстоятельствами, оную сопровождавшими.

На семъ основаніи Государственный Совѣтъ постановилъ мнѣніе, удостоенное Высочайшей конфирмаціи.

Вѣрно:
Государственный Секретарь, (подписано) *Бахтинъ.*

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Лебренъ.*

---

tokóle posiedzenia téjże Kommissyi powiedziano: za kradzież popełnioną w nocy, w pałacu Monarszym, w kościele, z rozmysłem lub przy towarzyszeniu innych okoliczności w art. 2,104 (obecnie 2166) wyszczególnionych, stosownie do ich ważności, wypada wymierzać karę *o dwa stopnie wyższą* od téj, jaka za *kradzież zwyczajną* jest postanowiona, i do rzędu tych ważniejszych przestępstw zaliczyć i ten przypadek, gdy przedmiot skradziony zdjęty został z umarłego, lub z osoby za zmarłą poczytywanéj. Podobnież należy podwyższyć karę *o jeden stopień* i za kradzież *koni i bydląt roboczych*, z powodu że tá kradzież jest nader dotkliwą dla poszkodowanego, i w wielu miejscach stała się prawie rzemiosłem. Ztąd więc oczywiście wypływa, że podwyższenie o jeden stopień stosuje się do kar za kradzież zwyczajną, a nie do kar już podwyższonych z powodu innych okoliczności kradzieży towarzyszących.

Z tych zasad Rada Państwa objawiła zdanie, które potwierdzeniem przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA zaszczyconém zostało.

Za zgodność:
Sekretarz Państwa, (podpisano) *Bachtin.*

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Le Brun.*

Приложеніе 4-ое къ N. 30му.

Правила о лицахъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ.

УКАЗЪ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссійскаго,

изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали предложенное Г. Министромъ Юстиціи Тайнымъ Совѣтникомъ Статсъ-Секретаремъ и кавалеромъ Графомъ Викторомъ Никитичемъ Панинымъ мнѣніе Государственнаго Совѣта слѣдующаго содержанія:

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Главноуправляющаго II Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, о дополненіи закона, касательно лицъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ, и соглашаясь съ симъ представленіемъ, мнѣніемъ положилъ, въ дополненіе подлежащихъ статей Уложенія о наказаніяхъ, постановить, что къ лицамъ, изъятымъ отъ наказаній тѣлесныхъ, причисляются:

1) воспитанники, укончившіе курсъ ученія съ успѣхомъ въ высшихъ и среднихъ учебныхъ заведеніяхъ (Св. Зак. т. 3 Уст. о службѣ по опред. отъ Прав. ст. 81);

2) воспитанники, окончившіе курсъ ученія съ успѣхомъ въ учебныхъ заведеніяхъ, которыя, хотя и не принадлежатъ къ числу среднихъ, но, по преподаваемымъ въ нихъ предметамъ, стоятъ выше уѣздныхъ училищъ;

3) воспитанники высшихъ учебныхъ заведеній, неокончившіе въ нихъ полнаго курса наукъ, но оставившіе сіи за-

Anneks 4-ty do Nr. 30-go.

Przepisy co do osób, które od kar cielesnych uwolnione być winny.

UKAZ

Jego Cesarskiéj Mości Samowładcy Wszech Rossyi,

z Senatu Rządzącego.

Minister Sprawiedliwości, Tajny Radca, Sekretarz Stanu, Hrabia Panin przedstawił Senatowi Rządzącemu zdanie Rady Państwa następującéj treści:

Rada Państwa, w Departamencie praw i Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Główniezarządzającego drugim Wydziałem przybocznéj Kancelaryi Jego Cesarskiéj Mości, o zachodzącéj potrzebie uzupełnienia przepisów prawa co do osób, które od kar cielesnych uwolnione być winny, i zgodnie z tém przedstawieniem, jest zdania: ażeby, w uzupełnieniu właściwych artykułów Kodeksu karnego, postanowić, iż do osób, wyłączonych od kar cielesnych, należą jeszcze:

1) uczniowie, którzy w wyższych i średnich instytutach naukowych (art. 81 ustawy o służbie z nominacyi Rządu, t. 3-ci Zbioru Praw) ukończyli kurs nauk z pożytkiem;

2) uczniowie, którzy skończyli z równymże pożytkiem kurs nauk w instytutach naukowych, które, chociaż do rzędu średnich instytucyj nie należą, z tytułu jednak przedmiotów, jakie w nich są wykładane, uważają się wyżéj, aniżeli szkoły powiatowe;

3) uczniowie wyższych instytucyj naukowych, którzy całkowitego kursu nauk w nich nie ukończyli, lecz opuścili

веденія не по дурному поведенію или инымъ предосудительнымъ для нихъ причинамъ, а съ одобреніемъ начальства въ нравственномъ отношеніи;

4) лица, получившія аттестаты на причисленіе ихъ къ первому разряду гражданскихъ чиновниковъ, или удостоенныя безъ слушанія лекцій въ Университетѣ, по испытанію, званія дѣйствительныхъ студентовъ или ученой степени;

5) лица, необучавшіяся въ среднихъ учебныхъ заведеніяхъ, но получившія, по надлежащемъ испытаніи, свидѣтельство на званіе домашняго учителя;

6) лица женскаго пола, окончившія воспитаніе въ учебныхъ заведеніяхъ, учрежденныхъ Правительствомъ и состоящихъ подъ Августѣйшимъ покровительствомъ Государыни Императрицы, или другихъ Членовъ Императорскаго Дома, а равно и тѣ, которыя или воспитывались дома, или въ заведеніяхъ частныхъ, но получили установленнымъ порядкомъ свидѣтельства на званіе домашнихъ учительницъ, хотя бы онѣ и не занимались воспитаніемъ дѣтей.

На подлинномъ мнѣніи написано:

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о дополненіи Закона касательно лицъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

Предсѣдательствующій въ Государственномъ Совѣтѣ,
(подписано) *Графъ Левашовъ.*

12 Января 1848 года.

Приказали: о семъ Высочайшемъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, для приведенія во всеобщую извѣстность и должнаго, до кого касаться можетъ, исполненія, дать знать указами всѣмъ Губернскимъ Войсковымъ и Областнымъ Правленіямъ и Палатамъ Уголовнаго Суда, каковыми увѣдомить

je, nie z powodu własnego złego prowadzenia się lub innych nagannych przyczyn, ale przeciwnie, otrzymali świadectwa przełożonéj władzy, udowodniające moralne ich sprawowanie się;

4) osoby, posiadające patenta, które nadają prawo policzenia ich w poczet urzędników cywilnych, klasę etatową, acz najniższą, mających, albo też ci, co nie uczęszczając na prelekcye w Uniwersytecie, otrzymali, po złożonym egzaminie, tytuł rzeczywistego studenta lub stopień naukowy;

5) ci, którzy, lubo nie kształcili się w średnich instytutach naukowych, po złożonym jednak egzaminie, otrzymali upoważnienie do zajmowania się obowiązkami domowych nauczycieli;

6) osoby płci żeńskiéj, które ukończyły nauki w zakładach naukowych, przez Rząd ustanowionych i pod Najwyższą opieką Jéj Cesarskiéj Mości lub innych Członków Najjaśniejszéj Rodziny zostających, jak niemniéj i te, które kształciły się w domu lub szkołach prywatnych, lecz otrzymały prawem zastrzeżone patenta na nauczycielki domowe, chociażby się nie zajmowały wychowaniem dzieci.

Na oryginale powyższego zdania napisano:

Jego Cesarska Mość wyłuszczone powyżéj zdanie Rady Państwa, pod względem dodatkowego przepisu o uwolnieniu od kar cielesnych, zatwierdzić raczył i wykonać polecił.

Prezydujący w Radzie Państwa,
(podpisano) *Hrabia Lewaszow.*

dnia 12 Stycznia 1848 roku.

Гг. Министровъ и Главноуправляющихъ Отдѣльными Частями, въ Святѣйшій же Синодъ, Департаменты Правительствующаго Сената и Общія онаго Собранія сообщить свѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ въ I-мъ Отдѣленіи Собранія Указовъ.

Февраля 12 дня 1848 года.

И. д. Оберъ-Секретаря (подписано) *Стояновскій.*

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь (подписано) *Лебренъ.*

ПРИЛОЖЕНІЕ I.

(къ ст. 19).

О лицахъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ.

1. Подъ именемъ наказаній тѣлесныхъ разумѣются:
1) наложеніе клеймъ;
2) наказаніе плетьми;
3) наказаніе щпицрутенами;
4) наказаніе палками;
5) наказаніе розгами;
6) заключеніе въ оковы.

Примѣчаніе. Къ мѣрамъ, отъ коихъ изъяты неподвергаемые наказаніямъ тѣлеснымъ, принадлежитъ также и употребляемое, въ видѣ предосторожности бритье половины головы заключеннымъ въ тюрьмахъ. Отъ сего увольняются сверхъ того женщины.

2. Отъ наказаній тѣлесныхъ изъяты:
1) Дворяне потомственные;
2) Дворяне личные;
3) Дворяне иностранные;

Powyższy rozkaz Jego Cesarskiéj Mości, Senat Rządzący, dla wprowadzenia go w wykonanie i zastosowania się, zwykłą drogą ogłasza.

dnia 12 Lutego 1848 roku.

p. o. Ober-Sekretarza, (podpisano) *Stojanowski.*

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Le Brun.*

DODATEK I.

do Kodeksu karnego dla Cesarstwa (do art. 19).

O osobach wyłączonych od kar cielesnych.

1. Za kary cielesne uważane są:
1) piętnowanie;
2) kara płetniami;
3) chłosta szpicrutami;
4) chłosta kijami (prętami);
5) chłosta rózgami;
6) okucie w kajdany.

Uwaga. Do środków, od których wyłączone są osoby nieulegające karom cielesnym, należy również, używane dla ostrożności, ogolenie pół głowy więźniom osadzonym; od czego uwolnione są także i kobiety.

2. Wyłączeni są od kar cielesnych:
1) Szlachta dziedziczna;
2) Szlachta osobista;
3) Szlachta zagraniczna;

4) Священнослужители церкви Православной;
5) Монашествующіе Православнаго исповѣданія;
6) Священнослужители церквей: Римско-Католической, Армяно-Грегоріанской, Армяно-Католической и Проповѣдники церквей Протестантскихъ;
7) Монашествующіе Римско-Католическаго, Армяно-Грегоріанскаго о Армяно-Католическаго исповѣданій;
8) Султаны Киргизовъ;
9) Почетные граждане потомственные;
10) Почетные граждане личные и лица, извѣстныя въ губерніяхъ Лифляндской, Эстляндской и Курляндской подъ общимъ наименованіемъ Литератовъ или Экземптовъ;
11) иностранные гости и купцы первыхъ двухъ гильдій, учинившіе преступленіе во время состоянія въ сихъ гильдіяхъ, хотя бы впослѣдствіи они и перешли въ третью гильдію или мѣщанство;
12) Калмыцкіе Нойоны-владѣльцы и Зайсанги.

3. Право изъятія отъ наказаній тѣлесныхъ распространяется:

1) на вдовъ Дворянъ потомственныхъ и личныхъ, даже когда онѣ вступили въ другой бракъ съ лицомъ, непользущимся правомъ дворянства;
2) на женъ Священнослужителей церкви Православной и церкви Армяно-Грегоріанской въ Россіи и Проповѣдниковъ церквей Протестантскихъ, почетныхъ гражданъ потомственныхъ и личныхъ, гостей иностранныхъ, Калмыцкихъ Нойоновъ-владѣльцевъ и Зайсанговъ и купцовъ двухъ первыхъ гильдій, а равно и на вдовъ ихъ, если онѣ не вступили въ другой бракъ съ лицомъ, по состоянію своему неизъятымъ отъ наказаній тѣлесныхъ;
3) на дѣтей Священнослужителей церкви Православной, церки Армяно-Грегоріанской и Проповѣдниковъ церквей Протестантскихъ, даже если они рождены во

4) Duchowni wyświęceni kościoła Grecko-Rossyjskiego;
5) Zakonnicy Grecko-Rossyjskiego wyznania;
6) Duchowni wyświęceni kościołów: Rzymsko-Katolickiego, Ormiano-Gregoryańskiego, Ormiano-Katolickiego i Pastorowie wyznań Protestanckich;
7) Zakonnicy Rzymsko-Katolickiego, Ormiano-Gregoryańskiego i Ormiano-Katolickiego wyznania;
8) Sułtanowie Kirgizów;
9) Poczestni obywatele dziedziczni;
10) Poczestni obywatele osobiści i osoby znane w guberniach Inflandzkiéj, Estlandzkiéj i Kurlandzkiéj pod ogólném nazwiskiem literatów lub egzemptów;
11) Goszczący cudzoziemcy i kupcy pierwszych dwóch gildyj, którzy popełnili przestępstwo podczas należenia do tych gildyj, chociażby później w trzecią gildyą lub mieszczaństwo przeszli;
12) Kałmuccy Nojonowie-właściciele i Zajsangi.

3. Prawo wyłączenia od kar cielesnych służy także:

1) wdowom szlachty dziedzicznéj i osobistéj, chociażby nawet weszły w powtórne śluby z osobą niemającą przywilejów szlachectwa;
2) żonom duchownych wyświęconych kościoła Grecko-Rossyjskiego i kościoła Ormiano-Gregoryańskiego w Rossyi i Pastorów wyznania Protestanckiego, Poczestnych obywateli dziedzicznych i osobistych, goszczących cudzoziemców, Kałmuckich Nojonów-właścicieli i Zajsangów i kupców dwóch pierwszych gildyj, jak niemniéj wdowom po nich pozostałym, jeżeli te nie weszły w powtórne śluby z osobami od kar cielesnych niewyłączonemi;
3) dzieciom duchownych wyświęconych kościoła Grecko-Rossyjskiego, kościoła Ormiano-Gregoryańskiego i Pastorów wyznań protestanckich, chociażby nawet urodzone były w czasie, zanim ich ojcowie,

время исправленія ихъ отцами должностей еще не священно, а церковнослужителей;

4) на дѣтей Калмыцкихъ Нойоновъ-владѣльцевъ, и на дѣтей Калмыцкихъ Зайсанговъ, владѣющихъ наслѣдственными аймаками;

5) на дѣтей купцовъ двухъ первыхъ гильдій, если они при учиненіи предступленія состояли въ семейномъ при отцахъ своихъ капиталѣ.

4. Сверхъ того, отъ наказаній тѣлесныхъ изъяты:

1) казенные воспитанники, пансіонеры и полупансіонеры Технологическаго Института изъ дѣтей купцовъ третьей гильдіи, мѣщанъ, цеховыхъ и разночинцевъ, получившіе званіе ученыхъ мастеровъ или подмастерьевъ и вообще окончившіе курсъ ученія съ совершеннымъ успѣхомъ и получившіе одобрительныя о поведеніи свидѣтельства;

2) пансіонеры Технологическаго Института изъ казенныхъ людей, если они прослужатъ въ своемъ вѣдомствѣ безпорочно не менѣе двѣнадцати лѣтъ, и дѣти ихъ, если они будутъ продолжать трудиться въ званіи отцовъ;

3) лица свободнаго хотя и податнаго состоянія, окончившія съ успѣхомъ курсъ наукъ въ реальныхъ классахъ при гимназіяхъ и уѣздныхъ училищахъ и заслужившія одобрительные отзывы о своемъ поведеніи;

4) ученики бывшей при Лѣсномъ Институтѣ Школы Межевщиковъ, окончившіе курсъ ученія съ совершеннымъ успѣхомъ и отлично одобренные въ поведеніи;

5) выпускаемые изъ Горыгорецкой Земледѣльческой Школы практическіе Агрономы;

6) воспитанники С. Петербургскаго и Херсонскаго Училищъ Торговаго Мореплаванія, окончившіе курсъ ученія съ совершеннымъ успѣхомъ, при отличномъ по-

należąc do służby kościelnéj, nie otrzymali jeszcze wyświęcenia;

4) dzieciom Kałmuckich Nojonów-właścicieli, i dzieciom Kałmuckich Zajsangów, posiadających ajmaki dziedziczne;

5) dzieciom kupców dwóch pierwszych gildyj, jeżeli w czasie dokonania przestępstwa należały do familijnego przy swych ojcach kapitału.

4. Prócz tego, wyłączeni są od kar cielesnych:

1) wychowani kosztem rządu pensyonarze i półpensyonarze Instytutu Technologicznego, będący dziećmi kupców trzeciéj gildyi, mieszczan cechowych i osób nieszlacheckich, lecz do stanu włościańskiego nienależących, którzy otrzymali stopnie uczonych majstrów lub podmajstrzych, i w ogólności, którzy kursa naukowe ukończyli z pożytkiem i uzyskali pochwalne, co do swego sprawowania się, świadectwa;

2) pensyonarze Instytutu Technologicznego, z klas ludzi skarbowych pochodzący, jeżeli w gałęzi swojego zawodu wysłużyli nieskazitelnie lat przynajmniéj dwanaście, tudzież ich dzieci, jeżeli w zawodzie swych ojców nadal pozostaną;

3) osoby stanu wolnego, chociażby od opłaty podatku niewyłączonego, które ukończyły z pożytkiem kurs nauk w klasach gimnazyum realnego i szkołach powiatowych i otrzymali pochwalne świadectwa swego sprawowania się;

4) uczniowie byłéj Szkoły mierniczéj przy Instytucie leśnym, którzy ukończyli kurs nauk z zupełnym pożytkiem i uzyskali świadectwa swego sprawowania się w stopniu celującym;

5) Agronomowie praktyczni, po ukończeniu szkoły rolniczéj Gorygoreckiéj;

6) uczniowie szkół marynarki kupieckiéj, w Petersburgu i w Chersonie istniejących, którzy ukończyli

веденія, и дѣти ихъ, если посвятивъ себя мореходству, будутъ воспитаны въ училищахъ и выдержатъ экзаменъ въ оныхъ;

7) воспитанники Главнаго Училища Садоводства въ Одессѣ, выпускаемые съ званіемъ Ученыхъ Садовниковъ;

8) воспитанники ремесленнаго учебнаго заведенія Московскаго Воспитательнаго Дома, получившіе аттестаты на званіе Учебныхъ Мастеровъ;

9) Волостные Головы государственныхъ крестьянъ, также удѣльныхъ и дворцоваго и коннозаводскаго вѣдомства, имѣющіе серебряную медаль за безпорочное прослуженіе девяти лѣтъ въ сей должности, или удостоенные сей награды прежде девятилѣтняго срока, за особенное усердіе и отличіе по службѣ;

10) Волостные Головы, имѣющіе донаты ордена Св. Іоанна Іерусалимскаго;

11) въ волостяхъ государственныхъ крестьянъ, Волостные Писари изъ крестьянъ, прослужившіе безпорочно въ сей должности двѣнадцать лѣтъ и удостоенные серебряной медали;

12) Нѣжинскіе Греки, учинившіе присягу на подданство Россіи и имѣющіе осѣдлость въ городѣ Нѣжинѣ;

13) чины высшаго Таврическаго Магометанскаго духовенства, именно: Муфтій, Кадій-Эскеръ и Уѣздные Кадіи, а равно и Муфтій Оренбургскій;

14) Гакамъ, яко глава Караимскаго духовенства, обитающаго въ Таврической губерніи и городѣ Одессѣ;

15) въ мѣстахъ осѣдлости Евреевъ, Раввины Еврейскіе, исправлявшіе безпорочно свою должность три года и вновь, по избранію обществъ, утвержденные въ оной;

kurs nauk z pożytkiem, obok celującego sprawowania się; tudzież ich dzieci, jeżeli się poświęcą żeglarstwu, odbędą szkoły i złożą egzamina;

7) uczniowie Szkoły głównéj ogrodnictwa w Odessie, po otrzymaniu stopnia ogrodnika naukowego;

8) uczniowie Instytutu naukowego rzemieślniczego w Domu Wychowania w Moskwie, którzy otrzymali świadectwa i stopnie majstrów naukowych;

9) Przełożeni wiejscy (sołtysi) włościan skarbowych, oraz udzielnych czyli wydzielonych, jak niemniéj ludzi z dóbr do Dworu należących i do zawodów stadnych, ozdobieni medalem srebrnym za nieskazitelną wysługę lat dziewięciu w swych obowiązkach, lub zaszczyceni tą nagrodą przed wysłużeniem tego dziewięcioletniego terminu, za szczególną gorliwość i odznaczenie się w służbie;

10) Przełożeni wiejscy, posiadający donaty Krzyża Śgo Jana Jerozolimskiego;

11) Pisarze gmin w włościach skarbowych, pochodzący ze stanu włościańskiego, którzy w tych obowiązkach przesłużyli nieskazitelnie lat dwanaście i otrzymali medal srebrny;

12) Grecy Nieżyńscy, którzy wykonali przysięgę na wierność Cesarstwu Rossyjskiemu i w mieście Nieżynie mają swoje osiadłości;

13) Duchowni wyżsi Tauryckiego Machometańskiego wyznania, mianowicie: Muftowie, Kadowie-Esker i Kadowie powiatowi oraz Mufty Orenburski;

14) Hakam, jako przełożony duchowieństwa karaimskiego, istniejącego w gubernii Tauryckiéj i w mieście Odessie;

15) Rabini izraelici, w osiadłościach żydowskich, którzy pełnili te obowiązki nieskazitelnie przez trzyletni przeciąg czasu, i na nowo, wyborem zgromadzenia, powołani do nich zostali;

16) Евреи-поселенцы, отличившіеся въ сельскомъ хозяйствѣ и получившіе золотыя и серебряныя медали;
17) въ Бессарабской области такъ называемые Бояринами;
18) всѣ престарѣлые, имѣющіе не менѣе семидесяти лѣтъ отъ роду.

5. Равномѣрно освобождаются отъ наказаній тѣлесныхъ:
1) Унтеръ-Офицеры, добровольно отказавшіеся отъ производства въ Офицеры и удостоенные къ ношенію серебрянаго темляка;
2) нижніе чины сухопутнаго, морскаго и таможеннаго вѣдомствъ, имѣющіе знаки отличія военнаго ордена и ордена Св. Анны, или медали съ надписью: „за спасеніе погибавшихъ,“ или „за усердіе;“
3) лица, имѣющія медали съ надписью: „за спасеніе погибавшихъ.“

Вмѣсто наказаній тѣлесныхъ, они лишаются темляка, или знаковъ отличія или медалей, однакожъ не иначе, какъ по судебному приговору и съ Высочайшаго соизволенія. За преступленія, учиненныя послѣ снятія темляка, знаковъ отличія военнаго ордена, или ордена Св. Анны, или медалей съ вышеозначенными надписями, они уже не признаются изъятыми отъ наказаній тѣлесныхъ.

6. Изъемлются также отъ наказаній тѣлесныхъ, но только во время пребыванія въ должности:
1) мѣщане, служащіе по выборамъ городскихъ обществъ въ такихъ должностяхъ, которыя положены за урядъ въ классахъ;
2) станціонные Смотрители;
3) ливрейные служители Двора Его Императорскаго Величества, то есть: лакеи, ѣздовые и считающіеся выше ихъ званіемъ;
4) Засѣдатели и Добросовѣстные Приказовъ и Правленій въ селеніяхъ крестьянъ государственныхъ, удѣльныхъ и прочихъ казенныхъ.

16) Żydzi osiedleni, odznaczający się gospodarstwem wiejskiém i posiadający złote lub srebrne medale;
17) tak zwani Bojarowie w prowincyi Besarabskiéj;
18) starcy mający lat wieku siedmdziesiąt lub więcéj.

5. Również od kar cielesnych są wyłączeni:
1) podoficerowie, zrzekający się dobrowolnie awansu na stopień oficerski i noszący felcech srebrny;
2) osoby niższego stopnia z władz komunikacyi lądowéj, morskiéj i celnéj, posiadające ozdoby wojskowe za odznaczenie się, ordery Św. Anny lub medale z napisem: „za ocalenie ginących“, albo: „za gorliwość“.
3) osoby, posiadające medal z napisem: „za ocalenie ginących.“

Zamiast kary cielesnéj, mają być pozbawionemi felcecha lub ozdób wojskowych za odznaczenie się albo medalów, jednakże nie inaczéj, jak z mocy wyroku sądowego i za Najwyższém zezwoleniem. Za popełnione zaś przestępstwa po utraceniu felcechów, ozdób wojskowych lub orderów Św. Anny, albo też medalów z powyższemi napisami, wyłączenie od kar cielesnych już im nie służy.

6. Wyłączeni są również od kar cielesnych, lecz tylko przez czas zostawania w obowiązkach:
1) mieszczanie, sprawujący z wyborów zgromadzenia miejskiego takie obowiązki, które nadają prerogatywy urzędu klasowego;
2) dozorcy na stacyach pocztowych;
3) służący liberyjni Dworu Jego Cesarskiéj Mości, to jest: lokaje, jezdni i liczący się w wyższym od nich stopniu;
4) Assesorowie i Sędziowie polubowni Izb i Zarządów w siołach włościan rządowych, wydzielonych i innych skarbowych;

7. Купцы третьей гильдіи и мѣщане могутъ быть подвергаемы наказаніямъ тѣлеснымъ, но только въ случаяхъ, когда они признаны виновными въ такихъ преступленіяхъ, за которыя въ законахъ опредѣлены лишеніе или всѣхъ правъ состоянія, или же всѣхъ особенныхъ лично и по состоянію присвоенныхъ правъ и преимуществъ, или заключеніе въ смирительномъ домѣ, съ потерою нѣкоторыхъ, по статьѣ 53 сего Уложенія, особенныхъ правъ и преимуществъ.

8. На томъ же основаніи и члены Волостныхъ Правленій и Волостныхъ Расправъ и Волостные Писари и сельскіе Начальники и Писари, равномѣрно и другія лица, по состоянію неизъятыя отъ наказаній тѣлесныхъ, но имѣющія знаки отличія, Всемилостивѣйше награжденныя за заслуги кафтанами или медалями, подвергаются наказаніямъ тѣлеснымъ только въ случаяхъ, когда они признаны виновными въ преступленіяхъ, за которыя въ законахъ опредѣлены или лишеніе всѣхъ правъ состоянія, или же лишеніе всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ правъ и преимуществъ, или заключеніе въ смирительномъ домѣ, съ потерою нѣкоторыхъ, по статьѣ 53 сего Уложенія, особенныхъ правъ и преимуществъ, и не иначе, какъ по испрошеніи Высочайшаго соизволенія на приведеніе приговора въ исполненіе.

9. Отставные воинскіе нижніе чины, имѣющіе нашивки на рукавѣ мундира, за безпорочное прохожденіе воинской службы, или медали, за участіе въ войнахъ и походахъ, и кресты равнаго съ сими медалями достоинства, подвергаются также наказаніямъ тѣлеснымъ лишь по приговорамъ судебнымъ и токмо въ случаяхъ, когда они признаны виновными въ преступленіяхъ, за которыя въ законахъ опредѣлены или лишеніе всѣхъ правъ состоянія, или же лишеніе всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ правъ и предимуществъ, или заключеніе въ смирительномъ домѣ, съ потерою нѣкоторыхъ, по статьѣ 53 сего Уложенія, особенныхъ правъ и преимуществъ; они до исполненія приговора о тѣлесномъ наказаніи, лишаютъ-

7. Kupcy trzeciéj gildyi i mieszczanie mogą być karani cieleśnie, lecz tylko w wypadkach popełnionego przestępstwa, za które, wedle prawa, ustanowioną jest utrata wszelkich praw stanu lub wszelkich praw szczególnych i przywilejów do osoby przywiązanych, albo téż osadzenie w domu poprawy, z utratą niektórych praw szczególnych i przywilejów, stosownie do art. 53 Kodeksu karnego.

8. Na téjże saméj zasadzie Członkowie zarządów wiejskich, Izb sądowych włościańskich, pisarze gmin, przełożeni i pisarze we wsiach, jak niemniéj inne osoby, których pochodzenie nie wyłącza od cielesnéj kary, lecz które posiadają ozdoby za odznaczenie się lub zasługi, otrzymali Najwyższe nagrody przez obdarowanie ich kaftanami lub medalami, ulegają karze cielesnéj, lecz tylko w wypadkach, kiedy za popełnione przez nich przestępstwa, prawa przepisują pozbawienie wszelkich praw stanu, albo téż pozbawienie wszelkich praw szczególnych i przywilejów, do osoby i stanu przywiązanych, albo zamknięcie w domu poprawy z utratą niektórych praw szczególnych i prerogatyw, wedle art. 53 Kodeksu karnego, nie inaczéj jednak, aż po Najwyższéj decyzyi, nakazującéj egzekucyą wyroku.

9. Dymisyonowani wojskowi niższego stopnia, mający na rękawach szewrony za nieskazitelną służbę lub medale za odbyte kampanie i wyprawy wojenne, tudzież krzyże równego z temiż medalami zaszczytu, ulegają także karze cielesnéj, lecz tylko na mocy wyroków sądowych i w takim tylko wypadku, jeżeli przekonani zostaną o przestępstwa, za które, wedle prawa, ustanowioném jest pozbawienie wszelkich praw stanu, albo praw szczególnych osobistych i prerogatyw do stanu przywiązanych, albo osadzenie w domu poprawy z utratą niektórych, podług art. 53 Kodeksu karnego, szczególnych praw i prerogatyw; ludzie ci, przed wykonaniem wyroku skazującego ich na kary cielesne, pozbawiani być

ся унтеръ-офицерскаго званія, нашивокъ и означенныхъ въ сей статьѣ медалей и крестовъ, по опредѣленію самихъ уголовныхъ судовъ.

ПРИЛОЖЕНІЕ II.

(къ статьѣ 93)

По Высочайше утвержденному постановленію Медицинскаго Совѣта, неизлечимыми болѣзнями, въ коихъ преступники не могутъ, безъ явной опасности для жизни ихъ, быть подвергаемы тѣлеснымъ накатаніямъ, почитаются:

1) падучая болѣзнь;
2) приросшая грыжа;
3) внутренніе и наружные аневризмы;
4) грудная жаба (angina pectoralis);
5) весьма затруднительное дыханіе, происходящее отъ окрѣплостей и нарывовъ легкихъ, также отъ частаго кровохарканія, грудной водяной болѣзни или отъ великаго покривленія позвоночнаго канала;
6) частые приступы кровянаго апоплектическаго удара, съ продолжающеюся явною наклонностію къ онымъ.

mają stopni podoficerskich, szewronów i wzmiankowanych w artykule niniejszym medali i krzyżów, z decyzyi samych tylko Sądów Kryminalnych.

DODATEK II

do Kodeksu karnego dla Cesarstwa (do art. 93).

Z mocy Najwyżéj zatwierdzonego postanowienia Rady Lekarskiéj, uważane są za choroby niewyleczone, w których przestępcy, bez oczywistego narażenia ich życia na niebezpieczeństwo, nie mogą ulegać karze cielesnéj, następujące:

1) wielka choroba (epilepsia);
2) ruptura przyrośnięta;
3) rozdęcie żył wewnętrzne i powierzchowne;
4) wrzód piersiowy (angina pectoralis);
5) oddech nader ciężki, pochodzący od stwardniałości płuc, jak niemniéj od częstego plucia krwią, od puchliny wodnéj w piersiach lub od zbytniego pokrzywienia kanału pacierzowego;
6) częste napady apoplektyczne, z nieustanném do nich usposobieniem.

№ 31.

Высочайшій указъ, опредѣляющій мѣру наказанія частныхъ лицъ за тайное приготовленіе огнестрѣльной хлопчатой бумаги.

(30 Ноября (12 Декабря) 1848 г.)

Божіею Милостью
МЫ НИКОЛАЙ I,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, утвержденнымъ Нами въ 20 Января 1847 года, опредѣлены, въ поясненіе существующихъ въ Имперіи узаконеній, наказанія частныхъ лицъ за тайное приготовленіе огнестрѣльной хлопчатой бумаги.

Признавая необходимымъ мѣру сію распространить и на Царство Польское, Мы, по представленію Намѣстника Нашего въ Царствѣ, Повелѣваемъ:

Статья 1.

Лица, изобличенныя въ тайномъ безъ разрѣшенія Правительства приготовленіи огнестрѣльныхъ веществъ, какъ изъ хлопчатой бумаги, такъ и изъ всякихъ другихъ припасовъ, подвергать опредѣленнымъ въ ст. 676 Уложенія 12 (24) Марта 1847 года наказаніямъ, за запрещенную выдѣлку пороха и иныхъ къ артиллерійскимъ орудіямъ принадлежащихъ снарядовъ.

Статья 2.

Впредь до особаго постановленія Правительства о томъ, будутъ ли и въ какомъ количествѣ упомянутыя огнестрѣльныя

№ 31.

Ukaz Najwyższy oznaczający kary na osoby zajmujące się tajném przygotowaniem bawełny strzelniczéj.

(d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1848 r.)

z Bożéj Łaski
MY MIKOŁAJ I,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Zatwierdzoném przez Nas, w dniu 20 Stycznia 1847 r., Zdaniem Rady Państwa oznaczone zostały, w rozwinięciu obowiązujących w Cesarstwie przepisów, kary na osoby prywatne, zajmujące się tajném przygotowaniem bawełny strzelającéj.

Przyznawszy za konieczne postanowienie to zastosować i do Królestwa Polskiego, na przedstawienie Naszego Namiestnika w Królestwie, Mieć chcemy:

Artykuł 1.

Osoby przekonane o tajne bez pozwolenia Rządu przygotowywanie materyi strzelającéj z bawełny, lub z innych jakichbądź materyałów, mają podlegać karom oznaczonym w art. 676 Kodeksu karnego z dnia 12 (24) Marca 1847 r., za zakazane wyrabianie prochu i innych tego rodzaju artyleryjskich potrzeb.

Artykuł 2.

Dopókąd Rząd nie postanowi, o ile i w jakiéj ilości ma być dozwolone osobom prywatnym, dla ich użytku, wyda-

вещества, новыми способами приготовляемыя, отпускаться частнымъ лицамъ для ихъ употребленія, воспретить имъ вовсе имѣть или хранить у себя тѣ вещества, безъ особаго дозволенія, подъ страхомъ того же наказанія, какое опредѣлено за недозволенную выдѣлку оныхъ.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго указа Нашего и внесеніе онаго въ Дневникъ законовъ Возлагаемъ на Совѣтъ Управленія.

Данъ въ С.Петербургѣ, 30 Ноября (12 Декабря) 1848 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

№ 32.

Высочайшій указъ о подсудности несовершеннолѣтнихъ.

(26 Мая (7 Іюня) 1849 г.

Божіею Милостью

МЫ НИКОЛАЙ I,

Императоръ Всероссійскій, Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Признавая сообразнымъ, чтобы изложенныя, въ утвержденномъ Нами въ 12 Іюля 1848 года мнѣніи Государственнаго Совѣта, правила, въ поясненіе и дополненіе закона о подсудности несовершеннолѣтнихъ, были распространены и на Царство Польское; по представленію Совѣта Управленія Нашего Царства Польскаго, Повелѣли Мы и Повелѣваемъ:

wanie wspomnianych strzelniczych materyj, nowo wynalezionemi sposobami wyrabianych, ma być wzbronione tymże osobom, bez szczególnego na to pozwolenia, materye takowe posiadać lub przechowywać, pod zagrożeniem kary za niedozwolone wyrabianie onych postanowionéj.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego ukazu Naszego i zamieszczenie onego w Dzienniku Praw, Naszéj Radzie Administracyjnéj Polecamy.

Dan w Petersburgu, d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1848 r.

przez Cesarza i Króla,

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 32.

Najwyższy ukaz co do sądzenia nieletnich przestępców.

(d. 26 Maja (7 Czerwca) 1849 r.)

Z Bożéj Łaski

MY MIKOŁAJ I-szy,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Znajdując stosownem, aby wskazane, w zatwierdzonéj przez Nas decyzyi Rady Państwa w Departamencie Praw i w Ogólném Zebraniu, pod dniem 12 Lipca roku zeszłego zapadłéj, uzupełnienia przepisów Cesarstwa o sądzeniu przestępców nieletnich, rozciągniętemi zostały i do Królestwa Polskiego, na przedstawienie Rady Administracyjnéj tegoż Królestwa, Postanowiliśmy co następuje:

Статья 1.

Несовершеннолѣтніе, имѣющіе отъ роду болѣе четырнадцати лѣтъ, но менѣе двадцати одного года, за преступленія, влекущія за собою: ссылку на житье въ Сибирь, или другія отдаленныя губерніи, или же отдачу въ арестантскія роты или рабочіе домы, — приговариваемые, по силѣ 147 статьи Уложенія о наказаніяхъ, къ отдачѣ въ военную службу рядовыми, или въ писцы, съ выслугою и безъ лишенія означенныхъ въ 46 статьѣ того же Уложенія правъ и преимуществъ, отнынѣ отдаются въ баталіоны военныхъ кантонистовъ, если не имѣютъ болѣе семнадцати лѣтъ отъ роду; старшіе же опредѣляются: способные къ фронтовой службѣ, — въ войска, а неспособные, — въ нестроевыя званія, по усмотрѣнію военнаго начальства.

Статья 2.

Несовершеннолѣніе, неспособные ни къ какому роду военной службы, а также несовершеннолѣтнія женщины, имѣющія болѣе четырнадцати лѣтъ, но менѣе двадцати одного года, за тѣ же преступленія приговариваются къ опредѣленнымъ въ законѣ наказаніямъ, но одною, или же, по усмотрѣнію Суда, и двумя степенями ниже.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго указа и внесеніе онаго въ Дневникъ Законовъ Возлагаемъ на Совѣтъ Управленія.

Данъ въ Варшавѣ, 26 Мая (7 Іюня) 1849 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Artykuł 1.

Nieletni, więcéj niż lat czternaście, lecz mniéj niż lat dwadzieścia jeden skończonych mający, za przestępstwa, pociągające za sobą kary: zesłania na mieszkanie do Syberyi, albo do innych odległych gubernij, oddania do poprawczych aresztanckich rot, lub zamknięcia w domu roboczym, sądzeni, na mocy art. 147 Kodeksu kar głównych i poprawczych, na oddanie ich do wojska na prostych żołnierzy lub na pisarzy wojskowych, z wysługą i bez utraty praw i przywilejów w art. 46 Kodeksu oznaczonych, oddawani odtąd będą do batalionów kantonistów wojennych, jeżeli nie mają więcéj jak lat siedmnaście wieku skończonych; starsi zaś, zdatni, wprost do służby frontowéj, a niezdatni, do niefrontowéj wcielani być powinni, podług uznania władzy wojskowéj.

Artykuł 2.

Ci z pomiędzy nieletnich mężczyzn, którzyby się okazali niezdatnemi do jakiejbądź służby wojskowéj, jak niemniéj kobiety, więcéj niż lat czternaście, a mniéj jak dwadzieścia jeden skończonych mające, w tychże samych przypadkach przestępstw, skazywani będą na kary w prawie oznaczone, lecz o jeden, lub podług uznania Sądu, o dwa stopnie zniżone.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego ukazu, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Radzie Administracyjnéj Polecamy.

Dan w Warszawie, d. 26 Maja (7 Czerwca) 1849 roku.

przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ignacy Turkuł.*

№ 33.

Высочайшій указъ о замѣнѣ денежныхъ взысканій съ несовершеннолѣтнихъ подсудимыхъ по дѣламъ уголовнымъ.

(13 (25) Ноября 1856 г.)

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, утвержденнымъ Нами въ 28 Ноября 1855 года, для пополненія Законовъ Имперіи установлены правила о замѣнѣ денежныхъ взысканій съ несовершеннолѣтнихъ подсудимыхъ по дѣламъ уголовнымъ.

Признавая необходимымъ правила сіи распространить и на Царство Польское, въ дополненіе къ 91 статьѣ дѣйствующаго тамъ Уложенія о наказаніяхъ, Мы, по представленію Совѣта Управленія Нашего Царства Польскаго, повелѣваемъ:

Статья 1.

Несовершеннолѣтніе, когда они не въ состояніи заплатить всего, или части налагаемаго на нихъ денежнаго взысканія, взамѣнъ заключенія въ тюрьмѣ, опредѣляемаго статьею 91 Уложенія о наказаніяхъ, присуждаются или къ заключенію менѣе продолжительному въ тюрьмѣ, или къ наказанію тѣлесному, или же только къ выговорамъ, на слѣдующихъ основаніяхъ:

1. Для несовершеннолѣтнихъ, или имѣющихъ отъ роду болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, если взысканіе не превосходитъ

№ 33.

Najwyższy ukaz co do zamiany kar pieniężnych w sprawach karnych na nieletnich wymierzanych.

(d. 13 (25) Listopada 1856 r.)

Z BOŻÉJ ŁASKI

MY ALEXANDER II,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Zdaniem Rady Państwa, zatwierdzoném przez NAS pod dniem 28 Listopada 1855 roku, w uzupełnieniu praw Cesarstwa, przepisano prawidła względem zamiany kar pieniężnych w sprawach karnych na nieletnich postanowionych.

Uznawszy za niezbędne prawidła takowe rozciągnąć i na Królestwo Polskie, w dopełnieniu artykułu 91 obowiązującego w témże Królestwie Kodeksu kar, na przedstawienie Rady Administracyjnéj NASZEGO Królestwa Polskiego, Rozkazujemy:

Artykuł 1.

Nieletni, jeśli nie są w stanie zapłacić w całości lub części wyrzeczonéj na nich kary pieniężnéj, w zamian kary osadzenia w wieży, postanowionéj w art. 91 Kodeksu kar, skazani być mają albo na karę osadzenia w wieży przez czas krótszy, albo na chłostę, lub tylko na naganę, podług następujących prawideł:

1. Kary pieniężne do rs. 5, gdy obwinieni nieletni mają więcéj jak lat 14 wieku, jednakże lat 17 jeszcze nie skoń-

5, а для имѣющихъ болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года, если взысканіе не превосходитъ 3 рублей, заключеніе въ тюрьмѣ замѣняется выговоромъ, съ предостереженіемъ виновныхъ, что въ случаѣ повторенія преступленія или проступка, за которое слѣдовало бы подвергнуть ихъ денежному взысканію, они, сверхъ выговора, будутъ подлежать надзору полиціи на, время отъ 3 мѣсяцевъ до одного года.

2. Когда несовершеннолѣтніе, по несостоятельности къ платежу денежнаго взысканія, присуждаются къ временному заключенію въ тюрьмѣ, то за учиненные въ первый разъ преступленіе или проступокъ, подлежащіе взысканію отъ 5, или 3 до 20 рублей, имѣющимъ болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, зачитается по рублю, а имѣющимъ болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года—по 75 коп. за каждый день заключенія. За слѣдующіе свыше 20 до 50 руб. имѣющимъ отъ роду болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, зачитается по 3 рубля; имѣющимъ же болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года—по рублю 50 коп. за каждый день заключенія; а за всю остальную свыше 50 руб. сумму, имѣющимъ болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, зачитается по 4 руб., а имѣющимъ болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года, по 2 руб. 50 коп. за каждый день заключенія. Во всякомъ случаѣ, по одному и тому же взысканію, имѣющіе болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, могутъ быть подвергаемы заключенію не болѣе, какъ на шесть мѣсяцевъ, а имѣющіе болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года, не болѣе какъ на одинъ годъ.

3. Не изъятые отъ наказаній тѣлесныхъ несовершеннолѣтніе, вмѣсто слѣдующаго по 2-му пункту сихъ правилъ заключенія, присуждаются къ наказанію розгами, въ слѣдующей соразмѣрности: имѣющіе отъ 14 до 17 лѣтъ, если сумма взысканія болѣе 5, но менѣе 20 руб., къ наказанію розгами отъ 3 до 10 ударовъ; если сумма взысканія болѣе 20, но менѣе 50 руб., къ наказанію розгами отъ 10 до 15 ударовъ; если сумма взысканія болѣе 50, но менѣе 100 руб., къ наказанію розгами отъ 15 до 25 ударовъ; имѣющіе болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года, если сумма болѣе 3, но менѣе 20 руб., къ наказанію розгами отъ 5 до 15 ударовъ; если сумма взысканія болѣе 20,

czyli; a do rs. 3, jeżeli mają więcéj jak lat 17, a mniéj jak lat 21, zamienione im być mają na naganę w obec Sądu. Gdy wszakże nieletni ci drugi raz na kary pieniężne zasłużyli, wówczas, oprócz nagany, oddani być winni pod dozór policyjny od 3 miesięcy do roku jednego, o czém obwiniony, przy zamianie kary za pierwszy raz popełnione wykroczenie lub przestępstwo, powinien być ostrzeżony.

2. Wyższe kary pieniężne, jeżeli nieletni po raz pierwszy na nie zasłużyli, zamieniać im na osadzenie w wieży w następującym stosunku: do rs. 20, potrącać za każdy dzień wieży po rublu jednym nieletnim od lat 14 do 17, a po kop. 75 tym, którzy mają więcéj jak lat 17, a mniéj jak lat 21 wieku. Jeżeli kara jest wyższa, lecz rs. 50 nie przenosi, w tym razie zaliczać po rs. 3 za każdy dzień wieży, nieletnim od 14 do 17 lat, a rs. 1 kop. 50 tym, którzy mają więcéj jak lat 17, a mniéj jak lat 21 wieku; za karę przewyższającą rs. 50, nieletnim od lat 14 do 17 potrącać za każdy dzień wieży po rs. 4, tym zaś, którzy mają więcéj jak 17, a mniéj jak lat 21 skończonych, po rs. 2 kop. 50. W każdym razie małoletni, w zamian za jednę i tęż samę karę pieniężną, mogą być osadzeni w wieży nie na dłuższy czas, jak tylko na miesięcy 6, mający od lat 14 do 17 wieku; a na rok jeden, ci, którzy mają więcéj jak lat 17, a mniéj jak lat 21 skończonych.

3. Małoletni, jeszcze 21 lat wieku skończonych niemający, jeżeli nie są od kar cielesnych wyłączeni, w miejsce osadzenia ich w wieży, podług tego, co się wyżéj w punkcie 2-gim powiedziało, mogą także mieć zamienione kary pieniężne wprost na chłostę, a to w następującym stosunku: nieletnim od 14 do 17, lat, jeżeli kara pieniężna rs. 20 nie przenosi, zamieniać takową na chłostę od 3 do 10 rózg; karę wyższą, do 50 rubli włącznie, na chłostę od 10 do 15 rózg, a karę rs. 100, na chłostę od 15 do 25 rózg; nieletnim mającym więcéj jak lat 17, lecz mniéj jak lat 21 wieku, podstawiać w zamian kary pieniężnéj, w pierwszym ra-

но менѣе 50 руб., къ наказанію розгами отъ 15 до 25 ударовъ; если сумма взысканія болѣе 50, но менѣе 100 руб., къ наказанію розгами отъ 25 до 30 ударовъ. За взысканія превышающія 100 рублей, несовершеннолѣтніе виновные подвергаются наказанію розгами имѣющіе болѣе 14, но менѣе 17 лѣтъ, отъ 25 до 30 ударовъ; имѣющіе болѣе 17 лѣтъ, но менѣе 21 года, отъ 30 до 40 ударовъ.

Статья 2.

Исполненіе настоящаго указа Нашего и внесеніе онаго въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Данъ въ Петергофѣ 13 (25) Ноября дня 1856 года.

(подписано) АЛЕКСАНРЪ.

№ 34.

О прекращеніи отдачи въ военные кантонисты малолѣтнихъ по судебнымъ приговорамъ.

(13 (25) Мая 1857 г.)

Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Намѣстникъ Его Императорскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Департаментъ Военныхъ Поселеній, въ отношеніи отъ 29 минувшаго Апрѣля, за № 3,892, сообщилъ: что какъ Высочайше утвержденными правилами объ исключеніи солдатскихъ и матросскихъ дѣтей и кантонистовъ изъ Военно-Сухопутнаго и Морскаго вѣдомствъ, отмѣнены всѣ постановленія о зачисленіи

zie od 5 do 15 rózg, gdy kara 20 rubli nie przenosi; w drugim od 15 do 25 rózg, jeżeli kara nie jest wyższą od 50 rubli, a w trzecim od 25 do 30 rózg, gdy kara 100 rubli nie przenosi. Jeżeli kara pieniężna rs. 100 przenosi, a skazani nie mają więcéj jak lat 17 wieku, to w zamian takowéj kary, mogą otrzymać chłostę w ilości rózg od 25 do 30; ci zaś, którzy mają więcéj jak lat 17 wieku, lecz jeszcze 21 nie skończyli, mogą otrzymać chłostę od 30 do 40 rózg.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego ukazu, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Radzie Administracyjnéj Królestwa Polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 13 (25) Listopada 1856 roku.

przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 34.

Zakaz oddawania nieletnich za karę do batalionów kantonistów.

(d. 13 (25) Maja 1857 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Departament osad wojskowych, w odezwie z dnia 29 Kwietnia r. b., za Nr. 3,892, oznajmił, że gdy na mocy Najwyżéj zatwierdzonych przepisów o wyłączeniu dzieci żołnierskich

въ поименованныя вѣдомства солдатскихъ, матросскихъ и иныхъ дѣтей, съ дозволеніемъ принимать въ заведенія военныхъ кантонистовъ только солдатскихъ сыновей законно-прижитыхъ нижними чинами, во время нахожденія на службѣ, то за симъ на будущее время уже не слѣдуетъ отправлять въ Кіевскіе баталіоны военныхъ кантонистовъ, высылавшихся въ тѣ баталіоны безпріютныхъ праздношатающихся и другихъ мальчиковъ, а также малолѣтнихъ рекрутъ изъ евреевъ.

На семъ основаніи, предписано мною вмѣстѣ съ симъ Управляющему военною переписью и наборомъ рекрутъ въ Царствѣ Польскомъ, прекратить пріемъ въ военные кантонисты малолѣтнихъ, отдаваемыхъ въ военную службу по судебнымъ приговорамъ.

О чемъ даю знать Вашему Сіятельству, для зависящаго отъ Васъ распоряженія по упомянутому предмету.

Варшава, 13 (25) Мая 1857 года.

Управляющій Гражданскою частью, Генералъ Адъютантъ,
(подписано) *Панютинъ.*

№ 35.

Объ отмѣнѣ постановленій относительно отдачи преступниковъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу.

(14 (26) Апрѣля 1861 г.)

И. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Министръ Статсъ-Секретарь, при отношеніи отъ 7 (19) Марта с. г. за № 776 сообщилъ Князю Намѣстнику въ Цар-

jak niemniéj dzieci majtków, oraz kantonistów z pod zarządów wojenno-lądowego i morskiego, uchylone zostały wszelkie postanowienia co do zaliczenia do pomienionych zarządów, dzieci żołnierzy, majtków, jakotéż innych dzieci, z dozwoleniem przyjmowania do zakładów kantonistów wojskowych tylko synów żołnierzy, spłodzonych w małżeństwie przez wojskowych niższego stopnia, w czasie zostawania ich w służbie; przeto nie należy już na przyszłość oddawać do batalionów kantonistów wojskowych w Kijowie, wysyłanych tam poprzednio chłopców bez przytułku, jak niemniéj nieletnich rekrutów wyznania mojżeszowego.

Z tego powodu poleciłem jednocześnie Zarządzającemu spisem i zaciągiem wojskowym w Królestwie Polskiém zaniechać przyjmowania do kantonistów wojskowych, nieletnich, którzy, na mocy wyroków sądowych, do wojska przeznaczani byli.

O czém zawiadamiam JW. Pana, w celu wydania stosownych w tym przedmiocie rozporządzeń.

w Warszawie, dnia 13 (25) Maja 1857 roku.

Zarządzający częścią cywilną w kraju, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Paniutin.*

№ 35.

Zawiadomienie o zmianie przepisów co do oddawania przestępców cywilnych do wojska.

(d. 14 (26) Kwietnia 1861 r.)

do

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Minister Sekretarz Stanu, przy odezwie z dnia 7 (19) Marca r. b., Nr. 776, zakomunikował Księciu Namiestnikowi

ствѣ Указъ Правительствующаго Сената, послѣдовавшій отъ 1 того же Марта, съ объявленіемъ Высочайше утвержденнаго положенія Комитета Министровъ о томъ: чтобы судебныя мѣста, не стѣсняясь состоявшимися приговорами, примѣняли ко всѣмъ дѣламъ рѣшеннымъ правила, изложенныя въ Высочайше утвержденномъ въ 22 Марта 1860 года мнѣніи Государственнаго Совѣта, объ измѣненіи нѣкоторыхъ статей Свода Законовъ Имперіи, коими постановляется отдача въ военную службу преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства.

Указъ этотъ, съ разрѣшенія Его Свѣтлости, имѣю честь препроводить при семъ къ Вашему Превосходительству въ засвидѣтельствованномъ спискѣ для надлежащаго руководства, впослѣдствіе отношенія моего, отъ 17 (29) Мая 1860 года, за № 18,649 и 18,651, и рапорта Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 3 (15) Сентября того же года, за № 10,988 и 11,744.

Варшава, 14 (26) Апрѣля 1861 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Карницкій.*

№ 1,696.

Приложеніе 1-е къ № 35-му.

УКАЗЪ

Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссійскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Г. Управляющаго Министерствомъ Юстиціи, отъ 16 Февраля 1861 года за № 3083 слѣдующаго содержанія:

Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, Высочайше утвержденнымъ 22 Марта 1860 года, въ видахъ возвышенія нрав-

Królestwa ukaz Rządzącego Senatu pod d. 1 t. m. i r. wydany, ogłaszający Najwyżéj zatwierdzoną decyzyą Komitetu Ministrów, ażeby władze sądowe, nie krępując się zapadłemi wyrokami, stosowały do wszystkich spraw osądzonych przepisy objęte Najwyżéj zatwierdzoném w dniu 22 Marca r. z. zdaniem Rady Państwa, zmieniającém niektóre artykuły Zbioru praw Cesarstwa, dotyczące oddawania do służby wojskowéj przestępców cywilnych.

Ukaz takowy, dołączony tu w kopii wierzytelnéj, mam honor, z upoważnienia Jego Książęcéj Mości, w odwołaniu się do odezwy mojéj z d. 17 (29) Maja r. z., NNr. 18,649 i 18651, oraz raportu Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 3 (15) Września t. r., NNr. 10,988 i 11,744, przesłać JW. Panu do stosownego użytku.

w Warszawie, dnia 14 (26) Kwietnia 1861 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Karnicki.*

Nr. 1,696.

Anneks 1-szy do Nr. 35-go.

UKAZ

Jego Cesarskiéj Mości, Samowładcy Wszech Rossyi, z Senatu Rządzącego.

Na mocy ukazu Jego Cesarskiéj Mości, Senat Rządzący miał sobie przedłożone przez Ministra Sprawiedliwości, pod dniem 16 Lutego 1861 r., za Nr. 3,083, co następuje:

Zdaniem Rady Państwa, Najwyżéj zatwierdzoném w d. 22 Marca 1860 roku, zniesioném zostało, dla podwyższenia ducha moralności w armii, oddawanie do wojska osób cy-

ственнаго духа арміи, отмѣнена отдача въ военную службу за преступленія и проступки лицъ гражданскаго вѣдомства, не изъятыхъ отъ тѣлеснаго наказанія. По обнародованіи сего мнѣнія Совѣта, возникъ вопросъ о томъ: распространяется ли дѣйствіе сего узаконенія на рѣшенія судебныхъ мѣстъ, послѣдовавшія до изданія онаго. Сомнѣніе это возбуждено вслѣдствіе того, что военныя начальства, на основаніи вышеприведеннаго мнѣнія, отказываются принимать въ военную службу преступниковъ, и даже тѣхъ изъ нихъ, которые по освидѣтельствованіи оказались способными къ оной, а судебныя мѣста съ своей стороны считаютъ себя не въ правѣ переверщивать свои рѣшенія, вошедшія уже въ законную силу. Независимо отъ сего, военныя начальства не принимаютъ въ военную службу людей, представляемыхъ, на основаніи 395 ст. Устава о предупрежденіи и пресѣченіи преступленій, помѣщиками въ распоряженіе Правительства за дурное поведеніе, основываясь на томъ же мнѣніи Совѣта.

Усмотрѣвъ изъ доходившихъ до Министерства Юстиціи дѣлъ, что отъ подобныхъ недоразумѣній и пререканій замедляется разрѣшеніе участи осужденныхъ, содержащихся по сему поводу подъ стражею, онъ, Г. Управляющій Министерствомъ Юстиціи, входилъ въ Комитетъ Гг. Министровъ съ представленіемъ объ испрошеніи Высочайшаго соизволенія о разрѣшеніи судебнымъ мѣстамъ, не стѣсняясь состоявшимися рѣшеніями, примѣнять ко всѣмъ дѣламъ рѣшеннымъ постановленія мнѣнія Государственнаго Совѣта 22 Марта 1860 года.

Относительно отказа военныхъ начальствъ отъ принятія въ военную службу отдаваемыхъ въ оную, по распоряженію Правительства, онъ, Г. Управляющій Министерствомъ Юстиціи, находилъ, согласно съ мнѣніемъ Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, что таковой отказъ не оправдывается приведеннымъ мнѣніемъ Совѣта, и что посему слѣдовало бы обязать военныя начальства къ исполненію требованій по сему предмету Губернскихъ Правленій, за исключеніемъ случаевъ представленія, на основаніи 403 ст. устава о предупрежденіи и пресѣченіи преступленій, въ

wilnych za przestępstwa i przewinienia, od kary cielesnéj niewyłączonych. Po ogłoszeniu tego zdania Rady, wynikła kwestya: czy moc tego postanowienia ściąga się również do wyroków sądowych, zapadłych przed jego wydaniem. Wątpliwość ta zaszła w skutku odmowy władzy wojskowéj, niechcącéj przyjmować do wojska przestępców nawet takich, którzy, po uskutecznionéj ich rewizyi, okażą się do niego zdatnemi; Sądy zaś nie widzą się w prawie zmieniać z swéj strony wyroków, które stały się prawomocnemi. Oprócz tego władze wojenne nie przyjmują do wojska osób im przedstawionych, na zasadzie art. 395 Ustawy o zapobieżeniu i przeszkodzeniu przestępstwom, przez obywateli do rozporządzenia rządu oddawanych za złą konduitę, opierając się na témże zdaniu Rady Państwa.

Widząc ze spraw dochodzących do Ministeryum Sprawiedliwości, że z przyczyny podobnych wątpliwości i przesądzeń, zawyrokowanie obwinionych, pod strażą z tego powodu zostających, narażaném bywa na zwłokę, Minister Sprawiedliwości przedstawił Komitetowi Ministrów potrzebę wyjednania u Najjaśniejszego Pana decyzyi względem upoważnienia Sądów, ażeby nie krępując się zapadłemi wyrokami, przyjęły we wszystkich sprawach za zasadę, postanowienia Rady Państwa z dnia 22 Marca 1860 roku.

Co zaś do nieprzyjmowania przez władze wojenne, oddawanych z rozporządzeń rządowych osób do wojska, tenże Minister znajduje, zgodnie z opinią Główniezarządzającego Wydziałem II Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi, że takowe odmówienie powyższém zdaniem Rady usprawiedliwioném nie zostaje, i że dla tego należałoby zobowiązać pomienione władze do wykonywania rekwizycyj Rządów Gubernialnych w tym przedmiocie, z wyłączeniem wypadków przedstawiania, na zasadzie art. 403 Ustawy o zapobieżeniu i przeszkodzeniu przestępstwom, w zawiadywanie władzy wojskowéj włościan obywatelskich, od 8 do lat 17 wieku mających, dotąd, dopóki kwestya co do oddawania ich na kantonistów do wojska,

распоряженіе военнаго начальства помѣщичьихъ крестьянъ отъ 8 до 17-лѣтняго возраста, до разрѣшенія законодательнымъ порядкомъ состоящаго въ разсмотрѣніи Правительствующаго Сената вопроса о замѣнѣ отдачи сихъ крестьянъ въ военные кантонисты другою мѣрою. По выслушаніи сего представленія, Комитетъ полагалъ заключеніе его, Г. Управляющаго Министерствомъ Юстиціи, привесть въ исполненіе.

Государь Императоръ положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ. О таковомъ Высочайшемъ повелѣніи, сообщенномъ ему, Г. Управляющему Министерствомъ Юстиціи, Статсъ-Секретаремъ Валуевымъ выпискою изъ журналовъ Комитета, за № 244, онъ, Г. Управляющій Министерствомъ Юстиціи, предлагаетъ Правительствующему Сенату къ надлежащему исполненію.

И справку, по которой оказалось, что Высочайше утвержденное 22 Марта 1860 года мнѣніе Государственнаго Совѣта объ измѣненіи нѣкоторыхъ статей Свода Законовъ, коими постановляется отдача преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу разпубликовано въ указахъ Сената 30 Марта 1860 года. Приказали: О семъ Высочайшемъ повелѣніи для свѣдѣнія и должнаго, въ чемъ до кого касаться можетъ, исполненія, всѣмъ Губернскимъ, Войсковымъ и Областнымъ Правленіямъ, Палатамъ: Казеннымъ, Гражданскаго и Уголовнаго Суда, Губернскимъ, Коммерческимъ и Совѣстнымъ Судамъ, Приказамъ Общественнаго Призрѣнія и прочимъ Присутственнымъ мѣстамъ послать указы, каковыми увѣдомить Гг. Начальниковъ и Главныхъ начальниковъ Губерній и Гг. Министровъ въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ.

1 Марта 1861 года.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Ив. Карницкій.*

---

pod rozpoznaniem Senatu będąca, w inny sposób załatwioną nie będzie. Po wysłuchaniu tego przedstawienia, Komitet wniosek Ministra Sprawiedliwości uznał za zasadny, i polecił wprowadzić go w wykonanie.

Najjaśniejszy Pan raczył decyzyą Komitetu Najwyżéj zatwierdzić. O takowém Najwyższém poleceniu, przesłaném Ministrowi Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu Wałujewa, przez wypis z protokółów Komitetu, za Nr. 244, tenże Zarządzający Ministerstwem Sprawiedliwości zawiadamia Senat Rządzący dla należytego wykonania.

Zważywszy, iż wedle kwerendy, z któréj okazało się, że Najwyżéj zatwierdzone w dniu 22 Marca 1860 roku zdanie Rady Państwa w przedmiocie zmienienia niektórych artykułów prawa, nakazujących oddawanie pomienionych przestępców cywilnych do służby wojskowéj, ogłoszoném zostało w Zbiorze ukazów Senatu z dnia 30 Marca 1860 r., Senat Rządzący postanowił: takowy Najwyższy rozkaz dla wiadomości i należytego wykonania, w czém do kogo należy, podać do wiadomości wszystkim Urzędom Gubernialnym, Wojskowym i Obwodowym; Izbom: Skarbowym, Cywilnym i Kryminalnym, Sądom Gubernialnym, Handlowym i Sumienia, Zarządom ogólnéj opieki i innym władzom rozesłać ukazy, przez które także mają być zawiadomieni Naczelnicy i Główni Naczelnicy gubernij oraz Ministrowie, zaś Najświątobliwszemu Rządzącemu Synodowi, wszystkim Departamentom Rządzącego Senatu i Ogólnym tychże Zebraniom zakomunikować uwiadomienia i wydrukować w Senackich wiadomościach.

Dnia 1 Marca 1861 roku.

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Karnicki.*

Примѣчаніе 2-е къ № 35-му.

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта объ измѣненіи нѣкоторыхъ статей Свода Законовъ, коими постановляется отдача преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

22 Марта 1860 года.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Князь Орловъ.*

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсматривалъ представленіе Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи объ измѣненіи нѣкоторыхъ статей Свода Законовъ, коими постановляется отдача преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу. Военный Министръ, во всеподданнѣйшемъ отчетѣ своемъ о способахъ къ усовершенствованію разныхъ частей ввѣреннаго ему управленія, представлялъ на благоусмотрѣніе Его Императорскаго Величества, между прочимъ, что, въ видахъ возвышенія нравственнаго духа Арміи, было бы полезно, независимо отъ предположенныхъ уже въ системѣ военно-уголовнаго законодательства улучшеній, изыскать способы къ замѣнѣ, какъ въ гражданско-уголовномъ, такъ и въ полицейскомъ законодательствахъ, другими наказаніями и взысканіями, тѣхъ постановленій, по коимъ преступники изъ лицъ гражданскаго вѣдомства отдаются въ военную службу за порокъ и преступленія. По Высочайшемъ одобреніи сей мысли Государемъ Императоромъ, Военный Министръ сносился съ Главноуправляющимъ II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи о мѣрахъ къ приведенію

Anneks 2-gi do Nr. 35-go.

Jego Cesarska Mość zdanie wynurzone w Ogólném Zebraniu Rady Państwa, dotyczące zmiany niektórych artykułów Zbioru Praw, stanowiących oddawanie przestępców cywilnych do wojska, Najwyżéj zatwierdzić raczył i rozkazał wprowadzić one w wykonanie.

Dnia 22 Marca 1860 roku.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) *Książę Orłow.*

Zdanie Rady Państwa.

Rada Państwa, w Departamencie Prawodawczym i w Ogólném Zebraniu, roztrząsała przedstawienie Główniezarządzającego II Wydziałem Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi, dotyczące zmiany niektórych artykułów Zbioru Praw, stanowiących oddawanie przestępców cywilnych do wojska. Minister Wojny, w najpoddanniejszym raporcie co do środków udoskonalenia różnych gałęzi administracyi zostającéj pod jego kierunkiem, przedstawił do decyzyi Jego Cesarskiéj Mości, między innemi, że w celu podniesienia moralnego usposobienia armii, byłoby pożyteczném, obok zaprojektowanych już ulepszeń w systemacie prawodawstwa wojenno-karnego, obmyślić sposób zastąpienia innemi, tak w prawodawstwie cywilno-kryminalném, jakotéż i policyjném, dotychczasowych przepisów, na zasadzie których przestępcy cywilni za przestępstwa i wykroczenia oddawani są do wojska. Po Najwyższém przyjęciu téj myśli przez Najjaśniejszego Pana, Minister Wojny odniósł się do Główniezarządzającego II Wydziałem Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi, co do środków przywiedzenia do skutku zaprojektowanéj zmiany, i w skutek tego Sekretarz Stanu Hrabia Błudow, po poro-

сего предположенія въ исполненіе, и вслѣдствіе того Статсъ-Секретарь Графъ Блудовъ, по соглашенію съ Военнымъ Министромъ, составилъ и внесъ, по Высочайшему повелѣнію, въ Государственный Совѣтъ проэктъ измѣненія нѣкоторыхъ статей, какъ Уложенія о Наказаніяхъ Уголовныхъ и Исправительныхъ, такъ и Законовъ о судопроизводствѣ по преступленіямъ и проступкамъ, а равно и Устава о предупрежденіи и пресѣченіи преступленій, въ коихъ постановляется отдача преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу.

Государственный Совѣтъ, признавая и съ своей стороны не только полезнымъ, но приличнымъ и необходимымъ отмѣнить законы объ отдачѣ преступниковъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда совершенное ими противозаконное дѣяніе, по свойству своему, принадлежитъ къ числу не только важныхъ въ политическомъ или нравственномъ отношеніи преступленій, но и вообще всѣхъ такихъ, которыя доказываютъ развращенность виновнаго и отсутствіе въ немъ чувства чести, нанося ему въ общемъ мнѣніи справедливый позоръ и униженіе, призналъ возможнымъ допускать въ видѣ наказанія, которое можетъ въ полномъ смыслѣ сего слова назваться исправительнымъ, помѣщеніе въ войска лишь тѣхъ несовершеннолѣтнихъ, которые, принадлежа къ высшимъ въ государствѣ сословіямъ, иногда впадаютъ въ проступки лишь по легкомыслію, неосторожности, или минутной запальчивости, столь трудно удерживаемой людьми съ раздражительнымъ характеромъ, особливо въ молодости, и которыхъ именно строгій непрестанный надзоръ, соединенный съ военною дисциплиною, по всей вѣроятности, можетъ не только сдѣлать осмотрительными, но и вполнѣ нравственно исправить ихъ силою привычки къ труду и порядку. При семъ однако же Государственный Совѣтъ, согласно съ заключеніемъ Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи и Военнаго Министра, призналъ необходимымъ оставить въ своей силѣ существующія нынѣ узаконенія объ отдачѣ въ солдаты тѣхъ, кои, для избѣжанія военной

zumieniu się z Ministrem Wojny, przygotował i wniósł z Najwyższego rozkazu na Radę Państwa projekt zmiany niektórych artykułów, tak Kodeksu kar głównych i poprawczych, jakoteż i procedury kryminalnéj oraz Ustawy o zapobieżeniu i przeszkodzeniu przestępstwom, mieszczących w sobie postanowienia o oddawaniu przestępców cywilnych do wojska.

Rada Państwa, uznając i ze swéj strony nie tylko użyteczność, lecz nadto stosowność i konieczność zmiany przepisów, stanowiących oddawanie do wojska przestępców cywilnych, w takich mianowicie przypadkach, gdy popełniony przez nich czyn bezprawny, z natury swojéj, nietylko należy do ważnych przestępstw pod względem politycznym i moralnym, ale i w ogólności jest z liczby takich, które wykazują w obwinionym zupełne zepsucie moralne i brak uczucia honoru, znacząc go w opinii ogółu piętném hańby i poniżenia, uznała wszakże możliwém, iżby pomieszczenie w wojsku, jako środek kary, która w ścisłém znaczeniu słowa może się nazwać poprawczą, stosowaném było wyjątkowo do tych jedynie nieletnich, którzy, należąc do wyższych w państwie stanów, popadają niekiedy w występki tylko przez lekkomyślność, nieostrożność lub chwilową zapalczywość, tak trudną do powściągnienia w ludziach drażliwego charakteru, szczególniéj w młodości, a których właśnie ścisły i nieustanny nadzór, w połączeniu z karnością wojskową, prawdopodobnie może nietylko uczynić bacznemi, ale nawet skutkować ich moralną poprawę, przez przyzwyczajenie do pracy i porządku. Obok tego jednak Rada Państwa, zgodnie z wnioskiem Główniezarządzającego II Wydziałem Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi i Ministra Wojny, uznała za nieodzowne utrzymać w swéj mocy istniejące obecnie przepisy co do oddawania do wojska tych, którzy, dla uchylenia się od służby wojskowéj, umyślnie sami sobie zadają lub po-

службы, умышленно сами себя изувѣчатъ, или дозволятъ себя другому изувѣчить; ибо освобожденіе такихъ людей отъ обращенія въ военную службу вело бы ихъ къ той преступной цѣли, для которой они совершаютъ преступленіе членовредительства.

По всѣмъ симъ соображеніямъ Государственный Совѣтъ, въ Общемъ Собраніи, *мнѣніемъ положилъ:*

I. Нижеозначенныя статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, Законовъ о судопроизводствѣ по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ и Устава о предупрежденіи и пресѣченіи преступленій, коими постановляется отдача преступниковъ изъ лицъ гражданскаго вѣдомства въ военную службу, изложить въ слѣдующемъ видѣ:

A. *Уложенія о наказаніяхъ (Св. Зак. т. XV, кн. I-й).*

Ст. 98. Состоящія на службѣ; не изъятыя отъ наказаній тѣлесныхъ, лица могутъ быть присуждаемы:

1) вмѣсто исключенія изъ службы, къ лишенію нѣкоторыхъ, на основаніи ст. 54 сего Уложенія, особенныхъ правъ и преимуществъ и къ заключенію въ смирительномъ домѣ на время отъ одного года до трехъ лѣтъ, или же къ наказанію розгами отъ шестидесяти до восьмидесяти ударовъ;

2) вмѣсто отрѣшенія или удаленія отъ должности, къ наказанію розгами отъ тридцати до сорока ударовъ;

3) вмѣсто вычета изъ времени службы или жалованья, къ наказанію розгами отъ десяти до тридцати ударовъ.

Ст. 152. За преступленія и проступки менѣе тяжкіе, несовершеннолѣтніе отъ четырнадцати лѣтъ до двадцати одного года подвергаются наказаніямъ на слѣдующемъ основаніи:

1) За преступленія и проступки, за кои опредѣляются закономъ лишеніе всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ правъ и преимуществъ и ссылка на житье въ Сибирь, или другія отдаленныя губерніи, они приговариваются также къ ссылкѣ на житье въ Сибирскія или другія отдаленныя губерніи, но съ уменьшеніемъ сего наказанія одною про-

zwalają innym zadawać sobie kalectwa, gdyż uwolnienie takich ludzi od oddania do wojska, pozwalałoby im osiągnąć występny cel, dla którego dopuszczają się przestępstwa uszkodzenia członków.

Mając na względzie te okoliczności Rada Państwa, w Ogólném swém Zebraniu, *wynurzyła zdanie:*

I. Aby poniżéj wyszczególnione artykuły Kodeksu kar głównych i poprawczych, procedury karnéj i Ustawy o zapobieganiu i przeszkodzeniu przestępstwom, stanowiące względem oddawania przestępców cywilnych do wojska, zmienione były w następujący sposób:

A. W Kodeksie kar (Zb. pr. Tom XV ks. 1).

Art. 98. Osoby zostające w służbie rządowéj, niewyłączone od kar cielesnych, mogą być skazywane:

1) zamiast wykluczenia ze służby, na utratę niektórych, z mocy art. 54 tegoż Kodeksu, szczególnych praw i przywilejów i na zamknięcie w domu poprawy na czas od roku jednego do lat trzech, albo téż na karę chłosty od sześćdziesięciu do ośmdziesięciu razów;

2) zamiast złożenia lub oddalenia z urzędu, na karę chłosty od trzydziestu do czterdziestu razów;

3) zamiast wytrącenia z czasu służby albo z płacy, na karę chłosty od dziesięciu do trzydziestu razów.

Art. 152. Za mniéj ważne przestępstwa i wykroczenia, nieletni od czternastu do dwudziestu jeden lat ulegają karom na zasadach następujących:

1) Za przestępstwa i wykroczenia, zagrożone karą pozbawienia wszelkich szczególnych służących im osobiście i według stanu praw i przywilejów i zesłania na mieszkanie do Syberyi lub do innych odległych gubernij, mają być również skazywani na zesłanie na mieszkanie do Syberyjskich lub innych odległych gubernij, z obniżeniem téj kary względnie

тивъ совершеннолѣнихъ, или же по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе уменьшающимъ вину и двумя степенями, во всякомъ случаѣ безъ лишенія особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ имъ правъ и преимуществъ.

2) Вмѣсто ссылки на житье въ Сибирь или другія отдаленныя губерніи, несовершеннолѣтніе мужескаго пола, имѣющіе отъ роду не менѣе семнадцати лѣтъ, дворяне потомственные, личные и иностранные, дѣти священно-служителей всѣхъ христіанскихъ исповѣданій, потомственные и личные почетные граждане, купцы первыхъ двухъ гильдій и всѣ окончившіе курсъ въ высшихъ или среднихъ учебныхъ заведеніяхъ,—если они не изобличаются въ подлогахъ, лживыхъ доносахъ, обманахъ, грабежѣ, воровствѣ-кражѣ и воровствѣ-мошенничествѣ, присвоеніи чужаго имущества, отданнаго на сохраненіе, контрабандѣ и тайномъ провозѣ незаконно добытыхъ питей и соли (когда сія контрабанда и тайный провозъ производились въ видѣ постояннаго ремесла), въ умышленномъ покушеніи на зажигательство и приготовленіи къ оному и въ предумышленномъ причиненіи кому либо поврежденій въ здоворьѣ, — отдаются, безъ лишенія особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ имъ, правъ и преимуществъ, въ военную службу рядовыми съ выслугою, или же, буде они къ строевой службѣ неспособны, въ нестроевыя званія, на основаніи особой относительно распредѣленія сихъ лицъ инструкціи Военнаго Министра. Тѣ изъ нихъ, кои оказываются вовсе неспособными ни къ какому роду военной службы, обращаются на житье въ Сибирь или другія отдаленныя губерніи, согласно съ постановленіями предшедшаго 1 пункта сей статьи.

3) Несовершеннолѣтніе, не изъятые отъ наказаній тѣлесныхъ, имѣющіе отъ четырнадцати лѣтъ до двадцати одного года, за преступленія и проступки, влекущіе за собою для совершеннолѣтнихъ лишеніе всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ правъ и преимуществъ и отдачу въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства, приговариваются къ сему же наказанію, но одною, или, по обстоятель-

do pełnoletnich o jeden, albo, w miarę okoliczności mniéj lub więcéj zmniejszających winę, nawet o dwa stopnie, w każdym razie bez pozbawienia szczególnych, osobiście i według stanu służących im praw i przywilejów.

2) Zamiast zesłania na mieszkanie do Syberyi lub innych odległych gubernij, nieletni płci męzkiéj, mający nie mniéj jak lat siedmnaście wieku, ze szlachty dziedzicznéj, osobistéj lub zagranicznéj, dzieci duchownych wszystkich wyznań chrześciańskich, obywatele honorowi dziedziczni i osobiści, kupcy pierwszych dwóch gildyj i wszyscy, którzy ukończyli kurs nauk w wyższych lub średnich zakładach naukowych, — jeżeli nie są obwinieni o fałsz, potwarcze oskarżenie, oszustwo, rabunek, kradzież, przywłaszczenie cudzéj własności oddanéj w depozyt, defraudacyą, potajemny przewóz nieprawnie nabytych trunków i soli (gdy taż defraudacya i potajemne przewożenie prowadzone były w sposobie stałego procederu), o rozmyślne usiłowanie podpalenia i przygotowanie środków do takowego, tudzież o rozmyślne zadanie komukolwiek kalectwa,— mają być oddawani, bez pozbawienia szczególnych, osobiście i według stanu przynależnych im praw i przywilejów, do służby wojskowéj, jako prości żołnierze, z wysługą, lub téż, jeżeli są niezdatni do służby frontowéj, mają być przeznaczani do obowiązków niefrontowych, stosownie do oddzielnéj instrukcyi Ministra Wojny co do umieszczenia takich osób. Ci z nich, którzy okażą się w zupełności niezdatnemi do żadnego rodzaju służby wojskowéj, odsyłani będą na mieszkanie do Syberyi lub innych odległych gubernij, stosownie do przepisu zawartego w ustępie 1-m niniejszego artykułu.

3) Nieletni, niewyłączeni od kar cielesnych, mający od czternastu do dwudziestu jeden lat wieku, za przestępstwa i wykroczenia, pociągające za sobą dla pełnoletnich karę pozbawienia wszelkich szczególnych do osoby i stanu przywiązanych praw i przywilejów i oddania do poprawczych aresztanckich rot zarządu cywilnego, skazywani być mają na

ствамъ, болѣе или менѣе уменьшающимъ вину, и двумя степенями ниже противъ совершеннолѣтнихъ, и безъ лишенія особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ имъ правъ и преимуществъ,—и за симъ,

тѣ изъ нихъ, которые и за уменьшеніемъ наказанія одною или двумя степенями подлежали бы отдачѣ въ арестантскія роты на время отъ шести до десяти лѣтъ, присуждаются, вмѣсто сего, къ наказанію розгами отъ шестидесяти до семидесяти ударовъ и къ отправленію для водворенія въ одну изъ губерній Западной Сибири, съ употребленіемъ ихъ тамъ въ работу, по усмотрѣнію и распоряженію мѣстныхъ начальствъ, сообразно съ постановленными на то правилами;

тѣ изъ нихъ, которые и за уменьшеніемъ наказанія одною или двумя степенями, подлежали бы отдачѣ въ арестантскія роты на время отъ двухъ до шести лѣтъ, подвергаются, вмѣсто сего, наказанію розгами отъ сорока до шестидесяти ударовъ и отправляются въ одну изъ отдаленныхъ губерній, кромѣ Сибирскихъ (по назначенію Министерства Внутреннихъ Дѣлъ), для водворенія, порядкомъ, указаннымъ въ Уставѣ о ссыльныхъ;

тѣ изъ нихъ, которые и за уменьшеніемъ наказанія одною или двумя степенями, подлежали бы отдачѣ въ арестантскія роты на время отъ одного года до двухъ лѣтъ, вмѣсто сего, по наказаніи розгами отъ тридцати до сорока ударовъ, подвергаются заключенію въ рабочемъ домѣ на два, или же въ тюрьмѣ на три года.

Опредѣленные въ семъ 3-мъ пунктѣ размѣры тѣлеснаго наказанія и виды ссылки для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ мужескаго пола распространяются и на несовершеннолѣтнихъ женскаго пола.

4) Несовершеннолѣтніе отъ четырнадцати лѣтъ до двадцати одного года, не изъятые по закону отъ наказаній тѣлесныхъ, за учиненіе преступленій или проступковъ, которые по общимъ законамъ влекутъ за собою лишеніе всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ, правъ и преимуществъ и заключеніе въ рабочемъ домѣ, подвергаются, безъ лишенія

też same kary, lecz zniżone względnie do pełnoletnich o jeden, lub stosownie do okoliczności mniéj lub więcéj zmniejszających winę, o dwa stopnie, i bez pozbawienia szczególnych do osoby i stanu przywiązanych praw i przywilejów, a następnie;

ci z nich, którzy po obniżeniu im kary o jeden lub dwa stopnie, ulegaliby oddaniu do rot aresztanckich na czas od sześciu do dziesięciu lat, w zamian tego skazywani będą na karę chłosty, od sześćdziesięciu do ośmdziesięciu razów, i na zesłanie na pobyt do jednéj z gubernij Syberyi zachodniéj, z użyciem ich tam do robót, wedle uznania i zarządzenia miejscowych władz, stosownie do istniejących w tym względzie przepisów;

ci z nich, którzy po obniżeniu im kary o jeden lub dwa stopnie, ulegaliby oddaniu do rot aresztanckich na czas od dwóch do sześciu lat, skazywani być mają w zamian tego na karę chłosty od czterdziestu do sześćdziesięciu razów i zesłanie do jednéj z odległych gubernij, oprócz Syberyjskich (wedle uznania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych), na stały pobyt, porządkiem wskazanym Ustawą o zesłanych;

ci z nich, którzy po obniżeniu kary o jeden lub dwa stopnie, ulegaliby oddaniu do rot aresztanckich na czas od roku jednego do lat dwóch, w zamian tego mają być skazywani na chłostę od trzydziestu do czterdziestu razów i na zamknięcie w domu roboczym przez lat dwa, lub w więzieniu przez lat trzy.

Oznaczone w niniejszym 3 ustępie stopnie kary cielesnéj i rodzaje zesłania dla nieletnich płci męzkiéj przestępców, stosowane być mają i do nieletnich płci żeńskiéj.

4) Nieletni od lat czternastu do dwudziestu jeden wieku, prawem od kar cielesnych niewyłączeni, za przestępstwa i wykroczenia, które wedle ogólnych przepisów prawa pociągają za sobą pozbawienie wszelkich szczególnych do osoby i stanu przywiązanych praw i przywilejów i zamknięcie w domu roboczym, mają być skazywani, bez pozbawienia tych praw

сихъ правъ и преимуществъ, наказанію розгами въ размѣрѣ, уменьшенномъ противъ опредѣленнаго въ ст. 86 одною, или же, по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе уменьшающимъ вину, и двумя степенями.

5) За всѣ прочіе менѣе важные преступленія и проступки, несовершеннолѣтніе, имѣющіе болѣе четырнадцати лѣтъ и менѣе двадцати одного года, приговариваются къ опредѣленнымъ въ законѣ наказаніямъ, также одною, или, по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе уменьшающимъ вину, и двумя степенями ниже.

. . . . . .

Ст. 154. Тѣ изъ несовершеннолѣтнихъ, кои не достигли еще семнадцатилѣтняго возраста, или же, по увѣчьямъ или инымъ причинамъ, не могутъ быть употребляемы въ крестьянскія или иныя работы, а равно и тѣ, коихъ ссылка на житье въ Сибирь или другія отдаленныя губерніи или водвореніе въ сихъ мѣстахъ, по состоянію ихъ силъ и здоровья, будутъ признаны невозможными, помѣщаются въ богадѣльни Приказовъ Общественнаго Призрѣнія, или же, при недостаткѣ помѣщенія въ сихъ богоугодныхъ заведеніяхъ, оставляются, до открытія тамъ свободныхъ мѣстъ, въ тюрьмѣ, доколѣ имъ исполнится семнадцать лѣтъ и состояніе ихъ здоровья и силъ дозволитъ имъ слѣдовать къ мѣсту назначенія.

. . . . . .

Ст. 570. Кто для избѣжанія военной службы умышленно самъ себя изувѣчитъ, или позволитъ себя другому изувѣчить, тотъ за сіе подвергается:

наказанію розгами отъ девяноста до ста ударовъ и отдачѣ въ военную службу, а въ случаѣ неспособности къ оной, отдается въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства на время отъ десяти до двѣнадцати лѣтъ.

Тѣ членовредители, которые не достигли еще семнадцатилѣтняго возраста, обращаются, безъ тѣлеснаго наказанія, въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства, гдѣ

i przywilejów, na karę chłosty rózgami, w wysokości zmniejszonéj względnie do oznaczonéj w art. 86 o jeden, lub stosownie do okoliczności mniéj lub więcéj zmniejszających winę o dwa stopnie.

5) Za wszelkie inne mniéj ważne przestępstwa i wykroczenia, nieletni, mający wieku od czternastu do dwudziestu jeden lat, skazywani być mają na kary prawem oznaczone, lecz z obniżeniem takowych o jeden, albo wedle okoliczności mniéj więcéj zmniejszających winę, i o dwa stopnie.

. . . . . .

Art. 154. Ci z pomiędzy nieletnich, którzy nie doszli jeszcze do lat siedmnastu wieku, albo, z powodu kalectwa lub innych przyczyn, nie mogą być używani do robót włościańskich i innych, jak również i ci, których zesłanie na mieszkanie do Syberyi lub innych odległych gubernij, albo zesłanie na pobyt w te miejscowości, uznaném zostanie za niemożebne, ze względu na stan ich zdrowia i sił, mają być pomieszczani w domach schronienia zostających pod opieką Zarządów Dobroczynnych; w braku zaś pomieszczenia w tych instytutach, aż do zawakowania w nich miejsca, zatrzymywani będą w więzieniu, dopóki nie skończą lat siedmnastu wieku i dopóki stan ich zdrowia i sił nie dozwoli im udać się do miejsca przeznaczenia.

. . . . . .

Art. 570. Kto dla uchylenia się od służby wojskowéj, zada sam sobie umyślnie kalectwo, lub dozwoli drugiemu zadać sobie takowe, ten podlega za to:

karze chłosty od dziewięćdziesięciu do stu rózg i oddaniu do służby wojskowéj, a w razie niezdatności do takowéj, ma być oddawany do rot poprawczych aresztanckich zarządu cywilnego na czas od lat dziesięciu do dwunastu.

Zadający sobie dobrowolnie kalectwo, którzy nie skończyli jeszcze lat siedmnastu wieku, oddawani być mają, z pominięciem kary cielesnéj, do poprawczych aresztanckich rot zarządu cywilnego, gdzie nie będą używani do zwyczajnych

не употребляются на тяжкія обыкновенныя въ нихъ работы, а только обучаются производимымъ въ нихъ мастерствамъ.

По достиженіи полныхъ семнадцати лѣтъ, они также отдаются въ военную службу.

Примѣчаніе. Если членовредители, поступившіе вслѣдствіе судебнаго приговора, по неспособности ихъ къ военной службѣ, въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства, окажутся и по минованіи срока содержанія ихъ въ сихъ ротахъ негодными къ военной строевой или нестроевой службѣ, то они отправляются для водворенія въ Сибирь. Если же членовредитель, при свидѣтельствѣ его въ Рекрутскомъ Присутствіи, найденъ будетъ съ болѣзнями, препятствующими пріему его и въ арестантскія роты, то, вмѣсто обращенія его въ сіи роты, надъ нимъ исполняется приговоръ о тѣлесномъ наказаніи его и о ссылкѣ для водворенія въ Сибирь. Несовершеннолѣтніе членовредители, отданные, на основаніи сей статьи, въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства, если они, по достиженіи въ сихъ ротахъ семнадцати лѣтъ, окажутся неспособными къ военной службѣ, отправляются для водворенія въ одну изъ губерній Западной Сибири, съ употребленіемъ ихъ тамъ въ работу по усмотрѣнію и распоряженію мѣстныхъ начальствъ, сообразно съ постановленными на сіе правилами (ср. ст. 152 п. 3).

. . . . . .

Ст. 1217. Бродяга, называющій себя непомнящимъ родства, или же подъ инымъ какимъ либо предлогомъ упорно отказывающійся объявить о своемъ состояніи или званіи и постоянномъ мѣстѣ жительства, присуждается:

къ отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты граж-

w nich ciężkich robót, lecz tylko mają się uczyć zaprowadzonych tam rzemiosł.

Po skończeniu lat siedmnastu wieku, również winni być oddawani do służby wojskowéj.

Uwaga. Jeżeli zadający sobie dobrowolnie kalectwo, na mocy wyroku sądowego, z powodu niezdatności do służby wojskowéj, oddani do rot aresztanckich wydziału cywilnego, po upływie terminu pobytu ich tamże, okażą się równie niezdatnemi do służby frontowéj i niefrontowéj w wojsku, w takim razie wysyłani być mają na pobyt do Syberyi. Gdyby zaś winny zadania sobie dobrowolnego kalectwa, przy zrewidowaniu go w Urzędzie Rekruckim, znaleziony został w takim stanie zdrowia, że z tego powodu byłby niezdatnym do robót w rotach aresztanckich, wówczas, zamiast oddawania go do tychże rot, ma być wykonany względem niego wyrok skazujący go na karę cielesną i zesłanie na pobyt do Syberyi. Nieletni, winni zadania sobie dobrowolnego kalectwa, oddani na zasadzie niniejszego artykułu do poprawczych aresztanckich rot zarządu cywilnego, jeżeli po dojściu w tychże rotach do lat siedmnastu wieku, okażą się niezdatnemi do służby wojskowéj, wysyłani być mają na pobyt do jednéj z gubernij zachodniéj Syberyi, dla użycia ich tamże do robót, wedle uznania i wskazania miejscowych władz, stosownie do istniejących w tym względzie przepisów (porówn. art. 152 ust. 3).

. . . . . .

Art. 1217. Tułacz, podający, iż nie pamięta swego nazwiska i pochodzenia, albo pod innym jakimkolwiek pozorem uporczywie odmawiający wyjawienia swego stanu, powołania i stałego miejsca zamieszkania, ma być skazanym:

na oddanie do poprawczych aresztanckich rot za-

данскаго вѣдомства на время отъ десяти до двѣнадцати лѣтъ, потомъ же, а равно и въ случаѣ негодности къ работамъ въ арестантскихъ ротахъ, водворяется за Кавказомъ или же въ Сибирскихъ или другихъ отдаленныхъ губерніяхъ, по усмотрѣнію Министерства Внутреннихъ Дѣлъ. Женщины отдаются въ рабочіе домы, на основаніи постановленій ст. 85 сего Уложенія, и потомъ отправляются на водвореніе въ Сибирь.

При семъ, а равно и въ отношеніи къ малолѣтнымъ, находящимся при бродягахъ, дѣтямъ, наблюдаются въ точности правила, въ Уставѣ о Паспортахъ и Бѣглыхъ постановленныя.

. . . . . .

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдателями и Членами.

№ 36.

Высочайшій указъ объ исключеніи изъ общаго правила ст. 155 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ преступленій противъ родителей и иныхъ родственниковъ по линіи восходящей.

(9 (21) Января 1851 г.)

Божіею Милостію

МЫ НИКОЛАЙ I,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата.

Утвердивъ, въ 12 (24) день Іюля истекшаго года, мнѣніе Общаго Собранія Государственнаго Совѣта объ отмѣнѣ поста-

rządu cywilnego na czas od lat dziesięciu do dwunastu, a następnie, lub w razie niezdatności do robót w rotach aresztanckich, osiedlony zostanie za Kaukazem, albo w Syberyjskich lub innych odległych guberniach, wedle uznania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Kobiety oddawane będą do domu roboczego, na zasadzie przepisów art. 85 tegoż Kodeksu, a następnie wysyłane na stały pobyt do Syberyi.

Przy czém, jakotéż i co do małoletnich dzieci, znajdujących się przy tułaczach, ściśle zachowywane być mają przepisy wskazane Ustawą o Pasportach i Zbiegach.

. . . . . .

Oryginał zdania podpisany w protokółach przez Prezydujących i Członków.

№ 36.

Najwyższy ukaz wyłączający z pod ogólnego przepisu art. 155 Kodeksu kar głównych i poprawczych przestępstwa popełnione względem rodziców i wstępnych.

(d. 9 (21) Stycznia 1851 r.)

z Bożéj Łaski

MY MIKOŁAJ I,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu.

Zatwierdziwszy pod dniem 12 (24) Lipca z. r., opinią Ogólnego Zebrania Rady Państwa, w przedmiocie wyjątkowéj zmiany w przepisach Kodeksu kar Cesarstwa, co do

новленій Уголовнаго Уложенія Имперіи, опредѣляющихъ порядокъ уменьшенія наказаній по роду участія въ содѣянномъ преступленіи и другимъ обстоятельствамъ, уменьшающимъ вину подсудимаго, желая съ тѣмъ вмѣстѣ, чтобы изложенныя по сему же предмету, въ 155 статьѣ Уголовнаго Уложенія Царства, правила одинаково были примѣняемы,—по представленію Совѣта Управленія Нашего Царства Польскаго, Постановляемъ:

Статья 1.

Изъ общаго правила, постановленнаго въ 155 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ въ Царствѣ Польскомъ, исключаются преступленія противъ родителей и иныхъ родственниковъ, по линіи восходящей. Во всѣхъ такихъ случаяхъ, а именно въ тѣхъ, кои означены въ статьяхъ: 964, 1026, 1031 и 1040 сего Уложенія, Суды приговариваютъ подсудимыхъ къ высшей мѣрѣ наказанія, закономъ за тѣ преступленія опредѣленнаго, не смотря на обстоятельства, уменьшающія вину тѣхъ же подсудимыхъ.

Статья 2.

Исполненіе настоящаго Указа, который имѣетъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Совѣтъ Управленія.

Данъ въ С. Петербургѣ, 9 (21) Января 1851 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

---

stopniowego zniżania tychże kar, w miarę wziętego udziału w przestępstwie i innych, winę obwinionego łagodzących, okoliczności, i chcąc zarazem, aby stosowanie podobnychże przepisów w art. 155 Kodeksu Królestwa, jednakim ulegało prawidłom, na przedstawienie Rady Administracyjnéj Królestwa Polskiego, Postanowiliśmy co następuje:

Artykuł 1.

Z pod ogólnego przepisu Kodeksu kar głównych i poprawczych w art. 155, wyłączają się przestępstwa względem rodziców i innych wstępnych w linii prostéj. W przypadkach tych przestępstw, a w szczególności artykułami 964, 1026, 1031 i 1040 Kodeksu kar objętych, Sądy skazywać będą obwinionych na kary wyższe, prawem na też przestępstwa postanowione, bez żadnego względu na okoliczności, kary te łagodzić mogące.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, poleca się Radzie Administracyjnéj.

Dan w Petersburgu, dnia 9 (21) Stycznia 1851 r.

przez Cesarza i Króla:

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

№ 37.

Постановленіе о томъ, какіе предметы изъ церковныхъ вещей въ Римско-Католической и Греко-Уніатской Церкви почитаются священными и какіе освященными.

(24 Августа (5 Сентября) 1849 г.)

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Обративъ вниманіе на 233 и послѣдующія статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, коими, за святотатство или похищеніе церковныхъ вещей, опредѣлены разныя степени наказанія, по мѣрѣ того, похищены ли предметы священные, или токмо освященные чрезъ употребленіе при богослуженіи, — по истребованіи свѣдѣній отъ духовныхъ начальствъ христіанскихъ исповѣданій и во исполненіе Высочайшаго повелѣнія, изъясненнаго въ отношеніи Министра Статсъ-Секретаря отъ 12 (24) Марта сего года, — постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

При опредѣленіи степени наказанія за святотатство, признаются:

I. Въ Римско-Католической Церкви.

а) *Священными предметами:*

Святые дары, находящіеся въ дарохранительницѣ; елей, употребляемый при св. крещеніи, муропомазаніи и елеопома-

№ 37.

Postanowienie wskazujące, jakie przedmioty religijne mają być uważane za święte, a jakie za poświęcone w wyznaniu Rzymsko-Katolickiém i Greko-Unickiém.

(d. 24 Sierpnia (5 Września) 1849 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zapatrzywszy się na przepis art. 233 i następnych Kodeksu kar głównych i poprawczych, gdzie za świętokradztwo, czyli kradzież rzeczy kościelnych, postanowione są różne stopnie kar, a to w miarę tego, czyli kradzież spełnioną została na przedmiotach świętych, lub tylko przez użycie ich do służby Bożéj poświęconych — po zasięgnieniu opinii Zwierzchności Duchownych wyznań Chrześciańskich i na skutek Najwyższego rozkazu, odezwą Ministra Sekretarza Stanu z d. 12 (24) Marca r. b. objawionego — postanowiła co następuje:

Artykuł 1.

Przy oznaczaniu stopni kar za świętokradztwo, uważane być mają:

I. W Kościele Rzymsko-Katolickim.

a) *Jako przedmioty święte:*

Sakrament Ciała i Krwi Pańskiéj, znajdujący się w Ciborium; Oleje święte, przy chrzcie świętym, bierzmowaniu i do namaszczania chorych używane; kielichy i patyny do odprawiania Mszy świętéj przeznaczone; monstrancye, puszki w Ciboryach do zachowywania komunikantów służące; kamienie w ołtarzach z relikwiami Świętych, *altare portatile* zwane; relikwie Świętych Pańskich, tudzież krzyże, obrazy

заніи, совершаемомъ надъ больными; потиры и дискосы; монстранціи, дарохранительницы, камни на престолахъ съ св. мощами, называемые *altare portatile;* мощи, кресты, образа и Евангеліи, разумѣя въ томъ числѣ и оклады и украшенія на крестахъ, образахъ и мощахъ, а также св. вода въ крестильницѣ;

b) *Освященными предметами:*

Сосуды для ношенія св. причастія больнымъ; сосуды для храненія св. елея; церковныя одежды и бѣлье, ризы, хоругви, колокола, колокольчики, подсвѣчники и поставленныя въ нихъ свѣчи, ампулки, кадильницы, сосуды для содержанія кадила, богослужебныя книги и всѣ вообще предметы, употребляемые при богослуженіи.

II. Въ Греко-Уніатской Церкви.

Признаются священными, или токмо освященными тѣ предметы, кои, по распредѣленію, изложенному въ примѣчаніи къ 233 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ, признаны таковыми въ Православной Церкви, съ тѣмъ однакожъ, что употребляемыя въ Греко-Уніатскихъ церквахъ монстранціи относятся къ предметамъ священнымъ.

Статья 2.

Такъ какъ Евангелическія вѣроисповѣданія не приняли раздѣла церковныхъ предметовъ на священные и освященные, то покражи, совершаемыя въ церквахъ тѣхъ исповѣданій, подлежать будутъ наказанію, опредѣленному въ 237 статьѣ Уложенія.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, 24 Августа (5 Сентября) 1849 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фелдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

---

i ewangelie, przy służbie Bożéj używane, licząc w to oprawy i upiększenia na krzyżach, obrazach i relikwiach świętych; wreszcie, woda święcona w chrzcielnicy.

b) *Jako przedmioty poświęcone:*

Naczynia do noszenia Komunii świętéj chorym; naczynia do zachowywania Olejów świętych; szaty i bielizna kościelna; ornaty, chorągwie, dzwony i dzwonki, lichtarze i świece w nich założone, ampułki, turybularze, łódki do kadzidła, księgi do nabożeństwa służące, i wszelkie aparaty i sprzęty, które, przez użycie ich do służby Bożéj, za poświęcone się uważają.

II. W Wyznaniu Greko-Unickiém.

Te z rzeczy kościelnych za święte lub poświęcane uważane być mają, jakie, podług podziału w uwadze do art. 233 Kodeksu kar oznaczonego, w wyznaniu Prawosławném za takie są uznane, z zastrzeżeniem wszakże, że monstrancye w wyznaniu Greko-Unickiém używane, do przedmiotów świętych są zaliczone.

Artykuł 2.

Ponieważ wyznania Ewangelickie, Augsburskie i Reformowane, nie przyjęły podziału przedmiotów kościelnych na rzeczy święte i poświęcane, wszelkie zatém kradzieże w kościołach tych wyznań, oceniane być mają w duchu artykułu 237 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczoném, poleca się Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, d. 24 Sierpnia (5 Września) 1849 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 38.

Постановленіе о томъ, какіе предметы изъ церковныхъ вещей въ Евангелическихъ церквахъ почитаются освященными.

(13 (25) Іюля 1851 г.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго, и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Согласно Высочайше утвержденному, въ 12 (24) Марта сего года, мнѣнію Государственнаго Совѣта, въ дополненіе постановленія своего отъ 24 Августа (5 Сентября) 1849 года, касательно раздѣленія церковныхъ предметовъ хритіанскихъ исповѣданій на священные и освященные, за покражу коихъ уголовное Уложеніе опредѣляетъ сообразныя степени наказаній, по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

Въ церквахъ Евангелическо-Протестантскихъ, слѣдующіе предметы признаваются освященными чрезъ употребленіе при богослуженіи и совершеніи Св. Таинъ: кресты, Священное Писаніе, потиры, дискосы, дарохранительницы, купели и сосуды для храненія вина, употребляемаго для пріобщенія. Всѣ же прочіе, какъ-то: собраніе церковныхъ пѣсней и другія книги, одежды съ алтарей, налоевъ, каѳедръ и т. п., принадлежатъ къ разряду предметовъ неосвященныхъ.

№ 38.

Postanowienie wskazujące, jakie przedmioty w kościołach Ewangelickich mają być uważane za poświęcone.

(d. 13 (25) Lipca 1851 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Stosownie do zatwierdzonéj pod dniem 12 (24) Marca r. b. Najwyżéj uchwały Rady Państwa, w dopełnieniu postanowienia swego z dnia 24 Sierpnia (5 Września) 1849 r., oznaczającego podział rzeczy kościelnych w wyznaniach chrześciańskich na święte i poświęcane, od czego prawo karne, w przypadkach kradzieży tychże rzeczy, wymiar różnych stopni kar zawisłym czyni, Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

W kościołach Ewangelicko-Protestanckich, następujące przedmioty kościelne uważane być mają za poświęcone, przez używanie ich do służby Bożéj i odprawiania Świętych Tajemnic wiary, jako to: Krzyże, Pismo święte (Biblia), Kielichy, Patyny, Puszki do Komunikantów, Chrzcielnice i Naczynia do wina przy Komunii. Wszelkie zaś inne, jako to: zbiór pieśni kościelnych i inne kościelne księgi, pokrycia na ołtarzach, pulpitach, ambonach i t. p. zamieszczają się w rzędzie przedmiotów kościelnych niepoświęconych.

Статья 2.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 13 (25) Іюля 1851 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 39.

О наказаніяхъ за нарушеніе Устава о пробирныхъ палаткахъ для клейменія золота и серебра, выпускаемаго въ продажу.

(10 (22) Апрѣля 1851 г.)

Божіею Милостію
МЫ НИКОЛАЙ I,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Для предохраненія торговли золотомъ и серебромъ въ Царствѣ Польскомъ отъ злоупотребленій, по представленію Нашего Совѣта Управленія, повелѣли Мы и повелѣваемъ:

Статья 1.

Учредить въ Царствѣ постоянныя пробы для находящагося въ торговлѣ и на фабрикахъ золота и серебра, а именно:

а) для золотыхъ вещей разнаго рода, пробы 56, 72, 84 и 94 золотниковъ, т. е. что въ одномъ фунтѣ, заключающемъ въ себѣ 96 золотниковъ, можетъ быть 56, 72, 84 и 94 золотника чистаго золота;

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, poleca się Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 13 (25) Lipca 1851 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 39.

O karach na wykraczających przeciwko Ustawie o probierniach do cechowania złota i srebra w handlu będącego.

(d. 10 (22) Kwietnia 1851 r.)

Z Bożéj Łaski
MY MIKOŁAJ I,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,
etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Dla zabezpieczenia od nadużyć handlu złotem i srebrem w Naszém Królestwie Polskiém, na przedstawienie Rady Administracyjnéj, Rozkazaliśmy i Rozkazujemy co następuje:

Artykuł 1.

Mają być zaprowadzone w Królestwie stałe próby, dla będącego w handlu i fabrykach złota i srebra, a mianowicie:

a) dla przedmiotów złotych wszelkiego rodzaju próby 56, 72, 84, i 94 zołotników, to jest, iż w jednym funcie, zawierającym w sobie 96 zołotników, może być czystego złota 56, 72, 84 i 94 zołotników;

b) для волоченаго и плющенаго золота, а равно для позолоты, исключительно девяносто четвертая;

c) для серебряныхъ всякаго рода, — восемьдесять четвертая, 88-я и 91-я;

d) для волоченаго и плющенаго серебра, — девяносто четвертая;

e) для сусальнаго золота и серебра, — отъ девяносто-четвертой до девяносто-шестой пробы включительно.

Дѣйствительность сихъ пробъ удостовѣряется казеннымъ клеймомъ.

Статья 2.

Для испытанія золота и серебра, въ слиткахъ и издѣліяхъ всякаго рода, для означенія на нихъ пробы, для сплава и привода сихъ металловъ въ указныя пробы, наконецъ для веденія книги, въ которую золотыхъ и серебряныхъ дѣлъ мастера и фабриканты, а также и торгующіе драгоцѣнными металлами, должны будутъ вписываться, имѣетъ быть учреждена при Варшавскомъ Монетномъ Дворѣ Главная Пробирная Палатка.

По мѣрѣ же надобности имѣютъ быть учреждаемы и въ иныхъ еще мѣстахъ Окружныя Палатки, которыя также состоять будутъ подъ надзоромъ Варшавскаго Монетнаго Двора.

Статья 3.

Золотыя и серебряныя вещи, выдѣланныя до приведенія въ дѣйствіе настоящаго Нашего указа и находящіяся въ лавкахъ и мастерскихъ, должны быть оклеймены въ теченіе 6 мѣсяцевъ особымъ запаснымъ клеймомъ, а въ теченіе 2 лѣтъ, по прошествіи сихъ 6 мѣсяцевъ, должны быть проданы, или передѣланы съ доведеніемъ металла до установленной пробы.

Статья 4.

За сплавку, приведеніе въ пробу и клейменіе золота и серебра въ слиткахъ, во всякихъ видахъ, а также за вписаніе въ книгу мастеровъ, фабрикантовъ и торгующихъ драгоцѣнными

b) dla złota ciągniętego i walcowanego, tudzież pozłoty, próba 94 zołotników;

c) dla przedmiotów srebrnych wszelkiego rodzaju, próba 84, 88 i 91 zołotników;

d) dla srebra ciągniętego i walcowanego, próba 94 zołotników;

e) dla złota i srebra malarskiego, próba od 94 do 96 zołotników włącznie.

Rzetelność tych prób cechą rządową zaświadczaną będzie.

Artykuł 2.

Do probowania złota i srebra w przedmiotach jakiegokolwiek rodzaju, do urzędowego oznaczenia na nich próby, do topienia i doprowadzenia tychże kruszców do próby przepisanéj, nakoniec do utrzymywania księgi, do któréj złotnicy, jubilerowie i fabrykanci wyrobów złotych i srebrnych, tudzież handlujący drogiemi kruszcami zapisywać się obowiązani będą, ma być ustanowioną Główna Probiernia przy Dyrekcyi Mennicy Warszawskiéj.

W miarę jak się okaże tego potrzeba, zaprowadzone będą i w innych jeszcze miejscach Probiernie Okręgowe, które również pod nadzorem Dyrekcyi Mennicy zostawać mają.

Artykuł 3.

Wyroby złote i srebrne, przed wprowadzeniem w wykonanie niniejszego ukazu Naszego wykończone, w handlu i fabrykach będące, powinny być w ciągu sześciu miesięcy stemplem zapasowym ocechowane, a w ciągu dwóch lat po upływie tych sześciu miesięcy wyprzedane, lub przerobione, z doprowadzeniem do próby przepisanéj.

Artykuł 4.

Za topienie, doprowadzanie do próby i cechowanie złota i srebra we wszelkich kształtach, tudzież za wpisanie do księgi złotników, jubilerów, fabrykantów wyrobów złotych

металлами, взимаемъ будетъ въ пользу Казны платежъ, опредѣленный въ особомъ утвержденномъ Нами Уставѣ.

Статья 5.

Утвержденный Нами Уставъ, объясняющій правила, въ вышеизложенныхъ статьяхъ заключающіяся, прилагается при семъ къ исполненію Нашему Совѣту Управленія, которому предоставляется означеніе времени введенія сего указа въ законную силу.

Данъ въ С. Петербургѣ, 10 (22) Апрѣля 1851 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Приложеніе къ № 39-му.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“.

Въ С. Петербургѣ,
10 (22) Апрѣля 1851 года.

Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,
Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Ив. Туркулъ.*

ИЗВЛЕЧЕНІЕ ИЗЪ УСТАВА

объ учрежденіи въ Царствѣ Польскомъ Пробирныхъ Палатокъ, для испытанія золота и серебра обращающагося въ торговлѣ.

. . . . . .

Статья 42.

Если обязанные, на основаніи настоящихъ правилъ, къ ежегодной записке въ книгу Пробирной Палатки не явятся

i srebrnych, oraz handlujących drogiemi kruszcami, pobierane będą na rzecz Skarbu opłaty w osobnéj przez Nas zatwierdzonéj Ustawie wskazane.

Artykuł 5.

Ustawa rozwijająca przepisy w poprzedzających artykułach zawarte, przez Nas zatwierdzona, podaje się załącznie do wykonania, wraz z niniejszym ukazem, Naszéj Radzie Administracyjnéj Królestwa. Jéj także pozostawia się oznaczenie dnia, od którego tenże Ukaz i Ustawa obowiązywać zaczną.

Dan w Petersburgu, dnia 10 (22) Kwietnia 1851 roku.

przez Cesarza i Króla:
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

Anneks do Nr. 39-go.

Na oryginale Własną Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.“

St. Petersburg,
10 (22) Kwietnia 1851 r.

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
Tajny Radca, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

WYCIĄG Z USTAWY

o zaprowadzeniu w Królestwie Polskiém Probierni do probowania złota i srebra w handlu będącego.

. . . . . .

Artykuł 42.

Obowiązani w moc niniejszych przepisów do corocznego zapisywania w księgę probierską, jeśli nie zgłoszą się do te-

въ Декабрѣ мѣсяцѣ подлежащаго года къ запискѣ, но въ Январѣ слѣдующаго, то обязаны заплатить, сверхъ установленной пошлины одного руб. сер., еще пени 1 руб. сер.; если же они явятся съ 1 Февраля по 1 Іюля—еще 4 руб. сер., а если послѣ сего времени, еще 9 руб.; наконецъ, являющійся по истеченіи года кромѣ уплаты 9 руб. сер., потеряетъ на два года право производства своего ремесла или торговли; по истеченіи однако сего срока, можетъ онъ просить надлежащимъ порядкомъ о выдачѣ новаго дозволительнаго вида.

Статья 43.

Изобличенные въ тайномъ производствѣ своего ремесла, то есть, не записывающіеся въ книгѣ Пробирной Палатки и выпускающіе изъ мастерской или фабрики издѣлія незаклейменныя, но клейму подлежащія, послѣ немедленнаго, по распоряженію подлежащаго начальства, изслѣдованія и опечатанія фабрики и самихъ къ нимъ принадлежащихъ вещей, предаются суду и, по приговору онаго, подвергаются въ первый разъ конфискаціи, въ пользу Казны, всего найденнаго у нихъ и имъ принадлежащаго золота и серебра, а также инструментовъ и снарядовъ, къ мастерству ихъ относящихся.

Изобличенные вторично въ томъ же проступкѣ, сверхъ конфискаціи вышеозначенной, подвергаются денежной пенѣ въ 100 руб. сер. Замѣченные въ третій разъ въ томъ же злоупотребленіи, кромѣ конфискаціи, подвергаются штрафу въ 200 руб. сер. и теряютъ навсегда право на производство своего ремесла.

Сему же наказанію подлежатъ изобличенные въ приготовленіи медалей всякаго рода, изъ какого бы то ни было металла, и въ вырѣзкѣ для сего чекановъ и штемпелей.

Статья 44.

Если не записавшіеся въ Пробирной Палаткѣ будутъ изобличены въ выпускѣ издѣлій, отъ кого бы то ни было пріобрѣтенныхъ, хотя установленныхъ пробъ и клейменныхъ, то подвергаются штрафу въ 25 руб. серебромъ.

go zapisu w miesiącu Grudniu, lecz dopiéro w Styczniu następnego roku, mają zapłacić, oprócz zwyczajnéj opłaty, jeszcze jeden rubel srebrem; zgłaszający się między 1 Lutego a 1 Lipca — jeszcze rs. 4, a zgłaszający się późniéj—jeszcze rubli srebrem 9; nakoniec zgłaszający się po upływie roku, oprócz zapłacenia rs. 9, utraci prawo do dalszego prowadzenia swego rzemiosła lub handlu przez lat dwa; po upływie jednak tego czasu, może się starać w drodze właściwéj o nowy konsens.

Artykuł 43.

Przekonani o tajemne trudnienie się wyrobami ze złota i srebra, to jest niezapisujący się we właściwą księgę probierni, lub wypuszczający z warsztatów albo fabryki wyroby nieocechowane, a ocechowaniu ulegające, po bezzwłocznem, na skutek rozporządzenia właściwéj władzy, wyprowadzeniu śledztwa i opieczętowaniu warsztatów, albo fabryki i rzeczy do nich należących, oddawani być mają pod Sąd, i w moc wyroku jego, ulegać na pierwszy raz konfiskacie na rzecz Skarbu wszystkiego znalezionego u nich a będącego ich własnością złota i srebra, tudzież narzędzi i przyrządów do ich rzemiosła należących.

Przekonani o toż samo powtórnie, oprócz konfiskaty wyżéj oznaczonéj, ulegać mają karze pieniężnéj rs. 100. Dopuszczający się po trzeci raz tego nadużycia, oprócz konfiskaty, ulegną karze rs. 200 i tracą na zawsze prawo do prowadzenia swego rzemiosła.

Takiéjże karze ulegać będą przekonani o wyrób wszelkiego rodzaju i z jakiegobądź kruszcu medalów, tudzież puncenów i stempli do nich.

Artykuł 44.

Niezapisani do księgi probierskiéj, gdy przekonani będą o wypuszczenie nabytych od kogokolwiek wyrobów, chociażby te były przepisanéj próby i ocechowane, ulegną karze rs. 25.

Статья 45.

Торгующіе дорогими металлами, изобличенные въ продажѣ изъ магазиновъ или лавокъ незаклейменныхъ, но клейменію подлежащихъ вещей, подвергаются по судебному опредѣленію конфискаціи тѣхъ вещей и платежу пени втрое противъ того, что стоитъ металлъ оныхъ.

Статья 46.

Если кто изъ мастеровъ, фабрикантовъ, или торговцевъ будетъ изобличенъ въ тайной сплавкѣ и приводѣ въ пробу, безъ вѣдома Пробирной Палатки, серебра или золота, свыше количества, опредѣленнаго въ 15 статьѣ сего Устава, таковый по судебному приговору, подвергается пенѣ въ первый разъ 50, во второй 100, въ третій 200, а въ четвертый разъ 400 руб сер., съ запрещеніемъ ему ремесла.

Статья 47.

Если кто либо изъ лицъ, занимающихся приготовленіемъ издѣлій изъ золота и серебра, или слитковъ сихъ металловъ, будетъ употреблять въ сплавъ Россійскую мѣдную монету, коей пудъ имѣетъ цѣнности 16 или 24 руб. сер., то съ нимъ поступается согласно 475 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Статья 48.

Изобличенные въ самовольной перечисткѣ золота и серебра, и въ обработкѣ соровъ безъ вѣдома Пробирной Палатки, подвергаются пенѣ по судебному опредѣленію, въ первый разъ 25 руб. сер., во второй 50 руб. сер., въ третій 100 руб. сер., а въ четвертый опечатанію мастерской или фабрики, конфискованію металловъ и инструментовъ и запрещенію производства мастерства.

Статья 49.

Если по произведенной пробѣ предъявленнымъ въ Палатку издѣліямъ, они покажутся ниже того, сколько ремедіумъ допу-

Artykuł 45.

Handlujący drogiemi kruszcami, przekonani, że sprzedawali w magazynach lub sklepach rzeczy nieocechowane, a ocechowaniu ulegające, skazani będą wyrokiem sądowym na konfiskatę tychże rzeczy i opłatę kary odpowiadającéj potrójnéj wartości kruszcu w nich zawartego.

Artykuł 46.

Jeśli kto ze złotników, fabrykantów i sprzedających przekonany będzie o tajemne, bez wiadomości probierni, topienie i doprowadzenie do próby złota lub srebra w większéj ilości, aniżeli to w art. 15 oznaczono, ten ulegać ma z wyroku sądowego karze: za pierwszym razem — rs. 50, za drugim—rs. 100, za trzecim—rs. 200, a za czwartym — rs. 400, z zabronieniem wykonywania rzemiosła.

Artykuł 47.

Ktokolwiek z osób zajmujących się wyrobami ze złota i srebra, lub też sztabek z tych kruszców, będzie przetapiał do tego monetę miedzianą rossyjską, któréj pud ma wartości 16 lub 24 rs., z takim postąpić należy stosownie do art. 475 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł 48.

Przekonani o samowolne oczyszczanie, czyli tak zwane fajnowanie, złota i srebra lub szczątków warsztatowych, niemniéj o oddzielanie pozłoty, bez wiedzy probierni, ulegać będą na mocy wyroku sądowego karze pieniężnéj: za pierwszym razem—rs. 25, za drugim—rs. 50, za trzecim—rs. 100, za czwartym razem, warsztat ich lub fabryka ma być opieczętowaną, kruszce i narzędzia skonfiskowane, a dalsze prowadzenie rzemiosła zabronione.

Artykuł 49.

Jeżeli po dokonanéj próbie przyniesionych do probierni wyrobów, takowa okaże się niższą od dozwolonego remedium,

скаетъ, въ такомъ случаѣ, издѣлія сіи, по составленіи о томъ протокола, должны быть, съ разрѣшенія Монетнаго Двора, изломаны и возвращены приносителю для передѣлки.

Буде же недостатокъ пробы окажется болѣе нежели составляетъ двойной ремедіумъ, то, сверхъ изломанія таковыхъ вещей, налагаются Коммисіею Финансовъ денежныя пени съ фабрикантовъ: въ 1-й разъ 50 руб. сер., во 2-й 100 руб. сер., въ 3-й 200 руб. сер., а въ 4-й разъ конфискуются, по судебному приговору, самыя издѣлія, а виновному фабриканту воспрещается производить ремесло.

Статья 50.

Изобличенные въ приготовленіи и наложеніи фальшивыхъ казенныхъ клеймъ подвергаются наказаніямъ, по 300 и 311 статьямъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Статья 51.

За выдѣлываніе ювелирскихъ предметовъ, низшей, противу указной пробы, виновные подвергаются по судебному приговору конфискованію тѣхъ предметовъ и платежу пени втрое противъ того, что стоятъ оные.

Статья 52.

Въ случаѣ жалобы, принесенной въ Главную Пробирную Палатку на сдѣланную въ Окружной Палаткѣ пробу, а въ Дирекцію Монетнаго Двора на пробу, сдѣланную въ Главной Палаткѣ—если, по произведенію повѣрки, обжалованная проба не окажется невѣрною, принесшій таковую несправедливую жалобу платитъ 25 руб. сер. и сверхъ того всѣ расходы, при семъ употребленные. Въ противномъ же случаѣ, съ виновными поступается согласно 66 статьѣ настоящаго Устава.

Статья 53.

Въ случаѣ, если окажется, что масса металла въ издѣліи съ поверхности и внутри не имѣетъ одинаковой пробы,—виновные подвергаются, по судебному приговору, въ первый разъ пенѣ отъ 100 до 200 руб. сер., во второй той же пенѣ и

w takim razie wyroby te winny być w probierni, za upoważnieniem Dyrekcyi Mennicy, przy sporządzeniu protokółu, połamane i przynoszącym je do przerobienia zwrócone.

Jeżeli zaś próba okaże się dwa razy niższą od remedium, wówczas, prócz połamania wyrobów, wymierzone być mają przez Kommissyą Skarbu na fabrykantów kary pieniężne; za pierwszym razem—rs. 50, za drugim—rs. 100, za trzecim—rs. 200, za czwartym razem wyroby te podlegać będą z wyroku sądowego konfiskacie, a winnemu fabrykantowi prowadzenie rzemiosła wzbronione zostanie.

Artykuł 50.

Przekonani o podrabianie i wybijanie fałszywych stempli probierni rządowych, karani być mają podług art. 310 i 311 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł 51.

Za wyrabianie przedmiotów jubilerskich niższéj niż przepisana próby, winni ulegną, z mocy wyroku sądowego, konfiskacie tychże przedmiotów i opłacie potrójnéj ich wartości.

Artykuł 52.

W razie zaniesionéj skargi do Głównéj Probierni na zrobioną w Probierni Okręgowéj próbę, a do Dyrekcyi Mennicy na zrobioną w Głównéj Probierni—jeżeli, po dokonanéj powtórnéj próbie, zaskarżona okaże się rzetelną, zanoszący niesłuszną skargę zapłaci rs. 25, a nadto powróci wszystkie poniesione z tego powodu wydatki. W razie przeciwnym, z winnemi niedokładności probowania postąpić należy według art. 66 niniejszych przepisów.

Artykuł 53.

W razie, jeśli masa kruszcu w wyrobionym przedmiocie nie okaże się zewnątrz i wewnątrz, czyli wskróś, jednakowéj próby, winni ulegną za wyrokiem sądowym na pierwszy raz karze pieniężnéj od rs. 100 do 200, za drugim razem, prócz

сверхъ того тюремному заключенію отъ 3 до 6 мѣсяцевъ; а въ третій—такому же заключенію отъ 6 мѣсяцевъ до одного года, съ воспрещеніемъ ему дальнѣйшаго производства мастерства. Если бы же троекратно наказанный покусился на сіе злоупотребленіе еще разъ, то подвергается наказанію по 1202 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Статья 54.

Изобличенные въ продажѣ издѣлій изъ аплике, бронзы, нейзильбера и другихъ металлическихъ композицій за золотыя или серебряныя лишаются права на продолженіе торговли и подвергаются наказанію по 1178 и 1160 статьямъ Уложенія о уголовныхъ и исправительныхъ наказаніяхъ, а издѣлія ихъ подлежатъ конфискованію. Тому же наказанію подвергаются изобличенные въ продажѣ мишурныхъ галуновъ, парчей, бахрамы, кистей и т. п. издѣлій за золотыя или серебряныя, за чѣмъ полицейское начальство обязано строго наблюдать.

Статья 55.

Если при повѣркѣ въ Пробирной Палаткѣ вѣса издѣлія изъ драгоцѣннаго металла, окажется, что издѣліе сіе не было справедливо взвѣшено, въ такомъ случаѣ продавецъ, если допустилъ это не съ худымъ намѣреніемъ, но только по ошибкѣ, подвергается денежному штрафу впятеро противу цѣнности металла; если же обманулъ покупателя умышленнымъ употребленіемъ фальшивыхъ вѣсовъ, или другимъ образомъ, то наказывается согласно 1178 и 1160 статьямъ Уложенія о наказаніяхъ. Во всякомъ случаѣ покупатель получаетъ полное удовлетвореніе, согласно 63 статьѣ того же Уложенія.

Статья 56.

Въ случаѣ доноса на нарушеніе предписанныхъ для торговли золотыми и серебряными издѣліями правилъ, Пробирная Палатка, по сношенію съ полицейскимъ начальствомъ, отряжаетъ своего Пробирера, который, вмѣстѣ съ доносителемъ и депутатомъ отъ Полиціи и отъ сословія золотыхъ дѣлъ мастеровъ,

téj kary, jeszcze i zamknięciu w wieży od 3 do 6 miesięcy, a za trzecim razem—zamknięciu tamże od 6 miesięcy do roku jednego, przy zabronieniu im dalszego prowadzenia rzemiosła. Gdyby zaś ukarany już trzykrotnie, dopuścił się jeszcze raz tego nadużycia, ulegać ma karze oznaczonéj w art. 1202 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł 54.

Przekonani o sprzedawanie za złote lub srebrne, wyrobów platerowanych, z bronzu, nowego srebra lub innych mięszanin kruszcowych, tracą prawo prowadzenia handlu i ulegają karze art. 1178 i 1160 Kodeksu kar głównych i poprawczych oznaczonéj, a wyroby ich skonfiskowane być mają.

Téjże karze podlegać będą przekonani o sprzedawanie galonów sychowych, złotogłowiu, frendzli, kutasów itp. wyrobów, za złote i srebrne, czego wszędzie władza policyjna ściśle przestrzegać ma.

Artykuł 55.

Jeżeli przy sprawdzaniu w probierni wagi wyrobu z drogiego kruszcu, okaże się, że wyrób ten przy sprzedaży rzetelnie ważonym nie był, w takim razie sprzedający, jeśli zrobił to nie w złym zamiarze, lecz tylko przez pomyłkę, ulegnie karze pieniężnéj wyrównywającéj pięciokrotnéj wartości brakującego kruszcu; jeżeli zaś oszukał kupującego przez rozmyślne użycie nierzetelnéj wagi lub innym sposobem, karany być ma według art. 1178 i 1160 Kodeksu kar głównych i poprawczych. W każdym razie kupujący otrzyma całkowite wynagrodzenie różnicy, w myśl art. 63 tegoż Kodeksu.

Artykuł 56.

Na przypadek doniesienia o naruszeniu przepisów tyczących się handlu wyrobami ze złota i srebra, Probiernia, po zniesieniu się z władzą policyjną, wyznaczy swego probierza, który razem z donosicielem, tudzież z delegowanym od władzy policyjnéj i od zgromadzenia złotników, dopełnić ma

дѣлаетъ немедленно осмотръ въ мастерской, фабрикѣ или лавкѣ. Если доносъ окажется справедливымъ, то противузаконныя издѣлія, по судебному приговору, конфискуются и сверхъ того взыскивается съ виновнаго пеня, втрое противъ того, что стоитъ металлъ въ сихъ издѣліяхъ, и половина пени выдается доносителю. Когда же доносъ окажется ложнымъ, то доноситель подвергается отвѣтственности по законамъ.

Дозволяется также Дирекціи Монетнаго Двора по временамъ удостовѣряться въ правильной торговлѣ золотомъ, серебромъ и всѣми металлами, посредствомъ особо отряженныхъ своихъ и со стороны полицейскаго начальства чиновниковъ.

Статья 57.

Всѣ денежныя пени, а равно и всѣ конфискованные предметы, обращаются въ пользу Казны.

. . . . . .

Статья 66.

За доказанную невѣрность пробъ, если притомъ не открыто какого либо злоупотребленія уголовнаго, преступленія или худаго намѣренія, Оберъ-Контролеръ, Окружные Контролеры и Пробиреры, или заступающіе ихъ мѣсто, подвергаются: въ первый разъ, замѣчанію, во второй—строгому выговору со внесеніемъ онаго въ послужной списокъ, а въ третій разъ виновные отрѣшаются отъ службы, а сверхъ того во всѣхъ сихъ случаяхъ взыскиваются съ нихъ расходы, употребленные на отправленіе издѣлій въ Пробирныя Палатки и на обратную пересылку оныхъ. Сверхъ того, всѣ лица, принадлежащія къ составу Пробирныхъ Палатокъ, за преступленія по должности и по дѣламъ уголовнымъ, за которыя предписаны наказанія въ Уложеніи о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, подлежатъ наказанію, согласно тому же Уложенію.

Статья 67.

Лица, занимающіяся смѣшиваніемъ желтыхъ и бѣлыхъ металловъ, имѣющихъ видъ золота и серебра, и выдѣлывающія

niezwłocznie rewizyą warsztatu, fabryki lub sklepu. Jeżeli doniesienie okaże się rzetelném, w takim razie wyroby nieodpowiednie przepisom ulegną konfiskacie, w moc wyroku sądowego, prócz tego zaś nałożoną będzie na winnego kara pieniężna, wyrównywająca potrójnéj wartości kruszcu w tych wyrobach zawartego, a téj połowa wypłacona być ma donosicielowi. Jeżeli doniesienie okaże się fałszywém, to donosiciel ulegnie odpowiedzialności prawem przepisanéj.

Wolno jest także Dyrekcyi Mennicy przekonywać się w pewnych czasach przez urzędników swoich, wspólnie z miejscową policyjną władzą działać mających, czy sprzedaż złota i srebra wszystkich kształtów odbywa się według przepisów.

Artykuł 57.

Wszystkie kary pieniężne, równie jak i wszelkie przedmioty skonfiskowane, wnoszone być mają do Skarbu.

. . . . . .

Artykuł 66.

Za udowodnioną niedokładność próby, jeśli obok tego nie było nadużycia, przestępstwa lub złego zamiaru, Naczelny Kontroler, Kontrolerowie Okręgowi i Probierze lub ich zastępcy, ulegać będą na pierwszy raz napomnieniu, na drugi — surowéj naganie, z zapisaniem do stanu służby, za trzecim zaś razem oddaleni być mają ze służby, z obowiązkiem prócz tego w każdym razie zwrócenia kosztów przesyłki przedmiotów do probierni i z nich napowrót. Nadto wszystkie osoby do składu probierni należące, za wykroczenia przeciw obowiązkom służby i inne przestępstwa, na które postanowione są kary w Kodeksie karnym, karani będą według tegoż Kodeksu.

Artykuł 67.

Osoby zajmujące się mięszaniem kruszców żółtych i białych, mających pozór złota i srebra, jakotéż wyrabiający

изъ такой композиціи разные предметы, обязаны получить на то особое отъ подлежащаго Магистрата дозволеніе.

Статья 68.

Городовые Магистраты, давъ такое дозволеніе, обязаны каждый разъ немедленно, посредствомъ Губернскихъ Правленій, доносить о томъ Дирекціи Варшавскаго Монетнаго Двора, съ означеніемъ мѣста жительства и прозванія получившаго дозволеніе, для помѣщенія его въ общемъ спискѣ, а сверхъ того увѣдомлять мѣстное полицейское начальство, тамъ, гдѣ оно отдѣлено отъ Магистратовъ.

Статья 69.

Безъ такого дозволенія, никто не можетъ производить сего ремесла подъ опасеніемъ наказанія, постановленнаго въ 888 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ. Магистраты же, по временамъ, должны освѣдомлять объ этихъ правилахъ всѣхъ своихъ жителей.

. . . . . .

Статья 73.

Исполненіе настоящихъ правилъ, со внесеніемъ оныхъ въ Дневникъ Законовъ, поручается всѣмъ Правительственнымъ Коммисіямъ и Главнымъ Управленіямъ Царства.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Лебренъ*.

---

z takiéj kompozycyi rozmaite przedmioty, powinny mieć na to osobne pozwolenie od właściwego sobie Magistratu.

Artykuł 68.

Magistraty miejskie, przy wydawaniu każdego takiego pozwolenia, obowiązane są donieść niezwłocznie, za pośrednictwem Rządów Gubernialnych, Dyrekcyi Mennicy Warszawskiéj o jego wydaniu, z oznaczeniem miejsca zamieszkania nazwiska osoby, takowe pozwolenie otrzymującéj, dla pomieszczenia jéj w ogólnym spisie, tudzież uwiadamiać o tém miejscową policyjną władzę, gdzie jest odosobniona od Magistratów.

Artykuł 69.

Bez takiego pozwolenia nikt nie może się zajmować tém rzemiosłem, pod karą oznaczoną w art. 888 Kodeksu kar głównych i poprawczych. Magistraty zaś, od czasu do czasu, powinny obznajmiać z tym przepisem wszystkich swoich mieszkańców.

. . . . . .

Artykuł 73.

Wykonanie powyższych przepisów, które w Dzienniku Praw Królestwa zamieszczone być mają, wszystkim Kommisyom Rządowym i Władzom Naczelnym, w czém do któréj należy, poleca się.

Za zgodność:
Sekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Le Brun*.

№ 40.

О наказаніяхъ для фабрикантовъ и торгующихъ гальванизированными издѣліями за нарушеніе Устава о Пробирныхъ Палаткахъ.

(12 (24) Августа 1855 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II,

Императора и Самодержца Всероссійскаго Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

По Высочайшему разрѣшенію, объявленному въ отзывѣ Министра Статсъ-Секретаря отъ 27 Апрѣля (9 Мая) сего года на счетъ дополненія Устава о Пробирныхъ Палаткахъ въ Царствѣ Польскомъ, Совѣтъ Управленія, по представленію Коммисіи Финансовъ, постановляетъ:

Статья 1.

Фабриканты гальванизированныхъ издѣлій, то естъ позолоченныхъ или посеребряныхъ химическимъ способомъ, и торгующіе сими издѣліями подлежатъ правиламъ изданнаго 10 (22) Апрѣля 1851 года Устава о Пробирныхъ въ Царствѣ Польскомъ Палаткахъ, и обязаны, кромѣ соблюденія формальностей, предписанныхъ 6, 7 и 8 статьями того же Устава, имѣть еще на помянутыхъ издѣліяхъ клеймо съ первоначальными буквами: *„galw“* (что значитъ гальванизированный), подъ опасеніемъ, за не исполненіе сего, взысканія, опредѣленнаго выше упомянутымъ Уставомъ за нарушеніе правилъ онаго.

№ 40.

O karach na fabrykantów i handlujących wyrobami galwanizowanemi, wykraczających przeciwko Ustawie o probierniach.

(d. 12 (24) Sierpnia 1855 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Uzupełniając z mocy Najwyższego zezwolenia, udzielonego w odezwie Ministra Sekretarza Stanu z d. 27 Kwietnia (9 Maja) r. b., przepisy wydanéj pod d. 10 (22) Kwietnia 1851 r. Ustawy o probierniach w Królestwie, zaprowadzonych dla probowania i cechowania złota i srebra do handlu przeznaczonego, Rada Administracyjna, na wniosek Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, postanowiła i stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Fabrykanci i handlujący wyrobami galwanizowanemi, to jest noszącemi na sobie powłokę z drogich kruszców, daną na innych kruszcach chemicznemi środkami, podciągnięci zostają pod przepisy Ustawy o probierniach w Królestwie pod d. 10 (22) Kwietnia 1851 r. wydanéj, i obowiązani są, prócz zachowania formalności objętych w artykułach 6, 7 i 8 téjże Ustawy, mieć jeszcze na wyrobach rzeczonych wyciśniony stempel, z początkowemi głoskami wyrazu galwanizowany, to jest: *„galw“*, a to pod karami postanowionemi w powyższéj Ustawie na przekraczających przepisy onéjże.

Статья 2.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи и прочія Главныя Управленія, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 12 (24) Августа 1855 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 41.

Извлеченіе изъ постановленія, изданнаго въ развитіе ст. 839 Улож. о нак. угол. и испр. о взысканіяхъ за нарушеніе правилъ о желѣзныхъ дорогахъ.

(27 Апрѣля (9 Мая) 1857 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Признавъ необходимымъ, для безопасности ѣзды по желѣзной дорогѣ, предписать особыя о предохраненіи сего столь важнаго средства сообщеній правила, а также, въ развитіе 839 ст. Уложенія о наказаніяхъ, опредѣлить взысканія за неисполненіе существующихъ о таковой ѣздѣ постановленій, Совѣтъ Управленія, по представленію Главныхъ Директоровъ, Предсѣдательствующихъ въ Правительственныхъ Коммисіяхъ: Юстиціи и Финансовъ, постановилъ и постановляетъ:

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyom Rządowym i Władzom Naczelnym, w czém do któréj należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 12 (24) Sierpnia 1855 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 41.

Wyciąg z postanowienia rozwijającego art. 839 Kodeksu kar głów. i popraw. o karach na wykraczających przeciwko przepisom dotyczącym kolei żelaznych.

(d. 27 Kwietnia (9 Maja) 1857 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Uznawszy niezbędném, dla zabezpieczenia jazdy po drogach żelaznych, przepisać szczególne prawidła, celem zachowania tego tyle ważnego środka komunikacyi, a zarazem, w rozwinięciu art. 839 Kodeksu kar, oznaczyć kary za naruszenie przepisów jazdy takowéj dotyczących, Rada Administracyjna, na przedstawienie Dyrektorów Głównych Prezydujących w Kommissyach Rządowych: Sprawiedliwości i Skarbu, postanowiła i stanowi:

. . . . . .

Статья 14.

Кто по неосторожности, небреженію или несобюденію особыхъ правилъ во время слѣдованія поѣздовъ по желѣзной дорогѣ, дастъ поводъ къ несчастному на этой дорогѣ случаю, хотя бы притомъ ушибъ, увѣчье и смерть не послѣдовали, но поѣздъ подвергся опасности, тотъ подлежитъ аресту на время отъ трехъ недѣль до трехъ мѣсяцевъ и подверженъ будетъ вознагражденію убытковъ, поѣзду желѣзной дороги причиненныхъ.

Но если въ неосторожности или небреженіи окажется виновнымъ чиновникъ или служитель желѣзной дороги, то онъ подвергается заключенію въ тюрьмѣ на время отъ 3 до 6 мѣсяцевъ и кромѣ того можетъ быть отрѣшенъ отъ должности на время или навсегда, по усмотрѣнію начальства, но во всякомъ случаѣ независимо отъ обязанности вознагражденія потерь.

Статья 15.

Если кто самовольно ходить будетъ по желѣзной дорогѣ, то есть по ея протяженію, рвамъ и перекопамъ, а равно на станціяхъ за предѣлами для публики назначенными, а также бросать по насыпямъ, наклонностямъ или рвамъ, либо вѣшать на оградахъ и заставахъ какіе либо предметы, тотъ за сіе подвергается денежному взысканію:

въ первый разъ отъ 30 коп. до 1 руб. сер.;
во второй—до 3 руб. сер.;
а въ третій—аресту отъ 3 до 7 дней.

Статья 16.

За самовольное отпираніе заставъ, преграждающихъ поперечные переѣзды чрезъ желѣзную дорогу, виновные подвергаются денежному взысканію:

въ первый разъ отъ 1 до 5 руб. сер.;
во второй—до 10 руб. сер.;
а въ третій—аресту отъ 7 дней до 3 недѣль.

. . . . . .

Artykuł 14.

Ktokolwiek przez nieostrożność, niedbalstwo lub niezachowanie szczególnych urządzeń przy prowadzeniu pociągów na kolei żelaznéj, przez władzę wskazanych, stanie się powodem przypadku na kolei żelaznéj, chociażby ztąd zranienie, kalectwo lub śmierć nie nastąpiła, jednakże pociąg na niebezpieczeństwo był narażony, ulegnie karze aresztu od trzech tygodni do trzech miesięcy i pociągniętym będzie do wynagrodzenia szkód w pociągu drogi żelaznéj zrządzonych.

Jeżeli jednak winnym nieostrożności lub niedbalstwa takiego okazał się urzędnik lub oficyalista drogi żelaznéj, ulegnie karze osadzenia w wieży od 3 do 6 miesięcy, a nadto może być oddalony od służby czasowo lub na zawsze, według uznania władzy, zawsze jednak niezawiśle od obowiązku wynagrodzenia szkód.

Artykuł 15.

Samowolne chodzenie po drodze żelaznéj, tak jéj plantem, jakotéż po rowach, skarpach, grobli i przekopach, niemniéj na stacyach, po za obrębem dla publiczności przeznaczonym, tudzież porzucanie po grobli, skarpach lub rowach, niemniéj zawieszanie na płotach i zaporach, jakichkolwiek przedmiotów, pociągnie za sobą karę pieniężną:

za pierwszym razem od kop. 30 do rs. 1;
za drugim — do rs. 3;
a za trzecim—karze aresztu od 3 do 7 dni.

Artykuł 16.

Dopuszczający się samowolnego otwiérania zapór, przejazdy poprzeczne na drodze zamykających, ulegną karze pieniężnéj:

za pierwszym razem od rs. 1 do rs. 5;
za drugim — do rs. 10;
a za trzecim—karze aresztu od dni 7 do 3 tygodni

Статья 17.

Пастухи лошадей, рогатаго и другаго скота, задержаннаго во рвахъ или за оградою желѣзной дороги, подвергаются за недозоръ, а также и владѣльцы подобнаго скота, оставившіе оный безъ надлежащаго надзора, денежному взысканію:

въ первый разъ отъ 50 коп. до 3 руб.;
во второй—до 6 руб.;
а въ трѣтій—аресту отъ 7 дней до 3 недѣль.

Статья 18.

Взысканія эти не освобождаютъ виновныхъ отъ вознагражденія причиненныхъ ими желѣзной дорогѣ убытковъ, а лица, нарушившія правила въ 15, 16 и 17 статьяхъ изложенныя, если не будутъ извѣстны и по жительству своему принадлежатъ къ другому уѣзду, то должны представить на станціи желѣзной дороги подъ росписку залогъ въ наличныхъ деньгахъ, равняющійся предусматриваемому взысканію; въ противномъ же случаѣ арестуемы будутъ чинами желѣзной дороги и въ теченіе 24 часовъ доставлены къ ближайшему полицейскому начальству.

Статья 19.

Всѣ пассажиры обязаны исполнять требованія дорожныхъ чиновъ, какъ при входѣ въ поѣздъ, такъ во время ѣзды и на станціяхъ. Лица, нарушающія эти правила, неприлично обращающіяся или замѣченныя въ нетрезвомъ видѣ, не допускаются въ поѣздъ и даже во время пути могутъ быть мѣстнымъ начальствомъ на станціи отъ дальнѣйшаго слѣдованія устранены и не въ правѣ домогаться возврата внесенныхъ за ѣзду денегъ. Если бы же, при исполненіи своихъ обязанностей, дорожные чины встрѣтили сопротивленіе или оскорбленіе, то виновные въ семъ подвергнуты будутъ отвѣтственности и наказаніямъ на основаніи IV-го раздѣла Уложенія о наказаніяхъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 27 Апрѣья (9 Мая) 1857 года.

Предсѣдательствующій въ Совѣтѣ Управленія,
Генералъ-Адъютантъ, (подписано) *Панютинъ*.

Artykuł 17.

Pasterze bydła, koni lub trzody, zajętych na drodze żelaznéj wewnątrz rowów lub ogrodzeń, winni niedozoru, a nawet właściciele tych zwierząt, jeżeli je bez dozoru pozostawili, podlegają karze pieniężnéj:

za pierwszym razem od kop. 50 do rs. 3;
za drugim — do rs. 6;
a za trzecim — aresztowi od 7 dni do 3 tygodni.

Artykuł 18.

Kary powyższe nie uwalniają winnych od wynagrodzenia szkód, jakieby na drodze żelaznéj zrządzone być mogły, a osoby ujęte na przewinieniach w art. 15, 16 i 17 opisanych, jeżeli nie są znane i w powiecie zamieszkałe, powinny za kwitem złożyć na stacyi kolei żelaznéj kaucyą w gotowiźnie, wyrównywającą przewidywanéj karze; w przeciwnym razie przez służbę drogową będą przytrzymane i w ciągu 24 godzin do najbliższéj władzy policyjnéj odprowadzone zostaną.

Artykuł 19.

Wszyscy podróżni winni są stosować się do wskazań służby drogowéj, tak przy wsiadaniu, jakotéż w czasie jazdy i na stacyach. Osoby uchybiające temu, zachowujące się nieprzyzwoicie lub dostrzeżone w stanie opilstwa, nie będą do pociągu dopuszczone, a nawet w ciągu drogi mogą być przez miejscową władzę na stacyi drogi żelaznéj od dalszéj podróży odsunięte, bez możności żądania zwrotu opłat za jazdę uiszczonych. Gdyby zaś, przy wykonywaniu swoich obowiązków, służba drogi żelaznéj doznała oporu lub znieważenia, winni takiego wykroczenia, pociągnieni będą do odpowiedzialności i kary podług przepisów w dziale IV-m Kodeksu kar objętych.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 27 Kwietnia (9 Maja) 1857 roku.

Prezydujący w Radzie Administracyjnéj,
Jenerał-Adjutant, (podpisano) *Paniutin*.

№ 42.

Постановленіе касательно послѣдствій исключенія изъ службы.

(9 Іюня 1858 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Во исполненіе распоряженія Совѣта Управленія Царства, изъясненнаго въ отношеніи Статсъ Секретаря отъ 11 (23) Августа сего года, за № 4,579, публикуетъ, посредствомъ Дневника Законовъ, Высочайше утвержденное 9 Іюня сего года мнѣніе Государственнаго Совѣта, коимъ постановлено: что изъ опредѣленныхъ въ ст. 68 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, особыхъ взысканій за преступленія и проступки по службѣ, одно лишь исключеніе изъ службы, какъ соединенное съ потерею права на вступленіе вновь въ оную, должно считать наказаніемъ, въ послѣдствіяхъ своихъ лишающимъ права на эмеритальныя пенсіи и пособія.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, по вопросу о томъ, какой родъ наказанія по службѣ лишаетъ права на эмеритальную пенсію въ Царствѣ Польскомъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

9 Іюня 1858 года.

за Предсѣдателя Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Графъ А. Гурьевъ.*

№ 42.

Postanowienie określające skutki kary wykluczenia ze służby.

(d. 9 Czerwca 1858 r.)

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W wykonaniu polecenia Rady Administracyjnéj Królestwa, oznajmionego przez odezwę Sekretarza Stanu przy téjże Radzie z dnia 11 (23) Sierpnia r. b., Nr. 4,579, ogłasza w Dzienniku Praw Najwyżéj zatwierdzone pod dniem 9 Czerwca r. b. zdanie Rady Państwa, stanowiące: że z pomiędzy oznaczonych w art. 68 Kodeksu kar głównych i poprawczych, szczególnych kar, za przestępstwa i wykroczenia służbowe, samo tylko wykluczenie ze służby, jako połączone z utratą prawa wstąpienia do niéj na nowo, ma być poczytane za karę w skutkach swoich pozbawiającą prawa do pensyi i wsparć emerytalnych.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Jego Cesarska Mość, zdanie objawione w Ogólném Zebraniu Rady Państwa, na zapytanie: jaki rodzaj kary w służbie pozbawia prawa do pensyi emerytalnéj w Królestwie Polskiém, Najwyżéj zatwierdzić raczył i spełnić rozkazał.

dnia 9 Czerwca 1858 roku.

Za Prezesa Rady Państwa,
(podpisano) *Hrabia A. Gurjew.*

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Выписано изъ журналовъ Департамента Дѣлъ Царства Польскаго, 9, Общаго Собранія 19 Мая 1858 г.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ внесенное Министромъ Статсъ-Секретаремъ Царства Польскаго представленіе, по вопросу о томъ: какой родъ наказанія по службѣ лишаетъ права на эмеритальную пенсію въ Царствѣ Польскомъ, согласно съ заключеніемъ Совѣта Управленія и Министра Статсъ-Секретаря Царства, мнѣніемъ положилъ:

I. Въ поясненіе 18 статьи Высочайше утвержденнаго 14 (26) Марта 1835 года Устава о пенсіяхъ гражданскихъ чиновъ Царства Польскаго, постановить, что:

„изъ опредѣленныхъ въ 68 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ особыхъ взысканій за преступленія и проступки по службѣ, одно только исключеніе изъ службы, какъ соединенное съ потерею права на вступленіе вновь въ оную, должно считать наказаніемъ, въ послѣдствіяхъ своихъ лишающимъ права на эмеритальныя пенсіи и пособія.“

II. Настоящее постановленіе внести въ Дневникъ Законовъ Царства Польскаго, предоставивъ Намѣстнику въ Царствѣ сдѣлать къ исполненію онаго надлежащія распоряженія.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдателями и Членами.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Государственный Секретарь, (подписано) *В. Бутковъ.*

ARCHIWUM MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Zdanie Rady Państwa.

Wypisano z żurnałów Departamentu Spraw Królestwa Polskiego, d. 9, Ogólnego Zebrania dnia 19 Maja 1858 roku.

Rada Państwa, w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy wniesione przez Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego przedstawienie co do zapytania: jaki rodzaj kary w służbie pozbawia prawa do pensyi emerytalnéj w Królestwie Polskiém, zgodnie z wnioskiem Rady Administracyjnéj i Ministra Sekretarza Stanu Królestwa, objawiła zdanie:

I. Dla objaśnienia art. 18 Najwyżéj zatwierdzonéj pod dniem 14 (26) Marca 1835 r. Ustawy o pensyach urzędników cywilnych Królestwa Polskiego, postanowić, ażeby:

„z pomiędzy oznaczonych w art. 68 Kodeksu kar głównych i poprawczych, szczególnych kar za przestępstwa i wykroczenia służbowe, samo tylko wykluczenie ze służby, jako połączone z utratą prawa wstąpienia do niéj na nowo, winno być poczytane za karę w skutkach swoich pozbawiającą prawa do pensyi i wsparć emerytalnych.“

II. Obecne postanowienie zamieścić w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego, pozostawiając Namiestnikowi w Królestwie wydanie dla wykonania onego stosownych rozporządzeń.

Zdanie w oryginale podpisane w żurnałach przez Prezydującego i Członków.

Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Państwa, (podpisano) *W. Butkow.*

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

№ 43.

О взысканіяхъ за нарушеніе карантинныхъ мѣръ постановленныхъ для предотвращенія скотскаго падежа.

(13 (25) Мая 1858 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II,

Императора и Самодержца Всероссійскаго Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ во вниманіе: что изданнымъ, на основаніи Высочайшаго соизволенія, постановленіемъ Совѣта Управленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года предписаны карантинныя мѣры, долженствующія предохранять отъ занесенія въ здѣшній край чумы рогатаго скота, 27 же статьею постановленія этого возложено на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ издать, въ развитіе онаго, подробныя инструкціи и сдѣлать надлежащія распоряженія;

что нарушенія таковыхъ правилъ, будучи столь же вредными для хозяйственнаго въ краѣ скота, какъ и нарушеніе правилъ о недопущеніи распространенія скотскихъ падежей, суть одного и того же рода, а потому должны подлежать и одинаковымъ наказаніямъ, —

Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственныхъ Коммисій Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Юстиціи, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

Виновные въ нарушеніи карантинныхъ мѣръ, предписанныхъ постановленіемъ Совѣта Управленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года и изданными, въ развитіи онаго, распоряже-

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA W GDAŃSKU

№ 43.

O karach na wykraczających przeciwko środkom kwarantannowym, ustanowionym w celu zapobieżenia pomorowi bydła.

(d. 13 (25) Maja 1858 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy: że wydaném, z mocy Najwyższego upoważnienia postanowieniem Rady Administracyjnéj z d. 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku, przepisane zostały środki kwarantannowe, zapobiegać mające wprowadzaniu do kraju zarazy bydlęcéj księgosuszem zwanéj; artykułem zaś 27 tegoż postanowienia, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych upoważnioną jest do wydania w jego rozwinięciu szczegółowych instrukcyj i urządzeń;

że wykroczenia przeciw takowym przepisom, będąc równie szkodliwemi dla inwentarzy krajowych, jak wykroczenia przeciw przepisom, mającym na celu zapobieżenie szerzeniu się pomoru bydła, są jednéj natury, a tém samém jednakowym karom ulegać powinny;

Rada Administracyjna Królestwa, na przedstawienie Kommissyj Rządowych: Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oraz Sprawiedliwości, postanowiła i stanowi:

Artykuł 1.

Winni wykroczenia przeciw środkom kwarantannowym, przepisanym postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku, oraz rozporządzeniami Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych,

ніями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, подлежатъ наказаніямъ, опредѣленнымъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ въ отдѣленіи: о нарушеніи правилъ установленныхъ на случай скотскихъ падежей, а именно въ статьѣ 547 и 549.

за проступки болѣе важные, какъ то:

за введеніе степнаго скота въ противность 1 статьѣ помянутаго постановленія, чрезъ какой либо другой пунктъ, а не чрезъ установленные для этого карантины;

за введеніе въ предѣлы Царства, въ противность 3 ст. того же постановленія о карантинныхъ мѣрахъ рогатаго скота какой либо породы, изъ смежнаго съ Царствомъ уѣзда, въ которомъ свирѣпствуетъ чума рогатаго скота;

за введеніе въ предѣлы Царства, вопреки 4 ст. сего же постановленія, нестепнаго скота изъ другихъ уѣздовъ губерній смежныхъ съ Царствомъ, когда въ этихъ губерніяхъ свирѣпствуетъ чума рогатаго скота, чрезъ какой либо иной пунктъ, а не чрезъ карантинныя заставы;

за нарушеніе какимъ либо образомъ правила относительно срока, который подлежащій выдержанію въ карантинѣ скотъ долженъ въ ономъ пробыть, согласно ст. 1 и 4 постановленія о карантинныхъ мѣрахъ;

за сопротивленіе или препятствованіе исполнить въ отношеніи этого скота, надлежащія полицейско-ветеринарныя мѣры, предписанныя на случай появленія чумы рогатаго скота, а равно за несоблюденіе оныхъ, какъ во время пребыванія скота въ карантинѣ, такъ и во время дальнѣйшаго его прогона по Царству;

виновные подлежатъ наказанію опредѣленному статьею 549 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, точно такъ же, какъ и за проступки въ статьѣ этой поменованные.

За проступки не столь важные, какъ то:

w rozwinięciu tegoż postanowienia wydanemi, ulegać będą karom oznaczonym w Kodeksie kar głównych i poprawczych w oddziale: o naruszeniu przepisów, mających na celu zapobieżenie pomorowi bydła, a mianowicie w artykułach 547 i 549;

w szczególności zaś, za wykroczenia większéj wagi, jako to:

za wprowadzenie bydła stepowego przez inny jakibądź punkt, a nie przez ustanowione do tego kwarantanny, wbrew art. 1 przytoczonego postanowienia o środkach kwarantannowych;

za wprowadzenie w obręb Królestwa, wbrew art. 3 tegoż postanowienia, jakiéjbądź rasy bydła rogatego z przyległego Królestwu powiatu, w którym księgosusz grasuje;

za wprowadzenie w obręb Królestwa bydła swojskiego z innych powiatów gubernij ościennych, w czasie grasowania w tychże guberniach księgosuszu, przez inny jaki punkt, a nie przez kwarantannę, a to wbrew art. 4 rzeczonego postanowienia;

za obejście w jakibądź sposób przepisu co do przeciągu czasu, przez który bydło podlegające kwarantannie winno w niéj przebywać, stosownie do art. 1 i 4 postanowienia o środkach kwarantannowych;

za stawienie oporu lub czynienie utrudnień w zastosowaniu do tegoż bydła należnych środków policyjno-weterynaryjnych, na przypadek okazania się księgosuszu przepisanych, również za ich niezachowanie, tak podczas pozostawania bydła w kwarantannie, jakotéż podczas dalszego transportowania go w kraju;

winni ulegać będą karze, oznaczonéj w art. 549 Kodeksu kar głównych i poprawczych, jak za wykroczenia wymienione w tymże artykule.

Za wykroczenia nie tyle ważne, jako to:

за неподверженіе рогатаго скота, отбывшаго только 2 дневный карантинъ, ветеринарнымъ осмотрамъ въ тѣхъ мѣстахъ, кои распоряженіями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ для этого указаны; равномѣрно за веденіе его не по воловому тракту, или не по желѣзной дорогѣ; за продажу онаго въ пути, или оставленіе на выкормъ, либо съ другимъ намѣреніемъ, въ противность правиламъ, изложеннымъ въ 13 статьѣ вышеупомянутаго постановленія;

за пригонъ скота, отбывшаго двухдневный катантинъ, въ такія мѣста, кои не поименованы въ 12 статьѣ постановленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года, или же въ послѣдствіи не зачислены въ разрядъ такихъ же мѣстъ особенными предписаніями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

за выводъ такого же скота, вопреки 13 статьѣ помянутаго постановленія изъ тѣхъ мѣстъ, куда дозволено было привести его и куда былъ онъ предназначенъ а также, за несоблюденіе предписанныхъ мѣръ предосторожности, чтобы скотъ этотъ не имѣлъ сообщенія со скотомъ мѣстнымъ;

за недоставленіе ското-хозяевами корма скоту во время нахожденія онаго въ карантинахъ, прислуги для поенія его и средствъ для надлежащаго его очищенія; равномѣрно за слишкомъ скорую гоньбу скота въ пути, за некормленіе и непоеніе онаго, вопреки 15 статьѣ приведеннаго постановленія;

за неподведрженіе не степнаго скота, вводимаго въ одномъ гуртѣ съ степнымъ, мѣрамъ предосторожности, опредѣленнымъ для степнаго скота, какъ это предписано 5 статьею постановленія Совѣта Управленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года;

за прогонъ на выкормъ, послѣ осенныхъ ярмарокъ, скота, отбывшаго сокращенное карантинное наблюденіе, если оный прогоняется безъ конвоя наряженнаго для сего должностнаго ветеринара; а равно за несоблюденіе при этомъ мѣръ предосторожности, предписанныхъ постановленіемъ Совѣта Управленія 23 Августа (4 Сентября) 1857 года;

za niepoddanie bydła rogatego, które odbyło tylko dwudniową kwarantannę, rewizyom weterynaryjnym, w miejscach do tego rozporządzeniami Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych wskazanych, również za prowadzenie go nie po trakcie wołowym lub nie koleją żelazną; sprzedanie takiegoż bydła w drodze, lub pozostawienie na opas, albo w innym celu, wbrew zastrzeżeniom zamieszczonym w art. 13 wzmiankowanego na wstępie postanowienia;

za wprowadzenie bydła, które odbyło dwudniową kwarantannę, do takich miejsc, które nie są wymienione w art. 12 postanowienia z dnia 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku, lub też później zaliczone nie zostały do rzędu takichże miejsc szczegółowemi decyzyami Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych;

za wyprowadzenie takiegoż bydła, wbrew zastrzeżeniom w art. 13 tylokrotnie powołanego postanowienia, z miejsca, dokąd wolno je wprowadzać i do którego zadeklarowane było, oraz za niezachowanie przepisanych środków ostrożności pod względem zapobieżenia styczności z bydłem miejscowém;

za niedostarczenie przez właścicieli bydła karmu podczas pozostawania tegoż w kwarantannach, niedodanie posługi do jego pojenia, jakotéż za niedostarczenie środków do odbycia należnego oczyszczenia; również za spędzenie zbyteczne bydła w drodze; niekarmienie lub niepojenie go, wbrew art. 15 przytoczonego postanowienia;

za niepoddanie bydła niestepowego, wprowadzanego w jednéj z bydłem stepowém trzodzie, tymże środkom ostrożności, jakie są przepisane dla bydła stepowego, a co jest polęcone art. 5 postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku;

za prowadzenie bydła na opasy, po jarmarkach jesiennych i po odbyciu skróconéj obserwacyi kwarantannowéj, bez konwoju dodanego z urzędu weterynarza; również za niezachowanie przytém przepisanych, w myśl decyzyi Rady Administracyjnéj z dnia 23 Sierpnia (4 Września) 1857 roku, środków ostrożności;

за отступленіе отъ распоряженій относительно веденія общаго контроля рогатому скоту, установленнаго для узнанія: нѣтъ ли скота, введеннаго вопреки карантиннымъ правиламъ или изъ мѣстъ, гдѣ свирѣпствуетъ чума рогатаго скота;

за приводъ въ предѣлы Царства, вопреки подробнымъ правиламъ, изложеннымъ въ 16 статьѣ постановленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года, иныхъ домашнихъ животныхъ, привозъ сырыхъ животныхъ продуктовъ и предметовъ, кои могли бы распространить заразу;

за входъ въ предѣлы Царства такихъ людей изъ смежныхъ оному уѣздовъ, пораженныхъ чумою рогатаго скота, коимъ это воспрещено 17 статьею означеннаго постановленія, а именно: пастуховъ, мясниковъ, кожевниковъ, торговцевъ кожами и скотомъ, содержателей дойныхъ коровъ, живодеровъ и коноваловъ;

наконецъ, за проступки противъ всякаго рода распоряженій, по этому же предмету изданныхъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и объявленныхъ ко всеобщему свѣдѣнію, —

виновные подвергаются наказанію, опредѣленному въ статьѣ 547 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ

Статья 2.

Подверженіе наказаніямъ, установляемымъ предыдущею статьею, не освобождаетъ отъ контравенціонныхъ штрафовъ, опредѣленныхъ статьями 25 и 26 постановленія Совѣта Управленія 26 Февраля (10 Марта) 1857 года.

Статья 3.

Тѣ ветеринарные, административно-медицинскіе и полицейскіе чиновники, кои обязаны наблюдать за исполненіемъ мѣръ предосторожности, указанныхъ карантинными правилами, и сами исполнять оныя, за отступленіе отъ своей въ этомъ отношеніи обязанности, подвергаются отвѣтственности, на основаніи общихъ

za niestosowanie się do rozporządzeń pod względem utrzymywania ogólnéj kontroli bydła rogatego, ustanowionéj w celu przekonania się, czy nie ma bydła wprowadzonego wbrew przepisom kwarantannowym lub z miejsc grasowania zarazy;

za wprowadzenie w obręb Królestwa innych zwierząt domowych, produktów zwierzęcych i przedmiotów mogących zarazę rozszerzyć, a to wbrew szczegółowym przepisom zamieszczonym w art. 16 postanowienia z dnia 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku;

za przybycie z powiatów przyległych Królestwu, a dotkniętych księgosuszem, takich osób, którym to wzbronione zostało art. 17 tegoż postanowienia, jakiemi mianowicie są: pastuchy, rzeźnicy, garbarze, handlarze skór i bydła, pachciarze, oprawcy i konowałowie;

nakoniec, za wykroczenia przeciw wszelkim innym rozporządzeniom w tymże duchu przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych wydanym i publicznie ogłoszonym, —

winni ulegać będą karze oznaczonéj w art. 547 Kodeksu kar głównych i poprawczych.

Artykuł 2.

Wymierzenie kar w myśl powyższego artykułu nie uwalnia od uiszczenia kar kontrawencyjnych, oznaczonych w art. 25 i 26 postanowienia Rady Administracyjnéj z d. 26 Lutego (10 Marca) 1857 roku.

Artykuł 3.

Urzędnicy weterynaryjni, administracyjno-lekarscy i policyjni, do którychby należało dopilnowanie i wykonanie środków ostrożności przepisami kwarantannowemi wskazanych, za uchybienie swoje w téj mierze, pociągani być mają do odpowiedzialności, na zasadzie ogólnych przepisów

узаконеній, заключающихся Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ въ 5 раздѣлѣ о проступкахъ по службѣ государственной и общественной.

Статья 4.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть объявлено ко всеобщему свѣдѣнію и внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 13 (25) Мая 1858 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Князь Горчаковъ.*

№ 44.

Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта о мѣрахъ взысканія за неповиновеніе и нанесеніе оскорбленій жандармамъ и полицейскимъ служителямъ при отправленіи обязанностей службы.

(17 Ноября 1858 г.)

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о примѣненіи въ Царствѣ Польскомъ наказаній, опредѣленныхъ въ Имперіи, за неповиновеніе и нанесеніе оскорбленій жандармамъ и полицейскимъ служителямъ, наряженнымъ для соблюденія порядка при съѣздахъ и стеченіи народа, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

17 Ноября 1858 года.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Князь Орловъ.*

działu 5-go Kodeksu kar głównych i poprawczych, o wykroczeniach w rządowéj i innéj publicznéj służbie.

Artykuł 5.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw zamieszczone, poleca się Kommissyom Rządowym: Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oraz Sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 13 (25) Maja 1858 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Książę Gorczakow.*

№ 44.

Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa o karach za nieposłuszeństwo i znieważenie żandarmów i policyantów w czasie pełnienia służby.

(d. 17 Listopada 1858 r.)

Jego Cesarska Mość zdanie objawione w Ogólném Zebraniu Rady Państwa względem zastosowania do Królestwa Polskiego kar, dla Cesarstwa przepisanych, za nieposłuszeństwo i wyrządzenie zniewagi żandarmom i policyantom, wyznaczonym dla przestrzegania porządku w czasie zjazdu lub zebrania się ludu, Najwyżéj zatwierdzić raczył i spełnić rozkazał.

dnia 17 Listopada 1858 roku.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) *Książę Orłow.*

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Выписано изъ журнала Департамента дѣлъ Царства Польскаго 14 и Общаго Собранія 20 Октября 1858 года.

Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ внесенное по Высочайшему повелѣнію Министромъ Статсъ-Секретаремъ Царства представленіе о примѣненіи къ Царству постановленныхъ 7 Января 1857 года для Имперіи правилъ о взысканіяхъ за неповиновеніе и нанесеніе оскорбленій жандармамъ и полицейскимъ служителямъ, наряжаемымъ для соблюденія порядка при съѣздахъ и стеченіи народа, и соглашаясь съ предположеніемъ по сему предмету Намѣстника и Совѣта Управленія Царства, мнѣніемъ положилъ:

I. Относительно взысканія за неповиновеніе и нанесеніе оскорбленій жандармамъ и полицейскимъ служителямъ, при съѣздахъ и стеченіи народа, постановить слѣдующія правила:

1) кто будетъ оказывать ослушаніе и неповиновеніе жандармамъ и вообще полицейскимъ служителямъ, наряженнымъ для соблюденія порядка при съѣздахъ и стеченіи народа на парадахъ, публичныхъ гуляньяхъ и у театровъ, и, не взирая на чинимое ему увѣщаніе, не перестанетъ упорствовать въ нарушеніи порядка, впрочемъ хотя безъ насилія, тотъ за сіе подвергается: денежному взысканію отъ 10 до 25 рублей, или аресту на время отъ 7 дней до 3 недѣль, смотря по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе увеличивающимъ или уменьшающимъ вину;

2) за оскорбленіе въ случаяхъ, въ предшедшей статьѣ означенныхъ, жандарма или полицейскаго служителя побоями, или какимъ либо инымъ насильственнымъ дѣйствіемъ, виновный подвергается аресту на время отъ 3 недѣль до 3 мѣсяцевъ.

Оскорбившіе жандармовъ или полицейскихъ служителей во время исполненія ими обязанностей службы токмо не прилич-

Zdanie Rady Państwa.

Wypisano z żurnałów Departamentu Spraw Królestwa Polskiego, dnia 14, i Ogólnego Zebrania dnia 20 Października 1858 r.

Rada Państwa, w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy wniesione z rozkazu Najwyższego przez Ministra Sekretarza Stanu Królestwa, przedstawienie dotyczące zastosowania do Królestwa wydanych w d. 7 Stycznia 1857 r. dla Cesarstwa przepisów o karach za nieposłuszeństwo i wyrządzenie zniewagi żandarmom i policyantom, wyznaczonym dla przestrzegania porządku w czasie zjazdów lub zebrania się ludu, zgodnie z wnioskiem w téj mierze Namiestnika i Rady Administracyjnéj Królestwa, objawiła zdanie:

I. Co do kary za nieposłuszeństwo i wyrządzenie zniewagi żandarmom i policyantom w czasie zjazdów lub zebrania się ludu, postanowić następujące przepisy:

1) Kto okaże nieposłuszeństwo lub nieuległość żandarmom i w ogóle służbie policyjnéj, pilnującéj porządku w czasie zjazdów i zebrania się ludu na paradach, zabawach publicznych, albo w teatrach, i bez względu na czynione mu upomnienia, nie przestaje uporczywie naruszać porządku, chociaż bez dopuszczenia się gwałtu, ten ulegnie karze pieniężnéj od 10 do 25 rs., albo aresztowi na czas od 7 dni do 3 tygodni, stosownie do okoliczności winę jego zwiększających lub zmniejszających.

2) Ktoby w przypadkach artykułem poprzednim oznaczonych, żandarma lub policyanta znieważył pobiciem albo innym gwałtownym czynem, ulegnie karze aresztu od 3 tygodni do trzech miesięcy.

W razie wyrządzenia żandarmom lub służbie policyjnéj, w czasie wykonywania obowiązków, samych tylko obelg sło-

ными ругательными словами подвергаются: денежному взысканію отъ 1 до 10 рублей, или аресту на время отъ 3 до 7 дней, смотря по мѣрѣ вины и состоянію виновнаго;

3) люди, не изъятые отъ наказаній тѣлесныхъ, вмѣсто опредѣленнаго въ предшедшихъ статьяхъ ареста, могутъ быть присуждаемы къ наказанію розгами, сообразно правиламъ, означеннымъ въ 90 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ Уголовныхъ и исправительныхъ;

4) когда по какимъ либо обстоятельствамъ высшее начальство признаетъ необходимымъ поставить жандарма для охраненія какого либо поста съ ружьемъ или другимъ обнаженнымъ оружіемъ въ рукахъ, тогда такой жандармъ признается часовымъ, и за сопротивленіе ему, или же оскорбленіе его, виновные подвергаются наказаніямъ, опредѣленнымъ въ Военно-Уголовномъ Уставѣ за сопротивленіе часовому, или же оскорбленіе его;

5) правила, заключающіяся въ 287 и 302 ст. Уложенія о наказаніяхъ, сохраняютъ свою силу, поколику настоящему постановленію не противны.

II. Намѣстнику въ Царствѣ предоставить сдѣлать надлежащія распоряженія для обнародованія настоящаго постановленія, со внесеніемъ въ Дневникъ Законовъ, и для приведенія онаго въ исполненіе.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдателями и Членами.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Государственный Секретарь, (подписано) *В. Бутковъ.*

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Ив. Карницкій.*

---

wnych, wymierzona będzie kara pieniężna od 1 do 10 rs., lub areszt od 3 do 7 dni, stosownie do stopnia winy i stanu obwinionego.

3) Osoby od kar cielesnych niewyłączone, w miejsce kary aresztu w poprzednich artykułach oznaczonéj, skazane być mogą na chłostę, w porządku art. 90 Kodeksu kar głównych i poprawczych przepisanym.

4) Jeżeli władza wyższa, z powodu jakowych okoliczności, uzna za konieczne postawić żandarma dla przestrzegania jakiego miejsca, z karabinem lub inną dobytą bronią w ręku, w takim razie żandarm uważa się za szyldwacha, i za opór lub pokrzywdzenie go, winni ulegać będą karom w Ustawie wojenno-kryminalnéj postanowionym na winnych oporu i pokrzywdzenia szyldwacha.

5) Przepisy Kodeksu kar, w art. 287 i 302 objęte, pozostają w swéj mocy, o ile nie są niniejszemu postanowieniu przeciwne.

II. Pozostawić Namiestnikowi w Królestwie wydać stosowne rozporządzenia, celem podania do powszechnéj wiadomości oraz należytego wykonania niniejszego postanowienia, z zamieszczeniem przytém onego w Dzienniku Praw.

Zdanie w oryginale podpisane w żurnałach przez Prezydujących i Członków.

Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Państwa, (podpisano) *W. Butkow.*

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Karnicki.*

№ 45.

О наказаніяхъ за нарушеніе правилъ Устава объ акцизной подати отъ табаку.

(9 (21) Апрѣля 1860 г.)

На подлинномъ Собственною
Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“

Въ С. Петербургѣ,
9 (21) Апрѣля 1860 года.

ИЗВЛЕЧЕНІЕ ИЗЪ УСТАВА

о консумціонномъ сборѣ съ табаку и сигаръ.

Раздѣлъ XI.

О взысканіяхъ за нарушеніе правилъ о консумціонномъ сборѣ съ табаку и сигаръ.

§ 52.

За поддѣлку бандеролей и за участіе въ таковой поддѣлкѣ, а равно за употребленіе поддѣльныхъ бандеролей, виновные подвергаются наказаніямъ, постановленнымъ въ 490 до 492 статьи Улож. о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ за поддѣлку гербовой бумаги и употребленіе оной. Сверхъ того, если лица эти занимались приготовленіемъ или продажею табачныхъ предметовъ, то всѣ найденные у нихъ табачные матеріалы и снаряды для выдѣлки табачныхъ предметовъ конфискуются.

§ 53.

За водвореніе въ Царство изъ заграницы табаку и сигаръ взысканіе опредѣляется по правиламъ Таможеннаго Устава для

№ 45.

O karach na wykraczających przeciwko Ustawie o podatku konsumcyjnym od tytuniu i tabaki.

(d. 9 (21) Kwietnia 1860 r.)

Na oryginale własną
Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.“

w Petersburgu,
d. 9 (21) Kwietnia 1860 r.

WYCIĄG Z USTAWY

o podatku konsumcyjnym od tytuniu i tabaki.

Rozdział XI.

O karach za naruszenie przepisów o podatku konsumcyjnym od tytuniu i tabaki.

§ 52.

Za fałszowanie banderoli i uczestnictwo w tém przestępstwie, oraz za posiadanie i używanie fałszywych banderoli, winni ulegną karom postanowionym w art. 490 do 492 Kodeksu kar głównych i poprawczych za fałszowanie papieru stemplowego i jego używanie. Jeżeli winni oprócz tego zajmowali się fabryką lub przedażą objektów tabacznych, wszystkie znalezione u nich materyały tabaczne i narzędzia do przerabiania ich służące, konfiskacie ulegają.

§ 53.

Przemycenie do Królestwa tytuniu, tabaki i cygar z zagranicy, będzie dochodzone i karane podług przepisów Usta-

Царства Польскаго, съ тѣмъ лишь измѣненіемъ 876 ст. этого Устава, что конфискованные табачные предметы, вмѣсто ближайшей табачной фабрики, отправляются въ Казенное Управленіе ближайшаго губернскаго города, которое обязано вырученную отъ продажи сумму, за отчисленіемъ консумціоннаго съ табачныхъ предметовъ сбора, возратить Таможнѣ.

(§§ 54, 55 и 56 исключены по причинѣ, указанной ниже, въ примѣчаніи къ § 75.)

§ 57.

За позднее заявленіе, т. е. между 1 Марта и 1 Мая, о намѣреніи растить табачные листья полагается взысканія 15 руб. сер. съ пользующагося землею, подъ табакъ обращенною. Дальнѣйшее замедленіе этимъ заявленіемъ считается тайною разводкою табаку.

§ 58.

Фабрикантъ, не содержащій особо подъ ключемъ сырыхъ и приготовленныхъ матеріаловъ, особо готовыхъ, но не оклейменныхъ еще предметовъ и особо обложенныхъ бандеролями, подвергается взысканію:

въ первый разъ 25 рублей,
во второй „ 50 „
въ третій „ 75 „

а въ четвертый разъ, сверхъ взысканія, какъ за третій разъ, лишается права на содержаніе табачной фабрики.

§ 59.

Фабрикантъ за означеніе на своемъ издѣліи невѣрнаго вѣса или количества, или за непоказаніе на ономъ продажной цѣны и за несогласную съ узаконеніями наклейку бандеролей, подвергается взысканію за каждый фунтъ табаку и за каждую сотню укупоренныхъ такимъ образомъ сигаръ:

въ первый разъ 1 руб. 50 коп. сер.
во второй „ 3 „ — „
въ третій „ 4 „ 50 „

wy Celnéj dla Królestwa Polskiego, z tą zmianą art. 876 wspomnionéj Ustawy, że skonfiskowane przedmioty tabaczne, zamiast do najbliższéj fabryki tabacznéj, odsyłane będą do Urzędu Skarbowego najbliższego miasta gubernialnego, który obowiązany będzie ze sprzedaży zebrany fundusz, po ściągnieniu należnéj opłaty konsumcyjnéj, powrócić Komorze Celnéj.

(§§ 54, 55 i 56 wypuszczają się z przyczyny wskazanéj poniżéj w odsyłaczu do § 75).

§ 57.

Za spóźnione podanie, to jest między d. 1 Marca a 1 Maja, deklaracyi na plantacyą liści tytuniowych, wymierzaną będzie kara rs. 15 na posiadacza gruntu pod uprawę tytuniu użytego. Dalsze zaś spóźnienie deklaracyi będzie już uważane za potajemną plantacyą.

§ 58.

Fabrykant nieutrzymujący zosobna pod zamknięciem materyałów surowych i przysposobionych, zosobna gotowych już wyrobów ocechowania wymagających i zosobna wyrobów obanderolowanych, ulegnie:

na pierwszy raz karze rs. 25;
na drugi „ „ „ 50;
na trzeci „ „ „ 75;

a powtarzający jeszcze czwarty raz to wykroczenie, obok kary 3-go stopnia, utraci prawo do prowadzenia fabryki tabacznéj.

§ 59.

Fabrykant za wystawienie na swoim wyrobie nieprawdziwéj wagi, albo liczby, lub za niewyrażenie na nim ceny przedażnéj i za przyklejenie niezgodnie z przepisami banderoli, zapłaci za każdy funt tabaki albo tytuniu i za każdą setkę cygar tak opakowaną:

na pierwszy raz rs. 1 kop. 50;
na drugi „ „ 3 „ —
na trzeci „ „ 4 „ 50;

а въ четвертый—конфискаціи всѣхъ табачныхъ запасовъ, сосудовъ и фабричныхъ инструментовъ, а равно лишается навсегда права содержать табачную фабрику.

§ 60.

Тому же взысканію подвергаются фабриканты и торговцы табачныхъ предметовъ за оказавшіяся у нихъ открытыми пачки или другіе обложенные бандеролями сосуды съ курительнымъ и нюхательнымъ табакомъ, а равно открытыя такія же пачки и ящики съ сигарами, наконецъ, за продажу своего товара выше опредѣленной на оном цѣны.

§ 61.

Занимающійся розничною продажею табаку и сигаръ, за вскрытіе пачекъ и ящиковъ съ табакомъ и сигарами, подвергается взысканію:

въ первый разъ 5 руб. сер.
во второй „ 10 „
въ третій „ 12 „

а если бы еще разъ нарушилъ это воспрещеніе, то, кромѣ взысканія съ него 25 руб. сер., лишается навсегда права на таковую продажу.

§ 62.

За продажу табаку и сигаръ изъ оптовыхъ складовъ въ меньшемъ противъ опредѣленнаго для нихъ количествѣ, виновные подвергаются денежному взысканію, равняющемуся бандерольному, въ пять разъ увеличенному, платежу, со всего количества проданныхъ такимъ образомъ табачныхъ издѣлій.

§ 63.

За раздробительную продажу сырыхъ или приготовленныхъ иностранныхъ табачныхъ матеріаловъ и за продажу оныхъ, хотя бы оптомъ, но лицамъ, не получившимъ свидѣтельства на табачную фабрику, виновный подвергается денежному взысканію, равняющемуся консумціонному, въ пять разъ увеличенному, платежу, съ означенныхъ матеріаловъ. Тому же взысканію подвергается и фабрикантъ, продающій изъ своей фабрики та-

a za dalsze powtórzenie takiego zboczenia, podlegnie konfiskacie wszystkich zapasów tabacznych, naczyń i narzędzi fabrycznych, oraz utraci na zawsze prawo do prowadzenia fabryki tabacznéj.

§ 60.

Téj saméj karze podpadną fabrykanci i handlujący przedmiotami tabacznemi za posiadanie otwartych paczek, lub innych naczyń obanderolowanych z tytuniem i tabaką, tudzież otwartych takichże paczek i pudełek z cygarami, tudzież za sprzedawanie swoich artykułów drożéj od wystawionéj na nich ceny.

§ 61.

Przedający cząstkowo tytuń, tabakę i cygara, za otwieranie paczek i innych naczyń z tytuniem, tabaką albo cygarami, podlega karze pieniężnéj:

na pierwszy raz rs. 5;
na drugi „ „ 10;
na trzeci „ „ 12;

a gdyby i daléj zakaz ten naruszał, oprócz kary rs. 25, pozbawiony zostanie na zawsze prawa do przedaży.

§ 62.

Za sprzedawanie tabaki, tytuniu lub cygar ze składów w mniejszéj od oznaczonéj dla handlów hurtowych ilości, winni ulegną karze pieniężnéj równéj pięciokrotnéj opłacie banderolowéj od całéj ilości przedanych tym sposobem wyrobów tabacznych.

§ 63.

Za przedaż cząstkową materyałów tabacznych surowych albo przysposobionych zagranicznych, i za przedaż ich choćby hurtową, lecz osobom niemającym konsensu na fabrykę tabaczną, winny ulegnie karze pieniężnéj, wyrównywającéj pięć razy wziętéj opłacie podatku konsumcyjnego od takich materyałów przypadającego. Téj saméj karze ulegnie fabry-

бакъ и сигары, хотя и обложенные бандеролемъ, но такимъ лицамъ, которыя не будутъ имѣть дистрибуторскаго свидѣтельства.

§ 64.

Изобличенный въ употребленіи однихъ и тѣхъ же бандеролей болѣе одного раза, а равно тотъ, кто пачки или ящики опорожненные, на которыхъ остались наклеенные прежде бандероли, наполнитъ вновь неочищенными консумціоннымъ платежемъ табачными предметами, подвергается денежному взысканію:

въ первый разъ 100 руб. сер.
во второй „ 200 „

а въ третій, сверхъ взысканія 200 руб. сер., всѣ употребляемые для выдѣлки и храненія табаку и сигаръ снаряды и сосуды, а равно весь найденный табачный матеріалъ, конфискуются, фабрика же или табачный складъ навсегда закрываются.

§ 65.

Взысканіямъ, въ вышеприведенномъ параграфѣ опредѣленнымъ, подвергаются и тѣ лица, которыя завѣдомо покупали у такихъ фабрикантовъ или торговцевъ неочищенные подлежащимъ платежемъ табачные предметы.

§ 66.

За перепродажу самыхъ бандеролей, виновные подвергаются денежному взысканію въ пять разъ противъ цѣны перепроданныхъ бандеролей.

§ 67.

Занимающійся оптовою или розничною продажею табачныхъ предметовъ, безъ надлежащаго свидѣтельства, подвергается взысканію, опредѣленному въ 870 ст. Улож. о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

§ 68.

Тотъ, кто будетъ имѣть табачную фабрику, безъ установленнаго на то свидѣтельства, или же въ недозволенномъ къ

kant, któryby z fabryki swojéj przedawał tabaki, tytunie lub cygara, chociaż obanderolowane, lecz takim osobom, któ re patentu dystrybutorskiego posiadać nie będą.

§ 64.

Przekonany o używanie jednych i tych samych banderoli powtórnie, albo kto paczki lub pudełka wypróżnione, na których pozostały naklejone wprzódy banderole, będzie na nowo zapełniał nieopodatkowanemi wyrobami tabacznemi, ten ulega karze pieniężnéj:

na pierwszy raz rs. 100;
na drugi „ „ 200;

a za trzecim razem, oprócz kary rs. 200, wszystkie używane do wyrobu i pakowania tabaki, tytuniu i cygar naczynia i narzędzia, oraz cały materyał tabaczny, będzie miał skonfiskowane, a fabryka lub skład tabaczny na zawsze zamknięty zostanie.

§ 65.

Odpowiedzialności w paragrafie poprzednim określonéj, podlegają i ci, którzyby świadomie kupowali u takich fabrykantów lub handlujących nieopodatkowane wyroby tabaczne.

§ 66.

Za odprzedaż samych banderoli, winni ulegają karze pieniężnéj, pięciorakiéj wartości odprzedanych banderoli wyrównywającéj.

§ 67.

Trudniący się przedażą hurtową lub cząstkową wyrobów tabacznych, bez patentu, podlegnie karze artykułem 870 Kodeksu kar głównych i poprawczych zastrzeżonéj.

§ 68.

Prowadzący fabrykę tabaczną bez patentu, jak równie zakładający ją w miejscu niedozwoloném, ulegnie konfiskacie

тому мѣстѣ, подвергается конфискаціи всѣхъ припасовъ и служащихъ къ тому снарядовъ, а сверхъ того, подлежитъ штрафу въ 300 руб. сер. и лишается навсегда права содержать фабрику. Тотъ, кто будетъ выдѣлывать табачные предметы на собственную надобность, кромѣ конфискаціи у него вышеозначенныхъ предметовъ, подвергается денежному взысканію въ 75 р.

§ 69.

Если у лицъ, неимѣющихъ права на содержаніе табачной фабрики, или незанимающихся собственно изготовленіемъ и продажею машинъ и инструментовъ, открыты будутъ инструменты и снаряды, служащіе для приготовленія табаку и сигаръ, то снаряды сіи конфискуются, а съ владѣльца взыскивается вдвое противъ цѣны, вырученной за проданные съ торговъ снаряды. Впрочемъ, если бы, кромѣ снарядовъ, открыты были какіе либо сырые табачные матеріалы или издѣлія, установленными бандеролями не обложенные, то взысканіе опредѣляется такое, какое установлено за фабрикацію безъ свидѣтельства.

§ 70.

За совершенное неведеніе или неисправное содержаніе книгъ о приходѣ и расходѣ табачныхъ предметовъ, взыскивается съ фабриканта и оптоваго торговца 15 р. с., а съ розничнаго дистрибутора—4 руб. 50 коп. сер:

§ 71.

За потерю, сокрытіе или непредъявленіе дистрибуторскихъ книгъ, фактуръ и другихъ свидѣтельствъ, по которымъ табачные матеріалы провозятся, провозитель, фабрикантъ и оптовой торговецъ подвергаются взысканію:

въ первый разъ 15 руб. сер.
во второй „ 30 „
въ третій „ 50 „

а въ четвертый теряютъ навсегда право на табачную торговлю или на содержаніе фабрики. Если дистрибуторская книга, фа-

wszystkich materyałów i przyrządów ku temu służących, a oprócz tego zapłaci kary rs. 300 i utraci na zawsze prawo do prowadzenia fabryki. Ktoby wyrabiał objekta tabaczne na własną potrzebę, oprócz utraty przedmiotów, jak wyżéj, podlegnie karze pieniężnéj rs. 75.

§ 69.

Jeżeli u osób niemających patentu na fabrykę tabaczną i nietrudniących się wyrabianiem machin lub instrumentów, będą wynalezione przyrządy służące do wyrabiania tytuniu, tabaki albo cygar, przyrządy te zostaną skonfiskowane, a posiadacz ich zapłaci tytułem kary podwójną wartość, jaka ze sprzedaży przez licytacyą tych narzędzi zebraną będzie. Wszelako, gdyby obok narzędzi wykryte były jakiekolwiek surowe materyały tabaczne, lub wyroby w przepisane banderole niezaopatrzone, kara wtenczas jak za fabrykacyą bez patentu będzie wymierzoną.

§ 70.

Za zupełne nieprowadzenie, lub nieporządne utrzymanie książek przychód i rozchód przedmiotów tabacznych wykazujących, wymierzaną będzie kara pieniężna: na fabrykanta i handlującego hurtowo—rs. 15, a na dystrybutora cząstkową przedaż wykonywającego — rs. 4 kop. 50.

§ 71.

Za zagubienie, ukrycie lub nieokazanie książek dystrybutorskich, faktur i innych świadectw, za któremi materyały tabaczne są prowadzone, przewożący, fabrykant i handlujący hurtowo podlegają karze pieniężnéj:

za pierwszym razem rs. 15;
za drugim „ „ 30;
za trzecim „ „ 50;

a na czwarty raz i prawo do handlu lub do fabryki tabacznéj na zawsze utracą. Za brak także dowodu będzie uwa-

ктура или другое свидѣтельство будутъ заключать въ себѣ несогласное съ привозимымъ транспортомъ количество табачнаго матеріала, то несогласность эта признается неимѣніемъ на транспортъ доказательства и подлежитъ взысканію.

§ 72.

Фабриканты и торговцы во всѣхъ случаяхъ отвѣтствуютъ за своихъ людей, хотя бы они и не принимали участія въ ихъ проступкахъ, а только уличались въ слабомъ за ними надзорѣ. Участники же подвергаются взысканіямъ, смотря по роду вины.

§ 73.

Почтовые чиновники и служители, а равно чины желѣзной дороги, за несоблюденіе правилъ, предписываемыхъ въ настоящемъ Уставѣ о провозѣ табачныхъ предметовъ, подвергаются взысканіямъ, опредѣленнымъ въ Уложеніи о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ за нарушеніе служебной обязанности, а развозчики и транспортныя конторы, уличенныя въ незаконномъ провозѣ табачныхъ матеріаловъ или издѣлій изъ оныхъ, признаются участниками въ противузаконныхъ дѣйствіяхъ.

§ 74.

Чиновники, которымъ ввѣрено храненіе бандеролей, за утрату оныхъ подвергаются взысканію двойной цѣны оныхъ.

§ 75.

Взысканія, опредѣленыя §§ 54, 55 и 56 настоящаго Устава, налагаются порядкомъ, предписаннымъ въ постановленіи Намѣстника 12 (24) Августа 1824 года (*). Проступки, за ко-

(*) *Порядокъ поступленія, указанный вышеозначеннымъ постановленіемъ, помѣщеннымъ въ Дневникѣ Законовъ въ томѣ 9-мъ, на стр. 44, производится обыкновеннымъ административнымъ путемъ и посему §§ 54, 55 и 56 настоящаго Устава, какъ не входящіе въ кругъ дѣйствій Судовъ, исключены.*

żane i karane, jeżeli książka dystrybutorska, faktura, lub inne świadectwo, będą obejmowały ilość materyału tabacznego niezgodną z transportem.

§ 72.

Fabrykanci i handlujący subsydyarnie odpowiadają za swoich ludzi, chociażby w ich przestępstwie nie wzięli udziału i jedynie o słaby nad niemi dozór byli przekonani. Uczestnicy zaś ulegają skutkom popełnionemu wykroczeniu właściwym.

§ 73.

Urzędnicy i oficyaliści pocztowi, tudzież urzędnicy i oficyaliści drogi żelaznéj, za niezachowanie przepisów niniejszéj Ustawy przy przewozie objektów tabacznych, ulegają odpowiedzialności Kodeksem kar gł. i pop. na uchybiających obowiązkom służby zagrożonéj, a furmani i towarzystwa transportowe, przekonane o przeprowadzanie niewylegitymowanych materyałów tabacznych lub wyrobów z onychże, za uczestników wykroczenia uważane będą.

§ 74.

Urzędnicy mający w swojém zachowaniu banderole, za ich utracenie, podwójną onych wartość zapłacić będą w obowiązku.

§ 75.

Kary i należności §§ 54, 55 i 56 niniejszéj Ustawy przepisane, zasądzone będą w drodze postanowieniem Namiestnika Królewskiego z d. 12 (24) Sierpnia 1824 r. wskazanéj (*).

(*) *Postępowanie powołaném postanowieniem, zamieszczoném w Dzienniku Praw Królestwa, tomie 9-ym na stronnicy 44, wskazane, odbywa się w drodze prostéj administracyjnéj; z tego powodu §§ 54, 55 i 56 niniejszéj Ustawy, jako niedotyczące Sądów, wypuszczone zostały.*

торые, сверхъ денежнаго взысканія, виновные подвергаются лишенію личныхъ правъ, будутъ разсматриваемы судебными мѣстами. Дѣла же о всѣхъ прочихъ проступкахъ рѣшаются въ Губернскихъ Правленіяхъ административнымъ порядкомъ, на сумму не свыше 50 рублей окончательно, а дѣла свыше этой суммы рѣшаются ими въ первой инстанціи.

§ 76.

Подвергнутые взысканію могутъ приносить апелляцію на послѣдовавшія въ первой инстанціи рѣшенія Губернскихъ Правленій въ Правительственную Коммисію Финансовъ, въ теченіе 30 дней со дня объявленія имъ рѣшеній; въ видѣ же милости, служитъ имъ право подавать апелляціи на окончательныя рѣшенія Губернскихъ Правленій въ Коммисію Финансовъ, а на рѣшенія 2 инстанціи, послѣдовавшія въ Коммисіи Финансовъ, въ Совѣтъ Управленія, также въ теченіе 30 дней. Прошеніе, поданное о прощеніи въ видѣ милости, не останавливаетъ принятыхъ мѣръ взысканія.

§ 77.

Опредѣляемыя на основаніи настоящаго Устава денежныя взысканія, по мѣрѣ доказанной надлежащимъ порядкомъ бѣдности виновнаго, могутъ быть замѣняемы на тюремное заключеніе, порядкомъ, указаннымъ въ § 91 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

§ 78.

Нижнихъ воинскихъ чиновъ, на дѣйствительной службѣ находящихся, въ случаѣ несостоятельности къ платежу опредѣленныхъ взысканій за нарушеніе настоящаго Устава, подвергать наказаніямъ по усмотрѣнію ихъ Начальства; а съ находящихся въ безсрочномъ отпуску, взысканія, которымъ они подверглись, производить изъ принадлежащей имъ собственности; когда же оной не окажется, то опредѣленное § 91 Уложенія о наказаніяхъ тюремное заключеніе замѣнять имъ на столько же дней общественной работы, какъ напримѣръ, при постройкѣ дорогъ посредствомъ шарварка и т. п.

Wykroczenia, za które, obok kar pieniężnych, zagrożoną jest utrata praw osobistych, przez Sądy karne będą wyrokowane. Wszelkie zaś inne ulegają rozpoznaniu Rządów Gubernialnych, przez decyzye administracyjne, a to do wysokości kary pieniężnéj rs. 50 ostatecznie, — a wyższéj podlegające karze — w I-éj instancyi.

§ 76.

Ukarani mogą się odwoływać w drodze rekursu od decyzyi Rządu Gubernialnego w I-éj instancyi wydanéj do Kommissyi Skarbu, w przeciągu dni 30 od daty zapublikowania zaskarżonéj decyzyi; w drodze zaś łaski służy im odwołanie się od decyzyj ostatecznych Rządu Gubernialnego do Kommissyi Skarbu, a od decyzyj w II-éj instancyi przez Kommissyą Skarbu wydanych, do Rady Administracyjnéj, także w terminie dni 30-tu. Odwołania w drodze łaski, egzekucyi wymierzanych kar nie wstrzymują.

§ 77.

Kary pieniężne za przestąpienie niniejszych przepisów zasądzane, o ile dla udowodnionego w kolei właściwéj ubóstwa strony ukaranéj, nie zostaną zapłacone, powinny być zamieniane na areszt, w porządku art. 91 Kodeksu kar głównych i poprawczych oznaczonym.

§ 78.

Wojskowi niższych stopni, w czynnéj służbie zostający, w razie niemożności zapłacenia kar za naruszenie obecnéj Ustawy zasądzonych, podlegają skarceniu według uznania swojéj zwierzchności; a od wojskowych niższych stopni, zostających na urlopie nieograniczonym, wymierzane kary należy odzyskiwać z ich mienia, lub gdyby go nie było, karę wieży art. 91 Kodeksu kar gł. i pop. przepisaną, zamienić im można na tyleż dni roboty dla użytku publicznego, jak np. przy budowie dróg szarwarkami dokonywanych i t. p.

§ 89.

Поступающій со взысканій и конфискацій доходъ обращается въ пользу Казны, изъ коего половина назначется доносчикамъ и открывателямъ злоупотребленій. Изъ взысканій и конфискацій, опредѣляемыхъ порядкомъ, предписаннымъ постановленіемъ Намѣстника 12 (24) Августа 1824 г. вычитается, кромѣ вознагражденія, слѣдующаго доносчикамъ и открывателямъ, соотвѣтственное вознагражденіе за производство слѣдствія.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Испр. должн. Министра Статсъ-Секретаря,
(подписано) *В. Платоновъ.*

№ 46.

Извлеченіе изъ Устава о сельскихъ Гминныхъ Судахъ.

(24 Мая 1860 г.)

На подлинномъ собственною
Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

въ Царскомъ Селѣ,
24 Мая 1860 г.

УСТАВЪ

О Сельскихъ Гминныхъ Судахъ въ Царствѣ Польскомъ.

КНИГА ЧЕТВЕРТАЯ.

Постановленія Судно-Полицейскія.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

Положенія общія.

I. *Кто отвѣчаетъ за проступки.*

590. Когда кто учинитъ проступокъ, то самъ за оный отвѣчаетъ и подвергается наказанію.

§ 79.

Dochód z kar i konfiskat należy do Skarbu, z którego połowa będzie przyznawana donosicielom i odkrywającym wykroczenia. Z kar i konfiskat zasądzonych w drodze postanowieniem Namiestnika z d. 12 (24) Sierpnia 1824 r. wskazanéj, prócz części delatorskiéj, potrąca się część za instrukcyą procesu należna.

Za zgodność:
Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie Towarzysz Ministra, (podpisano) *W. Płatonow.*

№ 46.

Wyciąg z Ustawy o Sądach Gminnych Wiejskich.

(d. 24 Maja 1860 r.)

Na oryginale własną Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.“

w Carskiém Siele,
d. 24 Maja 1860 roku.

USTAWA

o Sądach Gminnych Wiejskich w Królestwie Polskiém.

KSIĘGA CZWARTA.

PRAWO POLICYJNO-KARNE.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zasady ogólne.

I. Kto odpowiada za wykroczenia.

590. Kiedy kto w czém zawini, sam za to będzie odpowiadał i karę poniesie.

591. Слуга не можетъ отговариваться тѣмъ, что ему господинъ приказалъ обидѣть кого либо; а если бы было доказано, что господинъ далъ ему подобное приказаніе, тогда они оба подвергаются наказанію.

592. Ежели провинится малолѣтній, не достигшій 14 лѣтъ, и состоящій при родителяхъ или при опекунѣ, то Судъ отдаетъ его, для наказанія, родителямъ или опекуну.

593. Когда проступкомъ причиненъ кому либо вредъ или убытокъ, то виновный обязанъ вознаградить обиженнаго.

594. Если окажется (ст. 591), что господинъ велѣлъ слугѣ кого либо обидѣть, и при семъ слуга причинилъ вредъ; то господинъ долженъ вознаградить за оный.

За вредъ, причиненный виною малолѣтняго, отвѣчаютъ его родители или опекуны.

595. Ежели въ продолженіе трехъ мѣсяцевъ со времени учиненія одного изъ проступковъ, въ семъ Уставѣ означенныхъ, гминный Судъ не получитъ о томъ ни жалобы, ни донесенія; то, по истеченіи сего срока, они уже не принимаются, и вина преступника не преслѣдуется.

Обиженный можетъ однакожъ, и по истеченіи сего времени, требовать вознагражденія за вредъ и убытки.

596. Когда проступокъ такого рода, что оный, на основаніи сего Устава, подлежитъ разсмотрѣнію Суда не иначе, какъ по жалобѣ обиженнаго; то, буде стороны примирились, дѣло прекращается и не можетъ быть возобновляемо въ послѣдствіи. Если же примиреніе состоялось по постановленіи приговора, то виновный освобождается отъ наказанія.

II. *О полицейскихъ наказаніяхъ и о примѣненіи оныхъ.*

597. Гминный Судъ, согласно правиламъ ст. 126 сего Устава, въ правѣ подвергать виновныхъ замѣчанію или выговору въ присутствіи Суда, или денежному взысканію не болѣе 10 руб. сер., или аресту не болѣе 7 дней, или наказанію розгами не болѣе 20 ударовъ, или отдачѣ въ домъ работный.

598. Замѣчаніемъ называется предостереженіе, сдѣлан-

591. Sługa nie może się wymawiać, że mu pan kazał kogo skrzywdzić; a gdyby było dowiedzione, że pan dał mu taki rozkaz, wówczas i pan i sługa będą karani.

592. Jeżeli zawini małoletni, niemający jeszcze lat czternastu wieku, zostający przy rodzicach lub opiekunie, Sąd skarcenie jego pozostawi rodzicom lub opiekunowi.

593. Jeżeli w skutku wykroczenia poniósł kto szkodę jaką lub stratę, winny obowiązany jest ją wynagrodzić.

594. Jeżeli okaże się (art. 591), że pan kazał słudze skrzywdzić kogo, w tym razie szkodę przez sługę zrządzoną pan wynagrodzi.

Za szkodę z winy małoletniego wynikłą, odpowiadają jego rodzice albo opiekun.

595. Jeżeli w przeciągu trzech miesięcy, od dnia w którym spełnione zostało jakie wykroczenie, nikt o to do Sądu gminnego nie skarżył się, ani mu o tém nie doniósł; to już potém ani skarga, ani doniesienie przyjęte nie będą, i wina sprawcy nie będzie dochodzoną.

Poszkodowany jednak ma prawo, nawet po upływie tego czasu, żądać wynagrodzenia za poniesione szkody i straty.

596. Jeżeli wykroczenie jest tego rodzaju, że podług niniejszéj Ustawy, Sąd nie inaczéj może je rozpoznać, jak tylko na skargę pokrzywdzonego; natenczas, gdyby się strony pogodziły, sprawa się umarza i nie może już być wznowioną. Gdyby zaś zgoda nastąpiła po wyroku, winny wolny będzie od kary.

II. *O karach policyjnych i sposobie ich wymierzania.*

597. Na mocy art. 126 Ustawy niniejszéj, Sąd gminny mocen jest winnego skazać na napomnienie lub naganę w obec Sądu, albo na karę pieniężną do dziesięciu rubli, albo na areszt do siedmiu dni, albo na chłostę do razów dwudziestu, albo na oddanie do domu przytułku i pracy.

598. Napomnieniem zowie się przestroga, udzielona winnemu przez Sędziego, albo z jego rozkazu przez Sołtysa,

ное кому либо Судьею, или, по его приказанію, Солтысомъ, чтобы онъ прекратилъ свои поступки, или чтобы онъ впредь избѣгалъ оныхъ, подъ страхомъ наказанія.

599. Замѣчаніе дѣлается самому провинившемуся, а не чрезъ родственниковъ, слугъ или приближенныхъ.

600. Выговоръ въ присутствіи Суда дѣлается Судьею въ присутствіи Засѣдателей и Солтыса, буде онъ находится на лицо, въ приличныхъ выраженіяхъ.

601. Замѣчанія и выговоры дѣлаются однимъ только жителямъ гмины, которые Суду извѣстны по своей честности и смиренію, и которые неумышленно въ первый разъ совершили какой нибудь маловажный проступокъ, влекующій за собою, по сему Уставу, денежное взысканіе.

602. Денежныя взысканія, назначаемыя гминнымъ Судомъ на основаніи сего Устава, поступаютъ въ пользу гминнаго фундуша.

603. Ежели гминный Судъ подвергнетъ кого либо аресту; то Судья приказываетъ посадить его въ назначенное для сего мѣсто заключенія (ст. 49—52), не дозволяя ни связывать его, ни забивать въ колодки или кандалы.

604. Находящійся подъ арестомъ можетъ получать не болѣе, какъ одну горячую пищу, хлѣбъ и воду. Но когда Судъ признаетъ нужнымъ усилить сіе наказаніе, то можетъ постановить, чтобы виновный получалъ одинъ только хлѣбъ и воду. Ни въ какомъ случаѣ однакожъ сіе усиленіе ареста не можетъ продолжаться болѣе двухъ дней сряду.

605. Ежели у арестанта нѣтъ собственной пищи, то Судья приказываетъ кормить его на счетъ гминной казны.

606. Къ тѣлесному наказанію должно употреблять розги, какъ для мужчинъ, такъ и для женщинъ. Сіе наказаніе исполняется всегда въ запертомъ мѣстѣ, гдѣ нѣтъ постороннихъ людей.

607. Приговаривая къ тѣлесному наказанію, Судъ долженъ обращать вниманіе на здоровье виновнаго, чтобы наказаніе не было для него вредно. Беременныя женщины ни въ какомъ случаѣ не наказываются тѣлесно.

ażeby zaniechał swych wykroczeń, albo ich na przyszłość unikał pod karą.

599. Napomnienie dawać należy winnemu osobiście, a nie przez jego krewnych, służących albo domowników.

600. Naganę w obec Sądu udziela Sędzia, w przytomności Ławników sądowych i Sołtysa, jeżeli jest obecnym, używając wyrażeń przyzwoitych.

601. Napomnienia i nagany udzielane będą tylko mieszkańcom gminy, znanym Sądowi ze swéj uczciwości i spokojności, którzy poraz pierwszy, i to nierozmyślnie, popełnili małoznaczące wykroczenie, za które na winnego według niniejszéj Ustawy, może być wymierzona kara pieniężna.

602. Kary pieniężne, wymierzane przez Sąd gminny na zasadzie przepisów niniejszéj Ustawy, idą na korzyść funduszu gminnego.

603. Jeżeli Sąd gminny skaże kogo na areszt, Sędzia każe osadzić skazanego w izbie na ten cel urządzonéj (artykuł 49—52), ale go ani wiązać, ani okować w kajdany lub dyby nie dozwoli.

604. Osadzony w areszcie może dostawać jednę tylko ciepłą strawę, chleb i wodę. Lecz gdy Sąd uzna za potrzebne zaostrzyć karę, może postanowić, aby skazany dostawał tylko chleb i wodę. Zaostrzenie takie aresztu nigdy nie może trwać dłużéj jak dni dwa.

605. Jeżeli skazany na areszt, nie ma funduszu własnego na wyżywienie się; Sędzia każe go żywić z funduszu gminnego.

606. Kara cielesna, tak na mężczyznach, jak i na kobietach, wykonywa się rózgami. Kara ta odbywa się zawsze w miejscu zamkniętém, gdzie nie ma osób obcych.

607. Skazując na karę cielesną, Sąd winien zwrócić uwagę na stan zdrowia winnego, ażeby mu kara nie szkodziła. Kobiety ciężarne w żadnym przypadku nie podlegają karze cielesnéj.

608. Тѣлесному наказанію въ особенности подвергаются строптивые и сварливые люди, лѣнтяи и, наконецъ всѣ тѣ, которые не изъяты отъ тѣлеснаго наказанія, по бѣдности же своей не могутъ быть подвергаемы денежному взысканію или аресту.

609. Лица, изъятыя отъ тѣлесныхъ наказаній, исчисляются въ особомъ приложеніи къ Уложенію о наказаніяхъ (см. приложеніе къ сей статьѣ).

610. Приговоренный къ отдачѣ въ домъ работный препровождается въ сей домъ, буде оный имѣется. Когда же такого дома не имѣется, или въ ономъ нѣтъ помѣщенія, то онъ передается мѣстной полиціи, для употребленія его, въ продолженіе опредѣленнаго Судомъ времени, къ общественнымъ работамъ, за обыкновенное въ его пользу вознагражденіе.

611. Обязанность полиціи, въ случаѣ, въ предшедшей статьѣ указанномъ, состоитъ въ томъ, чтобы виновнаго заставить работать.

612. Ежели за какой либо проступокъ наказаніе положено опредѣлительно, т. е. когда въ законѣ сказано: что виновный заплатитъ 30 коп. или будетъ наказанъ 5 ударами и т. п.; то Судъ не можетъ ни увеличить, ни уменьшить сей мѣры наказанія.

613. Когда въ законѣ означена только высшая мѣра наказанія, которому можетъ быть подвергнутъ виновный, т. е. ежели сказано, что виновный подвергается денежному взысканію до 3 рублей или аресту до 3 дней, и т. п.; то гминный Судъ можетъ опредѣлить меньшую мѣру сихъ наказаній, смотря по свойству дѣяній и по уменьшающимъ вину обстоятельствамъ; но ни въ какомъ случаѣ не долженъ назначать:

денежнаго взысканія, менѣе 15 коп.;
ареста, менѣе сутокъ;
наказанія розгами, менѣе 3 ударовъ.

614. Если бы въ законѣ означена была высшая и низшая мѣра взысканія, напримѣръ отъ 15 коп. до 1 руб. 50 коп., и проч.; то Судъ можетъ назначить одно изъ среднихъ

608. Chłostą karani będą szczególniéj ludzie gwałtowni i kłótliwi, próżniacy i wreszcie ci, którzy, nie będąc wyłączonemi od kar cielesnych, nie mogą być z powodu ubóstwa swego na karę pieniężną lub na areszt skazani.

609. Osoby wyłączone od kar cielesnych, wymienione są w oddzielnym dodatku do Kodeksu karnego (patrz dodatek do niniejszego artykułu).

610. Skazany na oddanie do domu przytułku i pracy, odsyła się do tego domu, tam gdzie takowy jest urządzony. Tam zaś, gdzie takowego domu nie ma, albo nie ma w nim pomieszczenia, skazany oddany będzie miejscowéj policyi, dla używania go, przez czas, jaki Sąd zakreślił, do robót w gminie, za zwykłém na jego korzyść wynagrodzeniem.

611. W przypadku w poprzedzającym artykule przewidzianym, obowiązkiem jest policyi robotę winnemu wskazać i jéj dopilnować.

612. Jeżeli za jakie przewinienie prawo stanowi karę, któréj wysokość wyraźnie jest oznaczoną, to jest, jeżeli w prawie powiedziano, że winny zapłaci trzydzieści kopiejek, albo dostanie pięć razów chłosty i t. p., wówczas Sąd nie jest mocen kary téj powiększyć ani zmniejszyć.

613. Jeżeli w prawie oznaczona jest tylko najwyższa kara, na jaką winny może być skazany, to jest, jeżeli powiedziano, że winny skazany będzie na karę pieniężną do trzech rubli, albo na areszt do trzech dni i t. p., wówczas Sąd gminny, wedle rodzaju czynu i wedle okoliczności winę łagodzących, mocen jest tę karę niżéj naznaczyć, w żadnym jednak razie nie może naznaczać:

kary pieniężnéj mniejszéj jak 15 kop.;
aresztu mniéj jak dobę;
chłosty mniéj jak razów trzy.

614. Jeżeli w prawie oznaczone są wyższe i niższe kary, np. od piętnastu kopiejek do jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek i t. d., wówczas Sąd może wymierzyć jednę z kar

чиселъ, смотря по свойству дѣянія и обстоятельствамъ, увеличивающимъ, или уменьшающимъ вину.

615. Когда за одинъ проступокъ назначается нѣсколько родовъ наказаній, какъ-то: или выговоръ, или денежное взысканіе, или арестъ, и проч.; то выборъ рода наказанія предоставляется Суду, который въ семъ отношеніи соображается съ обстоятельствами, уменьшающими или увеличивающими вину, а также съ правилами, выше въ ст. 601, 607—609 означенными.

616. Во всѣхъ болѣе важныхъ случаяхъ, какъ напримѣръ въ случаѣ изобличенія кого либо въ проступкѣ противъ чужой собственности, Судъ, при выборѣ рода и мѣры наказанія, долженъ принять во вниманіе и обстоятельства, уменьшающія, или увеличивающія вину, и при первыхъ назначать болѣе легкіе, а при вторыхъ болѣе строгіе родъ и мѣру наказанія.

617. Къ обстоятельствамъ, уменьшающимъ вину, принадлежатъ:

a) малолѣтство виновнаго;
b) безукоризненное прежде сего поведеніе;
c) крайняя бѣдность и недостатокъ средствъ содержанія;
d) маловажный вредъ имъ причиненный, или добровольное вознагражденіе понесшаго вредъ лица;
e) добровольная явка предъ Судомъ и чистосердечное сознаніе въ винѣ.

618. Къ обстоятельствамъ, увеличивающимъ вину, принадлежатъ въ особенности:

a) дурное поведеніе виновнаго, пьянство и праздность;
b) вредъ болѣе значительный, котораго онъ не въ состояніи вознаградить;
c) учиненіе нѣсколькихъ проступковъ, или привлеченіе къ сему другихъ лицъ;
d) упорство и ложь при показаніяхъ предъ Судомъ;
e) нарушеніе довѣрія или должнаго уваженія къ своему господину.

pośrednich, wedle rodzaju czynu i wedle okoliczności winę zaostrzających lub łagodzących.

615. Gdy za jedno i toż samo wykroczenie oznaczono kilka rodzajów kar, jako to: albo naganę, albo karę pieniężną, albo areszt i t. d., to wybór rodzaju kary pozostawia się Sądowi, który w tym razie mieć będzie na względzie okoliczności winę łagodzące albo zaostrzające, tudzież prawidła wyżéj w art. 601 i 607—609 wskazane.

616. We wszystkich ważniejszych przypadkach, jak np. w razie wykroczenia przeciwko cudzéj własności, Sąd, przy wyborze rodzaju kary i oznaczeniu jéj wysokości, będzie miał na względzie okoliczności winę łagodzące lub zaostrzające, i gdy zachodzą pierwsze z nich, naznaczy karę lżejszą, a gdy zachodzą drugie, cięższą karę, co do rodzaju i wysokości.

617. Do okoliczności winę łagodzących należą:

a) małoletność obwinionego;
b) poprzednie nienaganne życie;
c) dokuczająca nędza i brak sposobu utrzymania życia;
d) mała przez niego zrządzona szkoda, albo dobrowolne wynagrodzenie poszkodowanym;
e) dobrowolne przed Sądem stawienie się i szczere przyznanie się do winy.

618. Do okoliczności winę zaostrzających należą mianowicie:

a) naganne prowadzenie się obwinionego, pijaństwo i próżniactwo;
b) wyrządzenie znaczniejszéj szkody, któréj wynagrodzić nie jest w możności;
c) popełnienie kilku wykroczeń lub uwiedzenie do tego innych;
d) uporne przed Sądem i kłamliwe tłomaczenie się;
e) naruszenie zaufania lub należnego uszanowania, zwłaszcza służącego względem pana.

619. Если кто въ непродолжительное время повторитъ тотъ самый проступокъ, за который былъ уже наказанъ, то Судъ въправѣ подвергнуть его строжайшему наказанію, но ни въ какомъ случаѣ не долженъ переходить той мѣры наказанія, какая за сей проступокъ въ настоящемъ Уставѣ опредѣлена.

Въ сихъ случаяхъ, смотря по обстоятельствамъ, гминный Судъ можетъ назначить арестъ, или даже тѣлесное наказаніе, хотя бы въ семъ Уставѣ назначалось за сіе денежное взысканіе.

Случаи, въ которыхъ виновный за повтореніе проступковъ долженъ быть приговоренъ къ наказанію уѣзднымъ Судомъ, исчислены ниже, при опредѣленіи сущности проступковъ.

620. Когда виновный приговоренъ Судомъ къ денежному взысканію или аресту, но, по его бѣдности, нельзя сихъ наказаній исполнить безъ вреда для его семейства; то, по просьбѣ его, Судъ можетъ замѣнить, какъ денежное взысканіе, такъ и арестъ наказаніемъ тѣлеснымъ. Въ такомъ случаѣ, денежное взысканіе до одного рубля замѣняется 3 ударами, а если денежное взысканіе выше рубля, то за каждый рубль, до 5 включительно, полагается также по три удара; начиная съ шестаго рубля, за каждый рубль полагается толькоо динъ ударъ; всего же—не болѣе 20 ударовъ.

Если же арестъ замѣняется тѣлеснымъ наказаніемъ, то за одинъ день считается три удара, а за три дня—десять ударовъ. Начиная съ четвертаго дня, назначается по два удара за одинъ день, а всего за 7 дней—не болѣе 20 ударовъ.

621. Въ случаяхъ, означенныхъ въ предшедшей 620 ст., для лицъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ, денежное взысканіе замѣняется арестомъ, полагая, вмѣсто взысканія не свыше одного рубля, одинъ день ареста; вмѣсто взысканія отъ одного до трехъ рублей, три дня; отъ трехъ до шести рублей, пять дней; а свыше шести, до десяти рублей, семь дней ареста.

619. Jeżeli kto, w niezbyt długim przeciągu czasu, powtórzył toż samo wykroczenie, za które już był karanym, Sąd mocen jest skazać go na najsurowszą karę, lecz w żadnym razie nie powinien przestąpić téj wysokości kary, jaka za to wykroczenie w Ustawie niniejszéj jest oznaczona.

W tych przypadkach Sąd gminny mocen jest, wedle okoliczności, skazać na areszt, a nawet na chłostę, chociażby za to wykroczenie tylko kara pieniężna w Ustawie niniejszéj była zagrożona.

Przypadki, w których winny za powtarzanie wykroczeń przez Sąd powiatowy karany być ma, wymienione będą niżéj przy wyszczególnieniu wykroczeń.

620. Gdyby kto był skazany na karę pieniężną lub areszt, a z powodu jego ubóstwa, kary te nie mogły być wykonane bez uszczerbku dla jego rodziny, natenczas, na jego prośbę, Sąd może zamienić, tak karę pieniężną jak areszt, na karę cielesną. W takim razie, kara pieniężna do jednego rubla, zamienia się na trzy razy chłosty, a jeżeli kara pieniężna wyższą jest nad rubel, to za każdy rubel, aż do pięciu włącznie, liczy się po trzy razy chłosty; a począwszy od szóstego rubla, za każdy rubel liczy się tylko jeden raz; cała zaś kara cielesna nie może być wyższą nad dwadzieścia razów.

Jeżeli zaś areszt zamienia się na karę cielesną, to za każdy dzień liczy się po trzy razy chłosty, a za trzy dni—dziesięć razów. Począwszy od czwartego dnia, oznacza się po dwa razy chłosty za dzień, a za siedm dni, nie więcéj jak dwadzieścia razów.

621. W przypadkach wymienionych w poprzedzającym 620 artykule, dla osób wyjętych od kar cielesnych, kara pieniężna zamieniona będzie na areszt, licząc za karę nieprzenoszącą rubla, dzień jeden aresztu; za karę od jednego do trzech rubli — trzy dni; od trzech do sześciu rubli — pięć dni; a za karę wyżéj nad sześć, do dziesięciu rubli — siedm dni aresztu.

ГЛАВА ВТОРАЯ.

О проступкахъ, которые гминный Судъ имѣетъ право разсматривать и наказывать.

I. *О проступкахъ противъ гминнаго начальства.*

622. Совершаетъ проступокъ противъ гминнаго начальства:

кто во время засѣданій гминнаго Суда и въ самой присутственной комнатѣ окажетъ къ оному неуваженіе словомъ или дѣйствіемъ, или въ жалобѣ или въ другой бумагѣ помѣститъ оскорбительныя для Суда или его членовъ слова.

623. Кто въ судебной комнатѣ нанесетъ обиду какому либо частному лицу.

624. Кто оказываетъ ослушаніе или неповиновеніе стражамъ, поставленнымъ по распоряженію гминнаго начальства.

625. Кто оскорбитъ полицейскую стражу, или судебныхъ служителей, во время исполненія ими обязанностей службы.

626. Кто сорветъ или истребитъ выставленныя публично мѣстнымъ начальствомъ объявленія.

627. Кто уничтожитъ предостерегательные знаки, поставленные начальствомъ, съ какого бы ни было цѣлью.

628. Кто, узнавъ у кого либо свою вещь или имѣя на немъ долгъ, и когда тотъ не хочетъ возвратить сей вещи или отдать долга, вмѣсто того, чтобы жаловаться Суду, самовольно возметъ себѣ ту же самую, или другую вещь.

629. За проступки противъ гминнаго начальства виновный подвергается:

или выговору;
или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;
или аресту до 3 дней.

II. *О нарушеніи общественнаго спокойствія.*

630. Нарушаетъ общественное спокойствіе:

ROZDZIAŁ II.

O wykroczeniach, jakie Sąd gminny rozpoznawać i karać może.

I. O wykroczeniach przeciw władzy gminnéj.

622. Wykracza przeciw władzy gminnéj:

kto w czasie posiedzeń Sądu gminnego i w saméj izbie sądowéj okaże Sądowi lekceważenie słowem lub uczynkiem, albo téż w skardze lub inném piśmie użyje słów obrażających Sąd lub Członków Sądu.

623. Kto w izbie sądowéj zelży jakąkolwiek prywatną osobę.

624. Kto okaże nieposłuszeństwo albo nieuległość straży postawionéj z rozkazu zwierzchności gminnéj.

625. Kto zelży straż policyjną albo sługi sądowe, w czasie gdy sprawują swój obowiązek.

626. Kto odedrze lub zniszczy obwieszczenie, dla powszechnéj wiadomości przez miejscową zwierzchność wystawione.

627. Kto zniszczy znaki ostrzeżénia, przez miejscową zwierzchność z jakiéjkolwiek przyczyny wystawione.

628. Kto poznawszy u kogo rzecz swoję, albo mając u kogo dług, gdy ten nie chce mu zwrócić téj rzeczy albo oddać długu, zamiast pójść ze skargą do Sądu, weźmie sobie samowolnie tę samą rzecz, albo inną.

629. Za wykroczenia przeciw władzy gminnéj, winny skazany będzie:

albo na naganę;
albo na karę pieniężną do 1 r. s. 50 kop.;
albo na areszt do trzech dni.

II. O naruszeniu spokojności publicznéj.

630. Narusza spokojność publiczną:

кто дерется на улицѣ, на площади или въ другомъ публичномъ мѣстѣ.

631. Кто, по шалости, ударитъ въ набатъ, или другимъ какимъ либо образомъ произведетъ тревогу, и симъ хотя лишь мгновенно, нарушитъ общественное спокойствіе.

632. Кто, во время общенародныхъ увеселеній, въ томъ самомъ мѣстѣ, или по близости, подыметъ крикъ, шумъ, или другимъ какимъ либо неприличнымъ дѣйствіемъ будетъ мѣшать увеселенію.

633. Кто вчинаетъ ссоры или драку на ярмаркахъ, рынкахъ, въ питейныхъ домахъ, трактирахъ или корчмахъ.

634. Виновные въ нарушеніи общественнаго спокойствія подвергаются:

или денежному взысканію отъ 1 до 6 руб.;
или аресту отъ 1 до 7 дней.

III. *О праздношатающихся и нищихъ.*

635. Кто не имѣетъ опредѣленнаго жилища и способовъ къ пропитанію, и не занимается никакимъ ремесломъ, или дозволеннымъ промысломъ, или не нанимается на работу или въ услуженіе, тотъ признается праздношатающимся и за сіе подвергается:

или аресту отъ 1 до 3 дней;
или наказанію розгами отъ 1 до 10 ударовъ.

636. За повтореніе того же самаго проступка виновный подвергается:

отдачѣ въ домъ работный на время отъ 3 недѣль до 3 мѣсяцевъ.

Когда же кто, послѣ двукратного наказанія, снова уличенъ будетъ въ праздности, то приговаривается:

къ отдачѣ въ домъ работный отъ 3 мѣсяцевъ до одного года.

Во всякомъ случаѣ, если виновный не происходитъ изъ той гмины, въ которой онъ за праздность подвергался наказанію то, при увольненіи его изъ работнаго дома, онъ препро-

kto bije się na ulicy, placu lub inném publiczném miejscu.

631. Kto przez swawolę lub lekkomyślność na gwałt zadzwoni, albo w inny sposób trwogę wznieci, i przez to, choćby na chwilę, spokojność publiczną zakłóci.

632. Kto w czasie jakiéj publicznéj zabawy, w tém samém miejscu, albo w pobliżu, wszczyna hałasy, krzyki, lub innym nieprzyzwoitym postępkiem zabawie przeszkadza.

633. Kto wszczyna zwady albo bitwę na jarmarkach, targach, w szynkowniach, traktyerniach lub karczmach.

634. Za wykroczenie przeciwko spokojności publicznéj, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną od jednego do sześciu r. sr.;
albo na areszt od jednego do siedmiu dni.

III. O włóczęgach i żebrakach.

635. Kto nie ma stałego zamieszkania i sposobu do życia, i żadném rzemiosłem ani dozwoloném zarobkowaniem nie trudni się, ani się do robót lub służby nie najmuje, uważa się za włóczęgę, i za to skazany będzie:

albo na areszt od jednego do trzech dni;
albo na chłostę od trzech do dziesięciu razów.

636. Za powtórzenie tego samego wykroczenia, winny skazany zostanie:

do domu przytułku i pracy na czas od trzech tygodni do trzech miesięcy.

Jeżeli zaś kto, po dwukrotném ukaraniu, znowu będzie przekonany o włóczęgostwo, skazany będzie:

do domu przytułku i pracy na czas od trzech miesięcy do roku.

W każdym razie, jeżeli skazany nie pochodzi z téj gminy, w któréj karę wycierpiał, po uwolnieniu go z domu przytułku i pracy, odesłany będzie do miejsca urodzenia

вождается въ мѣсто своего рожденія и передается мѣстной полиціи, которая должна озаботиться указаніемъ ему средствъ содержанія на будущее время.

637. Наказаніямъ, въ предшедшихъ статьяхъ означеннымъ, подвергаются также просящіе милостыни, если они будутъ задержаны въ такихъ мѣстахъ, гдѣ находятся публичныя заведенія для бѣдныхъ, или же, хотя тамъ и нѣтъ сихъ установленій, но окажутся здоровыми и способными къ работѣ или будутъ просить милостыни не по особенному, въ совершенную бѣдность ввергнувшему ихъ несчастію, а по лѣни и прывычкѣ къ праздности.

IV. *О нарушеніи личной безопасности.*

638. Нарушаетъ личную безопасность:

кто неосторожно оставляетъ заряженное оружіе дома, въ дорогѣ или другомъ мѣстѣ.

639. Кто легкомысленно или своевольно, не убѣдившись, что ружье незаряжено, къ кого либо прицѣливается или спускаетъ курокъ, или же въ мѣстахъ, въ коихъ могутъ находиться люди, стрѣляетъ, хотя бы и не произошло отъ сего никакого вреда.

640. Кто въ мѣстахъ, гдѣ могутъ находиться люди, неосторожно бросаетъ камни или другія вещи, могущія причинить кому либо вредъ.

641. Кто изъ оконъ или дверей, обращенныхъ на улицу или на другое посѣщаемое людьми мѣсто, выбрасываетъ соръ, выливаетъ помои или другія нечистоты.

642. Кто держитъ безъ дозволенія начальства дикихъ и опасныхъ звѣрей.

643. Кто держитъ злыхъ собакъ или другихъ домашнихъ животныхъ и не заботится о томъ, чтобы они никому не могли сдѣлать вреда.

644. Кто злыхъ домашнихъ животныхъ на другаго гонитъ, дразнитъ, или отъ ихъ нападенія не защищаетъ.

645. Кто при производствѣ какихъ либо построекъ, при

i oddany miejscowéj policyi, która winna obmyśléć dla niego środki utrzymania się na przyszłość.

637. Karom w poprzednich artykułach oznaczonym, ulegną również żebracy, jeżeli będą zatrzymani w takiém miejscu, gdzie się publiczne zakłady dla ubogich znajdują, albo nawet, choćby w tém miejscu nie było takich zakładów, jeżeli się zdrowemi i zdolnemi do pracy okażą, albo téż tacy, którzy, nie będąc przez szczególne nieszczęście do zupełnego ubóstwa przywiedzionemi, jedynie z lenistwa i nałogu do próżniactwa żebractwem się trudnią.

IV. O naruszeniu bezpieczeństwa osób.

638. Narusza bezpieczeństwo osób:

kto broń nabitą, w domu, podróży lub gdziekolwiek nieostrożnie zostawia.

639. Kto nie przekonawszy się, że broń nie jest nabita, przez lekkomyślność lub swawolę ku drugiemu mierzy, lub kurek spuszcza, albo kto w miejscach, gdzie ludzie znajdować się mogą, strzela, choćby żadnéj nikomu szkody nie zrobił.

640. Kto w miejscach przez ludzi uczęszczanych, nieostrożnie rzuca kamienie lub inne rzeczy, mogące komu szkodę zrobić.

641. Kto z okien lub drzwi, na ulicę lub na inne miejsce przez ludzi uczęszczane, śmiecie wyrzuca, albo pomyje lub inne jakie nieczystości wylewa.

642. Kto bez pozwolenia zwierzchności, dzikie i niebezpieczne zwierzęta trzyma.

643. Kto trzyma złośliwe psy lub inne domowe zwierzęta, i nie zabezpieczy ich tak, aby nikomu szkody nie czyniły.

644. Kto złośliwe domowe zwierzęta na drugiego drażni i podszczuwa, albo opadniętego od nich nie broni.

645. Kto przy jakiéj budowie, kopaniu lub naprawie

копаніи или починкѣ колодцевъ, или же на утесистыхъ берегахъ прудовъ, рѣкъ и озеръ, въ такомъ мѣстѣ, которое служитъ сообщеніемъ, не поставитъ предостерегательныхъ о томъ знаковъ или перилъ.

646. Кто поставитъ въ посѣщаемомъ людьми мѣстѣ самострѣлы, тенета, капканы или другія орудія для ловли звѣрей, или выроетъ яму вблизи усадьбъ или дорогъ и не поставитъ предостерегательнаго знака.

647. Кто на улицахъ, площадяхъ, мостахъ и вообще посѣщаемыхъ мѣстахъ, непомѣрно скоро ѣздитъ верхомъ или упряжкою.

648. Кто въѣзжаетъ верхомъ или упряжкою на мѣста, предназначенныя для пѣшеходовъ.

649. Кто, отдавая въ наемъ кому либо лошадей для ѣзды, высылаетъ съ ними малолѣтняго или неопытнаго человѣка.

650. Кто ввѣряетъ кому либо пугливыхъ лошадей, не предваривъ его о томъ.

651. Кто оставляетъ запряженныхъ лошадей безъ надзора, или не привяжетъ ихъ такъ, чтобы онѣ не могли тронуться съ мѣста.

652. Кто неосторожно возитъ дрова или другія тяжести, такъ, что они легко могутъ свалиться и причинить кому либо вредъ.

653. Кто неосторожно складываетъ дрова, камни и тому подобные предметы, такъ, что они легко могутъ осыпаться.

654. Кто не подпираетъ разрушающагося забора.

655. Кто, безъ достаточнаго подкрѣпленія, ставитъ на окнахъ, выходящихъ на улицу, или другія посѣщаемыя людьми мѣста, клѣтки, горшки и т. п. вещи, или у кого не прикрѣплены надлежащимъ образомъ вывѣски или другіе знаки или ставни; кто изъ нижняго этажа, отпирая ставни, неосторожно выталкиваетъ ихъ изнутри, или оставляетъ ихъ торчащими.

656. Кто оставляетъ незапертыми погреба, выходящіе на улицу.

657. Кто не поставитъ ночью фонаря въ такомъ мѣстѣ,

studni, albo na spadzistych brzegach stawów, rzek lub jezior, w miejscu do przechodu albo przejazdu służącém, znaków ostrzeżenia albo poręczy nie postawi.

646. Kto w miejscach przez ludzi uczęszczanych, zastawi samostrzały, sieci, samołówki lub inne narzędzia do łowienia zwierząt; albo dół wykopie w pobliżu osad lub dróg i znaku ostrzeżenia nie postawi.

647. Kto na ulicach, placach, mostach i w ogóle w miejscach przez ludzi uczęszczanych, zbyt prędko jeździ, konno lub zaprzęgiem.

648. Kto konno lub zaprzęgiem na miejsce przeznaczone dla pieszych wjeżdża.

649. Kto najmując komu konie do jazdy, wysyła z niemi dziecko albo nieumiejętnego człowieka.

650. Kto powierza komu konie lękliwe, nie ostrzegłszy o tém.

651. Kto konie w zaprzęgu bez dozoru pozostawia, albo nie przywiąże tak, żeby ruszyć nie mogły.

652. Kto drzewo lub inne jakie ciężary nieostrożnie wozi, tak, że łatwo spaść mogą, a przez to kogo uszkodzić.

653. Kto drzewo, kamienie i tym podobne przedmioty nieostrożnie składa, tak, że łatwo usunąć się mogą.

654. Kto parkanu upadkiem grożącego nie podpiera.

655. Kto, bez dobrego przymocowania, klatki, doniczki i tym podobne rzeczy, wystawia na okna wychodzące na ulicę lub inne miejsca przez ludzi uczęszczane, albo też szyldy, lub inne znaki, lub okiennice, nie dość mocno ma przytwierdzone; kto okiennice na dole, ze środka gwałtownie wypychając, otwiéra, albo je pozostawia sterczące na chodniki.

656. Kto piwnice na ulice wychodzące, zostawia otwarte.

657. Kto w porze nocnéj nie postawi latarni, w miejscu,

гдѣ, для исправленія мостовой, для стока воды, или другой надобности, земля разрыта, и проѣздъ или переходъ прекращенъ или затрудненъ.

658. Кто на посѣщаемыхъ людьми мѣстахъ оставляетъ на ночь возы, дрова, товары и другіе предметы, и не ставитъ при нихъ фонаря.

659 Кто вынимаетъ или истребляетъ, портитъ или перемѣняетъ предостерегательные знаки.

660. Кто купается, или катается, ходитъ либо ѣздитъ по льду, въ запрещенное начальствомъ время, или въ запрещенномъ мѣстѣ.

661. За нарушеніе правилъ, ограждающихъ личную безопасность, виновный подвергается:

замѣчанію;
или выговору въ присутствіи Суда;
или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;
или аресту до 3 дней.

V. *О проступкахъ противъ торговой честности.*

662. Виновнымъ въ проступкѣ противъ торговой честности считается:

кто употребляетъ неклейменные, хотя и вѣрные, мѣры и вѣсы.

663. Кто продаетъ напитки въ стеклянныхъ сосудахъ, неклейменныхъ или несодержащихъ узаконенной мѣры.

664. Кто дозволяетъ себѣ обмѣръ или обвѣсъ.

665. Кто продаетъ мясо, хлѣбъ, или другіе припасы, выше установленной таксы.

666. За проступки противъ торговой честности, виновный подвергается:

или денежному взысканію, въ городахъ до 10 рублей, въ селеніяхъ до 5 рублей;
или аресту до 7 дней.

gdzie dla naprawy bruków lub ścieków, albo w innym celu, ziemię rozkopał, i przez to przejazd lub przejście są przerwane lub utrudnione.

658. Kto w miejscach przez ludzi uczęszczanych, wozy, drzewo, towary lub inne przedmioty na noc zostawia i latarni tam nie postawi.

659. Kto znaki ostrzeżenia zdejmuje, niszczy, psuje albo przemienia.

660. Kto w takiém miejscu lub w takim czasie, w którym to z rozporządzenia zwierzchności miejscowéj jest zabronione, kąpie się, albo po lodzie chodzi, jeździ, albo ślizga się.

661. Za naruszenie bezpieczeństwa osób, winny skazany będzie:

albo na napomnienie;
albo na naganę w obec Sądu;
albo na karę pieniężną do jednego r. s. pięćdziesięciu kopiejek;
albo na areszt do trzech dni.

V. *O wykroczeniach przeciw rzetelności w handlu.*

662. Wykracza przeciw rzetelności w handlu:

kto używa miar i wag cechą urzędową nieopatrzonych, chociażby te miary i wagi były rzetelne.

663. Kto przedaje trunki w naczyniach szklanych, miary nietrzymających albo cechą urzędową nieopatrzonych.

664. Kto kogo krzywdzi na mierze lub wadze.

665. Kto przedaje wyżéj nad taksę chleb albo inną żywność, na którą ustanowiona jest taksa.

666. Za wykroczenie przeciw rzetelności w handlu, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną, w miastach do dziesięciu r. s., a we wsiach do pięciu r. s.;
albo na areszt do siedmiu dni.

Невѣрныя или неклейменныя мѣры, вѣсы и сосуды конфискуются въ пользу мѣстныхъ богоугодныхъ заведеній, или же, по усмотрѣнію Суда, должны быть уничтожены.

667. Кто два раза былъ наказываемъ гминнымъ Судомъ за совершеніе проступка противъ торговой честности, тотъ за совершеніе онаго въ третій разъ наказывается по приговору Суда уѣзднаго, на основаніи правилъ Уложенія о наказаніяхъ.

VI. *О проступкахъ по торговлѣ съѣстными припасами.*

668. Совершаетъ проступокъ по торговлѣ съѣстными припасами:

кто продаетъ испорченное мясо или рыбу, ядовитые грибы, неспѣлые плоды и другіе вредные для здоровья предметы.

669. Кто продаетъ сырое, или приготовленное уже въ пищу мясо, происходящее отъ животныхъ, по установленному порядку неосмотрѣнныхъ.

670. Кто продаетъ мясо отъ больнаго или падшаго скота или птицъ.

671. Кто неопрятно содержитъ выставленные для продажи жизненные припасы.

672. Кто, продавая удобоокисающіе напитки, держитъ ихъ въ мѣдныхъ или снабженныхъ мѣдными кранами сосудахъ.

673. Кто надуваетъ мясо, для лучшаго вида.

674. Кто раньше назначеннаго времени покупаетъ гуртомъ на рынкѣ жизненные припасы.

675. Продавцы, покупающіе жизненные припасы въ мѣстахъ, не назначенныхъ для торговли, или выходящіе для сего за городъ, или задерживающіе доставщиковъ.

676. За проступки по торговлѣ съѣстными припасами виновные подвергаются:

или денежному взысканію отъ 50 коп. до 5 руб. сер., или аресту отъ 1 до 3 дней.

Nierzetelne albo cechą nieopatrzone miary, wagi i naczynia, będą zabrane na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych, albo też, wedle uznania Sądu, zniszczone być winny.

667. Ktoby dwa razy przez Sąd gminny za wykroczenie przeciw rzetelności w handlu karany, popełnił je trzeci raz, sądzony będzie przez Sąd powiatowy, stosownie do Kodeksu karnego.

VI. O wykroczeniach w handlu żywnością.

668. W handlu żywnością popełnia wykroczenie:

kto przedaje zepsute mięso lub ryby, grzyby szkodliwe, niedojrzałe owoce, i inne zdrowiu szkodliwe przedmioty.

669. Kto przedaje mięso surowe, albo już na pokarm przygotowane, pochodzące z bydląt, wedle przepisanego porządku nieobejrzanych.

670. Kto mięso z bydląt chorych lub zdechłych, albo takież ptastwo sprzedaje.

671. Kto żywności na handel wystawionéj w należytéj czystości nie utrzymuje.

672. Kto przedając napoje łatwo kwaśnieniu ulegające, trzyma je w naczyniach miedzianych, albo miedzianemi kurkami opatrzonych.

673. Kto mięso dla lepszego pozoru nadyma.

674. Kto przed czasem na to przeznaczonym, skupuje na targu ryczałtem przedmioty żywności.

675. Przekupnie, którzy skupują przedmioty żywności w miejscach na targ nieprzeznaczonych, albo wychodzą po nie za miasto, lub też przyjeżdżających na ulicy zatrzymują.

676. Za wykroczenie w handlu żywnością, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną od pięćdziesięciu kopiejek do pięciu rub. sr.;

albo na areszt od jednego do trzech dni.

Кромѣ того нечистые и испорченные предметы конфискуются и истребляются, тѣ же, которые для употребленія годны, продаются въ пользу мѣстныхъ богоугодныхъ заведній.

677. Кто два раза былъ наказанъ гминнымъ Судомъ за совершеніе проступка по торговлѣ съѣстными припасами, тотъ, за совершеніе онаго въ третій разъ, наказывается уѣзднымъ Судомъ, на основаніи Уложенія о наказаніяхъ.

VII. *Объ истребленіи дичи и о запрещенной охотѣ.*

678. Истребляетъ дичь:
кто стрѣляетъ или ловитъ звѣрей въ запрещенное время, за исключеніемъ хищныхъ звѣрей и птицъ.

679. Кто истребляетъ гнѣзда съ яйцами и птенцами разныхъ птицъ, кромѣ хищныхъ, или подбираетъ яйца.

680. Кто ловитъ или убиваетъ такихъ животныхъ или птицъ, которыхъ убивать общими или особенными мѣстными распоряженіями запрещается.

681. Кто продаетъ дичь въ запрещенное для охоты время.

682. Кто, для облегченія себѣ ловли рыбы, бросаетъ въ воду вредные для нихъ предметы.

683. За истребленіе дичи и рыбы, виновный подвергается денежному взысканію отъ 1 до 6 рублей.

VIII. *О проступкахъ противъ нравственности.*

684. Совершаетъ проступокъ противъ нравственности:
кто, предаваясь пьянству, найденъ будетъ на дорогѣ, на улицѣ, или въ другомъ публичномъ мѣстѣ, пьянымъ до безпамятства.

685. Кто водитъ въ корчму или кабакъ своихъ или чужихъ дѣтей, безъ необходимой въ томъ надобности.

686. Кто склоняетъ или вовлекаетъ въ непотребство, къ безпутству, или сводничаетъ, буде не имѣлъ обязанности

Oprócz tego, przedmioty zepsute lub nieczyste będą zabrane i zniszczone; te zaś, które są do użycia dobre, będą przedane na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

677. Ktoby dwa razy był karany przez Sąd gminny za wykroczenie w handlu żywnością, ten za popełnienie go po raz trzeci, ukarany będzie przez Sąd powiatowy, stosownie do Kodeksu karnego.

VII. O niszczeniu zwierzyny i o zabronionem polowaniu.

678. Niszczy zwierzynę:
kto na nią poluje albo ją łowi w czasie zakazanym, wyjąwszy jednak łowienie i tępienie drapieżnych zwierząt i ptaków.

679. Kto niszczy gniazda z jajami i pisklętami ptaków wszelkiego rodzaju, oprócz drapieżnych, albo z tych gniazd jaja wybiéra.

680. Kto łowi lub zabija takie zwierzęta albo ptaki, których bicie jest ogólnemi lub szczególnemi miejscowemi urządzeniami zabronione.

681. Kto przedaje zwierzynę w porze, w któréj polowanie jest zabronione.

682. Kto, dla łatwiejszego połowu ryb, rzuca w wodę przedmioty dla nich szkodliwe.

683. Za niszczenie zwierzyny i ryb, winny skazany będzie na karę pieniężną od jednego do sześciu rub. sr.

VIII. O wykroczeniach przeciw obyczajności.

684. Wykracza przeciw obyczajności:
kto, oddając się nałogowi pijaństwa, będzie znaleziony na drodze, ulicy lub inném miejscu publicznem, pijanym bez przytomności.

685. Kto własne lub cudze dzieci do karczmy lub szynku wprowadza, bez koniecznéj do tego potrzeby.

686. Kto namawia, wciąga albo stręczy do nierządu osobę, nad któréj obyczajami czuwać nie ma obowiązku.

наблюдать за нравственностію обольщаемыхъ имъ лицъ. Если же онъ имѣлъ сію обязанность, то передается, для наказанія, уѣздному Суду.

687. Кто въ корчмѣ, въ шинкѣ, на гуляньи, или въ другомъ публичномъ собраніи, заводитъ неблагопристойные или соблазнительные разговоры, подстрекающіе другихъ къ безнравственности.

688. Кто собственныхъ или состоящихъ подъ его опекою дѣтей высылаетъ просить подаянія, или дозволяетъ имъ сіе.

689. Кто употребляетъ чужихъ дѣтей для собиранія милостыни.

690. За проступки противъ нравственности, виновные подвергаются:

или аресту до 3 дней;
или наказанію розгами до 10 ударовъ.

IX. *О нарушеніи благоустройства въ мѣстахъ, подвѣдомственныхъ гминному Суду.*

691. Нарушаетъ благоустройство въ городахъ или селеніяхъ:

кто разобьетъ или инымъ образомъ испортитъ поставленный для общественой пользы фонарь.

692. Кто не соблюдаетъ правилъ объ освѣщеніи или чищеніи улицъ и другихъ посѣщаемыхъ людьми мѣстъ.

693. Кто на своемъ дворѣ, или передъ своимъ домомъ допускаетъ накопленіе нечистоты.

694. Кто умышленно бросаетъ нечистоты на чужіе дома, окна, двери, заборы и т. п.

695. Кто соръ и другія нечистоты складываетъ или велитъ складывать передъ домомъ, или во рвы и другіе водостоки, или не снимаетъ выброшенныхъ.

696. Кто оставляетъ падшихъ животныхъ на площадяхъ, улицахъ, дворахъ, и т. п., или заноситъ ихъ въ ненадлежащія мѣста, или не зарываетъ надлежащимъ образомъ.

Gdyby zaś miał taki obowiązek, odesłany będzie po ukaranie do Sądu powiatowego.

687. Kto w karczmie, w szynku, na przechadzce, lub w inném publiczném zgromadzeniu, sprośne albo gorszące rozmowy prowadzi, które innych do nieobyczajności podniecają.

688. Kto własne albo pod opieką jego będące dzieci, na żebraczkę wysyła, lub żebrać im dozwala.

689. Kto cudzych dzieci do żebrania używa.

690. Za wykroczenie przeciw obyczajności, winny skazany będzie:

albo na areszt do trzech dni;
albo na chłostę do razów dziesięciu.

IX. *O zaniedbaniu porządku i czystości w miejscach podległych władzy Sądu gminnego po miastach i wsiach.*

691. Narusza porządek i czystość w miastach lub wsiach:

kto latarnię, dla użytku publicznego postawioną, stłucze lub innym sposobem uszkodzi.

692. Kto nie zachowuje przepisów o oświetlaniu lub oczyszczaniu ulic, albo innych miejsc przez ludzi uczęszczanych.

693. Kto na swojém podwórzu, albo przed domem, dopuszcza gromadzenia się nieczystości.

694. Kto umyślnie na cudze domy, okna, drzwi, parkany i t. p., jaką nieczystość rzuca.

695. Kto śmieci lub inne nieczystości składa lub składać każe przed domem, albo w rowach i innych ściekach dla wody urządzonych, albo też wyrzuconych nie uprząta.

696. Kto padłe zwierzęta zostawia na placach, ulicach, podwórzach i t. p., lub je wynosi nie w te miejsca, które na to są przeznaczone, albo ich należycie nie zakopie.

697. Лица, обязанныя содержать въ исправности мостовыя въ городахъ, если не исполняютъ сей обязанности своевременно.

698. Кто умышленно портитъ мостовую въ городѣ.

699. Кто вывозитъ или велитъ вывозить соръ и другія нечистоты въ ненадлежащее мѣсто.

700. Кто устраиваетъ въ городѣ, на рѣкѣ или каналѣ рыболовныя и купальныя заведенія, безъ дозволенія начальства.

701. Кто вѣшаетъ бѣлье, платье и т. п. на перилахъ, заборахъ или окнахъ, выходящихъ на улицу.

702. Кто дозволяетъ своему скоту ходить по улицѣ въ городѣ, въ которомъ сіе воспрещено.

703. За проступки противъ благоустройства въ городахъ и селеніяхъ, виновные подвергаются денежному взысканію отъ 30 коп. до 2 рублей.

X. *О нарушеніи правилъ осторожности отъ пожаровъ.*

704. Нарушаетъ правила осторожности отъ пожаровъ: кто въ мѣстахъ, гдѣ нѣтъ трубочистовъ, не чиститъ трубъ своевременно, или не исправляетъ того, что въ нихъ угрожаетъ опасностью отъ пожара,—какъ хозяинъ, такъ и управляющій домомъ.

705. Кто вмѣсто обыкновеннаго очищенія трубъ, выжигаетъ оныя.

706. Кто вещества и матеріалы, подверженные скорому воспламененію, каковы суть: порохъ, сѣра, селитра, смола, сѣно, солома, рогожи, ленъ, дрова и т. п., складываетъ на печахъ, или близь оныхъ, на чердакахъ, или въ другомъ такомъ мѣстѣ, гдѣ они легко могутъ воспламениться.

707. Кто въ мѣстахъ, не безопасныхъ отъ огня, будетъ приготовлять или выдѣлывать матеріалы, подлежащіе скорому воспламененію, не принимая надлежащихъ мѣръ предосторожности, или кто, при выдѣлкѣ или приготовленіи сихъ веществъ, будетъ находиться пьянъ.

697. Osoby obowiązane utrzymywać w należytym stanie bruki w miastach, któreby obowiązku tego w swoim czasie nie dopełniały.

698. Kto z umysłu bruki w miastach psuje.

699. Kto śmieci lub inne nieczystości wywozi, lub wywozić każe, nie w to miejsce, które na to jest przeznaczone.

700. Kto w mieście, na rzekach lub kanałach, zakłady do łowienia ryb lub kąpieli, bez pozwolenia właściwéj zwierzchności, urządza.

701. Kto wiesza bieliznę, odzież i t. p., na poręczach, parkanach, lub oknach, na ulicę wychodzących.

702. Kto swemu bydłu, w miastach, w których to jest wyraźnie zakazane, po ulicy chodzić dozwala.

703. Za wykroczenie przeciw porządkowi i czystości w miastach i wsiach, winny skazany będzie na karę pieniężną od kop. 30 do dwóch rubli.

X. *O naruszeniu przepisów względem ostrożności od ognia.*

704. Narusza przepisy względem ostrożności od ognia: kto w miejscach, gdzie nie ma kominiarzy, nie wyciera sadzy we właściwym czasie, albo nie naprawia, coby w kominach niebezpieczeństwem ognia groziło, tak sam gospodarz, jak i rządca domu.

705. Kto zamiast zwykłego wycierania kominów, wypala sadze.

706. Kto przedmioty i materyały łatwo zapalne, jako to: proch, siarkę, saletrę, smołę, siano, słomę, rogoże, konopie, len, drzewo i t. p., składa na piecach lub w ich bliskości, na poddaszach domów ogniska mających, lub w inném miejscu, gdzie z łatwością zapalić się mogą.

707. Kto w miejscach, które od ognia nie są bezpieczne, przygotowuje lub wyrabia materyały łatwo zapalne, a potrzebnych od ognia ostrożności nie użyje, albo kto takie rzeczy przygotowuje lub wyrabia, będąc pijanym.

708. Кто на дворѣ, на чердакѣ, или въ другихъ мѣстахъ вблизи жилыхъ строеній, складываетъ горячую или теплую золу, бросаетъ раскаленные угли, помела, кочерги, или тлѣющія затычки, безъ залитія оныхъ водою и достаточнаго потушенія.

709. Кто въ домашнихъ печахъ и кухняхъ сушитъ дрова, пеньку, ленъ и т. п.

710. Кто держитъ негашеную известь вблизи жилыхъ строеній.

711. Кто въ строеніи, или вблизи онаго, складываетъ мокрое сѣно или другой кормъ или солому.

712. Кто оставляетъ въ запертыхъ комнатахъ, магазинахъ или иныхъ мѣстахъ, когда въ нихъ нѣтъ никого, зажженныя свѣчи, особливо близь бумагъ и другихъ удобовоспламеняющихся вещей, или неосторожно ставитъ свѣчи на деревянныхъ полкахъ или къ образамъ, или же вставляетъ ихъ въ испорченные или бумажные фонари, а равно и кто не заливаетъ огня въ кузницахъ, слесарняхъ и тому подобныхъ мастерскихъ, при выходѣ работниковъ.

713. Кто съ зажженною лучиною, или щепкою, или свѣчою, безъ фонаря, или съ фонаремъ бумажнымъ или испорченнымъ, входитъ на дворы, въ конюшни, сараи, сѣновалы, погреба и другія мѣста, въ которыхъ находятся удобовоспламеняющіеся матеріалы.

714. Хозяева, которые не снабжаютъ служителей фонарями, нужными для занятій въ мѣстахъ, въ коихъ есть подверженныя воспламененію вещества.

715. Кто кипятитъ что либо на деревянныхъ лѣстницахъ, или галереяхъ, или въ мѣстахъ, гдѣ сіе особыми постановленіями запрещено.

716. Кто носитъ огонь въ черепкахъ или другихъ открытыхъ сосудахъ, изъ коихъ угли или искры легко могутъ упасть.

717. Кто въ конюшнѣ, сѣновалѣ, на чердакѣ или въ кладовой, гдѣ есть удобовоспламеняющіеся предметы, или въ другихъ мѣстахъ, но вблизи этихъ предметовъ, куритъ табакъ.

708. Kto na dworze, na poddaszu lub w innych miejscach, w pobliżu mieszkalnych budynków, składa gorący lub ciepły popiół, wyrzuca węgle żarzące, pomiotła, pogrzebki, albo baby tlące, nie zalawszy ich wodą i dobrze nie zagasiwszy.

709. Kto w domowych piecach i kuchniach, drzewo, konopie, len i t. p. suszy.

710. Kto wapno niegaszone w bliskości budynków mieszkalnych trzyma.

711. Kto mokre siano, lub inną paszę, albo słomę w budynku, albo w bliskości, składa.

712. Kto w zamkniętych izbach, sklepach lub innych miejscach, w czasie gdy w nich nikogo nie ma, szczególniéj blisko papierów lub innych łatwo zapalnych rzeczy, świecę zapaloną pozostawi; albo kto nieostrożnie świecę na półkach drewnianych lub u obrazów osadza, albo do latarni zepsutych lub papierowych wstawia; albo kto w kuźniach, ślusarniach i tym podobnych rzemieślniczych izbach, przy oddalaniu się robotników, ognia nie zalewa.

713. Kto z zapaloném łuczywem, drzazgą lub świecą, bez latarni, lub z latarnią papierową lub też zepsutą, wchodzi na podwórze, do stajni, wozowni, stodoły na siano, do piwnicy lub innych miejsc, w których się znajdują przedmioty łatwo zapalne.

714. Gospodarze, którzy służących nie zaopatrują w latarnie potrzebne do pracy, w miejscach, gdzie są rzeczy łatwo zająć się mogące.

715. Kto co gotuje na drewnianych schodach, lub galeryach, albo w miejscach, gdzie to szczególnemi przepisami jest zabronione.

716. Kto ogień nosi w skorupie lub inném naczyniu otwartém, zkąd łatwo węgle albo iskry wypaść mogą.

717. Kto tytuń pali w stajni, w stodole, na sianie, na poddaszu, lub w składzie jakim, gdzie są łatwo zapalne przedmioty, albo w inném miejscu, lecz w pobliżu takich przedmiotów.

718. Кто, безъ необходимой надобности, стрѣляетъ въ домѣ, между строеніями, и особливо деревянными, и вообще въ мѣстахъ небезопасныхъ отъ огня.

719. Кто раскладываетъ огонь вблизи домовъ, или другихъ деревянныхъ строеній.

720. Кто ѣздитъ или ходитъ съ факелами, безъ дозволенія мѣстной полиціи.

721. Виновные въ нарушеніи правилъ осторожности отъ пожара подвергаются:

или денежному взысканію до 3 рублей;
или аресту до 3 дней.

XI. *О нарушеніи правилъ осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ.*

722. Нарушаетъ правила осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ:

кто раскладываетъ огонь, или ходитъ, или ѣздитъ съ зажженными факелами, лучинами или щепками по большимъ дорогамъ, или въ иныхъ мѣстахъ близъ лѣса или кустарниковъ, или же близъ стоящаго на корнѣ или сжатаго хлѣба, сѣна или сѣнныхъ покосовъ и другихъ луговъ, или же огородовъ, или мостовъ, или какихъ либо строеній, въ разстояніи менѣе двухъ саженъ.

723. Кто, безъ позволенія надлежащаго начальства и безъ соблюденія предписанныхъ мѣръ осторожности, выжигаетъ кустарники или травы, жнивы и коренья, при расчисткѣ лѣса подъ пашню или сѣнокосъ, или же вообще для удобренія полей жжетъ сучья, кустарники и т. п., также безъ надлежащей осторожности.

724. Кто въ жаркое или сухое время, именно съ весны до осени, въ хвойномъ лѣсу куритъ табакъ изъ открытыхъ трубокъ, или сигары.

725. Кто, усмотрѣвъ непотушенный огонь близъ лѣса, не потушитъ его или не прикажетъ потушить.

718. Kto, bez koniecznéj potrzeby, strzela w domu, pomiędzy budowlami, szczególniéj drewnianemi, i w ogóle w miejscach, gdzie nie ma bezpieczeństwa od ognia.

719. Kto blisko domów, lub innych drewnianych budynków, ogień rozkłada.

720. Kto bez pozwolenia miejscowéj policyi z pochodniami jeździ lub chodzi.

721. Za naruszenie przepisów względem ostrożności od ognia, winni skazani będą:

albo na karę pieniężną do trzech rubli;
albo na areszt do trzech dni.

XI. *O naruszeniu przepisów względem ostrożności od ognia w lasach i w polach.*

722. Narusza przepisy względem ostrożności od ognia w lasach i w polach:

kto ogień rozkłada, albo z zapalonemi pochodniami, łuczywem lub drzazgą, chodzi albo jeździ po gościńcach albo innych miejscach, w bliskości lasu, zarośli, albo zboża na pniu lub zżętego, siana lub sianożęci i innych łąk albo ogrodów, mostów lub jakichkolwiek budowli, w mniejszéj niż dwa sążnie odległości.

723. Kto, bez pozwolenia zwierzchności właściwéj i bez zachowania należytéj ostrożności, krzaki, trawy, rżyska lub korzenie, przy karczowaniu lasu na rolę lub łąkę, wypala; albo téż w ogólności, dla polepszenia roli, sęki, krzaki i t. p. przedmioty, również bez należytéj ostrożności pali.

724. Kto w gorącéj lub suchéj porze, a mianowicie od wiosny do jesieni, w lesie iglastym, tytuń w odkrytéj fajce albo cygara pali.

725. Kto, dostrzegłszy w bliskości lasu pozostawiony ogień, nie zagasi go lub zgasić nie każe.

726. За нарушеніе правилъ осторожности отъ пожара въ лѣсахъ и поляхъ, виновный подвергается:
или денежному взысканію до 3 рублей;
или аресту до 3 дней.

XII. *О несоблюденіи правилъ, установленныхъ для потушенія пожаровъ.*

727. Не соблюдаетъ правилъ, установленныхъ для потушенія пожаровъ:
кто не содержитъ въ готовности сосудовъ съ водою, или огнегасительныхъ снарядовъ, если на него возложена эта обязанность.

728. Кто не является на пожаръ съ тѣми огнегасительными снарядами, которые обязанъ держать, или не является на пожаръ въ лѣсахъ, по призыву начальства, безъ особыхъ законныхъ къ тому препятствій, или уходитъ прежде потушенія пожара.

729. Кто, явившись на пожаръ изъ одного любопытства, увеличиваетъ тѣмъ тѣсноту и не удаляется, вопреки напоминаніямъ начальства.

730. Кто, будучи обязанъ доносить о случившемся пожарѣ своему начальству, не исполнитъ сего въ надлежащее время, хотябы пожаръ и былъ потушенъ.

731. За несоблюденіе правилъ, установленныхъ для потушенія пожаровъ, виновный подвергается:
или денежному взысканію до 3 рублей;
или аресту до 3 дней.

XIII. *О проступкахъ противъ цѣлости дорогъ и мостовъ.*

732. Повреждаетъ дороги и мосты:
кто снимаетъ или портитъ перилы на дорогахъ, надолбы, мосты, досчатую настилку, или верстовые столбы.

733. Кто находящіеся на шоссе или другихъ дорогахъ деревья ломаетъ, рубитъ, обдираетъ, ломаетъ вѣтви, вырѣзы-

726. Za naruszenie przepisów względem ostrożności od ognia w lasach i w polach, winny skazany będzie:
albo na karę pieniężną do trzech rubli;
albo na areszt do trzech dni.

XII. O niezachowaniu przepisów względem gaszenia pożarów.

727. Nie zachowuje przepisów względem gaszenia pożarów:
kto nie trzyma w gotowości naczyń z wodą, lub narzędzi do gaszenia pożaru potrzebnych, jeżeli ten obowiązek na niego jest włożony.

728. Kto do gaszenia pożaru, z narzędziami, które utrzymywać jest obowiązany, nie przybędzie; jak niemniéj, kto bez szczególnéj prawnéj przyczyny, na wezwanie zwierzchności do gaszenia pożaru w lesie nie stawi się, albo i przybywszy, przed ugaszeniem pożaru odejdzie.

729. Kto z ciekawości tylko przybywa do pożaru i powiększa ciżbę, a na rozkaz zwierzchności nie ustępuje.

730. Kto, będąc prawem obowiązany do doniesienia swojéj zwierzchności o wybuchłym pożarze, w czasie właściwym obowiązku tego nie dopełni, chociażby nawet pożar ugaszonym został.

731. Za niezachowanie przepisów względem gaszenia pożarów, winny skazany będzie:
albo na karę pieniężną do trzech rubli;
albo na areszt do trzech dni.

XIII. O wykroczeniach przeciwko całości dróg i mostów.

732. Uszkadza drogi i mosty:
kto zabiera albo psuje drogowe poręcze, kobylice, mosty, pomosty, albo słupy wiorstowe.

733. Kto drzewa, na bitéj albo innéj drodze znajdujące się, łamie, ścina, obdziera, gałęzie z nich łamie, wycina prę-

ваетъ палки, кнутовища, дудки, или другимъ образомъ портитъ и истребляетъ придорожныя деревья.

734. Кто вынимаетъ, отвязываетъ, вырубаетъ, или другимъ какимъ либо образомъ истребляетъ колья и т. п. подставки и подпоры деревъ, ростущихъ вдоль дороги.

735. Кто какимъ либо образомъ портитъ гати, плотины, насыпи, по которымъ проходитъ дорога, или которыя сооружены для поддержанія ея.

736. Кто вывозитъ на дорогу или оставляетъ на ней соръ, навозъ, мертвую скотину и другія нечистоты.

737. Кто, имѣя обязанность чинить и содержать въ исправности дороги, мосты, мостовыя настилки, перилы и т. п., по первому призыву мѣстнаго начальства не приступитъ къ исправленію ихъ, въ случаѣ поврежденія.

738. Жители усадьбъ, при шоссе находящихся, неисправно содержащіе улицы, по коимъ пролегаетъ дорога, не очищающіе дорожныхъ канавъ противъ своихъ домовъ, косящіе для себя траву на шоссейныхъ обрѣзахъ, или запахивающіе дорогу, или строющіе на ней заборъ.

739. Кто въѣжаетъ въ аллеи, по бокамъ дорогъ находящіяся.

740. За проступки противъ цѣлости дорогъ и мостовъ, виновный подвергается:

денежному взысканію до 10 рублей.

741. За истребленіе однакожъ деревъ, мостовъ и другихъ, въ ст. 732—735 означенныхъ предметовъ, виновные подвергаются наказанію розгами до 10 ударовъ, или, буде они изъяты отъ тѣлесныхъ наказаній, аресту до 3 дней.

XIV. *Объ оскорбленіяхъ чести.*

742. Оскорбляетъ честь:

кто кого ударитъ, не причинивъ однакожъ ни ранъ, ни увѣчья, ни другаго поврежденія въ здоровьѣ.

743. Кто скажетъ кому либо оскорбительное слово, или

ty, biczyska, piszczałki, albo innym sposobem drzewa drogowe uszkadza lub niszczy.

734. Kto kołki i tym podobne podpory i ochrony drzew przy drodze rosnących, wyjmuje, odwiązuje, wycina, lub jakimbądź innym sposobem niszczy.

735. Kto jakimkolwiek sposobem psuje groble, tamy, wały, przez które droga przechodzi, albo które dla jéj utrzymania są zrobione.

736. Kto na drogę wywozi lub na niéj pozostawia śmieci, gnój, zwierzęta zdechłe lub inne nieczystości.

737. Kto, mając obowiązek naprawiać i utrzymywać w dobrym stanie drogi, mosty, pomosty, poręcze i t. p., nie naprawia ich, w razie uszkodzenia, za pierwszém wezwaniem zwierzchności miejscowéj.

738. Mieszkańcy osad, przy drodze bitéj położonych, którzy nie utrzymują w należytym porządku i czystości ulic drogę przecinających, nie czyszczą przed swemi domami rowów drogowych, koszą na swą korzyść trawę po skarpach drogi bitéj rosnącą, albo się worują w drogę, albo wgradzają.

739. Kto wjeżdża w aleje obok drogi znajdujące się.

740. Za wykroczenia przeciw całości dróg i mostów, winny skazany będzie:

na karę pieniężną do dziesięciu rubli.

741. Za psucie jednak drzew, mostów i innych przedmiotów w art. 732—735 wyszczególnionych, winny skazany będzie na chłostę do dziesięciu razów, albo, jeżeli jest wyłączony od kary cielesnéj, na areszt do trzech dni.

XIV. O obelgach.

742. Wyrządza obelgi:

kto kogo uderzy, ale go ani skaleczy, ani zrani, ani mu innéj szkody na zdrowiu nie zrobi.

743. Kto komu powie obelżywe słowo, albo się na nie-

замахнется рукою или чѣмъ либо другимъ, или погрозитъ, или окажетъ какое либо другое оскорбленіе.

744. Кто словесно оскорбитъ чью либо жену или кого либо изъ родственниковъ.

745. Кто угрожаетъ нанести кому либо обиду.

746. Кто насмѣхается надъ оскорбленіемъ, нанесеннымъ другому.

747. Кто упрекаетъ кого либо въ неправедномъ или безчестномъ поступкѣ.

748. Виновный въ оскорбленіи чести подвергается:
или выговору въ присутствіи Суда;
или денежному взысканію до 10 рублей;
или аресту до 7 дней.

749. Означенные въ предшедшихъ статьяхъ проступки наказываются только по жалобѣ обиженнаго.

750. Во всѣхъ случаяхъ, когда обида нанесена лицу, занимающему, по состоянію или достоинству своему, высокое мѣсто въ обществѣ, или которое находится въ такихъ съ обидчикомъ отношеніяхъ, что тотъ обязанъ ему оказывать почтеніе, то обиженный можетъ, мимо гминнаго Суда, обратиться съ жалобою въ Судъ уѣздный.

XV. *О проступкахъ противъ чужой собственности.*

751. Совершаетъ проступокъ противъ чужой собственности:

кто безъ дозволенія ѣздитъ, ходитъ или гоняетъ скотъ по чужимъ огородамъ, пашнямъ или лугамъ, пастбищамъ или рощамъ, которые огорожены или заперты, или по частнымъ дорогамъ запертымъ; развѣ къ такому нарушенію виновный принужденъ опаснымъ состояніемъ пролегающей публичной дороги.

752. Кто безъ необходимости отпираетъ, или же не запираетъ за собою воротъ, калитокъ и другихъ предметовъ, загораживающихъ дорогу или тропинку въ предупрежденіе вреда.

753. Кто, не имѣя на то права, охотится или ловитъ

go ręką lub czém inném zamierzy, albo mu pogrozi, lub inną jaką wyrządzi zniewagę.

744. Kto obelży słowem czyją żonę, lub kogo z jego krewnych.

745. Kto się na kogo odgraża, że go skrzywdzi.

746. Kto z kogo szydzi, że mu obelgę wyrządzono.

747. Kto komu wyrzuca jaki nieprawy lub haniebny uczynek.

748. Za obelgę winny skazany będzie:
albo na naganę w obec Sądu;
albo na karę pieniężną do dziesięciu rubli;
albo na areszt do dni siedmiu.

749. Wykroczenia w powyższych artykułach przewidziane, rozpoznawane i karane będą tylko na skargę pokrzywdzonego.

750. Ilekroć obelga wyrządzoną została osobie, która ze stanu swego, albo godności, zajmuje w towarzystwie wyższe miejsce, albo która w takich z obrażającym jest stosunkach, że ją szanować powinien, obrażony może ominąć Sąd gminny i udać się ze skargą do Sądu powiatowego.

XV. *O wykroczeniach przeciw cudzéj własności.*

751. Popełnia wykroczenie przeciw cudzéj własności:

kto, nie mając na to pozwolenia, jeździ, chodzi albo bydło pędzi przez cudze ogrody, uprawne pola, łąki, pastwiska lub zagajniki, które są ogrodzone albo zamknięte, albo po drogach prywatnych zamkniętych, chybaby go do takiego naruszenia zmusił niebezpieczny stan przyległéj drogi publicznéj.

752. Kto postawione dla ochrony od szkody wrota, furty, kołowroty, lub inne zamknięcia dróg albo ścieszek, bez koniecznéj potrzeby otwiéra, albo téż za sobą nie zamyka.

753. Kto, nie mając do tego prawa, w cudzym lesie

звѣрей или птицъ въ чужомъ лѣсу, или на чужомъ полѣ, или же ловитъ рыбы или раковъ въ чужой водѣ, хотя бы ничего не убилъ или не поймалъ.

754. Кто своевольно употребляетъ или портитъ оставленные въ полѣ чужіе плуги, бороны, возы, или другія земледѣльческія орудія, или челны, сѣти, или другія охотничьи и рыбачьи орудія и снаряды.

755. Кто повреждаетъ чужіе заборы, ворота, калитки и другія ограды или мосты, кладки и другіе переходы.

756. Кто рубитъ, ломаетъ, вырываетъ или другимъ образомъ повреждаетъ живые изгороди, деревья или кустарники, служащіе для огражденія полей или огородовъ.

757. Кто засыпаетъ или другимъ образомъ повреждаетъ чужіе пруды, каналы, канавки, водостоки, дренажные трубы, шлюзы, спуски, колодези и другія сооруженія для проведенія, удержанія или пропущенія воды, или для осушенія полей.

758. Кто своевольно отнимаетъ у другаго воду, служащую для орошенія поля, или, не имѣя на это права, спускаетъ воду на чужое поле.

759. Кто держитъ слишкомъ, противъ обыкновеннаго, высокую воду въ прудѣ, каналѣ, спускѣ и т. п., и чрезъ сіе заливаетъ чужіе луга и поля.

760. Кто на чужой муравѣ, или живой изгороди, сушитъ, бѣлитъ или складываетъ полотно, бѣлье и т. п.

761. Кто безъ позволенія мочитъ ленъ или пеньку въ чужой водѣ, или раскладываетъ ихъ на чужомъ полѣ.

762. Кто бросаетъ на чужую землю каменья, черепки, мусоръ, мертвыхъ животныхъ и другія нечистоты.

763. Кто, не имѣя на это права, коситъ или срываетъ траву или другой кормъ на межахъ, рвахъ, дорогахъ или выгонахъ.

764. Кто вспахываетъ или обрѣзываетъ граничную дорогу, межникъ, или границу, засыпаетъ граничные рвы, подрѣ-

albo na cudzym gruncie poluje, lub łowi zwierzynę albo ptaki, jak również kto w cudzéj wodzie łowi ryby lub raki, choćby nic nie upolował, albo nie złowił.

754. Kto zostawione na polu cudze pługi, brony, wozy lub inne narzędzia rolnicze, albo czółna, sieci, lub inne narzędzia albo przyrządy myśliwskie lub rybackie, samowolnie używa lub psuje.

755. Kto psuje cudze parkany, płoty, wrota, furty, kołowroty, lub inne ogrodzenia, albo mosty, mostki lub inne przełazy.

756. Kto ścina, łamie, wyrywa, lub innym sposobem uszkadza żywe płoty, drzewa albo krzaki, do ogrodzenia pola albo ogrodu służące.

757. Kto zasypuje lub innym sposobem uszkadza cudze stawy, kanały, rowy, rynny czyli stoki, dreny czyli sączki, śluzy, upusty, studnie lub inne przyrządy do sprowadzania, zatrzymywania lub spuszczania wody albo osuszania pól służące.

758. Kto drugiemu samowolnie odbiera wodę, służącą do nawodniania pola; albo nie mając do tego prawa, spuszcza wodę na cudze pole.

759. Kto trzyma wyższą jak zwyczajnie wodę w stawie, kanale, upuście i t. p., i przez to drugiemu łąki albo pola zalewa.

760. Kto na cudzéj murawie, albo żywym płocie, suszy, bieli lub składa płótna, bieliznę i t. p.

761. Kto bez pozwolenia w cudzéj wodzie len lub konopie moczy, albo takowe na cudzém polu rozkłada.

762. Kto na cudzy grunt wyrzuca kamienie, skorupy, gruz, śmieci, ścierwo lub inne nieczystości.

763. Kto, nie mając do tego prawa, ścina lub wyrywa trawę, lub inną paszę, rosnącą na miedzach, rowach, drogach lub wygonach.

764. Kto rozoruje albo podrzyna drogę graniczną, mie-

зываетъ курганы, выкапываетъ камни, рубитъ или повреждаетъ деревья, или другимъ какимъ либо образомъ уничтожаетъ граничные знаки.

765. Кто истребляетъ или перемѣщаетъ камни, сваи, столбы, таблицы, вѣхи и другіе знаки, поставляемые для разграниченія полей или для загороженія дороги.

766. Кто въ чужомъ лѣсу съ живаго дерева обдираетъ кору, лубъ, отрубаетъ вершины или щепки, вырѣзываетъ круги на корѣ клейкихъ деревъ, поджигаетъ или просверливаетъ дерево, рубитъ кнутовища, метлы, или другимъ какимъ либо образомъ истребляетъ деревья.

767. Кто безъ позволенія собираетъ въ чужомъ лѣсу вѣтви, или коситъ траву, пасетъ скотъ, вырѣзываетъ дернъ, собираетъ мохъ, листья, желуди и другіе лѣсные плоды.

768. Кто съ дерева, стоящаго въ полѣ, огородѣ, на дворѣ, площади, возлѣ дома, на погостѣ, или въ другомъ мѣстѣ, срываетъ листья, цвѣты, или ломаетъ, рубитъ, вырываетъ, обдираетъ, надрѣзываетъ и вообще истребляетъ деревья.

769. Кто вынимаетъ колья, къ которымъ прикрѣплены молодыя деревья, или отвязываетъ, ломаетъ и вообще истребляетъ ихъ, или кто уничтожаетъ и беретъ корзины, подставки и т. п.

770. Кто, по шалости, причиняетъ чужому скоту увѣчье или и смерть, или же причиняетъ имъ мученія.

771. Кто съ чужаго поля самовольно добываетъ землю, камни, дернъ, торфъ, песокъ, мергель, хрящъ и т. п.

772. Кто собираетъ навозъ съ чужаго поля, луга или пастбища.

773. Кто безъ позволенія собираетъ на чужомъ полѣ колосья, овощи, картофель и другіе плоды, послѣ уборки.

774. Кто безъ позволенія въ чужихъ огородахъ или поляхъ собираетъ въ стоячемъ хлѣбѣ цвѣты, рветъ травы и другія растенія.

dzę lub granicę, zasypuje rowy graniczne, podrzyna kopce, wydobywa kamienie, ścina lub uszkadza drzewa, lub innym jakimbądź sposobem niszczy znaki graniczne.

765. Kto niszczy albo z miejsca usuwa kamienie, pale, słupy, tablice, wiechy, lub inne znaki postawione dla rozgraniczenia pól lub zamknięcia drogi.

766. Kto w cudzym lesie, z żywego drzewa, obdziera korę lub łyko, obcina wierzchołki, wyrębuje łuczywa czyli drzazgi, wycina pierścienie na korze drzew miazgowych, podpala drzewo na pniu stojące, albo je wierci, wycina biczyska, miotły, lub innym jakimkolwiek sposobem drzewa niszczy.

767. Kto bez pozwolenia, w cudzym lesie gałęzie zbiera, albo trawę kosi, pasie bydło, darń wyrzyna, zbiera mech, liście, żołędzie, lub inne płody leśne.

768. Kto z drzewa rosnącego na polu, w ogrodzie, na dziedzińcu, na placu przed domem, na cmentarzu, lub w inném miejscu, obrywa liście lub kwiaty, albo je łamie, ścina, wyrywa, obdziera, nacina, albo narzyna, lub jakimkolwiek sposobem drzewa niszczy.

769. Kto wyjmuje kołki, do których młode drzewka są przytwierdzone, albo te kołki odwiązuje, łamie lub innym sposobem niszczy, albo kto niszczy lub zabiéra kosze, podpory i t. p.

770. Kto przez swawolę, cudze bydło lub inne zwierzęta domowe kaleczy, zabija lub dręczy.

771. Kto samowolnie, z cudzego gruntu dobywa ziemię, kamienie, darń, torf, piasek, margiel, żwir i t. p.

772. Kto zbiera mierzwę z cudzego pola, łąk albo pastwisk.

773. Kto bez pozwolenia zbiéra na cudzém polu kłosy, owoce, kartofle i inne płody, po sprzęcie.

774. Kto bez pozwolenia, w cudzych ogrodach albo polach, w zbożu na pniu, zbiéra kwiaty, rwie zielsko lub inne rośliny.

775. Кто безъ позволенія пасетъ скотъ на чужихъ лугахъ, пастбищахъ, озимыхъ или яровыхъ хлѣбахъ.

776. Кто пасетъ скотъ въ лѣсныхъ опушкахъ (zagajnikach).

777. Кто своевольно жнетъ или коситъ чужой хлѣбъ, сѣно и другой кормъ, или собираетъ овощи, картофель, капусту и другіе плоды.

778. Кто самовольно беретъ въ чужомъ полѣ хлѣбъ, сѣно и другой кормъ, лежавшій еще въ копнахъ или на покосахъ.

779. Кто, нашедши деньги или другіе предметы, не донесетъ о томъ мѣстному начальству и присвоитъ ихъ себѣ, если цѣна сихъ денегъ или предметовъ не выше 10 рублей.

780. За проступки противъ чужой собственности, виновные подвергаются:

или денежному взысканію до 1 руб. 50 коп.;

или аресту до 3 дней;

или наказанію розгами до 10 ударовъ.

781. За порчу однакожъ или истребленіе деревьевъ, въ предшедшихъ 768 и 769 ст. означенную, виновный подвергается:

наказанію розгами до 10 ударовъ, а буде онъ изъятъ отъ наказаній тѣлесныхъ, аресту до 3 дней.

782. Во всѣхъ случаяхъ поврежденія собственности, виновный долженъ прекратить вредное дѣйствіе и, смотря по обстоятельствамъ и по требованію обиженнаго, или исправить вредъ, или вознаградить убытки, или же заплатить фантовую плату, на основаніи ст. 513 сего Устава.

783. Кто украдетъ вещь, коей цѣна не превышаетъ 15 рублей, или деньги не выше сей суммы, тотъ подвергается:

или аресту отъ 3 до 7 дней;

или наказанію розгами отъ 10 до 20 ударовъ.

775. Kto bez pozwolenia pasie bydło na cudzych łąkach, pastwiskach ozimych, lub jarych zbożach.

776. Kto pasie bydło w zagajnikach.

777. Kto samowolnie narznie albo natnie cudzego zboża, siana, lub innéj paszy, albo zabiera owoce, kartofle, kapustę lub inne płody.

778. Kto samowolnie nabierze z cudzego pola zboża, siana, lub innéj paszy, które jeszcze leżały na garściach lub na pokosach.

779. Kto, znalazłszy pieniądze lub inne rzeczy, nie doniesie o tém władzy policyjnéj miejscowéj, ale je sobie przywłaszczy, jeżeli wartość tych pieniędzy lub przedmiotów nie przenosi dziesięciu rubli.

780. Za wykroczenie przeciw cudzéj własności, winny skazany będzie:

albo na karę pieniężną do jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek;

albo na areszt do dni trzech;

albo na chłostę do dziesięciu razów.

781. Jednakże za uszkodzenia i niszczenie drzew, wyżéj w art. 768 i 769 przewidziane, winny skazany będzie:

na chłostę do dziesięciu razów;

a jeżeli jest wyłączony od kar cielesnych, to na areszt do dni trzech.

782. We wszystkich uszkodzeniach własności, szkodnik powinien zaprzestać szkody, i wedle okoliczności i żądania poszkodowanego, albo szkodę naprawić, albo straty wynagrodzić, albo téż zapłacić fantowe, stosownie do artykułu 513 niniejszéj Ustawy.

783. Kto ukradnie rzecz, któréj wartość nie przechodzi piętnastu rubli, albo pieniądze nieprzenoszące téj ilości, skazany będzie:

albo na areszt od trzech do siedmiu dni;

albo na chłostę od dziesięciu do dwudziestu razów.

784. Такому же наказанію, какъ за кражу, подвергается:
кто беретъ хлѣбъ изъ скирды, или сѣно изъ стога, или картофель и другіе плоды изъ ямы или копца;

кто наловитъ или возьметъ въ чужой водѣ рыбы или раковъ;
кто изъ чужаго лѣса беретъ дрова, уложенныя посаженно, или самъ рубитъ;
кто тайно убиваетъ или ловитъ дичь, буде во всѣхъ случаяхъ причиненный вредъ не превышаетъ 15 рублей.

785. Ежели кража совершена вслѣдствіе предварительной стачки нѣсколькихъ людей;
или если виновные были вооружены какимъ либо оружіемъ или палками;
или ежели они при томъ сдѣлали нападеніе на домъ, чтобы устрашить жителей, или подняли другую тревогу, которая облегчила кражу;
или ежели кража совершена въ церкви, въ часовнѣ, или съ святыхъ изображеній, выставленныхъ публично *(figura)*;
или ежели виновные, для совершенія кражи, сломали дверь, или замокъ, или подрылись, врубились, или просверлили отверстіе, или если виновный былъ уже два раза наказываемъ гминнымъ Судомъ за кражу;
то гминный Судъ не въ правѣ разсматривать такихъ дѣлъ, хотя бы украденная вещь стоила не болѣе 15 рублей, но передаетъ виновныхъ, для наказанія, Суду уѣздному.

XVI. *О проступкахъ людей особыхъ званій.*

1. О проступкахъ извощиковъ.

786. Извощики нарушаютъ обязанности своего званія:

784. Takiéjże saméj karze, jak za kradzież, ulegnie:
kto nabrał zboża z mendla albo sterty, albo siana ze stoga, albo kartofli lub innych płodów z dołu lub kopca;
kto w cudzéj wodzie nałowił albo nabrał ryb albo raków;
kto z cudzego lasu nabrał drzewa z sążnia, lub sam go narąbał;
kto zwierzynę potajemnie upolował albo złowił;
jeżeli w każdym z tych przypadków, szkoda, jaką zrobił, nie przenosi piętnastu rubli.

785. Jeżeli kradzież popełnioną została przez kilku ludzi, którzy się na to zmówili;
albo jeżeli winowajcy byli uzbrojeni w oręż lub kije;
albo jeżeli w celu kradzieży napadli gwałtownie na dom, dla zastraszenia mieszkańców, lub inną wzniecili trwogę, która im kradzież ułatwiła;
albo jeżeli kradzież popełnioną została w kościele, kaplicy lub z figury;

albo jeżeli dla kradzieży winowajcy wysadzili drzwi, odbili zamek albo kłódkę, albo się podkopali, wrąbali, albo dziury powiercili; albo jeżeli winowajca był już dwa razy karany za kradzież przez Sąd gminny; w tych przypadkach Sąd gminny nie ma prawa sądzić takich spraw, chociażby rzecz skradziona nie była warta więcéj jak piętnaście rubli, ale sprawców odeśle po ukaranie do Sądu powiatowego.

XVI. O wykroczeniach ludzi szczególnych stanów.

1. O wykroczeniach furmanów.

786. Furmani wykraczają przeciw obowiązkom swego stanu:

ежели, проѣзжая съ нагруженными возами по шоссе или другой почтовой дорогѣ, не держатся правой стороны и тѣмъ причиняютъ замѣшательство другимъ проѣзжающимъ.

787. Ежели оставляютъ на дорогѣ возы безъ присмотра, или, имѣя болѣе одной повозки, не привязываютъ другихъ лошадей къ переднимъ повозкамъ, въ разстояніи не болѣе одной сажени, или не имѣютъ по крайней мѣрѣ по одному человѣку на всякія три повозки, или когда пускаютъ лошадей бѣжать по одиночкѣ, или ѣдучи спятъ, или пьяны.

788. Когда безъ особенной надобности оставляютъ повозки на дорогѣ и симъ останавливаютъ удобное по оной сообщеніе.

789. Когда чрезмѣрно обременяютъ повозки, такъ, что лошади, не будучи въ состояніи тащить ихъ, загромождаютъ дорогу.

790. Когда жестоко обращаются съ лошадьми.

791. За проступки, въ предшедшихъ статьяхъ означенные, виновный извощикъ подвергается взысканію отъ 50 коп. до 1 руб. 50 коп.

2. О проступкахъ трубочистовъ.

792. Трубочистные мастера, которые заключили контрактъ о чисткѣ трубъ, если сей обязанности своевременно не исполняютъ, подвергаются денежному взысканію:

въ городахъ, отъ 50 коп. до 1 рубля;

въ прочихъ мѣстахъ, отъ 15 до 30 коп.

793. Трубочистъ, который не чиститъ трубъ надлежащимъ образомъ, или, открывъ въ печи или каминѣ что либо такое, отъ чего можетъ произойти пожаръ, не объявляетъ о томъ своему мастеру или, въ случаѣ, когда такое обявленіе не будетъ имъ уважено, не донесетъ о томъ полиціи, подвергается:—

аресту отъ 1 до 3 дней.

794. Трубочистный мастеръ, который, по объявленіи свое-

kiedy, jadąc z ciężarem po bitéj lub innéj pocztowéj drodze, prawéj strony się nie trzymają i przez to przejazd innym utrudniają.

787. Kiedy na drodze wozy bez dozoru zostawiają, albo, mając więcéj jak jeden wóz, nie przywiążą koni następnych do wozów idących w odległości nie więcéj jak jednego sążnia, albo nie mają przynajmniéj jednego człowieka na każde trzy wozy, albo kiedy konie luzem rozpuszczają, albo kiedy jadąc śpią lub są pijani.

788. Kiedy, bez szczególnéj potrzeby, wozy na drodze zostawiają i przez to przejazd po niéj utrudniają.

789. Kiedy wóz przeładują, tak, że konie iść nie mogąc, drogę zawalają.

790. Kiedy konie katują.

791. Za wykroczenia w powyższych artykułach wyszczególnione, winny skazany będzie na karę pieniężną od pięćdziesięciu kopiejek do jednego rubla i pięćdziesiąt kop.

2. O wykroczeniach kominiarzy.

792. Majstrowie kominiarscy, którzy będąc ugodzeni do wycierania kominów, obowiązku tego w czasie właściwym nie dopełniają, zapłacą kary:

w miastach, od pięciudziesiąt kopiejek do jednego rubla;

w innych miejscach, od piętnastu do trzydziestu kopiejek.

793. Kominiarz, który kominów należycie nie wyciéra, albo dostrzegłszy czego w piecu lub kominie, coby pożarem zagrażało, majstra swego nie uwiadomi, albo, gdyby majster nie zważał na to uwiadomienie, policyi o tém nie doniesie, skazany będzie:

na areszt od jednego do trzech dni.

794. Majster kominiarski, który ostrzeżony będąc przez

го работника о дурномъ состояніи печи или камина, отъ чего можетъ произойти пожаръ, не произведетъ осмотра и не извѣститъ о томъ владѣльца дома или управляющаго, или же, въ случаѣ ихъ нерадѣнія, не донесетъ о томъ полиціи, подвергается денежному взысканію—

отъ 1 до 3 рублей.

3. О проступкахъ булочниковъ.

795. Булочникъ, за продажу недопеченаго хлѣба, подвергается потерѣ всего, что изъ приготовленнаго въ продажу такого хлѣба у него найдено.

796. Отобранный у булочника недопеченый хлѣбъ обращается въ богоугодныя заведенія на сухари.

797. За вторичное изобличеніе булочника въ семъ проступкѣ, кромѣ потери хлѣба, виновный подвергается взысканію до 10 рублей.

798. При изобличеніи въ третій разъ, булочникъ наказывается уѣзднымъ Судомъ.

4. О проступкахъ перевозчиковъ.

799. Перевозчики на рѣкахъ, которые во время сильнаго вѣтра или льда будутъ переѣзжать чрезъ рѣку, одни или съ сѣдоками, на такихъ лодкахъ, на которыхъ ѣздить въ такое время воспрещается, за исключеніемъ случая, когда надобно подать помощь погибающимъ, подвергаются:

или денежному взысканію, не болѣе 1 рубля 50 коп.;
или наказанію розгами отъ 5 до 10 ударовъ.

800. Тому же наказанію подвергаются гребцы, принимающіе на свои лодки болѣе опредѣленнаго числа сѣдоковъ или вещей, или тѣ, которые перевозятъ напившись пьяны, или принимаютъ на лодку пьяныхъ.

801. Если для перевоза людей гребцы употребляютъ по-

swego robotnika o złym stanie pieca albo komina, z czego pożar może wybuchnąć, nie obejrzy go i właściciela lub rządcy domu o tém nie uwiadomi, a gdyby ci o to nie dbali, policyi o tém nie doniesie, ulegnie karze:

od jednego do trzech rubli.

3. O wykroczeniach piekarzy.

795. Piekarz, któryby przedawał chleb niedopieczony, utraci wszystko, co z takiego chleba na przedaż przygotowaném u niego znaleziono.

796. Zabrany piekarzowi chleb niedopieczony, oddany będzie na suchary do zakładu dobroczynnego.

797. Gdyby piekarz powtórnie się tego wykroczenia dopuścił, oprócz utraty chleba, ulegnie karze do dziesięciu rubli.

798. Za trzecim razem, piekarz karany będzie przez Sąd powiatowy.

4. O wykroczeniach przewoźników.

799. Przewoźnicy na rzekach, którzyby w czasie wichru lub w czasie wielkiéj kry, sami przejeżdżali przez rzekę, albo z innemi osobami, na takich łodziach, na których przejazd w takim czasie jest zabroniony, wyjąwszy gdyby potrzeba było dać ratunek ginącym, skazani będą:

albo na karę pieniężną do rubla i pięćdziesięciu kopiejek;
albo na chłostę od pięciu do dziesięciu razów.

800. Téj saméj karze ulegną przewoźnicy, którzyby brali do swoich łodzi więcéj niż dozwoloną liczbę osób albo rzeczy, tudzież ci, którzyby przewozili ludzi, będąc pijani, albo zabierali pijanych.

801. Jeżeli przewoźnicy używają do przewożenia ludzi statków uszkodzonych, karani będą podług przepisu artyku-

врежденныя лодки, то они наказваются по правилу предшедшей статьи, а съ хозяина взыскивается 1 руб. 50 коп.

802. Когда перевозчикъ управленіе лодки повѣритъ дѣтямъ, или человѣку, который извѣстенъ ему какъ пьяница, то подвергается взысканію до 1 рубля 50 коп.

5. О проступкахъ мясниковъ.

803. Мясники, не содержащіе опрятно возовъ, въ коихъ мясо развозятъ, полокъ, скамей и другихъ въ своихъ рядахъ принадлежностей, подвергаются взысканію:

въ губернскихъ городахъ, отъ 50 коп. до 1 рубля 50 коп.;

въ другихъ мѣстахъ, отъ 25 до 75 коп.

6. О проступкахъ шинкарей.

804. Шинкаръ поступаетъ противъ обязанностей своего званія:

когда онъ не запираетъ шинка въ десять часовъ вечера, или не отпираетъ его ночью для путешественника.

805. Когда въ воскресенье и праздничные дни открываетъ шинокъ въ запрещенное время.

806. Когда позволяетъ играть музыкѣ въ шинкѣ въ запрещенное время.

807. Когда, безъ необходимой надобности, припимаетъ въ шинокъ дѣтей, или продаетъ напитки хмѣльнымъ.

808. Когда оставляетъ безъ попеченія напившихся до безпамятства.

809. Когда даетъ напитки въ долгъ, или мѣняетъ на другой товаръ, или даетъ подъ росписки господскія, выдаваемыя работникамъ впредь до расчета.

810. За каждый изъ означенныхъ проступковъ, шинкарь подвергается взысканію 1 рубля 50 коп.

łu poprzedzającego, a ich gospodarz zapłaci kary jednego rubla i pięćdziesiąt kopiejek.

802. Gdyby przewoźnik do steru używał dziecka, albo człowieka, o którymby wiedział że jest nałogowym pijakiem, ulegnie karze do jednego rubla i pięćdziesiąt kopiejek.

5. O wykroczeniach rzeźników.

803. Rzeźnicy, którzyby wozów do rozsyłania mięsa, albo w jatkach, półek, ławek i innych sprzętów, w należytéj czystości nie utrzymywali, ulegną karze:

w miastach gubernialnych, od pięciudziesiąt kopiejek do jednego rubla i pięciudziesiąt kopiejek;

w innych miejscach, od dwudziestu pięciu do siedmdziesięciu pięciu kopiejek.

6. O wykroczeniach szynkarzy.

804. Szynkarz wykracza przeciw obowiązkom swojego stanu:

kiedy szynku nie zamknie o godzinie dziesiątéj wieczorem, albo go dla podróżnego w nocy nie otworzy.

805. Kiedy szynk otwiera, w dni niedzielne i świąteczne, w czasie zakazanym.

806. Kiedy muzyce w szynku grać pozwala w czasie zakazanym.

807. Kiedy, bez koniecznéj potrzeby, dzieci do szynku przyjmuje, albo pijanemu trunki przedaje.

808. Kiedy nie daje opieki ludziom pijanym bez przytomności.

809. Kiedy daje trunki na kredyt, lub je przedaje za inny towar, albo za kartki dworskie, wydawane robotnikom do dalszego obrachunku.

810. Za każde z powyższych wykroczeń, szynkarz ulegnie karze jednego rubla pięćdziesięciu kopiejek.

7. О проступкахъ смолярей, дегтярей, угольщиковъ, поташниковъ.

811. Смоляръ, несоблюдающій при судкѣ смолы надлежащихъ предосторожностей отъ пожара, подвергается взысканію отъ 1 до 10 рублей.

812. Смоляръ, производящій судку смолы въ то время, когда сіе не дозволено, заплатитъ до 3 руб. за всякую яму.

813. Тѣмъ же наказаніямъ подвергаются дегтяри, угольщики и поташники, производящіе свой промыселъ безъ соблюденія надлежащихъ предосторожностей или въ запрещенное время.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Князь Орловъ.*

Вѣрно съ подлиннымъ:
Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія,
(подписано) *Карницкій.*

ПРИЛОЖЕНІЕ КЪ СТАТЬѢ 609.

О лицахъ, изъятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ.

I. Отъ наказаній тѣлесныхъ изъяты:

1. Дворяне потомственные и личные, какъ Россійской Имперіи, такъ и Царства Польскаго;
2. Дворяне иностранные;
3. Священно-служители Греко-Россійской и Греко-Уніятской церкви;
4. Монашествующіе Греко-Россійско и Греко-Уніатскаго исповѣданія;
5. Священно-служители и монашествующіе Римско-Католическаго и священно-служители Армяно-Католическаго исповѣданія;
6. Священно-служители Армяно-Грегоріанскаго исповѣданія и проповѣдники церквей Протестантскихъ;

7. O wykroczeniach smolarzy, dziegciarzy, węglarzy i potaźników.

811. Smolarz, który wytapiając smołę, nie zachowa należytych od ognia ostrożności, ulega karze od jednego do dziesięciu rubli.

812. Smolarz, który wytapia smołę w czasie zabronionym, zapłaci po trzy ruble od każdego dołu.

813. Takim samym karom ulegają dziegciarze, węglarze, potaźnicy, gdyby się swojém rzemiosłem trudnili bez zachowania należytéj ostrożności, albo w porze zakazanéj.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) *Książę Orłow.*

Zgodno z oryginałem:

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj,
(podpisano) *J. Karnicki.*

Dodatek do Artykułu 609.

O osobach wyłączonych od kar cielesnych.

I. Wyłączeni są od kar cielesnych:

1. Szlachta dziedziczna i osobista, tak Cesarstwa Rossyjskiego, jako i Królestwa Polskiego;
2. Szlachta zagraniczna;
3. Duchowni wyświęceni Grecko-Rossyjskiego i Grecko-Unickiego kościoła;
4. Zakonnicy Grecko-Rossyjskiego i Grecko-Unickiego wyznania;
5. Duchowni wyświęceni i zakonnicy Rzymsko-Katolickiego, niemniéj duchowni wyświęceni Ormiano-Katolickiego wyznania;
6. Duchowni wyświęceni Ormiano-Gregoryańskiego wyznania i Pastorowie wyznań Protestanckich;

7. Почетные граждане потомственные и личные;
8. лица, исправляющія общественныя должности, недоставляющія права дворянства, какъ-то: члены кредитныхъ и промышленныхъ установленій, учрежденныхъ съ утвержденія Правительства, попечители и надзиратели церквей, училищъ, больницъ, богадѣлень, тюремъ, также адвокаты, регенты, нотаріусы, судебные приставы, возные и лица, занимающія должности по городовымъ и сельскимъ управленіямъ;
9. лица, имѣющія университетскія или академическія степени, или аттестаты объ окончаніи курса ученія въ гимназіяхъ или обводовыхъ училищахъ;
10. владѣльцы недвижимыхъ имуществъ, платящіе съ нихъ какую либо подать;
11. фабриканты, хозяева рукодѣльныхъ заведеній, также купцы, имѣющіе въ магазинѣ или лавкѣ товаровъ на 1,500 рублей;
12. учители, замимающіеся съ разрѣшенія Правительства воспитаніемъ юношества;
13. художники или другія лица, получившія отъ Правительства привилегію на сдѣланное ими изобрѣтеніе.
14. лица, имѣющія ордена и другія знаки отличія;
15. Иманы Магометанскаго исповѣданія.

II. Освобождаются также отъ наказаній тѣлесныхъ жены, вдовы и дѣти лицъ, означенныхъ въ предшедшей статьѣ, въ пунктахъ отъ 1 до 3 и отъ 6 до 14.

III. Сверхъ того изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ всѣ лица, непоименованныя въ статьѣ 1, кои, на основаніи особыхъ постановленій, пользуются таковымъ изъятіемъ въ Имперіи.

7. Obywatele poczestni, dziedziczni i osobiści;
8. osoby sprawujące publiczne urzędy, nienadające praw szlachectwa, jako to: Członkowie kredytowych i przemysłowych instytucyj, na mocy potwierdzenia Rządu założonych, osoby opiekę i dozór mające nad kościołami, szkołami, szpitalami, dobroczynnemi zakładami i więzieniami, także Obrońcy sądowi, Pisarze Aktowi i Rejenci, Komornicy sądowi, Woźni, jak niemniéj osoby obowiązek w zarządzie gmin wiejskich i miejskich sprawujące;
9. osoby posiadające uczone uniwersyteckie lub akademickie stopnie, albo patenta ukończenia kursu nauk w gimnazyach lub szkołach powiatowych;
10. właściciele nieruchomości, jakibądź z nich podatek opłacający;
11. fabrykanci, niemniéj właściciele rękodzielnych zakładów, oraz kupcy, w swych zakładach lub sklepach towarów na 1,500 rubli wartości mający;
12. nauczyciele, wychowaniem młodzieży z upoważnienia Rządu zajmujący się;
13. artyści lub inne osoby, które od Rządu listy przyznania na własne swe wynalazki pozyskały;
14. Osoby, ordery i inne zaszczytne znaki posiadające;
15. Imany Mahometańskiego wyznania.

II. Są również od kar cielesnych wyłączonemi, żony, wdowy i dzieci osób, oznaczonych w poprzedzającym artykule, w punktach od 1—3 i od 6—14.

III. Nadto, są także od kar cielesnych wyłączonemi wszystkie osoby, w artykule 2-im niewymienione, którym, na zasadzie oddzielnych przepisów, służy podobne wyłączenie w Cesarstwie.

IV. Престарѣлые, имѣющіе не менѣе семидесяти лѣтъ отъ роду, изъемляются также отъ наказаній тѣлесныхъ.

Предсѣдатель Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Князь Орловъ.*

Съ подлиннымъ вѣрно:
Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія,
(подписано) *Ив. Карницкій.*

№ 47.

Постановленіе о приведеніи въ дѣйствіе Устава о Гминныхъ Судахъ.

(30 Мая (11 Іюня) 1861 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принявъ въ уваженіе, что по обнародованіи въ Дневникѣ Законовъ Высочайшаго указа 24 Мая 1860 года, о сельскихъ и городскихъ Гминныхъ Судахъ, также Высочайше утвержденнаго того же числа Устава о сельскихъ Гминныхъ Судахъ, предстоитъ необходимость въ безотлагательномъ примѣненіи правилъ того Устава въ отношеніи полицейскихъ наказаній, опредѣленныхъ за проступки, въ ономъ показанные; что до времени устройства сельскихъ и городскихъ Гминныхъ Судовъ, имѣющихъ присуждать эти наказанія, слѣдуетъ возложить эту обязанность на нынѣшніе Суды и опредѣлить въ семъ отношеніи предѣлы ихъ власти,—Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи постановилъ и постановляетъ:

IV. Starcy, nie mniéj jak siedmdziesiąt lat wieku mający, są także od kar cielesnych wyłączeni.

Prezes Rady Państwa,
(podpisano) *Książę Orłow.*

Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj,
(podpisano) *J. Karnicki.*

№ 47.

Postanowienie wprowadzające w wykonanie Ustawę o Sądach Gminnych.

(d. 30 Maja (11 Czerwca) 1861 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy, że ogłoszenie w Dzienniku Praw ukazu Najwyższego z dnia 24 Maja 1860 roku o Sądach Gminnych wiejskich i miejskich, tudzież Ustawy Najwyżéj zatwierdzonéj z téjże daty o Sądach Gminnych wiejskich, czyni koniecznem bezzwłoczne stosowanie téjże Ustawy we względzie kar policyjnych za wykroczenia nią objęte postanowionych; że dopóki urządzenie Sądów Gminnych wiejskich i miejskich, kary te wymierzać mających, nie nastąpi, należy tymczasowe wymierzanie ich poruczyć dotychczasowym Sądom i oznaczyć w tym względzie granice ich atrybucyj, — na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, postanowiła i stanowi:

Статья 1.

Впредь до устройства Гминныхъ Судовъ, въ согласность Высочайшему указу 24 Мая 1860 года и Высочайше утвержденному того же числа Уставу о тѣхъ Судахъ, сельскіе Гминные Войты, Президенты и Бургомистры городовъ, также Судьи нынѣшнихъ Полицейскихъ Судовъ, Варшавское Судно-Полицейское Отдѣленіе и Суды Простой Полиціи, по предоставленной имъ, на основаніи 19—22 статей переходныхъ правилъ къ Уложенію о наказаніяхъ, власти, будутъ рѣшать въ первой инстанціи дѣла о проступкахъ, значащихся въ сказанномъ Уставѣ Гминныхъ Судовъ (ст. 590—813), и подвергать виновныхъ полицейскимъ наказаніямъ, по силѣ того Устава.

На приговоры ихъ виновные могутъ жаловаться Исправительному Суду, рѣшеніе котораго считается окончательнымъ.

Статья 2.

Исправительные и прочіе высшіе Суды, въ случаѣ поступленія въ оные дѣлъ по важнѣйшимъ преступленіямъ, заключающимъ въ себѣ обвиненія и въ проступкахъ, Уставомъ Гминныхъ Судовъ опредѣленныхъ, въ разсмотрѣніи сихъ послѣднихъ, соображаться будутъ съ правилами того Устава и постановлять по онымъ приговоры въ послѣдней инстанціи.

Статья 3.

(Временная). На томъ же основаніи, дѣла о проступкахъ, въ Уставѣ Гминныхъ Судовъ значащихся, какъ поступившія уже существующимъ порядкомъ, такъ и могущія поступить, до обнародованія сего постановленія, на разсмотрѣніе, въ которой либо инстанціи, въ Исправительные или прочіе высшіе Суды, рѣшаемы будутъ тѣми Судами окончательно, по силѣ Устава Гминныхъ Судовъ, коль скоро въ ономъ предписаны менѣе строгія противу Уложенія о наказаніяхъ правила, и не могутъ быть возвращаемы въ низшіе Суды для рѣшенія.

Artykuł 1.

Dopóki Sądy Gminne, według ukazu Najwyższego z d. 24 Maja 1860 roku i jednoczesnéj z nim Ustawy o tychże Sądach, uorganizowane nie zostaną, Wójci Gmin wiejskich, tudzież Prezydenci i Burmistrze miast, jako dotychczasowi Sędziowie Policyjni, a w Warszawie — ustanowiony do tego osobny Wydział Policyjno-Sądowy, i wreszcie Sądy Policyi Prostéj, sądzić będą w zakresie władzy art. 19 — 22 Ustawy przechodniéj do Kodeksu karnego sobie nadanéj, mocą pierwszéj instancyi, sprawy o wykroczenia wzmiankowaną Ustawą o Sądach Gminnych (art. 590—813) objęte, i wymierzać kary policyjne według téjże Ustawy. Wyroki ich podlegać będą odwołaniu się do Sądów Policyi Poprawczéj, które w sprawach takich stanowić będą ostatecznie.

Artykuł 2.

Podobnież Sądy Poprawcze i inne wyższe Sądy, jeżeli w sprawach do ich atrybucyi należących, obok innych ważniejszych zarzutów, przyjdą łącznie pod ich rozpoznanie w I-éj instancyi, zarzuty wykroczeń, Ustawą o Sądach Gminnych objętych, w rozpoznaniu tych ostatnich zarzutów stosować się będą do przepisów téjże Ustawy i wydawać co do nich wyroki mocą ostatniéj instancyi.

Artykuł 3.

(Przechodni.) Na téj saméj zasadzie, sprawy o wykroczenia Ustawą o Sądach Gminnych objęte, które, według dotychczasowego porządku, weszły już lub do dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia wejdą w któréjbądź instancyi do Sądów Poprawczych lub do innych wyższych Sądów, sądzone będą przez też Sądy ostatecznie, według Ustawy o Sądach Gminnych, o ile Ustawa ta łagodniejsze od Kodeksu karnego obejmuje przepisy, i nie mogą być Sądom niższym do osądzenia zwracane.

Статья 4.

(Временная). На приговоры по дѣламъ о проступкахъ, означенныхъ въ Уставѣ Гминныхъ Судовъ, состоявшіеся до обнародованія сего постановленія въ первой или второй, но не въ послѣдней инстанціи, не вошедшіе окончательно въ законную силу, могутъ быть подаваемы въ высшую инстанцію жалобы существующимъ порядкомъ, но состоявшіяся по таковымъ жалобамъ на основаніи правилъ того Устава рѣшенія, сходно предшедшей статьѣ, будутъ считаться окончательными.

Статья 5.

Исполненіе настоящаго постановленія, по внесеніи онаго въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 30 Мая (11 Іюня) 1861 года.

И. д. Намѣстника, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Сухозанетъ.*

№ 48.

Постановленіе о скопищахъ на улицахъ или публичныхъ дорогахъ.

(27 Марта (8 Апрѣля) 1861 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Усматривая, что возобновляющіяся многолюдныя собранія нарушаютъ общее спокойствіе и препятствуютъ свободному раз-

Artykuł 4.

(*Przechodni.*) Od wyroków w sprawach o wykroczenia Ustawą o Sądach Gminnych objęte, do dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w pierwszéj tylko lub drugiéj, lecz nie ostatniéj instancyi zapadłych, o ile przez poprzestanie na nich prawomocnemi się nie stały, służy odwołanie się do wyższéj instancyi, według dotychczasowego porządku, lecz wyroki w skutku takowego odwołania się na zasadzie przepisów rzeczonéj Ustawy wydane, w myśl poprzedzającego artykułu, będą ostatecznemi.

Artykuł 5.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 30 Maja (11 Czerwca) 1861 roku.

p. o. Namiestnika, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Suchozanet.*

№ 48.

Postanowienie o zbiegowiskach na ulicach lub drogach publicznych.

(d. 27 Marca (8 Kwietnia) 1861 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy, że powtarzające się tłumne zebrania mieszają spokojność publiczną i stają na przeszkodzie swobodnemu

витію учрежденій, Всемилостивѣйше дарованныхъ Царству, съ разрѣшенія Его Императорско-Царскаго Величества, постановляетъ:

Статья 1.

Всякія скопища, или какія бы то ни было Правительствомъ не дозволенныя собранія на улицахъ, или публичныхъ дорогахъ, воспрещаются.

Статья 2.

Въ случаѣ скопища или какого недозволеннаго собранія на улицахъ или публичныхъ дорогахъ, Президентъ, Бургомистръ, Гминный Войтъ, или заступающіе ихъ мѣста, Полицейскій Приставъ, или иной чиновникъ отправится на мѣсто скопища.

Барабанный бой объявитъ прибытіе чиновника. Чиновникъ пригласитъ собравшіяся лица разойтись. Если бы воззваніе это не имѣло успѣха, то повторитъ оное еще два раза; передъ каждымъ воззваніемъ прикажетъ ударить въ барабанъ. По послѣднемъ воззваніи, если бы толпы не разошлись, будетъ употреблена военная сила.

Военная сила можетъ быть употреблена послѣ перваго или втораго воззванія, если бы слѣдующее воззваніе оказалось невозможнымъ.

Статья 3.

Всякій, который бы не удалился, не смотря на воззваніе, будетъ немедленно задержанъ и отосланъ въ одну изъ крѣпостей въ Царствѣ, для преданія его подлежащему суду.

Статья 4.

Кто не удалится послѣ перваго воззванія, будетъ приговоренъ къ содержанію въ арестѣ отъ осьми до двадцати дней; кто не удалится послѣ втораго барабаннаго боя, будетъ приговоренъ къ заключенію въ смирительномъ домѣ отъ трехъ до шести мѣсяцевъ; кто не удалится послѣ третьяго барабаннаго боя, будетъ приговоренъ къ такому же заключенію отъ шести мѣсяцевъ до двухъ лѣтъ.

Оказавшіе сопротивленіе военной силѣ будутъ приговорены къ заключенію въ одной изъ крѣпостей Царства, отъ трехъ до пяти лѣтъ.

rozwinięciu instytucyj przez Najjaśniejszego Pana Królestwu Najłaskawiéj nadanych, z upoważnienia Najjaśniejszego Pana, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Wszelkie zbiegowiska, lub jakiebądź przez Rząd nieupoważnione zebrania na ulicy lub drodze publicznéj, są zakazane.

Artykuł 2.

Gdy nastąpi zbiegowisko lub jakiebądź przez Rząd nieupoważnione zebranie na ulicy lub drodze publicznéj, Prezydent, Burmistrz, Wójt gminy, lub ich zastępcy, Komisarz Policyi, lub inny urzędnik, uda się na miejsce zbiegowiska.

Uderzenie w bęben zapowie przybycie urzędnika. Urzędnik wezwie zgromadzone osoby, aby się rozeszły. Gdyby wezwanie to nie odniosło skutku, powtórzy wezwania jeszcze dwa razy; przed każdém wezwaniem każe uderzyć w bęben. Po ostatniém wezwaniu, gdyby zbiegowisko daléj trwało, użyta będzie siła zbrojna.

Siła zbrojna może być użyta po pierwszém lub drugiém wezwaniu, jeśliby następne wezwanie okazało się niepodobném.

Artykuł 3.

Każdy, któryby pomimo wezwania nie ustąpił, będzie niezwłocznie zatrzymany i do jednéj z fortec w Królestwie odesłany, celem oddania go pod zawyrokowanie Sądu właściwego.

Artykuł 4.

Ktoby nie ustąpił po pierwszém wezwaniu, będzie skazany na zamknięcie w areszcie od dni ośmiu do dwudziestu; ktoby nie ustąpił po drugiém uderzeniu w bęben, ukarany będzie zamknięciem w domu poprawy od miesięcy trzech do sześciu; ktoby nie ustąpił po trzeciém uderzeniu w bęben, skazany będzie na takież zamknięcie od sześciu miesięcy do lat dwóch.

Ktoby sile zbrojnéj opór jakikolwiek stawił skazany będzie na więzienie w jednéj z fortec Królestwa od tal 3 do 5.

Статья 5.

Кто бы какимъ бы то ни было образомъ подговаривалъ къ неповиновенію, или сопротивленію, будетъ приговоренъ къ наказанію, удвоенному противъ того, какому подвергаются тѣ лица, кои были имъ подговорены.

Статья 6.

Всякое подстреканіе къ собранію, ст. 1 воспрещенному, не смотря, какъ оно послѣдовало, по словамъ, или посредствомъ раздаваемыхъ или выставляемыхъ письменныхъ или печатныхъ объявленій, подвергнетъ виновныхъ заключенію въ смирительномъ домѣ, отъ шести мѣсяцевъ до двухъ лѣтъ.

Тому же самому наказанію подвергнется авторъ такого объявленія написаннаго, литографированнаго или напечатаннаго.

Разносители или выставители такихъ объявленій подвергнутся аресту отъ осьми до двадцати дней.

Статья 7.

Еслибы во время скопища учинены были другія преступленія, то таковыя будутъ отдѣльно суждены по закону.

Статья 8.

Въ случаѣ часто повторяющихся скопищъ, или безпорядковъ въ какой либо мѣстности, подстрекатели таковыхъ будутъ задержаны и заключены въ одной изъ крѣпостей Царства, для преданія ихъ суду по законамъ.

Статья 9.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Главнымъ Директорамъ: Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 27 Марта (8 Апрѣля) 1861 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Князь Горчаковъ.*

Artykuł 5.

Ktoby w jakikolwiek sposób namawiał do nieposłuszeństwa lub oporu, skazany będzie na karę w dwójnasób większą jak ci, którzy jego namowom ulegli.

Artykuł 6.

Wszelkie pobudzanie do zebrania się art. 1 zakazanego, czy to ustne, czy przez pisma lub druki przylepione lub rozdawane, ukarane będzie zamknięciem w domu poprawy od miesięcy sześciu do lat dwóch. Téj saméj karze ulegnie autor pisma, litografii, druku.

Roznoszący lub rozlepiający ulegnie karze od dni ośmiu do dwudziestu aresztu.

Artykuł 7.

Gdyby przy zbiegowisku inne przestępstwa jakie były spełnione, te oddzielnie w drodze prawa będą dochodzone.

Artykuł 8.

W czasie często ponawiających się zbiegowisk lub zaburzeń w miejscu jakiém, podżegacze takowych będą ujęci dla osadzenia w jednéj z fortec Królestwa, celem poszukiwania na właściwéj drodze prawa.

Artykuł 9.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Dyrektorom Głównym Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości poleca się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, d. 27 Marca (8 Kwietnia) 1861 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Książę Gorczakow.*

№ 49.

Высочайшій указъ о взысканіяхъ за выпускъ въ обращеніе марокъ въ замѣнъ денежныхъ знаковъ.

(19 (31) Августа 1865 г.)

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Принимая въ уваженіе заключеніе Совѣта Управленія Царства, по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи, о недостаточности постановленныхъ существующими законами взысканій за выпускъ частными лицами и обществами марокъ, взамѣнъ денежныхъ знаковъ и за неразмѣнъ оныхъ на деньги, и о необходимости опредѣленія за сіе болѣе дѣйствительныхъ мѣръ взысканія, Мы постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Виновный въ выпускѣ въ обращеніе, по какимъ бы то ни было причинамъ, металлическихъ, бумажныхъ или какихъ либо другихъ марокъ, въ видѣ или взамѣнъ монеты, а равно виновный въ неразмѣнѣ на наличныя деньги, по первому требованію, прежде выпущенныхъ имъ марокъ, подвергается, въ первый разъ, наказанію тюремнымъ заключеніемъ отъ двухъ до четырехъ мѣсяцевъ, во второй же разъ и въ случаѣ возобновленія проступковъ сего рода, подвергается такому же заключенію отъ четырехъ до восьми мѣсяцевъ, и, сверхъ того, во всякомъ случаѣ, обязанъ вознаградить убытки, таковымъ его проступкомъ причиненные.

№ 49.

Ukaz Najwyższy stanowiący kary za wypuszczenie w obieg marek monetę zastępujących.

(d. 19 (31) Sierpnia 1865 r.)

Z BOŻÉJ ŁASKI

MY ALEXANDER II,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI, KRÓL POLSKI,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Wziąwszy na uwagę wnioski Rady Administracyjnéj Królestwa, uczynione w skutek przedstawienia Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, o niedostateczności postanowionych istniejącemi przepisami kar za puszczenie w obieg przez osoby prywatne i stowarzyszenia marek w zastępstwie monety i za niewymianę tychże marek na gotowiznę, jakotéż o koniecznéj potrzebie ustanowienia w tym względzie bardziéj skutecznych środków, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Winny wypuszczenia w obieg, z jakichby to nie było powodów, metalowych, papiérowych lub jakichbądź innych marek w kształcie lub zastępstwie monety, również winny niewymiany, na pierwsze żądanie, marek dawniéj przez niego wypuszczonych na gotowiznę, podlegnie: na pierwszy raz — karze osadzenia w wieży od dwóch do czterech miesięcy; na drugi zaś raz i w przypadku ponawiania tego rodzaju wykroczeń — takiéjże karze osadzenia w wieży od czterech miesięcy do ośmiu, nadto w każdym razie obowiązany będzie wynagrodzić zrządzone tém przekroczeniem straty.

Статья 2.

Если какое либо учрежденіе, товарищество или общество выпуститъ денежныя марки, или по первому требованію о размѣнѣ на наличныя деньги прежде выпущенныхъ имъ марокъ въ томъ откажетъ, то въ такомъ случаѣ подвергаются личной отвѣтственности лица, управляющія дѣлами общества, товарищества или учрежденія, а имущественная отвѣтственность падаетъ на учрежденіе, товарищество или общество, или на виновныхъ членовъ управленія, буде учрежденіе, товарищество или общество къ выпуску ихъ не уполномочивало.

Статья 3.

Жалобы по случаю выпуска кѣмъ либо и по какимъ бы то ни было причинамъ вышеупомянутыхъ знаковъ, могутъ быть приносимы словесно или письменно на простой бумагѣ, а также представляются должностными лицами по обязанности; означенныя же предыдущими статьями наказанія опредѣляются въ первой инстанціи подлежащими Исправительными Судами, а во второй и послѣдней — Уголовнымъ Судомъ.

Статья 4.

Исполненіе настоящаго указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на подлежащія Управленія, по принадлежности.

Данъ въ Москвѣ, 19 (31) Августа 1865 года.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ:

Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *В. Платоновъ.*

Artykuł 2.

Jeżeli jakakolwiekbądź instytucya, spółka albo towarzystwo wypuści marki pieniężne, lub też na pierwsze żądanie wymiany na gotowiznę marek dawniéj przezeń wypuszczonych, wymiany takowéj odmówi, w takim razie podlegają odpowiedzialności osobistéj zarządzający interesami towarzystwa, spółki lub instytucyi; odpowiedzialność zaś z majątku spada na instytucyą, spółkę lub towarzystwo, albo też na innych członków zarządu, jeżeli instytucya, spółka lub towarzystwo nie upoważniło do ich wypuszczenia.

Artykuł 3.

Zaskarżenia z powodu wypuszczenia przez kogokolwiekbądź i z jakichby to nie było przyczyn, wyżéj rzeczonych marek, zanoszone być mogą ustnie albo piśmiennie na papierze prostym, a także przedstawiane z urzędu; kary zaś poprzedniemi artykułami oznaczone, wymierzane być mają w pierwszéj instancyi przez właściwe Sądy Policyi Poprawczéj, a w drugiéj i ostatniéj — przez Sąd Kryminalny.

Artykuł 4.

Wykonanie niniejszego ukazu Naszego, który umieszczonym być ma w Dzienniku Praw, władzom właściwym, w czém do któréj należy, polecamy.

Dan w Moskwie, 19 (31) Sierpnia 1865 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla,

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *W. Płatonow.*

№ 50.

О привлеченіи къ уголовной отвѣтственности лицъ, продающихъ или имѣющихъ кукольванъ (рыболовныя ягоды).

(28 Декабря (9 Января) 1865/6 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II,

Императора и Самодержца Всероссійскаго Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Постановленіемъ отъ 7 (19) Сентября 1862 года о мѣрахъ предосторожности при продажѣ ядовъ, кукольванъ (рыболовныя ягоды) причисленъ къ такимъ веществамъ, которыя только въ аптекахъ и складахъ аптекарскихъ веществъ, могутъ быть содержимы и продаваемы съ соблюденіемъ предписанныхъ предосторожностей.

Нынѣ, принимая въ уваженіе:

что кукольванъ вовсе не употребляется для врачебныхъ цѣлей;

что употребленіе его для рыбной ловли или для другихъ какихъ либо хозяйственныхъ или промышленныхъ цѣлей не только не необходимо, но даже можетъ производить вредныя здоровью послѣдствія;

что именно по этимъ уваженіямъ, по общему тарифу для европейской торговли Имперіи, привозъ кукольвана воспрещенъ, —

Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

№ 50.

Poddanie odpowiedzialności w drodze karnéj osób sprzedających lub posiadających rybią trutkę.

(d. 28 Grudnia (9 Stycznia) 1865/6 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Postanowieniem z d. 7 (19) Września 1862 roku, w przedmiocie środków ostrożności co do sprzedaży trucizn, rybia trutka zaliczoną została do liczby takich artykułów, które tylko w aptekach i składach materyałów aptecznych mogą być utrzymywane i w nich sprzedawane, przy zachowaniu przepisanych ostrożności.

Obecnie, biorąc na uwagę:

iż rybia trutka zupełnie zaprzestała być używaną w celach lekarskich;

iż używanie jéj przy łowieniu ryb lub w jakimkolwiekbądź innym celu gospodarskim i przemysłowym, nie tylko że nie jest potrzebném, a sprowadzać może szkodliwe skutki dla zdrowia;

że z tych względów, przywóz jéj taryfą celną dla handlu europejskiego został wzbroniony, —

Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Статья 1.

Воспрещается отнынѣ содержаніе и продажа кукольвана (рыболовныхъ ягодъ, *cocculi indici v. piscatorii*) не только въ лавкахъ, но даже и въ складахъ аптекарскихъ матеріаловъ и въ аптекахъ. Запрещается также безусловно имѣть или употреблять кукольванъ для какой либо надобности.

Статья 2.

Виновные въ нарушеніи сего запрещенія будутъ подвергаемы такой же отвѣтственности по суду, какая опредѣлена за продажу ядовитыхъ веществъ, безъ надлежащаго на то позволенія.

Статья 3.

Въ видѣ исключенія, дозволяется для ученыхъ цѣлей имѣть укольванъ въ кабинетахъ и лабораторіяхъ Главной Школы и другихъ высшихъ учебныхъ заведеній.

Статья 4.

Исполненіе и развитіе настоящаго постановленія, которое колжно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, 28 Декабря (9 Января) 1865/6 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Гр. Бергъ.*

Artykuł 1.

Nie dozwala się nadal utrzymywać i sprzedawać rybią trutkę (*cocculi indici v. piscatorii*), nietylko w handlach, ale nawet w składach materyałów aptecznych i w aptekach. Zakazuje się téż bezwarunkowo posiadanie jéj i używanie w jakimbądź celu.

Artykuł 2.

Przekraczający przeciw niniejszemu zakazowi pociągnięty być ma do odpowiedzialności w drodze karnéj, jak za sprzedaż artykułów trujących bez właściwego na to pozwolenia.

Artykuł 3.

Wyjątkowo dozwala się, w celu naukowym, posiadanie okazów rybiéj trutki w zbiorach i pracowniach Szkoły Głównéj, oraz innych wyższych zakładów naukowych.

Artykuł 4.

Wykonanie i rozwinięcie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, poleca się Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Działo się w Warszawie, d. 28 Grudnia (9 Stycznia) 1865/6 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Hr. Berg.*

№ 51.

Постановленіе о введеніи въ дѣйствіе Высочайше утвержденнаго 5 Ноября 1850 года таможеннаго Устава для Царства Польскаго.

(22 Декабря (3 Января) 1850/1 г.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Основываясь на опубликованномъ уже въ Царствѣ Указѣ Правительствующаго Сената, отъ 13 (25) Октября сего года, о Высочайше повелѣнномъ снятіи таможенной линіи между Имперіею и Царствомъ, а равно о введеніи въ семъ послѣднемъ Россійскаго таможеннаго Управленія, съ 1 (13) Января 1851 года; сверхъ того, основываясь на Высочайше утвержденномъ 5 Ноября с. г., таможенномъ Уставѣ для Царства Польскаго Совѣтъ Управленія, по представленію Коммисіи Финансовъ, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

Съ истеченіемъ 31 Декабря (12 Января) 1850/1 года, прекращаютъ обязательную свою силу всѣ существовавшія донынѣ въ Царствѣ правила, какъ въ отношеніи таможенныхъ обрядовъ и дѣйствій, такъ и въ отношеніи взысканій, за нарушеніе существовавшихъ о томъ таможенныхъ постановленій, въ замѣнъ же сего возымѣетъ дѣйствіе Высочайше утвержденный на русскомъ языкѣ, 5 Ноября 1850 года, новый таможенный Уставъ для Царства Польскаго, сообщенный Министромъ

№ 51.

Postanowienie wprowadzające w wykonanie Ustawę celną, Najwyżéj dnia 5 Listopada 1850 roku dla Królestwa zatwierdzoną.

(d. 22 Grudnia (3 Stycznia) 1850/1 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Mając na uwadze ukaz z dnia 13 (25) Października r. bież., z Rządzącego Senatu wydany i już w Królestwie ogłoszony, którym Najwyżéj postanowiono zniesienie wewnętrznéj linii celnéj między Cesarstwem a Królestwem, i zaprowadzenie w ostatniém administracyi celnéj Rossyjskiéj od dnia 1 (13) Stycznia 1851 r., tudzież Najwyżéj potwierdzoną następnie, na dniu 5 Listopada r. b., Ustawę celną dla Królestwa Polskiego; Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, postanowiła i stanowi:

Artykuł 1.

Z dniem 31 Grudnia (12 Stycznia) 1850/1 r., ustają w swéj mocy przepisy celne, dotąd w Królestwie obowiązujące, tak pod względem postępowania na komorach celnych, jakotéż pod względem dochodzenia wykroczeń celnych i ich karania, a w miejsce tych obowiązywać zacznie Ustawa celna dla Królestwa Polskiego, Najwyżéj w d. 5 Listopada 1850 r. w tekscie rossyjskim potwierdzona, przez Ministerstwo

Финансовъ, на томъ же языкѣ, и изданный Коммисіею Финансовъ, въ польскомъ переводѣ.

Статья 2.

Съ того же времени прекращаетъ свою силу постановленіе Царскаго Намѣстника отъ 22 Іюля 1823 года, по коему установлены были для торговцевъ особыя, конотаціонными называемыя, товарныя книги, а равно всѣ изданныя Коммисіею Финансовъ, на основаніи опредѣленія Совѣта Управленія отъ 28 Октября (9 Ноября) 1838 года, распоряженія, какъ-то:

a) относительно порядка надзора за пограничною полосою;

b) относительно впуска въ пограничную таможенную полосу и выпуска изъ оной товаровъ, а равно содержанія въ ней складовъ съ запрещенными къ заграничному отпуску или подлежащими высокой отпускной пошлинѣ туземными произведеніями, и наконецъ относительно учрежденія въ той полосѣ фабрикъ;

c) относительно установленія въ пограничной таможенной полосѣ таможенныхъ контрольныхъ управленій, которыя впредь упраздняются;

d) относительно надзора за туземными фабриками по городамъ и фабричнымъ посадамъ;

e) относительно контролированія товаровъ, посредствомъ торговыхъ купеческихъ и товарныхъ, у мелочныхъ торговцевъ, книгъ;

f) относительно развозки заграничныхъ товаровъ внутри края и контролированія оныхъ у торговцевъ.

Статья 3.

Веденіе купеческихъ книгъ, а равно развозка и контроль товаровъ внутри края, производимы впредь будутъ по правиламъ дѣйствующаго въ Царствѣ торговаго Уложенія и вновь изданнаго таможеннаго Устава.

Finansów Cesarstwa, w tymże tekscie, a przez Kommissyą Skarbu, w tłomaczeniu polskiém drukiem ogłoszona.

Artykuł 2.

Od téjże daty przestają obowiązywać: postanowienie Księcia Namiestnika Królewskiego z d. 22 Lipca 1823 r., zaprowadzające dla kramarzy oddzielne książki, tak zwane konotacyjne, tudzież wszelkie rozporządzenia skarbowe, na zasadzie decyzyi Rady Administracyjnéj z d. 28 Października (9 Listopada) 1838 r. wydane, a mianowicie:

a) względem sposobu dozorowania pasu granicznego;

b) względem wchodu do pasu granicznego i wychodu z niego towarów, utrzymywania w nim składów produktów krajowych do wychodu zakazanych lub wysokiemu cłu uległych, i zakładania fabryk;

c) względem ustanowienia na linii wewnętrznéj pasu granicznego Urzędów celnych, do kontroli towarów i osób, które to Urzędy nadal ustają;

d) względem dozoru fabryk krajowych w miastach i osadach fabrycznych;

e) względem kontroli towarów w książkach handlowych kupieckich i konotacyjnych kramarskich;

f) względem obiegu towarów zagranicznych wewnątrz kraju i ich kontroli u handlujących.

Artykuł 3.

Prowadzenie książek handlowych, jakotéż obieg i kontrola towarów wewnątrz kraju, nadal mają być wykonywane podług przepisów Kodeksu handlowego w Królestwie obowiązującego i podług przepisów nowéj Ustawy celnéj.

Статья 4.

Всѣ дѣла, какъ о тайномъ водвореніи товаровъ, такъ и о нарушеніи таможенныхъ правилъ, возникшія до 31 Декабря (12 Января) 1850/1 года, должны быть разсмотрѣны и рѣшены, по существующимъ до сего времени правиламъ.

Статья 5.

Исполненіе настоящаго постановленія, долженствующаго быть внесеннымъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи Юстиціи, Внутреннихъ Дѣлъ, а равно Финансовъ, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 22 Декабря (3 Января) 1850/1 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 52.

Постановленіе о воспрещеніи вывоза за границу серебра въ слиткахъ и монетѣ свыше 15 руб. сер.

(23 Января (4 Февраля) 1851 г.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для приведенія въ исполненіе Высочайшаго указа отъ 29 Декабря 1850 года, въ которомъ, по уваженію возникшаго съ нѣкотораго времени, на главныхъ европейскихъ рынкахъ, стремленія къ возвышенію цѣны на серебро, признано нужнымъ

Artykuł 4.

Wszystkie sprawy fiskalne, o defraudacyą towarów lub przekroczenie naprzeciw przepisom celnym, po dzień 31 Grudnia (12 Stycznia) 1850/1 r. uformowane, mają być według obowiązujących dotąd urządzeń rozpoznane i zadecydowane.

Artykuł 5.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być ogłoszone, Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież Przychodów i Skarbu, w czém do któréj należy, poleca się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 22 Grudnia (3 Stycznia) 1850/1 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 52.

Postanowienie zakazujące wywozu za granicę srebra w sztabach i monecie więcéj nad 15 rub. sr.

(d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1851 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Wprowadzając w wykonanie Najwyższy ukaz z d. 29 Grudnia 1850 r., w którym, z uwagi na okazującą się od niejakiego czasu w główniejszych punktach handlu europejskiego, dążność do podwyższenia ceny srebra, aby zabezpie-

фондъ, на которомъ основано обращеніе Государственныхъ кредитныхъ билетовъ, оградить отъ могущаго временно усилиться востребованія серебрянной монеты и слитковъ, для высылки ихъ за границу, и вслѣдствіе того воспрещено по всей Имперіи вывозъ за границу серебра въ монетѣ и слиткахъ, — Совѣтъ Управленія, по представленію Коммисіи Финасовъ, постановилъ:

Статья 1.

Вывозъ изъ Царства Польскаго въ инотранныя государства, какъ сухимъ путемъ, такъ и водою, серебра, въ монетѣ и слиткахъ, запретить.

Статья 2.

Шкиперамъ, извощикамъ и вообще отъѣзжающимъ за границу дозволить вывозить до 15 рублей, на каждое лицо, серебрянною монетою, россійскою или иностранною, но съ подачею о сей монетѣ въ таможни объявленій.

Статья 3.

За тайный вывозъ серебра въ монетѣ и слиткахъ, сверхъ конфискаціи, взыскивать двойную цѣну онаго, по статьѣ 851 изданнаго, въ 5 (17) день Ноября 1850 года, таможеннаго для Царства Польскаго Устава.

Статья 4.

Дозволить привозить по прежнему въ Царство серебро, въ монетѣ и слиткахъ, а равно привозить и вывозить золото, какъ въ монетѣ, такъ и въ слиткахъ.

Статья 5.

Исполненіе настоящаго постановленія, долженствующаго быть внесеннымъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на всѣ Управленія Царства, въ томъ, что до котораго изъ нихъ относится.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 23 Января (4 Февраля) 1851 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

---

czyć fundusz, na którym oparty jest obrót papierów kredytowych Państwa, od mogącego z czasem powiększyć się poszukiwania monety srebrnéj i sztab, dla wyprowadzenia takowych za granicę, zabroniony jest w całém Państwie wywóz za granicę srebra w sztabach i w monecie, — Rada Administracyjna Królestwa, na przedstawienie Kommissyi Skarbu, stanowi:

Artykuł 1.

Wywóz z Królestwa Polskiego do obcych Państw, tak lądem, jak i wodą, srebra w sztabach i monecie jest zabroniony.

Artykuł 2.

Szyprowie, furmani i w ogóle wszyscy za granicę do obcych Państw udający się, mogą wywozić do 15 rubli sr. w monecie srebrnéj rossyjskiéj, polskiéj lub zagranicznéj, na każdą osobę, pod warunkiem deklarowania takowéj monety na komorze.

Artykuł 3.

Wywożący tajemnie srebro w sztabach i monecie, oprócz konfiskaty srebra, pociągani będą do opłaty podwójnéj onego wartości, stosownie do art. 851 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego, w dniu 5 (17) Listopada 1850 roku wydanéj.

Artykuł 4.

Wolno jest przywozić jak dotąd do Królestwa srebro w sztabach i w monecie, jak również przywozić i wywozić złoto w monecie i w sztabach.

Artykuł 5.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, wszystkim Władzom Królestwa, w czém do któréj należy, porucza się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1851 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 53.

Постановленіе, дозволяющее отчасти вывозъ за границу серебра.

(14 (26) Августа 1862 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Во исполненіе Высочайшей Его Императорскаго Величества воли, Совѣтъ Управленія, по представленію Коммисіи Финансовъ, постановилъ:

Статья 1.

Состоявшееся 23 Января (4 Февраля) 1851 года постановленіе, которымъ запрещенъ вывозъ изъ Царства Польскаго въ иностранныя государства, сухимъ путемъ и водою, серебра въ слиткахъ и въ монетѣ, отмѣняется, и впредь дозволяется вывозить изъ Царства Польскаго въ иностранныя государства, сухопутно и водою, серебро въ слиткахъ и въ россійской серебрянной монетѣ.

Статья 2.

Дозволеніе это не распространяется на серебрянную размѣнную монету 72 пробы.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія, долженствующаго

№ 53.

Postanowienie uchylające w części zakaz wywozu srebra z Królestwa Polskiego.

(d. 14 (26) Sierpnia 1862 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II,
Cesarza i Samowładcy Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W wykonaniu woli Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, Rada Administracyjna Królestwa, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, stanowi:

Artykuł 1.

Postanowienie z dnia 23 Stycznia (4 Lutego) 1851 roku, zabraniające wywozu z Królestwa za granicę, tak lądem, jak wodą, srebra w sztabach i w monecie, obowiązywać przestaje, i odtąd dozwolony jest wywóz z Królestwa za granicę, tak lądem, jak i wodą, srebra w sztabach i w rossyjskiéj monecie srebrnéj bankowéj.

Artykuł 2.

Od dozwolenia w poprzedzającym artykule wymienionego wyłącza się moneta zdawkowa 72 próby.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienni-

быть внесеннымъ въ Дневникъ Законовъ, возлагается на всѣ управленія Царства, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 14 (26) Августа 1862.

Великій Князь, Намѣстникъ Его Императорскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ,

(подписано) КОНСТАНТИНЪ.

№ 54.

Постановленіе измѣняющее ст. 902 и 916 таможеннаго Устава.

(25 Іюля 1856 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ исполненіе распоряженія Совѣта Управленія Царства, объявленнаго въ отношеніи Статсъ-Секретаря отъ 3 (15) Ноября сего года, за № 15,848, публикуетъ посредствомъ Дневника Законовъ указъ Правительствующаго Сената отъ 25 Іюля стар. ст. 1856 года, объ измѣненіи статей 902 и 916 таможеннаго Устава Царства.

Варшава, 16 (28) Ноября 1856 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ (подписано) *Гр. Фр. Скарбекъ.*

---

ku Praw ma być zamieszczone, wszystkim Władzom Królestwa, w czém do któréj należy, porucza.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 14 (26) Sierpnia 1862 roku.

Wielki Książę, Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém,

(podpisano) KONSTANTY.

№ 54.

Postanowienie zmieniające art. 902 i 916 Ustawy celnéj.

(d. 25 Lipca 1856 r.)

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W wykonaniu decyzyi Rady Administracyjnéj Królestwa, objawionéj przez odezwę Sekretarza Stanu z dnia 3 (15) Listopada r. b., Nr. 15,848, ogłasza w Dzienniku Praw ukaz Rządzącego Senatu z dnia 25 Lipca r. b. v. st., dotyczący zmiany artykułów 902 i 916 Ustawy celnéj Królestwa.

w Warszawie, dnia 16 (28) Listopada 1856 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *F. Hr. Skarbek.*

УКАЗЪ

Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссійскаго,

изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали донесеніе Г. Министра Финансовъ, 10 Іюля 1856 года, за № 11,795, при коемъ представляетъ въ Правительствующій Сенатъ копію съ Высочайше утвержденнаго, 2 сего Іюля, мнѣнія Государственнаго Совѣта объ измѣненіи 902 и 916 статей Таможеннаго Устава для Царства Польскаго, такъ какъ Уставъ сей былъ обнародованъ при указѣ Правительствующаго Сената отъ 30 Ноября 1850 года.

Означенное мнѣніе Государственнаго Совѣта слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ объ измѣненіи статей 902 и 916 Устава Таможеннаго для Царства Польскаго, согласно съ заключеніемъ его, Министра, мнѣніемъ положилъ: за силою обнародованнаго указомъ Правительствующаго Сената 2 Іюня 1852 года Высочайшаго повелѣнія (*), объ удаленіи Евреевъ контрабандировъ за 100 верстъ отъ границы, статьи 902 и 916 Таможеннаго Устава Царства изложить въ слѣдующемъ видѣ:

Ст. 902. За тайный ввозъ иностранныхъ запрещенныхъ къ привозу, а равно и дозволенныхъ, но обложенныхъ пошлиною товаровъ, задержанныхъ въ предѣлахъ пограничной черты съ самыми провозителями, виновный, добровольно въ томъ сознавшійся, подвергается:

въ 1-й разъ, лишь конфискаціи тайно ввезенныхъ товаровъ и платежу слѣдующаго за то, по правиламъ выше сего въ 843 и 751 статьяхъ означеннымъ, денежнаго взысканія;

(*) *См. Дневн. Зак. томъ 47, стр. 36.*

UKAZ

Jego Cesarskiéj Mości,

z Senatu Rządzącego.

Na mocy ukazu Jego Cesarskiéj Mości, Senat Rządzący miał sobie przedstawione doniesienie P. Ministra Finansów z dnia 10 Lipca 1856 r., za Nr. 11,795, przy którém załączoną była kopia Najwyżéj zatwierdzonego dnia 2 Lipca r. b. zdania Rady Państwa, w przedmiocie zmiany art. 902 i 916 Ustawy celnéj, jaka ogłoszoną została przy ukazie Rządzącego Senatu dnia 30 Listopada 1850 roku.

Rzeczone zdanie Rady Państwa jest następującéj osnowy: Rada Państwa, w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Ministra Finansów co do zmiany art. 902 i 916 Ustawy celnéj Królestwa Polskiego, zgodnie z jego opinią, objawiła zdanie: w skutek ogłoszonego przez ukaz Rządzącego Senatu z dnia 2 Czerwca 1852 r. Najwyższego rozkazu *), względem oddalania żydów defraudantów o 100 werst od granicy, art. 902 i 916 Ustawy celnéj zmienić w sposób następujący:

Art. 902. Za przywóz potajemny zagranicznych towarów, zabronionych do wprowadzania, albo dozwolonych, gdy te zostaną zatrzymane wraz z przewożącym w pasie granicznym, winny, dobrowolnie do tego przyznający się, podlega:

za pierwszym razem, saméj tylko konfiskacie potajemnie przywiezionych towarów i stosownéj karze pieniężnéj, wedle prawideł w art. 843 i 751 oznaczonych;

---

*) *Zobacz Dzien. Praw tom 47, stron. 37.*

во 2-й, сверхъ конфискаціи, взысканію тройной пошлины съ пошлинныхъ товаровъ и тройной цѣны съ товаровъ запрещенныхъ. Сверхъ того Судъ можетъ, по своему усмотрѣнію, усилить сіе взысканіе удаленіемъ виновнаго за 21-верстное разстояніе отъ границы, если онъ жительствовалъ ближе къ оной. Евреевъ же, судимыхъ за водвореніе контрабанды во 2-й разъ, Судъ обязанъ всегда приговаривать и къ удаленію за 100 верстъ отъ границы, если виновный жительствовалъ ближе къ оной;

въ 3-й разъ, сверхъ конфискаціи и взысканія, въ предшедшемъ пунктѣ означеннаго, заключенію въ исправительномъ домѣ отъ 6 мѣсяцевъ до однаго года и во всякомъ случаѣ съ удаленіемъ виновнаго изъ 21 верстнаго отъ границы разстоянія, если бы онъ тамъ проживалъ;

въ 4-й, сверхъ конфискаціи и взысканія, опредѣленнаго за третій разъ, ссылкѣ въ Томскую или Тобольскую губерніи на поселеніе, или, буде онъ по закону не изъятъ отъ наказаній тѣлесныхъ, отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты на время отъ одного года до двухъ лѣтъ;

въ 5-й разъ, сверхъ конфискаціи и взысканія, въ предшедшихъ 3 пунктахъ опредѣленнаго, ссылкѣ въ Сибирь на поселеніе.

Примѣчаніе I. Опредѣленнымъ въ сей статьѣ наказаніямъ подвергнутъ будетъ не только тотъ виновный, который при, первоначальномъ слѣдствіи въ винѣ признался, но и тотъ, который, во время дальнѣйшаго изслѣдованія, до воспослѣдованія однако окончательнаго приговора или рѣшенія, таковое признаніе учинилъ.

Примѣчаніе II. Правила, изложенныя, какъ въ сей статьѣ, такъ равно въ первомъ примѣчаніи къ оной и въ послѣдующей статьѣ, не распространяются на тѣ случаи, когда иностранные товары задержаны при досмотрѣ въ таможняхъ.

za drugim razem, oprócz konfiskaty, potrójnéj opłacie cła za towary dozwolone do wprowadzania, a potrójnéj wartości towarów, zabronionych do przywozu. Nadto Sąd może, wedle swego uznania, obostrzyć tę karę przez oddalenie winnego o 21 werst od granicy, jeżeli on bliżéj zamieszkuje. Żydów zaś przychodzących po raz drugi pod wyrok za defraudacyą, Sąd zawsze skazywać ma na wydalenie o 100 werst od granicy, jeżeli winny bliżéj mieszka;

za trzecim razem, oprócz konfiskaty i wymienionéj w poprzedzającym punkcie kary pieniężnéj, winny ulegać ma zamknięciu w domu poprawy od 6 miesięcy do roku jednego, a przytém, w każdym razie, wydalonym być powinien o 21 werst od granicy, jeżeli mieszkał bliżéj;

za czwartym razem, oprócz konfiskaty i kary pieniężnéj, za trzeci raz przepisanéj, winny ulega zesłaniu do gubernii Tomskiéj lub Tobolskiéj na osiedlenie, a jeżeli podług prawa nie jest wyłączonym od kar cielesnych, oddaniu do rot poprawczych aresztanckich od roku do lat 2-ch;

za piątym razem, oprócz konfiskaty i kary pieniężnéj, w trzech powyższych punktach wskazanéj, winny skazuje się na zesłanie do Syberyi na osiedlenie.

Uwaga I. Karom w artykule powyższym przepisanym ulega nietylko ten, kto przy początkowém śledztwie przyznał się do winy, ale i ten, który w czasie dalszego śledztwa, przed zapadnięciem jednakże wyroku lub decyzyi, takowe przyznanie złożył.

Uwaga II. Przepisy, tak w tym artykule wymienione, jakotéż w uwadze 1-éj do tegoż artykułu i w następnym artykule, nie stosują się do tych wypadków, kiedy towary zagraniczne zatrzymane były przy rewizyi w komorach.

Ст. 916. Тѣ, которые, будучи на основаніи 902 и 903 ст. удалены: Христіане на 21-верстное, а Евреи на 100-верстное отъ границы разстояніе, самовольно возвратятся: первые въ 21-верстное, а послѣдніе въ 100-верстное пространство, подвергаются: въ первый разъ, заключенію въ смирительномъ домѣ на время отъ шести мѣсяцевъ до одного года; во второй разъ, заключенію на время отъ шести мѣсяцевъ до одного года и ссылкѣ на житье въ одну изъ отдаленныхъ губерній, кромѣ Сибирскихъ, или, буде они по закону неизъяты отъ наказаній тѣлесныхъ, заключенію въ рабочемъ домѣ на время отъ одного года до двухъ лѣтъ.

Тѣ, которые завѣдомо дали имъ въ означенныхъ пространствахъ пристанище, подвергаются, какъ укрыватели преступниковъ, наказаніямъ, опредѣленнымъ въ ст. 131 Уголовнаго Уложенія Царства Польскаго.

На подлинномъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта объ измѣненіи статей 902 и 916 Устава Таможеннаго Царства Польскаго, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

2 Іюля 1856 года.

За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта,
(подписано) *Графъ Блудовъ.*

Приказали: о таковомъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта, для свѣдѣнія и надлежащаго въ потребномъ случаѣ исполненія, во всѣ губерніи, областныя и Войсковыя Правленія и Палаты Уголовнаго Суда послать указы, каковыми увѣдомить Гг. Министровъ и Главноуправляющихъ отдѣльными частями, Генералъ-Губернаторовъ и гражданскихъ Губернаторовъ, въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ, для чего Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣ-

Art. 916. Ci, którzy będąc na zasadzie art. 902 i 903 od granicy oddaleni, chrześcianie o werst 21, a żydzi o werst 100, powrócą samowolnie, pierwsi w obręb dwudziesto jeden werstowy, drudzy stuwerstowy, ulegną: za pierwszym razem, zamknięciu w domu poprawy na czas od 6 miesięcy do roku jednego; za drugim razem, zamknięciu na czas od 6 miesięcy do roku jednego i zesłaniu na mieszkanie do jednéj z oddalonych gubernij, oprócz Syberyjskich, a jeżeli nie są prawem od kar cielesnych wyłączeni, zamknięciu w domu roboczym od roku jednego do lat dwóch.

Ci zaś, którzy z wiadomością dali im w zabronionym obrębie schronienie, ukarani będą jako ukrywający przestępców, podług art. 131 Kodeksu kar głównych i poprawczych dla Królestwa Polskiego.

Na oryginale napisano: Jego Cesarska Mość powyższe zdanie Ogólnego Zebrania Rady Państwa, co do zmiany art. 902 i 916 Ustawy celnéj Królestwa Polskiego, Najwyżéj potwierdził i wykonać rozkazał.

dnia 2 Lipca 1856 roku.

Za Prezesa Rady Państwa,
(podpisano) *Hrabia Błudow.*

Takowe Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa, dla wiadomości i wykonania onego, zakomunikować przy ukazach, wszystkim władzom gubernialnym, obwodowym i wojskowym, oraz Izbom Sądu Kryminalnego, nadto zawiadomić PP. Ministrów i Główniezarządzających częściami oddzielnemi, Jenerał Gubernatorów i Gubernatorów Cywilnych; Najświętszemu Synodowi, wszystkim Departamentom Rządzącego Senatu i ich Ogólnym Zebraniom udzielić o tém wiadomość i wydrukować w Gazecie Senackiéj, w którym to celu zawiadomić Drukarnią Senacką. P. Towarzyszowi Ministra

стіе, для увѣдомленія же Гг. Товарища Министра Статсъ Секретаря Царства Польскаго и Главноуправляющаго II Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, въ Департаментъ Министерства Юстиціи передать копіи съ сего опредѣленія.

25 Іюля 1856 года.

Оберъ-Секретарь, (подписано) . . . . . .

Вѣрно:

Помощникъ Статсъ-Секретаря, (подписано) *А. Петровъ.*

№ 55.

Постановленіе въ разъясненіе пункта 2-го ст. 915 Таможеннаго Устава, измѣняющее § 24 правилъ отъ 9 (21) Января 1851 года о пограничной полосѣ.

(3 (15) Апрѣля 1859 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Признавъ необходимымъ польскій переводъ 2 пункта 915 статьи Таможеннаго Устава Царства Польскаго согласить съ соотвѣтствующимъ ему русскимъ текстомъ, въ которомъ тотъ Уставъ въ 5 день Ноября 1850 года удостоился Высочайшаго утвержденія, — принимая сверхъ того во вниманіе, что, вслѣдствіе таковаго исправленія польскаго перевода 2 пункта вышеозначенной статьи и соотвѣтственно дѣйствительной цѣли, для

Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego i Główniezarządzającemu II-gim Oddziałem Przybocznéj Jego Cesarskiéj Mości Kancelaryi, oraz Departamentowi Ministeryum Sprawiedliwości przesłać kopją niniejszéj decyzyi.

25 Lipca 1856 roku.

Ober Sekretarz, (podpisano) . . . . . .

Za zgodność:

Pomocnik Sekretarza Stanu, (podpisano) *Petrow.*

№ 55.

Postanowienie objaśniające ustęp 2-gi art. 915 Ustawy celnéj, oraz zmieniające § 24 przepisów z dnia 9 (21) Stycznia 1851 roku o obrębie nadgranicznym.

(d. 3 (15) Kwietnia 1859 r).

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA II,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Uznawszy niezbędném tłomaczenie polskie ustępu 2-go art. 915 wydanéj dla Królestwa Polskiego Ustawy celnéj zastosować do odpowiedniego mu tekstu rossyjskiego, w którym rzeczona Ustawa celna w dniu 5 Listopada 1850 roku Najwyżéj zatwierdzoną została; zważywszy nadto, że w następstwie takiego sprostowania tekstu polskiego w ustępie 2-gim wyżéj powołanego artykułu i odpowiednio do rzeczy-

которой люди, подозрѣваемые въ контрабандѣ, представляются, на основаніи той статьи, Уѣзднымъ Начальникамъ, предстоитъ также надобность въ измѣненіи § 24 утвержденныхъ 9 (21) Января 1851 года Совѣтомъ Управленія правилъ о двадцати-одно-верстной пограничной полосѣ со стороны Пруссіи и Австріи;

Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственныхъ Коммисій: Юстиціи, а также Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

Польскій переводъ 2 пункта 915 статьи Таможеннаго Устава Царства изложить въ нижеслѣдующемъ видѣ:

всѣхъ людей, подозрѣваемыхъ въ контрабандѣ, имѣть подъ строгимъ надзоромъ и, въ случаѣ болѣе или менѣе основательнаго подозрѣнія, представлять, для законнаго о таковыхъ людяхъ распоряженія, уѣздному начальству.

Статья 2.

§ 24 утвержденныхъ 9 (21) Января 1851 года Совѣтомъ Управленія Царства правилъ о 21-верстной полосѣ со стороны Пруссіи и Австріи измѣнить слѣдующимъ образомъ:

Войты гминъ Президенты и Бургомистры городовъ, расположенныхъ на разстояніи 21 версты отъ Прусской и Австрійской границъ, сообразно 915 статьѣ Таможеннаго Устава Царства Польскаго, имѣя подъ безпрерывнымъ надзоромъ людей, подозрѣваемыхъ въ контрабандѣ, обязаны въ случаѣ возникшаго въ томъ подозрѣнія, произвести протоколярный допросъ такихъ людей, съ объясненіемъ всѣхъ обстоятельствъ, по которымъ они навлекли на себя сіе подозрѣніе, и таковые протоколы представлять, для законнаго о такихъ людяхъ распоряженія, Уѣзднымъ Начальникамъ.

Уѣздные Начальники, по полученіи сказанныхъ протоколовъ, обязаны людей, подозрѣваемыхъ въ контрабандѣ, отправлять на

wistego celu, w jakim przedstawianie Naczelnikom Powiatowym ludzi podejrzanych o trudnienie się defraudowaniem przez tenże artykuł jest postanowione, wypada zarazem zmienić rozporządzenie objęte w § 24 zatwierdzonych w dniu 9 (21) Stycznia 1851 roku przez Radę Administracyjną przepisów, o obrębie 21 werstowym nadgranicznym od Pruss i Austryi;

Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyj Rządowych Sprawiedliwości, oraz Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Artykuł 1.

Ustęp 2-gi art. 915 Ustawy celnéj Królestwa sprostowanym zostaje w tłomaczeniu polskiém w sposób następujący:

wszystkich ludzi podejrzanych o defraudowanie mieć pod ścisłym dozorem i w przypadku więcéj lub mniéj uzasadnionego podejrzenia, przedstawiać dla prawnego względem tych ludzi zarządzenia Naczelnikowi Powiatu.

Artykuł 2.

§ 24 przepisów o obrębie 21 werstowym nadgranicznym od Pruss i Austryi, w dniu 9 (21) Stycznia 1851 roku przez Radę Administracyjną zatwierdzonych, zmienia się jak następuje:

Wójci gmin, Prezydenci i Burmistrze miast, położonych w obrębie 21 werst od granicy Pruss i Austryi, w zastosowaniu się do ustępu 2-go art. 915 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego wydanéj, zwracając ciągłą uwagę na ludzi podejrzanych o defraudowanie, obowiązani są w każdym wypadku powziętego w téj mierze podejrzenia, spisywać z pomienionych ludzi protokóły, obejmujące wszelkie okoliczności, na których się podejrzenie przeciwko nim opiéra, i protokóły te, dla dalszego prawnego zarządzenia, przedstawiać właściwym Naczelnikom Powiatowym.

Naczelnicy Powiatowi, po otrzymaniu takich protokółów, odsyłać mają ludzi podejrzanych o zajmowanie się defrauda-

мѣсто постояннаго ихъ жительства, если они таковаго не имѣютъ на разстояніи 21 версты отъ границы, тѣхъ изъ нихъ, которые не имѣютъ надлежащихъ видовъ на жительство, или не представятъ доказательствъ о способахъ пропитанія, предавать Судамъ, для законнаго съ ними поступленія за бродяжество, а надъ тѣми, которые, имѣя постоянное мѣсто жительства на разстояніи 21 версты отъ границы, подозрѣваются въ контрабандномъ промыслѣ, имѣть строгій надзоръ, для пресѣченія имъ сего противузаконнаго промысла, или поимки съ контрабандою и подверженія за оную установленнымъ порядкомъ взысканію по правиламъ Таможеннаго Устава.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственнымъ Коммисіямъ: Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіе Совѣта Управленія 3 (15) Апрѣля 1859 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Князь Горчаковъ.*

№ 56.

Постановленіе, объясняющее ст. 902 Таможеннаго Устава.

(24 Іюня (6 Іюля) 1858 г.)

Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

По разсмотрѣніи рапортовъ Гг. Главныхъ Директоровъ: Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 23 Апрѣля (5 Мая) сего

cyami do miejsca stałego ich zamieszkania, jeżeliby takowego w obrębie 21 werst od granicy nie mieli, oddawać będą do Sądu po ukaranie za włóczęgostwo tych, którzyby w papiery legitymacyjne nie byli opatrzeni i godziwego sposobu do życia nie wykazywali, tudzież rozciągać ścisły dozór nad takiemi, którzy w obrębie 21 werst od granicy stale mieszkając, ściągaliby na siebie podejrzenie, że się defraudowaniem zajmują, a to w celu przeszkodzenia temu, lub schwytania ich z kontrabandą i pociągnięcia na drodze właściwéj do odpowiedzialności Ustawą celną przepisanéj.

Artykuł 3.

Wykonanie tego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być ogłoszone, Kommissyom Rządowym: Spraw Wewnętrznych i Duchownych i Sprawiedliwości, w czém do któréj należy, porucza.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 3 (15) Kwietnia 1859 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Książę Gorczakow.*

№ 56.

Postanowienie objaśniające artykuł 902 Ustawy celnéj.

(d. 24 Czerwca (6 Lipca) 1858 r.)

do
Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Po rozpoznaniu raportów Dyrektorów Głównych Spraw Wewnętrznych i Duchownych z d. 23 Kwietnia (5 Maja) r. b.,

года за № 4,265/1,927 и Юстиціи отъ 20 Мая (1 Іюня) сего года, за № 7,599 послѣдовавшихъ въ объясненіе возбужденнаго Таможеннымъ Отдѣленіемъ Собственной Канцеляріи Намѣстника вопроса о томъ:

какое начальство, а именно судъ или таможенная власть имѣетъ право приговорить контрабандира къ удаленію отъ границы въ случаѣ, опредѣленномъ ст. 902 пункт. 2 Таможеннаго Устава;

. . . . . .

Совѣтъ Управленія постановилъ:

Что такъ, какъ по ст. 923 Таможеннаго Устава, разсмотрѣнію и рѣшенію таможенныхъ властей подлежатъ только такія дѣла о тайномъ провозѣ товаровъ, по которымъ виновный можетъ быть приговоренъ къ одному лишь денежному штрафу съ конфискаціею товаровъ или безъ таковой, если притомъ обвиняемый сознается въ преступленіи, и какъ въ ст. 902 того же Устава, опредѣляющей мѣры наказанія на контрабандировъ, сознающихся въ преступленіи, положительно постановлено: что удаленіе таковаго контрабандира отъ границы зависитъ отъ усмотрѣнія надлежащаго Суда, то всякое недоразумѣніе въ этомъ отношеніи разрѣшается самимъ буквальнымъ смысломъ таковыхъ узаконеній, и потому всѣ мѣста, къ коимъ относится исполненіе таковыхъ правилъ, должны быть поставлены въ извѣстность чрезъ начальствующія надъ ними власти, что во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ обвиняемый въ контрабандѣ, сверхъ денежнаго взысканія, подлежать будетъ удаленію отъ границы, лично къ нему относящемуся, постановленіе приговора зависитъ не отъ таможеннаго начальства, на основаніи ст. 923, Таможеннаго Устава, какъ полагаетъ Таможенное Отдѣленіе, а отъ Суда, который, согласно съ 922 ст. того же Устава, рѣшаетъ дѣло, какъ относительно денежнаго взысканія, такъ равно и относительно устраненія виновнаго отъ границы.

. . . . . .

О таковомъ постановленіи Совѣта Управленія имѣю честь увѣдомить Ваше Превосходительство, присовокупляя, что о семъ сообщено также въ Таможенное Отдѣленіе, и что, для ближай-

Nr. 4,265/1,927, i Sprawiedliwości z d. 20 Maja (1 Czerwca) t. r., Nr. 7,599, objaśniających wątpliwości przez Wydział Celny przy Kancelaryi przybocznéj Namiestnika Królestwa przedstawione, to jest:

która władza, a mianowicie Sąd, czy Władza celna, ma prawo skazać defraudanta na oddalenie od granicy w przypadku przez art. 902 Ustawy Celnéj w ustępie 2-gim oznaczonym;

. . . . . .

Rada Administracyjna wyrzekła:

że gdy podług art. 923 Ustawy celnéj, takie tylko sprawy defraudacyjne ulegają rozpoznaniu komor celnych, w których obwiniony może być skazanym na samę tylko karę pieniężną, z konfiskatą towarów lub bez, a przytém przyzna się do winy, i gdy w art. 902 téjże Ustawy, zawiérającym w sobie kary na defraudantów przyznających się do winy, wyraźnie postanowiono, że wydalenie takiego defraudanta od granicy, od uznania właściwego Sądu zależy; zatém przepisy te, same usuwają wszelką pod tym względem wątpliwość, i dla tego wszystkie władze, do których wykonanie tych przepisów należy, mają być przez właściwe zwierzchnie swoje władze objaśnione, że w każdym razie, kiedy obwinionemu defraudantowi, oprócz kary pieniężnéj, grozi zaostrzenie wyrugowania od granicy, odnoszące się bezpośrednio do jego osoby, wtenczas, już nie komora celna, w myśl art. 923 Ustawy celnéj, jak to Wydział Celny utrzymuje, ale Sąd, podług art. 922 téjże Ustawy, tak co do kary, jakotéż i co do wyrugowania wyrokować powinien.

. . . . . .

O takowéj decyzyi Rady Administracyjnéj mam honor Dyrektora Głównego zawiadomić, nadmieniając, że Wydział Celny podobneż zawiadomienie otrzymuje, i że dla bliższéj

шаго объясненія, переданы въ оное рапорты Главныхъ Директоровъ Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 23 Апрѣля (5 Мая) сего года за № 4,265/1,927 и Юстиціи, отъ 20 Мая (1 Іюня) за № 7,599, какъ заключающіе въ себѣ подробное изложеніе правилъ, на коихъ основано настоящее постановленіе Совѣта.

Варшава, 24 Іюня (6 Іюля) 1858 года.

За отсутствіемъ: Помощникъ Статсъ-Секретаря,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *А. Петровъ.*

№ 3,881.

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 21 Іюля (2 Августа) 1858 года, за № 12,084.

№ 57.

О взысканіяхъ за нарушеніе правилъ о торговлѣ чаемъ.

(30 Марта 1861 г.)

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ исполненіе распоряженія Совѣта Управленія Царства, обявленнаго выпискою изъ протокола засѣданія его 11 (23) Апрѣля сего года, за № 2438, публикуетъ, посредствомъ Дневника Законовъ Царства, Высочайшее повелѣніе, послѣдовавшее отъ 30 Марта 1861 года о торговлѣ съ Китаемъ и о дозволеніи ввоза Кантонскаго чая въ Имперію и Царство Польское.

Варшава, 16 (28) Іюня 1861 года.

Испр. дожн. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
(подписано) *Графъ Александръ Велёпольскій,*
Маргграфъ Мышковскій.

jego informacyi, zakomunikowane mu zostały raporta Dyrektorów Głównych Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z d. 23 Kwietnia (5 Maja) r. b., Nr. 4,265/1,927, oraz Sprawiedliwości z d. 20 Maja (1 Czerwca) t. r., Nr. 7,599, wyż powołane, jako obejmujące szczegółowe rozwinięcie zasad, na których niniejsza decyzya Rady opartą została.

w Warszawie, dnia 24 Czerwca (6 Lipca) 1858 roku.

w zastępstwie: Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *A. Petrow.*

Nr. 3,881.

Uwaga. Postanowienie to było komunikowane Sądom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 21 Lipca (2 Sierpnia) 1858 roku, za Nr. 12,084.

№ 57.

O karach na wykraczających przeciwko przepisom o handlu herbatą.

(d. 30 Marca 1861 r.)

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W wykonaniu polecenia Rady Administracyjnéj Królestwa, oznajmionego przez wypis z protokółu posiedzenia téjże Rady z dnia 11 (23) Kwietnia r. b., Nr. 2,438, ogłasza w Dzienniku Praw Królestwa rozkaz Najwyższy, w d. 30 Marca 1861 roku wydany, co do handlu z Chinami, oraz względem dozwolenia wprowadzenia herbaty Kantońskiéj do Cesarstwa i Królestwa Polskiego.

w Warszawie, dnia 16 (28) Czerwca 1861 roku.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
(podpisano) *Aleksander Hrabia Wielopolski,*
Margrabia Myszkowski.

ИЗВЛЕЧЕНІЕ ИЗЪ ВЫСОЧАЙШАГО УКАЗА.

Государь Императоръ, разсмотрѣвъ послѣдовавшее въ Государственномъ Совѣтѣ заключеніе по дѣлу о торговлѣ съ Китаемъ и о дозволеніи ввоза Кантонскаго чая въ Имперію и Царство Польское, и возникшія по этому дѣлу разныя мнѣнія, въ разрѣшеніе оныхъ, Высочайше соизволилъ повелѣть:

. . . . . .

V. Дозволить къ привозу вывозимые изъ Китая моремъ чаи.

1. Съ 1 Апрѣля 1862 года, черезъ сухопутную западную границу Имперіи къ таможнямъ: Юрбургской, Таурогенской, Радзивилловской, Новоселицкой и Скулянской, а въ Царствѣ Польскомъ къ таможнямъ Варшавской, Вержболовской, Нешавской, Щипіорнской, Сосновицкой и Границкой съ пошлиною на чаи: торговый черный, по 30 коп. сер. а на цвѣточный черный, зеленый и желтый, по 60 к. с. съ фунта.

. . . . . .

VI. Для огражденія правильной торговли чаемъ противъ контрабанды въ губерніяхъ Западныхъ, Остзейскихъ, Бѣлорусскихъ и Новороссійскихъ и области Бессарабской, а равно и въ Царствѣ Польскомъ, со времени допущенія впуска Кантонскаго чая, постановить, относительно чайной торговли, слѣдующія правила:

1. Чай дозволяется продавать оптомъ въ большихъ помѣщеніяхъ, за таможенными пломбами, а въ розницу не иначе, какъ въ обандероленныхъ картузахъ, или ящикахъ, содержащихъ въ себѣ по фунту чая; для мелочной же продажи, въ количествѣ менѣе фунта и для показанія пробы чая покупателямъ, въ каждомъ торговомъ заведеніи разрѣшается имѣть не болѣе двухъ раскрытыхъ фунтовыхъ картузовъ торговаго чая (одинъ фунтъ высшаго, а другой низшаго сорта) и столько же таковыхъ картузовъ съ цвѣточнымъ и зеленымъ чаями.

Въ случаѣ нарушенія сего правила, виновные, сверхъ конфискаціи найденнаго у нихъ не въ установленномъ видѣ чая, подлежатъ денежнымъ взысканіямъ по Имперіи: въ первый разъ, пятикратной съ того чая пошлины, во второй разъ, вдвое про-

WYCIĄG Z NAJWYŻSZEGO UKAZU.

Najjaśniejszy Pan, po przejrzeniu uchwały Rady Państwa co do handlu z Chinami i dozwolenia wprowadzania herbaty Kantońskiéj do Cesarstwa i do Królestwa Polskiego, oraz wynikłych w tym przedmiocie różnych wniosków, w rozwiązaniu tychże, Najwyżéj rozkazać raczył:

. . . . . .

V. Dozwolić sprowadzania herbaty z Chin morzem wyprawianéj.

1. Od dnia 1 Kwietnia 1862 roku przez zachodnio-lądową granicę Cesarstwa, do komor: w Jurburgu, Taurogu, Radziwiłłowie, Nowosielicku i Skulańsku, a w Królestwie Polskiém do komor: w Warszawie, Wierzbołowie, Nieszawie, Szczypiornie, Sosnowce i Granicy, z opłatą cła, od funta herbaty handlowéj: czarnéj po kopiejek 30, a od czarnéj z kwiatem, zielonéj i żółtéj po kop. 60.

. . . . . .

VI. Dla zabezpieczenia prawnego handlu herbatą od defraudacyi w guberniach zachodnich, Nadbałtyckich, Białoruskich i Noworossyjskich, w obwodzie Bessarabskim i w Królestwie Polskiém, z dniem dozwolenia przywozu herbaty Kantońskiéj, postanowić następujące w téj mierze przepisy:

1. Herbatę wolno jest sprzedawać ryczałtowo w wielkich pakach, opatrzonych plombami komory, a częściowo nie inaczéj, jak w banderolami obwiniętych pudełkach lub paczkach, obejmujących w sobie po funcie herbaty; dla drobiazgowéj zaś przedaży, w ilości mniejszéj od funta, i dla okazania próby kupującym, w każdym składzie handlowym dozwala się mieć nie więcéj jak dwie otwarte funtowe paczki handlowéj herbaty (jedna wyższego, a druga niższego gatunku) i tyleż paczek z herbatą kwiatową lub zieloną.

W razie naruszenia tego przepisu, winni, obok skonfiskowania herbaty znalezionéj nie w ustanowionéj formie, ulegają karze pieniężnéj w Cesarstwie: za pierwszym razem, pięciokrotnéj opłacie cła od téj herbaty, za powtórzonym,

тивъ сего взысканія, а въ третій разъ втрое, и тогда уже сверхъ того лишаются права на производство чайной торговли; а въ Царствѣ Польскомъ денежныя взысканія въ означенномъ случаѣ, опредѣляются согласно ст. 843 Устава Таможеннаго для Царства (ст. 1543 т. VI Св. Зак. изд. 1857 года).

2. Торгующимъ предоставляется право всякіе чаи, назначаемые для розничной продажи въ упомянутыхъ выше мѣстностяхъ, представлять въ цибикахъ, снабженныхъ таможенными пломбами, къ бандероленію во всѣхъ тѣхъ таможняхъ, чрезъ которыя дозволенъ привозъ чая, а равно въ таможняхъ складочныхъ: Варшавской и Московской, и сверхъ того въ нѣкоторыхъ Казенныхъ Палатахъ, пограничныхъ и приморскихъ губерній Имперіи, по усмотрѣнію Министра Финансовъ.

3. Во всѣхъ поименованныхъ выше губерніяхъ и въ Царствѣ Польскомъ, храненіе чая въ складахъ и перевозка онаго въ транспортахъ изъ одного мѣста въ другое, въ какой либо укупоркѣ, безъ таможенныхъ пломбъ и бандеролей, воспрещается; въ случаѣ же открытія помѣщеній съ чаемъ, не имѣющихъ сихъ таможенныхъ знаковъ, или хотя снабженныхъ оными, но вскрытыхъ, содержащійся въ такихъ помѣщеніяхъ чай признается тайно привезеннымъ, и виновные подвергаются, сверхъ конфискаціи того чая, взысканію: въ Имперіи, пятикратной пошлины, установленной на чай кантонскій, а въ Царствѣ Польскомъ, денежной пени, опредѣленной въ ст. 843 Устава Таможеннаго для Царства (ст. 1543 Св. Законовъ т. VI изд. 1857 года).

4. Таможенныя бандероли для мелкихъ помѣщеній съ чаемъ приготовляются, по установленной формѣ въ экспедиціи заготовленія государственныхъ бумагъ, и разсылаются въ подлежащія мѣста Департаментомъ Внѣшней Торговли, который и снабжаетъ оныя шнуровыми книгами, для записки прихода и расхода бандеролей.

5. За поддѣлку чайныхъ бандеролей, а равно и за участіе въ такой поддѣлкѣ и за употребленіе поддѣльныхъ бандеролей, виновные подвергаются: въ Имперіи, наказаніямъ, постановленнымъ въ ст. 631 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ

podwójnéj ilości téjże kary, a za trzecim razem, potrójnéj, przy pozbawieniu nadto prawa handlowania herbatą; w Królestwie zaś Polskiém kary pieniężne w takim razie ustanawiają się podług art. 843 Ustawy celnéj dla Królestwa (art. 1543 tom VI Zb. Pr. wyd. 1857).

2. Handlującym wolno jest wszelką herbatę, przeznaczoną do cząstkowéj sprzedaży w pomienionych wyżéj miejscowościach, przedstawić w cybikach, opatrzonych plombami celnemi, do obwinięcia ich w banderole we wszystkich tych komorach, przez które przywóz jéj jest dozwolony, jak niemniéj w komorach składowych: w Warszawie i Moskwie, a nadto w niektórych Izbach Skarbowych pogranicznych i nadmorskich gubernij Cesarstwa, stosownie do uznania Ministra Finansów.

3. We wszystkich wyż wyrażonych guberniach i w Królestwie Polskiém, chowanie herbaty w składach i przewożenie jéj z jednego miejsca na drugie, w jakiémkolwiek upakowaniu, bez plomb celnych i banderoli, jest zakazaném; w razie zaś wykrycia pak z herbatą nie mających na sobie tych znaków, lub chociażby opatrzonych takowemi, ale otwartych, znajdująca się w tych pakach herbata uznawaną być ma za przemyconą, i winni ulegają, oprócz skonfiskowania herbaty, karze: w Cesarstwie, pięciokrotnéj opłacie cła ustanowionego od herbaty Kantońskiéj, a w Królestwie Polskiém, karze pieniężnéj przepisanéj art. 843 Ustawy Celnéj dla Królestwa Polskiego (art. 1543 Zbioru Praw t. VI wydania z roku 1857).

4. Banderole celne do mniejszych paczek z herbatą, przygotowywane będą podług przepisanéj formy w ekspedycyi papierów skarbowych, i rozsyłane do władz właściwych z Departamentu Handlu Zewnętrznego, który zarazem roześle tymże księgi sznurowe, dla zapisania przychodu i rozchodu banderoli.

5. Za fałszowanie banderoli takowych, niemniéj za udział w fałszowaniu i użycie fałszywych banderoli, winni ulegną karze: w Cesarstwie, art. 631 Kodeksu kar głównych i po-

и исправительныхъ за поддѣлку гербовой бумаги, а въ Царствѣ Польскомъ, наказаніямъ опредѣленнымъ, въ ст. 490, 491 и 492 Уложенія о наказаніяхъ въ Царствѣ, за нарушеніе Устава о гербовой бумагѣ и приложеніе казеннаго штемпеля. Сверхъ того, если виновные торгуютъ чаемъ, то весь найденный у нихъ наличный чай конфискуется.

6. Изъ денежныхъ взысканій за нарушеніе правилъ о торговлѣ чаемъ, одна половина отдается въ награду открывателямъ нарушенія, на основаніи Таможеннаго Устава, а другая, обращается въ капиталъ Департамента Внѣшней Торговли отъ конфискованныхъ товаровъ; и

7. Наблюденіе за правильною торговлею чаемъ въ тѣхъ губерніяхъ Имперіи, гдѣ оный долженъ быть продаваемъ въ обандероленныхъ помѣщеніяхъ, возлагается на Городскія Полиціи, а равно и на Думы и замѣняющія ихъ мѣста, а также на Торговыя Депутаціи въ тѣхъ городахъ, гдѣ оныя учреждены.

VII. Примѣняясь къ сдѣланному, для выиграния времени, распоряженію, по Высочайше утвержденному 1-го Августа 1855 года, положенію Сибирскаго Комитета, относительно предоставленныхъ онымъ льготъ Кяхтинской торговлѣ, поручить Министру Финансовъ — и о всѣхъ по настоящему дѣлу мѣрахъ, извѣстить немедленно, до обнародованія ихъ общимъ порядкомъ, торгующее съ Китаемъ купечество: въ Москвѣ, чрезъ Предсѣдателя Московскихъ Отдѣленій Мануфактурнаго и Коммерческаго Совѣта, въ Кяхтѣ, чрезъ мѣстнаго Градоначальника, а по Сибирскому и Оренбургскому таможеннихъ округамъ, чрезъ Начальниковъ сихъ округовъ.

Подлинное подписалъ:
Предсѣдательствующій Государственнаго Совѣта,
Графъ Д. Блудовъ.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Ив. Карницкій.*

КОНЕЦЪ ДЕСЯТАГО ТОМА.

prawczych za fabrykowanie papieru stemplowego, a w Królestwie Polskiém, karze art. 490, 491 i 492 Kodeksu karnego w Królestwie, za naruszenie Ustawy o papierze stemplowym i wyciśnienie stempla rządowego przepisanéj. Nadto, jeżeli ciż winni handlują herbatą, w takim razie wszelka znaleziona u nich herbata skonfiskowaną zostanie.

6. Z kar pieniężnych, za naruszenie przepisów o handlu herbatą, jedna połowa wydaną zostanie w nagrodę wykrywającym to naruszenie, na zasadzie Ustawy celnéj, a druga obróconą być ma na kapitał Departamentu Handlu Zewnętrznego od towarów skonfiskowanych.

7. Dopilnowanie prawnego handlu herbatą w tych guberniach Cesarstwa, gdzie ona w obanderolowanych pakach winna być sprzedawaną, porucza się Policyom i Radom Miejskim lub władzom ich zastępującym, tudzież Deputacyom Handlowym w miastach, gdzie są ustanowione.

VII. Stosownie do rozporządzenia uczynionego dla zyskania na czasie, w myśl Najwyżéj zatwierdzonéj 1 Sierpnia 1855 roku uchwały Komitetu Sybirskiego, o ułatwieniach dla handlu Kiachtyńskiego, poruczyć Ministrowi Finansów zawiadomić niezwłocznie o wydanych obecnie przepisach, do czasu zwykłego ich ogłoszenia, kupców handlujących z Chinami: w Moskwie—przez Prezydującego w Wydziale Rękodzielniczym i Rady Handlowéj, w Kiachcie—przez miejscowego Naczelnika miasta, a w okręgach celnych Syberyjskim i Orenburskim — przez Naczelników tychże okręgów.

Oryginał podpisał:
Prezydujący w Radzie Państwa,
Hrabia D. Błudow.

Za zgodność:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Karnicki.*

KONIEC TOMU DZIESIĄTEGO.

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku
86439

BIBLIOTEKA
MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI
3271

160.—